

Čj.26341/2020-MZE-18123

Ministerstvo zemědělství
Sekce zemědělství a potravinářství

**Jednotný integrovaný víceletý
vnitrostátní plán kontrol ČR
2020-2023**

Ing. Jindřich Fialka
náměstek ministra
Sekce zemědělství a potravinářství

Schváleno dne : 21. 5. 2020

1 NÁZEV	1
2 JEDINÝ SUBJEKT	1
3. OBSAH	2
1. STRATEGIE A SOUVISLOSTI	3
1.1. STRATEGICKÉ CÍLE JEDNOTNÉHO INTEGROVANÉHO VÍCELETÉHO VNITROSTÁTNÍHO PLÁNU KONTROL ČR	
2020-2023 (DÁLE JEN „JIVVPK“)	3
a) Potravin a bezpečnost potravin, důvěryhodnost a nezávadnost v jakékoli fázi produkce, zpracování a distribuce potravin, včetně pravidel zaměřených na zajištění poctivého jednání a na ochranu zájmů a informovanosti spotřebitelů, jako i na výrobu a použití materiálů a předmětů určených pro styk s potravinami	3
Ministerstvo zdravotnictví (dále jen “MZ”)	3
Státní zemědělská a potravinářská inspekce (dále jen “SZPI”)	3
Státní veterinární správa (dále jen “SVS”)	3
b) Záměrné uvolňování geneticky modifikovaných organismů (GMO) do životního prostředí pro účely produkce potravin a krmiv;	4
Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský (dále jen “ÚKZÚZ”)	4
c) Krmiva a bezpečnost krmiv v jakékoliv fázi jejich produkce, zpracování, distribuce a použití, včetně pravidel zaměřených na zajištění poctivého obchodního jednání a na ochranu zdraví, zájmů a informovanosti spotřebitelů;	4
ÚKZÚZ	4
SVS	4
d) Požadavky týkající se zdraví zvířat;	4
SVS	4
e) Prevence a minimalizace rizik pro zdraví lidí a zvířat, která představují vedlejší produkty živočišného původu a získané produkty;	5
SVS	5
SZPI	5
f) Požadavky na dobré životní podmínky zvířat	5
SVS	5
g) Ochranná opatření proti škodlivým organismům rostlin;	5
ÚKZÚZ	5
h) Požadavky na dodávání na trh a používání přípravků na ochranu rostlin a na udržitelné používání pesticidů, s výjimkou zařízení pro aplikaci pesticidů;	6
ÚKZÚZ	6
i) Ekologická produkce a označování ekologických produktů;	6
MZe – odbor environmentální a ekologického zemědělství	6
j) Používání a označování chráněných označení původu, chráněných zeměpisných označení azaručených tradičních specialit;	7
SZPI	7
SVS	7
ÚKZÚZ	7
OPERATIVNÍ/PROVOZNÍ CÍLE	8
a) Potravin a bezpečnost potravin, důvěryhodnost a nezávadnost v jakékoli fázi produkce, zpracování a distribuce potravin, včetně pravidel zaměřených na zajištění poctivého jednání a na ochranu zájmů a informovanosti spotřebitelů, jako i na výrobu a použití materiálů a předmětů určených pro styk s potravinami	8
MZ	8
SZPI	8
SVS	9
aa) Výroba a použití materiálů a předmětů určených pro styk s potravinami	10
MZ	10
SZPI	10
SVS	10
b) Záměrné uvolňování geneticky modifikovaných organismů (GMO) do životního prostředí pro účely produkce potravin a krmiv;	10
ÚKZÚZ	10
c) Krmiva a bezpečnost krmiv v jakékoliv fázi jejich produkce, zpracování, distribuce a použití, včetně pravidel zaměřených na zajištění poctivého obchodního jednání a na ochranu zdraví, zájmů a informovanosti spotřebitelů;	11
ÚKZÚZ	11
SVS	11
d) Požadavky týkající se zdraví zvířat;	11
SVS	11
Česká plemenářská inspekce (dále jen „ČPI“)	12
e) Prevence a minimalizace rizik pro zdraví lidí a zvířat, která představují vedlejší produkty živočišného původu a získané produkty;	12
SVS	12
ÚKZÚZ	12
SZPI	12
f) Požadavky na dobré životní podmínky zvířat;	13

SVS	13
g) Ochranná opatření proti škodlivým organismům rostlin;	13
ÚKZÚZ	13
h) Požadavky na dodávání na trh a používání přípravků na ochranu rostlin a na udržitelné používání pesticidů, s výjimkou zařízení pro aplikaci pesticidů;	13
ÚKZÚZ	13
i) Ekologická produkce a označování ekologických produktů;.....	14
MZe - odbor environmentální a ekologického zemědělství.....	14
SZPI.....	14
ÚKZÚZ	14
SVS	14
j) Používání a označování chráněných označení původu, chráněných zeměpisných označení a zaručených tradičních specialit;.....	15
SZPI.....	15
SVS	15
1.2 KATEGORIZACE RIZIK	16
a) Potraviny a bezpečnost potravin, důvěryhodnost a nezávadnost v jakékoli fázi produkce, zpracování a distribuce potravin, včetně pravidel zaměřených na zajištění poctivého jednání a na ochranu zájmů a informovanosti spotřebitelů.	16
MZ.....	16
SZPI.....	17
SVS	18
aa) Výroba a použití materiálů a předmětů určených pro styk s potravinami	19
MZ.....	19
SZPI.....	19
SVS	20
b) Záměrné uvolňování geneticky modifikovaných organismů (GMO) do životního prostředí pro účely produkce potravin a krmiv.....	20
ÚKZÚZ	20
c) Krmiva a bezpečnost krmiv v jakékoliv fázi jejich produkce, zpracování, distribuce a použití, včetně pravidel zaměřených na zajištění poctivého obchodního jednání a na ochranu zdraví, zájmů a informovanosti spotřebitelů; ..	20
ÚKZÚZ	20
d) Požadavky týkající se zdraví zvířat;	21
SVS	21
e) Prevence a minimalizace rizik pro zdraví lidí a zvířat, která představují vedlejší produkty živočišného původu a získané produkty;.....	23
SVS	23
SZPI.....	23
ČPI	24
f) Požadavky na dobré životní podmínky zvířat;	24
SVS	24
g) Ochranná opatření proti škodlivým organismům rostlin;	25
ÚKZÚZ	25
h) Požadavky na dodávání na trh a používání přípravků na ochranu rostlin a na udržitelné používání pesticidů, s výjimkou zařízení pro aplikaci pesticidů;	26
ÚKZÚZ	26
i) Ekologická produkce a označování ekologických produktů;.....	26
MZe - environmentální a ekologického zemědělství	26
ÚKZÚZ	27
SZPI.....	27
SVS	28
j) Používání a označování chráněných označení původu, chráněných zeměpisných označení a zaručených tradičních specialit;.....	28
ÚKZÚZ	28
SZPI.....	28
SVS	28
2. STRUKTURÁLNÍ RÁMEC PRO ÚŘEDNÍ KONTROLY	29
2.1. URČENÍ PŘÍSLUŠNÝCH ORGÁNŮ	29
MZe	29
MZ.....	38
SZPI.....	47
SVS	59
ÚKZÚZ	72
ČPI	80
2.2. PŘENESENÍ KONTROLNÍCH ÚKOLŮ NA POVĚŘENÉ SUBJEKTY	83
SZPI.....	83
MZe - odbor environmentální a ekologického zemědělství.....	83
3. OBECNÁ ORGANIZACE A ŘÍZENÍ ÚŘEDNÍCH KONTROL	85

MZe.....	85
a) Potraviny a bezpečnost potravin, důvěryhodnost a nezávadnost v jakékoli fázi produkce, zpracování a distribuce potravin, včetně pravidel zaměřených na zajištění poctivého jednání a na ochranu zájmů a informovanosti spotřebitelů, jako i na výrobu a použití materiálů a předmětů určených pro styk s potravinami	86
MZe.....	87
MZ.....	89
SZPI.....	92
SVS	101
aa) Výroba a použití materiálů a předmětů určených pro styk s potravinami	109
MZ.....	109
b) Záměrné uvolňování geneticky modifikovaných organismů (GMO) do životního prostředí pro účely produkce potravin a krmiv;	113
MZe.....	114
ÚKZÚZ	114
c) Krmiva a bezpečnost krmiv v jakékoli fázi jejich produkce, zpracování, distribuce a použití, včetně pravidel zaměřených na zajištění poctivého obchodního jednání a na ochranu zdraví, zájmů a informovanosti spotřebitelů;	115
MZe.....	116
ÚKZÚZ	116
SVS	120
d) Požadavky týkající se zdraví zvířat;	123
MZe.....	124
SVS	124
ČPI	137
e) Prevence a minimalizace rizik pro zdraví lidí a zvířat, která představují vedlejší produkty živočišného původu a získané produkty;.....	138
SVS	139
SZPI.....	141
f) Požadavky na dobré životní podmínky zvířat	142
MZe.....	143
SVS	143
g) Ochranná opatření proti škodlivým organismům rostlin;	151
MZe.....	152
ÚKZÚZ	152
h) Požadavky na dodávání na trh a používání přípravků na ochranu rostlin a na udržitelné používání pesticidů, s výjimkou zařízení pro aplikaci pesticidů;	157
MZe.....	158
ÚKZÚZ	158
MZ.....	158
i) Ekologická produkce a označování ekologických produktů;.....	160
MZe – odbor environmentální a ekologického zemědělství	161
j) Používání a označování chráněných označení původu, chráněných zeměpisných označení a zaručených tradičních specialit;.....	165
ÚPV.....	166
MZe.....	168
SVS	169
SZPI.....	170
ÚKZÚZ	172
3.1. KONTROLNÍ SYSTÉMY A KOORDINAČNÍ ČINNOST	173
a) Potraviny a bezpečnost potravin, důvěryhodnost a nezávadnost v jakékoli fázi produkce, zpracování a distribuce potravin, včetně pravidel zaměřených na zajištění poctivého jednání a na ochranu zájmů a informovanosti spotřebitelů, jako i na výrobu a použití materiálů a předmětů určených pro styk s potravinami	173
MZ.....	173
SZPI.....	175
SVS	184
aa) Oblast materiálů a předmětů určených pro styk s potravinami	191
MZ.....	191
SZPI.....	192
b) Záměrné uvolňování geneticky modifikovaných organismů (GMO) do životního prostředí pro účely produkce potravin a krmiv;	192
MZe.....	192
ÚKZÚZ	193

c) Krmiva a bezpečnost krmiv v jakékoliv fázi jejich produkce, zpracování, distribuce a použití, včetně pravidel zaměřených na zajištění poctivého obchodního jednání a na ochranu zdraví, zájmů a informovanosti spotřebitelů; 193	193
ÚKZÚZ	193
SVS	198
d) Požadavky týkající se zdraví zvířat;	201
SVS	201
e) Prevence a minimalizace rizik pro zdraví lidí a zvířat, která představují vedlejší produkty živočišného původu a získané produkty;	204
SVS	204
SZPI	207
f) Požadavky na dobré životní podmínky zvířat	207
SVS	207
g) Ochranná opatření proti škodlivým organismům rostlin;	208
ÚKZÚZ	208
h) Požadavky na dodávání na trh a používání přípravků na ochranu rostlin a na udržitelné používání pesticidů, s výjimkou zařízení pro aplikaci pesticidů;	208
ÚKZÚZ	209
i) Ekologická produkce a označování ekologických produktů;	212
MZe – odbor environmentální a ekologického zemědělství	212
SZPI	218
SVS	218
j) Používání a označování chráněných označení původu, chráněných zeměpisných označení a zaručených tradičních specialit;	218
ÚPV	218
MZe	219
SZPI	219
SVS	220
3.2. DODRŽOVÁNÍ PROVOZNÍCH KRITÉRIÍ	221
MZ	230
SZPI	232
SVS	234
ÚKZÚZ	237
3.3. ŠKOLENÍ PRACOVNÍKŮ PROVÁDĚJÍCÍCH ÚŘEDNÍ KONTROLY	241
MZe	241
MZ	243
SZPI	244
SVS	245
ÚKZÚZ	247
3.4. DOKUMENTOVANÉ POSTUPY	249
MZ	249
SZPI	250
SVS	251
ÚKZÚZ	252
ČPI	253
MZe – odbor environmentální a ekologického zemědělství	254
4. ŘÍZENÍ INCIDENTŮ	255
4.1. OPERATIVNÍ POHOTOVOSTNÍ PLÁNY	255
MZe	255
MZ	255
SZPI	256
SVS	256
ÚKZÚZ	258
ČPI	259
4. 2. ORGANIZACE SPOLUPRÁCE A VZÁJEMNÉ POMOCI	260
MZe	260
MZ	260
SZPI	261
SVS	263
ÚKZÚZ	264
ČPI	265
5. AUDITY PODLE ČL. 6 NAŘÍZENÍ (EU) 2017/625	266
MZ	266
SZPI	267
SVS	268
ÚKZÚZ	270
MZe – odbor environmentální a ekologického zemědělství	271
6. PŘEZKOUMÁNÍ A ÚPRAVA VNITROSTÁTNÍCH PLÁNŮ KONTROL	273
MZe	273

PŘÍLOHA Č. 1	276
PRÁVNÍ PŘEDPISY ČESKÉ REPUBLIKY PRO JEDNOTLIVÉ OBLASTI ČL. 1 ODS. 2 NAŘÍZENÍ (ES) 2017/625	276
PŘÍLOHA Č. 2	284
PRÁVNÍ PŘEDPISY EROPSKÉ UNIE PRO JEDNOTLIVÉ OBLASTI ČL. 1 ODS. 2 NAŘÍZENÍ (EU) 2017/625	284
SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	292

1 Název

Jednotný integrovaný víceletý vnitrostátní plán kontrol ČR 2020-2023 (dále jen „JIVVPK“).

2 Jediný subjekt

- určený podle čl. 109 odst. 2 nařízení (EU) 2017/625:

Jediný subjekt:	Ministerstvo zemědělství ČR – Sekce zemědělství a potravinářství
Adresa:	Těšnov 17, 117 05 Praha 1
E-mail:	ocr@mze.cz jindrich.fialka@mze.cz martin.stepanek@mze.cz david.zima@mze.cz adela.riegerova@mze.cz diana.mandincova@mze.cz
Telefon:	+420 2 2181 2465 +420 2 2181 2838 +420 2 2181 2068 +420 2 2181 2681 +420 2 2181 2255
Web:	http://eagri.cz/public/web/mze/potraviny/uredni-kontroly/vicelety-vnitrostatni-plan-kontrol/ ;

Informace uvedené v JIVVPK zpracovaly příslušné orgány s přihlédnutím k faktorům uvedeným v čl. 111 odst. 2 písm. a) - f) nařízení (EU) 2017/625 o úředních kontrolách a jiných úředních činnostech prováděných s cílem zajistit uplatňování potravinového a krmivového práva a pravidel týkajících se zdraví zvířat a dobrých životních podmínek zvířat, zdraví rostlin a přípravků na ochranu rostlin a k výsledkům úředních kontrol. Nový formát JIVVPK vychází z pracovní verze pokynů Komise ke zpracování tohoto dokumentu a zohledňuje požadavky na rozsah informací podle stanovených oblastí. Podklady jsou upraveny tak, aby odpovídaly současnému a očekávanému stavu.

Sekce zemědělství a potravinářství zpracovala dílčí podklady (formát) pro JIVVPK podle nařízení (EU) 2017/625 s tím, že v nich poskytla rámcové pokyny k obsahu a rozsahu daných bodů a podbodů JIVVPK a vyzvala příslušné orgány k provedení přezkumu a poskytnutí doplněných a aktualizovaných informací. Dílčí návrhy podkladů poskytly resorty a příslušné orgány (Ministerstvo zemědělství (dále jen „MZe“), Ministerstvo zdravotnictví, Úřad průmyslového vlastnictví, Státní zemědělská a potravinářská inspekce, Státní veterinární správa, Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský, Česká plemenářská inspekce) v písemné podobě. Kompletovaný dokument je po kontrole na pracovní úrovni schválen Výkonným výborem dozorových orgánů (tj. členskou základnou rozšířenou pro tento účel o další zástupce příslušných orgánů připravujících podklady). Odsouhlasená verze je pak schválena a podepsána náměstkem ministra Sekce zemědělství a potravinářství. Zmíněná Sekce zajišťuje archivaci agendy, předání Evropské komisi v souladu s čl. 111 odst. 3 nařízení (EU) 2017/625 a zveřejnění na internetu v souladu s čl. 111 odst. 1 téhož nařízení.

3. Obsah

Poznámka k obsahu:

Úplný název právních předpisů ČR (zákony, vyhlášky), které jsou uvedeny v dokumentu ve formátu „zákon č. x/y Sb,“ s uvedením části nadpisu předpisu, lze pod uvedeným číslem dohledat na internetové adrese: <https://www.zakonyprolidi.cz/> nebo v příloze č. 1. Vždy je míněn předpis v posledním znění, tj. „ve znění pozdějších předpisů“.

Úplný název nařízení Evropského parlamentu a Rady, které jsou uvedeny ve formátu „nařízení (ES) č. x/y “ resp. „nařízení (EU) y/ x“ s uvedením části nadpisu a také nařízení nebo prováděcí nařízení Komise nebo nařízení Rady s uvedením části nadpisu lze pod uvedeným číslem dohledat na internetové adrese <https://eur-lex.europa.eu/homepage.html> nebo v příloze č. 2.

Pokud se v jedné oblasti a v textu příslušného orgánu opakuje odkaz na stejný právní předpis, uvádí se k číslu znění části nadpisu v prvním výskytu odkazu, pak jsou uvedena pouze čísla.

V JIVVPK jsou uvedeny také aktivní odkazy na další informace uveřejněné na internetu.

Seznam použitých zkratk je uveden v tabulce na konci dokumentu.

1. Strategie a souvislosti

1.1. Strategické cíle Jednotného integrovaného víceletého vnitrostátního plánu kontrol ČR 2020-2023 (dále jen „JIVVPK“)

a) Potraviny a bezpečnost potravin, důvěryhodnost a nezávadnost v jakékoli fázi produkce, zpracování a distribuce potravin, včetně pravidel zaměřených na zajištění poctivého jednání a na ochranu zájmů a informovanosti spotřebitelů, jako i na výrobu a použití materiálů a předmětů určených pro styk s potravinami

Ministerstvo zdravotnictví (dále jen “MZ”)

Ve spolupráci s krajskými hygienickými stanicemi:

- ochrana zájmů spotřebitele;
- zajištění bezpečných pokrmů pro spotřebitele;
- zamezení šíření infekčních onemocnění nebo jiného poškození zdraví z potravin;
- zajištění používání a uvádění na trh materiálů a předmětů určených pro styk s potravinami, které nepředstavují riziko pro konečného spotřebitele;
- poskytování informací veřejnosti z oblasti bezpečnosti potravin.

Státní zemědělská a potravinářská inspekce (dále jen “SZPI”)

Zajistit:

- ve všech fázích produkce, zpracování a distribuce, a s přihlédnutím k možným rizikům, účinný dozor nad bezpečností potravin;
- úředními kontrolami dodržování pravidel poctivého obchodního jednání podnikatelů vůči spotřebitelům i podnikatelů vůči sobě navzájem;
- účinný dozor nad dodržováním hygienických pravidel ve všech fázích produkce, zpracování a distribuce potravin;
- aby spotřebitelé dostávali od kompetentních úřadů i od provozovatelů potravinářských podniků přesné, jasné a úplné informace o potravinách, které konzumují;
- účinný dozor nad používáním chráněných označení původu, chráněných zeměpisných označení a zaručených tradičních specialit.

Státní veterinární správa (dále jen “SVS”)

Zajistit:

- účinný dozor nad dodržováním hygienických pravidel ve všech fázích produkce, zpracování a distribuce potravin živočišného původu a tím vytvořit předpoklady pro bezpečnou produkci těchto potravin
- dozorem nad správným označováním potravin živočišného původu, aby spotřebitelé dostávali jasné a úplné informace o potravinách, které konzumují a zároveň zamezit nekalé konkurenci mezi jednotlivými producenty
- účinný dozor nad používáním chráněných označení původu, chráněných zeměpisných označení a zaručených tradičních specialit, jakož i národních značek kvality v oblasti potravin živočišného původu

b) Záměrné uvolňování geneticky modifikovaných organismů (GMO) do životního prostředí pro účely produkce potravin a krmiv;

Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský (dále jen “ÚKZÚZ”)

Provádění kontrolní činnosti v této oblasti, a to formou kontrol minimální vzdálenosti GM kukuřice od státní hranice, případně kontrol koexistence při pěstování geneticky modifikovaných odrůd kukuřice, je-li to v konkrétním roce relevantní.

c) Krmiva a bezpečnost krmiv v jakékoliv fázi jejich produkce, zpracování, distribuce a použití, včetně pravidel zaměřených na zajištění poctivého obchodního jednání a na ochranu zdraví, zájmů a informovanosti spotřebitelů;

ÚKZÚZ

Zajistit důkladné, účinné a nezávislé úřední kontroly ve všech fázích produkce, zpracování a distribuce krmiv, při kterých je plně prošetřeno možné porušení právních předpisů a případně identifikována příčina takových porušení tak, aby byly zachovány vysoké standardy ochrany veřejného zdraví a životního prostředí.

SVS

Provádění úředních kontrol na všech stupních výroby krmiv pro zájmová zvířata a úřední kontroly zdravotní nezávadnosti krmiv pro hospodářská zvířata na hospodářstvích a ve výrobě.

d) Požadavky týkající se zdraví zvířat;

SVS

Zajistit:

- udržení statusů země prosté nakažové statusy, které uděluje Evropská komise, nebo Světová organizace pro zdraví zvířat (OIE). ČR v současnosti plní kritéria pro status země prosté vztekliny, tuberkulózy skotu, brucelózy a leukózy skotu, brucelózy ovcí, Aujeszkyho choroby prasat, slintavky a kulhavky a afrického moru koní, moru malých přežvýkavců, status země se zanedbatelným rizikem BSE, status země prosté klasického moru prasat a afrického moru prasat. Statusy jsou velmi důležité pro vývozce zvířat i živočišných produktů, protože napomáhají s otvíráním trhů ve třetích zemích;
- ozdravování stád od nebezpečných nákaz a snížení prevalence původců nebezpečných nákaz – např. Národní program pro tlumení salmonel v chovech drůbeže;
- sledování nových nákaz a zoonóz, monitoring a tlumení nákaz vedoucích k minimalizaci zdravotních rizik a ke zvýšení produktivity;
- ochranu území před zavlečením aktuálně se vyskytujících nákaz v zemích EU nebo ve třetích zemích a kontrola těchto nákaz – bluetongue, aviární influenza, africký mor prasat atd.;
- přípravu a realizaci pohotovostních plánů v případě podezření nebo výskytu nebezpečných nákaz;
- vzdělávání úředních veterinárních lékařů, SVL a široké chovatelské veřejnosti.

e) Prevence a minimalizace rizik pro zdraví lidí a zvířat, která představují vedlejší produkty živočišného původu a získané produkty;

SVS

Provádění úředních kontrol na všech stupních produkce, zpracování a neškodného odstranění vedlejších živočišných produktů a získaných produktů se zaměřením na:

- správnou kategorizaci vedlejších živočišných produktů (dále jen “VŽP”) a získaných produktů (dále jen “ZP”);
- metody, parametry a postupy zpracování VŽP a ZP;
- parametry a postupy pro neškodné odstranění VŽP a ZP;
- správné použití VŽP a ZP zejména pokud jde o krmné suroviny;
- obchod, import a export VŽP a ZP.

SZPI

Pravidelná kontrola hygienických pravidel pro vedlejší produkty živočišného původu (VPŽP) především v oblasti maloobchodu a společného stravování. Předmětem pravidelných kontrol jsou zejména ta ustanovení platící pro sledování a pro dokumentaci o zacházení s VPŽP ze strany kontrolovaných osob, a také pro analýzu rizik a stanovení kritických bodů.

f) Požadavky na dobré životní podmínky zvířat

SVS

Zajistit:

- chov hospodářských zvířat v odpovídajících podmínkách – zajištění souladu s požadavky příslušných platných právních předpisů ČR a EU;
- plnění minimálních podmínek přepravy zvířat, včetně dlouhotrvající přepravy, se zaměřením na zajištění podmínek při vývozech do třetích zemí;
- využívání pokusných zvířat v souladu s požadavky legislativy EU;
- soulad s požadavky legislativy EU v oblasti ochrany zvířat při porážení, utrácení a jiných způsobech usmrcování;
- plnění základních požadavků legislativy v oblasti využívání různých skupin zvířat při různých činnostech (chov, drezura, obchod apod.) s cílem předcházet negativním jevům ohledně zdraví a pohody zvířat;
- osvětu s ohledem na činnost a pravomoci kontrolního orgánu, povinnosti samotných chovatelů a odpovědné chování veřejnosti pokud jde o oblast ochrany zvířat;
- efektivnější postup při zajišťování zvláštních opatření prohloubením spolupráce mezi SVS a ORP.

g) Ochranná opatření proti škodlivým organismům rostlin;

ÚKZÚZ

- pokračovat v jednotlivých typech kontrol v rámci rostlinolékařského dozoru se zaměřením na prioritní škodlivé organismy dle nařízení (EU) 2016/2031 o ochranných opatřeních proti škodlivým organismům rostlin s cílem předejít vzniku krizových situací;
- rozvíjet monitoring výskytu škodlivých organismů ovlivňujících kvalitu potravin, a to včetně rychlého systému varování zemědělské veřejnosti z důvodu předcházení kalamitního přemnožení chorob a škůdců;

- nadále provádět aktivní ochranu území ČR před zavlečením nebezpečných škodlivých organismů, zajišťovat provádění dovozních rostlinolékařských kontrol rostlin a rostlinných produktů v souladu s nařízením (EU) 2017/2031, zajistit na tomto úseku spolupráci mezi všemi zainteresovanými subjekty a informovat o podmínkách odbornou i laickou veřejnost.

h) Požadavky na dodávání na trh a používání přípravků na ochranu rostlin a na udržitelné používání pesticidů, s výjimkou zařízení pro aplikaci pesticidů;

ÚKZÚZ

S ohledem na rizika, která souvisí s používáním přípravků na ochranu rostlin, je hlavním cílem provádění kontrol dodržování požadavků na ochranu zdraví lidí, vody, suchozemských obratlovců, včel a dalších necílových organismů a to jak u subjektů používajících přípravky v zemědělství, tak v jiných odvětvích. Tento cíl je v souladu s “Národním akčním plánem k bezpečnému používání pesticidů v ČR pro rok 2018 – 2022”, jímž je naplňována směrnice EU 2009/128/ES, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství za účelem dosažení udržitelného používání pesticidů.

Hlavním cílem kontrol uvádění přípravků na ochranu rostlin na trh je omezení distribuce nepovolených přípravků a to především zavedením elektronické evidence distribuce přípravků pro profesionální uživatele v jednotlivých člancích řetězce s ukládáním dat do jednotného uložště. Tím bude zvýšena možnost dohledatelnosti jednotlivých šarží přípravků. Kontroly jsou zaměřeny také na závady v označení přípravků, které mohou vést k ohrožení zdraví lidí, zvířat a životního prostředí.

i) Ekologická produkce a označování ekologických produktů;

MZe – odbor environmentální a ekologického zemědělství

Cílem kontrol souvisejících s ekologickou produkcí je zajistit v plné míře dodržování pravidel vyplývajících z právních předpisů týkajících se ekologické produkce, zejména zákona č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství, vyhlášky č. 16/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o ekologickém zemědělství a nařízení Rady (ES) č. 834/2007 o ekologické produkci a označování ekologických produktů, nařízení Komise (ES) č. 889/2008, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 834/2007 o ekologické produkci a označování ekologických produktů, pokud jde o ekologickou produkci, označování a kontrolu, a nařízení Komise (ES) č. 1235/2008 kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení (ES) č. 834/2007, pokud jde o režim dovozu ekologických produktů ze třetích zemí,

Na základě těchto předpisů lze stanovit několik prioritních okruhů:

- přispívat k rozvoji trvale udržitelného systému zemědělství, který respektuje přírodní cykly, zlepšuje zdraví půdy, vody a živočichů, přispívá k vysoké druhové úrovni biologické rozmanitosti;
- dodržování přísných norem pro dobré životní podmínky zvířat a to zejména s ohledem na jejich druhově specifické etologické potřeby;
- ekologické produkty jsou vyprodukované pomocí postupů, jež nepoškozují životní prostředí, zdraví zvířat, zdraví rostlin, zdraví a dobré životní podmínky zvířat;
- zachování důvěry spotřebitelů v produkty označené jako ekologické a oprávněnost této důvěry;

- zajištění sledovatelnosti celého výrobního procesu, stejně tak jako zajištění dohledatelnosti každého ekologického výrobku.

j) Používání a označování chráněných označení původu, chráněných zeměpisných označení a zaručených tradičních specialit;

SZPI

Zajistit, aby výrobky nesoucí chráněná označení původu, chráněná zeměpisná označení a zaručené tradiční speciality odpovídali specifikacím a byly označeny v souladu s obecnými právními předpisy i s předpisy vztahujícími se k chráněným označením potravin a zemědělských produktů, lihovin a v odvětví vína.

SVS

Používání a označování chráněných označení původu, chráněných zeměpisných označení a zaručených tradičních specialit se zaměřením na potraviny živočišného původu

ÚKZÚZ

Provádění kontroly specifikace k chráněnému označení Žatecký chmel se zaměřením na kontrolu kvalitativních vlastností stanovených ve specifikaci produktu.

Operativní/provozní cíle

a) Potraviny a bezpečnost potravin, důvěryhodnost a nezávadnost v jakékoli fázi produkce, zpracování a distribuce potravin, včetně pravidel zaměřených na zajištění poctivého jednání a na ochranu zájmů a informovanosti spotřebitelů, jako i na výrobu a použití materiálů a předmětů určených pro styk s potravinami

MZ

Ve spolupráci s krajskými hygienickými stanicemi:

- realizuje kontroly v provozovnách poskytující stravovací služby dle kontrolního plánu;
- realizuje kontroly zaměřených na ochranu zájmů spotřebitele z hlediska klamání, nekalých obchodních praktik příp. falšování;
- provádí šetření při zjišťování příčin poškození nebo ohrožení zdraví a zamezení šíření infekčních onemocnění nebo jiného poškození zdraví z potravin;
- při kontrolách potravin včetně pokrmů provádí odběr a analýzu vzorků za účelem zjištění, zda neobsahují zakázané látky, zda nejsou překročeny mikrobiologické ukazatele, zda nejsou překročeny limity pro kontaminující látky;
- realizuje aktivní komunikaci vůči veřejnosti, zveřejňuje výsledky dozorové činnosti a informací za účelem poskytování objektivních informací veřejnosti o činnosti orgánů ochrany veřejného zdraví.

SZPI

- realizuje kontroly v rámci stanovených kompetencí v celém potravinovém řetězci od prvovýroby až po maloobchod. Plánování a výkon kontrol podřizuje výsledkům analýzy rizika;
- kontroly provádí tak, aby byly optimálně využívány lidské i materiální zdroje;
- realizuje kontroly se zaměřením na bezpečnost potravin tak, aby ochrana lidského života a zdraví měla nejvyšší prioritu;
- při kontrolách důsledně prověřuje sledovatelnost potravin;
- při dovozu potravin rostlinného původu ze třetích zemí zajišťuje, aby na trh EU vstupovaly jen potraviny bezpečné a s povinnými doklady;
- zaměřuje se na prodej potravin dálkovou formou (zejména s ohledem na bezpečnost nabízených potravin, označování a odhalování nekalých obchodních praktik) a v rámci nově stanovených kompetencí na kontrolu reklamy;
- vzhledem k trvale alarmující situaci vykonává důsledně kontroly ve společném stravování;
- při kontrolách potravin provádí systematický odběr a analýzu vzorků s ohledem na jejich bezpečnost – zda neobsahují zakázané látky, zda nejsou překročeny mikrobiologické ukazatele bezpečnosti, zda nejsou překročeny limity pro kontaminující látky (mykotoxiny, pesticidy, těžké kovy atd.);
- provádí analýzy odebraných vzorků z pohledu klamání spotřebitelů, uvádění zavádějících informací a dodržení požadavků na jakost;
- při zjištění zdraví škodlivé potraviny důsledně kontroluje průběh jejího bezodkladného stažení z trhu a o případech s přeshraničním dopadem informuje v rámci systému RASFF;
- ověřuje, zda provozovatelé potravinářských podniků, kteří jsou v kompetenci SZPI, pochopili a plní primární odpovědnost k zajištění bezpečnosti potravin, za tímto účelem provádí pravidelné komplexní kontroly a audity provozovatelů potravinářských podniků

(PPP) se zaměřením na zajištění podmínek pro výrobu a uvádění na trh bezpečných potravin;

- vede kontroly se zaměřením na odhalování falšování a klamání tak, aby v max. míře byly chráněny zájmy spotřebitelů a současně byly zachovány rovné podmínky na trhu všem provozovatelům potravinářských podniků;
- spolupracuje při odhalování falšování a klamání s ostatními dozorovými orgány v ČR a o případech s přeshraničním dopadem informovat v rámci systému AAC, případně v rámci Food Fraud Contact Points;
- průběžně ověřuje, že činnosti SZPI probíhají v souladu s požadavky právních předpisů a interními dokumentovanými postupy;
- spolupracuje na tvorbě právních předpisů, aby kontrola potravin mohla včas a efektivně plnit své základní úkoly;
- spolupracuje nejen s ostatními dozorovými orgány (v ČR, EU i mimo EU), ale rovněž se svazy výrobců a samotnými provozovateli potravinářských podniků (dale jen “PPP”), vůči podnikatelům i spotřebitelům provádí osvětu, vůči podnikatelům se snaží navíc působit preventivně, tedy předcházet a zamezovat jejich protiprávnímu jednání;
- udržuje a rozvíjí systém managementu jakosti (dále jen “SMJ”) řízení procesu úřední kontroly, tak aby se postupně stával účinnou pomůckou jak pro nadřízené zaměstnance, tak zejména pro inspektory;
- zvyšuje odbornou kvalifikaci zaměstnanců, kteří provádí dozorovou činnost tematicky zaměřenými školeními, a to jak k zajištění vysoké odbornosti prováděných kontrol, tak k osobnímu a profesnímu růstu těchto zaměstnanců;
- přičiní se o to, aby v rámci systému vzdělávání bylo možno vychovat odborníky, kteří budou aktivně spolupracovat na tvorbě, respektive vývoji (zásad) potravinového práva a kteří budou schopni reprezentovat úřad na národních i mezinárodních konferencích, stejně jako v rámci činnosti expertních skupin;
- zdokonaluje a zefektivňuje činnost SZPI v souladu s doporučeními externích auditů;
- důsledně pracuje s doporučeními nebo zjištěními externích auditů: SMJ, Českého institutu pro akreditaci, obecně prospěšné společnosti, (dále jen “ČIA”) nebo Evropské komise – Ředitelství pro zdraví a bezpečnost potravin (dále “DG(SANTE)”);
- zdokonaluje kontrolní postupy, aktivně a včas reaguje na nové skutečnosti a měnící se situaci při výrobě a uvádění potravin na trh;
- je otevřeným úřadem a působí edukativně vůči široké veřejnosti, výsledky kontrol aktivně komunikuje s veřejností za účelem osvěty a zvyšování informovanosti spotřebitelů, přijímá podněty od laické i odborné veřejnosti;
- výše uvedené cíle realizuje v souladu se střednědobou koncepcí SZPI, postupně zvyšuje povědomí zaměstnanců o střednědobé koncepci SZPI jako o účinném nástroji k prosazování strategických cílů.

SVS

- hlavním cílem je zajistit vysokou úroveň ochrany lidského zdraví v celém potravinovém řetězci počínaje zemědělskou prvovýrobou přes zpracování, přepravu, skladování a distribuci živočišných produktů a vedlejších živočišných produktů. Tato činnost je podpořena spoluprací s příslušnými orgány ochrany veřejného zdraví, SZPI, ÚKZÚZ;
- ve vztahu k činnostem - maximálně využívat platné legislativy k tomu, aby do oběhu nebyly uvolněny zdravotně závadné potraviny, v případě již uvedení zdravotně závadných potravin do oběhu, okamžité zajištění jejich stažení z oběhu;

- ve vztahu k plnění kontrolních plánů - na úrovních KVS vést a aktualizovat seznamy potravinářských podniků a podniků na zpracování vedlejších živočišných produktů, které jsou pod veterinárním dozorem;
- ve vztahu ke kontrolám v místě určení a ve výrobě - docílit soustavným dozorem dodržování požadavků na zdravotní nezávadnost potravin živočišného původu a ochranu spotřebitele před klamáním.

aa) Výroba a použití materiálů a předmětů určených pro styk s potravinami

MZ

Ve spolupráci s krajskými hygienickými stanicemi:

- při kontrolách materiálů a předmětů určených pro styk s potravinami provádí odběr a analýzu vzorků za účelem zjištění, zda neobsahují zakázané látky, zda nejsou překročeny mikrobiologické ukazatele, zda nejsou překročeny limity pro kontaminující látky;
- realizuje kontroly správné výrobní praxe při výrobě materiálů a předmětů určených pro styk s potravinami, kontroly aplikace principu dosledovatelnosti a povinnosti vystavení prohlášení o shodě u výrobků a materiálů určených pro styk s potravinami;
- při zjištění nevyhovujícího materiálu přicházejícího do styku s potravinami s přeshraničním dopadem informuje ostatní členské státy prostřednictvím systému RASFF;
- realizuje aktivní komunikaci vůči veřejnosti, zveřejňuje výsledky dozorové činnosti a informuje za účelem poskytování objektivních informací veřejnosti o činnosti orgánů ochrany veřejného zdraví.

SZPI

Provádí kontroly se zaměřením na správné použití materiálů a předmětů určených pro přímý styk s potravinami tak, aby v max. míře byly chráněny zájmy spotřebitelů a současně byly zachovány rovné podmínky na trhu všem provozovatelům potravinářských podniků. Cílem úřadu je spolupracovat při odhalování nesprávného použití materiálů a předmětů určených pro přímý styk s potravinami s ostatními dozorovými orgány v ČR, zejména s OOVZ.

SVS

Při běžných inspekcích zaměřit pozornost i na materiály, které přicházejí do styku s potravinami. Kontrola specifikací a značení používaných obalů, kontrola specifikací materiálů nových zařízení.

b) Záměrné uvolňování geneticky modifikovaných organismů (GMO) do životního prostředí pro účely produkce potravin a krmiv;

ÚKZÚZ

Plánování a provádění kontrol minimální vzdálenosti GM kukuřice od státní hranice, v případě potřeby též kontrol koexistence při pěstování geneticky modifikovaných odrůd kukuřice.

c) Krmiva a bezpečnost krmiv v jakékoliv fázi jejich produkce, zpracování, distribuce a použití, včetně pravidel zaměřených na zajištění poctivého obchodního jednání a na ochranu zdraví, zájmů a informovanosti spotřebitelů;

ÚKZÚZ

Kontrola krmiv

- soustředit se na správnost zavedení a dodržování samokontrolních mechanismů v krmivářských provozech, jako jsou správné praxe, plány HACCP a obdobné postupy;
- plánování kontrol uzpůsobovat posouzení rizik v sektoru, zaměřovat se na rizikové kontaminanty a materiály, kontrolní frekvenci adaptovat na základě výsledků předchozích kontrol;
- nastavit rating krmivářských provozovatelů tak, aby odrážel skutečnou míru souladu při kontrole při zohlednění samokontrolních mechanismů, a byl spravedlivý a objektivní;
- nastavit způsob vyjmutí aktuálně neaktivních provozů z evidence krmivářských provozů podléhajících úředních kontrole.

SVS

Zajistit ochranu zdraví zvířat a lidí před negativními činiteli, které se mohou vyskytnout v krmivech, zabránit nebo v maximální míře omezit jejich postup v potravním řetězci směrem od krmiv k živočišným produktům, které jsou zpracovávány na produkty určené k výživě lidí prostřednictvím pravidelných kontrol.

d) Požadavky týkající se zdraví zvířat;

SVS

Označování a evidence hospodářských zvířat

Kontrola označování a evidence hospodářských zvířat:

- zajištění správného označování zvířat;
- zajištění vedení vlastních záznamů o zvířatech a jejich pohybech;
- zajištění předávání správných a úplných údajů do databáze ústřední evidence.

Ochrana zdraví

Kontrola zdraví zvířat a sledování výskytu nálezů:

- získání nového statusu země prosté – status země prosté infekční bovinní rinotracheitidy a dále udržení získaného statusu;
- zajištění efektivního programu dozoru nad výskytem aviární chřásky a účinného nastavení systému včasného varování, které povede k včasnému odhalení nákazy a k rychlému přijetí opatření ke zdolání nákazy;
- zajištění efektivního monitoringu u domácích prasat a uhynulých prasat divokých, zaměřeného na včasné odhalení nákazy klasickým respektive africkým morem prasat a rychlé přijetí opatření k jejímu zdolání v případě pozitivního nálezu;
- zajištění efektivního monitoringu TSE u skotu, ovcí, koz s cílem udržení statusu země se zanedbatelným rizikem;
- v rámci provádění programu tlumení salmonel v chovech drůbeže zajistit účinný monitoring a efektivní opatření vedoucí ke snížení výskytu salmonel v chovech drůbeže;
- zajištění dozorové činnosti v oblasti jiných zdravotních rizik, zejména v obcích tlumení nálezů v chovech ryb a včel;
- sledování nálezové situace v Evropě a ve světě, zajištění dozorové činnosti při přesunech zvířat v rámci intrakomunitárního obchodu a importu ze třetích zemí s cílem zajistit ochranu území před zavlečením aktuálně se vyskytujících nálezů.

Léčivé přípravky a látky

Kontrola používání léčivých přípravků a látek:

- dodržování zákazu používání zakázaných léčiv a léčivých přípravků u hospodářských zvířat uváděných na trh;
- omezení používání hormonálních přípravků v chovech hospodářských zvířat;
- vedení řádné evidence v případě použití léčiva a léčivých přípravků ze strany chovatele a SVL;
- omezení používání antimikrobiálních látek v chovech hospodářských zvířat;
- dodržování ochranných lhůt v případě aplikace léčiv a léčivých přípravků;
- zajištění vzdělávání úředních veterinárních lékařů, SVL a chovatelů hospodářských zvířat.

Česká plemenářská inspekce (dále jen „ČPI“)

Kontrola označování a evidence hospodářských zvířat má za cíl:

- zabezpečení a plnění podmínek pro soustavné a detailní sledování zdraví zvířat pomocí jejich identifikace, vedení evidence zvířat a jejich pohybů mezi hospodářstvími;
- zaregistrování jednotlivých hospodářství a chovatelů pro účely sledování výskytu hromadných nákaz, welfare, zpracování zvířat a jejich produktů v potravinářském odvětví a udržování databáze v aktualizovaném stavu;
- plnění stanovených podmínek pro podpory poskytované na národní i evropské úrovni, ve vztahu ke kontrolám podmíněnosti a delegovaným kontrolám.

e) Prevence a minimalizace rizik pro zdraví lidí a zvířat, která představují vedlejší produkty živočišného původu a získané produkty;

SVS

Ve vztahu k podnikům docílit soustavným dozorem v potravinářských podnicích a podnicích, ve kterých jsou zpracovávány vedlejší živočišné produkty, udržení veterinárních hygienických standardů podle požadavků platné legislativy EU.

Ve vztahu k plnění kontrolních plánů - na úrovních KVS vést a aktualizovat seznamy podniků na zpracování vedlejších živočišných produktů, které jsou pod veterinárním dozorem.

ÚKZÚZ

Plánování kontrol uzpůsobovat posouzení rizik v sektoru, zaměřovat se na rizikové kontaminanty a materiály, kontrolní frekvenci adaptovat na základě výsledků předchozích kontrol.

Nastavit rating krmivářských provozovatelů tak, aby odrážel skutečnou míru souladu při kontrole při zohlednění samokontrolních mechanismů, a byl spravedlivý a objektivní.

Nastavit způsob vyjmutí aktuálně neaktivních provozů z evidence krmivářských provozů podléhajících úřední kontrole.

SZPI

Pravidelná kontrola hygienických pravidel pro vedlejší produkty živočišného původu (dále jen „VPŽP“) především v oblasti maloobchodu a společného stravování. Předmětem pravidelných kontrol jsou zejména ta ustanovení platící pro sledování a pro dokumentaci o zacházení s VPŽP ze strany kontrolovaných osob, a také pro analýzu rizik a stanovení kritických bodů.

f) Požadavky na dobré životní podmínky zvířat;

SVS

Kontrola péče o dobré životní podmínky zvířat a ochrany zvířat proti týrání:

- zajištění efektivního programu dozoru nad různými způsoby chovu hospodářských zvířat a účinného nastavení systému včasného varování na jatkách, které povede k včasnému odhalení problémů souvisejících s podmínkami péče o zvířata a k rychlému přijetí opatření;
- zajištění efektivního monitoringu výskytu dermatitid polštářků běháků a úrovně mikroklimatu v chovech kuřat na maso – snížení výskytu dermatitid polštářků běháků;
- v rámci provádění akčního plánu ukončení rutinního krácení ocásků u prasat zajištění účinného monitoring ocásků na jatkách a efektivních opatření v chovech vedoucí ke snížení výskytu krácení ocásků v chovech prasat;
- zajištění efektivní dozorové činnosti v chovech nosnic s cílem zajištění dostatečné úrovně dobrých životních podmínek zvířat v souladu s použitou technologií;
- zajištění efektivního dozoru přepravy zvířat s cílem plnění stanovených povinností národní legislativy a legislativy EU s důrazem na zpětné kontroly podmínek přepravy zvířat do třetích zemí – zefektivnění systému zpětného zasílání knih jízd a dalších dokumentů;
- efektivnější využití dostupných nástrojů souvisejících se zdravím zvířat s cílem docílit lepší podmínky ochrany zvířat v zájmových chovech;
- zkvalitnění kontrol využívání pokusných zvířat v souladu s požadavky národní legislativy a legislativy EU se zaměřením na kontroly provádění projektu pokusů u uživatelů;
- zajištění dozorové činnosti v oblasti jiných rizik, zejména při utrácení zvířat v rámci depopulace;
- zajištění efektivní dozorové činnosti v rámci ochrany zvířat při porážení, v souladu s platnou legislativou EU.

g) Ochranná opatření proti škodlivým organismům rostlin;

ÚKZÚZ

Včasné zjištění zavlečení karanténních popřípadě nových škodlivých organismů pro rostliny a rostlinné produkty (dále jen “karanténní případně regulované škodlivé organismy pro rostliny a rostlinné produkty”) na území ČR a zabránění jejich šíření v ČR, včetně šíření produkty uváděnými na trh. Zapojit se do práce se systémem TRACES NT a rozšířit společné kontroly s Celní správou.

Modernizovat systém monitoringu výskytu škodlivých organismů s důrazem na vyhodnocování rizik a včasné varování veřejnosti.

Ověření plnění preventivních rostlinolékařských požadavků před šířením škodlivých organismů rostlin profesionálními provozovateli.

h) Požadavky na dodávání na trh a používání přípravků na ochranu rostlin a na udržitelné používání pesticidů, s výjimkou zařízení pro aplikaci pesticidů;

ÚKZÚZ

Provádět kontroly požadavků na používání přípravků na ochranu rostlin tak, aby byly mezi plánovanými kontrolami zahrnuty dle rizikovosti jak subjekty používající přípravky v zemědělství, tak v jiných odvětvích.

Kritérium pro vyhodnocení plnění tohoto cíle: vyhodnocení plánu kontrol subjektů z hlediska zastoupení subjektů dle jednotlivých kategorií.

Kontrolu požadavků na používání přípravků na ochranu rostlin provádět jak ze záznamů o použití přípravků na ochranu rostlin, tak při jejich aplikaci.

Kritérium pro vyhodnocení plnění tohoto cíle: % kontrol při aplikaci přípravků na ochranu rostlin z celkového počtu kontrol (CC + národních).

Zpřesňováním postupů při kontrole distribuce POR zvýšit účinnost těchto kontrol s cílem zamezit obchodování s nepovolenými či nevyhovujícími POR.

i) Ekologická produkce a označování ekologických produktů;

MZe - odbor environmentální a ekologického zemědělství

Smyslem krátkodobých cílů je především zajistit a ověřit plnění cílů dlouhodobých:

- minimálně u 5 % registrovaných ekologických podnikatelů je nutno každoročně odebrat a analyzovat kontrolní vzorek. Analýzu provedou k tomuto účelu úředně určené laboratoře;
- u každého podnikatele registrovaného v systému ekologického zemědělství je provedena minimálně jednou ročně fyzická ohlášená kontrola. Minimálně u 10 % podnikatelů zařazených ve vyšších rizikových kategoriích je provedena dodatečná namátková kontrola. Minimálně u 10 % podnikatelů je provedena neohlášená kontrolní návštěva;
- u každého inspektora pověřené kontrolní organizace musí proběhnout alespoň dvakrát ročně supervize ze strany zaměstnanců odboru environmentální a ekologické zemědělství;
- u výjimek žádající odrokování u většího množství dospělého skotu je prováděna fyzická kontrola na místě ze strany zaměstnanců odboru environmentální a ekologické zemědělství;
- spolupráce s ostatními orgány státní správy v rámci jejich kompetencí při dohledu nad ekologickou produkcí, zejména to jsou UKZUZ, SZPI, SVS;
- řešení podnětů přicházející ze strany veřejnosti;
- další prohlubování důvěryhodnosti kontrolního systému a zajišťování křížového systému kontrol mezi jednotlivými kontrolními subjekty.

SZPI

V rámci stanovených kompetencí se zaměřit na kontrolu uvádění biopotravin na trh v maloobchodu. Při kontrolách bude především ověřena oprávněnost vynětí maloobchodníků z kontrolního systému ekologické produkce na základě výjimky stanovené zákonem č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství a nařízením Rady (ES) č. 834/2007 o ekologické produkci a označování ekologických produktů.

ÚKZÚZ

Kontrolovat dodržování pravidel ekologické produkce v oblasti ekologické prvovýroby a produkce ekologických krmiv.

SVS

V rámci stanovených kompetencí se zaměřit na kontrolu dodržování podmínek eko-bio při výrobě potravin živočišného původu.

j) Používání a označování chráněných označení původu, chráněných zeměpisných označení a zaručených tradičních specialit;

SZPI

- zajišťovat dodržování práv vlastníků chráněných označení a zaručených tradičních specialit v rámci kompetencí SZPI;
- kontrolovat dodržování standardů při výrobě potravin s chráněným označením;
- ve vztahu k zaručeným tradičním specialitám a potravinám s chráněným označením – kontrola specifikace a označení výrobků zejména rostlinného původu.

SVS

- zajišťovat dodržování práv vlastníků chráněných označení a zaručených tradičních specialit v rámci kompetencí SVS;
- kontrolovat dodržování standardů při výrobě potravin s chráněným označením;
- ve vztahu k zaručeným tradičním specialitám a potravinám s chráněným označením – kontrola specifikace a označení výrobků živočišného původu.

1.2 Kategorizace rizik

a) Potraviny a bezpečnost potravin, důvěryhodnost a nezávadnost v jakékoli fázi produkce, zpracování a distribuce potravin, včetně pravidel zaměřených na zajištění poctivého jednání a na ochranu zájmů a informovanosti spotřebitelů.

MZ

Při kategorizaci provozoven poskytující stravovací služby dle míry rizika se zohledňuje cílový spotřebitel, prováděné činnosti (např. tepelná úprava, zchlazování), sortiment (např. cukrářské výrobky, zchlazené pokrmy, pokrmy z tepelně neopracovaných potravin), denní produkce, způsob zásobování vodou (studna, veřejný vodovod), hygienický standard provozovny. Je potřebné také v dostatečné míře přihlížet k dosavadní zkušenosti, výsledkům v rámci SZD v předchozím období. KHS může podle svých zjištění flexibilně četnost kontrol zvýšit nebo snížit.

Při hodnocení rizikovosti činností a sortimentu se přihlíží zejména k produkci epidemiologicky rizikových skupin potravin, kterými jsou potraviny určené k přímé spotřebě, které:

- a) neprocházejí při výrobě technologickým postupem, který patogenní agens ničí nebo odstraňuje,
- b) procházejí technologickým postupem, který nezaručuje úplné zničení nebo odstranění patogenního agens,
- c) procházejí fázovými technologickými postupy, které patogenní agens zprvu ničí, avšak následně při konečném zpracování nevylučují riziko opětovné kontaminace patogenním agens.

Kategorizace provozoven společného stravování:

1. Kategorie – bez výroby, přípravy a zpracování potravin:

Nepředpokládá se zásadní nebezpečí zdravotního ohrožení spotřebitele.

Rozsah činnosti: nabídka pokrmů připravených jednoduchou kuchyňskou úpravou, příprava a podávání nápojů, prodej originálně balených, mražených mléčných výrobků, apod. a jednoduché činnosti (krájení uzenin), které lze provádět bezpečným způsobem, pokud se správně aplikují požadavky na hygienu a dodržování teplotních požadavků.

Příklady provozoven: čajovny, pivnice, bary, herny, kantýny, nevyvaňující provozovny typu pohostinství, stánky apod.

Četnost kontrol nejméně 1x za 5 let.

2. Kategorie – provozovny s výrobou, přípravou a zpracováním potravin a jejich uváděním do oběhu s omezeným rizikem:

Nelze vyloučit nebezpečí zdravotního ohrožení spotřebitele.

Rozsah činnosti: výroba a podávání teplých a studených pokrmů, cukrářských výrobků apod.

Příklady provozoven: malé a střední provozovny s nižší kapacitou výroby, malým počtem zaměstnanců, výdejny jídla, kavárny apod.

Četnost kontrol nejméně 1x za 3 roky.

3. Kategorie – provozovny s výrobou, přípravou a zpracováním potravin a jejich uváděním do oběhu, kdy nelze vyloučit zásadní riziko ohrožení zdraví spotřebitele:

- vyšší míra rizika z hlediska cílového spotřebitele, činností i sortimentu,

- počet osob, které mohou být postiženy.

Příklady provozoven: sociální služby, nemocniční stravovací zařízení, provozovny s vysokým počtem strážníků (kapacita víc než 500 jídel), stravování potravinářů apod.

Četnost kontrol nejméně 1x ročně.

SZPI

Kategorizace rizik je zohledňována zejména pro stanovení četnosti **komplexních kontrol** u provozovatelů potravinářských podniků. Za základní kategorie rizika jsou považovány typ potraviny, velikost provozovny, závažnost dřívějších kontrol a certifikace.

Typ potraviny

Tato hodnocená oblast odráží rizikovost z pohledu skupin spotřebitelů, riziko ze způsobu přípravy nebo zpracování potraviny, z hlediska trvanlivosti, použití, nutnosti tepelné úpravy, nebo přímé spotřeby, náročnosti na uložení (chlazení, zmrazení), jaká mikrobiologická agens a jaké ostatní kontaminanty se v daném výrobku mohou vyskytovat.

Velikost provozovny

Tato hodnocená oblast odráží velkou rizikovost možného dopadu nebezpečných výrobků z pohledu pokrytí území České republiky, případně vývozy do zemí EHP či do třetích zemí. Odráží menší rizikovost okresního či krajského pokrytí a malou rizikovost místního pokrytí v rámci místních trhů, obchodů, zásobování ulice, městské části, obce apod.

Závažnost dřívějších kontrol

Kritérium souvisí s historií kontrol, které již byly v provozovně provedeny, a zohledňuje dosavadní chování provozovatele, pokud jde o dodržování právních předpisů (v provozovně nebylo při předchozích kontrolách zjištěno žádné porušení právních předpisů, nebo bylo zjištěno porušení předpisů nepodstatné / podstatné / závažné, nebo zatím v provozovně nebyla dosud provedena žádná komplexní kontrola atd.).

Certifikace

Certifikací pro účely hodnocení provozovny podle tohoto kritéria bezpečnosti potravin se rozumí činnost nezávislé autorizované nebo akreditované osoby, která vydáním certifikátu osvědčí, že potravinu nebo procesy s potravinou související jsou v provozovně v souladu nejen s požadavky právních předpisů, ale i s dalšími specifikovanými požadavky uvedenými v notifikovaných normách či schématech. Certifikace je dobrovolný krok založený na zásadách HACCP. Vybrané certifikované systémy bezpečnosti potravin tak mají ty nejlepší předpoklady významně snižovat reálná rizika provozovny ještě účinněji než systémy dle platné legislativy. Certifikace je inspektorem hodnocena jako faktor snižující rizika provozovny za předpokladu, že certifikace přísně respektuje požadavky legislativy a kontrolního systému SZPI.

U jiných typů kontrol je kategorizace rizika dána:

- charakterem potraviny
- druhem kontaminující látky
- příjmovou skupinou populace
- způsobem označení (zda si spotřebitel může informaci zjistit pouhým přečtením, či zda se jedná o informaci, kterou si na místě spotřebitel zjistit nemůže).

Na základě těchto rizik a s přihlédnutím na výsledky kontrol předešlých sestavují vedoucí oddělení na inspektorátech krátkodobý plán kontrol pro inspektory.

Kontrola použití přídatných látek

SZPI se zaměřuje na kontrolu potravinářských přídatných látek u provozovatelů potravinářských podniků v rámci úředních kontrol, a to například na základě hodnocení rizika, poznatků z minulých kontrol, analýzy dat v informačním systému, aktuálních zjištění inspektorů v terénu, zjištění jiných orgánů státní správy, podnětů spotřebitelů, podnětů masmédií (tisku, rozhlasu a televize), zjištění dozorových orgánů jiných členských států, doporučení Evropské komise, informací ze systému rychlého varování RASFF a systému správní pomoci a spolupráce AACS a další.

Nadto je součástí komplexních kontrol SZPI rovněž kontrola použití přídatných látek. Při kontrole přídatných látek se inspektoři zaměřují na čistotu přídatných látek, na označování přídatných látek a konečných výrobků v souladu s nařízením (ES) č. 1333/2008 o potravinářských přídatných látkách a nařízením (EU) č. 1169/2011 o poskytování informací o potravinách spotřebitelům, na užití přídatných látek v souladu s nařízením (ES) č. 1333/2008, respektive s nařízením (EU) č. 231/2012, kterým se stanoví specifikace pro potravinářské přídatné látky uvedené v přílohách II a III nařízení (ES) č. 1333/2008, na dodržení maximálních množství přídatných látek a na uplatňování principu *quantum satis* s ohledem na kategorizaci potravin dle nařízení (ES) č. 1333/2008.

Všechny kontrolní postupy jsou přesně zdokumentovány – inspektor do kontrolních materiálů zaznamenává, které přídatné látky byly zkontrolovány, které dokumenty byly zkontrolovány, jaké materiály byly využity ke kontrole uplatňování principu *quantum satis*, zda byla zkontrolována dokumentace k systému HACCP atd.

Dále je kontrolována sledovatelnost a s tím související písemné materiály dle nařízení (ES) č. 178/2002, kterým se stanoví obecné zásady a požadavky potravinového práva, zřizuje se Evropský úřad pro bezpečnost potravin a stanoví postupy týkající se bezpečnosti potravin. V případě, že provozovatel potravinářského podniku uvádí na trh kouřová aromata, nebo potraviny obsahující kouřová aromata, postupuje SZPI při komplexních kontrolách také v souladu s nařízením (ES) č. 2065/2003 o kouřových aromatických přípravcích používaných nebo určených k použití v potravinách nebo na jejich povrchu resp. v souladu s prováděcím nařízením (EU) č. 1321/2013, kterým se na úrovni Unie stanoví seznam primárních produktů kouřových aromat povolených pro použití jako takové v potravinách nebo na jejich povrchu a/nebo k výrobě sekundárních kouřových aromat.

Vzorky jsou odebírány u kontrolované osoby a předávány do laboratoře SZPI, případně do externích laboratoří provádějících rozbor vzorků odebraných při úředních kontrolách SZPI v závislosti na stanovovaném analytu. Odběr vzorků může vycházet z Plánu kontrolní činnosti SZPI, tedy po zohlednění faktorů, které jsou popsány v bodě 3. (*Obecná organizace a řízení úředních kontrol, oblast a), SZPI*).

SVS

Oblast veterinární hygieny

Za nebezpečí z potravin jsou považovány všechny potenciálně škodlivé činitele v potravinách. Zahrnují mikroorganismy a parazity (biologické nebezpečí), přirozeně se vyskytující chemické látky, kontaminanty z životního prostředí, rezidua pesticidů a léčiv (chemické nebezpečí), cizí předměty (fyzikální nebezpečí) a jiné nebezpečí. Riziko pak zahrnuje pravděpodobnost, že se nebezpečí projeví a ovlivní zdraví spotřebitele. Přidělení stupně rizika se odvíjí od identifikace nebezpečí ve vztahu k pravděpodobnosti jeho uplatnění u jednotlivých kontrolovaných potravinářských podniků a výrobních procesů.

Za tímto účelem krajské veterinární správy pravidelně posuzují:

- záznamy provozovatele týkající se dodržování potravinového práva;
- typ a objem dané výroby;
- nebezpečí pro zdraví lidí, případně pro zdraví zvířat;
- skupinu spotřebitelů, pro které je výrobek určen.

Při hodnocení rizika je zohledněn také:

- typ a objem výroby;
- „nasávací“ oblast;
- zásobovací oblast (intrakomunitární trh, trhy třetích zemí, národní trh, přímý prodej);
- rizikovost potravin; a

- cílová skupina spotřebitelů.

Na základě těchto principů stanovují krajské veterinární správy stupně rizika a určují frekvenci kontrol. Obecné zásady hodnocení provozů z hlediska rizika, které jsou pro specifické výroby doplněny o podrobnější kritéria hodnocení rizika s určením frekvence kontrol, jsou podrobně zpracovány v Metodickém návodu SVS pro provádění auditů potravinářských podniků podle čl. 4 odst. 3 písm. a) nařízení (ES) č. 854/2004, kterým se stanoví zvláštní pravidla pro organizaci úředních kontrol produktů živočišného původu určených k lidské spotřebě.

aa) Výroba a použití materiálů a předmětů určených pro styk s potravinami

MZ

V sektoru předmětů a materiálů určených pro styk s potravinami se zohledňují zejména následující faktory:

- výsledky předchozích kontrol;
- hlášení v systému RASFF;
- účel použití obalového materiálu nebo předmětu určeného pro styk s potravinami;
- typ balené potraviny;
- ohlasy a podněty veřejnosti a dalších orgánů státní správy;
- vědecké poznatky a studie o bezpečnosti používaných materiálů;
- možný zdravotní dopad na konečného spotřebitele;
- případný monitoring;
- rizikovost subjektu (hodnocená na základě ukazatelů: typ výroby a druh konečného výrobku, velikost podniku, objem výroby).

SZPI

Kontroly materiálů a předmětů určených pro styk s potravinami

Z hlediska kompetencí dozorových orgánů jsou podle zák. č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví orgány ochrany veřejného zdraví zodpovědné za úřední kontroly řetězce výrobců, distributorů a dovozců tzv. předmětů běžného užívání, mezi které se řadí také materiály a předměty určené pro styk s potravinami. Odbory hygieny výživy a předmětů běžného užívání uvedených pracovišť OOVZ SZPI oslovuje při zjištění provozovatele potravinářského podniku, kteří jsou přímými dovozci materiálů a předmětů určených pro styk s potravinami.

Kontrola materiálů a předmětů určených pro styk s potravinami je součástí běžných i komplexních kontrol SZPI. Při kontrolách SZPI zaměřených na předměty určené pro styk s potravinami je prověřováno, zda PPP používají předměty, které odpovídají požadavkům na předměty a materiály určené pro styk s potravinami stanoveným v předpisech EU a příslušné národní legislativě: zda jsou předměty určené pro styk s potravinami odpovídajícím způsobem označeny, zda jsou dotčené předměty určené pro styk s potravinami doprovázeny písemným prohlášením o shodě a zda jsou dodrženy požadavky na sledovatelnost.

Kontroly materiálů a předmětů určených pro styk s potravinami jsou SZPI prováděny v rámci kompetencí SZPI stanovených v zákoně č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích tj. zejména u výrobců potravin jiných než živočišného původu, v maloobchodu, velkoobchodu, a v provozovnách společného stravování.

SVS

Při běžných inspekcích se kontrola zaměřuje i na materiály, které přicházejí do styku s potravinami živočišného původu. Kontrola specifikací a značení používaných obalů, kontrola specifikací materiálů nových zařízení.

b) Záměrné uvolňování geneticky modifikovaných organismů (GMO) do životního prostředí pro účely produkce potravin a krmiv

ÚKZÚZ

Kontroly koexistence porostů Bt- kukuřice – kontrolováni jsou pěstitelé, kteří v daném roce vyseli osivo Bt-kukuřice za účelem zpracování. O četnosti a rozsahu kontrol rozhoduje následující:

- podíl ploch s vysetou Bt-kukuřicí;
- blízkost sousedních ploch s nemodifikovanou kukuřicí;
- výsledky kontrol z let předchozích.

Kontroly minimální vzdálenosti GM kukuřice od státní hranice – kontrolováni jsou pěstitelé kukuřice. O četnosti a rozsahu kontrol rozhoduje SZIF.

c) Krmiva a bezpečnost krmiv v jakékoliv fázi jejich produkce, zpracování, distribuce a použití, včetně pravidel zaměřených na zajištění poctivého obchodního jednání a na ochranu zdraví, zájmů a informovanosti spotřebitelů;

ÚKZÚZ

Základní kritéria pro kategorizaci rizik u krmiv jsou:

- výsledky kontrolního zjištění;
- výsledky laboratorních zkoušek;
- druh činnosti;
- typ krmiva;
- rozsah činnosti;
- typ provozu (prvovýroba, registrovaný, schválený).

Na základě těchto kritérií a výsledků z předešlých kontrol jsou pomocí analýzy rizika provozy roztrženy do několika skupin a metodické oddělení vytvoří plán kontrol včetně četnosti kontrol. Mezi nejzávažnější porušení patří výskyt zakázaných a nežádoucích látek v krmivech v množstvích vysoce překračujícím povolené limity nebo kontaminaci doplňkovou látkou, zejména kokcidostatikem, nebo léčivem.

Druh činnosti

- výroba včetně mobilních a faremních mícháren;
- uvádění na trh;
- prvovýroba.

Typ krmiva

- cílová skupina zvířat;
- způsob zpracování;
- skladovací náročnost;
- trvanlivost výrobku;
- možná kontaminace (biologická, chemická, fyzikální);
- způsob použití (přímé, další úprava).

Rozsah činnosti

- pokrytí v rámci území ČR;
- vývoz do zemí EU;
- vývoz do třetích zemí.

Typ provozu

- schválený provoz;
- registrovaný provoz;
- prvovýroba.

d) Požadavky týkající se zdraví zvířat;

SVS

Oblast ochrany zdraví zvířat

Výběr hospodářství pro kontroly v oblasti biologické bezpečnosti, kontroly chovatele v souvislosti s používáním veterinárních léčivých přípravků, kontroly pohody hospodářských zvířat v chovu a kontroly podmíněnosti se provádí na základě analýzy rizika.

Při stanovení počtu plánovaných dílčích kontrol a počtu kontrolovaných hospodářství jsou zohledňovány:

- počet registrovaných hospodářství;
- počet aktivních hospodářství s počtem zvířat větším než 50 kusů;
- kapacita jednotlivých KVS, tj. počet inspektorů, kteří jsou k dispozici k provedení kontrol;
- legislativou stanovené procento kontrolovaných žadatelů o dotace v případě plánovaných kontrol podmíněnosti.

Jako kritérium míry rizika byly zohledněny zejména:

- počet zvířat na hospodářství;
- druhy chovaných hospodářských zvířat;
- výsledky předchozích kontrol;
- výsledky zdravotních zkoušek;
- počet zvířat přemístěných do asanačního podniku v předchozím období;
- počet zvířat přemístěných na jatka v předchozím období;
- výsledky prohlídky na jatkách, zejména nálezy vypovídající o zdraví a pohodě zvířat na hospodářství;
- počet zvířat přisunutých na hospodářství ze zahraničí;
- informace o zneužití nebo nedovoleném použití léčivého přípravku, překročení maximálních limitů reziduí, způsobu získávání léčiv.

V dalších oblastech kontrol zdraví zvířat a péče o pohodu zvířat jsou stanoveny frekvence kontrol u jednotlivých druhů subjektů v souladu s relevantní legislativou. Na základě centrálně stanoveného plánu kontrol a s přihlédnutím ke znalostem místních specifik sestavují KVS časový harmonogram plánu kontrol pro konkrétní okresní pracoviště.

Výběr stanoveného počtu hospodářství ke kontrole v oblasti zdraví zvířat (kontrola biologické bezpečnosti a kontrola chovatele v souvislosti s používáním veterinárních léčivých přípravků a s prováděním vybraných odborných veterinárních úkonů) provádí Ústřední veterinární správa a výběr stanoveného počtu hospodářství ke kontrole provádějí jednotlivé KVS. Poměr počtu hospodářství vybíraných oběma způsoby se ročně aktualizuje na základě vyhodnocení výsledků kontrol v předchozím období. KVS při výběru rovněž využívají analýzu rizik a zaměřují se při výběru hospodářství ke kontrole biologické bezpečnosti na:

1. hospodářství s ekologickým chovem hospodářských zvířat;
2. hospodářství s chovem prasat – zejména chovy, ve kterých zvířata přicházejí do kontaktu s vnějším prostředím (výběh) nebo s materiály rizikovými z hlediska přenosu AMP (sláma) a hospodářství s počty chovaných prasat nad 1000 kusů;
3. hospodářství s nedostatky v provádění povinných preventivních úkonů stanovených v MKZ zjištěnými v průběhu administrativních kontrol;
4. hospodářství s nedostatky v oblasti evidence hospodářských zvířat v IZR zjištěnými v průběhu administrativních kontrol;
5. hospodářství s chovem nosnic s produkcí konzumních vajec a kuřat chovaných na maso, na kterých je odebírán úřední vzorek v rámci programu tlumení salmonel, kontrola se provede současně s kontrolou péče o pohodu zvířat a s kontrolou chovatele v souvislosti s používáním veterinárních léčivých přípravků;
6. hospodářství s odchovem kuřic pro reprodukční chovy a pro chovy nosnic s produkcí konzumních vajec, na kterých není odebírán úřední vzorek v rámci programu tlumení salmonel;
7. registrovaná hospodářství s chovem nosnic s produkcí konzumních vajec, která nejsou vyšetřována na salmonelu v rámci programu tlumení salmonel, a která dodávají vejce do „místního maloobchodu“, tj. do maloobchodu na území ČR;
8. hospodářství s chovem vodní a hrabavé drůbeže s přístupem do výběhu v oblastech s vyšším rizikem zavlečení a šíření viru vysoce patogenní aviární infekce. Jde o oblasti:
 - v blízkosti vodních ploch, kde se shromažďují stěhovaví ptáci;
 - lokality s nálezem viru vysoce patogenní aviární infekce u drůbeže či volně žijících ptáků v předchozích 3 letech;
 - lokality s nálezem protilátek proti viru aviární infekce v rámci programu sledování aviární infekce v předchozích 3 letech.

Při výběru chovů ke kontrole chovatele v souvislosti s používáním veterinárních léčivých přípravků a s prováděním vybraných odborných veterinárních úkonů se KVS zaměřují na:

1. hospodářství, na kterých je plánována kontrola podmíněnosti v oblasti PPH 5 - zákaz používání některých látek s hormonálním a tyreostatickým účinkem;
2. hospodářství s použitím VLP získaného na základě povolení výjimky na zásobování, výdej a použití neregistrovaného léčivého přípravku; kontrola se provede současně s kontrolou SVL, který o výjimku požádal;
3. hospodářství s nevyhovujícím výsledkem v rámci monitoringu cizorodých látek, který se týká nálezů reziduí léčiv, včetně nálezů malachitové zeleni u ryb;
4. hospodářství s nálezy viditelných parazitů u ryb ve zpracovných ryb;
5. honitby, kde se provádí cílené antiparazitární ošetření spárkaté zvěře.

Kontrolní činnost, prováděná v souladu s celoročním plánem, je průběžně vyhodnocována ústředím SVS jednak na základě sledování záznamů o kontrolách, které jsou evidovány v OIS SVS, a jednak na základě výsledků kontrol na jednotlivých KVS. Na poradách vrchních inspektorů pro zdraví zvířat a péči o pohodu zvířat, jsou pravidelně předkládány výsledky tohoto vyhodnocení současně s podrobnými instrukcemi k postupům v následujícím období. Podle potřeby jsou požadavky na kontrolní činnost aktualizovány s ohledem na změny v legislativě, nebo v nálezové situaci formou metodických návodů a pokynů v dopisech, zasílaných na KVS. Ke specifickým oblastem kontrol jsou pořádána školení.

Při stanovení kritérií míry rizika jsou využívány výsledky veterinárních vyšetření a úředních kontrol, analýzy laboratorních vyšetření a aktuální nálezové situace nejen v ČR, ale i v členských zemích EU a třetích zemích. Hlavním zdrojem údajů pro vyhodnocení kategorizace rizika jsou informace uvedené v IS SVS, portálu SVS, počítačové registry MZe a dále evropských IS zejména ADNS, RASFF, TRACES, WAHIS.

e) Prevence a minimalizace rizik pro zdraví lidí a zvířat, která představují vedlejší produkty živočišného původu a získané produkty;

SVS

Oblast vedlejších živočišných produktů

Přímo použitelné předpisy EU ukládají provádět ve stanovených intervalech úřední kontroly přiměřené okolnostem v zařízeních schválených v souladu s příslušnými předpisy. Dochází tak k ověřování, zda jsou plněny požadavky stanovené pro danou činnost subjektu. Četnost kontrol by měla být stanovena s ohledem na velikost zařízení, druhu zpracovávaných materiálů a povahy následných produktů při celkovém zhodnocení rizika v návaznosti na kritické kontrolní body v průběhu zpracování.

Za nebezpečí při nakládání s vedlejšími živočišnými produkty jsou považovány všechny potenciálně škodlivé činitele s ohledem na zdraví lidí a zvířat. Jedná se o možnou přítomnost mikroorganismů, parazitů, reziduí zakázaných látek, organických a anorganických kontaminantů, veterinárních léčiv příměsí cizích těles a podobně. V závislosti na přítomnosti uvedených činitelů vzniká určitý stupeň rizika s ohledem na zdraví lidí a zvířat.

Krajské veterinární správy při své činnosti prověřují a posuzují v podnicích, které nakládají s vedlejšími živočišnými produkty:

- kategorii a druh zpracovávaného materiálu;
- objem a způsob zpracování;
- záznamy provozovatele ve vztahu k dodržování požadavků legislativy týkající se vedlejších živočišných produktů;
- účel následného použití zpracovaných produktů;
- celkovou úroveň zpracovatelského podniku, dosahované výsledky v odebíraných vzorcích, znalost místních specifik provozu a podobně.

V závislosti na zjištěných skutečnostech krajské veterinární správy stanovují stupeň rizika a určují frekvenci kontrol.

SZPI

Vedlejší produkty živočišného původu

Součástí komplexních kontrol SZPI u provozovatelů potravinářských podniků je rovněž kontrola sběru, shromažďování a odvozu vedlejších produktů živočišného původu. Provádí se na základě vyhodnocení rizik a to zejména:

- ve specializovaných provozovnách;
- v provozovnách obchodních řetězců;
- u výrobců, kteří potraviny živočišného původu ve větší míře zpracovávají;
- v provozovnách společného stravování;
- v maloobchodních provozovnách, kdy je při kontrole zjištěn výskyt většího množství nedostatků u potravin živočišného původu (prošlé nebo zapáchající potraviny, nedodržení podmínek úchovy apod.);
- v dalších případech, kdy je taková kontrola žádoucí.

Inspektoři zkontrolují, zda se v provozovně mohou vyskytovat nebo vyskytují vedlejší produkty živočišného původu, zejména se zaměří na:

- materiál z výroby produktů určených pro lidskou spotřebu, jako např. odřezky masných a mléčných výrobků při zpracování potravin v rámci maloobchodní činnosti v provozovnách maloobchodu;
- materiál, který tvoří zmetkové potraviny živočišného původu, nebo zmetkové potraviny obsahující produkty živočišného původu, které nejsou již dále určeny pro lidskou spotřebu;
- materiál, který tvoří skořápky, rozbitá vejce a vedlejší produkty z porušených vajec.

ČPI

Analýza rizika při výběru hospodářství ke kontrole je stanovena:

1. v chovu turů nařízením (ES) č. 1082/2003, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení (ES) č. 1760/2000, pokud jde o minimální kontroly v rámci systému identifikace a evidence skotu);
2. v chovu ovcí a koz nařízením (ES) č. 1505/2006, kterým se provádí nařízení Rady (ES) č. 21/2004, pokud jde o minimální úrovně kontrol, jež mají být prováděny v souvislosti s identifikací a evidencí ovcí a koz;
3. v chovu koní a prasat § 94 vyhlášky č. 136/2004 Sb., kterou se stanoví podrobnosti označování zvířat a jejich evidence hospodářství a osob stanovených plemenářským zákonem).

f) Požadavky na dobré životní podmínky zvířat;

SVS

Výběr hospodářství pro kontroly v oblasti pohody hospodářských zvířat v chovu a kontroly podmíněnosti se provádí na základě analýzy rizika.

Při stanovení počtu plánovaných dílčích kontrol a počtu kontrolovaných hospodářství jsou zohledňovány:

- počet registrovaných hospodářství;
- počet aktivních hospodářství s počtem zvířat větším než 50 kusů;
- kapacita jednotlivých KVS, tj. počet inspektorů, kteří jsou k dispozici k provedení kontrol;
- legislativou stanovené procento kontrolovaných žadatelů o dotace v případě plánovaných kontrol podmíněnosti.

Jako kritérium míry rizika byly zohledněny zejména:

- počet zvířat na hospodářství;
- druhy chovaných hospodářských zvířat;
- výsledky předchozích kontrol;
- výsledky zdravotních zkoušek;
- počet zvířat přemístěných do asanačního podniku v předchozím období;
- počet zvířat přemístěných na jatka v předchozím období;
- výsledky prohlídky na jatkách, zejména nálezy vypovídající o zdraví a pohodě zvířat na hospodářství;
- počet zvířat přisunutých na hospodářství ze zahraničí.

V dalších oblastech kontrol zdraví zvířat a péče o pohodu zvířat jsou stanoveny frekvence kontrol u jednotlivých druhů subjektů v souladu s relevantní legislativou. Na základě centrálně

stanoveného plánu kontrol a s přihlédnutím ke znalostem místních specifik sestavují KVS časový harmonogram plánu kontrol pro konkrétní okresní pracoviště.

Výběr stanoveného počtu hospodářství ke kontrole v oblasti pohody hospodářských zvířat provádí Ústřední veterinární správa a výběr stanoveného počtu hospodářství ke kontrole provádějí jednotlivé KVS. Poměr počtu hospodářství vybíraných oběma způsoby se ročně aktualizuje na základě vyhodnocení výsledků kontrol v předchozím období.

Kontrola na hospodářstvích vybraných místně příslušnou KVS na základě vyhodnocení následujících rizikových faktorů:

1. hospodářství s chovem nosnic s produkcí konzumních vajec – minimálně 1x ročně současně s odběrem úředního vzorku v rámci programu tlumení salmonel a s kontrolou používání veterinárních léčivých přípravků;
2. hospodářství s výkrmem prasat nad 1000 ks zvířat – kontrola zaměřená na chovatelské postupy zejména kastrace, krácení ocásků;
3. kontrola hospodářství s chovem kuřat na maso, kde je plánováno měření hodnot mikroklimatu, tj. na hospodářstvích, kde je alespoň jedna hala s hustotou osazení vyšší než 33 kg/m² – minimálně 10 % všech hospodářství, v halách vybraných na základě výstupů hodnocení patologickoanatomických nálezů hejn na jatkách;
4. hospodářství, na kterém je současně plánována kontrola CC v oblasti welfare (PPH 11, 12, 13);
5. hospodářství, na kterém je plánována kontrola dobrých životních podmínek zvířat dále jen „DŽPZ“;
6. hospodářství s nedostatky v oblasti evidence hospodářských zvířat v IZR zjištěnými v průběhu administrativních kontrol.

Kontrolní činnost, prováděná v souladu s celoročním plánem, je průběžně vyhodnocována ústředím SVS jednak na základě sledování záznamů o kontrolách, které jsou evidovány v odborném informačním systému SVS (dále jen „OIS SVS“), a jednak na základě výsledků kontrol na jednotlivých KVS. Na poradách vrchních inspektorů pro zdraví zvířat a péči o pohodu zvířat, jsou pravidelně předkládány výsledky tohoto vyhodnocení současně s podrobnými instrukcemi k postupům v následujícím období. Podle potřeby jsou požadavky na kontrolní činnost aktualizovány s ohledem na změny v legislativě formou metodických návodů a pokynů v dopisech, zasílaných na KVS. Ke specifickým oblastem kontrol jsou pořádána školení.

Hlavním zdrojem údajů pro vyhodnocení kategorizace rizika jsou informace uvedené v OIS SVS, portálu SVS, počítačových registrech MZe a dále evropských IS zejména ADNS, RASFF, TRACES, WAHIS.

g) Ochranná opatření proti škodlivým organismům rostlin;

ÚKZÚZ

Oblast rostlinolékařských kontrol

Zaměstnanci Sekce osiv, sadby a zdraví rostlin, resp. Odboru zdraví rostlin a Odboru dovozu a vývozu ve spolupráci se Sekcí Národní referenční laboratoř, resp. Odborem diagnostiky škodlivých organismů, v souladu s nařízením (EU) 2016/2031 o ochranných opatřeních proti škodlivým organismům rostlin, monitorují a analyzují rostlinolékařská rizika v souvislosti s dovozy zásilek rostlin a rostlinných produktů ze třetích zemí a v souvislosti s přemísťováním dodávek rostlinných komodit původem ze členských států EU. Na základě vyhodnocení analýzy rizika (kategorizace rizika) se navrhuje priority při zajišťování monitoringu, průzkumu výskytu a úrovně ochrany proti škodlivým organismům. Kontroly se prioritně zaměřují

na zásilky a dodávky rostlin a rostlinných produktů, které mohou představovat největší rizika zavlékání a šíření regulovaných škodlivých organismů do ČR.

Kriteriem pro kategorizaci rizik je:

- výskyt škodlivých organismů zjištěný na území České republiky a v zahraničí;
- druh škodlivého organismu;
- druh rostliny;
- typ rostlinné komodity;
- původ dodávky nebo zásilky;
- množství dovážených rostlinných komodit;
- výsledky úředních kontrol prováděných v rámci rostlinolékařské dovozní kontroly (četnost pozitivních zjištění výskytu škodlivých organismů v zásilkách pocházejících ze třetí země), vč. výsledků dovozních kontrol prováděných ve vstupních místech EU;
- výsledky kontrol prováděných v rámci rostlinolékařského dozoru (zjištění nedostatků při plnění opatření nařízených na základě zjištění výskytu škodlivých organismů jako ochrana proti šíření škodlivých organismů).

h) Požadavky na dodávání na trh a používání přípravků na ochranu rostlin a na udržitelné používání pesticidů, s výjimkou zařízení pro aplikaci pesticidů;

ÚKZÚZ

V oblasti kontroly uvádění a používání přípravků na ochranu rostlin jsou základní kritéria pro kategorizaci rizik a rozhodování o četnosti a rozsahu kontrol následující:

Uvádění POR na trh

- množství distribuovaného POR;
- toxikologické a ekotoxikologické vlastnosti POR;
- výsledky kontrol předchozích roků.

Používání POR – kontrola profesionálních uživatelů jak v oblasti zemědělství, tak v jiných odvětvích

- výměra standardní orné půdy;
- výměra ovocných sadů, vinic, chmelnic;
- výměra standardní orné půdy, vinic, ovocných sadů, chmelnic v ochranných pásmech vodních zdrojů;
- minimální vzdálenost dílů půdního bloku (dále jen „DPB“) od vodních toků a svažitost DPB;
- výsledky kontrol předchozích let;
- výsledky monitoringu vod z hlediska výskytu reziduí POR;
- lokality s kalamičním přemnožením škodlivého organismu (např. hraboše polního), k jehož hubení bylo ÚKZÚZ vydáno nařízení o mimořádných rostlinolékařských opatřeních a kontrolou je třeba ověřit dodržování podmínek při a po aplikaci přípravku na ochranu rostlin.

i) Ekologická produkce a označování ekologických produktů;

MZe - environmentální a ekologického zemědělství

Kontrolní organizace pověřené MZe vypracovávají vlastní analýzu rizik, ale musí se při tom držet pravidel uvedených v příslušném metodickém pokynu, který vydává MZe.

Hodnocení podniku, ve smyslu rizika, nesmí být založeno pouze na základě již zjištěných nesouladů. Součástí analýzy musí být individuální zhodnocení i dalších rizikových okolností nezávislých na faktickém porušování legislativy, na jejichž základě riziko kontrolní organizace v každém konkrétním podniku předjímá. Na základě analýzy pak kontrolní organizace daný podnik zařadí do příslušné úrovně závažnosti rizika.

ÚKZÚZ

V oblasti úředních kontrol ekologického zemědělství je ze strany ÚKZÚZ každoročně kontrolováno přibližně 5 % ekologických podnikatelů (zemědělců).

Menší část subjektů ke kontrole vybere pro ÚKZÚZ na základě své rizikové analýzy, zatímco většina subjektů ke kontrole je vybrána SZIF (ÚKZÚZ pro SZIF kontroluje u ekozemědělců plnění podmínek pro vyplácení dotací v rámci opatření ekologické zemědělství - delegované kontroly).

Základními kritérii pro rizikovou analýzu ÚKZÚZ jsou:

- výsledky kontrolních zjištění v minulosti;
- výsledky laboratorních zkoušek – nálezy látek nepovolených v ekologické produkci;
- druh činnosti (souběžná produkce, hospodaření na orné půdě či trvalých kulturách, chov zvířat bez zimního ustájení);
- rozsah činnosti (velikost podniku);
- další faktory (podněty od veřejnosti či jiných dozorových orgánů, opakované udělování výjimek z pravidel ekologické produkce, nesoulad údajů v LPIS a v Registru ekologických podnikatelů apod.).

Předmětem úřední kontroly ÚKZÚZ je především:

- vedení záznamů a dokumentace;
- rostlinná výroba (stav pozemků a porostů, hnojiva, přípravky na ochranu rostlin, skladovací zařízení);
- živočišná výroba (krmiva, welfare zvířat, ustajovací prostory);
- kontrola identifikace a označování produktů ekologického původu.

Na základě výsledků kontrol v předchozím období byla zvolena následující strategie výkonu úředních kontrol EZ na rok 2020:

- úřední kontroly budou prováděny u cca 5% ekologických zemědělců ročně;
- bude rovněž prováděna kontrola výrobců a dodavatelů ekologických krmiv;
- v oblasti odběru vzorků bude kladen důraz na zjišťování přítomnosti účinných látek na ochranu rostlin nepovolených v ekologické produkci;
- v oblasti ekologických krmiv bude kladen důraz na zjišťování přítomnosti GMO a na případné použití skladištních pesticidů.

SZPI

Kontroly ekologické produkce jsou prováděny na základě analýzy rizika shodné pro daný typ kontroly, kterou SZPI vykonává v rámci svých kompetencí. Kontroly ekologické produkce v prostředí SZPI jsou zaměřeny na ověření oprávněnosti využívání výjimky pro vyjmutí maloobchodních prodejců z kontrolního systému v případě, že prodávají pouze hotové balené biopotraviny přímo konečnému spotřebiteli.

SVS

Kontrola dodržování pravidel stanovených pro ekologické produkty, kontrola sledovatelnosti surovin získaných a zpracovávaných v rámci eko produkce.

j) Používání a označování chráněných označení původu, chráněných zeměpisných označení a zaručených tradičních specialit;

ÚKZÚZ

Výkon kontroly specifikace k chráněnému označení Žatecký chmel se zaměřením na kontrolu kvalitativních vlastností stanovených ve specifikaci produktu, které jsou jedním z možných rizikových faktorů.

SZPI

Minimální frekvence kontrol je stanovena tak, aby každý provozovatel z ČR vyrábějící potravinu nesoucí CHOP, CHZO nebo ZTS byl zkontrolován alespoň jedenkrát ročně. Součástí kontroly bývá i odběr vzorku – výběr vzorkované potraviny je prováděn na základě analýzy rizika zahrnující předchozí výsledky kontrol, výrobky kontrolované v předešlých letech, rozsah portfolia výrobků nesoucích chráněné označení. V odůvodněných případech (výsledky předešlých kontrol, kontrola plnění uložených opatření, podané podněty a stížnosti) lze přistoupit ke zvýšení minimální frekvence kontrol u daného provozovatele potravinářského podniku.

Kontroly výrobků nesoucích chráněná označení pocházející z jiných států jsou kontrolovány v tržní síti.

SVS

Ve vztahu k zaručeným tradičním specialitám a potravinám s chráněným označením – kontrola specifikace a označování výrobků živočišného původu.

2. Strukturální rámec pro úřední kontroly

2.1. Určení příslušných orgánů

MZe

Věcná působnost MZe zemědělství je vymezena zákonem č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, a dalšími právními předpisy ČR (viz níže).

V čele MZe stojí ministr, kterému podléhají náměstci ministra v čele odborných Sekcí.

Oblasti uvedené v čl. 1 odst. 2 nařízení (ES) 2017/625 o úředních kontrolách a jiných úředních činnostech prováděných s cílem zajistit uplatňování potravinového a krmivového práva a pravidel týkajících se zdraví zvířat a dobrých životních podmínek zvířat, zdraví rostlin a přípravků na ochranu rostlin, spadají pod působnost *Sekce zemědělství a potravinářství* (dále jen „Sekce ZP“) a komunikace k agendě auditních misí EU v ČR *pod Sekci EU a zahraničních vztahů* - a to v rozsahu uvedeném v textu níže. Oblast kontrol podmíněnosti spadají pod *Sekci pro fondy EU, vědu, výzkum a vzdělání*.

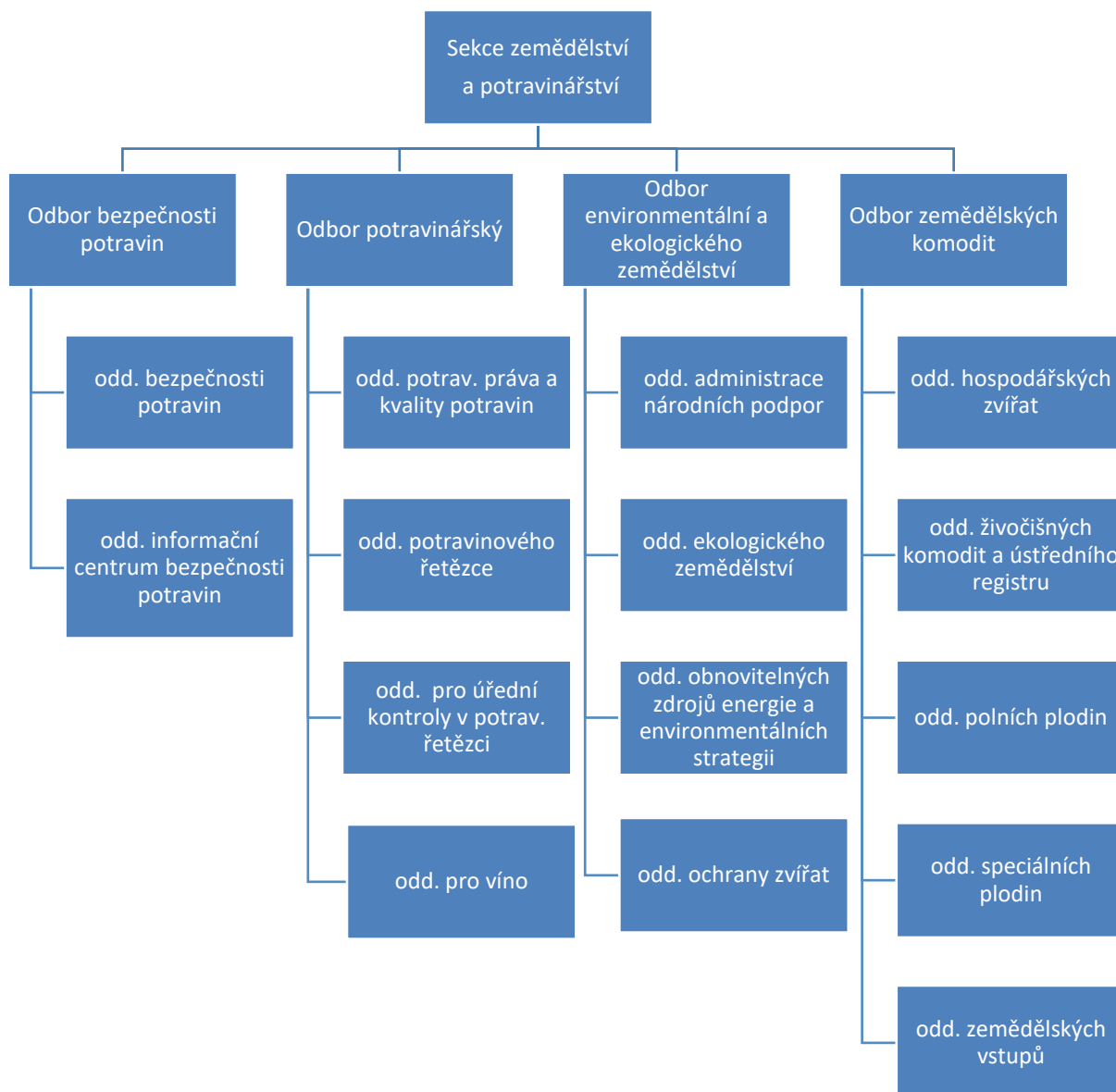
Organizační struktura MZe je k dispozici na internetu (viz <http://eagri.cz/public/web/mze/kontakty/organizace/prehled-organizacni-struktury/>)

Náměstci ministra odpovídají ministrovi za odborné vedení *Sekcí*, které zahrnují odbory a oddělení.

Kompetence útvarů Sekce ZP k oblastem uvedeným v čl. 1 odst. 2 nařízení (EU) 2017/625 vyplývají z národních právních předpisů uvedených na internetu (viz <http://portal.mze.cz/public/web/mze/potraviny/legislativa/> a/nebo v části Národní předpisy pro oblast působnosti MZe/Sekce zemědělství a potravinářství v textu níže.

MZe - *Sekce zemědělství a potravinářství* v součinnosti s útvary Sekce, příslušnými orgány v působnosti MZe (SZPI, SVS, ÚKZÚZ, ČPI) a dále v úzké spolupráci s dalšími resorty a organizacemi (MZ, Generální ředitelství cel, Státní úřad pro jadernou bezpečnost, Úřad průmyslového vlastnictví, zajišťuje agendu vyplývající z nařízení (EU) 2017/625.

Organizační struktura útvarů MZe - ve vztahu k bezpečnosti potravin a krmiv, zdraví a pohodě zvířat a rostlinolékařství

MZe je odpovědné za:

- problematiku veterinární, fytosanitární, oblasti výživy a ochrany zvířat a péče o jejich pohodu a za procesy související s výrobou a označováním potravin a krmiv, za problematiku správy s geneticky modifikovanými potravinami a krmivy; geneticky modifikované potraviny a krmiva procházejí povinným posouzením jejich bezpečnosti a pouze ty, které prošly nařízenými procesy, jsou považovány za bezpečné pro lidskou spotřebu; na konci schvalovacího procesu je konečné rozhodnutí Evropské komise, které umožňuje uvádět potraviny a krmiva do oběhu ve všech zemích EU za stanovených podmínek,
- monitorování obsahu cizorodých látek v potravinovém řetězci a za sledování kontaminace složek prostředí (půda, povrchové vody),
- monitorování výskytu toxikologicky a radiologicky významných látek v potravinovém řetězci,
- podání žádosti Evropské komisi o aktualizaci seznamu Unie o potravinářských přídatných látkách, potravinářských enzymech, potravinářských aromatech, výchozích materiálů, potravinářských aromat a složek potravin s aromatickými vlastnostmi, používaných nebo určených k použití v potravinách,
- sběr, srovnání a analýzu dat o obsahu kontaminantů a reziduí chemických látek v potravinách a výskytu a rozšíření biologického rizika pro rostliny a zvířata,
- za oblast ochrany zvířat proti týrání, která se vztahuje i na zacházení se zvířaty, a to z hlediska jejich ošetřování, výživy a napájení, hygieny, prostředí, šlechtění, plemenitby a rozmnožování, využívání, přepravy, léčení, zdolávání hromadných onemocnění a usmrcování zvířat,
- agendu související s režimy jakosti zemědělských produktů a potravin podle nařízení (EU) č. 1151/2012 o režimech jakosti zemědělských produktů a potravin tj. problematiku chráněného zeměpisného označení (dále jen „CHZO“), chráněného označení původu (dále jen „CHOP“) a zaručených tradičních specialit (dále jen „ZTS“),
- agendu vyplývající z nařízení (EU) č. 2017/625 pro potraviny a zároveň za plnění povinností členských států, které se týkají všech sektorů, na které se nařízení vztahuje, včetně koordinace zpracování víceletých národních integrovaných plánů úředních kontrol a výročních zpráv a za jejich uveřejnění a/nebo předání EK,
- problematiku ekologického zemědělství a biopotravin, kde je MZe příslušným orgánem podle článku 2, písm. n) nařízení Rady (ES) 834/2007 o ekologické produkci a označování ekologických produktů a o zrušení nařízení (EHS) č. 2092/91,
- značku „Regionální potravina“, jejíž je správcem; základní rolí MZe je stanovení a ovlivňování strategie, klíčové vize a cílů projektu Regionální potravina, přijetí, úprava a realizace Metodiky pro udělování značky Regionální potravina a zajištění činnosti Pracovní skupiny zabývající se problematikou regionálních potravin, dále pak kontrola plnění všech částí projektu, které vyplývají ze smluv uzavřených s vítěznými uchazeči výběrových řízení na zakázky marketingové, mediální a PR kampaně; administrace značky Regionální potravina spadá pod SZIF, především v souvislosti s realizací marketingové, mediální a PR kampaně; dozorovou činnost v oblasti Regionálních potravin vykonávají dozorové orgány v působnosti MZe (SZPI, SVS ČR) - tyto dozorové orgány ověřují a hodnotí po dobu užívání loga splnění všech kvalitativních kritérií a dalších požadavků, které byly předpokladem a podmínkou pro udělení značky Regionální potravina, jsou zastoupeny v hodnotitelských komisích jednotlivých krajů a mohou být jako poradní orgán pozvány na zasedání Pracovní skupiny k problematice regionálních potravin,
- projekt značky „KLASA“; základní rolí Ministerstva zemědělství je vytváření klíčové vize a cílů projektu, schválení a ovlivňování strategie, přijetí, úprava, schvalování a realizace Pravidel pro udělování národní značky „KLASA“ a zajištění činnosti Hodnotitelské

komise, která doporučuje/doporučuje s podmínkou/nedoporučuje udělení značky „KLASA“; hlavní náplní činnosti SZIF je především administrace značky „KLASA“ a realizace propagační a informační kampaně; dozorovou činnost v oblasti značky „KLASA“ vykonávají dozorové orgány v působnosti MZe (SZPI, SVS) - tyto dozorové orgány ověřují a hodnotí po dobu užívání loga splnění všech kvalitativních kritérií a dalších požadavků, které byly předpokladem a podmínkou pro udělení značky „KLASA“.

Sekce zemědělství a potravinářství (dále jen „Sekce“) odpovídá za koncepce MZe a koordinaci činností spojených se zemědělskými komoditami. Odpovídá za tvorbu koncepcí MZe v oblasti environmentální, ekologického zemědělství. Koordinuje, metodicky řídí a usměrňuje v oblasti rostlinné výroby činnosti oboru ochrany rostlin, včetně problematiky pěstování geneticky modifikovaných organismů a v oblasti živočišné výroby ochranu a výživu zvířat. Spolupracuje při zabezpečení implementace Integrovaného administrativního a kontrolního systému (IACS). Odpovídá za vedení systému pro identifikaci a registraci zvířat. Navrhuje úpravy právních předpisů ČR v oblasti výroby, kontroly, hygieny potravin a jejich zdravotní nezávadnosti. Představuje národní kontaktní místo pro pracovní orgány EU v oblasti potravinového práva a potravinových standardů. V čele Sekce je náměstek pro řízení sekce, který je pověřen řízením Úřadu pro potraviny ve funkci ředitele úřadu. Zpracovává strategie potravinářství. Sekretariát Sekce zabezpečuje činnosti spojené s výkonem funkce ředitele Úřadu. Zodpovídá za oblast bezpečnosti potravin a spolupráci s Evropským úřadem pro bezpečnost potravin (EFSA). V souladu s nařízením (EU) 2017/625 Sekce v rámci ČR zodpovídá za systém úředních kontrol v oblasti potravin a jeho fungování a současně zabezpečuje fungování systému úředních kontrol i navenek, pokud se týká požadavků na jednotný postup v ČR. V rámci svých kompetencí se podílí na administrativní spolupráci v oblasti úředních kontrol podle tohoto nařízení. Koordinuje přípravu a aktualizaci jednotného víceletého plánu kontrol a pravidelné roční zprávy o výsledcích úředních kontrol v rámci potravinového řetězce v ČR. V rámci své věcné příslušnosti se podílí na přípravě kontrolních a auditních misí EK (DG SANTE), konaných v ČR. Zvláštním útvarem v rámci Sekce je Výkonný výbor dozorových orgánů (dále jen „VVDO“) pod řízením náměstka Sekce, tvořený dále statutárními zástupci dozorových orgánů působících v oblasti potravinového řetězce (ÚKZÚZ, SVS, SZPI a ČPI) a řediteli příslušných odborů Sekce. Postavení a činnosti VVDO jsou dány statutem, slouží k posílení vazby mezi MZe a dozorovými orgány s cílem efektivního výkonu úředních kontrol v rámci celého potravinového řetězce.

- *Odbor bezpečnosti potravin* zajišťuje hodnocení a posuzování rizika a komunikaci o riziku v souladu s nařízením (ES) č. 178/2002. Je gestorem za ustanovení týkající se hodnocení rizik a komunikace o riziku. Zajišťuje spolupráci s Evropským úřadem pro bezpečnost potravin (EFSA), zastupuje ČR v Poradním sboru EFSA. Je sekretariátem Koordinační skupiny bezpečnosti potravin (dále jen „KSBP“). Ředitel Odboru bezpečnosti potravin je místopředsedou KSBP, vedoucí oddělení bezpečnosti potravin je tajemníkem KSBP. Ve spolupráci s MZ vypracovává strategie bezpečnosti potravin a výživy a další koncepce v oblasti bezpečnosti potravin s celostátní působností a zajišťuje naplňování úkolů z těchto dokumentů vyplývajících. Ověřuje tzv. vyšší moci dokumenty vydané dozorovými orgány k bezpečnosti potravin určených pro vývoz do třetích zemí. Koordinuje činnost Informačního centra bezpečnosti potravin (ICBP).

Působnost odboru je k oblasti čl. 1 odst. 2 a) a b) nařízení (EU) 2017/625.

- *Odbor potravinářský* je gestorem právních předpisů EU (nařízení (ES) č. 178/2002, kterým se stanoví obecné zásady a požadavky potravinového práva, zřizuje se Evropský úřad pro bezpečnost potravin a stanoví postupy týkající se bezpečnosti potravin, nařízení (EU) č. 1169/2011 o poskytování informací o potravinách spotřebitelům, nařízení (ES)

č. 852/2004 o hygieně potravin, nařízení (EU) č. 1151/2012 o režimech jakosti zemědělských produktů a potravin, prováděcí nařízení Komise (EU) 2019/1793 o dočasném zintenzivnění úředních kontrol a mimořádných opatření upravujících vstup určitého zboží z určitých třetích zemí do Unie, kterým se provádějí nařízení (EU) 2017/625 a nařízení (ES) č. 178/2002, nařízení Komise (EU) č. 258/2010, kterým se ukládají zvláštní podmínky pro dovoz guarové gumy pocházející nebo zasílané z Indie vzhledem k rizikům kontaminace pentachlorfenolem a dioxiny, nařízení Komise (ES) č. 1135/2009 kterým se stanoví zvláštní podmínky pro dovoz určitých výrobků pocházejících nebo odesílaných z Číny, prováděcí nařízení Komise (EU) č. 91/2013, kterým se stanoví zvláštní podmínky použitelné pro dovoz podzemnice olejné (arašídů) z Ghany a Indie, okry a listů curry z Indie a melounových jader z Nigérie, nařízení (ES) č. 1924/2006 o výživových a zdravotních tvrzeních při označování potravin, nařízení (ES) č. 1331/2008, o výživových a zdravotních tvrzeních při označování potravin, nařízení (ES) č. 1332/2008 o potravinářských enzymech, nařízení (ES) č. 1333/2008 o potravinářských přídatných látkách, nařízení (ES) č. 1334/2008 o látkách určených k aromatizaci a některých složkách potravin vyznačujících se aromatem pro použití v potravinách nebo na jejich povrchu) a dále gestorem evropských a národních předpisů a výkonu státní správy v oblasti vinohradnictví a vinařství. Odbor je gestorem právních předpisů v oblasti potravin (zejména zákona č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a prováděcích předpisů). V souladu s těmito předpisy zodpovídá za složku řízení rizika v rámci potravinového řetězce. V souladu s nařízením (EU) 2017/625 zabezpečuje agendu, která z požadavků nařízení vyplývá pro potraviny a zároveň zodpovídá za plnění povinností členských států, které se týkají všech sektorů, na které se nařízení vztahuje. Odbor je místem pro zpracování jednotného integrovaného víceletého vnitrostátního plánu kontrol a výroční zprávy. Odbor je hlavním kontaktním místem pro síť EU pro podvody v potravinovém řetězci. V souladu s tímto předpisem odbor zodpovídá za implementaci nařízení v oblasti potravin a za povinnosti, které se z hlediska tohoto nařízení týkají ČR jako celku. Je národním kontaktním místem pro EK v oblasti potravinového práva a potravinových standardů. Plní funkci národního kontaktního místa pro zastupování ČR v mezinárodních normalizačních organizacích v oblasti potravin a zpracovaných zemědělských výrobků (zejména Codex Alimentarius a UNECE (EHS/OSN)).

Působnost odboru je k oblastem čl. 1 odst. 2 a), b), i) a j) nařízení (EU) 2017/625 a za všechny oblasti pak - ke koordinaci a zpracování jednotného integrovaného víceletého vnitrostátního plánu kontrol a výroční zprávy z úředních kontrol.

- *Odbor environmentální a ekologického zemědělství* odpovídá za tvorbu koncepcí MZe v oblasti environmentální a ekologického zemědělství a koordinuje přípravu a aplikaci legislativy a strategických dokumentů v uvedených oblastech. Stanoví hlavní úkoly na úseku ochrany zvířat a organizuje, řídí a kontroluje jejich plnění. Je věcným gestorem zákona na ochranu zvířat proti týrání a prováděcích právních předpisů k němu vydaných.

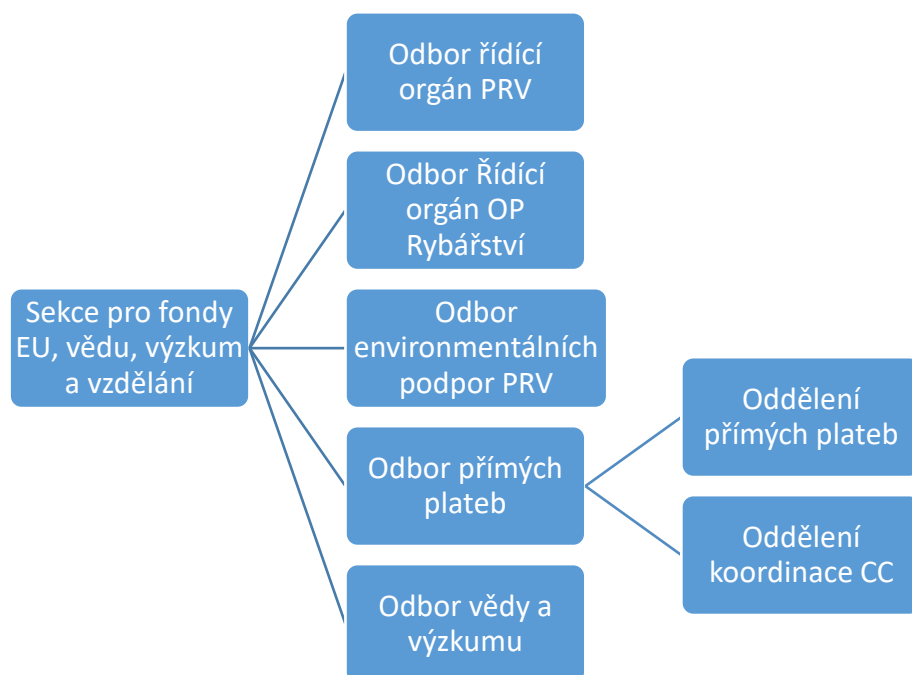
Působnost odboru je k oblastem čl. 1 odst. 2 a), f) a i) nařízení (EU) 2017/625.

- *Odbor zemědělských komodit* rozhoduje v prvním stupni správního řízení o žádostech o náhrady nákladů, ztrát a škod vzniklých v souvislosti s nebezpečnými nákazami (šíření chorob a škůdců) podle zákona o veterinární péči a rovněž dle zákona o rostlinolékařské péči. Ve druhém stupni správního řízení jako odvolací orgán vůči rozhodnutí kontrolních orgánů SVS, UKZUZ a ČPI. Prostřednictvím ÚKZÚZ, SVS a ČPI a oprávněných organizací koordinuje, metodicky řídí a usměrňuje rozvoj rostlinolékařské péče a ochrany a výživy zvířat. Koordinuje a zajišťuje povinnosti vyplývající pro MZe ze zákona

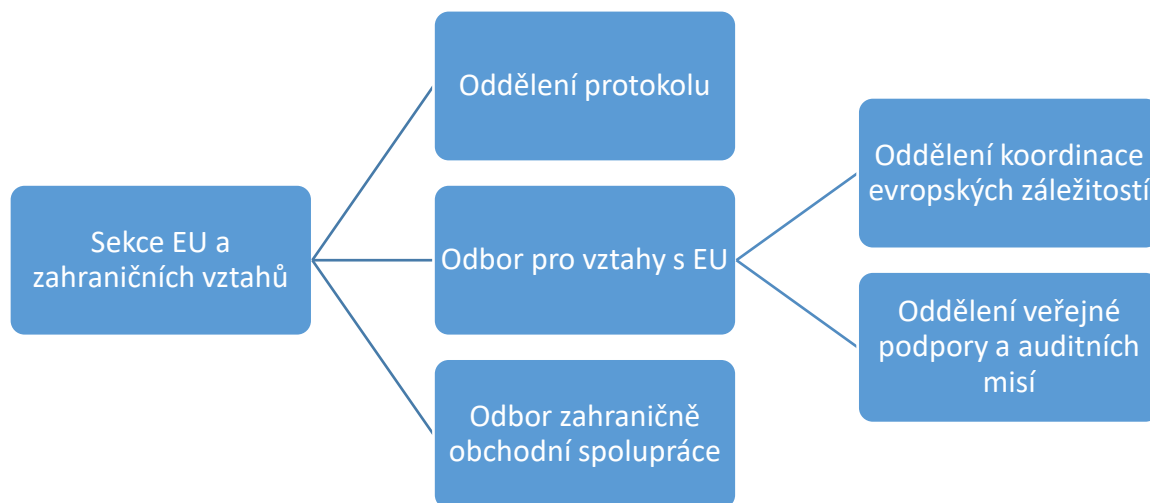
č. 147/2002 Sb., o Ústředním kontrolním a zkušebním ústavu zemědělském. Dále povinnosti vyplývající z následujících zákonů: zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči, zákona č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat, zákona č. 219/2003 Sb., o uvádění do oběhu osiva a sadby pěstovaných rostlin, zákona č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči, zákona č. 156/1998 Sb., o hnojivech, pomocných půdních látkách, pomocných rostlinných přípravcích a substrátech a o agrochemickém zkoušení zemědělských půd (zákon o hnojivech), zákona č. 322/2004 Sb., kterým se mění zákon č. 97/1996 Sb., o ochraně chmele, zákona č. 408/2000 Sb., o ochraně práv k odrůdám rostlin a jejich prováděcích předpisů. V oblasti živočišných komodit zpracovává koncepcce a koordinuje záměry a programy chovu hospodářských zvířat a rozvoje příslušných technologií. Metodicky řídí vedení ústřední evidence hospodářských zvířat a v této souvislosti také činnost pověřené osoby podle plemenářského zákona. Je zodpovědný za výklad a metodické řízení postupů označování a evidence hospodářských zvířat podle plemenářského zákona a v této oblasti také spolupracuje na zavádění a administraci Integrovaného administrativního a kontrolního systému EU (IACS).

Působnost odboru je k oblasti čl. 1 odst. 2 b), c), d), e), f), g), h) nařízení (EU) 2017/625.

Kontroly podmíněnosti

Komunikace k agendě auditních misí EU

Odbor pro vztahy s EU - odd. veřejné podpory a auditních misí EU - je kontaktním místem pro DG SANTE ohledně organizace kontrolních a zjišťovacích misí EK a zajišťuje a koordinuje přípravu a samotný průběh misí.

Národní předpisy pro oblast působnosti MZe/Sekce zemědělství a potravinářství jsou k dispozici na <http://eagri.cz/public/web/mze/potraviny/legislativa/>;

Zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů;

Zákon č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů;

Prováděcí předpisy k zákona č. 110/1997 Sb.

Vyhláška č. 18/2020 Sb., o požadavcích na mlýnské obilné výrobky, těstoviny, pekařské výrobky a cukrářské výrobky a těsta;

Vyhláška č. 227/2008 Sb., kterou se stanoví výše paušální částky nákladů dodatečné kontroly, nákladů vynaložených na ověření souladu specifikace a nákladů vzniklých příslušným orgánům v souvislosti se vstupem nebo dovozem potravin a surovin ze třetích zemí (vyhláška o paušálních nákladech);

Vyhláška č. 397/2016 Sb., o požadavcích na mléko a mléčné výrobky, mražené krémy a jedlé tuky a oleje, ve znění pozdějších předpisů;

Vyhláška č. 211/2019 Sb., o způsobu provádění klasifikace jatečně upravených těl jatečných zvířat a podmínkách vydávání osvědčení o odborné způsobilosti fyzických osob k této činnosti;

Vyhláška č. 253/2018 Sb., o požadavcích na extrakční rozpouštědla používaná při výrobě potravin;

Vyhláška č. 248/2018 Sb., o požadavcích na nápoje, kvasný ocet a droždí;

Vyhláška č. 231/2016 Sb., o odběru, přípravě a metodách zkoušení kontrolních vzorků potravin a tabákových, ve znění pozdějších předpisů;

Vyhláška č. 58/2018 Sb., o doplňcích stravy a složení potravin;

Vyhláška č. 172/2015 Sb., o informační povinnosti příjemce potravin v místě určení, ve znění pozdějších předpisů;

Vyhláška č. 417/2016 Sb., o některých způsobech označování potravin, ve znění pozdějších předpisů;

Vyhláška č. 398/2016 Sb., o požadavcích na koření, jedlou sůl, dehydratované výrobky, ochucovadla, studené omáčky, dresinky a hořčici;

Vyhláška č. 231/2016 Sb., o odběru, přípravě a metodách zkoušení kontrolních vzorků potravin a tabákových výrobků, ve znění pozdějších předpisů;

Vyhláška č. 69/2016 Sb., o požadavcích na maso, masné výrobky, produkty rybolovu a akvakultury a výrobky z nich, vejce a výrobky z nich;

Vyhláška č. 299/2012 Sb., o obsahu kyseliny erukové v některých potravinách;

Vyhláška č. 76/2003 Sb., kterou se stanoví požadavky pro přírodní sladidla, med, cukrovinky, kakaový prášek a směsi kakaa s cukrem, čokoládu a čokoládové bonbony, ve znění pozdějších předpisů;

Vyhláška č. 157/2003 Sb., kterou se stanoví požadavky pro čerstvé ovoce a čerstvou zeleninu, zpracované ovoce a zpracovanou zeleninu, suché skořápkové plody, houby, brambory a výrobky z nich, jakož i další způsoby jejich označování, ve znění pozdějších předpisů;

Vyhláška č. 366/2005 Sb., o požadavcích vztahujících se na některé zmrazené potraviny;

Vyhláška č. 330/1997 Sb., kterou se provádí § 18 písm. a), d), j) a k) zákona č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, pro čaj, kávu a kávoviny, ve znění pozdějších předpisů;

Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 329/1997 Sb., kterou se provádí § 18 písm. a), d), h), i), j) a k) zákona č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, pro škrob a výrobky ze škrobu, luštěniny a olejnatá semena, ve znění pozdějších předpisů;

Vyhláška č. 54/2004 Sb., o potravinách určených pro zvláštní výživu a o způsobu jejich použití;

Vyhláška č. 38/2001 Sb., o hygienických požadavcích na výrobky určené pro styk s potravinami a pokrmů, ve znění pozdějších předpisů;

Vyhláška č. 296/1997 Sb., kterou se stanoví pravidla pro výběr epidemiologicky rizikových skupin potravin;

Vyhláška č. 409/2005 Sb., o hygienických požadavcích na výrobky přicházející do přímého styku s vodou a na úpravu vody;

Vyhláška č. 252/2004 Sb., kterou se stanoví hygienické požadavky na pitnou a teplou vodu a četnost a rozsah kontroly pitné vody, ve znění pozdějších předpisů;

Nařízení vlády č. 98/2005 Sb., kterým se stanoví systém rychlého varování o vzniku rizika ohrožení zdraví lidí z potravin a krmiv;

Vyhláška č. 133/2004 Sb., o podmínkách ozařování potravin a surovin, o nejvyšší přípustné dávce záření a o způsobu označení ozařování na obalu.

Zákon č. 321/2004 o vinohradnictví a vinařství a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o vinohradnictví a vinařství);

Zákon č. 61/1997 Sb., o lihu;

Zákon č. 452/2001 Sb., o ochraně označení původu a zeměpisných označení a o změně zákona o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů;

Zákona č. 97/1996 Sb., o ochraně chmele

Vyhlášky č. 325/2004 Sb., k provedení zákona o ochraně chmele;

Zákon č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství a o změně zákona č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.

Právní předpisy pro kompetence příslušných orgánů v působnosti MZe

Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „veterinární zákon“);

Zákon č. 146/2002 Sb., o Státní zemědělské a potravinářské inspekci a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů;

Zákon č. 147/2002 Sb., o Ústředním kontrolním a zkušebním ústavu zemědělském a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o Ústředním kontrolním a zkušebním ústavu zemědělském);

Zákon č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů;

Zákon č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, (plemenářský zákon);

Zákon č. 148/2003 Sb., o konzervaci a využívání genetických zdrojů rostlin a mikroorganismů významných pro výživu a zemědělství a o změně zákona č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (zákon o genetických zdrojích rostlin a mikroorganismů);

Zákon č. 78/2004 Sb., o nakládání s geneticky modifikovanými organismy a genetickými produkty, ve znění pozdějších předpisů;

Zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 91/1996 Sb., o krmivech, ve znění pozdějších předpisů;

Zákon č. 477/2001 Sb., o obalech a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o obalech);

Zvláštní právní předpisy v gesci jiných resortů

Zákon č. 263/2016 Sb., atomový zákon;

Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů;

Zákon č. 350/2011 Sb., o chemických látkách a chemických směsích;

Zákon č. 14/1993 Sb., o opatřeních na ochranu průmyslového vlastnictví, ve znění pozdějších předpisů;

Zákon č. 219/2003 Sb., o uvádění do oběhu osiva a sadby pěstovaných rostlin a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (zákon o oběhu osiva a sadby);

Zákon č. 234/2014 Sb., o státní službě;

Zákon č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád);

Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů;

Zákon č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů;

Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich;

Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů;

Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů;

Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů;

Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, (krizový zákon);

Zákon č. 102/2001 Sb., o obecné bezpečnosti výrobků a o změně některých zákonů (zákon o obecné bezpečnosti výrobků).

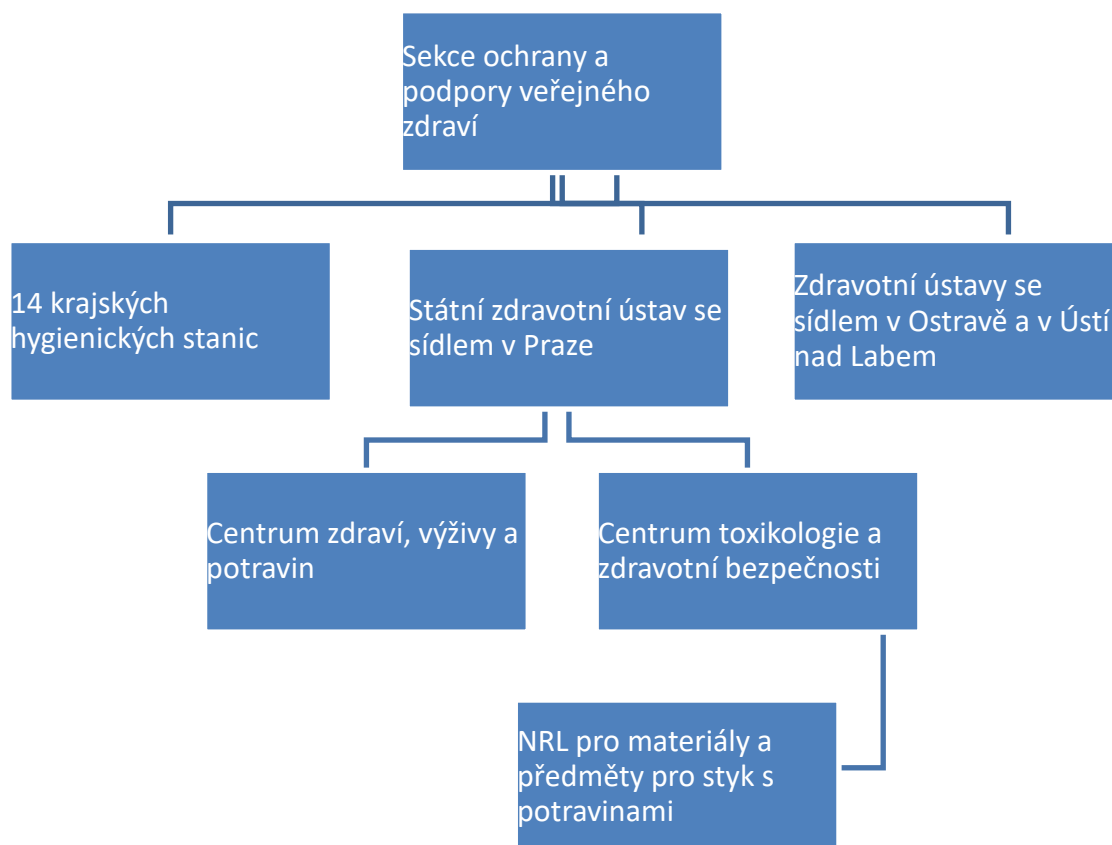
MZ

Věcná působnost Ministerstva zdravotnictví je vymezena zákonem č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů, a dalšími právními předpisy ČR (viz níže).

Působnost MZ je k oblastem čl. 1 odst. 2 písm. a) a h) nařízení (EU) 2017/625, a to v rozsahu uvedeném v textu níže.

Kompetence MZ k oblastem uvedeným v čl. 1 odst. 2 nařízení (ES) 2017/625 vyplývají zejména z národních právních předpisů uvedených na internetu (viz <http://www.mzcr.cz/Legislativa/>) nebo v části Národní předpisy pro oblast působnosti MZ níže.

Schéma orgánů Ministerstva zdravotnictví

MZ odpovídá v rámci potravinového řetězce za provádění kontrol v oblasti společného stravování a předmětů a materiálů určených pro styk s potravinami, které provádí prostřednictvím 14 krajských hygienických stanic. Dále pak, ve vztahu k výrobě a spotřebě potravin odpovídá za mikrobiologická kritéria a hodnocení prováděných v souvislosti se stanovením požadavků na rezidua pesticidů a podmínek ozařování potravin. MZ je gestorem za vybrané druhy potravin upravených nařízením (EU) č. 609/2013 o potravinách určených pro kojence a malé děti, potravinách pro zvláštní lékařské účely a náhradě celodenní stravy pro regulaci hmotnosti vede jejich evidenci a informace o oznamovaných potravinách v rozsahu

stanoveným zákonem zveřejňuje. MZ vydává na žádost provozovatele potravinářského podniku potvrzení (free sale certificate) požadavků stanovených právními předpisy pro účely vývozu potravin (potravin v rozsahu nařízení (EU) č. 609/2013, o potravinách určených pro kojence a malé děti, potravinách pro zvláštní lékařské účely a náhradě celodenní stravy pro regulaci hmotnosti) do států mimo Evropskou unii. Je obecně odpovědné za hodnocení zdravotních rizik plynoucích z expozice nebezpečnými činiteli z potravin a z předmětů a materiálů určených pro styk s potravinami. MZ je rovněž odpovědné za identifikaci zdrojů onemocnění ve vztahu k potravinám a za tímto účelem může prostřednictvím krajských hygienických stanic provést šetření v celém potravinovém řetězci. MZ se zabývá monitorováním zdravotního stavu obyvatelstva ve vztahu k životnímu prostředí, zdravotními důsledky zátěže lidského organismu cizorodými látkami z potravinových řetězců a dietární expozicí.

Společné stravování

Zařízení poskytující stravovací služby včetně školního stravování se řadí mezi potravinářské podniky, které spadají do dozorové kompetence orgánů ochrany veřejného zdraví, a tudíž jejich provozovatelé jsou povinni dodržovat povinnosti stanovené potravinovým právem. Kmenovými předpisy jsou nařízení (ES) č. 178/2002, kterým se stanoví obecné zásady a požadavky potravinového práva, zřizuje se Evropský úřad pro bezpečnost potravin a stanoví postupy týkající se bezpečnosti potravin a nařízení (ES) č. 853/2004 o hygieně potravin, zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, vyhláška č. 137/2004 Sb., o hygienických požadavcích na stravovací služby a o zásadách osobní a provozní hygieny při činnostech epidemiologicky závažných a vyhláška č. 107/2005 Sb., o školním stravování

Materiály a předměty určené pro styk s potravinami

Kontrolní činnost orgánů ochrany veřejného zdraví (dále jen „OOVZ“) v oblasti potravin a materiálů a předmětů určených pro styk s potravinami je vymezena zákonem č. 258/2000 Sb., zákonem č. 110/1997 Sb., a zákonem č. 350/2011 Sb., o chemických látkách a chemických směsích a o změně některých zákonů, pokud jde o kontrolu obsahu látek v předmětech určených pro styk s potravinami, zákonem č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, pokud jde o prodej výrobků a poskytování služeb, které jsou upraveny zákonem č. 258/2000 Sb., a zákonem č. 102/2001 Sb., o obecné bezpečnosti výrobků a o změně některých zákonů (zákon o obecné bezpečnosti výrobků).

V sektoru materiálů a předmětů určených pro styk s potravinami jsou základními právními předpisy nařízení (ES) č. 1935/2004 o materiálech a předmětech určených pro styk s potravinami, zákon č. 258/2000 Sb., a vyhláška č. 38/2001 Sb., o hygienických požadavcích na výrobky určené pro styk s potravinami a pokrmů

Předmětem kontroly je sledování předmětů a materiálů určených pro styk s potravinami vymezenými nařízením (ES) č. 1935/2004 v rozsahu stanoveném zákonem č. 258/2000 Sb., zákonem č. 350/2011 Sb., vyhláškou č. 38/2001 Sb., která zapracovává příslušné směrnice EU, nařízením č. 1935/2004/ES a nařízením Komise (ES) č. 1895/2005 o omezení použití některých epoxyderivátů v materiálech a předmětech určených pro styk s potravinami, nařízením Komise (ES) č. 2023/2006 o správné výrobní praxi pro materiály a předměty určené pro styk s potravinami, nařízením Komise (ES) č. 372/2007/ES kterým se stanoví přechodné migrační limity pro plastifikátory v těsnících kroužcích ve víkách, která jsou určena pro styk s potravinami, nařízením (ES) č. 282/2008 o materiálech a předmětech z recyklovaných plastů určených pro styk s potravinami, nařízením Komise (EU) č. 10/2011 2011 o materiálech a předmětech z plastů určených pro styk s potravinami a nařízením Komise (EU) č. 284/2011 kterým se stanoví zvláštní podmínky a podrobné postupy dovozu plastového kuchyňského

nádobí z polyamidu a melaminu pocházejícího nebo zasílaného z Čínské lidové republiky a čínské zvláštní administrativní oblasti Hongkong

Stejná pozornost se věnuje jak domácím výrobcům předmětů a materiálů určeným pro styk s potravinami tak i výrobkům z ostatních členských států a zejména ze zemí mimo Evropskou unii.

Vnitřní organizace a struktura obecně

V čele MZ stojí ministr, kterému podléhá Hlavní hygienik České republiky.

Hlavní hygienik ČR odpovídá ministrovi za odborné vedení *Sekce ochrany a podpory veřejného zdraví*, která zahrnuje:

- *Odbor ochrany veřejného zdraví (OVZ)* kam, mimo jiné, spadá oblast bezpečnosti potravin (viz Organizační schéma Sekce ochrany a podpory veřejného zdraví MZ)
- *Oddelení ekonomicko-správní,*
- *Oddělení chemických látek a biocidních přípravků.*

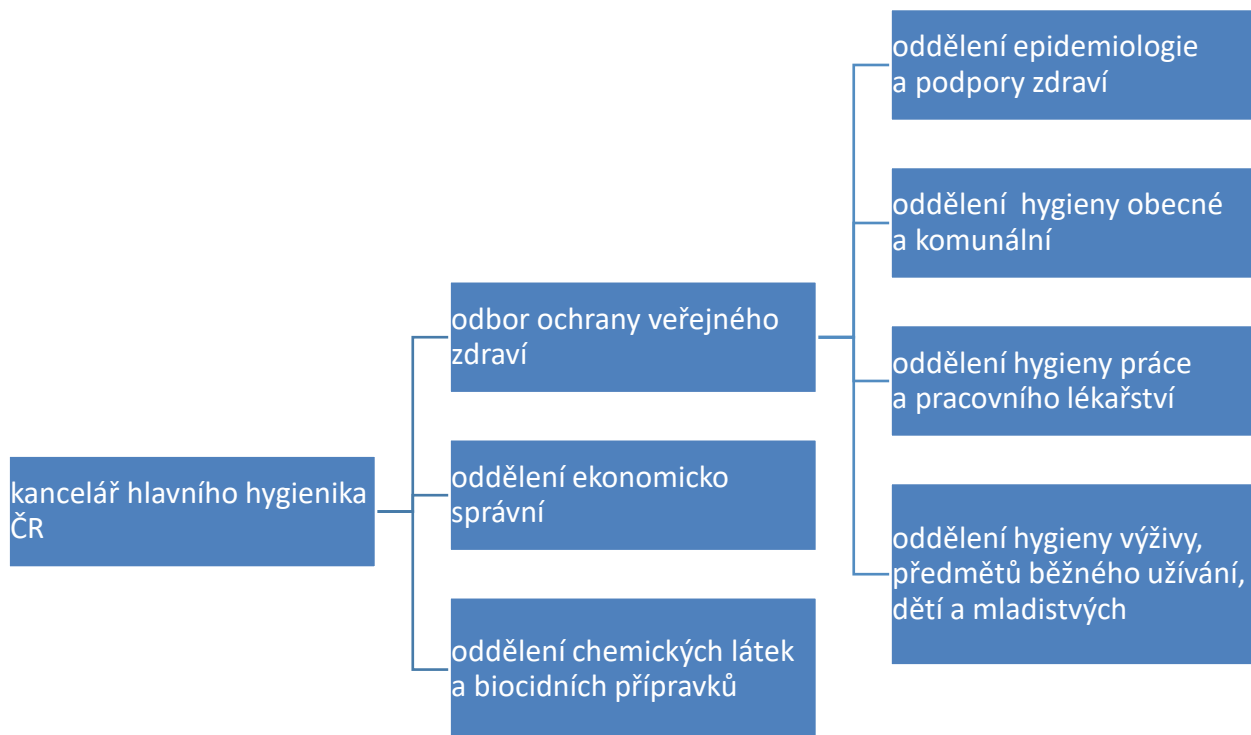
MZ řídí 14 krajských hygienických stanic (KHS), které svým umístěním odpovídají územně správním celkům regionální úrovně (HS hl. m. Prahy, KHS Středočeského kraje, KHS Jihočeského kraje, KHS Plzeňského kraje, KHS Karlovarského kraje, KHS Ústeckého kraje, KHS Libereckého kraje, KHS Královéhradeckého kraje, KHS Pardubického kraje, KHS kraje Vysočina, KHS Jihomoravského kraje, KHS Olomouckého kraje, KHS Moravskoslezského kraje, KHS Zlínského kraje). KHS vede ředitel. Organizační uspořádání hygienických stanic je v základě analogické s uspořádáním Odboru ochrany veřejného zdraví MZ (viz Obecné schéma KHS).

MZ řídí Státní zdravotní ústav v Praze a Zdravotní ústavy, které jsou podle zákona č. 258/2000 Sb., mimo jiné pověřeny přípravou podkladů pro ochranu a podporu veřejného zdraví a pro hodnocení a řízení zdravotních rizik.

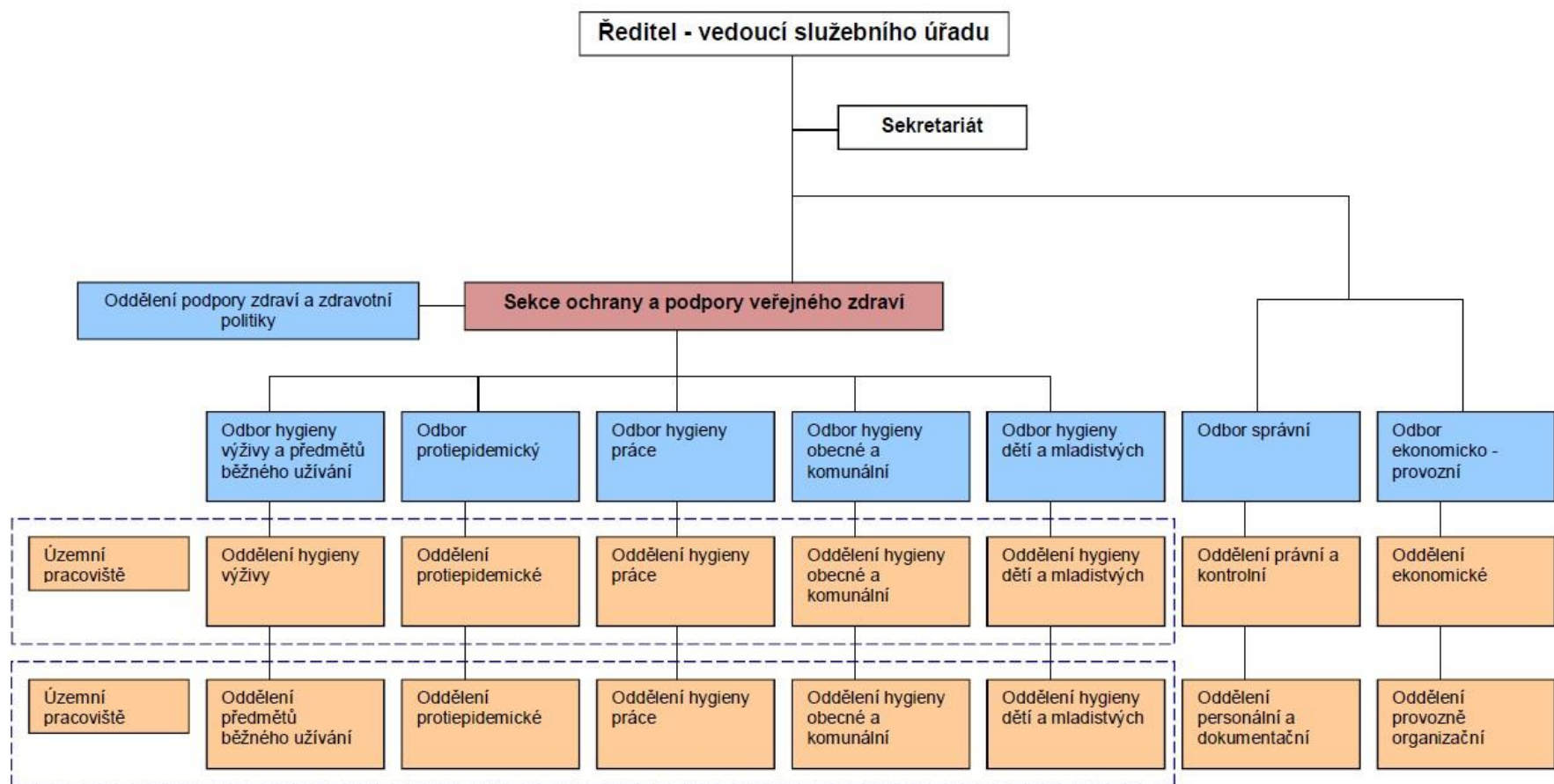
Zdravotní ústavy jako úřední laboratoře zajišťují mimo jiné také laboratorní činnost pro krajské hygienické stanice. V čele Zdravotního ústavu je ředitel, který je statutárním zástupcem. Do funkce jej jmenuje a z funkce odvolává na návrh hlavního hygienika ČR ministr zdravotnictví. Státní zdravotní ústav se sídlem v Praze a zdravotní ústavy se řídí vnitřním organizačním řádem, ve kterém je uvedeno podrobné organizační členění, řídicí vztahy a jsou stanoveny kompetence jednotlivých organizačních útvarů.

Státní zdravotní ústav je příspěvkovou organizací ministerstva zdravotnictví. Statutárním zástupcem ústavu je ředitel. V rámci SZÚ fungují odborné skupiny, centra a referenční pracoviště. Dále je uveden seznam odborných center, z nichž hlavní význam pro oblast bezpečnost potravin mají zejména centrum zdraví a životních podmínek (z hlediska požadavků na pitnou vodu), centrum zdraví, výživy a potravin a centrum toxikologie a zdravotní bezpečnosti, pod které organizačně spadá Národní referenční laboratoř pro předměty a materiály určené pro styk s potravinami.

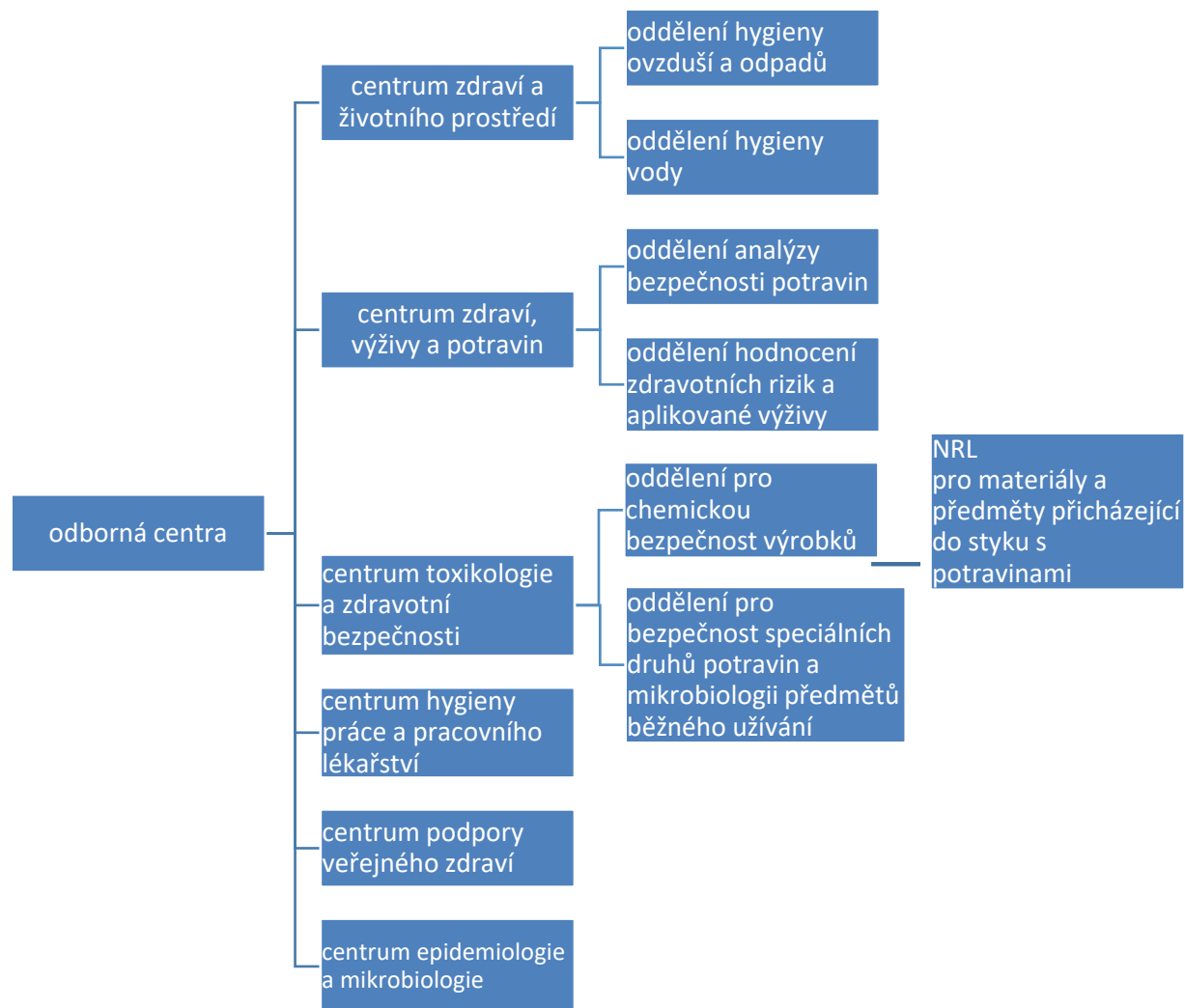
Organizační schéma Sekce ochrany a podpory veřejného zdraví MZ

Obecné schéma krajské hygienické stanice (dále jen „KHS“) -

Organizační schéma SZÚ

Zdravotní ústavy

Název laboratoře	Zaměření laboratoří ve vztahu k úřední kontrole potravin
Zdravotní ústav se sídlem v Ostravě	Potraviny, materiály a předměty určené pro styk s potravinami
Zdravotní ústav se sídlem v Ústí nad Labem	Potraviny, materiály a předměty určené pro styk s potravinami

Lidské zdroje

Lidské zdroje (přepočtené počty, stav k 31. 12. 2019)

Celkový počet systemizovaných míst KHS: 2061

Celkový počet inspektorů provádějících úřední kontroly (včetně supervize, správní řízení): 515

- z toho s VŠ vzděláním: 270
- z toho se ŠŠ vzděláním: 245

Inspektoři se středoškolským vzděláním mají své vzdělání doplněno odborným zdravotnickým vzděláním. Jedná se o celkový počet inspektorů odboru hygieny výživy a předmětů běžného užívání a odboru hygieny dětí a mladistvých, kdy inspektoři v sektoru hygieny výživy vykonávají další činnosti vymezené jinými právními předpisy např. kontrolují ustanovení zákona č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek realizují zkoušky k ověřování znalosti hub osob činných při výrobě a uvádění potravin a pokrmů do oběhu, realizují koncepční a zdravotně politické programy, vydávají stanoviska v rámci stavebního řízení k projektovým dokumentacím a kolaudacím staveb zařízení společného stravování, supermarketů, obchodních domů, prodejen potravin, výroben potravin atd. V sektoru předmětů běžného užívání, kam patří také problematika kosmetických přípravků a výrobků pro děti ve věku do 3 let s výjimkou hraček a potravin, tvoří dozor nad předměty a materiály určenými pro styk s potravinami pouze část dozorové činnosti.

Informační systém hygieny výživy a informační systém předmětů běžného užívání (kam patří materiály a předměty určené pro styk s potravinami) jsou dostupné pracovníkům na regionální i místní úrovni. MZ oba systémy spravuje, zadané informace vyhodnocuje a využívá při stanovení kontrolních plánů a zpracovávání zpráv o dozorové činnosti.

Podávání zpráv a komunikační kanály

Krajské hygienické stanice každoročně MZ podávají zprávy o své činnosti v uplynulém roce, které jsou dále sumarizovány a zpracovávány do podoby souhrnné zprávy. Zprávy mimo jiné zahrnují personální situaci, výsledky laboratorních analýz odebraných vzorků, výsledky centrálních a regionálních kontrolních akcí, vzdělávání a školení zaměstnanců, publikační, přednáškovou činnost atd. Tyto zprávy vychází z podkladů dodaných jednotlivými územními pracovišti, které jsou na regionální úrovni sumarizovány. Na centrální úrovni pak dochází ke zpracování výroční zprávy o činnosti oboru hygiena výživy a předmětů běžného užívání.

K běžné komunikaci je využíváno standardních komunikačních prostředků, tj. elektronická a klasická pošta, telefon, fax.

V průběhu roku jsou v rámci metodického vedení organizovány porady vedoucích odborů hygieny výživy a předmětů běžného užívání krajských hygienických stanic, z nichž je pořizován písemný záznam. Na regionální úrovni jsou pak zhruba v měsíčních intervalech organizovány porady odboru hygiena výživy a předmětů běžného užívání, kde jsou přenášeny informace z centra a jsou doplňovány informacemi o situaci v daném regionu. O poradách jsou vedeny písemné záznamy, které jsou následně rozeslány všem zúčastněným pracovníkům.

Zdroje podporující úřední kontroly

Pro laboratorní vyšetření vzorků slouží především laboratoře zdravotních ústavů, akreditované Českým institutem pro akreditaci, obecně prospěšnou společností, dle ČSN EN ISO/IEC 17025, a laboratoře Státního zdravotního ústavu. Laboratoře provádějí chemické, mikrobiologické a senzorické analýzy, stanovení specifické nebo celkové migrace látek u materiálů určených pro styk s potravinami. V současné době jsou zřízeny 2 zdravotní ústavy, jejichž činnosti jsou uvedeny v příslušné tabulce.

Mezi zdroje podporující výkon úředních kontrol patří i informační systémy, určené ke shromažďování informací o prováděném státním zdravotním dozoru. Jsou vedeny dva informační systémy – jednak systém pro oblast kontrol ve stravovacích službách, a jednak systém pro kontroly v oblasti předmětů běžného užívání, kam jsou řazeny materiály a předměty určené pro styk s potravinami. Informační systémy slouží nejen jako databáze o provedených kontrolách a jejich výsledcích, ale slouží také k ověřování efektivnosti a verifikaci nastaveného systému. Dále MZ spravuje informační systém ROP (Registr oznámených potravin), kam jsou vkládány informace o vybraných druzích potravin. ROP má výstup pro veřejnost.

Dokumentovaný postup vzorkování

K naplnění cíle kontrol může kontrolní pracovník v rámci výkonu státního zdravotního dozoru provést odběr vzorků. Při odběru vzorků v rámci úřední kontroly je postupováno v souladu s právními předpisy ČR a EU, § 16 odst. 6 zákona č. 110/1997 Sb., a vyhláškou č. 231/2016 Sb., o odběru, přípravě a metodách zkoušení kontrolních vzorků potravin a tabákových výrobků. Odběr vzorků se provádí také v souladu se standardním operačním postupem, nebo je postup odběru vzorků a rozsah analytických stanovení uváděn v metodických pokynech při vyhlášení cíleného úkolu hlavního hygienika.

NRL pro předměty a materiály určenými pro styk s potravinami byla ustavena při Státním zdravotním ústavu a je orgánem odpovědným za hodnocení rizika v tomto sektoru. NRL byla zřízena v souladu s nařízením (EU) 2017/625. NRL spolupracuje s komunitární referenční laboratoří v Ispře a s dalšími a referenčními laboratořemi členských států, účastní se srovnávacích testů. Na národní úrovni koordinuje činnosti laboratoří zdravotních ústavů zabývajících se analýzou předmětů a materiálů určených pro styk s potravinami a zajišťuje předávání informací mezi jednotlivými laboratořemi a dozorovými orgány. Podílí se na přípravě legislativy v daném sektoru a poskytuje expertní a poradenské služby Ministerstvu zdravotnictví. Další hlavní činností je zavádění a vývoj analytických metod pro stanovení chemických látek, které mohou migrovat z předmětů a materiálů určených pro styk s potravinami do potravin. Kromě toho se podílí na odborném výcviku jak pracovníků zdravotních ústavů, tak i kontrolních pracovníků provádějících výkon státního zdravotního dozoru. NRL je akreditována Českým institutem pro akreditaci podle EN ISO 17 025, např. pro stanovení celkové migrace a specifických migrací do potravinových simulantů, dále podle EN 1186 a EN 13130, stanovení těžkých kovů a primárních aromatických aminů. NRL se pravidelně účastní mezilaboratorních srovnávacích testů FAPAS a srovnávacích testů organizovaných komunitární referenční laboratoří.

Přehled NRL pro veřejné zdraví, bezpečnost potravin a materiály určené pro styk s potravinami (MZ) ve smyslu článku 100 nařízení (EU) 2017/625 je uveřejněn zde: https://www.mzcr.cz/Verejne/obsah/narodni-referencni-laboratore_4141_5.html.

Ostatní zdroje

Infrastrukturu potřebnou k zajištění výkonu státního zdravotního dozoru tvoří především:

- prostředky informační a komunikační technologie (PC, mobilní telefony, v menší míře notebooky);
- digitální fotoaparáty;
- osobní ochranné pracovní oděvy a pomůcky;

- materiál a pomůcky pro odběr vzorků;
- služební vozidla.

Národní předpisy pro oblast působnosti MZ:

Zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů;

Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů;

Zákon č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů;

Zákon č. 102/2001 Sb., o obecné bezpečnosti výrobků a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů;

Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 350/2011 Sb., o chemických látkách a chemických směsích a o změně některých zákonů;

Vyhláška č. 137/2004 Sb., o hygienických požadavcích na stravovací služby a o zásadách osobní a provozní hygieny při činnostech epidemiologicky závažných, ve znění pozdějších předpisů,

Vyhláška č. 107/2005 Sb., o školním stravování, ve znění pozdějších předpisů;

Vyhláška č. 38/2001 Sb., o hygienických požadavcích na výrobky určené pro styk s potravinami a pokrmami, ve znění pozdějších předpisů;

Vyhláška č. 475/2002 Sb., kterou se stanoví rozsah znalostí pro získání osvědčení prokazujícího znalost hub, způsob zkoušek, jakož i náležitosti žádosti a osvědčení;

Vyhláška č. 296/1997 Sb., kterou se stanoví pravidla pro výběr epidemiologicky rizikových skupin potravin;

Zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek;

Nařízení vlády č. 98/2005 Sb., kterým se stanoví systém rychlého varování o vzniku rizika ohrožení zdraví lidí z potravin a krmiv;

Zákon č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), ve znění pozdějších předpisů;

Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů;

Zákon č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů, ve znění pozdějších předpisů;

Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů;

Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů;

Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů;

Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

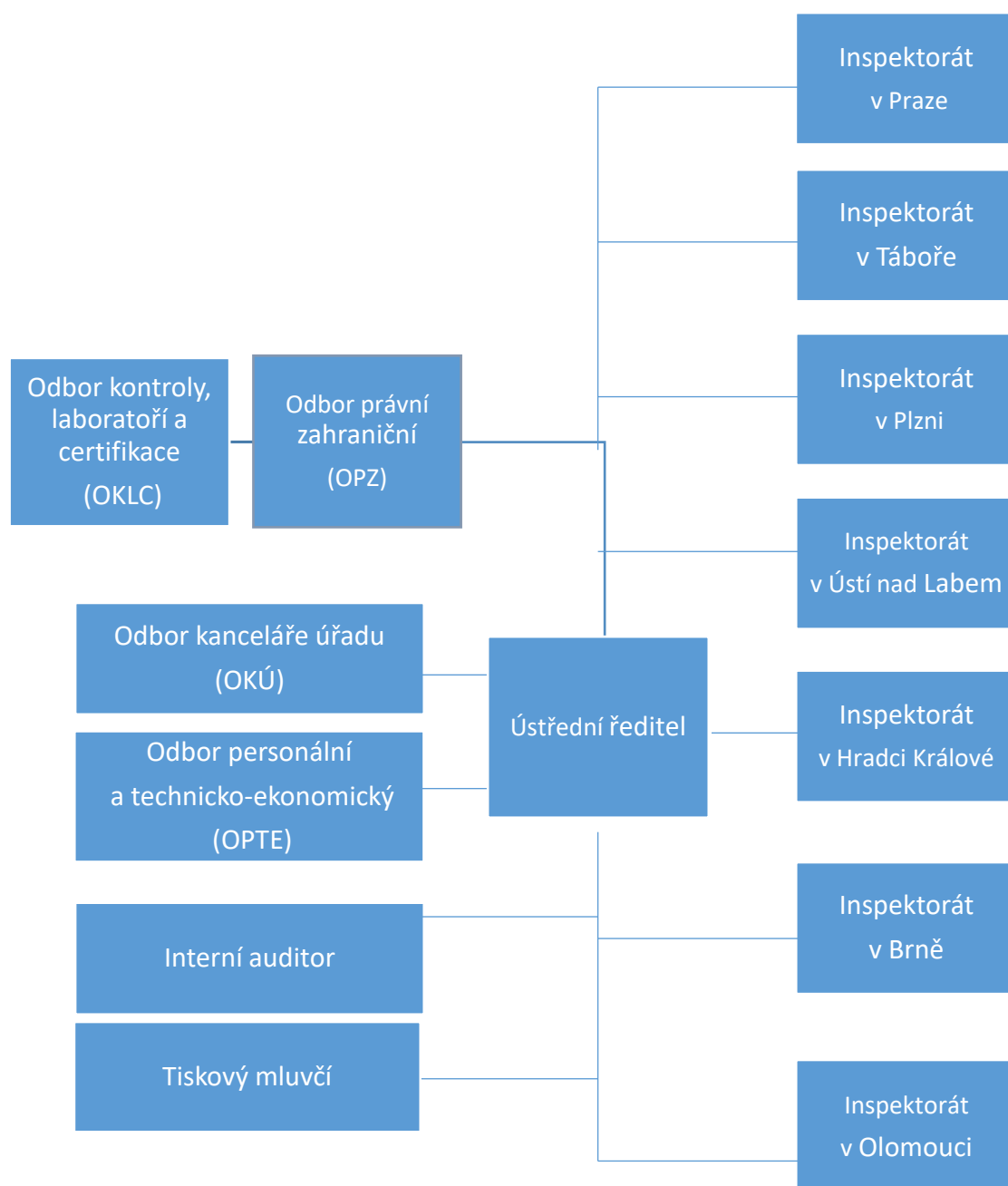
SZPI

Věcná působnost útvarů SZPI vyplývá zejména ze zákona č. 146/2002 Sb., o Státní zemědělské a potravinářské inspekci a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Působnost SZPI je k oblastem čl. 1 odst. 2 písm. a), b), e), i) a j) nařízení (EU) 2017/625, a to v rozsahu uvedeném v textu níže.

Kompetence SZPI k oblastem uvedeným v odstavci výše vyplývají z národních právních předpisů uvedených v části Národní předpisy pro oblast působnosti SZPI níže.

Organizační struktura SZPI

Kompetence SZPI ke kontrole potravin vyplývají zejména z těchto ustanovení:

- § 3 odst. 1 až 3 zákona č. 146/2002 Sb., - **kontrola zemědělských výrobků, potravin a surovin** určených k jejich výrobě u fyzických a právnických osob;
- § 16 odst. 5 zákona č. 110/1997 Sb., – SZPI vykonává státní dozor: 1. **při výrobě a uvádění potravin na trh**, není-li prováděn orgány Ministerstva obrany, Ministerstva vnitra nebo orgány veterinární správy; 3. pro vstup potravin ze třetích zemí, pokud tento dozor není prováděn orgány veterinární správy; 4. pro provozování stravovacích služeb, pokud není prováděna orgány Ministerstva obrany a Ministerstva vnitra;
- § 16 odst. 9 zákona č. 110/1997 Sb., - v rámci své působnosti vykonává dozor nad plněním **povinností** vyplývajících pro **provozovatele potravinářských podniků** z přímo použitelného předpisu Evropské unie;
- § 37 odst. 1 písm. b) zákona č. 321/2004 Sb., o vinohradnictví a vinařství - orgán dozoru pro oblast **vinařství** (zpracování vinných hroznů, rmutu, hroznového moštu nebo vína, povolenými technologickými postupy, plnění produktu do obalu, označování produktu a jeho uvádění do oběhu, přeprava produktu, dovoz produktu);
- § 1 odst. 2 nařízení vlády 98/2005 Sb., kterým se stanoví systém rychlého varování o vzniku rizika ohrožení zdraví lidí z potravin a krmiv - SZPI je národním kontaktním místem pro **síť systému rychlého varování** pro potraviny a krmiva (dále jen „NKM RASFF“), která je spravována Evropskou Komisí a NKM RASFF posílá hlášení týkající se ČR všem členům národní sítě;
- § 23 odst. 2 zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele - orgán dozoru nad **ochranou spotřebitele** (poctivost prodeje, nekalé obchodní praktiky, informační povinnost prodávajících);
- § 10 odst. 1 zákona č. 452/2001 Sb., ochraně označení původu a zeměpisných označení - orgán dozoru, kterému přísluší **kontrola specifikace** podle tohoto zákona, v rozsahu své působnosti;
- § 17b odst. 1 zákona č. 61/1997 Sb., o lihu - orgán dozoru, kterému přísluší kontrola **lihu** v rozsahu své působnosti (označeného klamavým způsobem nebo způsobem vyvolávajícím nebezpečí záměny, a lihu vadného nebo neznámého původu);
- § 37 zákona č. 477/2001 Sb., o obalech – orgán dozoru, kterému přísluší kontrola **obalů**, v rozsahu působnosti stanovené tímto zákonem;
- § 7 písm. g) zákona č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy – SZPI přísluší kontrola požadavků stanovených zákonem o potravinách **k regulaci reklamy**, zejména pokud jde o uvedení informace naznačující, že země původu potraviny je Česká republika, dále kontrola souladu znění reklamního sdělení s čl. 7 nařízení (EU) č. 1169/2011 o poskytování informací o potravinách spotřebitelům, a jeho soulad s předpisy stanovujícími nároky na výživová a zdravotní tvrzení, v neposlední řadě pak soulad s předpisy stanovujícími nároky na chráněná označení (zeměpisná a původu) a tradičními výrazy;
- § 30 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek – orgán dozoru nad ochranou zdraví před škodlivými účinky **návykových látek**, v rozsahu působnosti stanovené tímto zákonem (zákon v účinnosti od 31. 5. 2017);
- § 69 odst. 2 písm. b) zákona č. 307/2013 Sb., o povinném značení lihu – orgán dozoru nad povinném **značení lihu**, v rozsahu působnosti stanovené tímto zákonem.

Vnitřní organizace a struktura

Vnitřní organizace a struktura je upravena základními vnitřními předpisy:

- Systemizací SZPI, který v návaznosti na příslušné usnesení vlády, resp. schválení státním tajemníkem MZe, provádí konkrétní změny organizační struktury SZPI a
- Organizačním řádem SZPI, který v návaznosti na zřizovací listinu blíže vymezuje činnost úřadu, jeho základní organizační strukturu, systém řízení, působnost jednotlivých organizačních útvarů úřadu a jejich vzájemné organizační vztahy a funkcionální vazby. Charakteristika a organizace řízení kontroly jsou popsány ve vnitřním předpisu SZPI, kterým je Řád kontrolní činnosti určený pro potřeby výkonu státní kontroly.

Státní zemědělská a potravinářská inspekce je řízena ústředním ředitelem SZPI.

Ústřední ředitel na centrální úrovni přímo řídí ředitele OKÚ, ředitele OPTE, ředitele OKLC, ředitele OPZ, interního auditora a tiskového mluvčího. Na regionální úrovni řídí ředitele územně příslušných inspektorátů.

Centrální úroveň:

Ústřední ředitel SZPI má komplexní odpovědnost za náležité plnění povinností uložených SZPI, které jsou dány obecně závaznými právními předpisy.

- *Odbor kontroly, laboratoří a certifikace* odpovídá zejména za metodické řízení kontrolní a laboratorní činnosti SZPI, tvorbu a koordinaci realizace hlavních směrů kontrolní a laboratorní činnosti a sjednocování kontrolních postupů a přístupů ke kontrole a za agendu uzavírání a realizace smluv s ostatními orgány státní správy v oblasti kontrolní, laboratorní a certifikační činnosti. Odbor se člení na oddělení metodiky I a II, oddělení Národních kontaktních míst, oddělení laboratoří a asistenta.
- *Odbor právní a zahraniční* zajišťuje koncepční, koordinační a metodickou činnost s celostátní působností v oblasti právní a legislativní, mezinárodní spolupráce a vztahů s EU. Odpovídá zejména za veškerou agendu v oblasti správního práva, koordinaci aktivní účasti v pracovních formacích Komise a Rady EU, zpracovávání návrhů programů a projektů pro využití prostředků z rozpočtu EU, zajišťování plnění požadavků zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím v části týkající se přípravy rozhodnutí o odmítnutí žádosti, odvolacího řízení, vyřizování stížností na postup při vyřizování žádosti o informace a přípravy vyjádření k podaným informacím. Odbor se člení na oddělení právní a legislativní I – III, referenta a dva asistenty.
- *Odbor kancelář úřadu* odpovídá zejména za provoz spisové služby ústředního inspektorátu a její metodické řízení v rámci SZPI, za technickou správu veškerých informačních systémů v rámci SZPI a metodické řízení informatiků a správců sítě v rámci SZPI, právní agendu týkající se veřejných zakázek a smluv a za metodické řízení v této oblasti v rámci SZPI, komunikaci úřadu s veřejností, zejména se spotřebiteli, zajišťování plnění požadavků zákona č. 106/1999 Sb., s výjimkou kompetencí svěřených Odboru právnímu a zahraničnímu, a řízení agendy spojené se systémem managementu jakosti v rámci SZPI. Odbor kancelář úřadu se člení na administrativního pracovníka, oddělení administrativní podpory, oddělení veřejných zakázek a smluv, oddělení informatiky a oddělení komunikace se spotřebiteli.
- *Odbor personální a technicko-ekonomický* zajišťuje koncepční činnost s celostátní působností v oblasti personální, ekonomické a technické. Odpovídá zejména za personálně právní agendu zaměstnanců SZPI, organizaci a systemizaci úřadu, platovou oblast, vzdělávání zaměstnanců, péči o zaměstnance, organizaci a koordinaci průběhu zahraničních cest včetně zahraničních stáží a seminářů, financování SZPI, správu rozpočtu, účetní správu majetku, koordinaci správy budov SZPI, provoz budovy sídla SZPI včetně zajištění pohotovostní služby, evidenci veškerého majetku ÚI, metodické řízení a zajišťování úkolů

SZPI v oblasti BOZP, PO a CO, oblast ochrany osobních údajů. Odbor se člení na oddělení personální, technické a ekonomické a asistenta.

Interní auditor zajišťuje provádění interních auditů a dalších úkolů vyplývajících ze zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě.

Tiskový mluvčí zajišťuje zejména externí komunikaci úřadu, vypracovává tiskové zprávy a vykonává další související činnosti.

Regionální úroveň:

Úkoly v oblasti kontrolní činnosti zabezpečují jednotlivé inspektoráty v rámci své územní působnosti stanovené zákonem č. 146/2002 Sb. Úkoly plní samostatně, případně s metodickou pomocí OKLC.

Ředitel inspektorátu odpovídá za řízení, kontrolu a činnost inspektorátu. Řediteli inspektorátu je podřízen odbor kontroly, odbor kontroly vína (Brno), odbor zkušební laboratoře (Praha, Brno), právník, informatik, administrativa.

- *Odbor kontroly* zabezpečuje úkoly v oblasti kontrolní činnosti, plánuje, organizuje a vykonává kontrolní činnost inspektorátu v souladu s vnitřními předpisy SZPI. Odbor kontroly se člení na jednotlivá oddělení kontroly.
- *Odbor kontroly vína* zabezpečuje úkoly v oblasti kontrolní činnosti spojené s vínem, plánuje, organizuje a vykonává kontrolní činnost inspektorátu v oblasti vína v souladu s vnitřními předpisy SZPI. Plánuje a organizuje činnosti související s ověřováním hroznů pro výrobu vín s přívlastkem a dále činnosti související s hodnocením a zařizováním vín v Komisi. Odbor kontroly se člení na jednotlivá oddělení kontroly vína.
- *Odbor zkušební laboratoře* provádí rozборы pro účely kontroly kvality a zdravotní nezávadnosti zemědělských a potravinářských výrobků a surovin, provádí senzorické a zbožíznalecké zkoušky. Odbor zkušební laboratoře se dále člení na jednotlivá oddělení laboratoří.

Podávání zpráv a komunikační kanály

Informační a komunikační systém SZPI je tvořen komplexním souborem technologií od různých dodavatelů na různých platformách zaměřených na procesní i datovou integraci heterogenních softwarových systémů a aplikací provozovaných v několika podsystémech se specifickým řešením.

Informačně komunikační infrastruktura je koncipována integrací osmi lokálních sítí propojených pomocí virtuální privátní sítě na bázi stabilní hybridní technologie MPLS, která je centrálně spravována a proaktivně monitorována včetně zálohy. Všechny lokální sítě mají integrována vlastní výkonná zařízení FortiGate, která zajišťují komplexní firewallovou ochranu. Celá infrastruktura perimetru je provozována pod proaktivním dohledem systému síťového monitoringu PRTG a QRadar SIEM s nadstavbou vylepšených funkcí testování zranitelnosti Nessus. SZPI tak disponuje výkonným zabezpečením vysoké spolehlivosti a kvality síťových spojů a služeb.

Moderní serverová infrastruktura s výkonnými servery provozovanými ve virtuálním prostředí VMware je centralizována na ústředním inspektorátu a to včetně optimálně dimenzovaných diskových polí. Regionální inspektoráty disponují novými výkonnými servery s virtualizací. Společně s odpovídajícím výpočetním výkonem mají také rozšířené možnosti ukládání dat pomocí NAS serverů.

Uživatelské stanice jsou provozovány na nejnovější platformě operačního systému MS Windows 10 Enterprise LTSC, který poskytuje bezpečný provoz, včetně šifrování dat.

Elektronická pošta, mobilní telefony, intranet a internet jsou hlavními komunikačními kanály jak na jednotlivých inspektorátech, tak v rámci celé SZPI. Všechny lokality mohou vzájemně komunikovat VCF vysoké úrovně a to včetně hlasových služeb realizovaných na platformě IP telefonie.

Pro poštovní služby je používána platforma služeb Microsoft Exchange Server 2010 současně s nasazením výkonné kontroly před e-mailovými hrozbami od dodavatele GFI. Každý zaměstnanec má přidělenou vlastní e-mailovou adresu. Pro urychlení komunikace uvnitř SZPI je účelně využíváno globálních distribučních seznamů umožňujících hromadné odesílání zpráv nadefinovaným skupinám osob.

Výrazné zefektivnění komunikace poskytuje synchronizace e-mailových schránek s mobilními přístroji. Těmito přístroji jsou vybaveni všichni zaměstnanci SZPI.

Hlavním zdrojem informací a jejich zpracování v přímé souvislosti s kontrolní činností úřadu je neustále rozvíjený IS KOPR (informační systém pro kontrolní, laboratorní a právní činnost), který je moderní a rozšířenou náhradou IS KLC.

V procesu dohledu nad veškerým tokem informací z pohledu dokumentů je v rámci celého úřadu stěžejním systémem elektronická spisová služba ERMS.

Zaměstnanci jsou standardně vybaveni PC/NB, pevnými i mobilními telefony a bezpečnostními prvky pro připojení k VPN a nově i tokeny pro kvalifikované elektronické podpisy. Osobní jednání či poštovní korespondence jsou užívány ve vhodných či nutných případech.

O důležitých jednáních či jejich výsledcích je pořizován písemný záznam. Zápis je vždy z jednání poradních orgánů ústředního ředitele (ÚŘ) – porady vedení (PV = 13 členů nejvyššího vedení = ÚŘ + ředitelé regionálních inspektorátů, ředitelé odborů ústředního inspektorátu + tiskový mluvčí) a operativní porady (OP = 6 členů = ÚŘ + ředitel OKLC + ředitel OPZ + ředitel OKÚ + ředitel OPTE + tiskový mluvčí). Dále probíhá řada porad a jednání za účelem setkání pracovních skupin, odborných pracovníků, metodického vedení zaměstnanců apod. Vybrané zápisy jsou zpřístupněny na intranetu, ostatní jsou distribuovány cíleně dle účelu jednání. Veškerá problematika informačních a komunikačních technologií, zahrnující používaný HW i SW je řešena příslušnými vnitřními předpisy SZPI popisujícími bezpečnostní opatření, požadavky na nákup, provoz a údržbu těchto zařízení, přidělování přístupových práv a hesel, zálohování dat apod.

Systém komunikace na SZPI je typický svou otevřeností a flexibilitou, nicméně je primárně vázán zákonem č. 106/1999 Sb. Inspekce však komunikuje i nad rámec povinností stanovených tímto zákonem a veřejnost může prostřednictvím e-mailu, telefonu, písemně, webovým formulářem nebo při osobní návštěvě položit inspekci jakýkoliv dotaz. Pokud zajištění odpovědi nepřekračuje možnosti a kompetence úřadu, je vždy v co nejkratší době poskytnuta.

Důležitou součástí této komunikace jsou průběžně aktualizované webové stránky SZPI (<http://www.szpi.gov.cz>;). Pro veřejnost jsou především zdrojem informací o činnosti úřadu, dále obsahují například varování před nebezpečnými potravinami, informace pro spotřebitele o bezpečném nákupu potravin či různé zajímavosti ze světa potravin. Podnikatelé se na webu dozvědí, jaké jsou podmínky provozování potravinářského podniku a mohou si zde stáhnout potřebné formuláře.

Webové stránky SZPI jsou archivovány Národní knihovnou ČR a jsou plně v souladu se zákonem č. 99/2019 Sb., o přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací.

SZPI věnuje náležitou pozornost tomu, aby veškeré příspěvky uvedené na webových stránkách byly aktuální a pro širokou veřejnost v plné míře využitelné.

Uživatelé internetu naleznou webovou prezentaci SZPI také na portálu eAGRI Ministerstva zemědělství ČR. Jsou zde zahrnuty základní informace o SZPI včetně odkazu na webové stránky SZPI, na které je návštěvník po několika vteřinách přesměrován.

SZPI podporuje jakoukoliv formu komunikace s PPP, ať už se jedná o bilaterální jednání či jednání na půdě některého z profesních svazů. V případě potřeby SZPI pořádá tematické semináře pro členy Potravinářské komory, pravidelně se zástupci SZPI účastní setkání dozorových orgánů se členy Svazu obchodu a cestovního ruchu, dle potřeby SZPI organizuje jednání s menšími profesními organizacemi. Samozřejmostí jsou přednášky a příspěvky odborníků SZPI na setkáních členů nejrůznějších sdružení.

SZPI se při komunikaci s veřejností řídí principem transparentnosti a otevřenosti, přičemž zásadní úlohu v této komunikaci sehrávají média. Komunikační prioritou vůči veřejnosti a médiím zůstává pro SZPI zveřejňování informací o zjištění potravin nebezpečných, nevhodných k lidské spotřebě a falšovaných. Tyto informace inspekce zveřejňuje s důrazem na rychlost, dostupnost široké veřejnosti a adresnost ohledně názvu výrobku, výrobní šarže, výrobce a místa prodeje tak, aby byli v maximální možné míře chráněni ti spotřebitelé, kteří mohou mít závadnou potravinu doma. Dále inspekce průběžně zveřejňuje zprávy o opatřeních ukládaných v provozovnách potravinářských podniků, které nesplňují příslušné normy.

Základním nástrojem pro komunikaci s veřejností prostřednictvím médií je vydávání tiskových zpráv, kterých v roce 2018 SZPI zveřejnila celkem 62. Dále inspekce průběžně zodpovídá dotazy individuálně vznesené jednotlivými médii. Vedoucí pracovníci SZPI i ostatní skupiny odborných zaměstnanců rovněž pravidelně přispívají k informování veřejnosti prostřednictvím účasti ve zpravodajských, spotřebitelských a populárně naučných pořadech v televizi a rozhlasu, nebo odbornou korekturou článků v tištěných médiích.

Dalším kanálem, který SZPI pro komunikaci využívá, je portál Potraviny na pranýři (viz <https://www.potravinynapranryri.cz/>). Zde SZPI zveřejňuje závažná zjištění nebezpečných, falšovaných a nejakostních potravin distribuovaných v České republice a informace, informace o uzavřených provozovnách a rizikových webových stránkách, tyto informace jsou k dispozici i prostřednictvím aplikace pro mobilní telefony s operačním systémem Android a iOS.

Lidské zdroje (stav k 1. 1. 2020)

Celkový počet systematizovaných míst SZPI: 559

Celkový počet systematizovaných míst inspektorů (kteří provádí úřední kontroly, včetně pracovníků supervize a pracovníků podílejících se na SR): 391

- z toho centrální úroveň: 45
 - z toho s VŠ vzděláním: 45
 - z toho se SŠ vzděláním: 0
- z toho regionální úroveň: 346
 - z toho s VŠ vzděláním: 321
 - z toho se SŠ vzděláním: 25
 - z toho inspektor (provádí úřední kontroly): 302
 - z toho supervize a podílení se na SR: 44

Obecné principy financování

SZPI je rozpočtová organizace, která je finančně řízena MZe. Jako organizační složka státu hospodáří s prostředky státního rozpočtu, které stanoví správce kapitoly (MZe) v rámci rozpočtu kapitoly. Přidělování finančních prostředků SZPI státu se řídí zákonem o státním rozpočtu na příslušný rok. Na počátku každého roku obdrží SZPI z MZe rozpis závazných ukazatelů schváleného rozpočtu příjmů a rozpočtu výdajů.

Příjmy a výdaje SZPI jsou příjmy a výdaji státního rozpočtu. Rozpočet SZPI může zahrnovat pouze příjmy a výdaje související s činnostmi vymezenými ve zřizovací listině, případně stanovenými zákonem, kterým byla SZPI zřízena.

SZPI je povinna dbát, aby dosahovala příjmů stanovených rozpočtem a plnila své úkoly nejehospodárnějším způsobem.

Laboratoře

Laboratoře SZPI (Praha, Brno), jsou laboratoře státní (tzn. jsou organizační složkou státu), které provádějí rozborů pouze v rámci úřední kontroly a jejich činnost je zcela hrazena z rozpočtu státu.

Mikrobiologické rozborů potravin podle požadavků stanovených nařízením (ES) č. 2073/2005 o mikrobiologických kritériích pro potraviny, včetně rozborů balených a pitných vod podle požadavků stanovených vyhláškou č. 275/2004 Sb., o požadavcích na jakost a zdravotní nezávadnost balených vod a o způsobu jejich úpravy a vyhláškou č. 252/2004 Sb., hygienické požadavky na pitnou a teplou vodu a četnost a rozsah kontroly pitné vody zajišťují externí akreditované laboratoře EUROFINS CZ, s r.o. Praha Hloubětín a NRL pro oblast *E. coli* při Výzkumném ústavu veterinárního lékařství (rozborů *E. coli* produkující shigatoxin). Další mikrobiologické rozborů, například viry v potravinách nebo vybrané patogenní mikroorganismy neuvedené v nařízení (ES) č. 2073/2005, zajišťuje pro SZPI laboratoř Výzkumného ústavu veterinárního lékařství (viry v potravinách).

Všechny rozborů, tedy i senzorické, fyzikálně chemické atd. podle požadavků stanovených předpisy EU a ČR zajišťují pro SZPI vlastní laboratoře (SZPI) a laboratoře externí. Tyto laboratoře splňují požadavky a povinnosti uvedené v čl. 37 odst. 4 a 5 a v čl. 38 nařízení (EU) 2017/625. ČIA je orgánem, který v souladu s čl. 37 odst. 4 nařízení (EU) 2017/625 tyto laboratoře posuzuje a akredituje.

Laboratoř SZPI, Odbor zkušební laboratoře Inspektorátu v Praze, provádí v souladu s určením laboratoře podle čl. 37 nařízení (EU) 2017/625, následující analýzy v rozsahu přílohy Osvědčení o akreditaci se zaměřením na: pesticidy, mykotoxiny a rostlinné toxiny, procesní kontaminanty, anabolika, nepovolená léčiva, přídatné látky, alergeny, enterotoxiny, rozborů zaměřené na falšování potravin, živiny včetně vitamínů, jakostní parametry potravin, kontrola hmotnosti a objemů spotřebitelských balení.

Laboratoř SZPI, Odbor zkušební laboratoře Inspektorátu v Brně, provádí v souladu s určením laboratoře podle čl. 37 nařízení (EU) 2017/625, následující analýzy v rozsahu přílohy Osvědčení o akreditaci zaměřené na: jakostní požadavky pro víno, lihoviny a med, stanovení konzervačních látek a náhradních sladidel, průkaz falšování vína, lihovin, medu a ovocných šťáv, provádí stanovení alergenů ve víně, kontrolu hmotnosti a objemů spotřebitelských balení, velikosti písma, senzorické hodnocení potravin a vína, dále stanovení prvků (např. vápník, měď, železo, draslík, hořčík, mangan, sodík, olovo, zinek, fosfor, hliník, arsen, kadmium, cín, chrom, selen a rtuť).

Vzhledem k tomu, že všechny laboratoře provádějící rozborů vzorků odebraných v rámci úředních kontrol SZPI splňují akreditační kritéria uvedená v ČSN EN/ISO/IEC 17025 – Všeobecné požadavky na způsobilost zkušebních a kalibračních laboratoří, splňuje laboratorní zařízení i obsluhující personál těchto laboratoří požadavky kladené na správné a přesné provedení analýz.

Laboratoře SZPI a seznam externích laboratoří určených SZPI podle č. 37 nařízení (EU) 2017/625 k provádění laboratorních analýz, testů a diagnostiky vzorků odebraných při úředních kontrolách a jiných úředních činnostech, jsou uvedeny na webových stránkách SZPI: <https://www.szpi.gov.cz/clanek/laboratorni-cinnost-szpi.aspx?q=Y2hudW09NA%3d%3d>.

Mezilaboratorní porovnávací testy

Fyzikálně-chemické laboratoře inspektorátů SZPI v Praze a v Brně se pravidelně zúčastňují mezilaboratorních porovnávacích testů v systému FAPAS (The Food Analysis Performance Assessment Scheme) pořádaných FERA (The Food and Environment Research Agency) ve Velké Británii, příležitostně rovněž v systému CHEK (Chemical and Quality Assurance) pořádaných VWA (Food and Consumer Product Safety Authority) v Nizozemí. Podle aktuální potřeby se laboratoře účastní nebo samy organizují mezilaboratorní porovnání a validace metod v oblasti fyzikálně chemických metod.

Laboratoř SZPI Praha, která je národní referenční laboratoří (NRL) pro oblast pesticidů, mykotoxinů a rostlinných toxinů a kontaminujících látek z výroby, se mimo testů FAPAS účastní také mezilaboratorních porovnávacích testů pro NRL, které jsou organizovány Referenčními laboratořemi Evropské unie. Dále se Laboratoř SZPI Praha účastní porovnávacích testů v oblasti senzorických zkoušek pořádaných německou referenční laboratoří DRRR v Kemptenu a testů způsobilosti v oblasti fyzikálně chemických zkoušek organizovaných DLA (Dienstleistung Lebensmittel Analytik GbR) z Ahrensburgu v Německu a testů DGF (Deutsche Gesellschaft für Fettwissenschaft e.V.) Frankfurt/Main, Německo. Dále se laboratoř SZPI v Praze účastní porovnávacích zkoušek v rámci Evropské sítě laboratoří pro detekci potravinových alergenů (European Network of Food Allergen Detection Laboratories (ENFADL)). Laboratoř se také pravidelně podílí na spolupráci na mezinárodní mezilaboratorní porovnávací zkoušce MPZ UKZÚZ pro stanovení mykotoxinů v krmivech a potravinách.

Brněnská laboratoř se účastní mezilaboratorních porovnávacích testů v systému FIT-PTS (Food analysis using Isotopic Techniques - Proficiency Testing Scheme) pořádaných Joint Research Centre (EK), porovnávacích testů vína pořádaných evropskou referenční laboratoří (EU RL) Oenologues de France a porovnávacích testů v oblasti senzorických zkoušek pořádaných německou referenční laboratoří DRRR v Kemptenu. Laboratoř v Brně se dále příležitostně účastní mezinárodních validačních studií metod pořádaných pod záštitou Mezinárodní organizace pro révu a víno (OIV).

Laboratoř SZPI v Praze je současně v níže vymezených oblastech i *národní referenční laboratoří* ve smyslu článku 100 nařízení (EU) 2017/625.

Národní referenční laboratoř	Laboratoř	Vymezené analytické činnosti	Poznámka
1. NRL pro oblast pesticidů singlreziduální metodou	SZPI Praha	Pesticidy	Jmenována MZe s účinností od 01. 07. 2006
2. NRL pro oblast pesticidů v cereáliích	SZPI Praha	Pesticidy v cereáliích	Jmenována MZe s účinností od 01. 07. 2006
3. NRL pro oblast pesticidů v ovoci a v zelenině	SZPI Praha	Pesticidy v ovoci a zelenině	Jmenována MZe s účinností od 01. 07. 2006
4. NRL pro oblast mykotoxinů a rostlinných toxinů	SZPI Praha	Mykotoxiny a rostlinné toxiny v potravinách	Jmenována MZe s účinností od 20. 04. 2018
5. NRL pro oblast kontaminujících látek z výroby	SZPI Praha	Kontaminující látky z výroby	Jmenována MZe s účinností od 20. 04. 2018

NRL: <http://eagri.cz/public/web/mze/potraviny/bezpecnost-potravin/narodni-referencni-laboratore-1/>.

Národní referenční laboratoře SZPI

NRL Praha pro oblast pesticidů, mykotoxinů a rostlinných toxinů a kontaminujících látek z výroby vyhovuje požadavkům uvedeným v nařízení (EU) 2017/625.

- účastní se pravidelných porad a mezilaboratorního testování laboratoří pořádaných referenčními laboratořemi Evropské unie (Chemisches und Veterinäruntersuchungsamt Stuttgart – Germany, Danish Institute for food and veterinary research - Denmark, Pesticides Residue Research group Universidad de Almeria – Spain, RIKILT - Nizozemí),
- vzhledem k nízkému počtu úředních laboratoří v ČR pro oblast pesticidů, mykotoxinů a rostlinných toxinů a kontaminujících látek z výroby je místo organizace mezilaboratorních testů i s ohledem na obtížné vyhodnocení upřednostňována účast ostatních úředních laboratoří v mezilaboratorních testech EUPT organizovaných EURL, případně v jiných (akreditovaných) mezinárodních systémech (FAPAS, CHEK apod.),
- podává zprávy o informacích poskytovaných referenčními laboratořemi Evropské unie a pravidelně předává veškeré podklady druhé NRL pro mykotoxiny (ÚKZÚZ),
- podílí se na přípravě a provedení plánovaných kontrol SZPI, tj. poskytuje odbornou pomoc a provádí požadované rozborů.

Zástupce NRL prověřuje v rámci auditů plnění požadavků čl. 37, nařízení (EU) 2017/625.

Dokumentovaný postup vzorkování

Při odběru vzorků potravin při úřední kontrole zdravotní nezávadnosti a jakosti prováděné SZPI je postupováno v souladu s právními předpisy ČR a EU, zejména čl. 34 a 35 nařízení (EU) 2017/625, § 16 odst. 6 zákona č. 110/1997 Sb., a vyhláškou č. 231/2016 Sb, o odběru, přípravě a metodách zkoušení kontrolních vzorků potravin a tabákových výrobků.

SZPI má organizační směrnici stanovená vnitřní pravidla pro odběr vzorků potravin, která zahrnují požadavky právních předpisů EU a ČR. Vzorky určené pro hodnocení na místě kontroly i vzorky určené pro provedení laboratorních rozborů nebo určené k hodnocení mimo provozovnu kontrolované osoby, se odebírají shodně podle těchto vnitřních pravidel.

Při každém odběru vzorku je v souladu s požadavky vyhlášky č. 231/2016 Sb., vyhotoven záznam o odběru vzorku.

Kontrolovaná osoba je prostřednictvím tohoto záznamu informována o předpokládaném rozsahu zkoušek, které budou na odebraném kontrolním vzorku vykonány, seznámena s normativy, podle kterých bylo při odběru vzorku postupováno. Kontrolovaná osoba je také poučena o svém právu na odběr vzorku pro druhé odborné stanovisko (v případech, kdy je možné vzorek pro druhé odborné stanovisko odebrat).

Ostatní zdroje/infrastruktura

Hlavním zařízením pro proces kontrolní činnosti a ostatní navazující procesy jsou:

a) Informační a komunikační technologie

Všichni inspektoři odborů kontroly jednotlivých inspektorátů jsou vybaveni výkonnými notebooky zajišťujícími plynulou a hladkou práci s klienty stěžejních systémů SZPI a souvisejícím softwarem.

Dále jsou inspektoři vždy po uvedeném počtu kusů vybaveni:

- 4G/LTE USB modemy, které umožňují inspektorům kombinovanou podporu služeb internetu a virtuální privátní sítě SZPI technologiemi 4G, EDGE a GPRS s připojeními o rychlosti až 100 Mbps;
- tokeny k bezpečnému přístupu do VPN;
- tokeny s kvalifikovanými elektronickými podpisy;
- přenosnými tiskárnami převážně typů Canon IP90/IP100, IP 110, které umožňují monochromatický i barevný tisk formátů A4 o rozlišení min. 4800 x 2400 dpi
- přenosnými skenery;
- digitálními fotoaparáty pro pořizování fotodokumentace;
- mobilními telefony na platformě Android;

- USB flash disky pro zálohování a přenos dat.

Všechny odbory kontroly jsou vždy jištěny záložními NB (několik kusů) pro případ poruchy.

b) Měřidla a pomůcky pro přepravu vzorků

Používání měřidel a měřících zařízení je definováno v Metrologickém řádu SZPI. Inspektoři pro svoji činnost využívají zejména váhy, teploměry, délková měřidla, tj. šablony a posuvná měřítka, hustoměry, lupy na čtení velikosti písma a odměrné válce pro měření objemu a testery fritovacích olejů.

- Pomůcky pro odběr a přepravu vzorků tvoří zejména vzorkovací tyče, kleště, odběrové sady, chladicí a mrazicí boxy, záznamníky teplot apod. Nákup a používání těchto zařízení je popsáno v příslušných vnitřních předpisech SZPI. Opravy a údržbu těchto zařízení si zajišťují jednotlivé inspektoráty samostatně.

- Vozový park

Podpůrnou službou pro kontrolní činnost je autoprovoz, jehož režim upravuje organizační směrnice. Směrnice obsahuje povinnosti řidičů a ostatních zaměstnanců užívajících služební vozidla a základní povinnosti řidičů užívajících soukromá vozidla pro služební účely, povinnosti zaměstnavatele, požadavky na oprávnění k řízení vozidla při pracovních cestách, odbornou a zdravotní způsobilost, údržbu a pojištění vozidel a dokumentaci autoprovozu. Počet vozidel v majetku SZPI používaných pro služební účely je 47 ks.

- Osobní a ochranné pracovní pomůcky

Pro všechny zaměstnance bylo provedeno vyhodnocení rizik pro výběr a použití ochranných prostředků dle přílohy k Nařízení vlády č. 495/2001 Sb., kterým se stanoví rozsah a bližší podmínky poskytování osobních ochranných pracovních prostředků, mycích, čistících a dezinfekčních prostředků. Následně je dle vlastní organizační směrnice jmenovitě pro každého zaměstnance sestavena tabulka nároků na OOPP, mycí, čistící a dezinfekční prostředky s využitím vzorového seznamu OOPP dle jednotlivých profesí s uvedením druhu, počtu a životnosti. Převzetí uvedených prostředků je evidováno s podpisem zaměstnance na jeho osobní kartě. Vedoucí zaměstnanci zodpovídají za dokumentované seznámení zaměstnanců s povinností tyto prostředky při práci používat. Po uplynutí stanovené životnosti a/nebo při ztrátě ochranné funkce jsou zaměstnancům vydány nové OOPP. Seznamy OOPP, mycích čistících a dezinfekčních prostředků jsou udržovány v aktuálním stavu.

Národní předpisy pro oblast působnosti SZPI:

Zákon č. 146/2002 Sb., o Státní zemědělské a potravinářské inspekci a o změně některých souvisejících zákonů;

Zákon č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád);

Zákon č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů;

Zákon č. 321/2004 Sb., o vinohradnictví a vinařství a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o vinohradnictví a vinařství);

Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů;

Zákon č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy a o změně a doplnění zákona č. 468/1991 Sb.;

Zákon č. 61/1997 Sb., o lihu a o změně a doplnění zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákona České národní rady č. 587/1992 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o lihu);

Zákon č. 676/2004 Sb., o povinném značení lihu a o změně zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů;

Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních;

Zákon č. 102/2001 Sb., o obecné bezpečnosti výrobků a o změně některých zákonů (zákon o obecné bezpečnosti výrobků);
Zákon č. 452/2001 Sb., o ochraně označení původu a zeměpisných označení a o změně zákona o ochraně spotřebitele;
Zákon č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství a o změně zákona č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů;
Zákon č. 505/1990 Sb., o metrologii;
Zákon č. 164/2001 Sb., o přírodních léčivých zdrojích, zdrojích přírodních minerálních vod, přírodních léčebných lázních a lázeňských místech a o změně některých souvisejících zákonů (lázeňský zákon);
Zákon č. 78/2004 Sb., o nakládání s geneticky modifikovanými organismy a genetickými produkty;
Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.

Prováděcí předpisy k zákonu č. 146/2002 Sb.

Vyhláška č. 132/2015 Sb., o sazebníku náhrad nákladů za rozborů prováděné laboratořemi Státní zemědělské a potravinářské inspekce pro účely kontroly.

Prováděcí předpisy k zákonu č. 110/1997 Sb.

Vyhláška č. 69/2016 Sb., o požadavcích na maso, masné výrobky, produkty rybolovu a akvakultury a výrobky z nich, vejce a výrobky z nich;
Vyhláška č. 172/2015 Sb., o informační povinnosti příjemce potravin v místě určení;
Vyhláška č. 299/2012 Sb., o obsahu kyseliny erukové v některých potravinách;
Vyhláška č. 227/2008 Sb., kterou se stanoví výše paušální částky nákladů dodatečné kontroly, nákladů vynaložených na ověření souladu se specifikacemi a nákladů vzniklých příslušným orgánům v souvislosti se vstupem nebo dovozem potravin a surovin ze třetích zemí (vyhláška o paušálních nákladech);
Vyhláška č. 58/2018 Sb., o doplňcích stravy a složení potravin;
Vyhláška č. 366/2005 Sb., o požadavcích vztahujících se na některé zmrazené potraviny;
Nařízení vlády č. 98/2005, kterým se stanoví systém rychlého varování o vzniku rizika ohrožení zdraví lidí z potravin a krmiv;
Vyhláška č. 417/2016 Sb., o některých způsobech označování potravin;
Vyhláška č. 275/2004 Sb., o požadavcích na jakost a zdravotní nezávadnost balených vod a o způsobu jejich úpravy;
Vyhláška č. 212/2004 Sb., o stanovení zásob a způsobu jejich ohlašování Státní zemědělské a potravinářské inspekci;
Vyhláška č. 231/2016 Sb., o odběru, přípravě a metodách zkoušení kontrolních vzorků potravin a tabákových výrobků;
Vyhláška č. 133/2004 Sb., o podmínkách ozařování potravin a surovin, o nejvyšší dávce záření a o způsobu označení ozáření na obalu;
Vyhláška č. 54/2004 Sb., o potravinách určených pro zvláštní výživu a o způsobu jejich použití;
Vyhláška č. 157/2003 Sb., kterou se stanoví požadavky pro čerstvé ovoce a čerstvou zeleninu, zpracované ovoce a zpracovanou zeleninu, suché skořápkové plody, houby, brambory a výrobky z nich, jakož i další způsoby jejich označování;
Vyhláška č. 397/2016 Sb., o požadavcích na mléko a mléčné výrobky, mražené krémy a jedlé tuky a oleje;
Vyhláška č. 76/2003 Sb., kterou se stanoví požadavky pro přírodní sladidla, med, cukrovinky, kakaový prášek a směsi kakaa s cukrem, čokoládu a čokoládové bonbony;
Vyhláška č. 475/2002 Sb., kterou se stanoví rozsah znalostí pro získání osvědčení prokazujícího znalost hub, způsob zkoušek, jakož i náležitosti žádosti a osvědčení (vyhláška o zkoušce znalosti hub);

Vyhláška č. 69/2016 Sb., o požadavcích na maso, masné výrobky, produkty rybolovu a akvakultury a výrobky z nich, vejce a výrobky z nich;

Vyhláška č. 248/2018 Sb., o požadavcích na nápoje, kvasný ocet a droždí;

Vyhláška č. 398/2016 Sb., o požadavcích na koření, jedlou sůl, dehydratované výrobky, ochucovadla, studené omáčky, dresinky a hořčici;

Vyhláška č. 330/1997 Sb., kterou se provádí § 18 písm. a), d), j) a k) zákona č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích;

výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, pro čaj, kávu a kávoviny

Vyhláška č. 329/1997 Sb., kterou se provádí § 18 písm. a), b), e), f), g) a h) zákona č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, pro škrob a výrobky ze škrobu, luštěniny a olejnatá semena;

Vyhláška č. 296/1997 Sb., kterou se stanoví pravidla pro výběr epidemiologicky rizikových skupin potravin.

Prováděcí předpisy k zákonu č. 321/2004 Sb.

Vyhláška č. 254/2010 Sb., kterou se stanoví seznam vinařských podoblastí, vinařských obcí a viničních tratí;

Vyhláška č. 88/2017 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o vinohradnictví a vinařství.

Ostatní prováděcí předpisy

Nařízení vlády č. 128/2014 Sb., o zrušení nařízení vlády č. 317/2012 Sb., kterým se stanoví formulář dokladu o původu některých druhů lihu, destilátu a některých druhů lihovin;

Vyhláška č. 334/2013 Sb., k provedení některých ustanovení zákona o povinném značení lihu;

Vyhláška č. 150/2008 Sb., o kontrole výroby a oběhu lihu a o provedení dalších ustanovení zákona o lihu s tím souvisejících;

Vyhláška č. 409/2005 Sb., o hygienických požadavcích na výrobky přicházející do přímého styku s vodou a na úpravu vody;

Vyhláška č. 252/2004 Sb., kterou se stanoví hygienické požadavky na pitnou a teplou vodu a četnost a rozsah kontroly pitné vody;

Vyhláška č. 209/2004 Sb., o bližších podmínkách nakládání s geneticky modifikovanými organismy a genetickými produkty;

Vyhláška č. 243/2002 Sb., kterou se provádí zákon č. 452/2001 Sb., o ochraně označení původu a zeměpisných označení a o změně zákona o ochraně spotřebitele;

Vyhláška č. 38/2001 Sb., o hygienických požadavcích na výrobky určené pro styk s potravinami a pokrmami;

Vyhláška č. 331/2000 Sb., kterou se stanoví požadavky týkající se lahví používaných jako odměrné obaly pro hotově balené zboží;

Vyhláška č. 328/2000 Sb., o způsobu zhotovení některých druhů hotově baleného zboží, jehož množství se vyjadřuje v jednotkách hmotnosti nebo objemu;

Vyhláška Ministerstva zdravotnictví č. 296/1997 Sb., kterou se stanoví pravidla pro výběr epidemiologicky rizikových skupin potravin;

Vyhláška č. 141/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobu, skladování a zpracování lihu.

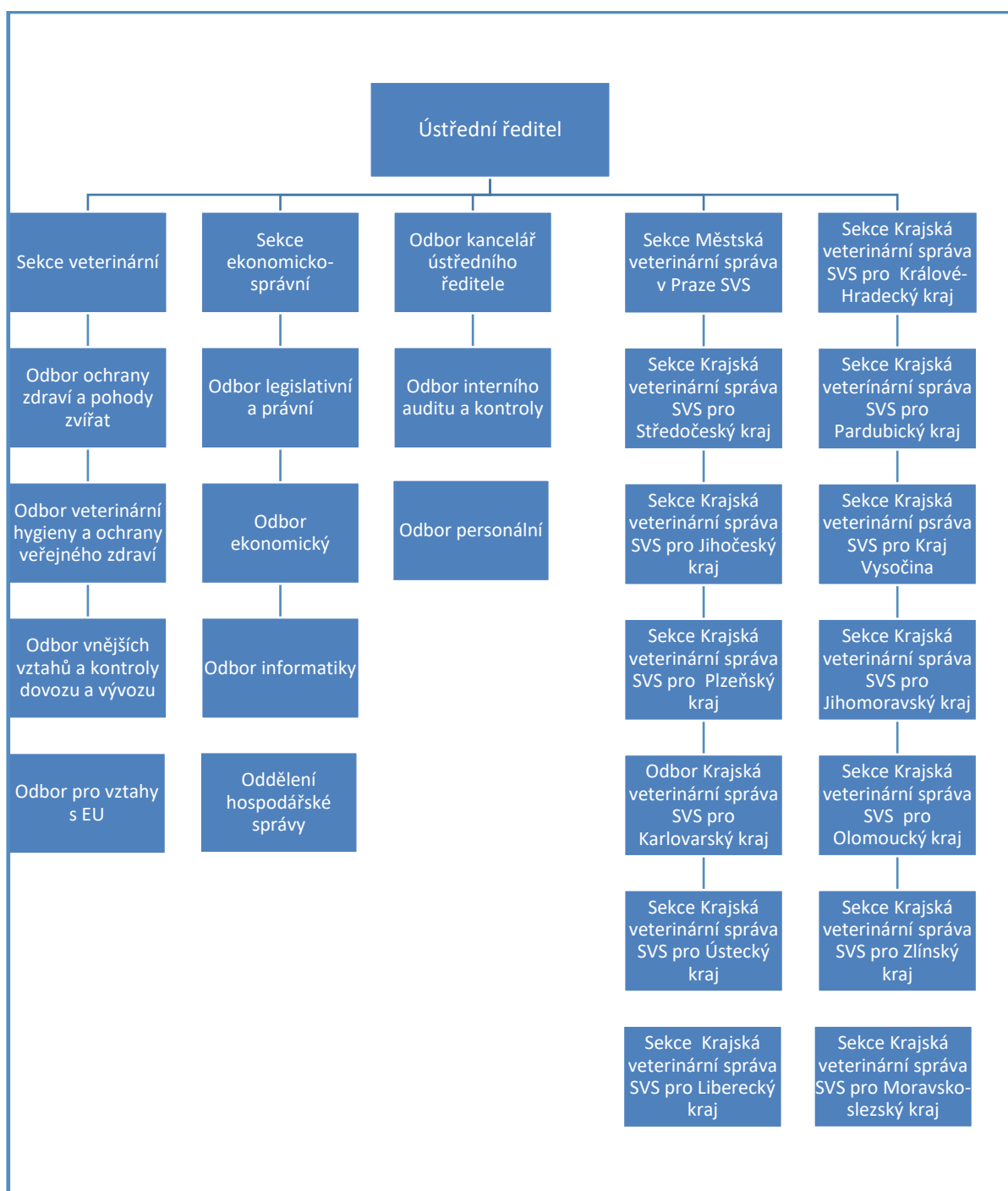
SVS

Věcná působnost orgánů veterinární správy vyplývá zejména ze zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon).

Působnost orgánů veterinární správy je k oblastem čl. 1 odst. 2 písm. a), b), c), d), e), f), i) a j) nařízení (EU) 2017/625, a to v rozsahu uvedeném v textu níže.

Kompetence orgánů veterinární správy k oblastem uvedeným v odstavci výše vyplývají z národních právních předpisů uvedených v části Národní předpisy pro oblast působnosti orgánů veterinární správy níže.

Organizační struktura SVS

Kontrolní kompetence pro orgány veterinární správy jsou vymezeny zejména zákonem č. 166/1999 Sb., zákonem č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích, zákonem č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, zákonem č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat, zákonem č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, zákonem 378/2007 Sb., o léčivech a zákonem č. 452/2001 Sb., o ochraně označení původu a zeměpisných označení

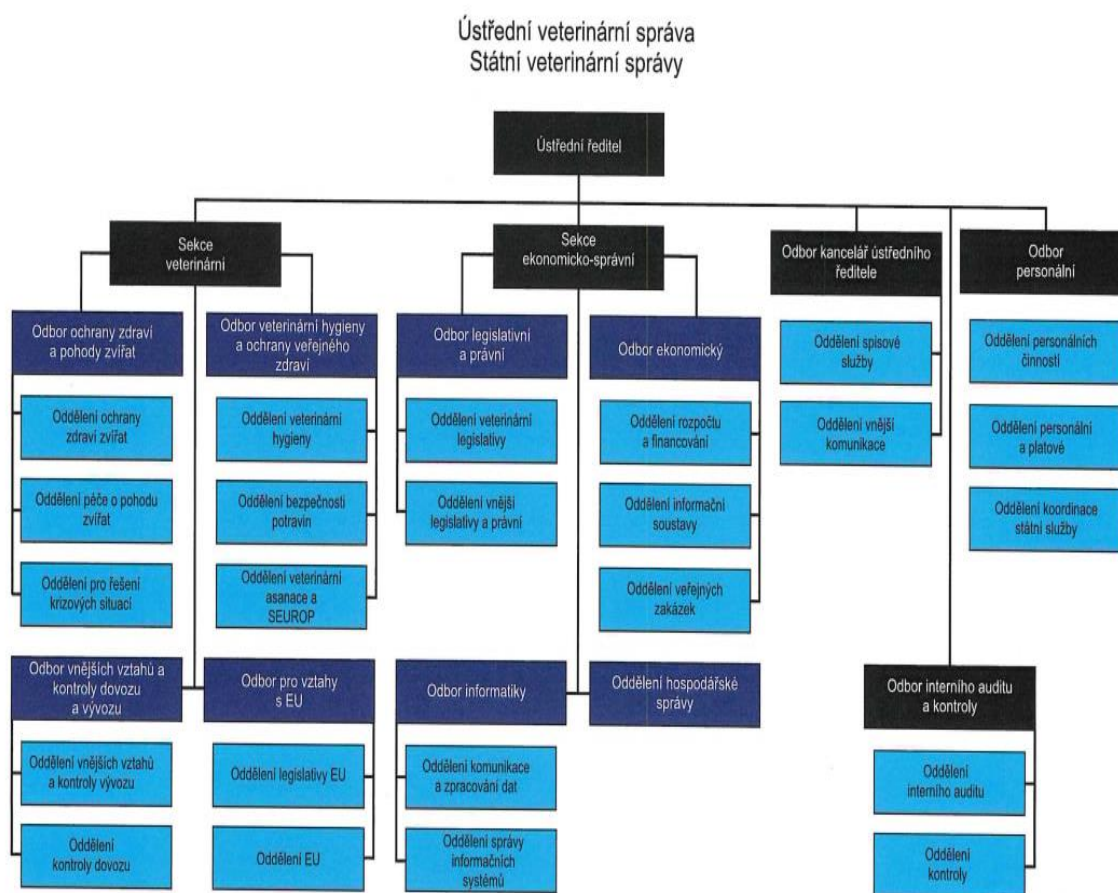
Úkoly plynoucí ze svěřené působnosti (§ 48 a § 49 zákona č. 166/1999 Sb.) plní SVS zejména těmito prostředky:

- a) výkonem státního veterinárního dozoru;
- b) vydáváním závazných pokynů k odstranění zjištěných nedostatků;
- c) nařizováním mimořádných veterinárních opatření;
- d) vydáváním závazných posudků pro stavební řízení, ohlášení stavby a pro kolaudační souhlas;
- e) vystavováním veterinárních osvědčení;
- f) určováním veterinárních podmínek pro svody zvířat a pokusy na zvířatech;
- g) prováděním prohlídky jatečných zvířat a masa a vyšetřováním ostatních živočišných produktů;
- h) udělováním povolení k výkonu některých diagnostických a asanačních činností;
- i) schvalováním a registrováním podniků, závodů a jiných zařízení, které se podílejí na uvádění zvířat a živočišných produktů do oběhu, na jejich přepravě a obchodování s nimi;
- j) ukládáním pokut za přestupky na úseku veterinární péče.

Pokud nejde o oprávnění, která zákon č. 166/1999 Sb., svěřuje pouze ústřední veterinární správě (dále jen „ÚVS“ nebo „ÚVS SVS“) vykonává je v souladu se svou působností také krajská veterinární správa („KVS“ resp „KVS SVS“); to platí i naopak.

Vnitřní organizace a struktura

Centrální úroveň:

Účinnost od 01.04.2020

ÚVS je řízena ústředním ředitelem SVS, její kompetence jsou stanoveny § 48 zákona č. 166/1999 Sb.

Jednou ze základních organizačních norem SVS je Organizační řád SVS, který upravuje a blíže rozvádí vnitřní organizaci, zásady řízení, organizační uspořádání, působnost a strukturu jednotlivých útvarů, dělbu práce a vztahy mezi nimi. Celá SVS má celkem 15 sekcí.

Dvě sekce jsou součástí ÚVS – sekce veterinární a sekce ekonomicko-správní, tyto jsou řízeny ředitelem sekcí.

ÚVS SVS řídí:

a) 13 sekcí - Krajských veterinárních správ SVS, které se zřizují pro územní obvody krajů a vykonávají v nich státní správu ve věcech veterinární péče, a Městskou veterinární správu v Praze SVS, která vykonává působnost krajské veterinární správy na území hlavního města Prahy. Ředitelé KVS jsou na stejném stupni řízení jako ředitelé sekcí Ústřední veterinární správy. Čtrnáctá krajská veterinární správa (KVS SVS pro Karlovarský kraj) je organizačně vymezena jako odbor;

- b) Ústav pro státní kontrolu veterinárních biopreparátů a léčiv;
- c) 3 státní veterinární ústavy.

Sekce veterinární ÚVS: následující odbory jsou klíčové pro kontrolu bezpečnosti potravin, zdraví a pohody zvířat:

- *Odbor veterinární hygieny a ochrany veřejného zdraví* má tři oddělení: oddělení veterinární hygieny, oddělení bezpečnosti potravin a oddělení veterinární asanace a SEUROP. Odbor připravuje a zpracovává návrhy koncepcí péče o zdravotní nezávadnost živočišných produktů a krmiv a koncepcí na ochranu životního prostředí související s chovem hospodářských zvířat a výrobou živočišných produktů a s veterinární asanací. Organizuje, řídí a kontroluje výkon státního veterinárního dozoru na úseku zabezpečování zdravotní nezávadnosti živočišných produktů a krmiv a veterinární asanace. U produktů živočišného původu provádí kontrolu nad dodržováním pravidel ekologické produkce. Taktéž vydává nálezy, posudky a osvědčení. Zpracovává a koordinuje plány sledování (monitorování) přítomnosti nepovolených látek, reziduí a látek kontaminujících potravinový řetězec. Koordinuje veterinární hygienický dozor nad nakládáním s živočišnými produkty, vedlejšími živočišnými produkty a krmivy. Připravuje podklady pro vytváření metodiky kontrol a vyhodnocování jejich plánů. Aktivně se podílí na činnosti v orgánech EU, spolupracuje s ostatními ústředními správními orgány, podílí se na přípravě návrhů právních předpisů v oblasti veterinární hygieny, ochrany veřejného zdraví a ekologie a je kontaktním místem Systému rychlého varování pro potraviny a krmiva (dále jen „RASFF“) a Systému správní pomoci a spolupráce (dále jen „AACs“). Spolupracuje na vypracovávání odborných stanovisek k odvoláním proti rozhodnutím krajských veterinárních správ.
- *Odbor ochrany zdraví a pohody zvířat*, který má tři oddělení: oddělení ochrany zdraví zvířat a oddělení péče o pohodu zvířat a oddělení pro řešení krizových situací se sídlem v Brně. Odbor připravuje a zpracovává návrhy koncepce ochrany zdraví zvířat před nákazami a jinými onemocněními zvířat, organizuje, řídí a kontroluje výkon státního veterinárního dozoru na úseku ochrany zdraví zvířat včetně nemocí přenosných ze zvířat na člověka a dále na úseku péče o pohodu zvířat a ochrany zvířat proti týrání. Koordinuje výkon veterinární laboratorní diagnostiky na úseku ochrany zdraví zvířat a veterinární hygieny. Aktivně se podílí na činnosti v orgánech EU, Mezinárodní organizace pro zdraví zvířat (dále jen „OIE“), Organizace OSN pro výživu a zemědělství (dále jen „FAO“) a Evropské komise pro slintavku a kulhavku (dále jen „EuFMD“). Spolupracuje s odbornými útvary MZe, MZ, MŽP a ostatními dozorovými orgány.
- *Odbor vnějších vztahů a kontroly dovozu a vývozu*, který má dvě oddělení: oddělení kontroly dovozu a oddělení vnějších vztahů a kontroly vývozu. Odbor organizuje, řídí a kontroluje výkon státního veterinárního dozoru na úseku dovozu zvířat a produktů živočišného původu ze třetích zemí. Vlastní pohraniční veterinární kontrolu provádí při vstupu veterinárního zboží do České republiky Pohraniční veterinární stanice (dále jen „PVS“) Praha-Ruzyně, která je součástí Městské veterinární správy v Praze SVS. Účelem prováděných kontrol je zajistit ochranu území České republiky a ostatních členských států Evropské unie před zavlečením nákaz zvířat a nemocí přenosných ze zvířat na člověka a před dovozem zdravotně závadných živočišných produktů a krmiv ze zahraničí. Součástí řízení dovozních kontrol je každoroční zpracování a koordinace plánu monitorování určeného pro pohraniční veterinární stanici letiště Praha-Ruzyně a průběžná aktualizace metodických pokynů souvisejících s prováděním pohraniční veterinární kontroly. Odbor dále sleduje právní normy vydávané orgány Evropské unie týkající se podmínek dovozu (vzory veterinárních osvědčení), seznamů schválených třetích zemí a schválených výrobních závodů a v souladu s nimi aktualizuje informace uveřejňované na webových stránkách SVS. Odbor dále dojednávává veterinární podmínky pro vývoz veterinárního zboží

z ČR do třetích zemí, připravuje veterinární osvědčení a vzory a bilaterálně schválených certifikátů zveřejňuje pro potřeby vývozců na webových stránkách SVS. Odbor se také aktivně podílí na jednáních v orgánech Evropské unie týkajících se problematiky dovozu a vývozu veterinárního zboží a přípravy smluv mezi Evropskou komisí a třetími zeměmi, spolupracuje s ústředními správními orgány řady zemí, taktéž se podílí na přípravě návrhů právních předpisů v oblasti dovozu a vývozu.

- *Odbor pro vztahy s EU*, který má dvě oddělení: oddělení EU a oddělení legislativy EU. Odbor zajišťuje koncepční, metodickou a koordinační činnost se zahraničními a českými vládními institucemi a orgány EU. Odbor sleduje, přejímá, zpracovává a registruje legislativu EU, sestavuje přehledy o legislativě EU a navrhuje tvorbu nových právních předpisů s celostátní působností tak, aby byla dosažena slučitelnost s právem EU. Zabezpečuje účast expertů na jednáních Evropské Komise a Rady.

Ústřednímu řediteli SVS navíc přímo podléhá:

- *Odbor kancelář ústředního ředitele*, který tvoří oddělení vnější komunikace a oddělení spisové služby.
Odbor kancelář ústředního ředitele zajišťuje informativní, expertní, poradenskou a mediální podporu činnosti ústředního ředitele a ředitele sekce veterinární, administrativní službu pro ústředního ředitele a ředitele sekce ekonomicko-správní. Dále zajišťuje spisovou službu a přípravu archivace včetně elektronického systému spisové služby (e spisů) v rámci celé SVS a metodicky řídí spisovou službu KVS.
- *Odbor interního auditu a kontroly*, který tvoří oddělení kontroly a oddělení interního auditu. Odbor zajišťuje provádění kontrol dodržování právních předpisů na úseku veterinárním, dále např. účetnictví, majetku organizace, vyplácení cestovních náhrad, daňové problematiky, personální agendy atd. Zpracovává a vyřizuje podání občanů označovaných jako stížnosti. V určených oblastech provádí v rámci celé organizační struktury stanovené audity. Vede agendu řízených dokumentů a všech činností s tím spojených. Kromě toho plní další úkoly plynoucí z rozhodnutí vedení.
- *Odbor personální*, který vytváří koncepci personální správy v SVS, zajišťuje veškerou personální a platovou agendu, řídí rozpočet na platy zaměstnanců a plní úkoly vyplývající z platných právních předpisů - zejména ze zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě a ze zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce a prováděcích právních předpisů, ze služebních předpisů náměstka ministra vnitra pro státní službu, ze služebních předpisů a z příkazů ústředního ředitele SVS, zajišťuje personálně organizační strukturu a další vzdělávání zaměstnanců orgánů veterinární správy. Zpracovává informace do programu personálního informačního systému. Kontroluje v okruhu své působnosti činnost organizací podřízených SVS včetně dodržování předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární ochrany. Má gesci nad organizačním a pracovním řádem SVS.

Sekce ekonomicko-správní ÚVS má tři odbory a jedno oddělení:

- *Odbor legislativní a právní* (oddělení veterinární legislativy, oddělení vnější legislativy a právní);
- *Odbor ekonomický* (oddělení rozpočtu a financování, oddělení informační soustavy, oddělení veřejných zakázek);
- *Odbor informatiky* (oddělení komunikace a zpracování dat, oddělení správy informačních systémů);
- *Oddělení hospodářské správy*.

Regionální úroveň:

KVS je řízena ředitelem KVS.

Kompetence KVS jsou stanoveny § 49 veterinárního zákona.

KVS se člení na:

- *oddělení útvar ředitele KVS;*
- *odbor/oddělení ochrany zdraví a pohody zvířat;*
- *odbor/oddělení veterinární hygieny a ochrany veřejného zdraví;*
- *oddělení ekonomické/oddělení ekonomicko-správní/oddělení právně-správní;*
- *MěVS v Praze SVS oddělení pohraniční veterinární kontroly (PVK letiště Praha-Ruzyně).*

Působnost organizačních útvarů KVS je částí působnosti SVS, která je podle veterinárního zákona vykonávána na prvním stupni státní správy v oblasti veterinární péče a ve stanovených územních obvodech (krajích a hlavním městě Praze).

Podávání zpráv a komunikační kanály

Odborný IS SVS (dále jen „OIS SVS“) je legislativně vymezen ve vyhlášce č. 329/2003 Sb. Tento systém je mj. určen pro evidenci a předávání informací o úředních kontrolách.

SVS zpracovává v tomto IS registry, katalogy, data. Počítačové soubory jsou vytvářeny a vkládány do klienta modulárního databázového IS SVS přímo na jednotlivých pracovištích státního veterinárního dozoru na území celé České republiky (KVS, SVÚ, specializovaná pracoviště). Data o výsledcích výkonu státního veterinárního dozoru jsou pravidelně agregována do celorepublikových databází, z nichž jsou připravovány výstupy pro interní potřeby vedení SVS i MZe. Je zde zpracován registr subjektů pod státním veterinárním dozorem, registr laboratoří, zabývajících se veterinární a potravinářskou laboratorní diagnostikou, registr veterinárních lékařů (v případě SVL spolupráce s KVL), údaje o dovozech živých zvířat a živočišných produktů, podléhajících kontrole na pohraniční veterinární stanici, data o preventivních akcích v rámci monitorování a udržování příznivé nakažové situace u volně žijících, hospodářských i zájmových zvířat, evidence a údaje o zdolávání ohnisek nakaž volně žijících, hospodářských i zájmových zvířat (vazba na evropský veterinární informační systém ADNS, BT-NET a IZS), evidence výsledků veterinární prohlídky porážených hospodářských zvířat, evidence výsledků veterinární prohlídky zvěřiny, evidence dozorových akcí nad produkcí potravin živočišného původu (RASFF), evidence zjišťovaných závad a jejich řešení, evidence odběrů indikovaných vzorků a výsledků jejich vyšetření, evidence správních řízení, evidence dozorových akcí nad dalším zacházením s potravinami živočišného původu (RASFF), evidence zjišťovaných závad jejich řešení, evidence odběrů indikovaných vzorků a výsledků jejich vyšetření, evidence správních řízení, evidence dozorových akcí nad likvidací odpadů živočišného původu (RASFF), evidence zjišťovaných závad a jejich řešení, evidence odběrů indikovaných vzorků a výsledků jejich vyšetření, evidence správních řízení, data v systému detekce a prevence výskytu cizorodých látek v potravních řetězcích, speciální monitorovací akce SVS podle aktuální situace v ČR i ve světě, evidence vyšetření na BSE, evidence likvidování specifikovaného rizikového materiálu, evidence akcí kontrol plnění zákona na ochranu zvířat a obecně welfare, evidence mezikrajových přesunů zvířat a vybraných živočišných komodit (vazba na evropský veterinární informační systém TRACES), evidence kontrol identifikace a registrace zvířat (spolupráce s MZe a ČPI), evidence registrovaných veterinárních léčivých přípravků, schválených veterinárních přípravků a schválených veterinárních technických přípravků (ÚSKVBL).

Evidence dokumentů je webová aplikace přístupná všem úředním veterinárním pracovníkům včetně pracovníkům úředních laboratoří; je to jedna z podpůrných složek (satelitních aplikací) IS SVS. Jsou v ní mj. vedeny všechny platné metodické pokyny a diagnostické příručky. Ty jsou rovněž na příslušné subjekty zasílány elektronicky. Z evropských IS jsou to především TRACES, ADNS, BT-NET, RASFF (přes NKM na SZPI), Residues a ze světových WAHIS (IS O. I. E.).

Kromě toho odbor informačních a komunikačních technologií zajišťuje provoz neveřejné části webových stránek SVS (tzv. Portál SVS), které slouží spolu s evidencí dokumentů pro podporu výkonu státního veterinárního dozoru.

Odbor veterinární hygieny a ochrany veřejného zdraví SVS používá také vnitřní systém varovných hlášení tzv. vnitřní alert, kterým jsou zasílány informace o zjištění zdravotně závadných surovin, potravin nebo krmiv na území ČR, případně informace o falšování potravin a podvodech v potravinách ve spojení s klamáním spotřebitele. Systém je založen na vkládání stručné informace o nebezpečí, identifikaci suroviny, nebo potraviny, případně krmiva, dále identifikaci výrobce a způsobu řešení nebezpečí do jednotného formuláře a rozeslání této informace jak na odbor veterinární hygieny a ochrany veřejného zdraví SVS, tak všem KVS pomocí e-mailových zpráv.

K dalším komunikačním kanálům ÚVS a KVS patří internet, poštovní korespondence a elektronická pošta, faxy, telefony, PC s tiskárnou a notebooky, porady, včetně zápisů, pracovní skupiny, osobní jednání. O průběhu důležitých jednání a jejich výsledcích je vyhotoven písemný záznam. Následně je zápis rozeslán účastníkům jednání a ostatním pracovníkům, kterých se projednávána problematika včetně úkolů týká. Záписy jsou archivovány v listinné formě.

Lidské zdroje

1. Celkový počet systemizovaných míst na SVS pro rok 2020 je 1 326 (přepočtený počet). Údaje o kvalifikaci a pracovním zařazení zaměstnanců v členění na ÚVS a regionální útvary se týkají zaokrouhleného přepočteného počtu zaměstnanců k 1. 2. 2020.
 - ÚVS 149
 - VŠ vzdělání: 109
 - veterinární lékaři (MVDr.): 53
 - ostatní (JUDr., RNDr., Ing., Mgr., Bc.): 56
 - SŠ a nižší vzdělání: 40
 - regionální úroveň (13 KVS SVS, 1 MěVS v Praze SVS): 1 177 zaměstnanců
 - veterinární lékaři (MVDr.): 673
 - ředitelé regionálních útvarů: 14
 - epizootologie a welfare: 228
 - hygiena: 427
 - pohraniční veterinární stanice (PVS): 4
 - veterinární technici a asistenti vč. SEUROP: 331
 - ekonomicko-správní oblast: 153
 - provozně obslužné síly: 20
2. Celkový počet inspektorů provádějících úřední kontroly (včetně supervize, správní řízení): 506
3. Celkový počet veterinárních techniků a asistentů vč. SEUROP: 331

Dokumentovaný postup vzorkování

Při dozorové činnosti jsou odebírány vzorky. Při odběru vzorků postupují všechny KVS v souladu s metodickým návodem SVS č. 6/2014, kde jsou podrobně uvedeny platné ČSN pro odběry vzorků různých komodit. Metodický návod vymezuje jak jednotlivé postupy odběru vzorků a zacházení s nimi, tak i potřebný materiál a pomůcky pro samotný odběr. Úřední vzorky k mikrobiologickému vyšetřování jsou odebírány zpravidla v souladu s nařízením Komise (ES) č. 2073/2005 o mikrobiologických kritériích pro potraviny, ve výjimečných případech i jiných předpisů.

Laboratorní zařízení

Je-li podkladem pro rozhodnutí orgánu veterinární správy výsledek laboratorního vyšetření vzorků, musí být výsledkem vyšetření provedeného

- a) státním veterinárním ústavem, národní referenční laboratoří, referenční laboratoří nebo laboratoří, které bylo vydáno pro příslušný okruh vyšetřování osvědčení o akreditaci podle zákona o technických požadavcích na výrobky a které SVS vydala povolení k provádění veterinární laboratorní a diagnostické činnosti,
- b) laboratoří jiného orgánu státního dozoru, která provádí laboratorní vyšetření vzorků při úředních kontrolách, nebo
- c) referenční laboratoří Evropské unie nebo laboratoří jiného členského státu schválenou pro provádění laboratorních vyšetření vzorků při úředních kontrolách.

Při laboratorním vyšetření vzorků se postupuje podle norem a metod stanovených na základě nařízení (EU) 2017/625.

V rámci veterinárních organizací je vytvořena diagnostická síť, která je zastoupena třemi státními veterinárními ústavy: SVÚ Praha, Jihlava, Olomouc.

Z hlediska financování jsou ústavy příspěvkovou organizací zřízenou MZe ČR.

Laboratoře SVÚ, včetně národních referenčních laboratoří, provádí komplexní laboratorní diagnostiku v oblasti kontroly zdraví zvířat a zdravotní nezávadnosti potravin, surovin živočišného a rostlinného původu, vody a krmiv.

Veterinární laboratoře jsou akreditovány ČIA podle ČSN EN ISO/IEC 17025:2005 „Všeobecné požadavky na způsobilost zkušebních a kalibračních laboratoří“. Úřední vzorky z jednotlivých KVS jsou předávány k vyšetřování zejména pomocí sozových linek, nebo v případě mimořádných situací, poslem. Výsledky vyšetření jsou sdělovány bezprostředně po ukončení zkoušek zavedenými komunikačními prostředky.

V případě potřeby spolupracují diagnostické laboratoře s jinými laboratořemi v rámci resortu MZe, nebo i mimo něj.

Mezilaboratorní porovnávací testy

NRL úzce spolupracují s partnerskými CRL formou účasti na výročních zasedáních, účasti v mezilaboratorních srovnávacích testech a poskytováním potřebných údajů.

Na národní úrovni zabezpečují kruhové testy jiných laboratoří provádějících daný druh vyšetření. Tyto zkoušky jsou organizovány jedenkrát ročně. O své činnosti vypracovávají každoročně zprávu o činnosti NRL.

NRL: <http://eagri.cz/public/web/mze/potraviny/bezpecnost-potravin/narodni-referencni-laboratore-1/> a https://www.svscr.cz/wp-content/files/NRL_SVS_2018_2018-11-13x.pdf .

Podle § 51a zákona č. 166/1999 S., MZe určuje národní referenční laboratoře podle čl. 100 odst. 1 nařízení (EU) 2017/625 za účelem prohlubování, koordinace a sjednocování laboratorní a diagnostické činnosti. MZe určí státní veterinární ústav, popřípadě jiné zařízení jako národní referenční laboratoř, jestliže je tento ústav nebo zařízení oprávněn k provádění příslušného druhu vyšetření a splňuje podmínky stanovené v čl. 100 odst. 2 a 3 nařízení (EU) 2017/625. Určení národní referenční laboratoře může MZe odejmout, jestliže činnost není vykonávána řádně, anebo odpadl důvod pro její určení. Národní referenční laboratoř plní povinnosti a úkoly stanovené v čl. 101 odst. 1 nařízení (EU) 2017/625.

V rámci zajištění a kontroly kvality provádí národní referenční laboratoře SVS pravidelně a v souladu s předem stanoveným časovým plánem a postupem interní nebo externí auditu svých činností, s cílem ověřit, zda jejich činnosti nadále vyhovují požadavkům systému managementu a mezinárodní normě ČSN EN ISO/IEC 17025.

Jakost v laboratoři je dána plněním zásad systému jakosti zakotvených v příručce jakosti. Ke splnění těchto zásad jsou vytvořeny určité dokumenty, které podrobně popisují příslušné činnosti např. standardní operační postupy (SOP). Národní referenční laboratoře SVS

se účastní mezilaboratorních srovnávacích testů pořádaných referenčními laboratořemi EU nebo mezinárodními autoritami (např. FAPAS, FEPAS).

Způsobilost laboratoří státních veterinárních ústavů, ÚSKVBL, národních referenčních laboratoří, referenčních laboratoří a laboratoří, kterým SVS vydala povolení k provádění laboratorní popřípadě jiné veterinární diagnostické činnosti a které jsou akreditovány podle ČSN EN ISO/IEC 17025, je posuzována ve shodě s touto ISO normou Českým institutem pro akreditaci.

Ostatní zdroje/infrastruktura

Zdrojem financování úředních kontrol je státní rozpočet ČR.

Infrastrukturu potřebnou k zajištění výkonu veterinárního dozoru tvoří:

- informační a komunikační technologie (osobní počítače, notebooky, mobilní telefony, fotoaparáty, tiskárny)
- osobní ochranné pracovní oděvy a pomůcky
- měřidla
- materiál a pomůcky pro odběr a přepravu vzorků
- služební vozidla

Nákup a údržbu potřebného vybavení si zajišťují KVS a MěVS v Praze samostatně.

Národní předpisy pro oblast působnosti orgánů veterinární správy:

Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů;

Zákon č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů;

Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů;

Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů;

Zákon č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, ve znění pozdějších předpisů;

Zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů;

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny;

Zákon č. 378/2007 Sb., o léčivech a o změnách některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů;

Zákon č. 78/2004 Sb., o nakládání s geneticky modifikovanými organismy a genetickými produkty, ve znění pozdějších předpisů;

Zákon č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů;

Zákon č. 452/2001 Sb., o ochraně označení původu a zeměpisných označení a o změně zákona o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů;

Zákon č. 91/1996 Sb., o krmivech, ve znění pozdějších předpisů;

Zákon č. 100/2004 Sb., o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi a dalších opatřeních k ochraně těchto druhů a o změně některých zákonů (zákon o obchodování s ohroženými druhy), ve znění pozdějších předpisů;

Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební řád);

Zákon č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), ve znění pozdějších předpisů;

Prováděcí předpisy k zákonu č. 166/1999 Sb.

Vyhláška č. 18/2018 Sb., o veterinárních požadavcích na chov včel a včelstev a o opatřeních pro předcházení a zdolávání některých nákaz včel a o změně některých souvisejících vyhlášek;

Vyhláška č. 389/2017 Sb., o stanovení výše paušálních částek nákladů veterinárních kontrol spojených s dovozem nebo vývozem;

Vyhláška č. 313/2014 Sb., o označování a pasech psů, koček a fretek v zájmovém chovu při jejich neobchodních přesunech;

Vyhláška č. 82/2014 Sb., o kadáverech zvířat v zájmovém chovu;

Vyhláška č. 34/2013 Sb., o veterinárních požadavcích na porážení krokodýlů;

Vyhláška č. 342/2012 Sb., o zdraví zvířat a jeho ochraně, o přemísťování a přepravě a o oprávnění a odborné způsobilosti k výkonu některých odborných veterinárních činností, ve znění pozdějších předpisů;

Vyhláška č. 309/2011 Sb., o stanovení podmínek vyšetřování skotu na bovinní spongiformní encefalopatii v rámci prohlídky jatečných zvířat a masa;

Vyhláška č. 94/2010 Sb., o některých veterinárních a hygienických požadavcích na přepravu a zpracování vedlejších živočišných produktů;

Vyhláška č. 128/2009 Sb., o přizpůsobení veterinárních a hygienických požadavků pro některé potravinářské podniky, v nichž se zachází se živočišnými produkty;

Vyhláška č. 290/2008 Sb., o veterinárních požadavcích na živočichy pocházející z akvakultury a na produkty akvakultury, o opatřeních pro předcházení a zdolávání některých nákaz vodních živočichů;

Vyhláška č. 227/2008 Sb., kterou se stanoví výše paušální částky nákladů dodatečné kontroly, nákladů vynaložených na ověření souladu specifikace a nákladů vzniklých příslušným orgánům v souvislosti se vstupem nebo dovozem potravin a surovin ze třetích zemí (vyhláška o paušálních nákladech);

Vyhláška č. 289/2007 Sb., o veterinárních a hygienických požadavcích na živočišné produkty, které nejsou upraveny přímo použitelnými předpisy Evropských společenství;

Vyhláška č. 36/2007 Sb., o opatřeních pro tlumení aviární influenzy;

Vyhláška č. 389/2004 Sb., o opatřeních pro tlumení slintavky a kulhavky a k jejímu předcházení a o změně vyhlášky č. 299/2003 Sb., o opatřeních pro předcházení a zdolávání nákaz a nemocí přenosných ze zvířat na člověka, ve znění pozdějších předpisů;

Vyhláška č. 356/2004 Sb., o sledování (monitoringu) zoonóz a původců zoonóz a o změně vyhlášky č. 299/2003 Sb., o opatřeních pro předcházení a zdolávání nákaz a nemocí přenosných ze zvířat na člověka;

Vyhláška č. 202/2004 Sb., o opatřeních pro předcházení a zdolávání afrického moru prasat

Vyhláška č. 382/2003 Sb., o veterinárních požadavcích na obchodování se zvířaty a o veterinárních podmínkách jejich dovozu ze třetích zemí;

Vyhláška č. 380/2003 Sb., o veterinárních požadavcích na obchodování se spermatem, vaječnými buňkami a embryi a o veterinárních podmínkách jejich dovozu ze třetích zemí;

Vyhláška č. 379/2003 Sb., o veterinárních požadavcích na obchodování s živočišnými produkty, na které se nevztahují zvláštní právní předpisy, a o veterinárních podmínkách jejich dovozu ze třetích zemí;

Vyhláška č. 329/2003 Sb., o informačním systému Státní veterinární správy;

Vyhláška č. 299/2003 Sb., o opatřeních pro předcházení a zdolávání nákaz a nemocí přenosných ze zvířat na člověka;

Vyhláška č. 291/2003 Sb., o zákazu podávání některých látek zvířatům, jejichž produkty jsou určeny k výživě lidí, a o sledování (monitoringu) přítomnosti nepovolených látek, reziduí a látek kontaminujících, pro něž by živočišné produkty mohly být škodlivé pro zdraví lidí, u zvířat a v jejich produktech, ve znění pozdějších předpisů;

Vyhláška č. 290/2003 Sb., o opatřeních pro předcházení a zdolávání nákaz a nemocí přenosných ze zvířat na člověka ve znění pozdějších předpisů.

Prováděcí předpisy k zákonu č. 110/1997 Sb.

Vyhláška č. 18/2020 Sb., o požadavcích na mlýnské obilné výrobky, těstoviny, pekařské výrobky a cukrářské výrobky a těsta;

Vyhláška č. 227/2008 Sb., kterou se stanoví výše paušální částky nákladů dodatečné kontroly, nákladů vynaložených na ověření souladu specifikace a nákladů vzniklých příslušným orgánům v souvislosti se vstupem nebo dovozem potravin a surovin ze třetích zemí (vyhláška o paušálních nákladech);

Vyhláška č. 397/2016 Sb., o požadavcích na mléko a mléčné výrobky, mražené krémy a jablečné tuky a oleje, ve znění pozdějších předpisů;

Vyhláška č. 211/2019 Sb., o způsobu provádění klasifikace jatečně upravených těl jatečných zvířat a podmínkách vydávání osvědčení o odborné způsobilosti fyzických osob k této činnosti

Vyhláška č. 253/2018 Sb., o požadavcích na extrakční rozpouštědla používaná při výrobě potravin;

Vyhláška č. 248/2018 Sb., o požadavcích na nápoje, kvasný ocet a droždí;

Vyhláška č. 231/2016 Sb., o odběru, přípravě a metodách zkoušení kontrolních vzorků potravin a tabákových, ve znění pozdějších předpisů;

Vyhláška č. 58/2018 Sb., o doplňcích stravy a složení potravin;

Vyhláška č. 172/2015 Sb., o informační povinnosti příjemce potravin v místě určení, ve znění pozdějších předpisů;

Vyhláška č. 417/2016 Sb., o některých způsobech označování potravin, ve znění pozdějších předpisů;

Vyhláška č. 398/2016 Sb., o požadavcích na koření, jedlou sůl, dehydratované výrobky, ochucovadla, studené omáčky, dresinky a hořčici;

Vyhláška č. 231/2016 Sb., o odběru, přípravě a metodách zkoušení kontrolních vzorků potravin a tabákových výrobků, ve znění pozdějších předpisů;

Vyhláška č. 69/2016 Sb., o požadavcích na maso, masné výrobky, produkty rybolovu a akvakultury a výrobky z nich, vejce a výrobky z nich;

Vyhláška č. 299/2012 Sb., o obsahu kyseliny erukové v některých potravinách;

Vyhláška č. 76/2003 Sb., kterou se stanoví požadavky pro přírodní sladidla, med, cukrovinky, kakaový prášek a směsi kakaa s cukrem, čokoládu a čokoládové bonbony, ve znění pozdějších předpisů;

Vyhláška č. 157/2003 Sb., kterou se stanoví požadavky pro čerstvé ovoce a čerstvou zeleninu, zpracované ovoce a zpracovanou zeleninu, suché skořápkové plody, houby, brambory a výrobky z nich, jakož i další způsoby jejich označování, ve znění pozdějších předpisů;

Vyhláška č. 366/2005 Sb., o požadavcích vztahujících se na některé zmrazené potraviny;

Vyhláška č. 330/1997 Sb., kterou se provádí § 18 písm. a), d), j) a k) zákona č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, pro čaj, kávu a kávoviny, ve znění pozdějších předpisů;

Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 329/1997 Sb., kterou se provádí § 18 písm. a), d), h), i), j) a k) zákona č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, pro škrob a výrobky ze škrobu, luštěniny a olejnatá semena, ve znění pozdějších předpisů;

Vyhláška č. 54/2004 Sb., o potravinách určených pro zvláštní výživu a o způsobu jejich použití;

Vyhláška č. 38/2001 Sb., o hygienických požadavcích na výrobky určené pro styk s potravinami a pokrmami, ve znění pozdějších předpisů;

Vyhláška č. 296/1997 Sb., kterou se stanoví pravidla pro výběr epidemiologicky rizikových skupin potravin;

Vyhláška č. 409/2005 Sb., o hygienických požadavcích na výrobky přicházející do přímého styku s vodou a na úpravu vody;

Vyhláška č. 252/2004 Sb., kterou se stanoví hygienické požadavky na pitnou a teplou vodu a četnost a rozsah kontroly pitné vody, ve znění pozdějších předpisů;

Nařízení vlády č. 98/2005 Sb., kterým se stanoví systém rychlého varování o vzniku rizika ohrožení zdraví lidí z potravin a krmiv;

Vyhláška č. 133/2004 Sb., o podmínkách ozařování potravin a surovin, o nejvyšší přípustné dávce záření a o způsobu označení ozářených na obalu.

Prováděcí předpisy k zákonu č. 246/1992 Sb.

Vyhláška č. 34/2019 Sb., o kompenzačním příspěvku chovatelům, kteří provozují chov zvířat pro kožešiny;

Vyhláška č. 22/2013 Sb., o vzdělávání na úseku ochrany zvířat proti týrání;

Vyhláška č. 21/2013 Sb., o stanovení podmínek při chovu psů a koček;

Vyhláška č. 419/2012 Sb., o ochraně pokusných zvířat;

Vyhláška č. 418/2012 Sb., o ochraně zvířat při usmrcování;

Vyhláška č. 114/2010 Sb., o ochraně handicapovaných zvířat při chovu;

Vyhláška č. 4/2009 Sb., o ochraně zvířat při přepravě;

Vyhláška č. 411/2008 Sb., o stanovení druhů zvířat vyžadujících zvláštní péči;

Vyhláška č. 346/2006 Sb., o stanovení bližších podmínek chovu a drezúry zvířat;

Vyhláška č. 208/2004 Sb., o minimálních standardech pro ochranu hospodářských zvířat.

Prováděcí předpisy k zákonu č. 154/2000 Sb.

Vyhláška č. 136/2004 Sb., kterou se stanoví podrobnosti označování zvířat a jejich evidence a evidence hospodářství a osob stanovených plemenářským zákonem;

Vyhláška č. 370/2006 Sb., o odborných kurzech k výkonu některých odborných činností v oblasti šlechtění a plemenitby hospodářských zvířat;

Vyhláška č. 448/2006 Sb., o provedení některých ustanovení plemenářského zákona.

Prováděcí předpisy k zákonu č. 78/2004 Sb.

Vyhláška č. 209/2004 Sb., o bližších podmínkách nakládání s geneticky modifikovanými organismy a genetickými produkty.

Prováděcí předpisy k zákonu č. 91/1996 Sb.

Vyhláška č. 295/2015 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o krmivech.

Prováděcí předpisy k zákonu č. 378/2007 Sb.

Vyhláška č. 54/2008 Sb., o předepisování léčivých přípravků při poskytování veterinární péče;

Vyhláška č. 344/2008 Sb., o používání, předepisování a výdeji léčivých přípravků při poskytování veterinární péče;

Vyhláška č. 229/2008 Sb., o výrobě a distribuci léčiv;

Vyhláška č. 228/2008 Sb., o registraci léčivých přípravků;

Vyhláška č. 85/2008 Sb., o stanovení seznamu léčivých látek a pomocných látek, které lze použít pro přípravu léčivých přípravků;

Vyhláška č. 84/2008 Sb., o správné lékařské praxi, bližších podmínkách zacházení s léčivy v lékárnách, zdravotnických zařízeních a u dalších provozovatelů a zařízení vydávajících léčivé přípravky;

Vyhláška č. 427/2008 Sb., o stanovení výše náhrad výdajů za odborné úkony vykonávané v působnosti Státního ústavu pro kontrolu léčiv a Ústavu pro státní kontrolu veterinárních biopreparátů a léčiv;

Vyhláška č. 139/2018 Sb., o klinické praxi a bližších podmínkách klinického hodnocení veterinárních léčivých přípravků (tato vyhláška nabývá účinnosti uplynutím 6 měsíců ode dne zveřejnění oznámení Komise v Úředním věstníku Evropské unie podle čl. 82 odst. 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 536/2014 ze dne 16. dubna 2014 o klinických hodnoceních humánních léčivých přípravků a o zrušení směrnice 2001/20/ES).

Prováděcí předpisy k zákonu č. 452/2001 Sb.

Vyhláška č. 243/2002 Sb., kterou se provádí zákon č. 452/2001 Sb., o ochraně označení původu a zeměpisných označení a o změně zákona o ochraně spotřebitele.

Prováděcí předpisy k zákonu č. 114/1992 Sb.

Vyhláška č. 316/2009 Sb., kterou se provádí zákon č. 452/2001 Sb., o držení živočichů dočasně nebo trvale neschopných přežít ve volné přírodě a o péči o tyto živočichy v záchranných stanicích (vyhláška o handicapovaných živočiších).

Prováděcí předpisy k zákonu č. 327/2004 Sb.

Vyhláška č. 327/2004 Sb., o ochraně včel, zvěře, vodních organismů a dalších necílových organismů při použití přípravků na ochranu rostlin.

Prováděcí předpisy k zákonu č. 100/2004 Sb.

Vyhláška č. 210/2010 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o obchodování s ohroženými druhy.

Prováděcí předpisy k zákonu č. 183/2006 Sb.

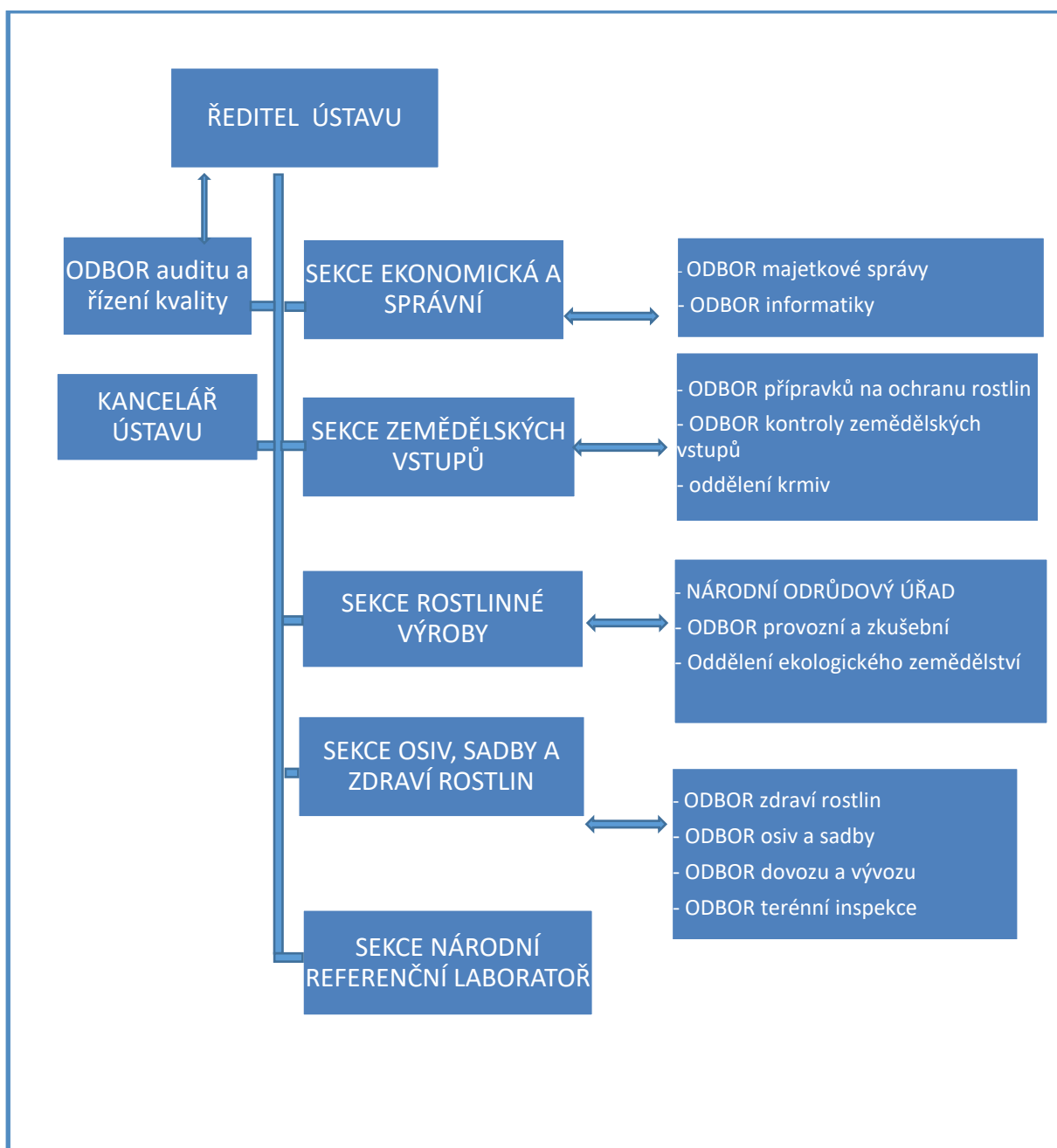
Vyhláška č. 268/2009 Sb., o technických požadavcích na stavby.

ÚKZÚZ

Věcná působnost ÚKZÚZ vyplývá zejména ze zákona č. 147/2002 Sb., o Ústředním kontrolním a zkušebním ústavu zemědělském a o změně některých souvisejících zákonů.

Působnost ÚKZÚZ je k oblastem čl. 1 odst. 2 písm. b), c), g), h), i) a j) nařízení (EU) 2017/625, a to v rozsahu uvedeném v textu níže.

Kompetence ÚKZÚZ k oblastem uvedeným v odstavci výše vyplývají z národních právních předpisů uvedených na internetu (viz <http://eagri.cz/public/web/ukzuz/legislativa/legislativa-cr/> nebo v části Národní předpisy pro oblast působnosti ÚKZÚZ níže.

Kompetence Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského (ÚKZÚZ) je vymezena v zákoně č. 147/2002 Sb., o Ústředním kontrolním a zkušebním ústavu zemědělském a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o Ústředním kontrolním a zkušebním ústavu zemědělském), postup ÚKZÚZ při kontrole upravuje zákon č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), ve znění pozdějších předpisů.

Jak je stanoveno v zákoně č. 91/1996 Sb., o krmivech, ve znění pozdějších předpisů, ÚKZÚZ dohlíží na dodržování povinností v oblasti krmiv, doplňkových látek a premixů, zodpovídá v celostátní působnosti za výkon státní správy, úřední kontroly a odborného zkušebnictví.

Podle zákona č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů provádí kontroly v rámci rostlinolékařského dozoru a kontrolu přípravků na ochranu rostlin (POR) a pomocných prostředků (PP).

Oblast kontroly krmiv

Kontroly krmiv zajišťuje *Sekce zemědělských vstupů (SZV)*, která vykonává administrativní a správní činnosti:

- vede správní řízení včetně výkonu úředních kontrol, pořizování důkazů (laboratorní a biologické zkoušení krmiv) a ukládání sankcí;
- registruje a schvaluje krmivářské provozy;
- podílí se na tvorbě národní legislativy, zastupuje resort v pracovních skupinách Komise a Rady EU;
- sestavuje plány úředních kontrol zaměřených hlavně na kvalitu a bezpečnost krmiv; tyto plány jsou součástí národního plánu úředních kontrol;
- odpovídá za tvorbu a validaci metodologie v oblasti úřední kontroly, laboratorního a biologického zkoušení krmiv.

Oddělení krmiv (OdK) spadá pod *Sekci zemědělských vstupů (SZV)*

- sleduje aktuální krmivářskou legislativu;
- na centrální úrovni metodicky vede pracovníky provádějící úřední kontroly krmiv;
- registruje a schvaluje provozy výrobců, dodavatelů, distributorů a dovozců produktů ke krmení, včetně prvovýrobců krmiv a výrobců krmiv na mobilních míchárnách, požadavky pro registraci a schválení stanovuje zákon č. 91/1996 Sb., v souladu s nařízením (ES) č. 183/2005, kterým se stanoví požadavky na hygienu krmiv a ostatními předpisy EU s přímou účinností, nařízení (ES) č. 183/2005 uvádí základní podmínky registrace a schvalování krmivářských provozů a primární odpovědnost za bezpečnost krmiv určuje provozovateli, činnosti jsou děleny do základních kategorií – výroba, uvádění na trh a prvovýroba, provozovatelé jsou registrováni nebo schvalováni rozhodnutím po splnění požadavků zákona o krmivech, prováděcí vyhlášky a příloh uvedeného nařízení.

Odbor kontroly zemědělských vstupů (OKZV)

- odpovídá za vlastní provádění úředních kontrol v šesti regionech (Praha, Planá nad Lužnicí, Plzeň, Havlíčkův Brod, Brno, Opava). Úřední kontroly krmiv, doplňkových látek a premixů provádějí inspektoři podle ročních plánů kontrol, v souladu s metodickými pokyny, které jsou aktualizovány minimálně jednou za dva roky, v případě potřeby i dříve. Kontroly provozů provádějí bez předchozího upozornění.

Kontroly provozů krmivářských podniků jsou zaměřené hlavně na kontrolu výroby krmiv (průmyslové výroby, výroby krmných směsí, výroba krmiv pro vlastní potřebu), dále na kontrolu krmiv uváděných na trh (zejména dovoz), mimo jiné také na ochranu spotřebitele (např. složení, označování, klamavá tvrzení, falšování krmiv) a kontroluje prvovýrobce a krmení zvířat na farmách; kontroly zahrnují zejména tyto oblasti:

- ověření podmínek registrace nebo schválení provozu;

- vlastní kontrola provozu (skladování, výroba, používání a přeprava krmiv);
- kontroly označování krmiv, doplňkových látek a premixů;
- používání povolených doplňkových látek při výrobě premixů a krmiv;
- sledování přítomnosti zakázaných, nepovolených a nežádoucích látek a produktů v krmivech;
- kontroly nastavení samokontrolních mechanismů a systému HACCP a cílené kontroly křížové kontaminace kokcidostatiky a léčivy včetně posouzení dekontaminačních programů;
- vzorkování krmiv;
- analýzy odebraných vzorků krmiv v Národní referenční laboratoři ÚKZÚZ.

Vedle plánovaných kontrol provozů provádí OKZV

- sledování aktuálně problematických oblastí - zaměřuje se např. na:
- dioxiny a PCB v rybích moučkách, krmných tucích a dalších krmivech;
- savčí tkáně v rybích moučkách a krmivech pro přežvýkavce;
- mykotoxiny;
- falšovaná krmiva;
- mimořádné kontroly (stížnosti, RASFF);
- dodatečné kontroly - kontrola související s již provedenou běžnou kontrolou, která umožňuje ověřit plnění uložených nápravných opatření, zjistit rozsah problému a/nebo opakovaně prokázat porušení krmivářské legislativy;
- monitoring zakázaných a nežádoucích látek v krmivech;
- specifické kontrolní plány nebo programy požadované legislativou EU.

Oblast rostlinolékařských kontrol

Na příslušných kontrolách se podílí Sekce osiv, sadby a zdraví rostlin (SOSZR) a Sekce zemědělských vstupů (SZV).

Sekce osiv, sadby a zdraví rostlin:

Odbor dovozu a vývozu provádí:

- dovozní rostlinolékařskou kontrolu stanovených rizikových rostlin, rostlinných produktů a jiných předmětů ve vstupních místech a ve schálených místech určení, popř. v místech dohodnutých s Celní správou;
- veškeré činnosti spojené s vývozem rostlin a rostlinných produktů do třetích zemí, včetně vydávání příslušných mezinárodních certifikátů;
- certifikaci zásilek, které nepodléhají povinné kontrole v rámci EU;
- šetření v porostech, jejichž produkce je určena k exportu a v místech skladování produkce, která je určena k export;
- opravňování subjektů, kteří provozují zařízení k hubení škodlivých organismů a výrobců dřevěného obalového materiálu a dozor s touto činností spojený;
- kompletní dozorovou činnost nad dováženým dřevěným obalovým materiálem;
- komunikaci a součinnost s organizacemi pro ochranu rostlin v rámci dovozu a vývozu zásilek rostlin, rostlinných produktů a jiných předmětů v mezinárodním obchodu;
- schvalování míst určení pro dovozní rostlinolékařskou kontrolu a pro vývozní šetření rizikových komodit;
- účast na jednáních příslušných pracovních skupin Rady EU.

Odbor zdraví rostlin

- metodicky vede inspektory Odboru terénní inspekce (OTI) k provádění kontrol v rámci rostlinolékařského dozoru a k postupům při mimořádných rostlinolékařských opatřeních;
- metodicky vede inspektory při vykonávání monitoringu výskytu škodlivých organismů ovlivňujících kvalitu potravin;

- prostřednictvím Rostlinolékařského portálu vyvíjí systém rychlého varování zemědělské veřejnosti z důvodu předcházení kalamitního přemnožení chorob a škůdců;
- zajišťuje jednotné postupy v oblasti správních procesů v ochraně rostlin;
- zajišťuje přípravu vybraných vnitřních předpisů ÚKZÚZ;
- účastní se jednání příslušných pracovních skupin Rady EU a expertních pracovních skupin a Stálého výboru pro rostliny, zvířata, potraviny a krmiva – Sekce zdraví rostlin a v dalších mezinárodních odborných organizacích (např. EPPO a FAO);
- podílí se na tvorbě mezinárodní a národní rostlinolékařské legislativy a implementaci předpisů EU; připravuje podklady pro vydávání Nařízení ÚKZÚZ o mimořádných rostlinolékařských opatřeních k ochraně proti zavlékání a rozšiřování škodlivých organismů.

Odbor terénní inspekce (OTI) provádí:

- Kontrolu zdraví rostlin
Inspektoři soustavně kontrolují rizikové rostliny v místech jejich produkce a skladování a při zjištění výskytu regulovaných škodlivých organismů nařizují opatření. Dále provádějí rostlinolékařský dozor nad plněním fyto-sanitárních preventivních opatření a mimořádných rostlinolékařských opatření.

Sekce zemědělských vstupů

Odbor přípravků na ochranu rostlin

- zajišťuje povolování POR a PP.

Odbor kontroly zemědělských vstupů

- provádí kontrolu plnění povinností distributorů POR při uvádění POR na trh, kontrolu označování a balení a kontrolu propagace POR;
- zajišťuje odběr vzorků POR a PP;
- vede záznamy o POR na základě oznámení distributorů, tato hlášení jsou využívána i při plánování odběrů vzorků přípravků a kontrolách;
- vede registr distributorů přípravků pro profesionální uživatele;
- v souladu s nařízením č. 1185/2009 zpracovává také statistiku o uvádění účinných látek obsažených v POR na trh; data v požadované struktuře předává ČSÚ, který je včetně zprávy o kvalitě zasílá do Eurostatu;
- provádí odborné činnosti a rozhodování v oblasti zařízení pro aplikaci POR a jejich kontrolního testování včetně následného dozoru;
- provádí ověřování technických a technologických parametrů trysek a tlakoměrů pro pracoviště pověřená MZe zkoušením POR;
- inspektoři v rámci sedmi regionálních oddělení kontroly zemědělských vstupů vykonávají kontroly u profesionálních uživatelů POR z hlediska dodržování požadavků souvisejících s používáním a skladováním POR, PP, funkční způsobilostí zařízení pro aplikaci POR a odborné způsobilostí pro nakládání s POR podle plánu kontrol nebo na podnět; v rámci kontrol odebírají inspektoři vzorky rostlin k analýze reziduí POR; dále provádí na žádost žadatelů o dotace podle zákona o zemědělství kontrolu používání biologických přípravků jako náhradu za chemické přípravky;
- mezi další činnosti inspektorů patří sběr dat o spotřebě POR u vybraných subjektů za předcházející kalendářní rok a zápis do programu STATPOR; data o spotřebě POR zapsaná ve STATPOR jsou následně zpracována za ČR a slouží k poskytování informací na základě podaných žádostí, pro potřeby MZe, MŽP, Českého hydrometeorologického ústavu (dále jen "ČHMÚ") a EUROSTAT (ČSÚ) v souvislosti s nařízením (ES) č. 1185/2009 o statistice pesticidů;

- regionální oddělení kontroly zemědělských vstupů provádí osvědčování odborné způsobilosti fyzických osob pro nakládání s POR včetně vydávání osvědčení II. a III. stupně dle zákona č. 326/2004 Sb.;
- OKZV zajišťuje šetření dodržování zásad integrované ochrany rostlin podle § 5 zákona č. 326/2004 Sb.

Lidské zdroje

Na Oddělení krmiv, které spadá pod Sekci zemědělských vstupů, bylo na začátku roku 2020 13 pracovníků.

Odbor kontroly zemědělských vstupů zaměstnává 143 pracovníků, včetně vedoucích a administrativních pracovníků, z toho vlastní kontrolu krmiv vykonává 24 inspektorů a kontrolu přípravků na ochranu rostlin 68 inspektorů.

Z Odboru terénní inspekce 83 inspektorů a z Odboru dovozu a vývozu 23 inspektorů provádí úřední kontroly v oblasti škodlivých organismů.

Na centrální úrovni se na kontrolní činnosti podílí metodicky a koordinačně 18 zaměstnanců OZR a 4 zaměstnanců ODV s vysokoškolským vzděláním.

Podávání zpráv a komunikační kanály

K vlastní kontrolní a zkušební činnosti slouží informační systémy.

Pro kontrolu krmiv je hlavním informačním systémem registrační program, který eviduje krmivářské provozy, systém LPIS, který slouží k zápisu kontrol a k analýze rizika využívané pro plánování kontrol, a laboratorní systém sloužící k zápisu odebraných vzorků krmiv a výsledků jejich laboratorního zkoušení. Dalším zdrojem informací je Stálý výbor pro rostliny, zvířata, potraviny a krmiva včetně jeho pracovních skupin. Jednání se účastní někteří experti OdK.

Pro zápis výsledků kontrol používání POR je inspektory využíván program PPP a připravuje se úprava IS LPIS – modul Kontroly, do něhož by měly být zaznamenávány všechny typy kontrol používání POR (delegované kontroly dle smlouvy o součinnosti mezi ÚKZÚZ a SZIF). Výstupem je protokol z kontroly uvádějící zjištěné nedostatky a uložená úřední opatření, jenž jsou ukládána do databáze, která je dostupná on-line všem inspektorům a zaměstnancům, zapojeným do kontrolní činnosti nebo těm, kteří tuto činnost formou vnitřního auditu hodnotí. LPIS – modul RA je využíván k výběru subjektů ke kontrole CC na základě rizikové analýzy.

V oblasti kontroly distribuce POR je od roku 2018 pro zápis výsledků kontrol využíván LPIS – modul kontrol.

Kontrola škodlivých organismů rostlin využívá informační systém Monitoring, což je jednotná databáze dostupná on-line pro věcně příslušné zaměstnance, kde jsou všechny zjištěné informace z kontrolní činnosti uváděné do protokolů. Informace o prvním výskytu určitého regulovaného škodlivého organismu rostlin na území ČR a výskytu regulovaných škodlivých organismů rostlin na území ČR, kde se dosud nevyskytly, jsou neprodlenně oznamovány Evropské komisi a členským státům EU prostřednictvím internetového systému EUROPHYT (IMSOC).

Na webových stránkách ÚKZÚZ průběžně zveřejňuje:

- aktuální informace;
- on-line registr krmivářských provozů;
- on-line registr POR, který je v rámci aktualizace doplněn jednou denně o nově vydaná povolení přípravků na ochranu rostlin; také jsou v něm zveřejňována opatření (ÚO, MRO) vydaná na jednotlivé šarže přípravku, u nichž je opatřením zakázáno uvádění na trh a používání a jsou v něm rozšířena kritéria pro výběr, podle nichž lze plánovat nákup

- přípravků před aplikací, např. přípravky, které jsou vyloučeny z používání pouze v OP II. stupně povrchového zdroje vody nebo pouze v OP II. stupně podzemního zdroje vody,
- on-line registr distributorů POR pro profesionální uživatele;
- on-line registr držitelů osvědčení o odborné způsobilosti osob pro nakládání s POR II. a III. stupně;
- aktuální mapové podklady o výsledcích úředních průzkumů výskytu karanténních a jiných rizikových škodlivých organismů.

Pro prodejce POR (distributory POR) je na webových stránkách ÚKZÚZ k dispozici také průběžně aktualizovaný přehled o přípravcích, kterým skončí uvádění na trh a obdobně je zde zejména pro subjekty používající POR v rámci podnikání přehled přípravků s datem ukončení používání.

Dále ÚKZÚZ používá podle potřeby všechny způsoby komunikace – datovou schránku, osobní jednání, telefonický kontakt, e-mailovou poštu, poštovní korespondenci. Pracovníci dále používají internet a systém pro správu dokumentů. Důležitá jednání a jejich výsledky jsou zaznamenány formou zápisů, které jsou archivovány podle vnitřních pravidel ústavu.

Zdroje podporující úřední kontrolu

Vzorkování v rámci úředních kontrol je zabezpečováno na základě příslušných metodických pokynů pro jednotlivé kontrolní činnosti, které stanoví postup a dokumentaci vzorkování.

Odběr vzorků krmiv je proveden v souladu s nařízením (ES) č. 152/2009, kterým se stanoví metody odběru vzorků a laboratorního zkoušení pro úřední kontrolu krmiv, kde je definován odpovídající postup odběru, transportu a předávání vzorků tak, aby nebyla nepříznivě ovlivněna jejich jakost. Takto odebrané vzorky jsou analyzovány v laboratořích ÚKZÚZ nebo ve smluvních laboratořích.

Seznam NRL: <http://eagri.cz/public/web/mze/potraviny/bezpecnost-potravin/narodni-referencni-laboratore-1/>.

Laboratoří ÚKZÚZ je **Národní referenční laboratoř (NRL)** se sídlem v Brně a s regionálními pracovišti v Praze, Plzni, Lípě, Opavě a Olomouci. Laboratoř je akreditovaná ke zkoušení POR a dalších prostředků na ochranu rostlin, krmiv, doplňkových látek a premixů, půd, rostlinného materiálu a hnojiv.

- V krmivech se NRL zaměřuje na analýzy zakázaných, nežádoucích a jinak rizikových látek v krmivech včetně analýz jakostních znaků. NRL například provádí ve spolupráci s laboratořemi SZPI analýzy přítomnosti GMO, detekuje hladiny mykotoxinů v krmivech, provádí analýzy přítomnosti veškerého sortimentu doplňkových látek včetně homogenity doplňkových látek v krmivu nebo kontaminace. Analýzy, které zatím nelze v NRL provádět zadáváme smluvním laboratořím (např. dioxiny SZÚ Ostrava).
- Laboratorní kontrolu POR zabezpečuje Národní referenční laboratoř (NRL), Oddělení zkoušení přípravků na ochranu rostlin (OdZPOR).
- *OdZPOR* je součástí NRL ÚKZÚZ v Brně. Laboratoř je akreditovaná podle ČSN EN ISO/IEC 17025 Českým institutem pro akreditaci a předmětem akreditace je fyzikální, chemické a technické zkoušení přípravků na ochranu rostlin. Laboratoř kontroluje fyzikální, chemické a technické vlastnosti POR podle FAO nebo národních specifikací. Laboratorní zkoušky jsou převážně prováděny podle mezinárodně platných metodik uvedených v CIPAC příručce, a validovanými metodami uvedenými v dokumentaci předkládané žadatelem o povolení přípravku/POR. To představuje přibližně 200 různých technik pro kontrolu fyzikálních, chemických a technických vlastností POR a více než 800 metod pro stanovení účinných látek POR. U analyzovaných vzorků jsou prováděny zkoušky totožnosti účinných látek, kvantitativní stanovení jejich obsahu a kvalitativní, popř. kvantitativní stanovení nečistot a formulačních přísad. U přípravků EC formulací

je kontrolován také obsah xylenů. Uvedené zkoušky jsou prováděny převážně metodou kapalinové a plynové chromatografie. Kontroly přípravků/POR ze souběžného dovozu jsou navíc rozšířeny o detailní srovnávací chromatografické analýzy profilu nečistot s referenčním přípravkem/POR. U vzorků POR odebraných na podnět třetí strany je mimo jejich identifikace i detailně analyzováno jejich chemické složení všemi vhodnými a dostupnými laboratorními postupy a technikami.

OdZPOR se aktivně se podílí na činnosti CIPAC (Collaborative International Pesticides Analytical Council) při mezilaboratorní validaci metod zkoušek a s vynikajícími výsledky se pravidelně zúčastňuje mezinárodních mezilaboratorních testů, organizovaných AAPCO (Association of American Pesticide Control Officials) a belgickou laboratoří AFSCA (Laboratoire fédéral pour la Sécurité alimentaire).

- *Oddělení reziduálních analýz* v rámci Odboru NRL v Brně provádí analýzy reziduí přípravků na ochranu rostlin ve vzorcích rostlinného materiálu, půdy a postřikové kapaliny odebraných inspektory v rámci kontrol používání přípravků na ochranu rostlin. V ojedinělých případech, kdy NRL v rámci ÚKZÚZ nemá v seznamu účinnou látku, kterou je v rámci analýzy odebraného vzorku při kontrole třeba zjistit, zasílá ÚKZÚZ vzorky k analýze na VŠCHT do Prahy <https://www.vscht.cz/veda-a-vyzkum/laboratore/akreditovane-laboratore/mzl>.
- Analýzy vzorků rostlinného materiálu, odebraných při úředních kontrolách v souvislosti s šetřením příčin úhynu včel doručených KVS společně se vzorky uhynulých včel podle § 51 odst. 5 zákona č. 326/2004 Sb., zajišťuje Státní veterinární ústav Praha, Sídliště 136/24, 165 03 Praha 6 <http://www.svupraha.cz/nase-laboratore/oddeleni-chemie>.

Diagnostické laboratoře zaměřené na *diagnostiku škodlivých organismů* jsou součástí Národní referenční laboratoře, Odboru diagnostiky škodlivých organismů rostlin, který má 4 diagnostické laboratoře - umístěné v Olomouci, Havlíčkově Brodě, Opavě a v Praze.

- Diagnostická laboratoř Olomouc se člení na laboratoře bakteriologie, molekulární biologie, entomologie, mykologie, nematologie, virology, které vykonávají činnosti na těchto úsecích.
- Diagnostická laboratoř Praha vykonává činnosti na úseku nematologie a úřední zkoušky rezistence brambor proti rakovině bramboru a hád'átku bramborovému a hád'átku nažloutlému a ověřování a identifikaci patotypů těchto škodlivých organismů.
- Diagnostická laboratoř Havlíčkův Brod vykonává činnosti na úseku rostlinolékařské diagnostiky zaměřené především na bakteriózy bramboru pod metodickým vedením odpovědných útvarů Odboru diagnostiky škodlivých organismů rostlin.
- Diagnostická laboratoř Opava monitoruje letové aktivity mšic na základě diagnostiky denních úlovků mšic z 5 sacích pastí typu Johnson – Taylor, jejichž rozmístění reprezentuje hlavní pestitelské oblasti ČR. Sleduje se letová aktivita u 2 čeledí, 6 rodů a 20 druhů hospodářsky významných mšic a mšicím příbuzných organismů.

Laboratoře odboru diagnostiky byly v lednu 2008 akreditovány podle ČSN EN ISO/IEC 17025 Českým institutem pro akreditaci, v současnosti mají laboratoře (ve 4 diagnostických laboratořích) akreditováno celkem 17 zkoušek. Platnost osvědčení o akreditaci je nyní do roku 2021.

Diagnostické laboratoře mají statut Národní referenční laboratoře pro diagnostiku škodlivých organismů rostlin v pěti diagnostických specializacích (houby a oomycety; bakterie; hlístice; viry, viroidy a fytoplazmy; hmyz a roztoči). Zároveň vykonávají činnost jako úřední laboratoř pro diagnostiku ŠOR. Jsou napojeny na referenční laboratoře EU.

Diagnostické laboratoře vedle zajištění vlastní diagnostiky škodlivých organismů rostlin plní funkci ústředního zdroje směrodatných informací v příslušných úsecích odborných rostlinolékařských činností, spolupracují s obdobně zaměřenými pracovišti členských států

Evropské unie, pověřují a koordinují spolupráci referenčních laboratoří v oblastech svého zaměření a spolu s referenčními laboratořemi jsou expertní základnou pro zajištění výkonu státní správy v těchto oblastech.

Ostatní zdroje

Informační a komunikační technologie zahrnují veškerý používaný HW a systémový, aplikační a kancelářský SW, elektronickou poštu, stacionární a mobilní telefonní přístroje, tiskovou a kopírovací techniku. Inspektoři mají k dispozici služební vozidla, vzorkovací pomůcky a notebooky s připojením na internet. Příslušné vnitřní předpisy ústavu stanoví veškerá bezpečnostní opatření včetně používání internetu a intranetu (přístupová práva apod.) a požadavky na nákup, provoz a údržbu těchto zařízení. K dispozici jsou různé informační systémy a aplikace jako je registr krmivářských provozů, LIMS, aplikace Monitoring, LPIS, IZR, SZR, STATPOR, Vnější karanténa, program PPP, Spisová služba (součástí je Datová schránka), LDAP (adresář), Registr subjektů aj. Tyto aplikace jsou vzájemně propojeny.

Principy financování úředních kontrol

ÚKZÚZ je rozpočtová organizace finančně řízená MZe. Jako organizační složka státu je financována ze státního rozpočtu. Příjmy a výdaje ÚKZÚZ jsou příjmy a výdaji státního rozpočtu. Rozpočet ÚKZÚZ může zahrnovat pouze příjmy a výdaje na činnosti vymezené ve zřizovací listině, případně stanovené zákonem. Vedoucí jednotlivých regionálních pracovišť plánují finanční zdroje tak, aby byly vždy dostatečné pro plnění základních úkolů inspekce.

Národní předpisy pro oblast působnosti ÚKZÚZ

Zákon č. 147/2002 Sb., o Ústředním kontrolním a zkušebním ústavu zemědělském a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o Ústředním kontrolním a zkušebním ústavu zemědělském);

Zákon č. 91/1996 Sb., o krmivech, ve znění pozdějších předpisů;

Vyhláška č. 295/2015 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o krmivech;

Zákon č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů,

Vyhláška č. 5/2020 Sb., o ochranných opatřeních proti škodlivým organismům rostlin;

Vyhláška č. 132/2018 Sb., o přípravcích a pomocných prostředcích na ochranu rostlin, ve znění pozdějších předpisů;

Vyhláška č. 327/2012 Sb., o ochraně včel, zvěře, vodních organismů a dalších necílových organismů při použití přípravků na ochranu rostlin, ve znění pozdějších předpisů;

Vyhláška č. 206/2012 Sb., o odborné způsobilosti pro nakládání s přípravky, ve znění pozdějších předpisů;

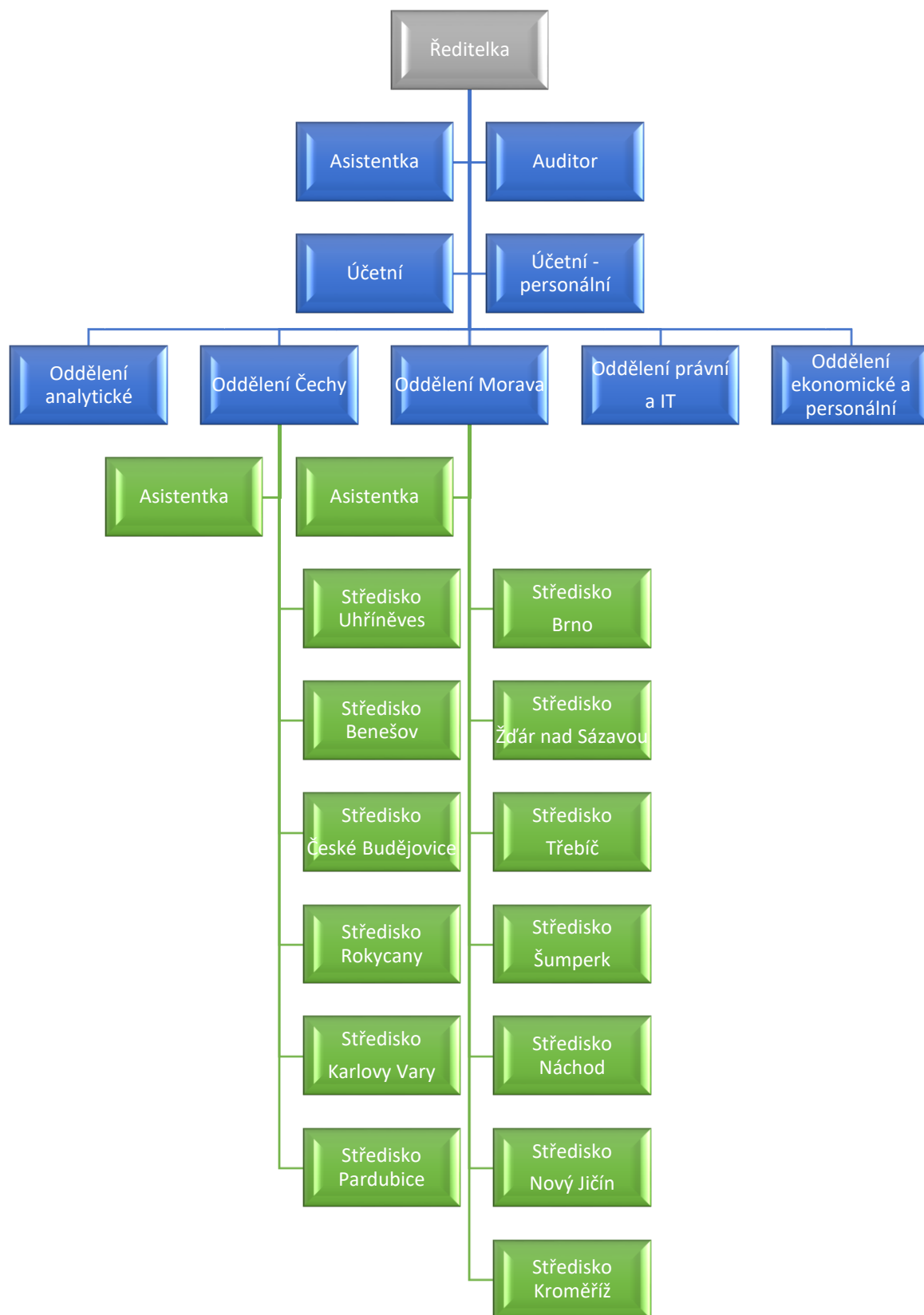
Zákon č. 452/2001 Sb., o ochraně označení původu a zeměpisných označení a o změně zákona o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů;

Zákon č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství a o změně zákona č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů;

Zákon č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), ve znění pozdějších předpisů;

Zákon č. 78/2004 Sb., o nakládání s geneticky modifikovanými organismy a genetickými produkty, ve znění pozdějších předpisů;

Zákon č. 156/1998 Sb., o hnojivech, pomocných půdních látkách, pomocných rostlinných přípravcích a substrátech a o agrochemickém zkoušení zemědělských půd (zákon o hnojivech).

Vymezení, struktura a organizace

Kompetence České plemenářské inspekce jsou vymezeny v zákoně č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů (plemenářský zákon). Dále postupuje podle zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád) a podle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, (správní řád).

Inspekce:

- kontroluje, jak chovatelé, uznaná chovatelská sdružení, chovatelské podniky prasat, oprávněné osoby, provozovatelé jatek, provozovatelé líhní, provozovatelé shromažďovacích středisek, obchodníci, dopravci, uživatelská zařízení, asanační podniky, určená osoba, účastníci Národního programu a pověřená osoba dodržují povinnosti stanovené v plemenářském zákoně;
- kontroluje osoby, které vykonávají činnost, k níž je třeba podle tohoto zákona souhlas, uznání, určení nebo pověření MZe;
- zjišťuje příčiny nedostatků a osoby za ně odpovědné a ukládá opatření k odstranění těchto nedostatků a jejich příčin, včetně termínu pro jejich odstranění;
- projednává přestupky a jiné správní delikty;
- může ukládat zvláštní opatření;
- kontroluje splnění opatření uložených k odstranění zjištěných nedostatků a jejich příčin včetně termínu pro odstranění;
- kontroluje splnění uložených zvláštních opatření, po jejich splnění ruší opatření o uložení zvláštních opatření;
- kontroluje plnění povinností stanovených přímo použitelnými předpisy EU v oblasti šlechtění, plemenitby, označování a evidence zvířat fyzickými a právnickými osobami;

a dále

- kontroluje dodržování postupů testování vyjmenovaných hospodářských zvířat;
- provádí kontroly na úseku šlechtění a plemenitby vyjmenovaných hospodářských zvířat, označování a evidence zvířat, nařízené ministerstvem, a kontroly podle zvláštního zákona v souladu s předpisy EU, v rozsahu stanoveném tímto zákonem.

V čele ČPI stojí ředitelka organizace, která řídí 4 oddělení. Někteří pracovníci jsou jí přímo podřízeni:

- vedoucí *Oddělení kontroly Čechy*;
- vedoucí *Oddělení kontroly Morava*;
- vedoucí *Analytického oddělení*;
- vedoucí *Oddělení právního a IT*;
- účetní a personální;
- auditor.

Lidské zdroje

ČPI má k 10. 3. 2020 celkem 61 zaměstnanců. V rámci obou oddělení tzn. 13 středisek, rozmístěných v celé ČR, pracuje celkem 44 kontrolujících inspektorů. Všichni inspektoři jsou proškoleni tak, aby mohli provádět jak kontroly označování a evidence, tak kontroly šlechtění a plemenitby.

Sídlo ČPI je v Praze 2, Slezská 100/7, sídla oddělení jsou v Praze – Uhřetěvsi a v Brně, střediska jsou umístěna v Praze-Uhřetěvsi, Benešově, Českých Budějovicích, Rokycanech, Karlových Varech, Pardubicích, Náchodě, Žďáru nad Sázavou, Třebíči, Brně, Novém Jičíně, Šumperku a Kroměříži.

Kompetence činností:

Ústředí:

Na ústředí je zaměstnáno celkem 13 pracovníků (9 pracovníků má vysokoškolské vzdělání a 4 středoškolské). Tito pracovníci zajišťují činnost legislativně-právní, personální, účetní a ekonomickou agendu, IT a audit. Dále je zde oddělení analytické, které provádí kontrolu spisů (supervize) a jejich kompletování a přípravu na poradu, kde se rozhoduje o výši sankce či zahájení správního řízení. Dále se zde zpracovávají metodické pokyny a vnitřní pokyny pro zaměstnance.

Střediska:

Inspektoři provádějí kontrolní činnost přímo u chovatelů nebo pomocí databáze v kanceláři. Z jednotlivých kontrol je vypracován protokol, který je vyhotoven zpravidla ve dvou kopiích pro chovatele a pro oddělení, kam je neprodleně po kontrole odeslán. Počet vyhotovených kopií protokolu se řídí zákonem č. 255/2012 Sb.

Oddělení:

Na obou odděleních je dohromady zaměstnáno 48 zaměstnanců. 44 má vysokoškolské vzdělání a 4 středoškolské. Z celkového počtu 48 zaměstnanců je 44 inspektorů, kteří provádí úřední kontroly. Vedoucí oddělení řídí a kontrolují inspektory na střediscích.

Podávání zpráv a komunikační kanály

Základním prvkem interní komunikace jsou webové stránky Inspekce a tzv. „Chráněná sekce“. Chráněná sekce je zabezpečena proti externímu vstupu a umožňuje sdílení různých dokumentů. V chráněné sekci jsou umístěny formuláře, metodiky a informace důležité pro pracoviště v celé republice a všechny zaměstnance. Také jsou zde umístěny zásadní vnitřní předpisy Inspekce. Každý zaměstnanec má vlastní e-mailovou adresu pro komunikaci uvnitř i vně Inspekce. Další interní komunikace je umožněna využíváním mobilní i pevné sítě telefonů. Ostatní informace z porad jsou předávány na jednotlivé oddělení přes vedoucí a dále formou školení nebo porad oddělení.

Veškeré podklady ke kontrolám označování a evidence hospodářských zvířat jsou získávány z Integrovaného zemědělského registru databáze ústřední evidence, který spravuje MZe. Zde jsou získávány informace o chovatelích, hospodářstvích i o narození, přemístění a původu zvířat. Databáze poskytuje soupisy zvířat pro inventury a pro posuzování historie jejich pohybů během života. ČPI vkládá do databáze kompletní informace o kontrolách na hospodářstvích a odesílá zprávy pro platební agenturu z kontrol cross-compliance. Od 1. 11. 2009 byla spuštěna interní databáze Easy Work, která slouží ke komunikaci mezi jednotlivými složkami ČPI a k elektronické archivaci veškerých dokumentů.

Ostatní zdroje

Služební vozidla, čtečky čipových identifikátorů, mobilní telefony, mobilní kanceláře (notebook + tiskárna), pomůcky pro odběr a přepravu vzorků, osobní ochranné pracovní pomůcky, dalekohledy, digitální fotoaparáty.

Principy financování kontrol

ČPI je rozpočtová organizace. Je financována ze státního rozpočtu. Vedoucí jednotlivých oddělení plánují ve spolupráci s ředitelkou ČPI a ekonomickým oddělením finanční zdroje tak, aby byly vždy zajištěny dostatečné zdroje pro plnění základních úkolů inspekce.

2.2. Přenesení kontrolních úkolů na pověřené subjekty

SZPI

Ústřední inspektorát a inspektorát jsou oprávněny přibírat k provedení odborných činností souvisejících s výkonem kontroly i jiné odborníky. Příbrání odborníci jsou oprávněni a povinni plnit úkoly v rozsahu pověření daného jim ústředním inspektorátem nebo inspektorátem; nemohou však ukládat opatření a sankce (zákon č. 146/2002 Sb., o Státní zemědělské a potravinářské inspekci).

V souladu s článkem 37 odst. 1 nařízení (EU) 2017/625 pověřuje SZPI laboratoře k provedení analýz, testů a diagnostiky vzorků odebraných při úředních kontrolách a jiných úředních činnostech. Laboratoře splňují požadavky ČSN EN ISO/IEC 17025 a požadavky a povinnosti pro úřední laboratoře stanovené v nařízení o úředních kontrolách, zejména v čl. 37 odst. 4 a 5 a v čl. 38 nařízení (EU) 2017/625. Určené laboratoře jsou ze strany SZPI posuzovány z pohledu plnění ustanovení v čl. 37 odst. 4 a 5 a v čl. 38 prováděním auditů úředních laboratoří dle čl. 39 odst. 1 tohoto nařízení. Postup pro pověření laboratoří upravuje vnitřní předpis.

MZe - odbor environmentální a ekologického zemědělství

Ekologické zemědělství je legislativně zakotveno v zákoně č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství a o změně zákona č. 368/1992 Sb. Podle § 2 zákona je MZe příslušným orgánem pro ekologické zemědělství, konkrétně odbor environmentální a ekologického zemědělství MZe dohlíží jako zodpovědný orgán na výkon kontroly a certifikace v ekologickém zemědělství.

MZe na základě § 29 zákona č. 242/2000 Sb., pověřuje kontrolní organizace, které provádějí kontrolu a certifikaci registrovaných osob podnikajících v ekologickém zemědělství, tj. ekologických podnikatelů, výrobců a zpracovatelů biopotravin a bioproduktů, obchodníků a dalších registrovaných osob ve smyslu zákona č. 242/2000 Sb. MZe pověřilo 4 soukromé kontrolní a certifikační subjekty:

- KEZ o.p.s., Poděbradova 909, 537 01 Chrudim, www.kez.cz
- ABCERT AG, organizační složka, Komenského 1, 586 01 Jihlava, www.abcert.cz
- Biokont CZ, s.r.o., Měříčkova 34, 621 00 Brno, www.biokont.cz
- BUREAU VERITAS CZECH REPUBLIC. s.r.o., Olbrachtova 1, 140 02 Praha 4,

www.ekozemedelstvi.cz .

Každý kontrolní subjekt má s MZe podepsanou smlouvu, na základě které je pověřen ke konkrétním činnostem v oblasti kontroly a certifikace v ekologickém zemědělství.

Kontrolní organizace (KO) zajišťují kontrolní činnosti spojené s vydáním osvědčení o původu bioproduktu, biopotravin nebo ostatního bioproduktu.

Kontrolou ekologické produkce jsou na základě veřejnoprávních dohod pověřeny také tyto státní kontrolní orgány:

- *Státní veterinární správa* (dále jen „SVS“) (CZ-BIO-005) provádí kontroly u osob podnikajících v ekologickém zemědělství uvádějících bioprodukty na trh, které jsou zároveň pod státním veterinárním dozorem nebo u osob o jejichž kontrolu požádá MZe.
- *Státní zemědělská a potravinářská inspekce* (dále jen „SZPI“) (CZ-BIO-006) provádí kontroly ekologických podniků v rozsahu svých kompetencí u osob podnikajících v ekologickém zemědělství, dále u obchodníků, kteří nejsou registrováni jako osoby podnikající v ekologickém zemědělství a u osob podezřelých z uvádění bioproduktů na trh bez příslušné registrace, nebo u osob, o jejichž kontrolu požádá MZe.

- *Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský* (dále jen „ÚKZÚZ“) (CZ-BIO-007), který provádí kontroly vybraného vzorku (cca 5%) ekologických zemědělských podniků na základě analýzy rizik, nebo na žádost ze strany ministerstva.

Státní kontrolní orgány nejsou oprávněny vydávat Osvědčení (certifikát). Smyslem jejich kontrol je zahuštění kontrolní sítě, možnost křížové kontroly a kontroly v oblastech, které přesahují kompetence soukromých kontrolních organizací.

Ve výjimečných případech provádí úřední kontrolu dodržování pravidel ekologické produkce přímo MZe.

Kontrolu produktů dovážených ze třetích zemí v souladu s požadavky nařízení Komise (ES) č. 1235/2008 provádí celní úřad (§ 2 odst. 2 zákona č. 242/2000 Sb.).

3. Obecná organizace a řízení úředních kontrol

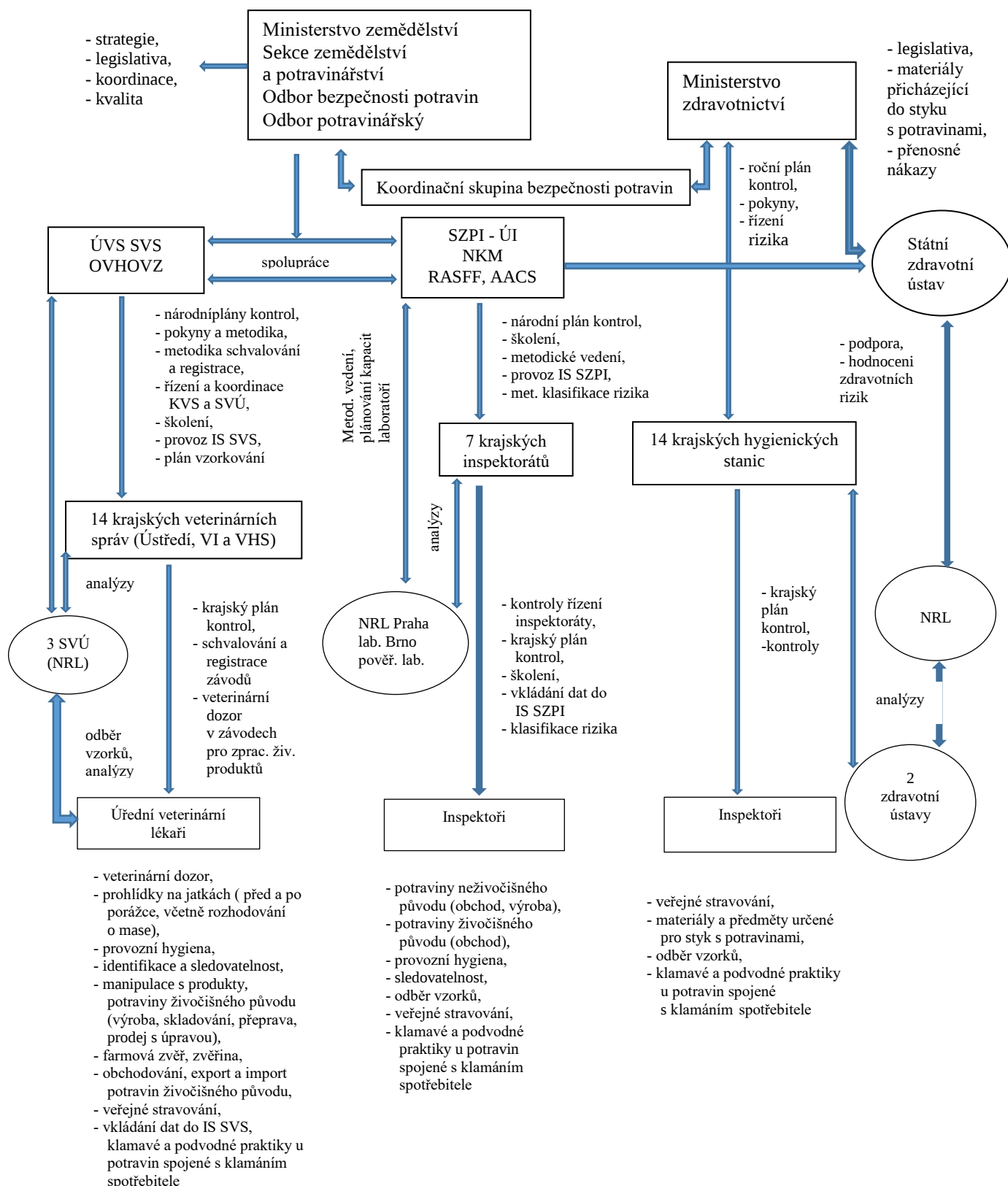
MZe

Povinnost vzájemně spolupracovat a postupovat při kontrolní činnosti, předávat svá zjištění o nedostatecích příslušným orgánům, které ve své působnosti činí opatření k nápravě zjištěného stavu, na požádání poskytovat ústředním orgánům státní správy České republiky výsledky své kontroly, oznamovat orgánům činným v trestním řízení podezření z trestné činnosti zjištěné v průběhu kontroly je stanovena v zákoně č. 255/2012 Sb., o kontrole.

V roce 2002 byla v souladu s Usnesením Vlády ČR ze dne 10. prosince 2001 č. 1320 ke Strategii zajištění bezpečnosti (nezávadnosti) potravin v České republice ustavena meziřesortní Koordinační skupina bezpečnosti potravin (dále jen „Koordinační skupina“). Jsou v ní zastoupeny ústřední orgány státní správy, příslušné orgány státního dozoru, spotřebitelské a profesní organizace. Koordinační skupina umožňuje zapojení zájmových svazů (Potravinářská komora, Agrární komora, Svaz obchodu a cestovního ruchu ČR) a nevládních organizací (spotřebitelská sdružení) do systému bezpečnosti potravin. Úkolem Koordinační skupiny je zejména koordinace činností jednotlivých resortů a stanovení priorit v oblasti bezpečnosti potravin, zajištění vzájemné spolupráce na národní úrovni, posilování spolupráce s národními institucemi bezpečnosti potravin členských států EU a EFSA. K dalším úkolům, kterými se Koordinační skupina zabývá, patří koordinace činnosti vědeckých výborů, naplňování projektu informačního centra a informačního systému bezpečnosti potravin a také koordinace systému RASFF.

V rámci MZe dále působí Výkonný výbor dozorových orgánů, který je poradním orgánem náměstka ministra Sekce zemědělství a potravinářství. Členy tohoto orgánu jsou statutární zástupci dozorových orgánů. Činnost výkonného výboru se řídí Statutem a jednacím řádem. Závěry z jednání mají formu doporučení nebo návrhů.

a) Potraviny a bezpečnost potravin, důvěryhodnost a nezávadnost v jakékoli fázi produkce, zpracování a distribuce potravin, včetně pravidel zaměřených na zajištění poctivého jednání a na ochranu zájmů a informovanosti spotřebitelů, jako i na výrobu a použití materiálů a předmětů určených pro styk s potravinami

MZe

Odbor bezpečnosti potravin zajišťuje hodnocení a posuzování rizika a komunikaci o riziku a zajišťuje spolupráci s Evropským úřadem pro bezpečnost potravin (EFSA). Dále je sekretariátem Koordinační skupiny bezpečnosti potravin (KSBP). Ve spolupráci s MZ vypracovává strategie bezpečnosti potravin a výživy a další koncepce v této oblasti s celostátní působností. Ověřuje dokumenty vydané dozorovými orgány k bezpečnosti potravin určených pro vývoz do třetích zemí. Má 2 oddělení:

- *oddělení bezpečnosti potravin*, které zodpovídá za spolupráci s EFSA, za koordinaci fungování RASFF, zajišťuje činnost KSBP, komplexně řeší problematiku GM potravin a krmiv a potravin nového typu, dále řeší problematiku klonování zvířat pro účely výroby potravin a uvádění zvířecích klonů na trh, koordinuje oblast monitoring cizorodých látek v resortu zemědělství a vypracovává koncepce monitoring, spolu s SÚJB se podílí na radiační monitorovací síti, koordinuje přípravu a fungování krizové řízení v oblasti potravin a krmiv, koordinuje oblast optimalizace sítě laboratoří v ČR a zajišťuje jmenování NRL a jejich nahlašování EK, v rámci své působnosti realizuje přednáškovou činnost.

- *oddělení informační centrum bezpečnosti potravin* - zajišťuje efektivní komunikaci a informovanost široké odborné i laické veřejnosti v problematice bezpečnosti potravin a zdravé výživy, navrhuje, realizuje a metodicky řídí činnost internetových stránek (“bezpecnostpotravin.cz”, “foodsafety.cz”, “viscojis.cz” a “viscojis.cz/teens”) a zajišťuje aktualizaci informací na internetovém portálu “www.e-agri.cz”, navrhuje/koordinuje roční plán vzdělávání a roční plán propagace, připravuje publikace a letáky s problematikou bezpečnosti potravin a zdravé výživy a realizuje a dále rozvíjí výukové programy včetně jednotného školení inspektorů příslušných orgánů, je národním kontaktním místem pro BTSF.

Odbor potravinářský je gestorem právních předpisů EU v oblasti potravinového práva, včetně problematiky e-commerce, obecné problematiky označování potravin, režimů jakosti zemědělských produktů a potravin, výživových a zdravotních tvrzení, potravinářských přídatných látek, enzymů a aromat, obohacování potravin, potravin pro zvláštní výživu a doplňků stravy, v oblasti vinohradnictví a vinařství. V souladu s těmito předpisy odbor zodpovídá za složku řízení rizika v rámci potravinového řetězce. Odbor je dále gestorem evropských předpisů pro oblast úředních kontrol v potravinovém řetězci podle nařízení (EU) 2017/625 a prováděcích předpisů. V souladu s nařízením (EU) 2017/625 zabezpečuje agendu, která z požadavků nařízení vyplývá pro potraviny a zároveň zodpovídá za plnění povinností členských států, které se týkají všech sektorů, na které se nařízení vztahuje. Odbor je místem pro zpracování jednotného integrovaného víceletého vnitrostátního plánu kontrol a výroční zprávy. Odbor je hlavním kontaktním místem pro síť EU pro podvody v potravinovém řetězci. V souladu s tímto předpisem odbor zodpovídá za implementaci nařízení v oblasti potravin a za povinnosti, které se z hlediska tohoto nařízení týkají ČR jako celku. Je národním kontaktním místem pro EK v oblasti potravinového práva, potravinových standardů, vína a aromatizovaného vína. Odbor je gestorem evropských a národních předpisů a výkonu státní správy. Koordinuje problematiku plýtvání potravinami a omezování vzniku potravinového odpadu. Má 4 oddělení:

- *Oddělení potravinového práva a kvality potravin* implementuje požadavky vyplývající z nařízení (ES) č. 178/2002, je věcným gestorem zákona č. 110/1997 Sb., a příslušných prováděcích právních předpisů, je svodným místem pro zpracování a harmonizaci potravinového práva se zákonem č. 110/1997 Sb., a gestorem evropských právních předpisů pro oblast označování potravin, obecné hygieny potravin, režimů jakosti zemědělských produktů a potravin, výživových a zdravotních tvrzení, potravinářských přídatných látek, enzymů a aromat, obohacování potravin, potravin pro zvláštní výživu a doplňků stravy,

odpovídá za databázi ISAP (Informační systém pro aproximace práva), je věcným gestorem zákona č. 61/1997 Sb., o lihu, v rámci své působnosti monitoruje vývoj potravinového práva EU a následně navrhuje implementaci příslušných požadavků do národních právních předpisů ve své gesci a spolugesci, zodpovídá rovněž za oblast neharmonizované sféry, je věcným gestorem Národní databáze složení potravin, odpovídá za administraci agendy Zaručených tradičních specialit v rámci režimů jakosti zemědělských produktů a potravin.

- *oddělení potravinového řetězce* – implementuje požadavky vyplývající z nařízení (ES) č. 178/2002, zpracovává odborné podklady a stanoviska pro implementaci, tvorbu a přípravu právních předpisů pro oblast hygieny potravin, režimů jakosti zemědělských produktů a potravin, označování potravin, výživových a zdravotních tvrzení, potravinářských přídatných látek, enzymů a aromat, obohacování potravin, potravin pro zvláštní výživu a doplňků stravy, v rámci své působnosti zpracovává odborné podklady a stanoviska pro implementaci, tvorbu a přípravu právních předpisů pro jednotlivé komodity v oblasti potravin, koordinuje a aktivně spolupracuje při přípravě stanovisek k problematice tzv. „hygienického balíčku“, monitoruje vývoj potravinového práva EU, zodpovídá rovněž za oblast neharmonizované sféry v rámci EU, pokud se jedná o problematiku potravinového řetězce, v rámci své působnosti odpovídá za problematiku „prodeje ze dvora“, farmářských trhů, prodeje malého množství a problematiky „flexibility“, v rámci své působnosti se podílí na posuzování žádostí v rámci režimů jakosti zemědělských produktů a potravin, koordinuje problematiku plýtvání potravinami a omezování vzniku potravinového odpadu, zpracovává metodické pokyny k systémům založeným na kritických kontrolních bodech (HACCP), zajišťuje tvorbu a vydávání příruček správné výrobní a hygienické praxe.

- *oddělení pro úřední kontroly v potravinovém řetězci* - dohlíží na implementaci nařízení (EU) č. 2017/625, navrhuje strategii rozvoje systému úředních kontrol v ČR podle tohoto nařízení, sjednocuje metodické postupy pro výkon dozoru nad trhem s potravinami a krmivy, periodicky vyhodnocuje práci orgánů státního dozoru, spolupracuje s jinými resorty na koordinační činnosti kontrolních orgánů, je kontaktním místem pro EK a pracovní skupiny Rady EU v oblasti právních předpisů pro úřední kontroly, zastupuje ČR nebo resort v pracovních orgánech EU řešících problematiku úředních kontrol a vypracovává pozice pro jednání, včetně koordinace podkladů z jiných resortů a od dozorových orgánů. Je kontaktním místem v ČR pro jednotný integrovaný víceletý vnitrostátní plán kontrol a výroční zprávu, které zároveň ve spolupráci s dozorovými orgány zpracovává a aktualizuje za ČR. Plní funkci hlavního kontaktního místa ČR v rámci sítě EU pro podvody v potravinovém řetězci. Je gestorem prováděcího nařízení Komise (EU) 2019/1793 o dočasném zintenzivnění úředních kontrol a mimořádných opatření upravujících vstup určitého zboží z určitých třetích zemí do Unie, kterým se provádějí nařízení (EU) 2017/625 a nařízení (ES) č. 178/2002. Je místem pro podání návrhu na přezkoumání rozhodnutí vydaného orgány státního dozoru nad potravinami v přezkumném řízení podle § 94 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. Stanovuje společné zásady pro výpočet poplatků v souvislosti s výkonem úředních kontrol.

- *oddělení pro víno* - zabezpečuje činnosti spojené s výkonem státní správy v oblasti vinohradnictví a vinařství, ve vztahu k úředním kontrolám připravuje návrh rozhodnutí o odvolání proti rozhodnutí ÚKZÚZ vztahující se k předpisům v oblasti vinohradnictví, připravuje návrh rozhodnutí o odvolání proti rozhodnutí ústředního ředitele SZPI vztahující se k předpisům v oblasti vinařství. Odpovídá za přípravu podkladů pro jednání v orgánech EU v oblasti vinohradnictví a vinařství, podílí se na tvorbě zákonů a vyhlášek, týkajících se vinohradnictví a vinařství, zajišťuje aktualizaci harmonizované legislativy v této oblasti, koordinuje a zajišťuje povinnosti vyplývající pro MZe ze zákona č. 321/2004 Sb., o vinohradnictví a vinařství a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o vinohradnictví a vinařství), a jeho prováděcích předpisů, podílí se na školicí činnosti v oblasti vinohradnictví a vinařství, zajišťuje průběžnou novelizaci dokumentů ve vztahu k vinohradnictví a vinařství v rámci ISAP.

Kontrolní systém orgánů ochrany veřejného zdraví v oblasti bezpečnosti potravin vychází z kompetencí a pravomocí stanovených právními předpisy.

Orgány ochrany veřejného zdraví v souladu s kompetencemi vymezenými v zákoně o potravinách a podle zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, vykonávají úřední **kontroly v sektoru veřejného stravování** včetně stravování **institucionálního**. V případě výskytu **onemocnění z potravin**, nebo při podezření na jakékoli zdravotní potíže pravděpodobně způsobené konzumací potravin, jsou orgány ochrany veřejného zdraví oprávněny provádět šetření v rámci celého potravinového řetězce. Praktický výkon státního zdravotního dozoru v oblasti veřejného stravování a předmětů je prováděn **14** krajskými hygienickými stanicemi, jejichž působnost je stanovena § 82 zákona o ochraně veřejného zdraví. Krajské hygienické stanice jsou samostatnými správními úřady a jsou metodicky řízeny Ministerstvem zdravotnictví.

Každý provozovatel potravinářského podniku v sektoru společného stravování je povinen oznámit v listinné podobě nebo způsobem umožňujícím dálkový přenos dat zahájení výkonu předmětné činnosti nejpozději v den zahájení této činnosti příslušnému orgánu ochrany veřejného zdraví (§ 23 odst. 4 zákona č. 258/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů).

Každá krajská hygienická stanice vede databázi provozovatelů, která je průběžně aktualizována.

Databáze evidovaných provozovatelů nejsou veřejně přístupné, ale od roku 2011 je seznam evidovaných subjektů zveřejňován na webových stránkách MZ (http://www.mzcr.cz/Verejne/obsah/seznam-evidovanych-provozoven_3452_5.html) a každé 3 měsíce je seznam provozoven aktualizován. K datu 31. 12. 2019 bylo v databázích zaregistrováno 64 797 provozoven poskytující stravovací služby a 11 817 provozoven školního stravování.

Kontrolní plán je každoročně analyzován a na základě výsledků z předchozích let upravován pro další rok. Provádí se srovnávání mezi jednotlivými kraji a hledání příčin případných rozdílů v jeho plnění. Při tvorbě kontrolního plánu se přihlíží ke skutečnému počtu zaměstnanců regionálních pracovišť, každoročně se zpřesňují a zjednodušují kritéria a kontrolní plány jsou vytvářeny tak, aby je regionální pracoviště mohla snadno sestavit.

Kontrolními plány je pokryta pouze část úředních kontrol, resp. část tzv. běžného hygienického dozoru, kterou je možné dopředu naplánovat. Kromě toho budou prováděny kontroly, které nelze předem stanovit, jako je šetření stížností apod. Tyto kontroly jsou vykonávány nad rámec stanovený kontrolními plány.

Do plánu kontrol nejsou zahrnuty další činnosti jako je například posuzování projektových dokumentací potravinářských provozoven v souvislosti se zahájením jejich činnosti, změnou užívání, nebo kolaudacemi, šetření v souvislosti s onemocněním z potravin nebo oznámením ze systému RASFF, vyřizování stížností nebo provádění následných kontrol na zjištění odstranění nedostatků. Četnost kontrol v zařízeních za rok je určena na základě míry rizikovosti zařízení nebo jeho činnosti a předpokládaného počtu těchto zařízení.

Počet odebraných vzorků si stanoví každé regionální pracoviště podle dlouhodobých průměrů odebraných vzorků se zaměřením na rizikové skupiny pokrmů a potravin ve vztahu k provozovně a epidemiologické situaci.

V roce 2015 v návaznosti na zákon č. 139/2014 Sb., kterým se změnily kompetence v oblasti dozoru nad veřejným stravováním, kdy tímto dozorem byly pověřeny rovněž dozorové orgány Ministerstva zemědělství, došlo i k úpravě kontrolních plánů. Aby nedošlo k nadměrnému

zatížení provozovatelů potravinářských podniků kontrolami nad dodržováním požadavků potravinového práva, byla dohodnuta koordinace výkonu úředních kontrol v sektoru veřejného stravování. V případě výskytu nebo podezření na alimentární onemocnění nebo otravu z potravin, šetření provádí pouze orgány ochrany veřejného zdraví bez ohledu na toto ujednání.

Opatření v případě neshody

Provozovatelé potravinářských podniků v sektoru společného stravování musejí být zaregistrováni k provozování stravovací služby. Pracovníci KHS mohou nařídit provozovateli potravinářského podniku provozujícímu stravovací službu odběr a uchovávání vzorků podávaných pokrmů, je-li to potřebné pro zajištění bezpečnosti podávaných pokrmů nebo z důvodů podezření na vznik infekčního onemocnění z pokrmů, a určit rozsah a dobu plnění této povinnosti. Pokud pracovníci KHS při kontrole zjistí, že provozovatel nedodržel nebo porušil legislativu, mohou

- pozastavit výkon činnosti, pokud při ní byly porušeny povinnosti v ochraně veřejného zdraví, a to do doby odstranění závady, dále mohou po dobu potřebnou k provedení státního zdravotního dozoru zakázat používání látky, suroviny, polotovaru nebo potraviny určené k výrobě nebo přípravě pokrmu podezřelých z toho, že nevyhovují požadavkům na zdravotní nezávadnost a čistotu stanoveným právními předpisy, přímo použitelnými předpisy Evropské unie nebo rozhodnutím orgánu ochrany veřejného zdraví;
- rozhodnutím zakázat používání látky, suroviny, polotovaru nebo potraviny určených k výrobě nebo přípravě pokrmu, pokud nevyhovují požadavkům na zdravotní nezávadnost, jakost, čistotu a značení, stanoveným právními předpisy nebo rozhodnutím orgánu ochrany veřejného zdraví, nebo nejsou za stanovených podmínek skladovány, jakož i nařídit provedení sanitace nebo změnu technologického postupu výroby nebo přípravy pokrmu,
- nařídit okamžité uzavření provozovny od okamžiku zjištění porušení povinnosti, které může mít za následek ohrožení života nebo zdraví;
- při zjištění, že pokrmy, suroviny, polotovary nebo potraviny k jejich výrobě či přípravě jsou jiné než bezpečné nebo při zjištění, že potraviny uváděné do oběhu jsou jiné než bezpečné, nařídit jejich znehodnocení či likvidaci, a to na náklad kontrolované osoby, která je povinna způsob a provedení znehodnocení nebo likvidace orgánu ochrany veřejného zdraví prokázat;
- v rozsahu své působnosti oprávněny přijímat opatření na základě a v mezích přímo použitelných předpisů Evropské unie tj. nařízení (EU) 2017/625;
- zahájit s provozovatelem správní řízení a uložit sankci.

Dokumentované postupy

Veškeré postupy při výkonu státního zdravotního dozoru vycházejí z právních předpisů a jsou písemně zdokumentovány. Všechny standardní pracovní postupy a metodické návody, které jsou zpracovány Ministerstvem zdravotnictví, jsou k dispozici všem kontrolním pracovníkům. Každá krajská hygienická stanice každoročně zpracovává zprávu o výsledcích kontrolní činnosti v oboru hygieny výživy a předmětů běžného užívání, které jsou zveřejňovány na webových stránkách jednotlivých krajských hygienických stanic. Kromě toho jsou průběžně zveřejňovány zprávy o výsledcích regionálních kontrolních akcí, které jsou dávány k dispozici i sdělovacím prostředkům.

Na centrální úrovni se zpracovává celková roční zpráva o výsledcích v oboru hygieny výživy a předmětů běžného užívání. Kromě toho probíhá pravidelná komunikace s veřejností, která má různou podobu, např. vydávání tiskových zpráv, odpovědi veřejnosti na jednotlivé dotazy, účast pracovníků orgánů ochrany veřejného zdraví na různých vzdělávacích akcích v oblasti bezpečnosti potravin, nebo vydávání propagačních materiálů.

Podávání zpráv a komunikační kanály

Krajské hygienické stanice každoročně MZ podávají zprávy o své činnosti v uplynulém roce, které jsou dále sumarizovány a zpracovávány do podoby souhrnné zprávy. Zprávy mimo jiné zahrnují personální situaci, výsledky laboratorních analýz odebraných vzorků, výsledky centrálních a regionálních kontrolních akcí, vzdělávání a školení zaměstnanců, publikační, přednáškovou činnost atd. Tyto zprávy vychází z podkladů dodaných jednotlivými územními pracovišti, které jsou na regionální úrovni sumarizovány. Na centrální úrovni pak dochází ke zpracování výroční zprávy o činnosti oboru hygiena výživy a předmětů běžného užívání.

K běžné komunikaci je využíváno standardních komunikačních prostředků, tj. elektronická a klasická pošta, telefon, fax.

V průběhu roku jsou v rámci metodického vedení organizovány porady vedoucích odborů hygieny výživy a předmětů běžného užívání krajských hygienických stanic, z nichž je pořizován písemný záznam. Na regionální úrovni jsou pak zhruba v měsíčních intervalech organizovány porady odboru hygiena výživy a předmětů běžného užívání, kde jsou přenášeny informace z centra a jsou doplňovány informacemi o situaci v daném regionu. O poradách jsou vedeny písemné záznamy, které jsou následně rozeslány všem zúčastněným pracovníkům.

Kromě standardních operačních postupů a metodických návodů je dalším článkem v řízení pravidelné konání porad vedoucích odborů hygieny výživy a předmětů a materiálů určených pro styk s potravinami, kde se projednávají veškeré záležitosti spojené s praktickým výkonem kontrol, a dále např. výhled a priority výkonu státního zdravotního dozoru, interpretační otázky, problematika školení kontrolních pracovníků, nebo výsledky jednotlivých kontrolních akcí. Z porad jsou pořizovány písemné záznamy, které jsou k dispozici na všech krajských hygienických stanicích. Závěry a informace z porad na centrální úrovni jsou pak přenášeny na poradách odborů na regionální úrovni, které jsou rovněž písemně dokumentovány.

Systém výkonu úředních kontrol je uveden v předchozích bodech VNKP. Vedle tohoto systému existuje vnitřní systém kontroly, jehož účelem je zajištění jednotného výkonu kontroly všemi krajskými hygienickými stanicemi, zajištění správnosti a odhalování rezerv výkonu státního zdravotního dozoru.

Jedním z kontrolních nástrojů je provádění interních auditů odborů hygieny výživy a předmětů běžného užívání (viz dále v textu). Dalším nástrojem je provádění metodických kontrol územních pracovišť ze strany krajských hygienických stanic, kde cílem těchto metodických kontrol je:

- zajištění odborného metodického vedení a podpory pro pracovníky na všech úrovních zajišťování státního zdravotního dozoru prováděného v rámci kompetencí OOVZ;
- udržování jednotných a správných postupů provádění SZD na jednotlivých územních pracovištích v rámci kraje i na jednotlivých KHS v rámci ČR;
- ověřování účinnosti úředních kontrol.

K hodnocení účinnosti, efektivity a správnosti výkonu státního zdravotního dozoru slouží analýza údajů z informačních systémů a analýza odvolání podaných provozovateli potravinářských podniků a výrobců nebo distributorů předmětů a materiálů určených pro styk s potravinami.

V případě, kdy se kontrolní aktivity překrývají s jinými dozorovými orgány nebo kdy je nutná součinnost jednotlivých dozorových orgánů, jsou zpracovány dohody mezi dotčenými dozorovými orgány. Jedná se především o:

- společný metodický pokyn k předávání informací o výskytu infekčních onemocnění z potravin mezi orgány ochrany veřejného zdraví a *orgány veterinární správy*.

Pokud jsou v rámci kontrolní aktivity orgánů ochrany veřejného zdraví zjištěny neshody, které nespadají pod výkon státního zdravotního dozoru, informace se předává kompetentnímu

dozorovému orgánu k dalším opatřením. Při výkonu státního zdravotního dozoru využívají orgány ochrany veřejného zdraví informace nebo podněty předávané jinými dozorovými orgány.

Laboratoře

Podle § 87 odst. 1 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví MZ určuje úřední laboratoř k činnostem podle článku 37 a zrušuje její určení podle článku 39 odst. 2 nařízení (EU) 2017/625, a dále určuje národní referenční laboratoř v oblasti úředních kontrol. Úřední laboratoři může být určen zdravotní ústav. Úřední laboratoř musí splňovat požadavky stanovené nařízením (EU) 2017/625.

Analýzy se v úředních laboratořích provádí nejnovějšími metodami a na přístrojích, které jsou v systému jakosti a pod stálou kontrolou akreditačních a autorizačních orgánů. Samozřejmostí je zahraniční spolupráce a účast v mezinárodních porovnávacích zkouškách.

Národní referenční laboratoři může být určen zdravotní ústav nebo Státní zdravotní ústav, případně jiná právnická osoba ustavená Ministerstvem zdravotnictví nebo organizační složka státu zřízená Ministerstvem zdravotnictví. Národní referenční laboratoř musí splňovat požadavky podle nařízení (EU) 2017/625.

Způsobilost úředních laboratořích a národních referenčních laboratořích, které jsou akreditovány podle ČSN EN ISO/IEC 17025, je posuzována ve shodě s touto ISO normou Českým institutem pro akreditaci.

SZPI

Kontrolní systém SZPI je vymezen kompetencemi a pravomocemi v právních předpisech, od těchto kompetencí a pravomocí se odvíjejí kontrolní činnosti, koordinační aktivity, kontrolní metody a techniky.

SZPI je správním úřadem a je tvořena ústředním inspektorátem a jemu podřízenými sedmi inspektoráty, které mají vytyčenou územní působnost. Kontrolu zajišťují zaměstnanci inspektorátů (inspektoři), jen v případech auditů nebo na vyžádání obdrží zaměstnanec OKLC (metodik) pověření ke kontrole u PPP v místně příslušném inspektorátu. Z důvodu vymezených územních kompetencí inspektorátů je koordinace nezbytně nutná. Koordinace je v případě ústředně řízených kontrol řízena OKLC, nebo je realizována rutinně (předání podnětů, informace o uložených opatřeních, o odběru vzorků). Operativní koordinace a rychlé předání informací je zajištěno technickou vybaveností zaměstnanců SZPI.

Koordinace mezi orgány dozoru na úrovni regionální většinou vychází z pracovních dohod nebo smluv o spolupráci. Stejně tak koordinace kontrol na úrovni ústředních orgánů dozoru je založena na dohodách.

Prioritně je kontrola cílena na domácí provozovatele potravinářských podniků za účelem vytvoření podmínek pro produkci a uvádění na trh bezpečných a jakostních tuzemských potravin a na ochranu vnitřního trhu EU (v případech vstupu potravin přes ČR), tedy na kontrolu potravin ze třetích zemí. V případech potenciálního ohrožení zdraví nebo v případech potenciálního uvádění spotřebitele v omyl jsou kontrolovány potraviny vyrobené v jiných členských státech.

V rámci monitoringu spotřebního koše jsou vzorkovány potraviny podle právních předpisů EU.

Zaměření kontroly determinuje, které kontrolní metody a techniky budou použity. V rámci jedné kontroly může použít inspektor (tým inspektorů) více metod i technik – např. u komplexních kontrol provozoven (inspekce zařízení – vč. okolí, dopravních prostředků; kontrola dokumentace; kontrola surovin a finálních výrobků – vč. odběrů vzorků nebo

hodnocení na místě; kontrola označování dle předpisů nebo dle deklarace na obale; kontrola hygieny; ověřování fyzikálních hodnot; ověřování funkčnosti systému výsledovatelnosti; kontrola HACCP; ...). Jindy může jedna kontrola (dle předem daného cíle) představovat např. jen odběr vzorků a následnou laboratorní analýzu. Audit jako kontrolní metodu využívá SZPI pro posouzení funkčnosti zavedených systémů zejména u velkých podniků.

Pro zajištění průkaznosti kontrolního zjištění může inspektor pořizovat snímky např. nevyhovujícího zařízení, odebírat kontrolní vzorky, ověřovat si skutečnosti pohovorem se zaměstnanci, pořizovat kopie záznamů apod.

V kontrolních metodách a technikách i v dalších oblastech jsou pracovníci SZPI školeni jednak v rámci vstupních vzdělávání, jednak průběžně v rámci zvyšování kvalifikace (školení, semináře, konference, spoluúčast na kontrole, účast na poradách, praktické stáže apod.).

Informační systém SZPI podsystémem kontrolní, laboratorní a právní činnosti exportuje určitá data do externích systémů:

- *Úřadu průmyslového vlastnictví (duševní vlastnictví)*: data o kontrolách a správních řízeních uložených SZPI ve věci porušení práv k duševnímu vlastnictví.
- *Ministerstva zemědělství*
 - i. do Společného zemědělského registru: data o kontrolovaných osobách (subjektech a provozovnách);
 - ii. do Registru vinic: data o rozhodnutích o zařídění vína, data o kontrolách vinařů a správních řízeních uložených vinařům;
 - iii. do Meziskladu zpráv o kontrole – datové zprávy o kontrole dodržování podmínek Cross Compliance.
- *Úřadu pro bezpečnost potravin – EFSA*: data z monitoringu reziduí pesticidů.

Plánování kontrolní činnosti stanovuje Řád kontrolní činnosti a vnitřní předpis Zásady tvorby procesu plánování kontrolní činnosti. Při plánování jsou zohledňovány právní předpisy EU, oznámení ze systému RASFF, výsledky a poznatky vědeckého výzkumu, změny právních předpisů, analýzy dat, aktuální zjištění inspektorů, externí podněty, doporučení ministerstva zemědělství.

OKLC vypracovává každoročně do 1. prosince roční Plán ústředně řízených kontrol, který obsahuje termíny kontrol, názvy kontrol, zaměření kontrol, druhy analýz, laboratoře, počet odebíraných vzorků. Tento plán je dále rozveden prostřednictvím vnitřních předpisů (metodické pokyny, metodické dopisy, organizační směrnice). Na Plán navazuje rezervace kapacity laboratoří.

Ředitelé inspektorátů stanovují Plán inspektorátu pro daný rok, ten vychází z Plánu ústředně řízených kontrol a z Kapacity laboratoří a zohledňuje regionální specifika a zkušenosti inspektorátů. Odběr vzorků a analýzy jsou prováděny v souladu s požadavky právních předpisů. Úkoly v oblasti kontrolní činnosti zabezpečují inspektoráty SZPI v rámci své územní působnosti stanovené zákonem č. 146/2002 Sb., o Státní zemědělské a potravinářské inspekci. Úkoly plní samostatně, případně s metodickou pomocí OKLC. Za výkon kontrolní činnosti odpovídá ředitel inspektorátu. Odpovědnosti ředitele inspektorátu a vedoucího odboru kontroly inspektorátu za kontrolní činnosti jsou stanoveny Řádem kontrolní činnosti SZPI. Dokumentování kontrolní činnosti je podporováno informačním systémem.

Z ústředně řízených kontrol jsou průběžně vypracovávány zprávy o kontrole. Plán ústředně řízených kontrol je jako celek vyhodnocen ve stanoveném termínu následující rok. Rovněž kontroly z ročních Plánů inspektorátů jsou vyhodnoceny formou zprávy. Zprávy o kontrolách jsou umístěny na Intranetu SZPI, další podrobné údaje o kontrolách, včetně údajů o ostatních kontrolách uskutečněných mimo roční plány, jsou v informačním systému SZPI.

Účinnost úředních kontrol, během kterých byly zjištěny nedostatky, je ověřena následnou kontrolou zacílenou na to, jak se provozovatel vypořádal s uloženými opatřeními.

Kontrola výkonu kontrolní činnosti je součástí vnitřní kontrolní činnosti SZPI. Je zároveň součástí metodického řízení i kontrol vykonávaných zaměstnanci v rámci jim přidělených povinností a pravomocí.

Jednou z forem dohledu nad prováděním kontrolní činnosti jsou interní audity systému managementu jakosti. Proces auditu je písemně zdokumentován v organizační směrnici, která vychází z normy ISO 9001 (Systém managementu jakosti - požadavky) a normy ISO 19011 (Směrnice pro auditování systému managementu jakosti). Hlavním procesem je kontrolní činnost a z toho důvodu většina auditů směřuje do této oblasti. Během auditů je prověřován systém vzdělávání inspektorů, příprava inspektorů na kontrolu, vlastní provedení kontrol, úroveň a kvalita protokolů o kontrole, vkládání dat do informačního systému, apod. V případě zjištění nedostatku jsou zjištění řešena v režimu nápravných a preventivních opatření.

V souladu s normou ISO 9001 vydává SZPI vnitřní předpisy, které jsou členěny do několika skupin (strategické dokumenty, řády, organizační směrnice, služební předpisy, příkazy ředitele a metodické pokyny a manuály). SZPI má stanovený dokumentovaný postup pro řízení těchto VP – tvorbu, schvalování, přezkoumávání, zajištění identifikace změn, zajištění dostupnosti apod.

Komplex vnitřních předpisů zajišťuje podrobný popis činností jak pro kontrolní činnost (hlavní proces), tak ostatní činnosti probíhající v SZPI.

Vnitřní předpisy jsou zaměstnancům k dispozici na intranetu SZPI. Ředitelé odborů ústředního inspektorátu a ředitelé krajských inspektorátů SZPI odpovídají za to, že jsou s vnitřním předpisem prokazatelně seznámeni všichni příslušní zaměstnanci jejich odboru nebo inspektorátu.

Registrace

Provozovatel potravinářského podniku je povinen oznámit v listinné podobě nebo způsobem umožňujícím dálkový přenos dat zahájení, změny nebo ukončení výkonu předmětu činnosti podle zákona nejpozději v den, kdy tyto skutečnosti nastaly, příslušnému orgánu dozoru s uvedením svého jména, příjmení nebo obchodní firmy, místa podnikání a adresy provozovny, jde-li o osobu fyzickou, nebo obchodní firmy nebo názvu, sídla a adresy provozovny, jde-li o osobu právnickou, dále identifikačního čísla osoby a předmětu činnosti nebo podnikání (§ 3 zákona č. 110/1997 Sb.). K datu 01. 01. 2014 bylo v databázi SZPI zaregistrováno 48 880 provozoven, které SZPI kontroluje, k 01. 01. 2015 to bylo 52 052 provozoven, k datu 01. 01. 2016 bylo v databázi zaregistrováno 61 834 kontrolovaných provozoven a k datu 01. 01. 2018 to bylo 65 245 provozoven, k datu 01. 01. 2019 to bylo 70 198 provozoven a k datu 01. 01. 2020 to bylo 87 728 provozoven.

Registrační formulář pro provozovatele je ke stažení na internetových stránkách SZPI na adrese:

<http://www.szpi.gov.cz/clanek/oznameni-provozovatele-potravinarskeho-podniku-o-zahajeni-ukoncení-výkonu-předmětu-činnosti.aspx>.

Dokumentované postupy

Na všechny vnitřní předpisy SZPI je uplatňován režim řízení dokumentace: vnitřní předpisy podléhají nastaveným pravidlům pro schvalování, přezkoumávání, aktualizaci, identifikaci, změny a zajištění aktuálních verzí, v souladu s požadavky normy EN ISO 9001.

Druhy vnitřních předpisů

- *Strategické dokumenty* jsou dokumenty charakterizující strategické záměry SZPI (např. Střednědobá koncepce určuje záměry a cíle SZPI)

- *Řády* – jsou vnitřní předpisy, kterým se v úřadu stabilizují důležité systémy nebo podsystemy, určující strukturu úřadu nebo základní pravidla vnitřního pořádku. Pro kontrolní činnost je základním interním předpisem Řád kontrolní činnosti, který upravuje výkon úřední kontroly v podmínkách SZPI. Specifikuje zodpovědnost zaměstnanců realizujících nebo zabezpečujících kontrolní činnost, stanoví základní pravidla pro výkon kontroly a požadavky na dokumentaci kontrolních zjištění, vymezuje základní vztahy mezi kontrolní činností a příslušnými podsystemy informačního systému SZPI, sjednocuje postupy při výkonu kontrolní činnosti atd.
- *Organizační směrnice* – jsou vnitřní předpisy, kterými se podrobněji, a zpravidla na základě příslušného řádu, upravují vlastnosti a chování prvků některého systému v úřadu. Jsou více konkrétní než řád, ale méně konkrétní než metodický pokyn.
- *Metodické pokyny* – jsou vnitřní předpisy vydávané za účelem úpravy jednotného postupu při plnění konkrétních, zpravidla termínovaných úkolů. Jde o relativně podrobný návod pro uskutečnění konkrétních kontrol. Podle metodických pokynů se realizují např. kontroly z Plánu ústředně řízených kontrol.
- *Služební předpisy* – jsou vnitřní předpisy vydané v souladu s § 11 zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě, které stanoví organizační věci služby, tj. podrobnosti výkonu působnosti služebního orgánu včetně vydávání služebních předpisů, bližší podmínky výkonu práv a povinností souvisejících se služebním poměrem státních zaměstnanců, s pracovním poměrem zaměstnanců vykonávajících činnosti podle § 5 zákona o státní službě a se služebním poměrem osob ve služebním poměru podle jiného zákona zařazených k výkonu služby ve služebním úřadu a podrobnosti týkající se systemizace a organizace služebního úřadu.

Dokumentace kontrolního zjištění

Každý kontrolní vstup ke kontrolované osobě musí být dokumentován. Kontrolními dokumenty jsou (dle daných okolností) protokol o kontrole, doklad o provedených kontrolních úkonech, záznam o odběru vzorku, záznam o odběru vzorku a posudek na potraviny a výrobky hodnocené na místě, opatření, nebo například zpráva z auditu.

- Základním materiálem prokazujícím kontrolní zjištění je protokol o kontrole, jehož přílohami mohou být další písemné doklady nebo jejich kopie či údaje z těchto dokladů získané při kontrole. Po provedení posledního kontrolního úkonu v rámci dané kontroly je vždy vyhotoven protokol o kontrole. Povinností kontrolních pracovníků je seznámit kontrolované osoby s obsahem protokolu o kontrole a stejnopis protokolu o kontrole jim doručit. Proti zjištěním uvedeným v protokolu o kontrole může kontrolovaná osoba podat písemné a řádně odůvodněné námitky, a to ve lhůtě 15 dnů ode dne doručení protokolu o kontrole, není-li v protokolu o kontrole stanovena lhůta delší. Doklad o provedených kontrolních úkonech je dokumentem, do nějž inspektor uvádí důležité skutečnosti v případech, kdy není možné nebo účelné vyhotovit přímo protokol o kontrole, např. při odběru vzorku nebo je-li kontrola vícedenní. Nemusí obsahovat ucelené kontrolní zjištění nebo právní kvalifikaci zjištěných porušení právních předpisů; doklad o provedených kontrolních úkonech protokol o kontrole nenahrazuje.
- Záznam o odběru vzorku je dokumentem popisujícím skutečnost, že byl z kontrolované šarže nebo z části šarže odebrán vzorek.
- Záznam o odběru vzorku a posudek na potraviny a výrobky hodnocené na místě je dokumentem, který se používá pro dokumentaci kontrolního zjištění při hodnocení označení, senzorických a některých analytických znaků a mikrobiologických požadavků, které provádí inspektor přímo na místě kontroly.
- Opatření je nástrojem, jak zabránit pokračování závažného, respektive protiprávního stavu. Opatření může být ve formě zákazu (jednání, které je v rozporu s právními předpisy), zajištění (potravin, zemědělských výrobků či věcí, které nesplňují nároky stanovené

právními předpisy), uložení povinnosti odstranit zjištěné nedostatky, uložení povinnosti dle specifického právního předpisu ad.

- Zpráva z auditu je dokumentem, který informuje o výsledku auditu provedeného u provozovatele potravinářského podniku, jakožto jedné z forem úřední kontroly definované nařízením EP a R (EU) 2017/625.

Podávání zpráv a komunikační kanály

- Informační a komunikační systém SZPI je tvořen komplexním souborem technologií od různých dodavatelů na různých platformách zaměřených na procesní i datovou integraci heterogenních softwarových systémů a aplikací provozovaných v několika podsystémech se specifickým řešením.
- Informačně komunikační infrastruktura je koncipována integrací osmi lokálních sítí propojených pomocí virtuální privátní sítě na bázi stabilní hybridní technologie MPLS, která je centrálně spravována a proaktivně monitorována včetně zálohy. Všechny lokální sítě mají integrována vlastní výkonná zařízení FortiGate, která zajišťují komplexní firewallovou ochranu. Celá infrastruktura perimetru je provozována pod proaktivním dohledem systému síťového monitoringu PRTG a QRadar SIEM s nadstavbou vylepšených funkcí testování zranitelnosti Nessus. SZPI tak disponuje výkonným zabezpečením vysoké spolehlivosti a kvality síťových spojů a služeb.
- Moderní serverová infrastruktura s výkonnými servery provozovanými ve virtuálním prostředí VMware je centralizována na ústředním inspektorátu a to včetně optimálně dimenzovaných diskových polí. Regionální inspektoráty disponují vlastními výkonnými servery s virtualizací. Společně s odpovídajícím výpočetním výkonem mají také rozšířené možnosti ukládání dat pomocí NAS serverů.
- Uživatelské stanice jsou provozovány na nejnovější platformě operačního systému MS Windows 10 Enterprise LTSB, který poskytuje bezpečný provoz, včetně šifrování dat.
- Elektronická pošta, mobilní telefony, intranet a internet jsou hlavními komunikačními kanály jak na jednotlivých inspektorátech, tak v rámci celé SZPI. Všechny lokality mohou vzájemně komunikovat VCF vysoké úrovně a to včetně hlasových služeb realizovaných na platformě IP telefonie.
- Pro poštovní služby je používána platforma služeb Microsoft Exchange Server 2016 současně s nasazením výkonné kontroly před e-mailovými hrozbami od dodavatele GFI. Každý zaměstnanec má přidělenou vlastní e-mailovou adresu. Pro urychlení komunikace uvnitř SZPI je účelně využíváno globálních distribučních seznamů umožňujících hromadné odesílání zpráv nadefinovaným skupinám osob.
- Výrazné zefektivnění komunikace poskytuje synchronizace e-mailových schránek s mobilními přístroji. Těmito přístroji jsou vybaveni všichni zaměstnanci SZPI.
- Hlavním zdrojem informací a jejich zpracování v přímé souvislosti s kontrolní činností úřadu je agendový informační systém IS KOPR (informační systém pro kontrolní, laboratorní a právní činnost).
- V procesu dohledu nad veškerým tokem informací z pohledu dokumentů je v rámci celého úřadu stěžejním systémem elektronická spisová služba ERMS.
- Zaměstnanci jsou standardně vybaveni PC/NB, pevnými i mobilními telefony a bezpečnostními prvky pro připojení k VPN a nově i tokeny pro kvalifikované elektronické podpisy. Osobní jednání či poštovní korespondence jsou užívány ve vhodných či nutných případech.
- O důležitých jednáních či jejich výsledcích je pořizován písemný záznam. Zápis je vždy z jednání poradních orgánů ústředního ředitele (ÚŘ) – porady vedení (PV = 13 členů nejvyššího vedení = ÚŘ + ředitelé regionálních inspektorátů, ředitelé odborů ústředního inspektorátu + tiskový mluvčí) a operativní porady (OP = 6 členů = ÚŘ + ředitel OKLC + ředitel OPZ + ředitel OKÚ + ředitel OPTE + tiskový mluvčí). Dále probíhá řada porad a jednání za účelem setkání pracovních skupin, odborných pracovníků, metodického

vedení zaměstnanců apod. Vybrané zápisy jsou zpřístupněny na intranetu, ostatní jsou distribuovány cíleně dle účelu jednání. Veškerá problematika informačních a komunikačních technologií, zahrnující používaný HW i SW je řešena příslušnými vnitřními předpisy SZPI popisujícími bezpečnostní opatření, požadavky na nákup, provoz a údržbu těchto zařízení, přidělování přístupových práv a hesel, zálohování dat apod.

Opatření v případě zjištění protiprávního stavu

Inspektor na základě výsledků provedené kontroly u kontrolované osoby:

- zakáže výrobu nebo uvádění na trh nevyhovujících zemědělských výrobků nebo potravin;
- zakáže používání obalů, přístrojů a zařízení, které neodpovídají stanoveným požadavkům, nebo ke kterým není přiloženo požadované písemné prohlášení;
- zakáže užívání prostor pro výrobu a uvádění na trh zemědělských výrobků a potravin, pokud nesplňují stanovené podmínky, které umožňují uchovat jejich bezpečnost;
- zakáže užívání prostor pro výrobu nebo uvádění na trh zemědělských výrobků nebo potravin, pokud kontrolovaná osoba neumožnila inspektorovi vstupovat na pozemky, do staveb nebo do jiných prostor v souladu s jeho oprávněním podle zákona č. 255/2012 Sb.;
- zakáže používání obalů nebo etiket, jestliže informace na nich uvedené jsou v rozporu s požadavky stanovenými zvláštním právním předpisem nebo přímo použitelným předpisem Evropské unie;
- nařídí zničení nebezpečných zemědělských výrobků, potravin, anebo výrobků z révy vinné, které nelze uvést na trh podle přímo použitelného předpisu EU;
- uloží opatření k odstranění zjištěných nedostatků;
- uloží opatření k zajištění na trh uváděných zemědělských výrobků nebo potravin v případě, kdy jsou tyto označeny nebo nabízeny klamavým způsobem, případně které nesplňují požadavky stanovené zvláštními nebo přímo použitelnými předpisy;
- uloží opatření k zajištění zemědělských výrobků, potravin nebo dalších věcí, pokud tak stanoví zvláštní právní předpis;
- pozastaví uvádění na trh zemědělských výrobků nebo potravin, při podezření, že nejsou bezpečné;
- stanoví způsob zpracování vinných hroznů sklizených na vinici vysazené v rozporu se zákonnými požadavky, nebo produktů vyrobených z těchto vinných hroznů;
- uloží povinnost provádět na náklady kontrolované osoby rozborů v laboratoři;
- zakáže jednání, které je protiprávní podle nařízení (EU) č. 2006/2004 a kterého se kontrolovaná osoba dopustila na území EU či v jiném státě tvořícím EHS, za předpokladu, že takové jednání poškozuje nebo může poškodit společný zájem spotřebitelů;
- uloží další opatření ve smyslu platných právních předpisů, například podle nařízení (EU) 2017/625 a zákona č. 40/1995 Sb., nebo zákona č. 634/1992 Sb.

Při zjištění porušení ustanovení právních předpisů, je-li to možné, přiměřené a účelné, jsou inspektoři povinni vydat opatření podle § 5 odst. 1 zákona č. 146/2002 Sb. Pokud kontrolovaná osoba s vydaným opatřením nesouhlasí, může proti němu podat, nejpozději do pěti pracovních dnů ode dne jeho oznámení, písemné odvolání.

Komunikace s veřejností

SZPI zveřejňuje všechny důležité informace na svých webových stránkách – www.szpi.gov.cz. Jedná se o informace o úřadu samotném, jeho činnosti a kompetencích. Pro podnikatele jsou zde k dispozici všechny potřebné formuláře (např. k nahlásovacím povinnostem, povinné i dobrovolné certifikaci dovážených a vyvážených potravin, formuláře k ověřování hroznů a zatřídění vín apod.), prostřednictvím nichž se na SZPI obrací. Dozvědí se zde také například, jaké jsou podmínky provozování potravinářského podniku. Pro spotřebitele nabízí webové stránky SZPI varování před nebezpečnými potravinami a další obecné informace

o potravinách, jejich označování, podmínkách prodeje, ale i domácího zacházení. Na webových stránkách je také možné stáhnout výroční zprávy o činnosti SZPI, zprávy z monitoringu cizorodých látek v potravinách či zprávy o fungování systému RASFF. Tištěné verze těchto dokumentů jsou k nahlédnutí na ústředním inspektorátu. Kromě výše uvedeného SZPI na své stránky umísťuje i odborné příspěvky svých zaměstnanců nebo stanoviska úřadu k aplikaci některých právních předpisů.

Tiskový mluvčí Státní zemědělské a potravinářské inspekce vydává tiskové zprávy a poskytuje informace médiím, a to jak na regionální, tak na národní úrovni. Tiskové zprávy slouží jednak k prezentaci úřadu a SZPI jejich prostřednictvím seznamuje veřejnost se svými stanovisky, ale hlavně jejich prostřednictvím informuje o svých závažných zjištěních či přímo varuje před nebezpečnými potravinami. V takových případech je informování veřejnosti vždy adresné tak, aby byli spotřebitelé, ale i podnikatelé, schopni přesně identifikovat závadnou potravinu. V tiskových zprávách, které slouží k prezentaci úřadu, údaje o kontrolovaných osobách či konkrétních značkách potravin zveřejňovány nejsou. Tiskové zprávy jsou po rozeslání médiím neprodleně zveřejněny na webových stránkách úřadu, v řadě případů včetně fotodokumentace.

Za naplňování povinností vyplývajících ze zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, je zodpovědný ředitel Odboru kancelář úřadu.

Státní zemědělská a potravinářská inspekce má zavedený velmi flexibilní systém komunikace s veřejností, čímž se myslí jak spotřebitelé, tak podnikatelé. Hlavním nástrojem k tomu určeným je informační telefonní a e-mailová linka nebo elektronický formulář pro vznesení dotazu či podání podnětu ke kontrole, který se nachází na webových stránkách SZPI. Ročně takto SZPI zodpovídá okolo šesti tisíc dotazů (telefonických i písemných), které se vztahují k potravinám, k legislativě nebo k vlastní činnosti SZPI. Největší část je pak vyřízena přímo ústředním inspektorátem SZPI.

S ohledem na požadavky článku 11 nařízení (EU) 2017/625, který se týká transparentnosti úředních kontrol, mimo jiného SZPI rozsáhle komunikuje s širokou veřejností výsledky úředních kontrol v rámci projektu Potraviny na pranýři. Projekt Potraviny na pranýři se skládá z několika vzájemně propojených částí – webová stránka www.potravinynapranryri.cz, mobilní aplikace a profily na online sítích Facebook, Twitter a Instagram.

Web Potraviny na pranýři byl spuštěn 10. 7. 2012 a přináší informace o nevyhovujících šaržích potravin zjištěných v rámci úřední kontroly SZPI, uzavřených provozovnách, rizikových webových stránkách a tematicky zaměřených kontrolách.

Web je členěn do čtyř sekcí – Potraviny, Provozovny, Rizikové weby a Tematické kontroly a je designově propojen s oficiální webovou stránkou SZPI – www.szpi.gov.cz.

V sekci Potraviny jsou záznamy o nevyhovujících vzorcích potravin zjištěných úřední kontrolou členěny do třech kategorií dle závažnosti porušení právního předpisu – nebezpečné, falšované a nejakostní. U každého záznamu je uveden název výrobku, název a adresa kontrolované osoby (kde byla nevyhovující šarže odebrána), typ provozovny (např. maloobchod, velkoobchod, výroba, restaurace, internetový obchod) popis a vysvětlení důvodu nevyhovění právním předpisům. Mezi další uváděné údaje patří informace o výrobcí, distributorovi, dovozci, šarži, datu spotřeby, datu odběru vzorku, zemi původu, nebo fotografie výrobku.

V sekci Potraviny jsou možné dva způsoby vyhledání – přímým zadáním výrazu do vyhledávacího pole na úvodní stránce nebo pomocí rozšířeného hledání. V rozšířeném hledání je možné třídit záznamy např. podle kontrolované osoby, výrobce, země původu apod. Rovněž je možné třídit výrobky podle skupin a podskupin potravin. Web umožňuje třídit

i kliknutím na konkrétní informaci (např. na kontrolovanou osobu) u jednotlivých záznamů. Lze tak zobrazit například seznam výrobků od jednoho výrobce nebo od jedné kontrolované osoby, které jsou na webu zveřejněny.

Od 15. 11. 2016 přispívá do sekce Potraviny svými kontrolními zjištěními i Státní veterinární správa.

Sekce Provozovny byla spuštěna 1. 4. 2015. V sekci „Provozovny“ jsou zveřejňovány provozovny nebo části provozoven, ve kterých SZPI uložila zákaz užívání prostor dle § 5 odst. 1 písm. a) bodu 3 zákona č. 146/2002 Sb., z důvodu závažného porušení hygienických předpisů. Záznamy o uzavřených provozovnách jsou doplněny fotografiemi. Pokud kontrolovaná osoba zajistí nápravu zjištěných nedostatků a zákaz je uvolněn, je u provozovny na webu doplněna informace o jejím znovuotevření. Záznamy je možné zobrazit jako seznam, nebo pro lepší přehled na mapě ČR.

V Tematických kontrolách jsou uvedeny výsledky kontrolních akcí, které byly zaměřeny na určitou konkrétní problematiku trhu. Jsou zde uvedeny všechny šarže potravin, které byly v rámci kontrolní akce zkontrolovány, a to i ty, které vyhověly právním předpisům.

V sekci Rizikové webové stránky SZPI od 15. 5. 2019 informuje spotřebitele o webových stránkách, které nabízejí potraviny (zejména doplňky stravy) v rozporu s právními předpisy ČR a EU. Jedná se o stránky, které jsou jednoznačně orientovány na tuzemského spotřebitele - zboží prezentují v českém jazyce, prodej nabízí v českých korunách a umožňují doručení zásilky do ČR, ve skutečnosti ale jejich provozovatelé sídlí převážně mimo území EU, případně jejich sídlo nelze identifikovat a SZPI tak u těchto prodejců má velmi omezenou možnost vymáhat dodržování právních předpisů.

Komunikace se spotřebiteli je pro SZPI velmi důležitá, proto je na webu umístěn kontaktní formulář „Přípomínka k webu“, v rámci něhož mají spotřebitelé možnost zasílat své dotazy nebo návrhy na zlepšení webu.

Web je spotřebiteli velmi kladně hodnocen, v letech 2012 až 2014 získal ocenění Křišťálová lupa – Cena českého Internetu v kategorii Veřejně prospěšná služba, v níž vítěze určilo hlasování veřejnosti.

Spotřebitelům je k dispozici ke stažení zdarma mobilní aplikace Potraviny na pranyři pro operační systémy iOS a Android.

Mobilní aplikace uživatelům umožňuje zobrazit si 20 nejnovějších záznamů zveřejněných na webu Potraviny na pranyři; zkontrolovat si, kde v jejich okolí byly zjištěny nevyhovující potraviny a to nejen pomocí GPS lokalizace zařízení, ale i po zadání PSČ či vyhledání konkrétního místa na mapě; vyhledávat v Tematických kontrolách a v Rizikových webech; zobrazit si aktuality z www stránek SZPI; vyhledat si kontakt na všechny inspektoráty SZPI.

Mobilní aplikace dále umožňuje uživateli/spotřebiteli podat podnět ke kontrole – jednoduše svým mobilním zařízením vyfotit závadný stav nebo potravinu, o které chce SZPI informovat, doplnit popis nedostatku a odeslat informace z mobilní aplikace přímo na příslušný inspektorát SZPI. Jedná se o jeden z několika způsobů, jakým jsou SZPI přijímány podněty ke kontrole a naplňován tak požadavek čl. 140 nařízení (EU) 2017/625.

Mobilní aplikace byla v roce 2014 v anketě Mobilní aplikace roku veřejností zvolena jako nejlepší aplikace v kategorii *Aplikace pro lepší svět*.

SZPI zaměřila pozornost k novým silným informačním platformám na internetu, kterými jsou sociální sítě. 26. 2. 2014 spustila SZPI Facebookový profil Potraviny na pranyři, který spotřebitelům přináší každodenní informace o výsledcích kontrol a osvětové seriály s populárně-edukativní náplní, kterými se podílí na jejich vzdělávání. Důraz je kladen

i na vizuální styl příspěvků, díky kterému se společně s méně formálním jazykem daří oslovit širokou veřejnost napříč generacemi. Dne 7. 7. 2014 byl spuštěn profil @NaPranyri na sociální síti Twitter a 20. 10. 2016 profil na sociální síti Instagram. Důležitý je fakt, že veřejnost může na sociálních sítích aktivně o problematice potravin diskutovat.

Informace k důvěrnosti

Kontrolující má povinnost šetřit práva a právem chráněné zájmy kontrolovaných osob, předat neprodleně převzaté doklady kontrolované osobě, pominou-li důvody jejich převzetí, zajistit řádnou ochranu odebraných originálních dokladů proti jejich ztrátě, zničení, poškození nebo zneužití, pořizovat o výsledcích kontroly protokol. Kontrolující (a přizvaná osoba) má dále povinnost zachovávat mlčenlivost o všech skutečnostech, o kterých se dozvěděl v souvislosti s kontrolou nebo úkony jí předcházejícími, přičemž nesmí takto získaných informací zneužít. Povinnost mlčenlivosti přitom trvá i po skončení pracovněprávního či jiného vztahu. Kontrolujícího (nebo přizvanou osobu) může povinnosti mlčenlivosti zprostit ten, v jehož zájmu tuto povinnost má, anebo ve veřejném zájmu nadřazená osoba kontrolujícího. Tímto ustanovením není dotčena povinnost oznamovat určité skutečnosti příslušným orgánům.

SZPI má zaveden a certifikován systém managementu jakosti dle EN ISO 9001 pro „Výkon činnosti správního úřadu provádějícího státní dozor v oblasti potravin, vybraných výrobků a veřejného stravování. Nezávislý certifikační audit provedla mezinárodní společnost BVQI v r. 2005, od té doby je systém aktivně udržován, včetně recertifikace.

Postupy pro provedení interních auditů jsou uvedeny v organizační směrnici, která vychází z požadavků normy pro auditování ISO 19011. Směrnice řeší výběr auditorů (zajištění nestrannosti a nezávislosti), sestavování programu auditů (systematický přístup, zainteresování celého vedení SZPI), sestavování plánu auditu, provedení auditu, dokumentaci zjištění auditu (písemná zpráva, zdokumentování zjištění), systém řešení nápravných a preventivních opatření. Interní audity zajišťují zaměstnanci SZPI. Auditóři jsou vybráni z různých organizačních úrovní SZPI, čímž je zaručena jak jejich potřebná odbornost, tak požadovaná nezávislost.

Metodicky auditory vede manažer procesu řízení jakosti, který rovněž zpracovává program interních auditů, zveřejňuje zprávy z interních auditů, vede evidenci zjištění a případných neshod, připravuje podklady pro přezkoumávání SMJ vedením, komunikuje s externí certifikační společností apod.

Součástí auditu je sestavení plánu auditu, komunikace s vedoucím auditované oblasti, provedení vlastního auditu, projednání zjištění auditorů, zpracování zprávy. Všechny zprávy jsou přístupny všem zaměstnancům SZPI na intranetu, včetně přehledu zjištění a návrhů opatření, která přijímají vedoucí auditovaných oblastí.

Vedení SZPI schvaluje program interních auditů na stanovené období. Do programu mohou být během stanoveného období zařazeny mimořádné audity. Interní audity probíhají v průběhu roku na všech inspektorátech SZPI.

Většina interních auditů je postupových – se zaměřením na kontrolní činnost, dále je auditováno např. vzdělávání zaměstnanců, tuzemské pracovní cesty, vyřizování podnětů spotřebitelů apod.) Pro každý audit jsou stanoveny cíle a kritéria auditu.

Na základě doporučení interních auditů mohou být do plánu vzdělávání zařazovány konkrétní vzdělávací aktivity. Během auditů jsou využívány různé techniky auditování, např. pozorování, dotazování, kontrola dokumentace, kontrola záznamů, kontrola informačních systémů.

Na závěr auditu projedná vedoucí auditor všechna svá zjištění s ředitelem auditovaného útvaru nebo inspektorátu. Ředitel auditovaného útvaru nebo inspektorátu stanoví ve spolupráci s auditorem nápravná, případně preventivní opatření. V případě, jedná-li se o neshodu nebo systémovou neshodu, jsou nápravná, případně preventivní opatření projednána na operativní

poradě nebo poradě vedení. Kontrola plnění opatření je prováděna vedoucími zaměstnanci. Ověření plnění opatření je prováděno v rámci přezkoumání SMJ vedením, formou následných interních auditů a externími audity certifikačního orgánu.

Systém managementu jakosti je 1x ročně přezkoumáván vedením SZPI (porada vedení). Jednou z oblastí, které se přezkoumání týká, jsou rovněž provedené interní audity a jejich zjištění, jsou hledány možnosti zlepšování systému a zároveň je schvalován program interních auditů na další období.

Na SZPI probíhá každý rok (od roku 2005) nezávislý externí audit, jehož kritériem je norma ISO 9001.

Průběžná spolupráce je navázána s/se:

- *Státním zemědělským intervenčním fondem* – Smlouva o součinnosti ze srpna/září 2015 ve stanovených oblastech týkajících se odvětví ovoce a zeleniny a odvětví výrobků z ovoce a zeleniny.
- *Generálním ředitelstvím cel* – dohoda o vzájemné spolupráci ze dne 12. 12. 2019.
Účelem a předmětem dohody s GRČ je:
 - a) stanovit podrobná pravidla pro vzájemnou spolupráci a poskytování informací mezi SZPI a orgány Celní správy ČR při výkonu úředních kontrol při dovozu potravin neživočišného původu ze třetích zemí, včetně těch, které vstupují na území EU prostřednictvím míst prvního vstupu na území ČR, a které jsou dováženy na území EU prostřednictvím míst dovozu na území ČR
 - b) upravit vzájemnou výměnu informací o potravinách určených na vývoz do třetích zemí;
 - c) upravit vzájemnou výměnu informací týkajících se zachytu podezřelých potravin podléhajících spotřební dani, které svým složením neodpovídají platným právním předpisům
 - d) stanovit pravidla pro společné plánování a nasazování příslušníků Celní správy ČR a pracovníků SZPI v rámci výkonu kontrolních kompetencí při součinnostních kontrolních akcích.

SVS

ÚVS je řízena ústředním ředitelem SVS, její kompetence jsou stanoveny § 48 veterinárního zákona.

Jednou ze základních organizačních norem SVS je Organizační řád SVS, který upravuje a blíže rozvádí vnitřní organizaci, zásady řízení, organizační uspořádání, působnost a strukturu jednotlivých útvarů, dělbu práce a vztahy mezi nimi. Celá SVS má celkem 15 sekcí.

Dvě sekce jsou součástí ÚVS – sekce veterinární a sekce ekonomicko-správní, tyto jsou řízeny řediteli sekcí.

ÚVS SVS řídí:

- a) 13 sekcí - Krajských veterinárních správ SVS, které se zřizují pro územní obvody krajů a vykonávají v nich státní správu ve věcech veterinární péče, a Městskou veterinární správu v Praze SVS, která vykonává působnost krajské veterinární správy na území hlavního města Prahy. Ředitelé KVS jsou na stejném stupni řízení jako ředitelé sekcí Ústřední veterinární správy. Čtrnáctá krajská veterinární správa (KVS SVS pro Karlovarský kraj) je organizačně vymezena jako odbor;
- b) Ústav pro státní kontrolu veterinárních biopreparátů a léčiv;
- c) 3 státní veterinární ústavy.

Sekce veterinární ÚVS: následující odbory jsou klíčové pro kontrolu bezpečnosti potravin, zdraví a pohody zvířat:

- *Odbor veterinární hygieny a ochrany veřejného zdraví* má tři oddělení: oddělení veterinární hygieny, oddělení bezpečnosti potravin a oddělení veterinární asanace a SEUROP. Odbor připravuje a zpracovává návrhy koncepcí péče o zdravotní nezávadnost živočišných produktů a krmiv a koncepcí na ochranu životního prostředí související s chovem hospodářských zvířat a výrobou živočišných produktů a s veterinární asanací. Organizuje, řídí a kontroluje výkon státního veterinárního dozoru na úseku zabezpečování zdravotní nezávadnosti živočišných produktů a krmiv a veterinární asanace. U produktů živočišného původu provádí kontrolu nad dodržováním pravidel ekologické produkce. Taktéž vydává nálezy, posudky a osvědčení. Zpracovává a koordinuje plány sledování (monitorování) přítomnosti nepovolených látek, reziduí a látek kontaminujících potravinový řetězec. Koordinuje veterinární hygienický dozor nad nakládáním s živočišnými produkty, vedlejšími živočišnými produkty a krmivy. Připravuje podklady pro vytváření metodiky kontrol a vyhodnocování jejich plánů. Aktivně se podílí na činnosti v orgánech EU, spolupracuje s ostatními ústředními správními orgány, podílí se na přípravě návrhů právních předpisů v oblasti veterinární hygieny, ochrany veřejného zdraví a ekologie a je kontaktním místem Systému rychlého varování pro potraviny a krmiva (dále jen „RASFF“) a Systému správní pomoci a spolupráce (dále jen „AACs“). Spolupracuje na vypracovávání odborných stanovisek k odvoláním proti rozhodnutím krajských veterinárních správ.

Struktura dozorových orgánů veterinární správy je určena organizačními řády, které schvaluje ústřední ředitel.

ÚVS vykonává působnost na celém území ČR

- metodicky řídí provádění úředních kontrol (zejména veterinární dozor, inspekci a audity) u provozovatelů potravinářských podniků prostřednictvím metodických návodů. Metodické návody SVS a ostatní vnitřní předpisy, stejně jako veškeré další řízené interní dokumenty SVS jsou přístupné všem zaměstnancům v příslušné registratuře elektronického systému spisové služby (e-spisu),
- pořádá pravidelné porady jednotlivých odborů,
- organizuje odborná školení a vzdělávací akce,
- provádí metodické kontroly podřízených organizací,
- pravidelně vyhodnocuje výsledky úředních kontrol prostřednictvím informací z datového skladu IS SVS a na základě tohoto hodnocení provádí cílené kontroly výkonu veterinárního dozoru,
- koordinuje realizaci monitoringu cizorodých látek, monitoringu zoonóz a původců zoonóz a v souladu s nařízením č. 2160/2003 monitoring salmonel v chovech hospodářských zvířat,
- koordinuje laboratorní diagnostiku v 3 SVÚ a ÚSKVBL,
- provádí na základě dlouhodobého 5-letého plánu a ročních programů interní auditu systému úředních kontrol na jednotlivých KVS podle čl. 6 nařízení (EU) 2017/625, jejichž součástí jsou i kontroly na místě přímého výkonu úředních kontrol v dozorovaných subjektech.

KVS

- v souladu s legislativními požadavky a metodickými návody SVS vypracovávají plány úředních kontrol,
- sestavují jednoletý, tříletý popřípadě pětiletý plán auditů určených potravinářských podniků, sestavují auditorské týmy a řídí realizaci těchto auditů,
- odebírá vzorky v rámci monitoringu v rozsahu stanoveném SVS,
- provádí úřední kontroly spočívající zejména ve veterinárním dozoru, inspekci a auditech,

- provádí v dvoustupňovém režimu kontroly výkonu vlastního veterinárního dozoru – provádí metodické kontroly inspektorů a jejich činnosti.

Hlavním cílem JIVVPK je zajistit vysokou úroveň ochrany lidského zdraví v celém potravinovém řetězci počínaje zemědělskou prvovýrobou přes zpracování, přepravu, skladování a prodej živočišných produktů. Jedná se o rozsáhlou kontrolní činnost všech oblastí, které vymezuje především nařízení (EU) 2017/625.

Kontrola orgánů veterinární péče je směřována na:

- **péči o zdraví zvířat a jeho ochranu**, zejména předcházení vzniku a šíření nákaz a jiných onemocnění zvířat a jejich zdolávání, ochranu zvířat a péči o jejich dobré životní podmínky, ochranu zdraví lidí před nemocemi přenosnými ze zvířat na člověka,
- **péči o zdravotní nezávadnost živočišných produktů a krmiv** a ochranu zdraví lidí před jeho poškozením nebo ohrožením živočišnými produkty,
- **dozor nad dodržováním povinností a požadavků stanovených k zajištění těchto úkolů zákonem 166/1999 Sb., dalšími zvláštními právními předpisy ČR** (uvedenými v národních předpisech výše) k dispozici jsou i dohody o společných kontrolách, a to Dohoda s GŘC o vzájemné součinnosti a spolupráci ze dne 9. 3. 2015, a společný metodický pokyn k předávání informací o výskytu infekčních onemocnění z potravin mezi orgány ochrany veřejného zdraví a orgány veterinární správy ze dne 31. 8. 2009, Dohoda s MZe a SZPI o vzájemné součinnosti a spolupráci ze dne 21. 7. 2009, Dohoda o spolupráci při zveřejňování výsledků kontrolní činnosti SVS na internetových stránkách Potraviný na pranýři ze dne 13. 1. 2017, Dohoda o spolupráci s ÚKZÚZ stanovující rámec spolupráce mezi ÚKZÚZ a SVS při výkonu úředních kontrol nad zdravotní nezávadností a bezpečností krmiv a krmných surovin a používáním vedlejších živočišných produktů jako hnojiva ze dne 22. 2. 2010, Veřejnoprávní dohoda mezi MZe a SVS o provádění kontrol ze dne 20. 11. 2015 upravující rámec spolupráce ve věci kontrol pravidel ekologické produkce a předpisy EU pro oblast působnosti orgánu veterinární správy v oblastech čl. 1 odst. 2 písm. a), b), c), d), e) f) i) a j) nařízení (EU) 2017/625,
- **ochranu území České republiky (EU) před zavlečením nákaz** zvířat a nemocí přenosných ze zvířat na člověka a před dovozem zdravotně závadných živočišných produktů a krmiv ze zahraničí,
- **veterinární asanaci, a státní dozor nad prováděním klasifikace těl jatečných zvířat**, kdy SVS v roce 2015 převzala od ÚKZÚZ tyto kompetence nad výkonem dozoru nad klasifikací těl jatečných zvířat. Kontrolní činnost je v této oblasti vedena s důrazem na kontrolu klasifikace jatečně upravených těl skotu a prasat, na dodržování referenční úpravy jatečných těl těchto zvířat, na jejich správné označování, vedení a evidenci klasifikačních protokolů. Součástí činnosti v této oblasti je i dohled a kontrola nad řádným odesláním hlášení o klasifikaci v návaznosti na další zpracovávání těchto dat.
- **ochranu životního prostředí před nepříznivými vlivy** souvisejícími s chovem zvířat, výrobou a zpracováváním živočišných produktů, jakož i ochranu zvířat a jejich produkce před riziky ze znečištěného životního prostředí.

Podávání zpráv a komunikační kanály

- Odborný IS SVS (dále jen „OIS SVS“) je legislativně vymezen ve vyhlášce č. 329/2003 Sb. Tento systém je mj. určen pro evidenci a předávání informací o úředních kontrolách.
- SVS zpracovává v tomto IS registry, katalogy, data. Počítačové soubory jsou vytvářeny a vkládány do klienta modulárního databázového IS SVS přímo na jednotlivých pracovištích státního veterinárního dozoru na území celé České republiky (KVS, SVÚ, specializovaná pracoviště). Data o výsledcích výkonu státního

veterinárního dozoru jsou pravidelně agregována do celorepublikových databází, z nichž jsou připravovány výstupy pro interní potřeby vedení SVS i MZe. Je zde zpracován registr subjektů pod státním veterinárním dozorem, registr laboratoří, zabývajících se veterinární a potravinářskou laboratorní diagnostikou, registr veterinárních lékařů (v případě SVL spolupráce s KVL), údaje o dovozech živých zvířat a živočišných produktů, podléhajících kontrole na pohraniční veterinární stanici, data o preventivních akcích v rámci monitorování a udržování příznivé nakažové situace u volně žijících, hospodářských i zájmových zvířat, evidence a údaje o zdolávání ohnisek nakaž volně žijících, hospodářských i zájmových zvířat (vazba na evropský veterinární informační systém ADNS, BT-NET a IZS), evidence výsledků veterinární prohlídky porážených hospodářských zvířat, evidence výsledků veterinární prohlídky zvěřiny, evidence dozorových akcí nad produkcí potravin živočišného původu (RASFF), evidence zjišťovaných závad a jejich řešení, evidence odběrů indikovaných vzorků a výsledků jejich vyšetření, evidence správních řízení, evidence dozorových akcí nad dalším zacházením s potravinami živočišného původu (RASFF), evidence zjišťovaných závad jejich řešení, evidence odběrů indikovaných vzorků a výsledků jejich vyšetření, evidence správních řízení, evidence dozorových akcí nad likvidací odpadů živočišného původu (RASFF), evidence zjišťovaných závad a jejich řešení, evidence odběrů indikovaných vzorků a výsledků jejich vyšetření, evidence správních řízení, data v systému detekce a prevence výskytu cizorodých látek v potravních řetězcích, speciální monitorovací akce SVS podle aktuální situace v ČR i ve světě, evidence vyšetření na BSE, evidence likvidování specifikovaného rizikového materiálu, evidence akcí kontrol plnění zákona na ochranu zvířat a obecně welfare, evidence mezikrajových přesunů zvířat a vybraných živočišných komodit (vazba na evropský veterinární informační systém TRACES), evidence kontrol identifikace a registrace zvířat (spolupráce s MZe a ČPI), evidence registrovaných veterinárních léčivých přípravků, schválených veterinárních přípravků a schválených veterinárních technických přípravků (ÚSKVBL).

- Z evropských IS jsou to především TRACES, ADNS, BT-NET, RASFF (přes NKM na SZPI), Residues a ze světových WAHIS (IS O. I. E.).
- Kromě toho odbor informačních a komunikačních technologií zajišťuje provoz neveřejné části webových stránek SVS (tzv. Portál SVS), které slouží spolu s evidencí dokumentů pro podporu výkonu státního veterinárního dozoru.
- Odbor veterinární hygieny a ochrany veřejného zdraví SVS používá také vnitřní systém varovných hlášení tzv. vnitřní alert, kterým jsou zasílány informace o zjištění zdravotně závadných surovin, potravin nebo krmiv na území ČR, případně informace o falšování potravin a podvodech v potravinách ve spojení s klamáním spotřebitele. Systém je založen na vkládání stručné informace o nebezpečí, identifikaci suroviny, nebo potraviny, případně krmiva, dále identifikaci výrobce a způsobu řešení nebezpečí do jednotného formuláře a rozeslání této informace jak na odbor veterinární hygieny a ochrany veřejného zdraví SVS, tak všem KVS pomocí e-mailových zpráv.
- K dalším komunikačním kanálům ÚVS a KVS patří internet, poštovní korespondence a elektronická pošta, faxy, telefony, PC s tiskárnou a notebooky, porady, včetně zápisů, pracovní skupiny, osobní jednání. O průběhu důležitých jednání a jejich výsledcích je vyhotoven písemný záznam. Následně je zápis rozeslán účastníkům jednání a ostatním pracovníkům, kterých se projednávána problematika včetně úkolů týká.

Kontrolní systém SVS vychází ze zásady „kdo řídí, musí řádně provádět kontrolu na svěřeném úseku“. Ředitel odboru interního auditu a kontroly podléhá ústřednímu řediteli SVS. Náplní tohoto odboru je provádění interního auditu KVS a spolupráce při

auditu SVS prováděného externí autoritou a současně provádění interních kontrol činnosti pracovníků KVS, SVÚ a ÚSKVBL.

Odborní pracovníci (samostatní odborní referenti) jednotlivých odborů a oddělení provádějí kontrolu činnosti odborných pracovníků krajských veterinárních správ na svěřeném úseku.

Oblast veterinární hygieny

Odborní pracovníci referenti odboru veterinární hygieny, ochrany veřejného zdraví provádějí kontrolu činnosti odborných pracovníků krajských veterinárních správ na svěřeném úseku (červené maso, bílé maso, mléko, ryby, vejce a vaječné výrobky, med, zvěřina a jiné živočišné produkty).

Sestupně podle rozsahu kontrolní činnosti se používají tyto metody:

Stálý dozor/stálá přítomnost veterinárních pracovníků na jatkách, kde je prováděna prohlídka jatečných zvířat a masa, dále pak ve velkých bourárnách/porcovnách při jatkách, ve velkých mlékárnách a v asanačních podnicích.

Veterinární dozor v ostatních podnicích pod veterinárním dozorem s plánovanou frekvencí veterinárních kontrol, která vychází z míry rizika. Plány kontrol v konkrétních provozech jsou k dispozici v jednotlivých KVS.

Monitorovací plány jsou centrálně rozplánovány na jednotlivé kraje v návaznosti na počty chovaných a porážených zvířat rovnoměrně na celý rok v návaznosti na laboratorní kapacity a validované vyšetřovací metody. Inspektoři KVS se při realizaci monitorovacích plánů řídí příslušnou legislativou a pokyny metodických návodů vydávaných SVS. Jde především o zajištění odběru předepsaného počtu vzorků podle pravidel a zásad daných legislativou nebo příslušnými MN.

- *Monitoring cizorodých látek* (těžké kovy, chlorované pesticidy, veterinární léčiva, hormonální látky apod.) v souladu s vyhláškou č. 291/2003 Sb.,
- *Monitoring zoonóz a původců zoonóz* v souladu s vyhláškou č. 356/2004 Sb. Pravidla pro pravidelné mikrobiologické vyšetření původců zoonóz stanovila SVS v Metodickém návodu SVS, kde je uveden postup pro mikrobiologické vyšetření čerstvého hovězího, vepřového a drůbežího masa na přítomnost mikroorganismů *Salmonella* spp., *Cambylobacter jejuni*, *Cambylobacter coli* a shigatoxigenní *Escherichia coli*.
- *Monitoring salmonel v drůbežích chovech* v souladu s nařízením (ES) č. 2160/2003.

V souladu s vyhláškou č. 291/2003 Sb., je každoročně zpracován podrobný „Plán pravidelného sledování (monitorování) reziduí a látek kontaminujících (cizorodých látek) v potravinovém řetězci“ na základě § 48 odst. 1 písm. a) zákona č. 166/1999 Sb. Plán je sestaven podle zásad daných vyhláškou č. 291/2003 Sb., o zákazu podávání některých látek zvířatům, jejichž produkty jsou určeny k výživě lidí, a o sledování (monitoringu) přítomnosti nepovolených látek, reziduí a látek kontaminujících, pro něž by živočišné produkty mohly být škodlivé pro zdraví lidí, u zvířat a v jejich produktech, ve znění pozdějších předpisů (transpozice směrnice Rady 96/23/ES, ve znění pozdějších předpisů, směrnice Rady 96/22/ES, ve znění pozdějších předpisů, rozhodnutí Rady 98/179/ES, rozhodnutí Komise 97/747/ES). Plán monitoringu je spolu s výsledky za minulý rok předkládám Komisi vždy do 31. března, popis přijatých opatření k nevyhovujícím zjištěním (nevyhovující výsledky vyšetření) vždy do 31. května.

Vyšetřování obsahu pesticidních látek v surovinách a potravinách živočišného původu je součástí systému národního monitoringu reziduí a kontaminantů v potravinovém řetězci. Podle směrnice Rady 96/23 o kontrolních opatřeních u některých látek a jejich reziduí v živých zvířatech a živočišných produktech. Dále jsou rezidua pesticidů kontrolována v rámci Víceletého kontrolního plánu pro rezidua pesticidů vydávaného Ministerstvem zdravotnictví České republiky a v rámci koordinovaného víceletého plánu každoročně vydávaného formou nařízení Evropské Komise.

Dle směrnice Rady 96/23/ES jsou pesticidy zařazeny do skupin se stanoveným minimálním počtem odebraných vzorků. Jedná se o skupiny B3a – organochlorové pesticidy, B3b – organofosforové insekticidy a některé karbamáty a pyretroidy (skupina B2c), které mají farmakologický účinek a jsou řazeny i mezi léčiva (např. tau-fluvalinat, cypermetrin, deltametrin aj.).

Počty plánovaných odběrů vzorků jsou vypočítány z celkového počtu jednotlivých druhů porážených zvířat a z celkové produkce surovin a potravin živočišného původu za posledních 12 měsíců (podle přílohy IV směrnice Rady 96/23/ES). Skupiny veterinárních léčiv, pesticidních látek, chemických prvků, mykotoxinů, potravinářských barviv a polutantů životního prostředí ve vazbě na druhy analyzovaných vzorků, jsou dány přílohou č. I. a II. směrnice Rady 96/23/ES.

Práce laboratoří státních veterinárních ústavů (SVÚ) v Praze, v Jihlavě a v Olomouci a Ústavu pro státní kontrolu veterinárních biopreparátů a léčiv (ÚSKVBL), které participují na vyšetřování reziduí a látek kontaminujících v rámci národního plánu monitoringu, se řídí rozhodnutím Komise 2002/657/ES, kterým se provádí směrnice Rady 96/23/ES, pokud jde o provádění analytických metod a interpretace výsledků. Chemické laboratoře uvedených ústavů jsou současně národními referenčními laboratořemi (NRL) pro konkrétní skupiny chemických látek a chemických prvků, jejichž rezidua a koncentrace se zjišťují v rámci národního monitoringu (ustanovení NRL dle článku 14 směrnice Rady 96/23/ES).

KVS mají povinnost podle § 49 odst. 1 písm. b) veterinárního zákona rozpracovat celostátní plán na svá jednotlivá pracoviště a zodpovídají za jeho splnění.

Vyšetřování vzorků, odebíraných podle tohoto plánu, je součástí státní kontroly zdravotní nezávadnosti krmiv a potravin živočišného původu v rámci kontroly dodržování požadavků všeobecného potravinového práva (nařízení (ES) č. 178/2002). Výsledky tedy slouží především orgánům státního veterinárního dozoru. Veřejnosti jsou každoročně souhrnně prezentovány formou informačního bulletinu na oficiálních webových stránkách SVS a průběžně formou tiskových zpráv. Výsledky jsou dále předkládány MZe jako podklad pro vydávání roční Zprávy o výsledcích sledování a vyhodnocování cizorodých látek v potravinových řetězcích. Vybrané výsledky využívá pro svá hodnocení Ministerstvo životního prostředí, MZ a Státní ústav pro jadernou bezpečnost.

Pro případy dovozu komodit ze třetích zemí se postupuje podle každoročně vydávaného plánu monitorování určeného pro pohraniční veterinární stanici letiště Praha Ruzyně, který je zpracováván na základě čl. 4 odst. 5 a přílohy II odst. 5 prováděcího nařízení Komise (EU) 2019/2130. Pokud kontroly potravin a krmiv u dováženého zboží ze třetích zemí prokáží, že produkty nesplňují dovozní podmínky, uplatňují se ustanovení článku 65 až 72 nařízení (EU) 2017/625.

Do tohoto systému úředních kontrol je ÚSKVBL zapojen národní referenční laboratoří pro sledování reziduí veterinárních léčiv, která provádí analýzy látek skupiny A a reziduí sedativ (sk. B2d) vyhlášky č. 291/2003 Sb., ve znění vyhlášky č. 51/2012 Sb., ve vzorcích napájecích vod, krmiv, živých zvířat, surovin a potravin živočišného původu, odebraných v rámci:

- plnění plánu pravidelného sledování (monitorování) přítomnosti nepovolených látek, reziduí a látek kontaminujících v potravinovém řetězci v ČR, které provádí ÚVS SVS;
- plnění plánu kontroly reziduí a kontaminantů v dovážených komoditách ze třetích zemí na pohraniční veterinární stanici (PVS) Praha – Ruzyně, které provádí ÚVS SVS;
- běžného veterinárního hygienického dozoru, který provádí KVS/MěVS.

Výsledky těchto analýz předává ÚSKVBL příslušným orgánům státního veterinárního dozoru (KVS/MěVS včetně PVS Praha-Ruzyně a ÚVS SVS), kterým slouží jako podklady pro jejich

rozhodnutí. SVS ČR výsledky monitoringu hodnotí a každoročně předkládá Komisi vždy do 31. března, dále je předkládá Ministerstvu zemědělství ČR a zveřejňuje je formou informačního bulletinu na oficiálních stránkách ÚVS SVS.

Pracovníci odboru inspekce ÚSKVBL se podílí i na šetření nevyhovujících nálezů reziduí veterinárních léčiv.

ÚVS v případech nadlimitních/nevyhovujících nálezů a případů podezření na nedovolené ošetření či prokázaného nedovoleného ošetření postupuje v souladu s ustanovením veterinárního zákona a vyhlášky č. 291/2003 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a zejména:

- koordinuje spolupráci mezi KVS a SVÚ a ÚSKVBL;
- rozhoduje o poskytování informací o případu;
- informuje (v určených případech) orgány EU.

KVS v případech nadlimitních/nevyhovujících nálezů a případů podezření na nedovolené ošetření či prokázaného nedovoleného ošetření:

- provádí kontroly a opatření zaměřené na shromáždění důkazů prokazujících důvody a původce nadlimitního nálezu či nedovoleného ošetření, včetně případného odběru vzorků od zvířat, vzorků živočišných produktů a vzorků krmiv, napájecí vody či vody, v níž byli chováni živočišové vodního hospodářství včetně kontroly výroby krmiv.

Mezikrajské komise odborných veterinárních pracovníků jsou ústředním ředitelem jmenovány příležitostně k řešení specifických problémů v krajích.

Odběry vzorků surovin a potravin k laboratornímu vyšetření pro objektivizaci některých rozhodnutí veterinárních pracovníků na jatkách a provozech s produkcí potravin jsou prováděny podle předem schválené metodiky SVS (Metodický návod SVS pro odběr vzorků potravin, surovin, krmiv a pitné vody při provádění úředních kontrol za účelem ověřování souladu s právními předpisy o krmivech a potravinách a ustanovení o zdraví zvířat a dobrých životních podmínkách zvířat).

Veterinární kontrola je prováděna ve všech provozech, kde se získávají, vyrábějí, zpracovávají, ošetřují, balí, skladují, přepravují a prodávají živočišné produkty, jak je vymezeno ve veterinárním zákoně a zákoně o potravinách. Jedná se zejména o jatky, bourárny, porcovny, výroby masných výrobků, mlékárny, výroby mléčných výrobků, mléčnice, třídírny vajec, výroby vaječných výrobků, zařízení pro nakládání se zvěřinou, zařízení pro uchování těl ulovené volně žijící zvěře, zpracovny ryb, medu, mísirny krmiv, asanační podniky. Seznamy dozorovaných míst jsou uvedeny na webové adrese www.svscr.cz.

Všechny kontroly mají povahu úředních kontrol a jsou dokumentovány v „Protokolech o kontrole“ nebo v závěrečných zprávách z auditů.

Frekvence kontrol vychází z kategorizace rizika, které je specifikováno v bodě 1.2.

Pro kontrolu dovozu (dovoz ze třetích zemí) je na území ČR PVS Praha-Ruzyně. Kontrolní činnost je realizována úředními veterinárními lékaři PVS v souladu s příslušnými právními předpisy EU a podle metodického pokynu vydaného SVS. Výstupem provedené kontroly dokladů, totožnosti a fyzické kontroly je vydání společného zdravotního vstupního dokladu (CHED).

Laboratoře

- Podle § 51a zákona č. 166/1999 S., MZe určuje národní referenční laboratoře podle čl. 100 odst. 1 nařízení (EU) 2017/625 za účelem prohlubování, koordinace a sjednocování laboratorní a diagnostické činnosti. MZe určí státní veterinární ústav, popřípadě jiné zařízení jako národní referenční laboratoř, jestliže je tento ústav nebo zařízení oprávněn k provádění příslušného druhu vyšetření a splňuje podmínky stanovené v čl. 100 odst. 2 a 3 nařízení (EU) 2017/625. Určení národní referenční laboratoře může MZe odejmout,

jestliže činnost není vykonávána řádně, anebo odpadl důvod pro její určení. Národní referenční laboratoř plní povinnosti a úkoly stanovené v čl. 101 odst. 1 nařízení (EU) 2017/625.

- V rámci zajištění a kontroly kvality provádí národní referenční laboratoře SVS pravidelně a v souladu s předem stanoveným časovým plánem a postupem interní nebo externí auditu svých činností, s cílem ověřit, zda jejich činnosti nadále vyhovují požadavkům systému managementu a mezinárodní normě ČSN EN ISO/IEC 17025.
- Jakost v laboratoři je dána plněním zásad systému jakosti zakotvených v příručce jakosti. Ke splnění těchto zásad jsou vytvořeny určité dokumenty, které podrobně popisují příslušné činnosti např. standardní operační postupy (SOP). Národní referenční laboratoře SVS se účastní mezilaboratorních srovnávacích testů pořádaných referenčními laboratořemi EU nebo mezinárodními autoritami (např. FAPAS, FEPAS).
- Způsobilost laboratoří státních veterinárních ústavů, ÚSKVBL, národních referenčních laboratoří, referenčních laboratoří a laboratoří, kterým SVS vydala povolení k provádění laboratorní popřípadě jiné veterinární diagnostické činnosti a které jsou akreditovány podle ČSN EN ISO/IEC 17025, je posuzována ve shodě s touto ISO normou Českým institutem pro akreditaci.

Audity určených zpracovatelských podniků se provádějí podle předem stanovených plánů KVS na základě analýzy rizika. Všichni vedoucí auditorských týmů jsou proškoleni. Audity jsou prováděny podle předem SVS schválené metodiky Metodický návod SVS pro provádění auditů potravinářských podniků podle nařízení (EU) 2017/625, včetně vyhodnocení a závěrů auditů. Audity jsou zpravidla prováděny u podniků s velkou kapacitou výroby a podniků zacházejících s produkty s vyšším rizikem 1x ročně, u ostatních 1x za tři roky. V odůvodněných případech může být cyklus prodloužen až na 5 let, frekvence může být v souladu s metodikou upravena na základě výsledků předchozího auditu.

Dokumentovaný postup vzorkování

Při dozorové činnosti jsou odebírány vzorky. Při odběru vzorků postupují všechny KVS v souladu s metodickým návodem SVS č. 6/2014, kde jsou podrobně uvedeny platné ČSN pro odběry vzorků různých komodit. Metodický návod vymezuje jak jednotlivé postupy odběru vzorků a zacházení s nimi, tak i potřebný materiál a pomůcky pro samotný odběr. Úřední vzorky k mikrobiologickému vyšetřování jsou odebírány zpravidla v souladu s nařízením Komise (ES) č. 2073/2005, ve výjimečných případech i jiných předpisů.

V rámci mezirezortní spolupráce předává SVS informace získané při své činnosti těmto orgánům:

- *Ústav zemědělské ekonomiky a informací (ÚZEI)* - počty poražených zvířat (protokol XLS)
- *Oddělení státní statistické služby MZe* - údaje o porážkách drůbeže a farmové zvěře (protokol XLS)
- *MZe* - centrální evidence zvířat (Integrovaný zemědělský registr - IZR) - kontroly welfare v hospodářstvích (webová služba)
- *MZe* - epizootologická data pro výpočet analýzy rizika (webová služba)
- *Státní zemědělský a intervenční fond (SZIF)* - kontroly welfare v hospodářstvích (webová služba přes IZR)
- *Evropská komise* - TRACES - evidence zásilek do EU a třetích zemí (webová aplikace EU)
- *Evropská komise* - Plán a výsledky monitoringu cizorodých látek (protokol XML)
- *Evropská komise* - počty zvířat vyšetřených na BSE (protokol XML)

- *Evropská komise* – výsledky laboratorních zkoušek, které byly provedeny na PVS; informace týkající se ptáků dovezených prostřednictvím karanténních zařízení; hlášení o dovozu zásilek, na něž se vztahují některá ochranná opatření.

aa) Výroba a použití materiálů a předmětů určených pro styk s potravinami

MZ

Kontrolní systém orgánů ochrany veřejného zdraví v oblasti bezpečnosti potravin vychází z kompetencí a pravomocí stanovených právními předpisy.

Orgány ochrany veřejného zdraví v souladu s kompetencemi vymezenými v zákoně o potravinách a podle zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví vykonávají úřední kontroly v sektoru materiálů a předmětů určených pro styk s potravinami. Praktický výkon státního zdravotního dozoru v oblasti předmětů a materiálů určených pro styk s potravinami je prováděn 14 krajskými hygienickými stanicemi, jejichž působnost je stanovena § 82 zákona o ochraně veřejného zdraví. Krajské hygienické stanice jsou samostatnými správními úřady a jsou metodicky řízeny Ministerstvem zdravotnictví.

V sektoru předmětů a materiálů určených pro styk s potravinami povinnost registrace výrobců a dovozců není stanovena. Ale každá krajská hygienická stanice vede databázi kontrolovaných provozovatelů, která je průběžně aktualizována.

Kontrolní plán je každoročně analyzován a na základě výsledků z předchozích let upravován pro další rok. Provádí se srovnávání mezi jednotlivými kraji a hledání příčin případných rozdílů v jeho plnění. Při tvorbě kontrolního plánu se přihlíží ke skutečnému počtu zaměstnanců regionálních pracovišť, každoročně se zpřesňují a zjednodušují kritéria a kontrolní plány jsou vytvářeny tak, aby je regionální pracoviště mohla snadno sestavit.

Kontrolními plány je pokryta pouze část úředních kontrol, resp. část tzv. běžného hygienického dozoru, kterou je možné dopředu naplánovat. Kromě toho budou prováděny kontroly, které nelze předem stanovit, jako je šetření stížností, kontroly na základě notifikace RASFF apod. Tyto kontroly jsou vykonávány nad rámec stanovený kontrolními plány.

Výrobci - jedná se o výrobní provozovny, kde se kontroluje dodržování požadavků na výrobky přicházející do styku s potravinami z hlediska ochrany veřejného zdraví. Četnost kontroly je stanovena podle potřeby, četnost kontroly správné výrobní praxe je stanovena na 1x za 4 roky.

Dovozci - jedná se o kontrolu dodržování dovozních podmínek na výrobky přicházející do styku s potravinami z hlediska ochrany veřejného zdraví. Četnost kontrol je stanovena podle potřeby a podle vývoje na trhu.

Distribuce, prodejny - provádí se kontrola dodržování požadavků na výrobky přicházející do styku s potravinami z hlediska ochrany veřejného zdraví v distribuční síti a prodejnách. Četnost kontrol se stanoví podle potřeby.

Plán kontrolní činnosti je každoročně aktualizován a kompletní revize je prováděna v tříletých cyklech. Četnost kontrol a odběr počtu kontrolních vzorků jsou limitovány a definovány především finančními prostředky určenými na výkon státního zdravotního dozoru a personální obsazením, a dále požadavky stanovenými právními předpisy. Počet odebraných vzorků si stanoví každé regionální pracoviště podle dlouhodobých průměrů odebraných vzorků se zaměřením na rizikové výrobky.

Opatření v případě neshody

Výrobci, distributoři a dovozci materiálů a předmětů určených pro styk s potravinami musejí dodržovat národní a evropské legislativní požadavky. Pokud pracovníci KHS při kontrole zjistí, že výrobce, distributor nebo dovozce nedodržel nebo porušil legislativu, mohou

- mohou pozastavit výkon činnosti, pokud při ní byly porušeny povinnosti v ochraně veřejného zdraví, a to do doby odstranění závady,
- nařídít okamžité uzavření provozovny od okamžiku zjištění porušení povinnosti, které může mít za následek ohrožení života nebo zdraví,
- nařizovat mimořádná opatření k ochraně zdraví fyzických osob při výskytu nebezpečných a z nebezpečnosti podezřelých výrobků a nejakostních a rozhodovat o jejich ukončení včetně uvolnění výrobků na trh nebo do oběhu,
- v rozsahu své působnosti oprávněny přijímat opatření na základě a v mezích přímo použitelných předpisů Evropské unie tj. nařízení (EU) 2017/625,
- zahájit s provozovatelem správní řízení a uložit sankci.

Dokumentované postupy

Veškeré postupy při výkonu státního zdravotního dozoru vycházejí z právních předpisů a jsou písemně zdokumentovány. Všechny standardní pracovní postupy a metodické návody, které jsou zpracovány Ministerstvem zdravotnictví, jsou k dispozici všem kontrolním pracovníkům.

Každá krajská hygienická stanice každoročně zpracovává zprávu o výsledcích kontrolní činnosti v oboru hygieny výživy a předmětů běžného užívání, které jsou zveřejňovány na webových stránkách jednotlivých krajských hygienických stanic. Kromě toho jsou průběžně zveřejňovány zprávy o výsledcích regionálních kontrolních akcí, které jsou dávány k dispozici i sdělovacím prostředkům.

Na centrální úrovni se zpracovává celková roční zpráva o výsledcích v oboru hygieny výživy a předmětů běžného užívání. Kromě toho probíhá pravidelná komunikace s veřejností, která má různou podobu, např. vydávání tiskových zpráv, odpovědi veřejnosti na jednotlivé dotazy, účast pracovníků orgánů ochrany veřejného zdraví na různých vzdělávacích akcích v oblasti bezpečnosti potravin, nebo vydávání propagačních materiálů.

Podávání zpráv a komunikační kanály

Krajské hygienické stanice každoročně MZ podávají zprávy o své činnosti v uplynulém roce, které jsou dále sumarizovány a zpracovávány do podoby souhrnné zprávy. Zprávy mimo jiné zahrnují personální situaci, výsledky laboratorních analýz odebraných vzorků, výsledky centrálních a regionálních kontrolních akcí, vzdělávání a školení zaměstnanců, publikační, přednáškovou činnost atd. Tyto zprávy vychází z podkladů dodaných jednotlivými územními pracovišti, které jsou na regionální úrovni sumarizovány. Na centrální úrovni pak dochází ke zpracování výroční zprávy o činnosti oboru hygiena výživy a předmětů běžného užívání.

K běžné komunikaci je využíváno standardních komunikačních prostředků, tj. elektronická a klasická pošty, telefon, fax.

V průběhu roku jsou v rámci metodického vedení organizovány porady vedoucích odborů hygieny výživy a předmětů běžného užívání krajských hygienických stanic, z nichž je pořizován písemný záznam. Na regionální úrovni jsou pak zhruba v měsíčních intervalech organizovány porady odboru hygiena výživy a předmětů běžného užívání, kde jsou přenášeny informace z centra a jsou doplňovány informacemi o situaci v daném regionu. O poradách jsou vedeny písemné záznamy, které jsou následně rozeslány všem zúčastněným pracovníkům.

Kromě standardních operačních postupů a metodických návodů je dalším článkem v řízení pravidelné konání porad vedoucích odborů hygieny výživy a předmětů a materiálů určených pro styk s potravinami, kde se projednávají veškeré záležitosti spojené s praktickým výkonem kontrol, a dále např. výhled a priority výkonu státního zdravotního dozoru, interpretační

otázky, problematika školení kontrolních pracovníků, nebo výsledky jednotlivých kontrolních akcí. Z porad jsou pořizovány písemné záznamy, které jsou k dispozici na všech krajských hygienických stanicích. Závěry a informace z porad na centrální úrovni jsou pak přenášeny na poradách odborů na regionální úrovni, které jsou rovněž písemně dokumentovány.

Systém výkonu úředních kontrol je uveden v předchozích bodech JIVVKP. Vedle tohoto systému existuje vnitřní systém kontroly, jehož účelem je zajištění jednotného výkonu kontroly všemi krajskými hygienickými stanicemi, zajištění správnosti a odhalování rezerv výkonu státního zdravotního dozoru.

Jedním z kontrolních nástrojů je provádění interních auditů odborů hygieny výživy a předmětů běžného užívání, viz dále v textu. Dalším nástrojem je provádění metodických kontrol územních pracovišť ze strany krajských hygienických stanic, kde cílem těchto metodických kontrol je:

- zajištění odborného metodického vedení a podpory pro pracovníky na všech úrovních zajišťování státního zdravotního dozoru prováděného v rámci kompetencí OOVZ,
- udržování jednotných a správných postupů provádění SZD na jednotlivých územních pracovištích v rámci kraje i na jednotlivých KHS v rámci ČR,
- ověřování účinnosti úředních kontrol.

K hodnocení účinnosti, efektivity a správnosti výkonu státního zdravotního dozoru slouží analýza údajů z informačních systémů a analýza odvolání podaných provozovateli potravinářských podniků a výrobců nebo distributorů předmětů a materiálů určených pro styk s potravinami.

Pokud jsou v rámci kontrolní aktivity orgánů ochrany veřejného zdraví zjištěny neshody, které nespádají pod výkon státního zdravotního dozoru, informace se předává kompetentnímu dozorovému orgánu k dalším opatřením. Při výkonu státního zdravotního dozoru využívají orgány ochrany veřejného zdraví informace nebo podněty předávané jinými dozorovými orgány.

Laboratoře

Podle § 87 odst. 1 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví MZ určuje úřední laboratoř k činnostem podle článku 37 a zrušuje její určení podle článku 39 odst. 2 nařízení (EU) 2017/625, a dále určuje národní referenční laboratoř v oblasti úředních kontrol. Úřední laboratoři může být určen zdravotní ústav. Úřední laboratoř musí splňovat požadavky stanovené nařízením (EU) 2017/625.

Analýzy se v úředních laboratořích provádí nejnovějšími metodami a na přístrojích, které jsou v systému jakosti a pod stálou kontrolou akreditačních a autorizačních orgánů. Samozřejmostí je zahraniční spolupráce a účast v mezinárodních porovnávacích zkouškách.

Národní referenční laboratoři může být určen zdravotní ústav nebo Státní zdravotní ústav, případně jiná právnická osoba ustavená Ministerstvem zdravotnictví nebo organizační složka státu zřízená Ministerstvem zdravotnictví. Národní referenční laboratoř musí splňovat požadavky podle nařízení (EU) 2017/625.

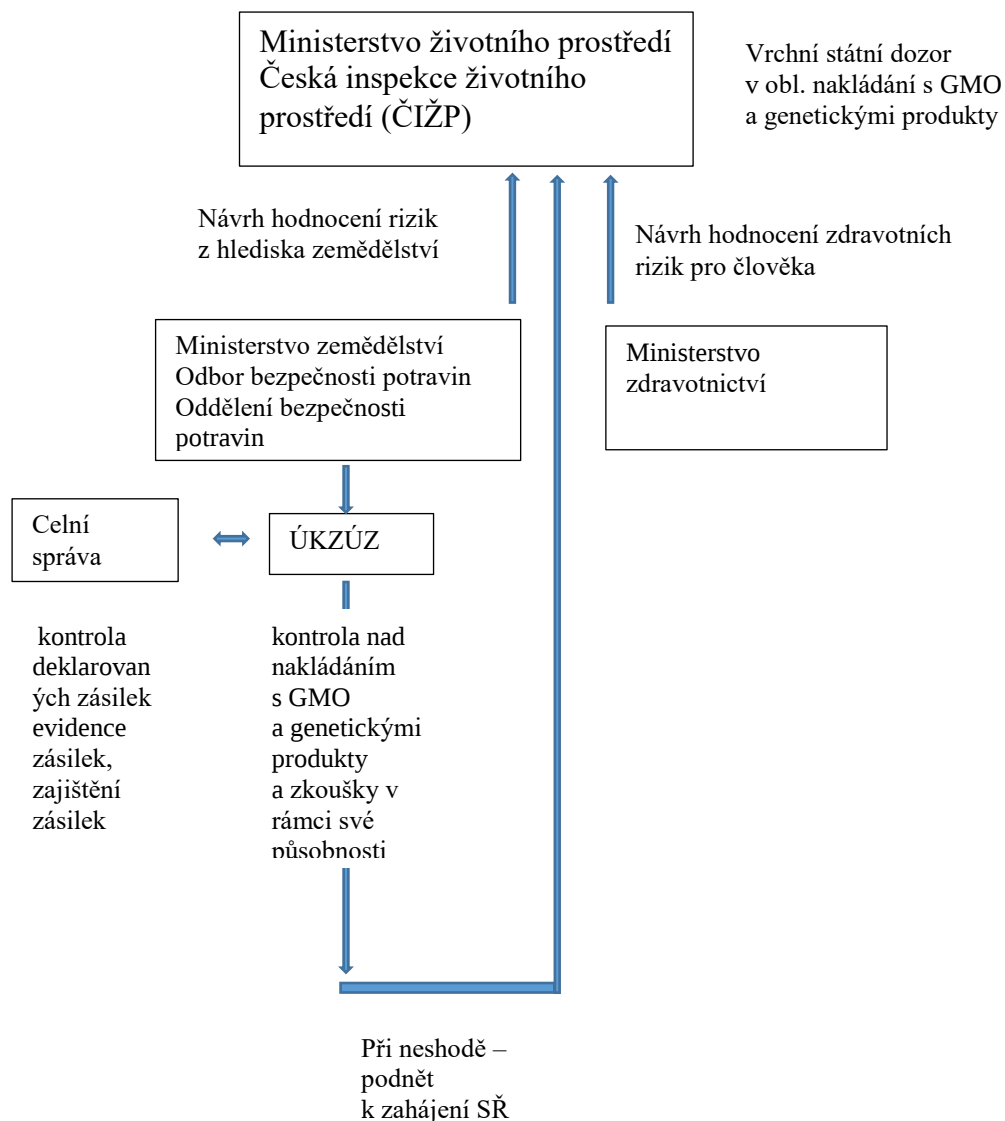
Způsobilost úředních laboratořích a národních referenčních laboratořích, které jsou akreditovány podle ČSN EN ISO/IEC 17025, je posuzována ve shodě s touto ISO normou Českým institutem pro akreditaci.

Veškeré prostředky na výkon státního zdravotního dozoru jsou přidělovány ze státního rozpočtu.

V případě, kdy se kontrolní aktivity překrývají s jinými dozorovými orgány nebo kdy je nutná součinnost jednotlivých dozorových orgánů, jsou zpracovány dohody mezi dotčenými dozorovými orgány. Jedná se především o:

- v oblasti předmětů a materiálů určených pro styk s potravinami existuje koordinace činnosti s *Generálním ředitelstvím cel*.

b) Záměrné uvolňování geneticky modifikovaných organismů (GMO) do životního prostředí pro účely produkce potravin a krmiv;

MZe

Odbor bezpečnosti potravin – Oddělení bezpečnosti potravin komplexně řeší problematiku geneticky modifikovaných (GM) potravin a krmiv dle nařízení (ES) č. 1829/2003, koordinuje a zajišťuje povinnosti vyplývající pro MZe ze zákona č. 78/2004 Sb., o nakládání s GMO a genetickými produkty, ve znění zákona č. 346/2005 Sb., a jeho prováděcích předpisů a dalších předpisů a projektů EU v oblasti pěstování GMO a zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, (pěstování geneticky modifikovaných plodin), zákona č. 219/2003 Sb., o uvádění do oběhu osiva a sadby pěstovaných rostlin a o změně některých zákonů (uvádění do oběhu rozmnožovacího materiálu geneticky modifikovaných plodin), ve spolupráci s SZIF a ÚKZÚZ zabezpečuje metodiku a dohled pěstování geneticky modifikovaných plodin v ČR podle zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství a jeho prováděcích předpisů, spravuje a řídí Komisi GMO na MZe.

ÚKZÚZ

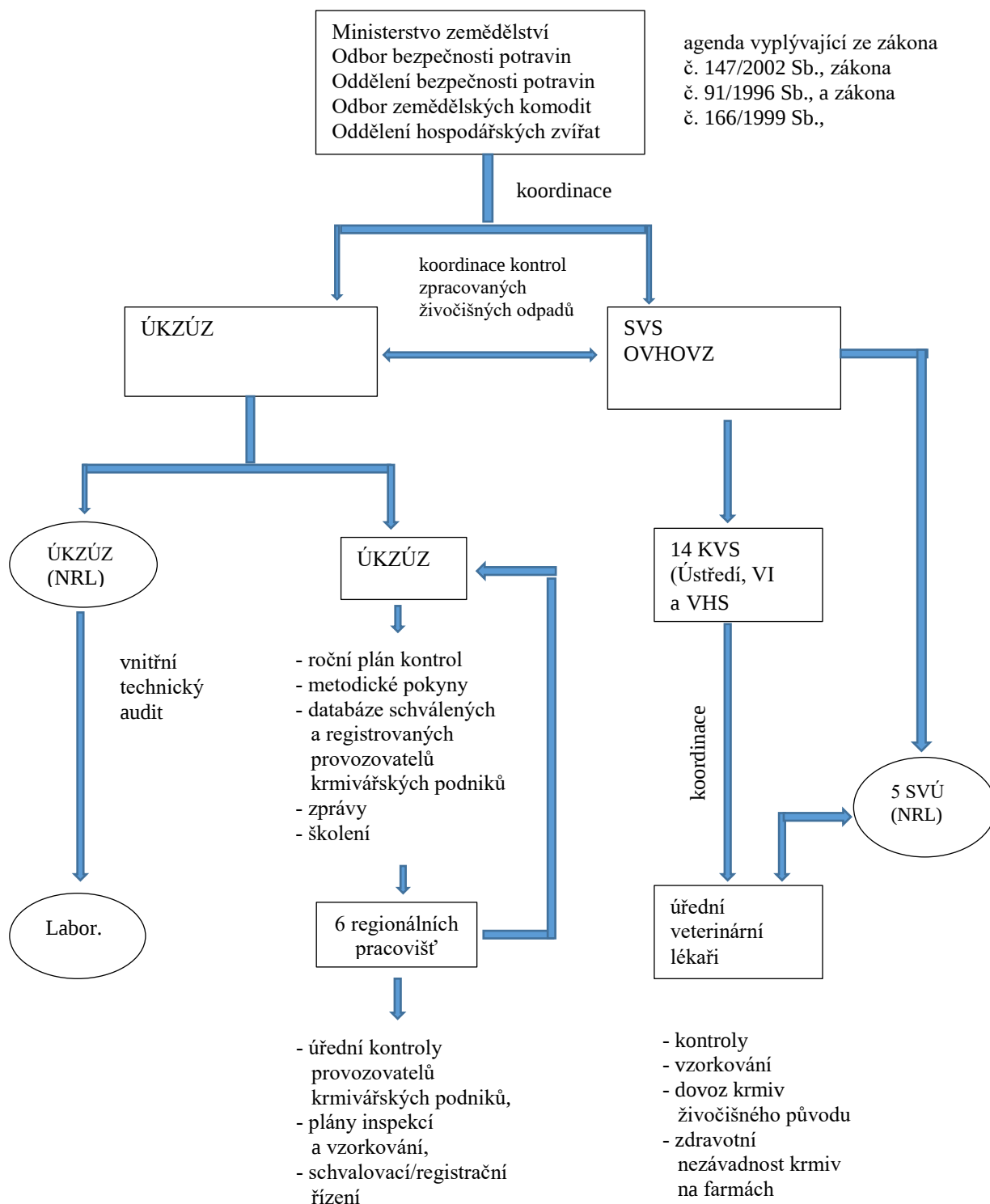
Kontroly dodržování pravidel koexistence při pěstování Bt-kukuřice

Térénní kontrola s odběry vzorků podle stanoveného metodického předpisu „Odběr vzorků pro účely stanovení geneticky modifikovaných rostlin v porostech kukuřice jako součást kontrol dodržování pravidel koexistence při pěstování geneticky modifikovaných odrůd kukuřice“, který je aktualizován dle potřeb vycházejících ze změn legislativy či pěstitelských praktik. Každoročně je na základě hlášení pěstitelů sestavován seznam kontrolovaných subjektů, u kterých hrozí porušení pravidel koexistence (tzn., v blízkosti porostů Bt-kukuřice se vyskytuje porost nemodifikované kukuřice sousedního pěstitele). Kontrola v terénu pak představuje kromě kontroly stavu porostu i odběr vzorků z deklarovaného obsevu. Vzorky jsou pak zaslány do laboratoře, kde je provedena analýza na přítomnost Cry-proteinu.

Kontroly minimální vzdálenosti GM kukuřice od státní hranice

Térénní kontrola s odběry vzorků podle stanoveného metodického předpisu „Odběry vzorků při kontrolách minimální vzdálenosti GM kukuřice od státní hranice“, který je aktualizován dle potřeb vycházejících ze změn legislativy. Každoročně je na základě požadavků a ve spolupráci se SZIF sestavován seznam kontrolovaných subjektů, pěstujících kukuřici v blízkosti státní hranice. Kontrola v terénu představuje především odběr a následné testování vzorků na přítomnost Cry-proteinu.

c) Krmiva a bezpečnost krmiv v jakékoliv fázi jejich produkce, zpracování, distribuce a použití, včetně pravidel zaměřených na zajištění poctivého obchodního jednání a na ochranu zdraví, zájmů a informovanosti spotřebitelů;

Odbor bezpečnosti potravin – oddělení bezpečnosti potravin zajišťuje dohled nad plněním ustanovení zákona č. 91/1996 Sb., o krmivech, zákona č. 147/2002 Sb., o ÚKZÚZ, na úseku krmiv a zabezpečuje agendu vyplývající z výše uvedených zákonů. Spolupracuje s výzkumnými ústavy, zemědělskou veřejností, nevládními zájmovými a profesními svazy výrobců a podnikatelů na řešení otázek spojených s výrobou, užitím a uváděním krmiv na trh.

ÚKZÚZ

Kompetence ÚKZÚZ je vymezena v zákoně č. 147/2002 Sb., a postup ÚKZÚZ při kontrole upravuje zákon č. 255/2012 Sb. Podle zákona č. 91/1996 Sb., ÚKZÚZ dohlíží na dodržování povinností v oblasti krmiv, doplňkových látek a premixů, zodpovídá v celostátní působnosti za výkon státní správy, úřední kontroly a odborného zkušebnictví.

Informace o provozech získává ústav při jejich registraci a ověřuje je při kontrolách. OdK eviduje všechny krmivářské provozy, jak to požaduje nařízení (ES) č. 183/2005, kterým se stanoví požadavky na hygienu krmiv. Výpis provozů je zveřejněn na webových stránkách ústavu.

Kontrolní činnost plánuje OdK podle kapacity OKZV (počet inspektorů a jejich vedoucích), podle kapacity laboratoří (pracují nejen pro OdK), a zejména podle počtu kontrolovaných provozů a jejich činností. Plánování vychází z analýzy rizika, provedené v programu LPIS. Četnost kontrol v průběhu roku souvisí s významem kontrolovaného provozu na trhu, s výsledky kontrol v předchozích letech a s rizikovostí činnosti takového provozu. Častěji jsou kontrolovány provozy, kde jsou používány nebo vyráběny doplňkové látky, zejména kokcidiostatika, která mohou přímo ovlivnit bezpečnost krmiv a zdraví zvířat a lidí, a provozy, ve kterých dochází k porušování předpisů. Přestože prioritou je kontrola krmiv pro zvířata s produkcí potravin, kontroly jsou směřovány také na krmiva pro domácí zvířata. Bodový systém nastavený v analýze rizika penalizuje nedostatky v provozu včetně systému HACCP, nedodržení legislativy a zjištění dalších závad v provozu, a vychází z komplexního hodnocení provozu, zohledňují se také výsledky analýz vzorků.

Kontroly jsou prováděny podle ročních plánů, na podnět nebo na základě podané žádosti.

Hlavní kontrolní činnosti

- kontrola plnění podmínek registrace / schválení;
 - kontroly zařízení a vybavení (technologie, sklady, přeprava);
 - kontrola označování krmiv;
 - kontrola kvality krmiv a deklarovaných jakostních znaků;
 - kontrola přítomnosti zakázaných a nežádoucích látek v krmivu;
 - kontrola řádného používání doplňkových látek;
 - kontroly dokumentace (systém kontroly jakosti, výrobní plány, skladová dokumentace, systém HACCP, reklamační řád, systém pro stažení produktu z trhu);
 - odběr vzorků:
 - a. krmných surovin, premixů doplňkových látek, doplňkových látek;
 - b. produktů (krmných směsí)
- Tyto kontroly jsou prováděny inspektory OKZV na základě dokumentovaných postupů, které jsou každoročně aktualizovány. Výsledky úředních kontrol krmiv jsou pak zpracovány ve výroční zprávě, která je zveřejněna na stránkách ústavu www.ukzuz.cz.

Vlastní kontrolní činnost se řídí vnitřními předpisy, které závazným způsobem upravují odborné činnosti a vymezují práva, povinnosti a odpovědnost útvarů a zaměstnanců. Mohou to

být rozhodnutí, příkazy a pokyny ředitele, nebo pokyny a nařízení ředitelů sekcí, nebo metodické postupy k odborným činnostem, do kterých jsou zapracovány příslušné legislativní požadavky. Distribuce vnitřních předpisů k jednotlivým zaměstnancům je zajišťována systémem řízené dokumentace.

Kontroly krmiv zajišťuje Sekce zemědělských vstupů (SZV), která vykonává administrativní a správní činnosti:

- vede správní řízení včetně výkonu úředních kontrol, pořizování důkazů (laboratorní a biologické zkoušení krmiv) a ukládání sankcí;
- registruje a schvaluje krmivářské provozy;
- podílí se na tvorbě národní legislativy, zastupuje resort v pracovních skupinách Komise a Rady EU;
- sestavuje plány úředních kontrol zaměřených hlavně na kvalitu a bezpečnost krmiv; tyto plány jsou součástí národního plánu úředních kontrol;
- odpovídá za tvorbu a validaci metodologie v oblasti úřední kontroly, laboratorního a biologického zkoušení krmiv.

Oddělení krmiv (OdK) spadá pod *Sekci zemědělských vstupů (SZV)*:

- sleduje aktuální krmivářskou legislativu;
- na centrální úrovni metodicky vede pracovníky provádějící úřední kontroly krmiv;
- registruje a schvaluje provozy výrobců, dodavatelů, distributorů a dovozců produktů ke krmení, včetně prvovýrobců krmiv a výrobců krmiv na mobilních míchárnách; požadavky pro registraci a schválení stanovuje zákon č. 91/1996 Sb., v souladu s nařízením (ES) č. 183/2005 a ostatními předpisy ES s přímou účinností; nařízení (ES) č. 183/2005 uvádí základní podmínky registrace a schvalování krmivářských provozů a primární odpovědnost za bezpečnost krmiv určuje provozovateli; činnosti jsou děleny do základních kategorií – výroba, uvádění na trh a prvovýroba; provozovatelé jsou registrováni nebo schvalováni rozhodnutím po splnění požadavků zákona o krmivech, prováděcí vyhlášky a příloh uvedeného nařízení.

Odbor kontroly zemědělských vstupů (OKZV)

- odpovídá za vlastní provádění úředních kontrol v šesti regionech (Praha, Planá nad Lužnicí, Plzeň, Havlíčkův Brod, Brno, Opava). Úřední kontroly krmiv, doplňkových látek a premixů provádějí inspektoři podle ročních plánů kontrol, v souladu s metodickými pokyny, které jsou aktualizovány minimálně jednou za dva roky, v případě potřeby i dříve. Kontroly provozů provádějí bez předchozího upozornění.

Ověřování postupů úředních kontrol provádí vnitřními kontrolami řídící pracovníci a interní odborné audity. Supervizi těchto kontrolních procesů a interních auditů provádí auditor ÚKZÚZ přímo řízený ředitelem ÚKZÚZ.

Kontroly provozů krmivářských podniků jsou zaměřené hlavně na:

- kontrolu výroby krmiv (průmyslové výroby, výroby krmných směsí, výroba krmiv pro vlastní potřebu;
- na kontrolu krmiv uváděných na trh (zejména dovoz);
- mimo jiné také na ochranu spotřebitele (např. složení, označování, klamavá tvrzení, falšování krmiv);
- kontrolu prvovýrobce a krmení zvířat na farmách.

Kontroly zahrnují zejména tyto oblasti:

- ověření podmínek registrace nebo schválení provozu;
- vlastní kontrola provozu (skladování, výroba, používání a přeprava krmiv);
- kontroly označování krmiv, doplňkových látek a premixů;

- používání povolených doplňkových látek při výrobě premixů a krmiv;
- sledování přítomnosti zakázaných, nepovolených a nežádoucích látek a produktů v krmivech;
- kontroly nastavení samokontrolních mechanismů a systému HACCP a cílené kontroly křížové kontaminace kokcidiosatiky a léčivy včetně posouzení dekontaminačních programů;
- vzorkování krmiv;
- analýzy odebraných vzorků krmiv v Národní referenční laboratoři ÚKZÚZ.

Vedle plánovaných kontrol provozů provádí OKZV sledování aktuálně problematických oblastí, zaměřuje se např. na:

- dioxiny a PCB v rybích moučkách, krmných tucích a dalších krmivech;
- savčí tkáně v rybích moučkách a krmivech pro přežvýkavce;
- mykotoxiny;
- falšovaná krmiva;
- mimořádné kontroly (stížnosti, RASFF);
- dodatečné kontroly - kontrola související s již provedenou běžnou kontrolou, která umožňuje ověřit plnění uložených nápravných opatření, zjistit rozsah problému a/nebo opakovaně prokázat porušení krmivářské legislativy;
- monitoring zakázaných a nežádoucích látek v krmivech;
- specifické kontrolní plány nebo programy požadované legislativou EU.

Laboratoři ÚKZÚZ je *Národní referenční laboratoř (NRL)* se sídlem v Brně a s regionálními pracovišti v Praze, Plzni, Lípě a Opavě. Laboratoř je akreditovaná ke zkoušení POR a dalších prostředků na ochranu rostlin, krmiv, doplňkových látek a premixů, půd, rostlinného materiálu a hnojiv.

Opatření v případě neshody:

- provozovatelé krmivářských podniků musejí být zaregistrováni nebo schváleni k provozování všech činností vykonávaných v jimi řízených provozech;
- pokud inspektoři při kontrole zjistí, že provozovatel nedodržel nebo porušil legislativu, má ústav oprávnění uložit provozovateli povinnost dohledat příčinu porušení a zjednat odpovídající nápravu, pozastavit činnost, případně mohou nařídit její ukončení nebo vyměřit pokutu; v případě, že je na trh uvedeno krmivo, které není bezpečné, má ústav oprávnění nařídit stažení krmiva, jeho případnou likvidaci, a zároveň zahájit s provozovatelem správní řízení;
- kontrolní systém na regionální úrovni vychází z centrálních kontrolních plánů, je vymezen kompetencemi a pravomocemi v právních předpisech, ze kterých vychází; celý systém je pokryt pravidelně aktualizovanými metodickými pokyny;
- činnost regionálních pracovišť je pravidelně sledována z centrální úrovně prostřednictvím kontrolního modulu LPIS a je vyhodnocována na společných poradách; minimálně 1x ročně je také uskutečněna supervize regionálního pracoviště ze strany metodického vedení; na regionální úrovni sleduje vedoucí oddělení práci jednotlivých inspektorů a hodnotí ji na týdenních poradách.

Důležitým prostředkem pro koordinaci kontrol je mezinárodní síť systému rychlého varování pro potraviny a krmiva (RASFF), a rovněž systém AAC; SZPI je pro oba tyto systémy v rámci ČR národním kontaktním místem.

Systém rychlého varování pro potraviny a krmiva (RASFF) je vzájemně propojenou sítí, která spojuje členské země Evropské unie s Evropskou komisí a Evropským úřadem pro bezpečnost potravin (EFSA). Hlavním cílem tohoto systému je zabránit ohrožení spotřebitele

nebezpečnými potravinami nebo krmivy. Systém umožňuje jednotlivým státům učinit co nejrychlejší kroky k odvrácení poškození zdraví spotřebitelů zamezením uvedení produktu na trh a/nebo stažením výrobku z trhu.

Tok informací o výskytu nebezpečných výrobků je obousměrný, dozorové orgány ČR se prostřednictvím Národního kontaktního místa dozvídají o nebezpečných výrobcích, které mohou být na českém trhu a v rámci svých pravomocí následně provádí kontrolu. Evropská komise je pak zpětně informována o skutečnostech, které byly v návaznosti na informaci z EU zjištěny a o uložených opatřeních. Dojde-li ke zjištění výskytu nebezpečného výrobku některým z dozorových orgánů v ČR, odesílá Národní kontaktní místo do EK informace získané od jednotlivých účastníků národního systému. Po identifikaci rizikového výrobku na trhu nebo na hraničních přechodech jsou výsledky kontroly získané hodnocením produktu na místě či laboratorními rozbory porovnány s podmínkami pro zasílání oznámení do systému - tzv. Standardními operačními postupy (SOP) RASFF. Součástí odeslaného oznámení jsou výsledky kontrol, přijatá opatření, detailní informace vedoucí k přesné identifikaci produktu, údaje o jeho distribuci ad.

ÚKZÚZ - Oddělení krmiv spolupracuje s:

- SVS – část kontrolní činnosti u veterinárních asanačních stanic (např. živočišné tuky, distribuce živočišných mouček jako krmné suroviny), prošetřování nálezů reziduí kokcidostatik a dalších případů ve vztahu ke zdravotní nezávadnosti krmiv a zdraví zvířat;
- ÚSKVBL - v oblasti ověřování technologií a účinnosti míchacích zařízení, pro medikovaná krmiva je kontrolním orgánem ÚSKVBL, ÚKZÚZ schvaluje výrobce medikovaných krmiv a kontroluje rezidua léčiv v krmivech;
- SÚJB – sledování radioaktivního pozadí ve vybraných oblastech ČR a ve vybraných krmivech (objemná krmiva a krmné směsi);
- VÚRV – oblast GMO v krmivech – laboratorní analýzy (kvantifikace);
- SZPI – poskytování informací o výskytu rizikových faktorů, které by mohly vést k výskytu reziduí pesticidů nebo mikrobiální kontaminaci zemědělských produktů pěstovaných v ČR;
- SZÚ – analýzy dioxinů a melaminu v krmivech;
- Celní správa – poskytování informací o dovozech vybraných krmiv.

V oblasti úředních kontrol krmiv a hnojiv ústav uplatňuje víceúrovňový kontrolní a ověřovací systém, který zahrnuje:

- řídicí kontroly vedoucích pracovníků;
- supervize metodické podpory a výkonu úředních kontrol;
- interní audit jako nezávislé ověření systému úředních kontrol;
- externí audity (laboratoře, systém managementu kvality).

Kontroly a supervize provádějí organizační útvary samostatně a interní audity ověřují systém úředních kontrol jako celek. Víceúrovňový systém ověřování umožňuje jednotnost výkonu úředních kontrol a jednotnost rozhodování při správních řízeních na všech regionálních pracovištích ústavu.

Popsaná koncepce interního auditu a prezentace výsledků interních auditů umožňuje přijmout včas nápravná, lépe však preventivní opatření v případech, kdy jsou auditem nalezeny neshody, zjištění a doporučení ve smyslu zákona o finanční kontrole a vnitřních předpisů.

Prostřednictvím externích auditů ověřuje ústav zejména:

- činnost akreditovaných laboratoří, které dozoruje Český institut pro akreditaci, který v laboratořích koná pravidelné každoroční dozorové audity,
- systém řízení kvality ověřují každoročně externí společnosti (např. TÜV-SÜD, SGS, LL-Certification).

SVS

Odbor veterinární hygieny a ochrany veřejného zdraví zpracovává a koordinuje plány sledování (monitorování) přítomnosti nepovolených látek, reziduí a látek kontaminujících potravinový řetězec. Koordinuje veterinární hygienický dozor nad nakládáním s vedlejšími živočišnými produkty, získanými produkty a krmivy.

SVS má s ÚKZÚZ podepsanou *Dohodu o spolupráci stanovující rámec spolupráce mezi ÚKZÚZ a SVS* při výkonu úředních kontrol nad zdravotní nezávadností a bezpečností krmiv a krmných surovin a používáním vedlejších živočišných produktů jako hnojiva ze dne 22. 2. 2010.

Dohoda o spolupráci s cílem zajistit:

- dodržování požadavků platných právních předpisů ve vztahu ke zdravotní nezávadnosti a bezpečnosti krmiv a potravin v rozsahu s ohledem na kompetence příslušných orgánů;
- aplikovat nezbytná preventivní opatření u krmiv a krmných surovin a hnojiv, jež mohou představovat vážné riziko pro zdraví lidí a zvířat.

Stěžejní oblasti spolupráce: kontaminace krmiv kokcidioastatiky, mikrobiální kontaminace, kontrola limitovaných kontaminantů, řešení pozitivních nálezů BSE, kontrola používání organických hnojiv na bázi masokostních mouček, porušení jakosti a technologické kázně při výrobě krmiv.

Podávání zpráv

Mimo odborný informační systém používá také vnitřní systém varovných hlášení tzv. vnitřní alert, kterým jsou zasílány informace o zjištění zdravotně závadných surovin, potravin nebo krmiv na území ČR. Systém je založen na vkládání stručné informace o nebezpečí, identifikaci suroviny, nebo potraviny, případně krmiva, dále identifikaci výrobce a způsobu řešení nebezpečí do jednotného formuláře a rozeslání této informace jak na odbor veterinární hygieny a ochrany veřejného zdraví SVS, tak všem KVS pomocí e-mailových zpráv.

Dokumentovaný postup vzorkování

Při dozorové činnosti jsou odebírány vzorky. Při odběru vzorků postupují všechny KVS v souladu s metodickým návodem SVS č. 6/2014, kde jsou podrobně uvedeny platné ČSN pro odběry vzorků různých komodit. Metodický návod vymezuje jak jednotlivé postupy odběru vzorků a zacházení s nimi, tak i potřebný materiál a pomůcky pro samotný odběr. Úřední vzorky k mikrobiologickému vyšetřování jsou odebírány zpravidla v souladu s metodickým návodem SVS č. 1/2020, ve výjimečných případech i jiných předpisů.

Laboratorní zařízení

Je-li podkladem pro rozhodnutí orgánu veterinární správy výsledek laboratorního vyšetření vzorků, musí být výsledkem vyšetření provedeného:

- a) státním veterinárním ústavem, národní referenční laboratoří, referenční laboratoří nebo laboratoří, které bylo vydáno pro příslušný okruh vyšetřování osvědčení o akreditaci podle zákona o technických požadavcích na výrobky a které SVS vydala povolení k provádění veterinární laboratorní a diagnostické činnosti;
- b) laboratoří jiného orgánu státního dozoru, která provádí laboratorní vyšetření vzorků při úředních kontrolách, nebo
- c) referenční laboratoří Evropské unie nebo laboratoří jiného členského státu schválenou pro provádění laboratorních vyšetření vzorků při úředních kontrolách.

Při laboratorním vyšetření vzorků se postupuje podle platných norem a metod.

Minimální frekvence plánovaných kontrol pro krmiva

VÝROBNY KRMIV PRO MASOŽRAVCE – GRANULOVANÁ KRMIVA	1 × ročně
VÝROBNY KRMIV PRO MASOŽRAVCE – SYROVÁ KRMIVA	2 × ročně
VÝROBNY KRMIV PRO MASOŽRAVCE – SUŠENÁ KRMIVA	1 × ročně
VÝROBNY KRMIV PRO MASOŽRAVCE – KONZERVY	1 × ročně
VÝROBNY KRMIV PRO MASOŽRAVCE – ZLEPŠOVAČE CHUTI	1 × ročně
VÝROBNY ZPRACOVANÝCH ŽIVOČIŠNÝCH BÍLKOVIN A TAVENÝCH/ŠKVAŘENÝCH TUKŮ Z MATERIÁLŮ 3. KATEGORIE URČENÝCH DO KRMIV	1 × ročně
VÝROBNY KRMNÝCH SUROVIN JAKO JE ŽELATINA, KOLAGEN, HYDROLYZOVANÉ BÍLKOVINY, FOSFOREČNAN A HYDROGENFOSOFECNAN VÁPENATÝ A JINÉ KRMNÉ SUROVINY	1 x ročně
SKLADY ZPRACOVANÝCH MATERIÁLŮ ŽIVOČIŠNÝCH BÍLKOVIN URČENÝCH DO KRMIV	1 × ročně
ZPRACOVÁNÍ MLÉKA A KOLOSTRA NEURČENÉHO PRO LIDSKOU SPOTŘEBU – VÝROBA SYROVÁTKY NEBO SUŠENÉHO MLÉKA JAKO KRMNÝCH SUROVIN	1 × ročně
HOSPODÁŘSTVÍ S POVOLENÍM PRO ZKRMOVÁNÍ MLÉČNÝCH KRMNÝCH SUROVIN Z NEDOSTATEČNĚ TEPELNĚ OŠETŘENÉHO MLÉKA	1 x ročně
PRODEJNY NATIVNÍCH KRMIV PRO ZVÍŘATA V ZÁJMOVÝCH CHOVECH	1 × za 5 let
REGISTROVÁNÍ POUŽIVATELÉ VŽP KE KRMENÍ DLE VÝJIMKY V SOULADU S ČLÁNKEM 18 NAŘÍZENÍ (ES) Č. 1069/2009	1 x ročně
VÝROBNY KRMIV PRO HOSPODÁŘSKÁ ZVÍŘATA (VKS), KDE MANIPULUJÍ SE ZPRACOVANOU ŽIVOČIŠNOU BÍLKOVINOU	1 × ročně
JINÁ ČINNOST ZÁVODU NA ZPRACOVÁNÍ VŽP	1x ročně

Informace k monitorovacím plánům, k „Plánu pravidelného sledování (monitorování) reziduí a látek kontaminujících (cizorodých látek) v potravinovém řetězci“ a monitorování přítomnosti nepovolených látek, reziduí a látek kontaminujících jsou uvedeny v bodě 3 (Obecná organizace a řízení úředních kontrol, v oblasti a) (Potraviny a bezpečnost potravin) v části SVS).

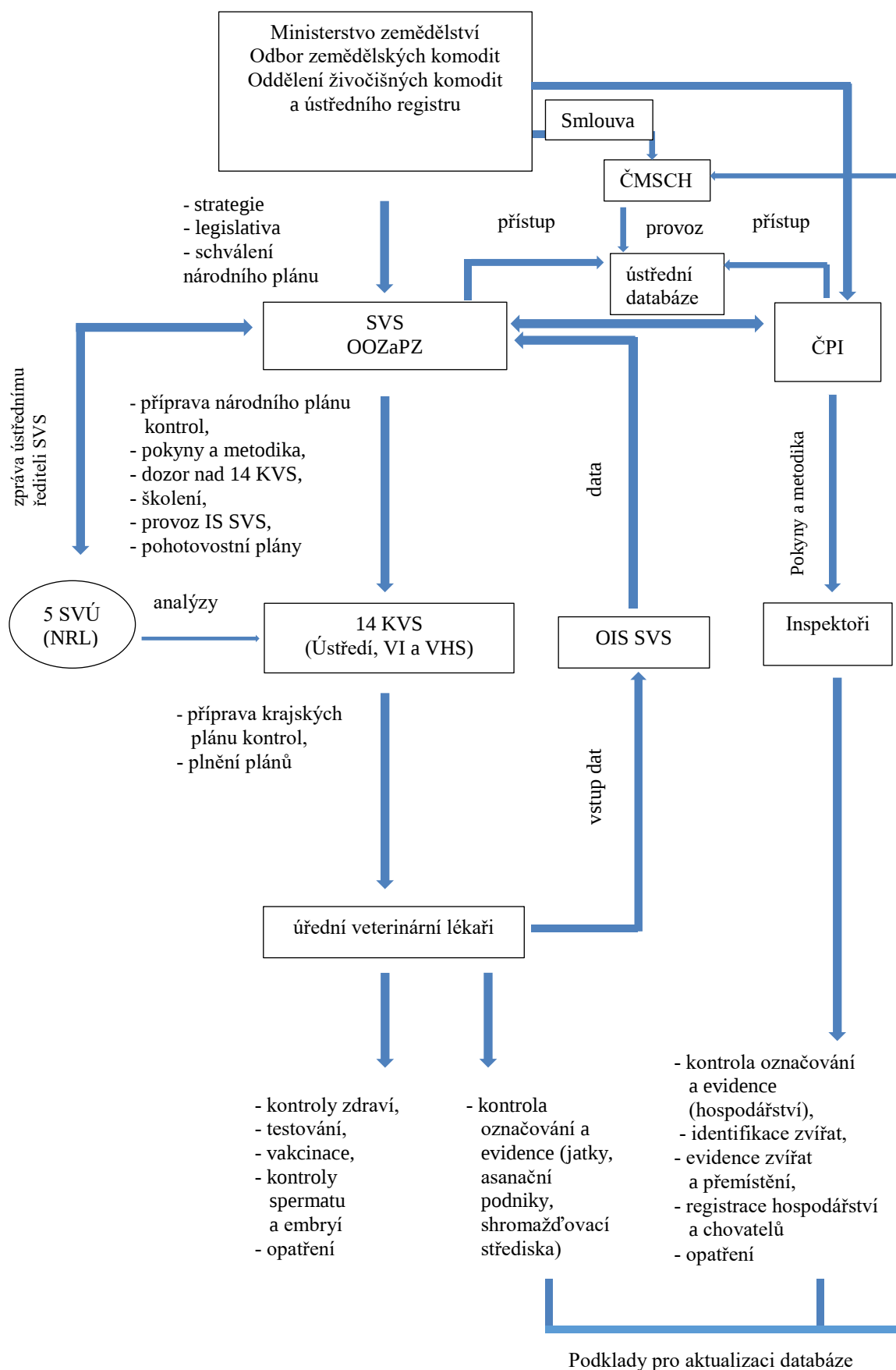
V rámci kontroly dodržování pravidel biologické bezpečnosti chovu zvířat ve vztahu k nálezům u chovatelů hospodářských zvířat kontroluje prevenci kontaminace krmiva

Pokud při úřední kontrole provedené v místě určení zboží nebo při přepravě zboží z jiných členských států zjistí orgány veterinární správy, že zboží není v souladu s krmivovým nebo potravinovým právem do té míry, že:

- vzniká riziko pro zdraví zvířat, nebo že dochází k vážnému porušení krmivového nebo potravinového práva, neprodleně SVS kontaktuje příslušný orgán členského státu odesláním;
- vzniká riziko pro lidské zdraví nebo zdraví zvířat (krmivo) SVS rozhodne o jeho oznámení v systému rychlého varování pro potraviny a krmiva (RASFF);
- vzniká podezření z podvodu potravin či falšování potravin SVS rozhodne o jeho oznámení v systému správní pomoci a spolupráce (AACS). Orgány veterinární správy jsou členem sítě v systému rychlého varování pro potraviny a krmiva v ČR a v systému správní pomoci a spolupráce.

Kontaktním místem RASFF i AACS pro komunikaci s Národním kontaktním místem ČR bylo v rámci orgánů veterinární správy určeno pracoviště ÚVS SVS. SVS vydala Metodický návod SVS „Vnitřní metodický postup přenosu informací – SVS Rapid Alert System for Food and Feed“. Podle tohoto metodického návodu postupují jednotliví členové systému rychlého varování pro potraviny a krmiva v rámci veterinární správy při oznámení výskytu rizikového výrobku Národním kontaktním místem ČR a při oznamování výskytu rizikového výrobku Národnímu kontaktnímu místu ČR.

d) Požadavky týkající se zdraví zvířat;

MZe

Odbor zemědělských komodit – Oddělení živočišných komodit a ústředního registru prostřednictvím SVS, ČPI a oprávněných organizací koordinuje, metodicky řídí a usměrňuje mj. ochranu a výživu zvířat a zajišťuje dohled nad plněním ustanovení zákona č. 154/2000 Sb., zákona č. 166/1999 Sb., a zákona č. 147/2002. Je zodpovědný za výklad a metodické řízení postupů označování a evidence hospodářských zvířat podle zákona č. 154/2000 Sb., a v této oblasti také spolupracuje na zavádění a administraci Integrovaného administrativního kontrolního systému EU (IACS).

SVS

Ochrana zdraví a pohody zvířat

Kontrola orgánů veterinární péče je směřována na péči o zdraví zvířat a jeho ochranu, zejména předcházení vzniku a šíření nálezů a jiných onemocnění zvířat a jejich zvládání, ochranu zvířat a dobrých životních podmínek zvířat, ochranu zdraví lidí před nemocemi přenosnými ze zvířat na člověka,

Ochrana zdraví

ÚVS SVS - Odbor ochrany zdraví a pohody zvířat, který má tři oddělení: oddělení ochrany zdraví zvířat a oddělení péče o pohodu zvířat a oddělení pro řešení krizových situací se sídlem v Brně. Odbor připravuje a zpracovává návrhy koncepce ochrany zdraví zvířat před nákazami a jinými onemocněními zvířat, organizuje, řídí a kontroluje výkon státního veterinárního dozoru na úseku ochrany zdraví zvířat včetně nemocí přenosných ze zvířat na člověka a dále na úseku péče o pohodu zvířat a ochrany zvířat proti týrání. Koordinuje výkon veterinární laboratorní diagnostiky na úseku ochrany zdraví zvířat a veterinární hygieny. Aktivně se podílí na činnosti v orgánech EU, Mezinárodní organizace pro zdraví zvířat (dále jen „OIE“), Organizace OSN pro výživu a zemědělství (dále jen „FAO“) a Evropské komise pro slintavku a kulhavku (dále jen „EuFMD“). Spolupracuje s odbornými útvary MZe, MZ, MŽP a ostatními dozorovými orgány.

Laboratoře SVÚ, včetně národních referenčních laboratoří, provádí komplexní laboratorní diagnostiku v oblasti kontroly zdraví zvířat a zdravotní nezávadnosti potravin, surovin živočišného a rostlinného původu, vody a krmiv.

Veterinární laboratoře jsou akreditovány ČIA podle ČSN EN ISO/IEC 17025:2005 „Všeobecné požadavky na způsobilost zkušebních a kalibračních laboratoří“. Úřední vzorky z jednotlivých KVS jsou předávány k vyšetřování zejména pomocí sovných linek, nebo v případě mimořádných situací, poslem. Výsledky vyšetření jsou sdělovány bezprostředně po ukončení zkoušek zavedenými komunikačními prostředky.

V případě potřeby spolupracují diagnostické laboratoře s jinými laboratořemi v rámci resortu MZe, nebo i mimo něj.

Veterinární dozor v oblasti zdraví zvířat

Veterinární dozor v oblasti zdraví zvířat je zaměřen na dodržování povinností uložených chovatelům a ostatním fyzickým a právnickým osobám zákonem č. 166/1999 Sb., zákonem č. 154/2000 Sb., a přímo použitelnými předpisy EU.

A. Kontroly plánované

Počet a typ plánovaných kontrol, minimální roční frekvenci kontrol (schvalované subjekty) nebo minimální procento z celkového počtu kontrolovaných hospodářství nebo subjektů.

Kontrolní akce v oblasti zdraví zvířat jsou prováděny:

1. na hospodářstvích

a) Kontrolní akce v oblasti biologické bezpečnosti zaměřené na:

- provedení povinných preventivních úkonů stanovených MKZ. Tyto úkony zahrnují zdravotní zkoušky prováděné ve vztahu k udržení statusu země prosté nálezů a k dodatečným garancím a vyšetření v rámci monitoringu a ozdravovacích programů;
- administrativní kontroly pohotovostních plánů u chovatelů;
- kontrolu požadavků na evidenci a označování zvířat;
- kontrolu údajů v dokumentech, které doprovázejí zvířata při jejich přesunech v rámci ČR a EU. Tyto údaje jsou zároveň ověřovány IS SVS, resp. v ústřední evidenci hospodářských zvířat - IZR.

b) Kontroly chovatelů v souvislosti s používáním veterinárních léčivých přípravků.

c) Kontroly podmíněnosti (Cross Compliance), jsou plánovány na základě legislativy pro vyplývající oblasti a jsou prováděny u subjektů s chovem hospodářských zvířat, které jsou žadateli o dotace.

Kontroly biologické bezpečnosti, kontroly používání veterinárních léčivých přípravků a kontroly podmíněnosti v chovech hospodářských zvířat jsou plánovány na základě centrálně provedené analýzy rizika. Pro jednotlivé oblasti kontrol jsou stanoveny specifická kritéria míry rizika, která zohledňují zejména počet a druhy chovaných hospodářských zvířat, datum a výsledek předchozí kontroly, výsledky zdravotních zkoušek, nedostatky zjištěné při kontrolách SVS a ČPI, frekvenci přesunů zvířat, překročení max. limitů reziduí cizorodých látek a nálezy při prohlídce na jatkách.

2. v zařízeních, která slouží pro držení a chov zvířat nebo kde dochází k jejich shromažďování (plemenářská zařízení, shromažďovací střediska, kontrolní stanoviště, svody, karanténní zařízení pro dovoz ptáků ze třetích zemí, závody s produkcí násadových vajec a drůbeže), produkční podniky akvakultury, zařízení k obchodování s „ostatními zvířaty“) a u podnikatelů, kteří jsou schváleni jako obchodníci se zvířaty (obchodníci) - kontroly jsou plánovány podle počtu zařízení na začátku roku a počet kontrol je dále upraven podle změny ve vztahu k vzniku a zániku subjektů;
3. u soukromých veterinárních lékařů (dále jen „SVL“), kteří provádějí úkony pro chovatele v souladu s Metodikou kontroly zdraví zvířat a nařizené vakcinace (dále jen „MKZ“) zpracovanou Ústřední veterinární správou SVS a schválenou MZe a u soukromých veterinárních techniků.

Veterinární dozor v oblasti zdraví zvířat a výskytu nálezů

Veterinární dozor v oblasti zdraví zvířat a výskytu nálezů zahrnuje:

- kontrolu zdraví zvířat;
- kontrolu nálezů zvířat;
- kontrolu při přemísťování zvířat.

Kontrola zdraví zvířat

Kontrola zdraví zvířat je zaměřena na provádění povinných preventivních a diagnostických úkonů k předcházení vzniku a šíření nálezů a nemocí přenosných ze zvířat na člověka stanovených v Metodice. Provedení úkonů MKZ ve stanovených termínech je kontrolováno inspektory krajských veterinárních správ a Městské veterinární správy v Praze Státní veterinární správy v rámci kontrol na hospodářstvích a v rámci kontrol SVL. Zdravotní zkoušky musí být provedeny do jednoho roku od předchozího provedení a výsledek zkoušek, vyšetření a úkonů musí být předložen do jednoho měsíce od provedení místně příslušné KVS.

V případě, že provedení zdravotních zkoušek nebylo v předešlém roce požadováno, je termín pro předložení výsledků zkoušek, vyšetření a úkonů do 31. října daného roku.

Tato kontrolní činnost je zaznamenávána v odborném informačním systému SVS („OIS“). Dokumenty jsou založeny podle působnosti na jednotlivých pracovištích KVS. V případě plemenářských zařízení jsou kromě živých zvířat kontrolována i vajíčka, embrya a sperma z pohledu manipulace, uskladňování a přesunů.

Kontrola nálezů zvířat

Kontrola nálezů zvířat je zaměřena na dodržování a plnění nařízených ochranných a zdlavacích opatření. Kontroly jsou prováděny minimálně 2 x v průběhu trvání ohniska a to při vyhlášení ohniska a při zániku ohniska. O kontrolní činnosti v ohnisku nákazy je sepsán protokol a kontrola je evidována v OIS SVS v modulu evidence nálezů a událostí. Přiměřeně tento požadavek platí i na kontrolu opatření ve stanovených pásmech.

Kontrola při přemísťování zvířat

Kontrola při přemísťování zvířat zahrnuje činnosti vykonávané v souvislosti s veterinární certifikací, s přepravou zvířat v rámci ČR, s obchodováním se zvířaty v rámci zemí EU nebo s dovozem a vývozem zvířat z a do třetích zemí.

Kontrola používání léčivých přípravků a látek

ÚSKVBL a KVS kontrolují u chovatele hospodářských zvířat a SVL druh podávaných veterinárních léčivých přípravků (dále jen „VLP“) a způsob jejich používání, vedení záznamů o léčbě, dodržování ochranných lhůt, dodržování zákazu používání doplňkových látek a léčivých přípravků, které mají hormonální, thyreostatický nebo beta adrenergický účinek. Kontrolní orgány se řídí vlastními kontrolními postupy, které vyplývají z jejich kompetencí daných zákonnými normami (zákon č. 378/2007 Sb., o léčivech a zákon č. 166/1999 Sb.).

Kontrola označování a evidence hospodářských zvířat

Kontrola se provádí podle zákona č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů (plemenářský zákon).

Kontroly označování a evidence provádí ČPI a KVS.

Kontrola označování a evidence hospodářských zvířat je prováděna dle požadavků MZe:

- u chovatelů v souvislosti s kontrolou zdraví a péče o dobré životní podmínky zvířat;
- ve shromažďovacích střediscích;
- u obchodníků;
- v asanačních podnicích;
- na jatkách a v ostatních specializovaných zařízeních.

Výsledky kontroly ČPI jsou vkládány do informačního systému MZe (Integrovaný zemědělský registr).

Evidence a schvalování subjektů

Před schválením subjektů je prováděna kontrola splnění požadavků, vyplývajících z ustanovení příslušné legislativy, jejichž plnění je podmínkou schválení činnosti nebo schválení k obchodování. O těchto požadavcích jsou provozovatelé schválených zařízení informováni inspektory KVS ještě před schválením a dále při každé změně legislativy. Současně je plnění požadavků ověřováno v souvislosti s certifikací pro potřeby obchodu.

Dále je v rozsahu stanoveném plánem kontrol kontrolováno dodržování stanovených podmínek. Z kontrolní činnosti je vypracován protokol a výsledky jsou evidovány v OIS SVS.

Kromě těchto specifických oblastí kontrol jsou ve schválených zařízeních prováděny podle potřeby také kontroly v rámci ostatních kontrolovaných oblastí (ověřování údajů v certifikátech TRACES, kontrola SVL, kontrola používání léčiv atp.).

Minimální frekvence kontrol v oblasti ochrany zdraví a zvířat

Plemenářská zařízení - inseminační stanice, banky spermatu, střediska pro odběr spermatu

- kontrola plnění podmínek schválení - minimálně 2 x ročně, ve střediscích pro odběr spermatu ovcí, koz nebo koňovitých se sezónním odběrem spermatu - minimálně 1 x ročně během činnosti střediska;
- kontrola dozoru prováděného schváleným SVL - minimálně 2 x ročně, ve střediscích pro odběr spermatu ovcí, koz nebo koňovitých se sezónním odběrem spermatu - minimálně 1 x ročně během činnosti střediska;
- kontrola proškolení odborného personálu schválených plemenářských zařízení o desinfekčních postupech a hygienických metodách práce – minimálně 1x ročně.

Shromažďovací střediska

Komplexní kontrola se sepsáním protokolu o kontrole – minimálně 1x ročně.

Kontrola zahrnuje:

- kontrola plnění podmínek schválení;
- kontrola dokumentace a provádění čištění a dezinfekce;
- kontrola proškolení provozovatelů;
- kontrola schváleného SVL.

Obchodníci podle § 9b zákona č. 166/1999 Sb.,

- kontrola plnění podmínek schválení - minimálně 1 x ročně;
- kontrola dokumentace a provádění čištění a dezinfekce - minimálně 1 x ročně;
- kontrola registrovaných obchodníků stájí (plnění požadavků vyhlášky č. 342/2012 Sb., o zdraví zvířat a jeho ochraně, o přemísťování a přepravě zvířat a o oprávnění a odborné způsobilosti k výkonu některých odborných veterinárních činností) – minimálně 1x ročně.

Kontrolní stanoviště

Komplexní kontrola se sepsáním protokolu o kontrole – minimálně 1x ročně.

Kontrola zahrnuje:

- kontrola plnění podmínek schválení;
- kontrola dokumentace a provádění čištění a dezinfekce.

Karanténní zařízení pro dovoz ptáků ze třetích zemí

- kontrola plnění podmínek schválení – minimálně 1 x ročně;
- kontrola dokumentace, dodržování podmínek karantény a provádění čištění a dezinfekce – minimálně 1 x ročně;
- kontrola plnění podmínek karantény včetně prověření záznamů o úhynu a klinickém vyšetření ptáků ve schváleném karanténním zařízení nebo v každé jednotce schváleného karanténního střediska – minimálně na začátku a konci karantény každé zásilky.

Závody s produkcí násadových vajec a drůbeže

- kontrola plnění podmínek schválení - minimálně 1 x ročně;
- kontrola dokumentace a provádění stanovených zdravotních zkoušek - minimálně 1 x ročně.

Zařízení k obchodování s „ostatními zvířaty“ podle § 55 vyhlášky č. 382/2003 Sb., o veterinárních požadavcích na obchodování se zvířaty a o veterinárních podmínkách jejich dovozu ze třetích zemí

- kontrola plnění podmínek schválení k obchodování podle přílohy č. 12 - minimálně 1 x ročně;
- kontrola schváleného SVL - minimálně 1x ročně;

- kontrola dodržení podmínek karantény stanovených ÚVS SVS u zásilek zvířat ze 3. zemí – všechny zásilky;
- kontrola dodržení podmínek karantény stanovených KVS u zásilek zvířat ze členských států – všechny zásilky.

Kontrola odesílání zvířat a zásilek zvířat

- **vnitrostátní přemístění zvířat**
kontrola v rámci vydávání veterinárních osvědčení v případech uvedených v § 6 zákona č. 166/1999 Sb., - všechny zásilky;
- **odeslání zásilek zvířat v rámci EU**
kontrola průvodních dokumentů, označení a evidence zvířat, plnění zdravotních podmínek, a vydání veterinárního osvědčení – všechny odesílané zásilky;
- **odeslání zásilek zvířat do třetích zemí**
kontrola průvodních dokumentů, označení a evidence zvířat, plnění zdravotních podmínek, a vydání veterinárního osvědčení – všechny odesílané zásilky.

Kontrola zásilek (vyjma hospodářských zvířat) ze třetích zemí určených pro další obchodní využití nebo pro zájmový chov

Kontrola zařízení k umístění zvířat ze třetích zemí – 100 % zásilek, s výjimkou opakovaných zásilek stejného druhu na stejné místo určení, na kterém již v daném roce byla kontrola provedena bez zjištěných závad:

- kontrola dodržení lhůty stanovené pro držení zvířat v místě určení v souladu s veterinárními podmínkami pro dovoz vystavenými ÚVS SVS;
- porovnání počtu zvířat jednotlivých druhů držných v zařízení s údaji uvedenými ve společném zdravotním vstupním dokladu (CHED);
- kontrola dodržování stanovených podmínek a provedení nařízených zdravotních zkoušek;
- kontrola evidence o nakoupených a prodaných zvířatech včetně dokladů o původu zvířete.

Kontrola zařízení k dočasnému umístění zvířat v zájmovém chovu ze 3. zemí na mezinárodním letišti

- jedná se o letiště Brno - Tuřany, Ostrava - Mošnov, Karlovy Vary, Pardubice a Kunovice
- kontrola plnění podmínek schválení – minimálně 1x ročně
- kontrola dokumentace (provozní řád, postup zacházení se zvířaty, sanitační řád) – minimálně 1x ročně
- kontrola evidence umístěných zvířat – minimálně 1x ročně

Kontrola zásilek mláďat psů, koček a fretek v zájmovém chovu v domácí karanténě po dovozu ze 3. země 100 % zásilek

- kontrola dodržení lhůty stanovené pro držení zvířat v místě určení v souladu s veterinárními podmínkami pro dovoz vystavenými ÚVS SVS
- porovnání počtu zvířat jednotlivých druhů držných v karanténě s údaji uvedenými ve společném zdravotním vstupním dokladu (SZVD)
- kontrola dodržování podmínek domácí karantény a provedení případného očkování nebo nařízených zdravotních zkoušek.

Kontrola předvývozních karantén

Kontrola zařízení k dočasnému umístění zvířat:

- ověření skutečnosti, zda bylo zahájení karantény oznámeno KVS minimálně 24 hodin předem – každá zásilka;
- kontrola dodržení lhůty stanovené pro držení zvířat v karanténě v souladu s požadavky potvrzovanými ve veterinárním osvědčení pro vývoz do konkrétní 3. země – každá zásilka;
- kontrola dodržování podmínek karantény a provedení požadovaných zdravotních zkoušek – každá zásilka.

Produkční podniky akvakultury podle § 5a zákona č. 166/1999 Sb.,

Kontrola dodržování podmínek schválení a kontrola zdraví živočichů pocházejících z akvakultury

Kontrola schválených produkčních podniků akvakultury dle úrovně rizika:

- vysoká úroveň rizika – 1x ročně;
- střední úroveň rizika – 1x ročně;
- nízká úroveň rizika – 1x za 2 roky.

Kontrola sádek:

- na hospodářstvích produkčních podniků akvakultury, kde se kromě jiné produkce nachází sádky, se provede jejich kontrola zaměřená především na kontrolu dokladů o sběru, likvidaci a odvozu uhynulých ryb, kontrolu záznamů o podání VLP a kontrola výsledovatelnosti přisunutých a odsunutých ryb;
- kontrola použití VLP v návaznosti na kontrolu záznamů o zdravotním stavu a úhynech ryb, kontrola výsledovatelnosti a kontrola nakládání s VŽP na sádkách bez další produkce se samostatným registračním číslem – 10 % sádek bez produkce v kraji ročně.

Oprávněné zpracovatelské zařízení, ve kterém se usmrcují živočichové pocházející z akvakultury za účelem tlumení nákaz – 1x ročně.

Kontrola schválených SVL

- kontrola plnění podmínek schválení;
- kontrola používání VLP;
- kontrola vedení evidence o prováděné léčbě;
- kontrola vedení evidence o prováděných úkonech v rámci MKZ, v případě povinných diagnostických úkonů kontrola zahrnuje i porovnání data provedení odběru vzorku s datem provedení laboratorního vyšetření a s datem oznámení provedení úkonu na KVS;
- kontrola praktické činnosti při provádění těchto úkonů u chovatelů:
 - 5 % SVL schválených každou KVS pro provádění vyšetření, zdravotních zkoušek a povinných preventivních a diagnostických úkonů v rámci veterinární kontroly zdraví, kontroly dědičnosti zdraví a kontroly dobrých životních podmínek zvířat podle § 61 odst. 5 zákona č. 166/1999 Sb., zahrnou se přednostně SVL, kteří provádějí úkony v rámci MKZ v chovech hospodářských zvířat;
 - SVL, kteří žádali v předchozím roce o povolení výjimky na zásobování, výdej a použití neregistrovaného léčivého přípravku (podle § 46 zákona č. 378/2007 Sb.), v případě kontrol těchto SVL bude kontrola specificky zaměřena na kontrolu léčebné a preventivní činnosti v chovech, ve kterých byl neregistrovaný léčivý přípravek použit;
 - kontrola používání VLP (dokumentace získávání VLP, vedení a uchovávání záznamů o použití VLP) u SVL – kontrola se provádí dle možností v místě podnikání, v hospodářství s léčenými zvířaty, popř. je možná kontrola dokumentace na KVS; kontroluje se používání VLP v chovech vybraných KVS na základě předchozích zjištění.

Školení schválených SVL - informace o nákazové situaci, o změnách v MKZ a legislative a v pravidlech pro evidenci vzorků odebíraných pro potřebu státní zakázky. Všechny KVS naplánují a uskuteční školení každoročně v průběhu 1. čtvrtletí. Školení bude určeno pro SVL schválené KVS pro provádění vyšetření, zdravotních zkoušek a povinných preventivních a diagnostických úkonů v rámci veterinární kontroly zdraví, kontroly dědičnosti zdraví a kontroly dobrých životních podmínek zvířat podle § 61 odst. 5 zákona č. 166/1999 Sb.

Kontrola veterinárního technika

- kontrola veterinárních techniků – kontrolují se;
- nově registrovaní veterinární technici v rámci registračního řízení;
- 10 % registrovaných veterinárních techniků ročně;
- kontrola odborné způsobilosti pro výkon odborných veterinárních úkonů;
- kontrola vedení evidence o provedených úkonech a o použití a výdeji léčiv a o utracení zvířat ;
- kontrola zacházení s VLP a záznamů o použití VLP do záznamu chovatele.

Aktualizace pohotovostních plánů KVS

- aktualizace pohotovostních plánů KVS
- odborných částí pohotovostních plánů na základě aktualizace pohotovostních plánů SVS v souladu s aktualizovanou nebo novou národní nebo EU legislativou, kontrola adres a kontaktních údajů organizací a orgánů podílejících se na součinnosti při řešení mimořádných veterinárních opatření a mimořádných situací - minimálně 1 x ročně;
- projednání pohotovostních plánů s okresní organizací KVL
- seznámení s aktuální legislativou ve vztahu k nálezům, s požadavky na činnost SVL v případě řešení mimořádných situací – minimálně 1 x ročně;
- projednání pohotovostních plánů se zástupci obcí, krajských úřadů
- seznámení s aktuální legislativou ve vztahu k nálezům, s požadavky na součinnost s obcemi, krajskými úřady v případě řešení mimořádných situací – minimálně 1 x ročně.

Kontrola dodržování pravidel biologické bezpečnosti chovu zvířat ve vztahu k nálezům u chovatelů hospodářských zvířat

Součástí kontroly je zejména:

- kontrola dodržování preventivních opatření ke snížení rizika zavlečení a šíření nákaz, porovnání počtu chovaných zvířat a počtu uhynulých zvířat, vyhodnocení změn v produkci a změn ve spotřebě krmiva a vody;
- kontrola vypracování pohotovostního plánu, jeho aktualizace a přístupnosti ošetřovatelům a ostatním zaměstnancům u chovatelů, kteří chovají hospodářská zvířata jako podnikatelé;
- kontrola provádění povinných preventivních úkonů a zdravotních zkoušek v rámci MKZ;
- kontrola dodržování zákazu zkrmování odpadů ze společných stravovacích zařízení;
- kontrola zajištění ochrany drůbeže před kontaktem s volně žijícími ptáky a kontrola prevence kontaminace krmiva a vody trusem volně žijících ptáků v hospodářstvích s chovem vodní a hrabavé drůbeže s přístupem do výběhu v oblastech s vyšším rizikem zavlečení a šíření viru vysoce patogenní aviární chřádky.

Hospodářství vybraná ke kontrole na základě analýzy rizika provedené ÚVS

- kontrola na hospodářstvích vybraných na základě centrálně provedené analýzy rizika.

Hospodářství vybraná ke kontrole na základě analýzy rizika provedené KVS

- kontrola na hospodářstvích vybraných místně příslušnou KVS na základě vyhodnocení **následujících rizikových faktorů:**
 1. hospodářství s ekologickým chovem hospodářských zvířat;
 2. hospodářství s chovem prasat – zejména chovy, ve kterých zvířata přicházejí do kontaktu s vnějším prostředím (výběh) nebo s materiály rizikovými z hlediska přenosu Afrického moru prasat (dále jen „AMP“) (sláma) a hospodářství s počty chovaných prasat nad 1000 kusů;
 3. hospodářství s nedostatky v provádění povinných preventivních úkonů stanovených v MKZ zjištěnými v průběhu administrativních kontrol;
 4. hospodářství s nedostatky v oblasti evidence hospodářských zvířat v IZR zjištěnými v průběhu administrativních kontrol;

5. hospodářství s chovem nosnic s produkcí konzumních vajec a kuřat chovaných na maso, na kterých je odebrán úřední vzorek v rámci programu tlumení salmonel, kontrola se provede současně s kontrolou péče o dobré životní podmínky zvířat a s kontrolou chovatele v souvislosti s používáním veterinárních léčivých přípravků;
6. hospodářství s odchovem kuřic pro reprodukční chovy a pro chovy nosnic s produkcí konzumních vajec, na kterých není odebrán úřední vzorek v rámci programu tlumení salmonel;
7. registrovaná hospodářství s chovem nosnic s produkcí konzumních vajec, která nejsou vyšetřována na salmonelu v rámci programu tlumení salmonel, a která dodávají vejce do „místního maloobchodu“, tj. do maloobchodu na území ČR;
8. hospodářství s chovem vodní a hrabavé drůbeže s přístupem do výběhu v oblastech s vyšším rizikem zavlečení a šíření viru vysoce patogenní aviární influenzy. Jde o oblasti:
 - v blízkosti vodních ploch, kde se shromažďují stěhovaví ptáci;
 - lokality s nálezem viru vysoce patogenní aviární influenzy u drůbeže či volně žijících ptáků v předchozích 3 letech;
 - lokality s nálezem protilátek proti viru aviární influenzy v rámci programu sledování aviární influenzy v předchozích 3 letech.

Kontrola mléčnic

- je kontrolováno 20 % mléčnic v kraji; přednostně jsou kontrolováni producenti mléka, kteří nejsou žadateli o podporu v rámci dotačního titulu CZ Q mléko;
- kontrola mléčnic je prováděna na hospodářství s tržní produkcí mléka, vybraných analýzou rizika pro kontroly v oblastech biologické bezpečnosti, PPH 4 a PPH 9;
- mléčnice ke kontrole vybere KVS na základě vyhodnocení výsledků vyšetření vzorků z centrálních laboratoří evidovaných v OIS SVS v modulu laktologie. Pro účely vyhodnocení lze použít sestavu datového skladu L01 Parametry PSB a CPM – průměry;
- na kontrole mléčnic se podílejí odbory ochrany zdraví zvířat a ochrany veřejného zdraví.

Kontrola na hospodářstvích ovcí a koz s přiznaným statusem TSE

- kontrola plnění požadavků stanovených v příloze VIII nařízení (ES) č. 999/2001 o stanovení pravidel pro prevenci, tlumení a eradikaci některých přenosných spongiformních encefalopatií;
- všechna hospodářství ovcí a koz s přiznaným statusem rizika TSE – 1x ročně (první kontrola nejdříve 10 měsíců od přiznání statusu).

Kontrola evidence úkonů a zdravotních zkoušek v rámci MKZ

- administrativní kontrola provádění a evidence úkonů v rámci IS SVS – vždy u všech evidovaných úkonů.

Kontrola a ověřování údajů ve veterinárních osvědčení přijímaných zvířat v rámci systému TRACES

- provádění administrativních kontrol údajů a veterinárních záruk uvedených kompetentní autoritou země odeslání – minimálně 15 % zásilek;
- provádění kontrol na místě – kontrola údajů uvedených kompetentní autoritou země odeslání, včetně kontroly veterinárních záruk v místě určení – minimálně 5 % zásilek;
- zpětná kontrola evidence přijatých zvířat v Integrovaném zemědělském registru (IZR) provádí se v rozmezí 20 - 30 dnů po příjmu zásilky – minimálně 5 % zásilek.

Kontrola chovatelů včel

Kontrola dodržování provádění preventivních úkonů a zdravotních zkoušek v rámci MKZ, kontrola používání VLP zejména s ohledem na použití antibiotik

- kontrolují se dvě stanoviště chovatelů včel v okrese vybrané KVS na základě vyhodnocení rizika – minimálně 1x ročně (plní se počet kontrol odpovídající počtu okresů v kraji, o výběru stanovišť ke kontrole v jednotlivých okresech rozhodne KVS).

Kontrola na stanovištích chovatelů včel vybraných místně příslušnou KVS na základě vyhodnocení **následujících rizikových faktorů**:

1. ke kontrole se přednostně vyberou chovatelé, kteří mají v IZR registrováno 10 – 20 včelstev na stanovišti;
2. přednostně se vyberou stanoviště s výsledkem vyšetření směsných vzorků zimní měli na varroázu více než 10 roztočů v průměru na jedno včelstvo;
3. nekontrolují se stanoviště chovatelů kontrolovaná v předchozích dvou letech.

Kontrola chovatele v souvislosti s používáním VLP a s prováděním vybraných odborných veterinárních úkonů

Hospodářství vybraná ke kontrole na základě výsledků analýzy rizika provedené ÚVS a KVS

- kontrola druhu podávaných VLP a způsob jejich používání;
- kontrola vedení záznamů o léčbě;
- kontrola dodržování ochranných lhůt;
- kontrola dodržování zákazu používání doplňkových látek a léčivých přípravků, které mají hormonální, thyreostatický nebo beta adrenergní účinek;
- kontrola plnění požadavků na odbornou způsobilost pro injekční aplikaci léčiv (§ 59a odst. 1 písm. a) až e) a § 64b odst. 2 zákona č. 166/1999 Sb., a § 39b vyhlášky č. 342/2012 Sb., o zdraví zvířat a jeho ochraně, o přemísťování a přepravě zvířat a o oprávnění a odborné způsobilosti k výkonu některých odborných veterinárních činnostech), kterou je chovatel nebo jím pověřený zaměstnanec oprávněn na jím provozovaném hospodářství podle pokynů ošetřujícího veterinárního lékaře provádět u hospodářských zvířat, která na tomto hospodářství chová;
- kontrola odborné způsobilosti (§ 59a odst. 1 písm. a) až e) a § 64b odst. 3 zákona č. 166/1999 Sb.) a absolvování specializované průpravy pro provádění dalších odborných veterinárních úkonů (§ 39c vyhlášky č. 342/2012 Sb.), které je chovatel nebo jím pověřený zaměstnanec oprávněn provádět na vlastním hospodářství u vlastních zvířat.

Hospodářství vybraná ke kontrole na základě analýzy rizika provedené ÚVS

- kontrola na hospodářstvích vybraných na základě centrálně provedené analýzy rizika.

Hospodářství vybraná ke kontrole na základě analýzy rizika provedené KVS

- kontrola na hospodářstvích vybraných místně příslušnou KVS na základě vyhodnocení **následujících rizikových faktorů**:
 1. hospodářství, ve kterých je plánována kontrola podmíněnosti v oblasti PPH 5 - zákaz používání některých látek s hormonálním a tyreostatickým účinkem;
 2. hospodářství s použitím VLP získaného na základě povolení výjimky na zásobování, výdej a použití neregistrovaného léčivého přípravku; kontrola bude provedena současně s kontrolou SVL, který o výjimku požádal;
 3. hospodářství s nevyhovujícím výsledkem v rámci monitoringu cizorodých látek, který se týká nálezů reziduí léčiv, včetně nálezů malachitové zeleně u ryb;
 4. hospodářství s nálezy viditelných parazitů u ryb ve zpracovných ryb;
 5. honitby, kde se provádí cílené antiparazitární ošetření spárkaté zvěře.

Kontroly podmíněnosti (Cross Compliance)

Hospodářství žadatelů o dotace jsou ke kontrole vybrána na základě výsledků analýzy rizika, tak aby bylo zkontrolováno 1% žadatelů:

- kontrola podmíněnosti v oblasti používání veterinárních léčiv - povinné požadavky na hospodaření (dále jen „PPH“) 5 - zákaz používání některých látek s hormonálním a tyreostatickým účinkem;
- kontrola podmíněnosti v oblasti bezpečnosti potravin - PPH 4 - zásady a požadavky potravinového práva;
- kontroly podmíněnosti v oblasti zdraví zvířat - PPH 9 - pravidla pro prevenci, tlumení a eradikaci některých přenosných spongiformních encefalopatií;
- termíny pro odeslání zpráv o kontrole na mezisklad zpráv o kontrole:
- do 16. 10. musí být ve stavu „zpráva přijata na mezisklad“ minimálně 75 % všech zpráv o kontrole z plánovaných kontrol podmíněnosti;
- do 1. 12. musí být ve stavu „zpráva přijata na mezisklad“ minimálně 90 % všech zpráv o kontrole z plánovaných kontrol podmíněnosti.

Karanténa pro obchod s mloky v rámci EU a pro dovoz do EU

- kontrola plnění podmínek schválení – minimálně 1x ročně;
- kontrola dokumentace, dodržování podmínek karantény a provádění čištění a dezinfekce – minimálně 1x ročně;
- kontrola plnění podmínek karantény včetně prověření záznamů o úhynu zvířat a vyšetření uhynulých nebo nemocných zvířat v laboratoři – minimálně na začátku a konci karantény každé zásilky.

Kontrola chovatele, který chová hmyz určený k lidské spotřebě nebo k výrobě zpracované živočišné bílkoviny

- kontrola plnění požadavků na chovatele hospodářských zvířat stanovených v § 4 a § 5 zákona č. 166/1999 Sb., – minimálně 1x ročně všichni registrovaní chovatelé – pro chov hmyzu určeného k lidské spotřebě lze registrovat chovatele druhů stanovených v nařízení (EU) č. 2015/2283 o nových potravinách.

B. Kontroly neplánované

Neplánované kontroly zahrnují:

- kontroly nařízené MZe;
- mimořádné kontrolní akce organizované SVS;
- neplánované kontroly konkrétních subjektů prováděné z rozhodnutí KVS v odůvodněných případech;
- kontroly ohnisek nálezů zaměřené na dodržování a plnění nařízených ochranných a zdlavacích opatření;
- kontroly následné k ověření plnění pokynů uložených k nápravě zjištěných nedostatků.

Oblast dovozu zvířat a živočišných produktů ze třetích zemí

Zvířata, živočišné produkty a ostatní veterinární zboží dovážené ze třetích zemí a podléhající veterinární kontrole, vstupují do České republiky pouze přes stanoviště hraniční kontroly, jehož součástí je pohraniční veterinární stanice. V České republice je jediným místem vstupu tohoto kontrolovaného zboží PVS Praha-Ruzyně, která je součástí Městské veterinární správy v Praze SVS.

Pro kontrolu dovozu (dovoz ze třetích zemí) je na území ČR určena PVS Praha-Ruzyně. Kontrolní činnost je realizována úředními veterinárními lékaři PVS v souladu s příslušnými právními předpisy EU a podle metodického pokynu vydaného SVS. Výstupem provedené kontroly dokladů, totožnosti a fyzické kontroly je vydání společného zdravotního vstupního dokladu (CHED).

Pohraniční veterinární kontrola zahrnuje kontrolu:

- živočišných produktů – zákon č. 166/1999 Sb., nařízení (EU) 2017/625 a jeho prováděcí předpisy
- živých zvířat – zákon č. 166/1999 Sb., nařízení (EU) 2017/625 a jeho prováděcí předpisy

Úřední kontroly na PVS Praha-Ruzyně jsou prováděny v souladu s postupy stanovenými příslušnými předpisy EU, národní legislativou a metodickými pokyny vydávanými SVS. PVS při provádění kontrol zohledňuje i informace zasílané prostřednictvím systému rychlého varování RASFF a informace o zásilkách, které byly odmítnuty při vstupu do EU jinou pohraniční veterinární stanicí. Dále je povinna postupovat v souladu s platnými ochrannými opatřeními, jež jsou vydávány Evropskou komisí.

Jako součást veterinárních kontrol dovážených živočišných produktů zajišťuje PVS za účelem ochrany území České republiky (EU) i odběr vzorků k laboratornímu vyšetření a plní tak každoročně vydávaný plán monitorování. V případě nevyhovujícího výsledku vyšetření následuje po verifikaci Evropskou komisí spuštění koordinovaného provádění zesílených úředních kontrol v systému TRACES v souladu s prováděcím nařízením Komise (EU) 2019/1873 o postupech koordinovaného provádění zesílených úředních kontrol příslušnými orgány na stanovištích hraniční kontroly u produktů živočišného původu, zárodečných produktů, vedlejších produktů živočišného původu a směsných produktů, které spočívá v zapojení všech pohraničních veterinárních stanic v členských státech EU do zesílené kontroly komodity stejného původu. PVS Praha-Ruzyně je zároveň zapojena do koordinovaného provádění zesílených úředních kontrol iniciovaného na základě nevyhovujícího výsledku vyšetření zjištěného jinou PVS v EU.

Informace, které vyplývají z činnosti PVS, poskytují její zaměstnanci příslušným orgánům, zejména prostřednictvím systému výměny informací TRACES.

Zvířata v zájmovém chovu spadající pod nařízení (EU) č. 576/2013 o neobchodních přesunech zvířat v zájmovém chovu a živočišné produkty pro osobní spotřebu v souladu s nařízením Komise v přenesené pravomoci (EU) 2019/2122, kterým se doplňuje nařízení (EU) 2017/625, pokud jde o některé kategorie zvířat a zboží osvobozených od úředních kontrol na stanovištích hraniční kontroly, zvláštní kontroly osobních zavazadel cestujících a malých zásilek zboží, které není určeno k uvedení na trh, zasílaných fyzickým osobám, dovážené cestujícími ze třetích zemí k neobchodním účelům podléhají podle zákona č. 166/1999 Sb., v místě vstupu do České republiky kontrole za účelem zjištění, zda splňují podmínky stanovené v uvedených nařízeních. Tyto kontroly provádějí na letištích s mezinárodním provozem, v případě produktů též u provozovatelů kurýrních služeb či na mezinárodní poště, celní úřady v rámci celní kontroly cestujících a jejich osobních zavazadel. Pokud je zjištěno nesplnění podmínek nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2019/2122, celní úřad zabaví zásilku produktů a vystaví doklad o jejím zabavení. V případě zvířat v zájmovém chovu nesplňujících požadavky nařízení (EU) č. 576/2013 informuje celní úřad místně příslušnou krajskou veterinární správu, která o zásilce rozhodne podle ustanovení čl. 35 tohoto nařízení. Za účelem seznámení veřejnosti a cestujících s pravidly dovozu potravin živočišného původu pro osobní spotřebu a zvířat v zájmovém chovu jsou od roku 2009 na všech místech vstupu vyvěšeny plakáty se základními informacemi. Cestující se tak s podmínkami mohou seznámit v příletových halách letišť nebo na mezinárodní poště, dále jsou o nich prostřednictvím SVS informovány zahraniční úřady ČR ve třetích zemích, jsou vydávány v Travel Information Manual (TIM) a zveřejněny a pravidelně aktualizovány na webových stránkách SVS a GRČ.

Snahou SVS je účinně předcházet případným nedostatkům, které jsou při kontrolách nejčastěji zjišťovány. Z tohoto důvodu svou činnost koordinují nejenom s ostatními orgány veterinární péče EU, ale i dalšími dozorovými orgány ČR, zejména orgány celními. Spolupráce je realizována na regionální i centrální úrovni. Konkrétním příkladem vzájemné spolupráce jsou školení celních orgánů zajišťovaná odborem vnějších vztahů a kontroly dovozu a vývozu SVS, snaha o informovanost cestujících prostřednictvím spolupráce s provozovateli letišť, kurýrními službami, mezinárodní poštou i samotný přístup zaměstnanců SVS, kteří dovozcům poskytují informační servis odpověďmi na telefonické, emailové i písemné dotazy k této problematice.

Priority kontroly, alokace zdrojů

Kontroly se prioritně zaměřují na dovoz a vývoz zvířat, která mohou představovat největší rizika zavlékání a šíření nebezpečných nákaz v ČR. Toto riziko je dáno druhem zvířete, dosud zjištěnými nákazami, rychlostí šíření této nákazy, typem komodity, původem dodávky nebo zásilky a četností kontrol s pozitivním výsledkem na území EU v kombinaci s výše uvedeným.

Zdroje SVS k provádění kontrol jsou alokovány v každém kraji (KVS) a dále na území bývalých okresů, tj. rovnoměrně na území ČR. Vznik neočekávaného rizika je tak adekvátně pokryt ve všech případech. Posílení zdrojů je stabilně zajištěno v místech vstupu rizikových zvířat na území ČR ze třetích zemí (zejména letiště Praha-Ruzyně).

Vnitřní dohled nad organizací kontrol je prováděn pravidelně. Odborní referenti odboru ochrany zdraví a pohody zvířat SVS vyhodnocují činnost KVS na svěřeném úseku.

Při vzniku potřeby nového kontrolního programu (obvykle stanoven rozhodnutím EK) je tento program zahrnut do rutinního systému kontrol SVS formou novely stávajícího nebo vytvořením nového metodického postupu včetně materiálového zajištění.

Metody a techniky dovozní a vývozní kontroly a kontroly zdraví a dobrých životních podmínek zvířat v ČR včetně preventivních opatření jsou upraveny vnitrostátními zákony, které vychází z předpisů EU. Podrobný postup těchto kontrol je rozpracován v jednotlivých prováděcích právních předpisech, které jsou již zaměřeny na specifickou oblast. Za účelem těchto kontrol jsou dále vypracovány metodické pokyny, metodiky a diagnostické příručky, v nichž jsou mj. stanoveny konkrétní metody, techniky a četnost kontrol.

Odborní pracovníci odboru zdraví a pohody zvířat SVS provádí kontrolu činnosti odborných pracovníků KVS na svěřeném úseku.

Sestupně podle rozsahu kontrolní činnosti se používají tyto metody:

Plánovaná frekvence

Veterinární dozor se provádí s plánovanou frekvencí veterinárních kontrol, která vychází z míry rizika. Plány kontrol v konkrétních provozech jsou k dispozici na jednotlivých KVS.

Monitorovací plány jsou rozděleny na jednotlivé kraje v návaznosti na počty chovaných zvířat rovnoměrně na celý rok, v návaznosti na laboratorní kapacity a akreditované vyšetřovací metody. v rámci těchto monitorovacích plánů se provádí epizootologické sledování skotu nebo prasat, a to na celém území ČR nebo na jeho části. Tato síť epizootologického sledování skotu nebo prasat zahrnuje jak klasifikaci hospodářství, tak jejich kontroly.

Mezikrajské komise odborných veterinárních pracovníků jsou ústředním ředitelem jmenovány příležitostně k řešení specifických problémů v krajích.

Veterinární kontrola inspektory veterinární správy je prováděna na celém území ČR. Informace k těmto kontrolám a jejich způsobu je možno vyhledat na webové adrese www.svscr.cz.

Všechny kontroly mají povahu úředních kontrol a jsou dokumentovány v „Protokolech o kontrole“. Frekvence kontrol vychází z kategorizace rizika.

Odběry vzorků surovin a potravin k laboratornímu vyšetření pro objektivizaci některých rozhodnutí veterinárních pracovníků na jatkách a provozech s produkcí potravin jsou prováděny podle předem schválené metodiky SVS (Metodický návod SVS pro odběr vzorků potravin, surovin, krmiv a pitné vody při provádění úředních kontrol za účelem ověřování souladu s právními předpisy o krmivech a potravinách a ustanovení o zdraví zvířat a dobrých životních podmínkách zvířat).

Kontrolní činnost, prováděná v souladu s celoročním plánem, je průběžně vyhodnocována ústředím SVS jednak na základě sledování záznamů o kontrolách, které jsou evidovány v OIS SVS, a jednak na základě výsledků kontrol na jednotlivých KVS. Na poradách vrchních inspektorů pro zdraví zvířat a péči o pohodu zvířat, jsou pravidelně předkládány výsledky tohoto vyhodnocení současně s podrobnými instrukcemi k postupům v následujícím období. Podle potřeby jsou požadavky na kontrolní činnost aktualizovány s ohledem na změny v legislativě, nebo v nákazové situaci formou metodických návodů a pokynů v dopisech, zasílaných na KVS. Ke specifickým oblastem kontrol jsou pořádána školení.

Při stanovení kritérií míry rizika jsou využívány výsledky veterinárních vyšetření a úředních kontrol, analýzy laboratorních vyšetření a aktuální nákazové situace nejen v ČR, ale i v členských zemích EU a třetích zemích. Hlavním zdrojem údajů pro vyhodnocení kategorizace rizika jsou informace uvedené v IS SVS, portálu SVS, počítačové registry MZe a dále evropských IS zejména ADNS, RASFF, TRACES, WAHIS.

Témata odborných vzdělávacích aktivit ve veterinární oblasti:

v oblasti ochrany zdraví zvířat

- porady inspektorů pro epizootologii nebo krajských koordinátorů pro specifické oblasti kontroly zdraví zvířat (IBR, nákazy včel, aquakultura, programy tlumení salmonel v chovech drůbeže);
- společné koordinační porady inspektorů pro epizootologii a pohodu zvířat;
- mezirezortní seminář k problematice zoonóz;
- součinnostní cvičení orgánů SVS a vojenské veterinární správy pro případy podezření a potvrzení nebezpečné nákazy zvířat;
- školení záložních týmů pro výpomoc PMS v ohniscích nebezpečných nákaz;
- koordinační porada k činnosti národních referenčních a referenčních laboratoří.

Metodické návody

Postupy úředních kontrol jsou ujednoceny a zdokumentovány v rámci celé ČR formou metodických návodů SVS. Metodické návody SVS jsou vedeny v režimu řízených dokumentů a jsou pravidelně aktualizovány dle potřeb a požadavků národní nebo evropské legislativy či na základě nových poznatků. Všechny platné metodické návody SVS jsou k dispozici v elektronickém systému spisové služby SVS (e-spis), kde za účelem ukládání metodických návodů SVS a veškerých dalších řízených interních dokumentů SVS je zřízena příslušná registratura. V tomto úložišti řízených dokumentů SVS jsou všem zaměstnancům SVS trvale dostupná platná znění nejen metodických návodů SVS, ale i veškerých dalších řízených interních dokumentů SVS.

Pokud při úřední kontrole provedené v místě určení zboží nebo při přepravě zboží z jiných členských států zjistí orgány veterinární správy, že zboží není v souladu s krmivovým nebo potravinovým právem do té míry, že:

- a) vzniká riziko pro zdraví zvířat, nebo že dochází k vážnému porušení krmivového nebo potravinového práva, neprodleně SVS kontaktuje příslušný orgán členského státu odeslání
- b) vzniká riziko pro lidské zdraví nebo zdraví zvířat (krmivo) SVS rozhodne o jeho oznámení v systému rychlého varování pro potraviny a krmiva (RASFF).

- c) vzniká podezření z podvodu potravin či falšování potravin SVS rozhodne o jeho oznámení v systému správní pomoci a spolupráce (AACS). Orgány veterinární správy jsou členem sítě v systému rychlého varování pro potraviny a krmiva v ČR a v systému správní pomoci a spolupráce.

Kontaktním místem RASFF i AACS pro komunikaci s Národním kontaktním místem ČR bylo v rámci orgánů veterinární správy určeno pracoviště ÚVS SVS. SVS vydala Metodický návod SVS „Vnitřní metodický postup přenosu informací – SVS Rapid Alert System for Food and Feed“. Podle tohoto metodického návodu postupují jednotliví členové systému rychlého varování pro potraviny a krmiva v rámci veterinární správy při oznámení výskytu rizikového výrobku Národním kontaktním místem ČR a při oznamování výskytu rizikového výrobku Národnímu kontaktnímu místu ČR.

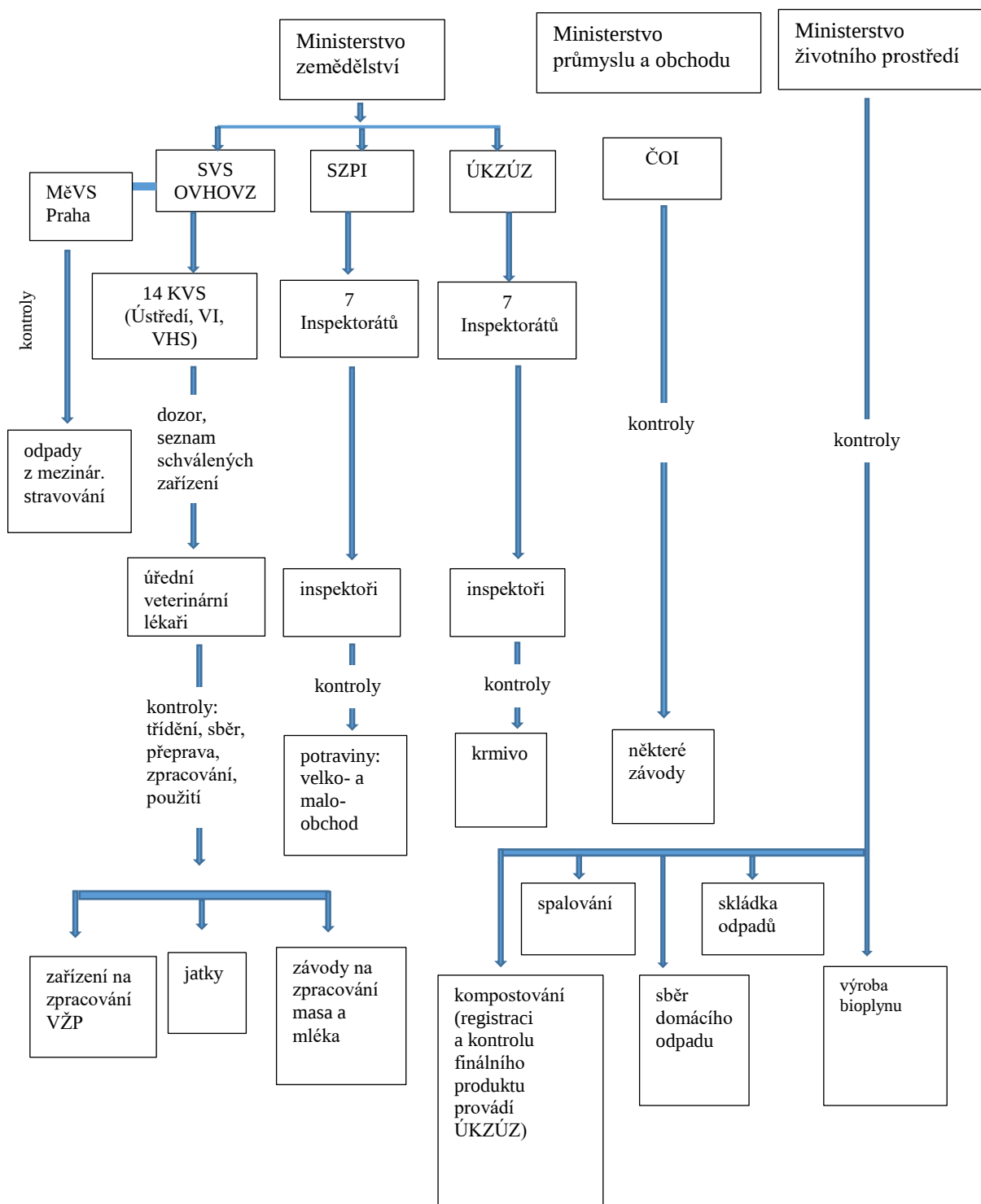
V případě výskytu nebezpečné nákazy je dle veterinárního zákona zdolávání a zabránění šíření nákaz v kompetenci orgánů veterinární správy, které si mohou vyžádat součinnost (IZS). V případě jiných mimořádných situací (povodně) se orgány veterinární správy zapojují do jejich řešení jako součást IZS (vedlejší složka) a podléhají jeho velení z hlediska využití a koordinace sil (§ 4 zákona č. 239/2000 Sb.). Základní principy a postupy součinnosti vyplývají z platné krizové legislativy ČR (zejména zákona č. 239/2000 Sb., o IZR, zákona č. 240/2000 Sb., krizovém řízení). Styčnými místy jsou OPIS IZS, územně příslušné OPIS IZS krajů. Mezi SVS a GŘ HZS je uzavřena smlouva o plánované pomoci na vyžádání.

ČPI

Kontroly označování a evidence hospodářských zvířat prováděné ČPI mají za cíl zabezpečit a plnit podmínky pro soustavné a detailní sledování zdraví zvířat pomocí jejich identifikace, vedení evidence zvířat a jejich pohybů mezi hospodářstvími.

ČPI udržuje databázi zaregistrovaných hospodářství a chovatelů pro účely sledování výskytu hromadných nákaz, oblast dobrých životních podmínek zvířat, zpracování zvířat a jejich produktů v potravinářském odvětví v aktualizovaném stavu.

e) Prevence a minimalizace rizik pro zdraví lidí a zvířat, která představují vedlejší produkty živočišného původu a získané produkty;

Oblast veterinární hygieny

Sekce veterinární ÚVS: Odbor veterinární hygieny a ochrany veřejného zdraví je klíčovým pro kontrolu bezpečnosti potravin, zdraví a pohody zvířat, má tři oddělení: oddělení veterinární hygieny, oddělení bezpečnosti potravin a oddělení veterinární asanace a SEUROP. Odbor připravuje a zpracovává návrhy koncepcí péče o zdravotní nezávadnost živočišných produktů a krmiv a koncepcí na ochranu životního prostředí související s chovem hospodářských zvířat a výrobou živočišných produktů a s veterinární asanací. Organizuje, řídí a kontroluje výkon státního veterinárního dozoru na úseku zabezpečování zdravotní nezávadnosti živočišných produktů a krmiv a veterinární asanace. U produktů živočišného původu provádí kontrolu nad dodržováním pravidel ekologické produkce. Taktéž vydává nálezy, posudky a osvědčení. Zpracovává a koordinuje plány sledování (monitorování) přítomnosti nepovolených látek, reziduí a látek kontaminujících potravinový řetězec. Koordinuje veterinární hygienický dozor nad nakládáním s živočišnými produkty, vedlejšími živočišnými produkty a krmivy. Připravuje podklady pro vytváření metodiky kontrol a vyhodnocování jejich plánů. Aktivně se podílí na činnosti v orgánech EU, spolupracuje s ostatními ústředními správními orgány, podílí se na přípravě návrhů právních předpisů v oblasti veterinární hygieny, ochrany veřejného zdraví a ekologie a je kontaktním místem Systému rychlého varování pro potraviny a krmiva (dále jen „RASFF“) a Systému správní pomoci a spolupráce (dále jen „AACs“). Spolupracuje na vypracovávání odborných stanovisek k odvoláním proti rozhodnutím krajských veterinárních správ.

Ke společným kontrolám ze strany orgánů veterinární správy a ÚKZÚZ existuje Dohoda o spolupráci s ÚKZÚZ stanovující rámec spolupráce mezi ÚKZÚZ a SVS při výkonu úředních kontrol nad zdravotní nezávadností a bezpečností krmiv a krmných surovin a používáním vedlejších živočišných produktů jako hnojiva ze dne 22. 2. 2010

Oblast veterinární hygieny a neškodného odstraňování a dalšího zpracování vedlejších živočišných produktů

Víceletý plán kontrol SVS pro oblast veterinární hygieny a neškodného odstraňování a dalšího zpracování vedlejších živočišných produktů vychází z kontrolních plánů krajských veterinárních správ, u nichž je frekvence kontrol dozorovaných jednotek určena zejména objemem výroby, cílovou skupinou spotřebitelů, rizikovostí výroby, udržitelností výrobku a náročností na výrobní a skladovací podmínky. V případě vedlejších živočišných produktů zejména s ohledem na druh a kategorii zpracovávaného materiálu, objem zpracovávaného množství, účel následného použití zpracovaných produktů, celkovou úroveň zpracovatelského podniku, dosahované výsledky u odebíraných vzorků, znalost místních specifik provozu a podobně. Veterinární kontrola (dozor) za stálé přítomnosti veterinárního pracovníka je prováděna na všech jatečných provozech, v asanačních podnicích a v některých velkých mlékárenských provozech.

Plánovaná doporučená frekvence veterinárních kontrol v jednotkách pod veterinárním dozorem na rok 2020 je uvedena v tabulce 1. Na základě posouzení výsledků inspekcí z minulých let byla již pro rok 2016 upravena minimální frekvence kontrol. Byla analyzována nebezpečí, bylo přihlédnuto k možnostem KVS a na základě této analýzy byla snížena frekvence kontrol s tím, že jde o frekvenci doporučenou. Jednotlivé KVS si tuto frekvenci mohou v jednotlivých konkrétních případech upravit v souladu s již platným interním metodickým návodem SVS č. 3/2008 (verze 4 z 26. 7. 2018). Tento metodický návod rámcově popisuje postup, jak má být analyzováno nebezpečí a za jakých podmínek lze zvýšit, případně snížit doporučenou (dříve minimální) frekvenci kontrol. Doporučená frekvence veterinárních kontrol může být kdykoli upravována na základě analýzy nebezpečí i v průběhu roku. Od roku 2017 byla snížena doporučená frekvence kontrol v prvovýrobě mléka, kontroly budou probíhat v rámci

epizootologických, případně welfare kontrol. Seznam dozorovaných typů výrob byl v roce 2016 rozšířen o výroby jedlého kolagenu a jedlé želatiny. I těmto provozům byla stanovena doporučená frekvence kontrol.

Plánovaná doporučená frekvence veterinárních kontrol podle jednotlivých typů provozů zpracovávajících VŽP a ZP na rok 2020

ASANAČNÍ PODNIKY	4× ročně
VÝROBNY KRMIV PRO MASOŽRAVCE – GRANULOVANÁ KRMIVA	1× ročně
VÝROBNY KRMIV PRO MASOŽRAVCE – SYROVÁ KRMIVA	2× ročně
VÝROBNY KRMIV PRO MASOŽRAVCE – SUŠENÁ KRMIVA	1 × ročně
VÝROBNY KRMIV PRO MASOŽRAVCE – KONZERVY	1× ročně
VÝROBNY KRMIV PRO MASOŽRAVCE – ZLEPŠOVAČE CHUTI	1× ročně
SAMOSTATNÉ ZPRACOVNY SYROVÝCH KŮŽÍ	1× ročně
VÝROBNY ZPRACOVANÝCH ŽIVOČIŠNÝCH BÍLKOVIN z MATERIÁLŮ 3. KATEGORIE MIMO ASANAČNÍCH PODNIKŮ	1× ročně
ZPRACOVNY KRVE KROMĚ KOŇSKÉ	1× ročně
ZPRACOVNY KOŇSKÉ KRVE a KOŇSKÉHO SÉRA K FARMACEUTICKÝM, DIAGNOSTICKÝM NEBO LABORATORNÍM ÚČELŮM	1× ročně
ŠKVAŘÍRNY A TAVÍRNY TUKŮ Z MATERIÁLŮ 3. KATEGORIE	1× ročně
ZPRACOVNY LOVECKÝCH TROFEJÍ – PREPARACE	1× ročně
ZÁVODY NA VÝROBU BIOPLYNU A KOMPOSTÁRNY, KTERÉ ZPRACOVÁVAJÍ HNŮJ A DALŠÍ VŽP	1× ročně
ZÁVODY NA VÝROBU BIOPLYNU A KOMPOSTÁRNY ZPRACOVÁVAJÍCÍ POUZE HNŮJ BEZ DALŠÍCH VŽP	1x za 5 let
ZPRACOVNY VLNY, SRSTI, ŠTĚTIN, PEŘÍ, KOPYT A ROHŮ	1× ročně
PROVOZY NA FARMACEUTICKÉ a kosmetické ZPRACOVÁNÍ VŽP a ZP	1× ročně
VÝROBA ŽELATINY, KOLAGÉNU A JINÝCH VÝROBKŮ MIMO KRMIVOVÝ ŘETĚZEC	1x ročně
SKLADY NEZPRACOVANÝCH VŽP	
SKLADY ZP	1× ročně
ZPRACOVÁNÍ MLÉKA a KOLOSTRA NEURČENÉHO PRO LIDSKOU SPOTŘEBU	1× ročně
TUKOVÉ ZÁVODY – OLEOCHEMIE	2× ročně
SBĚRNÁ STŘEDISKA VEDLEJŠÍCH ŽIVOČIŠNÝCH PRODUKTŮ	1× ročně
ZÁVODY NA PŘECHODNOU MANIPULACI S VŽP – PŘEKLADIŠTĚ	2× ročně
ZÁVODY NA PŘECHODNOU MANIPULACI S VŽP – OŠETŘENÍ KŮŽÍ	1× ročně
SPALOVNY a SPOLUSPALOVNY	1× ročně
VÝROBA ORGANICKÝCH HNOJIV Z VŽP NEBO ZP	1x ročně
ZPRACOVATELE VČELAŘSKÝCH VŽP	1x ročně
PŘEPRAVCI VŽP A ZP	1x ročně
REGISTROVÁNÍ POUŽIVATELE VŽP A ZP K DIAGNOSTICKÝM, VÝZKUMNÝM, VZDĚLÁVACÍM NEBO VÝSTAVNÍM ÚČELŮM DLE VÝJIMKY V SOULADU S ČLÁNKEM 17 NAŘÍZENÍ (ES) Č. 1069/2009	1 x za 2 roky

Oblast vedlejších živočišných produktů

Přímo použitelné předpisy ES ukládají provádět ve stanovených intervalech úřední kontroly přiměřené okolnostem v zařízeních schválených v souladu s příslušnými předpisy. Dochází tak k ověřování, zda jsou plněny požadavky stanovené pro danou činnost subjektu. Četnost kontrol by měla být stanovena s ohledem na velikost zařízení, druhu zpracovávaných materiálů a povahy následných produktů při celkovém zhodnocení rizika v návaznosti na kritické kontrolní body v průběhu zpracování.

Za nebezpečí při nakládání s vedlejšími živočišnými produkty jsou považovány všechny potenciálně škodlivé činitele s ohledem na zdraví lidí a zvířat. Jedná se o možnou přítomnost

mikroorganismů, parazitů, reziduí zakázaných látek, organických a anorganických kontaminantů, veterinárních léčiv příměsí cizích těles a podobně. V závislosti na přítomnosti uvedených činitelů vzniká určitý stupeň rizika s ohledem na zdraví lidí a zvířat. Krajské veterinární správy při své činnosti prověřují a posuzují v podnicích, které nakládají s vedlejšími živočišnými produkty: kategorii a druh zpracovávaného materiálu, objem a způsob zpracování, záznamy provozovatele ve vztahu k dodržování požadavků legislativy týkající se vedlejších živočišných produktů, účel následného použití zpracovaných produktů, celkovou úroveň zpracovatelského podniku, dosahované výsledky v odebíraných vzorcích, znalost místních specifik provozu a podobně.

V závislosti na zjištěných skutečnostech krajské veterinární správy stanovují stupeň rizika a určují frekvenci kontrol.

SVS má s ÚKZÚZ podepsanou *Dohodu o spolupráci stanovující rámec spolupráce mezi ÚKZÚZ a SVS* při výkonu úředních kontrol nad zdravotní nezávadností a bezpečností krmiv a krmných surovin a používáním vedlejších živočišných produktů jako hnojiva ze dne 22. 2. 2010.

Dohoda o spolupráci s cílem zajistit:

- dodržování požadavků platných právních předpisů ve vztahu ke zdravotní nezávadnosti a bezpečnosti krmiv a potravin v rozsahu s ohledem na kompetence příslušných orgánů;
- aplikovat nezbytná preventivní opatření u krmiv a krmných surovin a hnojiv, jež mohou představovat vážné riziko pro zdraví lidí a zvířat.

Stěžejní oblasti spolupráce: kontaminace krmiv kokcidioastatiky, mikrobiální kontaminace, kontrola limitovaných kontaminantů, řešení pozitivních nálezů BSE, kontrola používání organických hnojiv na bázi masokostních mouček, porušení jakosti a technologické kázně při výrobě krmiv.

Témata odborných vzdělávacích aktivit ve veterinární oblasti jsou v oblasti veterinární hygieny a ochrany veřejného zdraví i vedlejší živočišné produkty.

SZPI

Vedlejší produkty živočišného původu

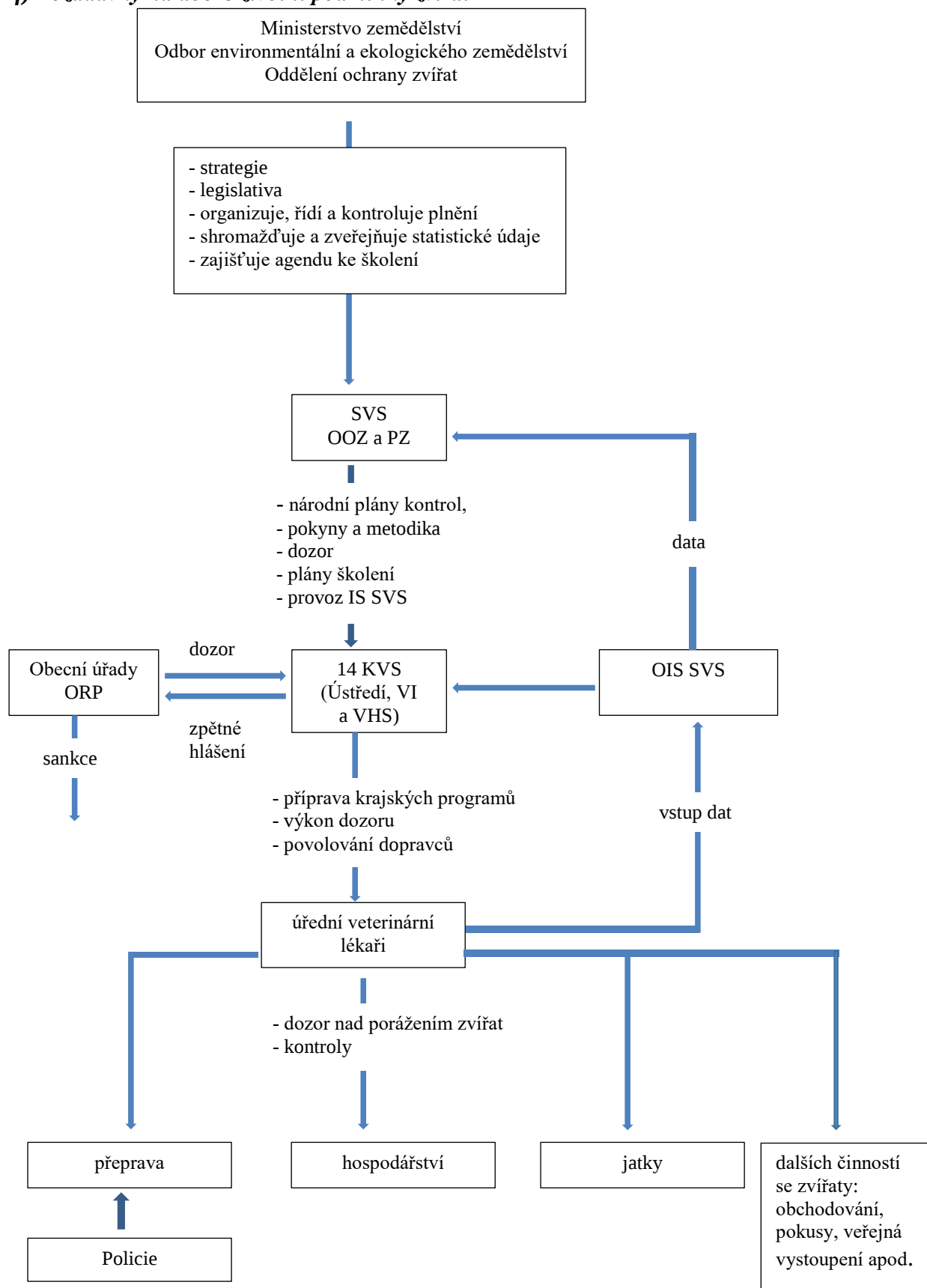
Součástí komplexních kontrol SZPI u provozovatelů potravinářských podniků je rovněž kontrola sběru, shromažďování a odvozu vedlejších produktů živočišného původu. Provádí se na základě vyhodnocení rizik a to zejména:

- ve specializovaných provozovnách
- v provozovnách obchodních řetězců
- u výrobců, kteří potraviny živočišného původu ve větší míře zpracovávají
- v provozovnách společného stravování
- v maloobchodních provozovnách, kdy je při kontrole zjištěn výskyt většího množství nedostatků u potravin živočišného původu (prošlé nebo zapáchající potraviny, nedodržení podmínek úchovy apod.)
- v dalších případech, kdy je taková kontrola žádoucí.

Inspektoři zkontrolují, zda se v provozovně mohou vyskytovat nebo vyskytují vedlejší produkty živočišného původu, zejména se zaměří na:

- materiál z výroby produktů určených pro lidskou spotřebu, jako např. odřezky masných a mléčných výrobků při zpracování potravin v rámci maloobchodní činnosti v provozovnách maloobchodu
- materiál, který tvoří zmetkové potraviny živočišného původu, nebo zmetkové potraviny obsahující produkty živočišného původu, které nejsou již dále určeny pro lidskou spotřebu
- materiál, který tvoří skořápky, rozbitá vejce a vedlejší produkty z porušených vajec.

f) Požadavky na dobré životní podmínky zvířat

MZe

Odbor environmentální a ekologického zemědělství - oddělení ochrany zvířat - stanoví hlavní úkoly na úseku ochrany zvířat a organizuje, řídí a kontroluje jejich plnění. Je věcným gestorem zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání a prováděcích právních předpisů k němu vydaných. Projednává, koordinuje a kontroluje plnění úkolů ochrany volně žijících zvířat, hospodářských a pokusných zvířat a zvířat v zájmových chovech, včetně zvířat v zoologických zahradách a předkládá příslušným orgánům nezbytná opatření. Shromažďuje a zveřejňuje statistické informace. Rozhoduje o oprávnění ve vztahu k pokusným zvířatům, vede evidenci uživatelů, chovatelů a dodavatelů pokusných zvířat, rozhoduje o projektech pokusů. Rozhoduje o povolení k porážce zvířat pro potřeby církví a náboženských společností. Organizačně zajišťuje zasedání Ústřední komise pro ochranu zvířat a Výboru pro ochranu zvířat používaných pro vědecké účely a provádí další nezbytnou činnost. Zajišťuje agendu školení.

SVS

Sekce veterinární ÚVS, Odbor ochrany zdraví a pohody zvířat je klíčovým odborem pro kontrolu zdraví a pohody zvířat, má tři oddělení: oddělení ochrany zdraví zvířat a oddělení péče o pohodu zvířat a oddělení pro řešení krizových situací se sídlem v Brně. Oddělení péče o pohodu zvířat připravuje a zpracovává návrhy koncepce na úseku péče o dobré životní podmínky zvířat a ochrany zvířat proti týrání, organizuje, řídí a kontroluje výkon státního veterinárního dozoru na tomto úseku. Aktivně se podílí na činnosti v orgánech EU, Mezinárodní organizace pro zdraví zvířat (dále jen „OIE“), Platformy EU pro dobré životní podmínky zvířat apod. Spolupracuje s odbornými útvary MZe, MŽP a ostatními dozorovými orgány.

Veterinární dozor v oblasti péče o dobré životní podmínky zvířat

V souladu s kompetencemi SVS jsou akce v systému kontrol dobrých životních podmínek zvířat a ochrany zvířat před týráním prováděny v souladu se zákonem č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, zákonem č. 166/1999 Sb., přímo použitelnými předpisy EU, zejména nařízením Rady (ES) č. 1/2005, o ochraně zvířat během přepravy a souvisejících činnostech, nařízením Rady (ES) č. 1099/2009 o ochraně zvířat při usmrcování a v souladu s dalšími souvisejícími předpisy.

Veterinární dozor zahrnuje kontroly ochrany a péče o dobré životní podmínky hospodářských zvířat, zvířat v zájmových chovech, včetně zvířat vyžadujících zvláštní péči, volně žijících zvířat, zvířat zoologických zahrad, cirkusů a obdobných zařízení a pokusných zvířat.

Záznamy o mimořádných událostech, jako jsou hromadné úhyny zvířat, havárie vozidel přepravujících zvířata a záznamy o kontrolní činnosti KVS související s těmito událostmi, jsou evidovány v OIS SVS.

V souvislosti s kontrolou péče o dobré životní podmínky zvířat je prováděná také kontrola zdraví zvířat a kontrola označování a evidence hospodářských zvířat.

Evidence a schvalování subjektů

Před schválením subjektů je prováděná kontrola splnění požadavků, vyplývajících z ustanovení příslušné legislativy, jejichž plnění je podmínkou schválení činnosti. O těchto požadavcích jsou provozovatelé schválených zařízení informováni inspektory KVS ještě před schválením a dále při každé změně legislativy. Současně je plnění požadavků ověřováno v souvislosti s certifikací pro potřeby obchodu (např. dopravci zvířat).

Dále je v rozsahu stanoveném plánem kontrol, případně legislativou (chov druhu zvířat vyžadujících zvláštní péči, kontrola dodržení ukončení chovu zvířat v určitých technologiích), kontrolováno dodržování stanovených podmínek. Z kontrolní činnosti je vypracován protokol a výsledky jsou evidovány v OIS SVS. Kromě těchto specifických oblastí kontrol jsou ve schválených zařízeních prováděny podle potřeby také kontroly v rámci ostatních kontrolovaných oblastí (obchodování, ověřování údajů v certifikátech TRACES, kontrola SVL, kontrola používání léčiv atp.).

Minimální frekvence kontrol v oblasti ochrany dobrých životních podmínek zvířat

Plemenářská zařízení - inseminační stanice, banky spermatu, střediska pro odběr spermatu

- kontrola dodržování podmínek péče dobré životní podmínky zvířat – minimálně 1 x ročně.

Shromažďovací střediska

Komplexní kontrola se sepsáním protokolu o kontrole – minimálně 1x ročně.

Kontrola zahrnuje:

- kontrola péče o dobré životní podmínky zvířat - prostory pro zvířata, zajištění napájení a krmení pro danou kategorii zvířat, pomůcky pro vykládku zvířat atd.

Kontrolní stanoviště

Komplexní kontrola se sepsáním protokolu o kontrole – minimálně 1x ročně.

Kontrola zahrnuje:

- kontrola péče dobré životní podmínky zvířat - prostory pro zvířata, zajištění napájení a krmení pro danou kategorii zvířat, pomůcky pro vykládku zvířat atd.

Subjekty registrované pro chov zvířat a obchod se zvířaty určenými pro zájmové chovy podle § 13a zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání

- kontrola dodržování podmínek péče o dobré životní podmínky zvířat, včetně kontroly dokumentace – minimálně 1 x za 3 roky všechny právnické nebo fyzické osoby, které na základě živnostenského oprávnění obchodují se zvířaty určenými pro zájmové chovy (kamenné obchody, obchodníci, chovatelé) – přednostně ty, u kterých byl v předcházejícím roce nahlášen podnět a u nově vzniklých subjektů.

Zařízení k obchodování s „ostatními zvířaty“ podle § 55 vyhlášky č. 382/2003 Sb., o veterinárních požadavcích na obchodování se zvířaty a o veterinárních podmínkách jejich dovozu ze třetích zemí

- kontrola dodržování podmínek péče o dobré životní podmínky zvířat - minimálně 1 x ročně.

Dopravci živých zvířat

- kontrola plnění podmínek povolení, provádění čištění a dezinfekce, školení personálu dopravců, dokumentace k zásilkám;
- kontrola dopravců realizujících cesty do 8 hodin - minimálně 1 x za 5 let nebo v závislosti na délce povolení;
- kontrola dopravců realizujících dlouhotrvající cesty nad 8 hodin - minimálně 1 x za 5 let nebo v závislosti na délce povolení.

Kontrola odesílání zvířat a zásilek zvířat

- **odeslání zásilek zvířat v rámci EU**
kontrola průvodních dokumentů, označení a evidence zvířat, plnění zdravotních podmínek, zajištění péče o dobré životní podmínky zvířat a vydání veterinárního osvědčení – všechny odesílané zásilky;

- **odeslání zásilek zvířat do třetích zemí**
kontrola průvodních dokumentů, označení a evidence zvířat, plnění zdravotních podmínek, zajištění péče o dobré životní podmínky zvířat a vydání veterinárního osvědčení – všechny odesílané zásilky;

Přeprava zvířat z hlediska péče o dobré životní podmínky zvířat:

- **vnitrostátní přeprava zvířat**
 - kontrola nakládky zvířat přepravovaných do shromažďovacích středisek, kontrola se sepsáním protokolu - minimálně 3 % zásilek, minimálně však u 10 zásilek na KVS, přednostně u zásilek, které budou ze shromažďovacích středisek přepravovány do třetích zemí;
 - jatečná zvířata – pravidelná kontrola při vykládce na jatkách (viz bod Kontrola péče o dobré životní podmínky hospodářských zvířat při usmrcování) ;
- **přeprava v rámci EU**
 - kontrola zásilek odesílaných a přijímaných zvířat na hospodářstvích, kontrola nakládky nebo vykládky se sepsáním protokolu - minimálně u 20 zásilek na KVS, přednostně u subjektů, u kterých byl hlášen nesoulad s legislativními požadavky od jiných členských států v daném období;
 - kontrola odesílaných psů a koček v zařízeních osob, podílejících se na obchodování - kontrola nakládky, podmínek přepravy se sepsáním protokolu - minimálně u 5 % veterinárních osvědčení, minimálně však u 5 zásilek, přednostně u subjektů, u kterých byl hlášen nesoulad s legislativními požadavky od jiných členských států v daném období;
 - kontrola zahraničních dopravců po svozu zvířat do shromažďovacího střediska – zejména pohotovostní plány, vybavení vozidel (funkčními napáječkami atd.) – minimálně 5 subjektů na KVS;
 - jatečná zvířata – pravidelná kontrola při vykládce na jatkách (viz bod Kontrola péče o dobré životní podmínky hospodářských zvířat při usmrcování);
- **přeprava zvířat do třetích zemí**
 - kontrola nakládky hospodářských zvířat – kontrola podmínek přepravy se sepsáním protokolu o kontrole, včetně kontroly nouzových (pohotovostních) plánů – minimálně 5 % zásilek, minimálně však u 10 zásilek na KVS, přednostně u zásilek skotu, který je přepravován do Turecka;
 - kontrola vrácených knih jízd a vrácených teplotních záznamů - všechny odesílané zásilky;
 - písemné hromadné vyhodnocení 1x za pololetí u zásilek skotu do Turecka
 - kontrola zahraničních dopravců po svozu zvířat do shromažďovacího střediska – zejména pohotovostní plány, vybavení vozidel (funkčními napáječkami atd.) – minimálně 5 subjektů na KVS.

Kontrola dodržování podmínek veřejných vystoupení se zvířaty a svodů hospodářských zvířat

- veřejné vystoupení - kontrola manipulace se zvířaty, péče o zvířata a kontrola dokumentů - minimálně 5 % ročně, přednostně u pořadatelů, u kterých byl v předcházejícím roce nahlášen podnět;
- svody - kontrola dodržování stanovených veterinárních podmínek, požadovaných dokumentů (povolení obce), zaevidování místa konání v ústřední evidenci u stanovených druhů hospodářských zvířat - minimálně 10 % ročně, z toho polovinu představují kontroly svodů koní se zaměřením na ověření dodržování stanovených veterinárních podmínek a požadavků pro přepravu;

- cirkusy a podobná zařízení – v sezóně kontrola veřejného vystoupení na území kraje minimálně 1x ročně, v zimovišti minimálně 1x za 2 roky.

Kontrola péče o dobré životní podmínky hospodářských zvířat v chovu

Hospodářství vybraná ke kontrole na základě analýzy rizika provedené ÚVS

- kontrola na hospodářstvích vybraných na základě centrálně provedené analýzy rizika

Hospodářství vybraná ke kontrole na základě analýzy rizika provedené KVS

- kontrola na hospodářstvích vybraných místně příslušnou KVS na základě vyhodnocení **následujících rizikových faktorů:**
 1. hospodářství s chovem nosnic s produkcí konzumních vajec – minimálně 1x ročně současně s odběrem úředního vzorku v rámci programu tlumení salmonel a s kontrolou používání veterinárních léčivých přípravků;
 2. hospodářství s výkrmem prasat nad 1000 ks zvířat – kontrola zaměřená na chovatelské postupy zejména kastrace, krácení ocásků;
 3. kontrola hospodářství s chovem kuřat na maso, kde je plánováno měření hodnot mikroklimatu, tj. na hospodářstvích, kde je alespoň jedna hala s hustotou osazení vyšší než 33 kg/m² – minimálně 10 % všech hospodářství, v halách vybraných na základě výstupů hodnocení patologickoanatomických nálezů hejn na jatkách;
 4. hospodářství, na kterém je současně plánována kontrola CC v oblasti welfare (PPH 11, 12, 13);
 5. hospodářství, na kterém je plánována kontrola DŽPZ;
 6. hospodářství s nedostatky v oblasti evidence hospodářských zvířat v IZR zjištěnými v průběhu administrativních kontrol.

Kontrola péče o dobré životní podmínky volně žijících zvířat

- záchrané stanice pro handicapovaná zvířata, včetně administrativní kontroly povolení k provádění asanační činnosti, provádění a evidence úkonů, kontrola odborné způsobilosti personálu - minimálně 1x za 3 roky.

Kontrola péče o dobré životní podmínky zvířat používaných k pokusům

- uživatelská zařízení - každoročně alespoň 1/3 zařízení v závislosti na intenzitě provádění pokusů, v případě uživatelů subhumánních primátů minimálně 1 x ročně;
- pokusy v uživatelských zařízeních - nejméně 3 projekty v každém uživatelském zařízení
- pokusy mimo uživatelská zařízení, včetně kontroly dodržování veterinárních podmínek - nejméně 3 projekty;
- chovná zařízení:
 - chovatelé subhumánních primátů – 1x ročně;
 - chovatelé ostatních druhů zvířat – 1x za 3 roky;
- dodavatelská zařízení:
 - dodavatelé subhumánních primátů – 1x ročně;
 - dodavatelé ostatních druhů zvířat – 1x za 3 roky.

Kontrola péče o dobré životní podmínky zvířat v zájmových chovech

- chov zvířat vyžadujících zvláštní péči - 1x ročně
- útulky a podobná zařízení, včetně administrativní kontroly povolení k provádění asanační činnosti, provádění a evidence úkonů, kontrola odborné způsobilosti personálu - každoročně alespoň 1/3 útulků, přednostně ty, u kterých byl v předcházejícím roce nahlášen podnět a nově registrované subjekty.

Kontrola péče o dobré životní podmínky hospodářských zvířat při usmrcování

Frekvence denních kontrol dobrých životních podmínek zvířat

1) na jatkách, kde není stálý veterinární dozor:

- průvodní doklady 100 %;
- poškození nebo úhyn 100 % ;
- dopravní prostředek, kontroluje inspektor 1x za rok (pokud se týká pravidelně používaného dopravního prostředku od stejného přepravce);

Vždy musí být provedena kontrola nového přepravce/řidiče/dodavatele. Kontrola se týká přepravců, kteří musí splňovat podmínky nařízení Rady (ES) č. 1/2005 o přepravě zvířat (školení přepravců).

Doporučená frekvence kontrol je 30 % všech partií zvířat zde porážených v jednom dni.

Z tohoto množství partií je doporučená frekvence u jednotlivých kontrolních bodů tato:

- doba přepravy 20 %;

Kontrola doby přepravy je nutná vždy, pokud přeprava trvá déle než 8 hodin.

Dále je doporučená zvýšená frekvence v případě, že jsou zvířata na jatka dopravována od překupníků, kteří nakupují jednotlivá zvířata od různých chovatelů a dodávají je na jatka týž den, bez ustájení.

- způsobilost a stav zvířat 20 %;
- péče před porážkou - ustájení 10 %;
- vykládka 10 %;
- omráčení vykrvení a zahájení zpracování na jatkách 10 %.

Príslušné KVS mohou na základě analýzy rizika základní frekvenci kontrol jednotlivých podniků upravit (snížit nebo zvýšit). Četnost prováděných dozorových akcí je výsledkem provedené analýzy rizika u jednotlivých podniků/subjektů s ohledem na dosavadní chování provozovatele pokud jde o dodržování právních předpisů, spolehlivost samokontrol provozovatele a všechny další informace, které by mohly svědčit o tom, že riziko v daném provozu je odlišné, než u jiných obdobných provozů a doporučená frekvence kontrol je proto nevyhovující. Přihlédnuto je k závadám zjištěným v rámci dozorové činnosti a k výsledkům řešených podnětů. Musí být vedeny záznamy o těchto skutečnostech, které vedly ke změně doporučené frekvence kontrol. Využity jsou výsledky získané z auditů prováděných v podnicích podle nařízení (EU) 2017/625.

V případě porážek drůbeže je možné kontrolovat způsobilost a stav zvířat u reprezentativního vzorku partie zvířat. Je nutné brát v úvahu také stálost dodavatelů zvířat a přepravců zvířat.

2) na jatkách, kde je stálý veterinární dozor

- průvodní doklady 100 %;
- poškození nebo úhyn 100 % ;
- dopravní prostředek kontroluje inspektor 1x za rok (pokud se týká pravidelně používaného dopravního prostředku od stejného přepravce);

Vždy musí být provedena kontrola nového přepravce/řidiče/dodavatele. Kontrola se týká nových přepravců, kteří musí splňovat podmínky nařízení Rady (ES) č. 1/2005 přepravě zvířat (školení přepravců).

Doporučená frekvence kontrol je 20 % všech partií zvířat zde porážených v jednom dni.

Z tohoto množství partií je doporučená frekvence u jednotlivých kontrolních bodů tato:

- doba přepravy 10 %;

Kontrola doby přepravy je nutná vždy, pokud přeprava trvá déle než 8 hodin. Dále je doporučená zvýšená frekvence v případě, že jsou zvířata na jatka dopravována od překupníků, kteří nakupují jednotlivá zvířata od různých chovatelů a dodávají je na jatka týž den, bez ustájení.

- způsobilost a stav zvířat 10 %;
- péče před porážkou - ustájení 30 %;
- vykládka 40 %;
- omráčení, vykrvení a zahájení zpracování na jatkách 10 %.

Příslušné KVS mohou na základě analýzy rizika základní frekvenci kontrol jednotlivých podniků upravit (snížit nebo zvýšit). Četnost prováděných dozorových akcí je výsledkem provedené analýzy rizika u jednotlivých podniků/subjektů s ohledem na dosavadní chování provozovatele pokud jde o dodržování právních předpisů, spolehlivost samokontrol provozovatele a všechny další informace, které by mohly svědčit o tom, že riziko v daném provozu je odlišné, než u jiných obdobných provozů a doporučená frekvence kontrol je proto nevyhovující. Přihlédnuto je k závadám zjištěným v rámci dozorové činnosti a k výsledkům řešených podnětů. Využity jsou výsledky získané z auditů prováděných v podnicích podle nařízení (EU) 2017/625.

V případě porážek drůbeže je možné kontrolovat způsobilost a stav zvířat u reprezentativního vzorku partie zvířat. Je nutné brát v úvahu také stálost dodavatelů zvířat a přepravců zvířat.

- kontrola záznamů pracovníka pro řádné zacházení se zvířaty – 1x za měsíc
- vyhodnocení řešení zpětných hlášení z jatek – všechna hlášení;
- rituální porážky – komplexní kontrola minimálně dvou porážek provedených v kalendářním roce na schválených jatkách;
- usmrcování ve farmových chovech zvěře – kontrola se sepsáním protokolu o kontrole – minimálně 2 porážky za rok ve schváleném porážkovém místě, resp. při použití střelné zbraně;
- domácí porážky skotu a domácí porážky jelenovitých z farmového chovu – minimálně 4 porážky;
- utrácení zvířat při likvidaci ohnisek nálezů – kontrola místně příslušnou KVS se sepsáním protokolu o kontrole se provádí při každém prováděném utrácení v chovu;
- sezónní prodej živých ryb a prodej živých konzumních ryb na tržnicích a tržištích – komplexní kontrola se sepsáním protokolu o kontrole – minimálně 10 % prodejních míst, přednostně ty, u kterých byl v předcházejícím roce nahlášen podnět nebo zjištěno porušení.

Kontroly podmíněnosti (Cross Compliance)

Hospodářství žadatelů o dotace jsou ke kontrole vybrána na základě výsledků analýzy rizika, tak aby bylo zkontrolováno 1% žadatelů.

Kontrola podmíněnosti v oblasti péče o dobré životní podmínky zvířat:

- PPH 11 - minimální požadavky na ochranu telat;
- PPH 12 - minimální požadavky na ochranu prasat;
- PPH 13 - minimální požadavky na ochranu zvířat chovaných pro hospodářské účely;

Termíny pro odeslání zpráv o kontrole na mezisklad zpráv o kontrole:

- do 16. 10. musí být ve stavu „zpráva přijata na mezisklad“ minimálně 75 % všech zpráv o kontrole z plánovaných kontrol podmíněnosti
- do 1. 12. musí být ve stavu „zpráva přijata na mezisklad“ minimálně 90 % všech zpráv o kontrole z plánovaných kontrol podmíněnosti

Kontroly na místě a místní šetření pro ověření plnění podmínek dotace „Dobré životní podmínky zvířat“

Místní šetření pro podopatření:

- zvětšení lehacího prostoru v chovu dojníc;
- zlepšení stájového prostředí v chovu dojníc;
- zajištění přístupu do výběhu pro suchostojné krávy;
- zvětšení plochy pro odstavená selata se provádí:
 - na všech hospodářstvích žadatelů uvedených v žádosti o dotace, u kterých nebylo provedeno místní šetření v předchozím dotačním období,
 - na všech hospodářstvích, u nichž došlo ke změně technologie ustájení, změně rozměru výběhu pro suchostojné krávy nebo dohlášení objektu.

Kontroly na místě

- Hospodářství žadatelů o dotace jsou ke kontrole vybrána na základě výsledků analýzy rizika.

Výběr hospodářství pro kontroly dobrých životních podmínek hospodářských zvířat v chovu a kontroly podmíněnosti se provádí na základě analýzy rizika.

Při stanovení počtu plánovaných dílčích kontrol a počtu kontrolovaných hospodářství jsou zohledňovány:

- počet registrovaných hospodářství;
- počet aktivních hospodářství s počtem zvířat větším než 50 kusů;
- kapacita jednotlivých KVS, tj. počet inspektorů, kteří jsou k dispozici k provedení kontrol;
- legislativou stanovené procento kontrolovaných žadatelů o dotace v případě plánovaných kontrol podmíněnosti.

Jako kritérium míry rizika jsou zohledňovány zejména:

- počet zvířat na hospodářství;
- druhy chovaných hospodářských zvířat;
- výsledky předchozích kontrol;
- výsledky zdravotních zkoušek;
- počet zvířat přemístěných do asanačního podniku v předchozím období;
- počet zvířat přemístěných na jatka v předchozím období;
- výsledky prohlídky na jatkách, zejména nálezy vypovídající o zdraví a pohodě zvířat na hospodářství;
- počet zvířat prisunutých na hospodářství ze zahraničí;
- informace o zneužití nebo nedovoleném použití léčivého přípravku, překročení maximálních limitů reziduí, způsobu získávání léčiv.

V dalších oblastech kontrol zdraví zvířat a péče o dobré životní podmínky zvířat jsou stanoveny frekvence kontrol u jednotlivých druhů subjektů v souladu s relevantní legislativou. Na základě centrálně stanoveného plánu kontrol a s přihlédnutím ke znalostem místních specifík sestavují KVS časový harmonogram plánu kontrol pro konkrétní pracoviště.

Kontrolní činnost, prováděná v souladu s celoročním plánem, je průběžně vyhodnocována ústředím SVS jednak na základě sledování záznamů o kontrolách, které jsou evidovány v OIS SVS, a jednak na základě výsledků kontrol na jednotlivých KVS. Na poradách vrchních inspektorů pro zdraví zvířat a péči o pohodu zvířat, jsou pravidelně předkládány výsledky tohoto vyhodnocení současně s podrobnými instrukcemi k postupům v následujícím období. Podle potřeby jsou požadavky na kontrolní činnost aktualizovány s ohledem na změny v legislativě, nebo v nákazové situaci formou metodických návodů, výstupů z koordinačních

porad a pokynů v dopisech, zasílaných na KVS. Ke specifickým oblastem kontrol jsou pořádána školení.

Při stanovení kritérií míry rizika jsou využívány výsledky úředních kontrol v předcházejícím období, výsledky monitoringu v oblasti zdraví zvířat, informací z jatek, hlášení o nesrovnalostech z jiných členských zemí EU a analýzy aktuální situace a vývoje v této oblasti v ČR i v zahraničí.

Témata odborných vzdělávacích aktivit v oblasti péče o dobré životní podmínky:

- společné koordinační porady inspektorů pro epizootologii a pohodu zvířat, příp. hygienu;
- školení v oblasti ochrany zvířat proti týrání.

Postupy úředních kontrol v oblasti péče o dobré životní podmínky zvířat jsou ujednoceny a zdokumentovány v rámci celé ČR formou metodických návodů SVS a dalších podpůrných pracovních dokumentů a metodických doporučení (výstupy z odborných vzdělávacích aktivit).

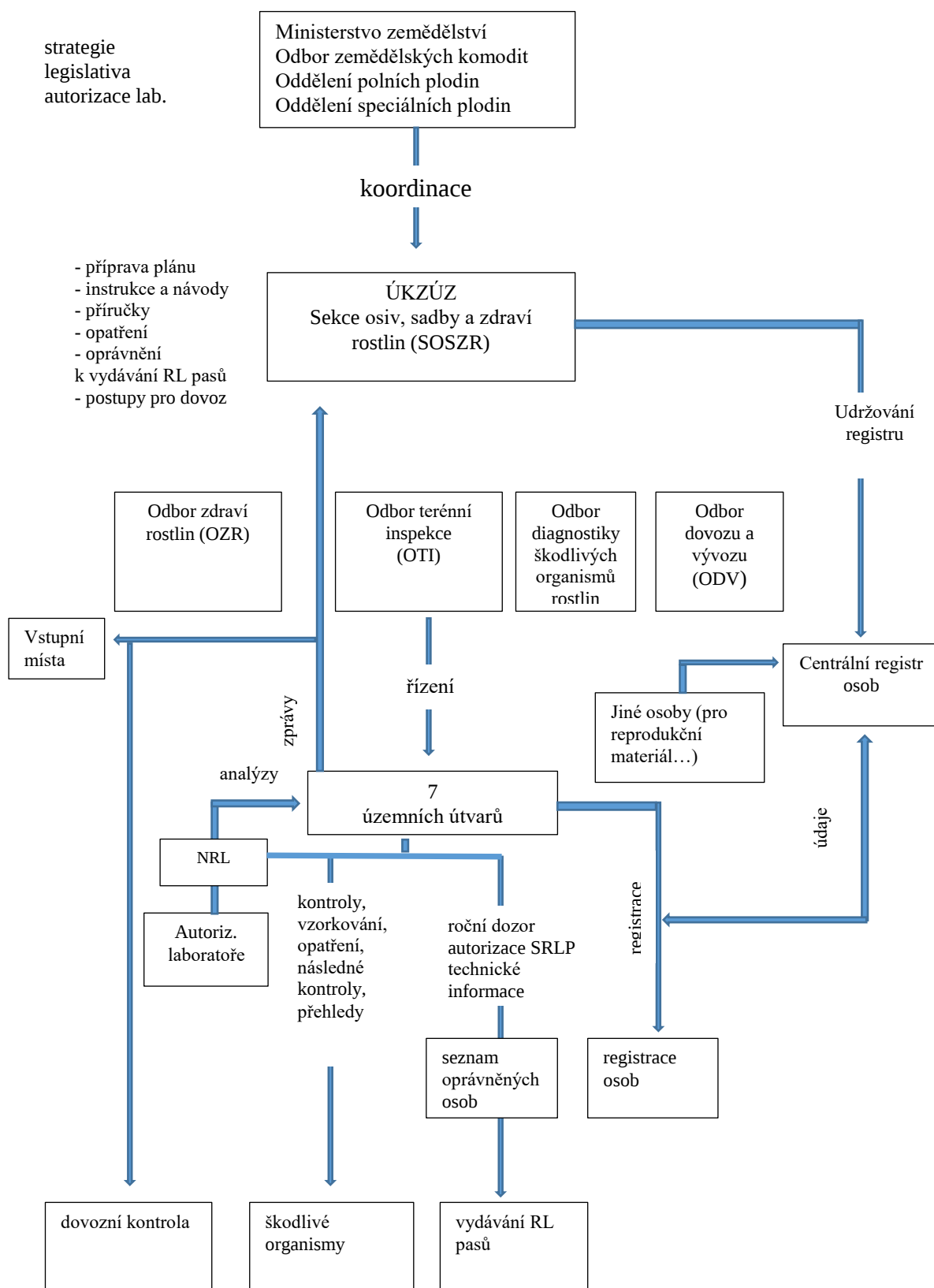
Metodické návody SVS jsou vedeny v režimu řízených dokumentů a jsou pravidelně aktualizovány dle potřeb a požadavků národní nebo evropské legislativy či na základě nových poznatků.

Všechny platné metodické návody SVS jsou k dispozici v elektronickém systému spisové služby SVS (e-spis), kde za účelem ukládání metodických návodů SVS a veškerých dalších řízených interních dokumentů SVS je zřízena příslušná registratura. V tomto úložišti řízených dokumentů SVS jsou všem zaměstnancům SVS trvale dostupná platná znění nejen metodických návodů SVS, ale i veškerých dalších řízených interních dokumentů SVS.

Další podpůrné dokumenty metodického charakteru jsou k dispozici na portálu SVS rozděleny podle jednotlivých tematických oblastí a pravidelně aktualizovány. Doporučení Ústřední komise pro ochranu zvířat a vyjádření oddělení ochrany zvířat jsou zveřejněny na stránkách MZe.

V oblasti péče o dobré životní podmínky zvířat vedou správní řízení obce s rozšířenou působností.

g) Ochranná opatření proti škodlivým organismům rostlin;

MZe

Odbor zemědělských komodit se podílí na tvorbě právních předpisů týkajících se rostlinolékařské péče. Prostřednictvím ÚKZÚZ a dalších oprávněných organizací koordinuje, metodicky řídí a usměrňuje činnost v oboru rostlinolékařské péče, výživy a množení rostlin. Koordinuje a zajišťuje povinnosti vyplývající pro MZe mj. ze zákona č. 147/2002 Sb., o Ústředním kontrolním a zkušebním ústavu zemědělském, ze zákona č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a zákona č. 219/2003 Sb., o uvádění do oběhu osiva a sadby pěstovaných rostlin.

ÚKZÚZ

Kontrolní systém pro oblast škodlivých organismů

Kontroly v oblasti škodlivých organismů provádějí příslušné odbory Sekce osiv sadby a zdraví rostlin (SOSZR).

Odbor diagnostiky NRL plní funkci národní referenční laboratoře ÚKZÚZ pro diagnostiku škodlivých organismů a zejména:

- provádí a koordinuje rostlinolékařskou diagnostiku škodlivých organismů, určování původců chorob a poškození rostlin, testování a detekci škodlivých organismů rostlin;
- průběžně ověřuje kvalitu diagnostických výstupů;
- provádí expertní audity v externích a referenčních laboratořích.

Použité kontrolní metody a techniky a kde a kdy jsou aplikovány

Dovozní rostlinolékařská kontrola se provádí vizuální prohlídkou stanovených rostlin, rostlinných produktů a jiných předmětů ve vstupních místech nebo místech k tomuto účelu schválených. Obdobným způsobem se provádí soustavná rostlinolékařská kontrola rizikových rostlin v místě jejich produkce a skladování. V případě zjištění příznaků napadení regulovaným škodlivým organismem je odebrán úředně vzorek a odeslán do laboratoře k analýze. Do získání výsledku je dle míry rizika nařízeno pozastavit uvádění podezřelé partie rostlin na trh na území ČR. Ve specifických případech – metodikami stanovených - je odebrán standardní reprezentativní průměrný vzorek ke zjištění možné přítomnosti regulovaného škodlivého organismu.

Priority kontroly, alokace zdrojů a jak se vztahují ke kategorizaci rizik

Kontroly se prioritně zaměřují na zásilky a dodávky rostlin a rostlinných produktů, které mohou představovat největší rizika zavlékání a šíření regulovaného škodlivého organismu do ČR. Toto riziko je dáno druhem rostliny, rostlinného produktu nebo jiného předmětu, typem komodity, původem dodávky nebo zásilky a četností pozitivních kontrol (se zachytem škodlivého organismu) na území EU. Rizika jsou vyhodnocována jak na úrovni České republiky, tak na úrovni EU.

Zdroje k provádění kontrol jsou alokovány pro každý okres (v rámci OTI) nebo za stanovený region (v rámci ODV), tj. rovnoměrně na území ČR a vznik neočekávaného rizika tak je adekvátně pokryt ve všech případech. Posílení zdrojů je stabilně zajištěno v místech vstupu rizikových komodit na území ČR ze třetích zemí, ať již jde o stanovená vstupní místa - letiště Praha-Ruzyně, Brno, Ostrava, tak i schválená místa určení, kde dochází ke kontrolám zvláště rizikových komodit s ohledem na zavlečení škodlivých organismů – dřevěný obalový materiál, bonsaje, množitelský materiál.“

Dohled nad plánovanými uspořádáními a jejich ověření

Vnitřní dohled nad organizací kontrol je prováděn pravidelně regionální úrovní řízení - regionální oddělení terénní inspekce v rámci OTI nebo kontrolní skupinou nebo nadřízeným

v rámci ODV. Výsledky dohledu se projednávají na poradách oddělení nebo odboru (občasná přítomnost také zástupce centrálního vedení) a podle výsledků jsou případně upravovány metodické instrukce a pokyny. Dále je ze strany ústředí prováděn plánovaný odborný vnitřní audit včetně auditu nad prováděním odborných kontrol.

Jak jsou specifické kontrolní plány nebo programy požadované legislativou EU začleněny do kontrolních systémů

Při vzniku potřeby nového kontrolního programu (obvykle stanoven rozhodnutím Komise) – např. v případě rizika zavlečení nového regulovaného škodlivého organismu – je tento program zahrnut do rutinního systému kontrol formou novely stávajícího nebo vytvořením nového metodického postupu včetně materiálového zajištění obvykle z rozpočtu ÚKZÚZ.

Řízení koordinace mezi kompetentními úřady se souvisejícími odpovědnostmi

K provádění kontrol dle nařízení (EU) 2017/625 a nařízení (EU) 2016/2031 o ochranných opatřeních proti škodlivým organismům rostlin, pro rostliny s přímým rizikem pro spotřebitele je v ČR jediným kompetentním úřadem ÚKZÚZ.

Zajištění účinné a efektivní spolupráce v rámci kompetentních úřadů a mezi nimi

Spolupráce kompetentních úřadů je zajištěna jejich jednotným řízením ze strany MZe.

Zajištění toho, že kontroly jsou zaměřeny na všechny oblasti, kde je požadována koordinace a spolupráce v rámci kompetentních úřadů a mezi nimi

V případě potřeby vzniku nového druhu kontroly je tato navržena obecně platným právním předpisem ČR a koordinace je řešena v rámci připomínkového řízení nad návrhem tohoto předpisu.

Oblast kontrol v rámci rostlinolékařského dozoru

V souladu s nařízením (EU) 2016/2031 a prováděcího nařízení Komise (EU) 2019/2072, kterým se stanoví jednotné podmínky pro provádění nařízení (EU) 2016/2031, pokud jde o ochranná opatření proti škodlivým organismům rostlin, provádí inspektoři Odboru dovozu a vývozu (ODV) a Odboru terénní inspekce (OTI) všechny kontroly, které se týkají rostlin a rostlinných produktů, které jsou potravinou nebo surovinou k jejich výrobě. Z výše uvedené evropské legislativy vychází i ustanovení zákona č. 326/2004 Sb., kterým jsou vymezeny kompetence k provádění příslušných kontrol, a vyhlášky č. 5/2020 Sb., o ochranných opatřeních proti škodlivým organismům rostlin. Kontrolují se doklady, totožnosti zásilky a zdravotní stav se zaměřením na zjištění příznaků napadení škodlivými organismy, kterými jsou: *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus*, *Ralstonia solanacearum*, *Potato stolbur phytoplasma*, *Globodera pallia*, *Globodera rostochiensis*, *Meloidogyne chitwoodi*, *Meloidogyne fallax*, *Epitrix* sp., *Synchytrium endobioticum*, čeled' *Tephritidae*, *Liriomyza* sp., *Bemisia tabaci* a další škodlivé organismy, vč. těch, které nejsou uvedeny v prováděcím nařízení (EU) 2019/2072. V případě zjištění podezření z výskytu karanténního škodlivého organismu je z dané partie odebrán vzorek a odeslán do diagnostické laboratoře ÚKZÚZ k analýze pro potvrzení nebo vyvrácení tohoto podezření. Kontroly zdravotního stavu jsou prováděny u zásilek rostlin, rostlinných produktů nebo jiných předmětů dovezených ze třetích zemí přes vstupní místa na území ČR, která jsou schválena podle § 25a zákona č. 326/2004 Sb.

Producenti a dovozci rostlin a rostlinných produktů jsou registrováni a jsou u nich prováděny kontroly plnění povinností v rámci rostlinolékařského dozoru. Výsledky těchto kontrol jsou uváděny ve výročních zprávách, zveřejněných na internetových stránkách ÚKZÚZ případně v ročenkách.

Postupy při kontrolách jsou dány metodickými postupy, popř. nařízeními ředitele. Výsledky kontrol se zapisují do informačních systémů, které zároveň slouží pro zpracování a tisk protokolů o kontrole, popř. záznamů ze šetření. Program slouží i jako databáze a archiv protokolů a výsledků kontrol.

Typy kontrol, cíl kontrol, kontrolované komodity

Typ kontroly	Cíl kontrol	Kontrolované komodity, oblast
Rostlinolékařská kontrola v místech produkce a skladování na území ČR (vnitřní trh EU)	Zjištění škodlivých organismů, jejichž zavlékání a šíření je zakázáno na území EU	Nesadbové brambory
Rostlinolékařská dovozní kontrola (dovoz ze třetích zemí)		a) Listová zelenina druhů <i>Apium graveolens</i> L. a <i>Ocimum</i> L. <i>Limnophila</i> L., <i>Eryngium</i> L., <i>Manihot esculenta</i> b) Plody druhů a rodů: <i>Citrus</i> L., <i>Fortunella Swingle</i>, <i>Poncirus Raf.</i>, a jejich kříženců, <i>Momordica</i> L., <i>Solanum melongena</i> L., <i>Annona</i> L., <i>Cydonia</i> Mill., <i>Diospyros</i> L., <i>Malus</i> Mill., <i>Mangifera</i> L., <i>Passiflora</i> L., <i>Prunus</i> L., <i>Psidium</i> L., <i>Pyrus</i> L., <i>Ribes</i> L. <i>Syzygium Gaertn.</i>, a <i>Vaccinium</i> L., <i>Capsicum</i> L. c) Nesadbové brambory d) Zrno obilovin rodů: <i>Triticum</i>, <i>Secale</i> a <i>X Triticosecale</i>

Rostlinolékařská kontrola v místech produkce a skladování u nesadbových brambor zahrnuje každoročně cca 1200 kontrol v rámci rostlinolékařského dozoru, které jsou prováděny inspektory pracovišť OTI. Kontrolovány jsou jak brambory tuzemské produkce, tak i brambory z jiných členských států EU, pozornost je zaměřena především na brambory určené ke konzumním účelům. Počty kontrol jsou každoročně upřesňovány na základě fyto-sanitární situace v České republice i ostatních členských státech EU v plánu kontrol.

Při rostlinolékařské dovozní kontrole sledovaných komodit ze třetích zemí se kontrolují všechny zásilky, které vstupují na území ČR přes stanovená vstupní místa. Počty kontrol u sledovaných komodit závisí na vývoji situace na trhu a nelze je plánovat na 3 roky dopředu.

Cílem u obou typů kontrol je ověřování nepřítomnosti škodlivých organismů, jejichž zavlékání a šíření je na území členských států EU zakázáno. Tyto organismy mohou způsobit výrazné ekonomické škody nebo škody na životním prostředí, proto je důležité jejich včasné zjištění a zabránění průniku a šíření na území ČR (EU). Kontroly se zaměřují i na ověření plnění preventivních rostlinolékařských požadavků před šířením karanténních škodlivých organismů rostlin profesionálními producenty. V případě zjištění výskytu nebo podezření z výskytu těchto škodlivých organismů ÚKZÚZ nařizuje mimořádná rostlinolékařská opatření nebo úřední opatření s cílem zajistit eradikaci těchto škodlivých organismů nebo, není-li eradikace možná, zabránit jejich dalšímu šíření.

Oblast škodlivých organismů

V případě mimořádných situací se vychází ze zpracovaných metodických pokynů zaměřených cíleně na některé činnosti nebo rostlinné komodity či škodlivé organismy. Metodický pokyn pro provádění rostlinolékařské kontroly zásilek při dovozu a průvozu upřesňuje, jak postupovat při nálezů regulovaného škodlivého organismu (tzn. jak naložit se zásilkou – např. vrácení zásilky do země původu, zničení zásilky, ošetření nebo zpracování zásilky), nebo jak postupovat v případě zjištění neznámého škodlivého organismu. Další metodický pokyn upřesňuje postup při zjištění výskytu škodlivých organismů nových pro území České republiky. U nesadbových brambor při zjištění regulovaného škodlivého organismu bramboru se postupuje dle platných právních předpisů vztahujících se ke škodlivým organismům

bramboru (vyhlášky MZe ČR č. 331/2004 Sb., o opatřeních k zabezpečení ochrany proti zavlékání a šíření původce bakteriální kroužkovitosti bramboru a původce bakteriální hnědé hniloby, ve znění pozdějších předpisů, č. 332/2004 Sb., o opatřeních k zabezpečení ochrany proti zavlékání a šíření původce rakoviny bramboru, hád'átka bramborového a hád'átka nažloutlého, ve znění pozdějších předpisů, a č. 75/2010 Sb., o opatřeních k zabezpečení ochrany proti zavlékání a šíření hád'átka bramborového a hád'átka nažloutlého, ve znění pozdějších předpisů), ve kterých jsou stanovena opatření k zabezpečení ochrany proti zavlékání a šíření těchto škodlivých organismů a která jsou v souladu s evropskými předpisy, nebo dle metodických pokynů zpracovaných pro regulované škodlivé organismy bramboru.

Diagnostické laboratoře zaměřené na *diagnostiku škodlivých organismů* jsou součástí Národní referenční laboratoře, Odboru diagnostiky škodlivých organismů rostlin, který má 4 diagnostické laboratoře - umístěné v Olomouci, Havlíčkově Brodě, Opavě a v Praze.

- Diagnostická laboratoř Olomouc se člení na laboratoře bakteriologie, molekulární biologie, entomologie, mykologie, nematologie, virologie a pracoviště podpory integrované ochrany rostlin, které vykonávají činnosti na těchto úsecích.
- Diagnostická laboratoř Praha vykonává činnosti na úseku nematologie a úřední zkoušky rezistence brambor proti rakovině bramboru a hád'átku bramborovému a hád'átku nažloutlému a ověřování a identifikaci patotypů těchto škodlivých organismů.
- Diagnostická laboratoř Havlíčkův Brod vykonává činnosti na úseku rostlinolékařské diagnostiky zaměřené především na bakteriózy bramboru pod metodickým vedením odpovědných útvarů Odboru diagnostiky škodlivých organismů rostlin.
- Diagnostická laboratoř Opava monitoruje letové aktivity mšic na základě diagnostiky denních úlovků mšic z 5 sacích pastí typu Johnson – Taylor, jejichž rozmístění reprezentuje hlavní pěstitelské oblasti ČR. Sleduje se letová aktivita u 2 čeledí, 6 rodů a 20 druhů hospodářsky významných mšic a mšicím příbuzných organismů.

Laboratoře odboru diagnostiky byly v lednu 2008 akreditovány podle ČSN EN ISO/IEC 17025 Českým institutem pro akreditaci, v současnosti mají laboratoře (ve 4 diagnostických laboratořích) akreditováno celkem 12 zkoušek. Platnost osvědčení o akreditaci je nyní do roku 2021.

Diagnostické laboratoře mají statut Národní referenční laboratoře pro diagnostiku škodlivých organismů rostlin v pěti diagnostických specializacích (houby a oomycety; bakterie; hlístice; viry, viroidy a fytoplazmy; hmyz a roztoči). Zároveň vykonávají činnost jako úřední laboratoř pro diagnostiku škodlivých organismů rostlin a jsou napojeny na referenční laboratoře EU.

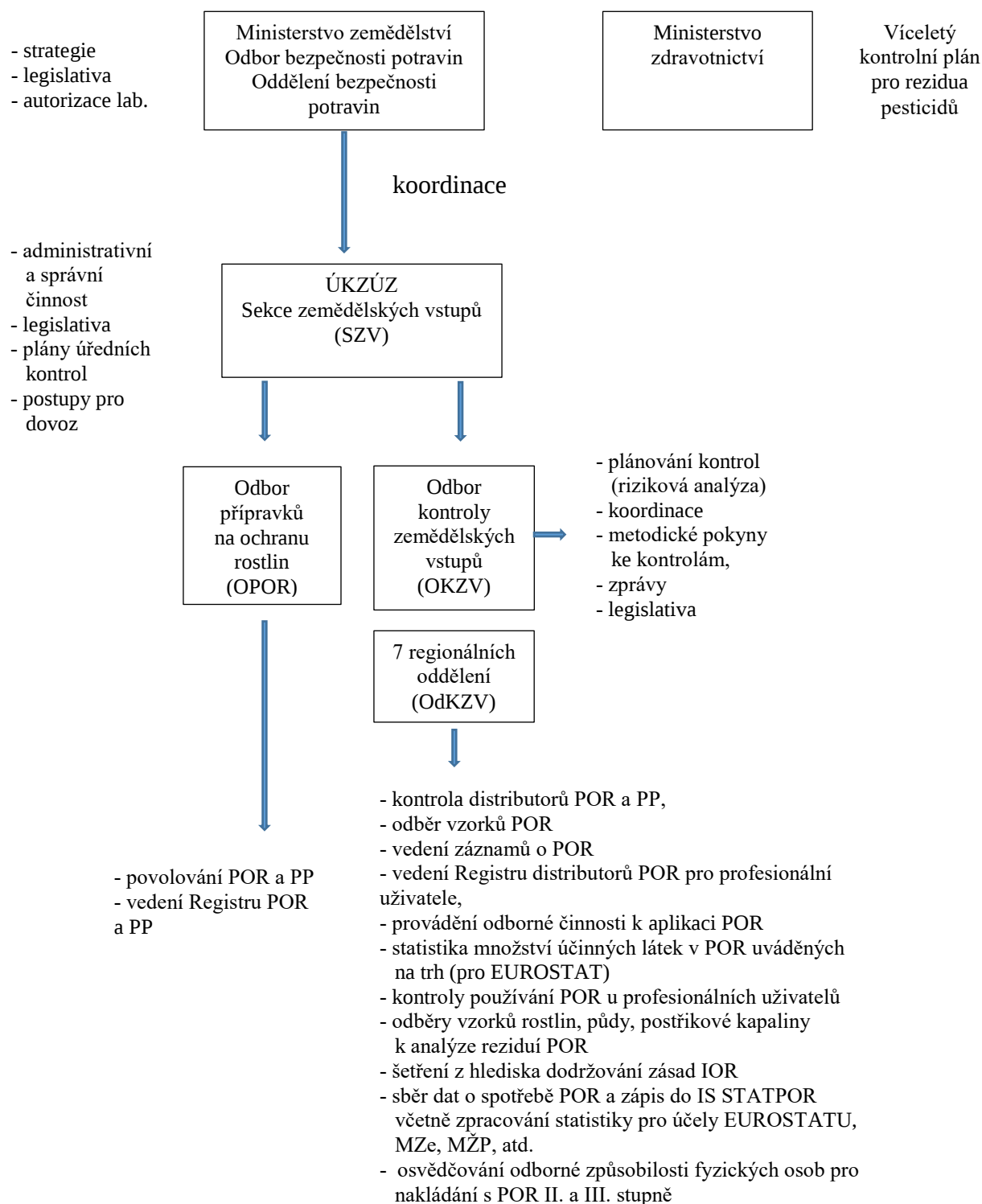
Diagnostické laboratoře vedle zajištění vlastní diagnostiky škodlivých organismů rostlin plní funkci ústředního zdroje směrodatných informací v příslušných úsecích odborných rostlinolékařských činností, spolupracují s obdobně zaměřenými pracovišti členských států Evropské unie, pověřují a koordinují spolupráci referenčních laboratoří v oblastech svého zaměření a spolu s referenčními laboratořemi jsou expertní základnou pro zajištění výkonu státní správy v oblastech svého zaměření.

Kontrola škodlivých organismů rostlin využívá informační systém Monitoring, což je jednotná databáze dostupná on-line pro věcně příslušné zaměstnance, kde jsou všechny zjištěné informace z kontrolní činnosti uváděné do protokolů. Informace o prvním výskytu určitého regulovaného škodlivého organismu rostlin na území ČR a výskytu regulovaných škodlivých organismů rostlin na území ČR, kde se dosud nevyskytly, jsou neprodlenně oznamovány Evropské komisi a členským státům EU prostřednictvím internetového systému EUROPHYT (IMSOC).

Pohotovostní plány

Jsou zpracovány manuály nebo metodické pokyny zaměřené cíleně na některé činnosti nebo rostlinné komodity či škodlivé organismy, které upřesňují, jak postupovat při nálezu regulovaného škodlivého organismu, nebo při zjištění určitých neshod se závaznými právními předpisy (např. nesplnění zvláštních požadavků). Přednostně jsou zpracovávány pohotovostní plány pro prioritní škodlivé organismy v souladu s nařízením Komise v přenesené pravomoci 2019/1702, kterým se doplňuje nařízení (EU) 2016/2031 stanovením seznamu prioritních škodlivých organismů.

h) Požadavky na dodávání na trh a používání přípravků na ochranu rostlin a na udržitelné používání pesticidů, s výjimkou zařízení pro aplikaci pesticidů;

MZe

Odbor bezpečnosti potravin - oddělení bezpečnosti potravin koordinuje a zajišťuje, ve spolupráci s ÚKZÚZ, činnosti vyplývající ze zákona č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči (část přípravků na ochranu rostlin), vyhlášky č. 32/2012 Sb., o přípravcích na ochranu rostlin, zajišťuje dozor nad ÚKZÚZ v oblasti přípravků na ochranu rostlin, připravuje návrhy rozhodnutí o odvolání proti rozhodnutí ÚKZÚZ vztahující se k problematice přípravků na ochranu rostlin, gesčně zajišťuje činnost Národního akčního plánu (NAP) k bezpečnému používání pesticidů v České republice v souvislosti s praktickou implementací směrnice 2009/128/ES.

ÚKZÚZ

Úřední kontroly jsou prováděny v souladu s článkem 68 „Sledování a kontroly“ nařízení (ES) č. 1107/2009 o uvádění přípravků na ochranu rostlin na trh a v souladu s ustanovením § 43, § 74 odst. 1 zákona č. 326/2004 Sb., který je limitován pracovní kapacitou laboratoře NRL ÚKZÚZ a terénních útvarů.

Sekce zemědělských vstupů

Dozor nad obchodním skladováním a uváděním POR na trh spadá do působnosti Odboru kontroly zemědělských vstupů a Oddělení kontroly a aplikační techniky Sekce zemědělských vstupů a zahrnuje tyto činnosti:

- kontrolu držitelů rozhodnutí o povolení POR, držitelů rozhodnutí o povolení k souběžnému obchodu a držitelů rozhodnutí o povolení pomocného prostředku (PP) podle § 54 zákona 326/2004 Sb.;
- kontrolu distributorů POR a PP;
- kontrolu subjektů následně přebalujících a opětovně označujících POR a PP;
- zajištění odběru vzorků POR v souladu s § 43 odst. 1, 2 zákona 326/2004 Sb.;
- zajištění laboratorní analýzy fyzikálních a chemických vlastností a kontroly složení odebraných vzorků POR v NRL ÚKZÚZ v Brně, včetně jejich vyhodnocení.

Pro tyto kontroly je každoročně zpracováván a formou nařízením ředitele SZV vydáván plán technické a analytické činnosti stanovující úkoly pro odbory a oddělení SZV.

Kontrola nakládání s POR u profesionálních uživatelů

Kontroly provádí inspektoři sedmi regionálních Oddělení kontroly zemědělských vstupů (OdKZV) na základě plánu činností SZV a také v souvislosti s řešenými podněty. Kontroly nakládání s POR jsou prováděny jak u žadatelů o dotace, tak u nežadatelů, tj. subjektů používajících POR i v jiných odvětvích, než je zemědělství a zaměřují se na dodržování povinností podnikatelů při skladování a používání POR (čl. 28, 55, 67 nařízení (ES) č. 1107/2009 a §§ 3, 46, 49, 51, 52b, 60, 61, 66, 74 a 86 zákona č. 326/2004 Sb.).

Zdroje podporující úřední kontrolu

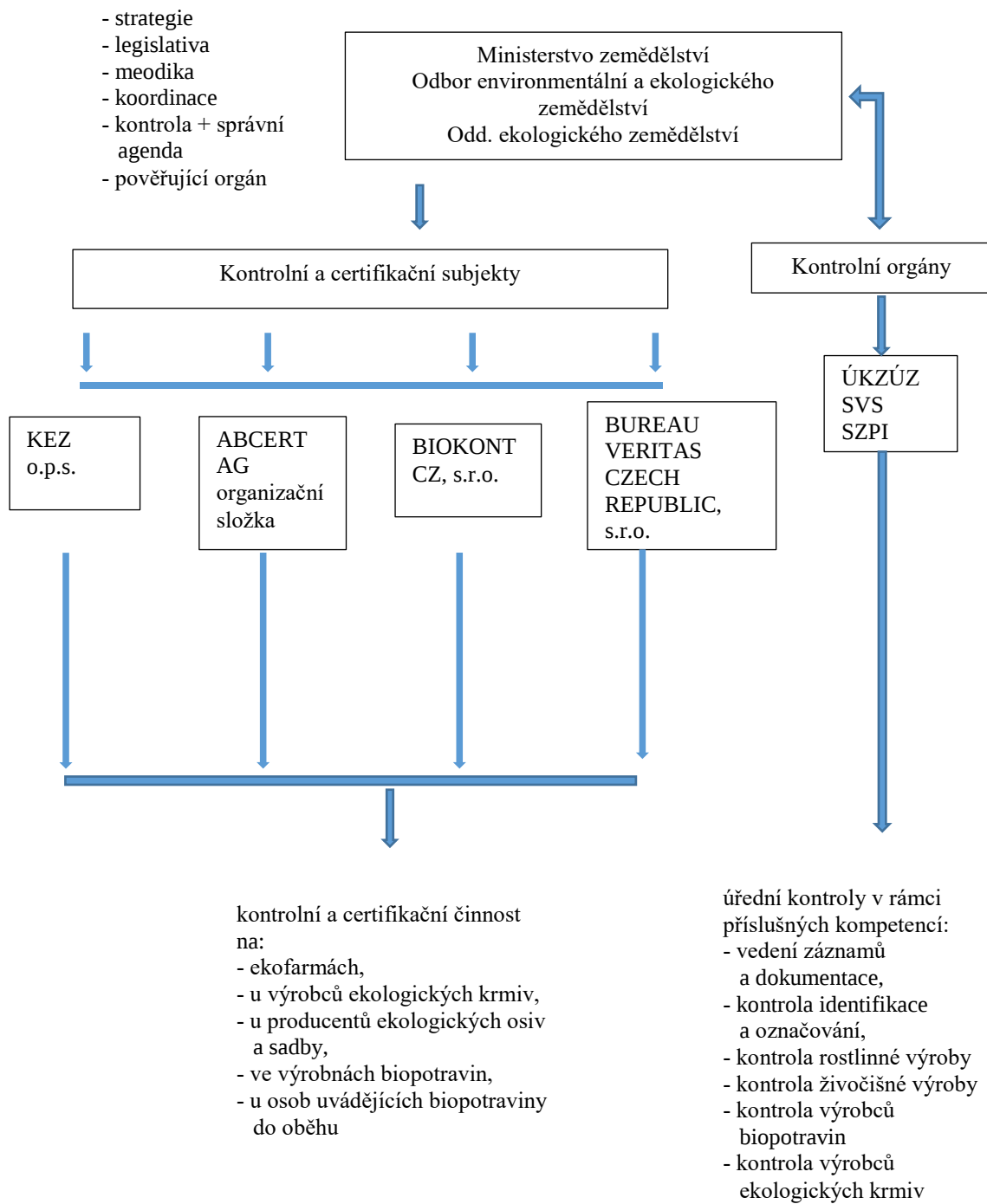
Vzorkování v rámci úředních kontrol je zabezpečováno na základě příslušných metodických pokynů pro jednotlivé kontrolní činnosti, které stanoví postup a dokumentaci vzorkování.

MZ

Ministerstvo zdravotnictví, odbor ochrany veřejného zdraví každoročně zpracovává Víceletý kontrolní plán pro rezidua pesticidů ve spolupráci s MZe, SVS, SZPI, ÚKZÚZ a Státním zdravotním ústavem na základě prováděcího nařízení Komise (EU) o koordinovaném víceletém kontrolním programu Unie k nařízení (ES) č. 396/2005 o maximálních limitech reziduí pesticidů v potravinách a krmivech rostlinného a živočišného původu a na jejich

povrchu. Víceletý kontrolní plán pro rezidua pesticidů je zveřejněn na internetových stránkách dotčených orgánů.

i) Ekologická produkce a označování ekologických produktů;

MZe – odbor environmentální a ekologického zemědělství

Příslušným orgánem pro ekologickou produkci v České republice je MZe.

Odbor environmentální a ekologického zemědělství odpovídá za tvorbu koncepcí MZe v oblasti ekologického zemědělství a koordinuje přípravu a aplikaci legislativy a strategických dokumentů. Odd. ekologického zemědělství provádí v oblasti ekologického zemědělství výkon státní správy a plní v ČR funkci příslušného orgánu. Koordinuje přípravu a aplikaci legislativy. Zabezpečuje výkon funkce ústředního metodického, kontrolního, správního a svodného orgánu pro ekologické zemědělství. Vede přestupková řízení. Koordinuje spolupráci a komunikaci státních i soukromých kontrolních orgánů, pověřených k provádění výkonu kontrol v ekologickém zemědělství. Zajišťuje výkon kontrol v ekologickém zemědělství a supervizi pověřených subjektů.

Ekologická produkce je legislativně zakotvena v nařízení Rady (ES) č. 834/2007 o ekologické produkci a označování ekologických produktů, nařízení Komise (ES) č. 889/2008, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 834/2007 o ekologické produkci a označování ekologických produktů, pokud jde o ekologickou produkci, označování a kontrole, nařízení Komise (ES) č. 1235/2008, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 834/2007, pokud jde o opatření pro dovoz ekologických produktů ze třetích zemí, a dále zákonem č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství a vyhláškou č. 16/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o ekologickém zemědělství.

Ekologické zemědělství je legislativně zakotveno v zákoně č. 242/2000 Sb. Podle § 2 zákona je MZe příslušným orgánem pro ekologické zemědělství, konkrétně odbor environmentální a ekologického zemědělství MZe dohlíží jako zodpovědný orgán na výkon kontroly a certifikace v ekologickém zemědělství. Kontrolu provádějí soukromé kontrolní subjekty (organizace) a také státní dozorové orgány, mezi něž patří i ÚKZÚZ. Kontroly ÚKZÚZ cílí na ověření dodržování právních předpisů týkajících se krmiv, potravin a pravidel o zdraví zvířat a dobrých životních podmínkách zvířat. V podnicích ekologického zemědělství vykonává obvykle namátkové kontroly pravidel ekologické produkce založené na výsledcích rizikové analýzy nebo na vyžádání ze strany MZe.

V souladu s § 29 zákona č. 242/2000 Sb., může MZe pověřit na základě výběrového řízení organizaci vykonávající kontrolní a certifikační činnost na ekofarmách, u výrobců ekologických krmiv, u producentů ekologických osiv a sadby, ve výrobnách biopotravin a u osob uvádějících biopotravinu do oběhu.

MZe na základě § 29 zákona č. 242/2000 Sb., pověřuje kontrolní organizace, které provádějí kontrolu a certifikaci registrovaných osob podnikajících v ekologickém zemědělství, tj. ekologických podnikatelů, výrobců a zpracovatelů biopotravin a bioproduktů, obchodníků a dalších registrovaných osob ve smyslu tohoto zákona.

V současné době MZe pověřilo 4 soukromé kontrolní a certifikační subjekty:

- KEZ o.p.s., Poděbradova 909, 537 01 Chrudim, www.kez.cz;
- ABCERT AG, organizační složka, Komenského 1, 586 01 Jihlava, www.abcert.cz;
- Biokont CZ, s.r.o., Měřická 34, 621 00 Brno, www.biokont.cz;
- BUREAU VERITAS CZECH REPUBLIC. s.r.o., Olbrachtova 1, 140 02 Praha 4.

Viz www.ekozemedelstvi.cz.

Každý kontrolní subjekt má s MZe podepsanou smlouvu, na základě které je pověřen ke konkrétním činnostem v oblasti kontroly a certifikace v ekologickém zemědělství.

Inspekce ekologického zemědělství spojené s certifikací produktů musí provádět nezávislý inspektor, který postupuje podle platné legislativy a norem pro výkon kontrolní a certifikační činnosti (ČSN EN 45 011, ČSN EN/ISO 17 020). Nezávislost inspekce sleduje ČIA, který provádí v kontrolních organizacích pravidelné každoroční kontroly.

Kontrolní organizace musí postupovat také podle legislativy v oblasti ekologického zemědělství - zákon č. 242/2000 Sb., a nařízení Rady (ES) č. 834/2007. Dohled nad dodržováním uvedené legislativy má příslušný orgán (MZe). MZe provádí dohled nad:

- činností inspektorů kontrolní organizace přímo při výkonu kontroly u subjektů;
- ústředím kontrolních organizací;

a dále nepřímo prostřednictvím úředních kontrol prováděných ÚKZÚZ, SVS a SZPI.

Kontrolní organizace (KO) zajišťují kontrolní činnosti spojené s vydáním osvědčení o původu bioproduktu, biopotraviny nebo ostatního bioproduktu.

Kontrolní subjekty jsou na základě smlouvy s MZe oprávněny především k těmto činnostem:

- provádět kontrolu osob, na které se vztahují požadavky pravidel pro ekologickou produkci (uvedené kontrolní organizace mají povinnost vykonat u každého registrovaného ekologického podniku kontrolu alespoň 1x za rok); zároveň mají povinnost vykonat alespoň u 10 % podniků další namátkovou kontrolu (na základě analýzy rizik) a musí odebrat alespoň u 5 % podniků kontrolní vzorky za účelem analýzy možného použití nepovolených látek; v případě podezření na porušení pravidel ekologické produkce jsou KO povinny odebrat vzorek vždy);
- vydávat osvědčení o původu produktů ekologického zemědělství;
- provádět vstupní kontrolu u žadatelů, kteří se registrují do systému ekologického zemědělství;
- hlásit závažné nesoulady mající vliv na ekologický status produktu, zaslat podněty pro zahájení řízení o přestupku a prověřit podněty od ministerstva;
- provádět v registru evidence půdy (LPIS) audit půdních bloků, které spadají do režimu přechodného období, nebo ekologického zemědělství;
- provádět analýzu rizik u kontrolovaných subjektů;
- zasílat plány kontrol na MZe do 5. dne v měsíci;
- kontrolní organizace jsou povinny si vzájemně předávat informace v případě přestupu klientů.

Tyto čtyři kontrolní organizace provádějí každý rok kontroly všech ekologických zemědělců, zpracovatelů bioproduktů a distributorů. Každý ekologický podnik je kontrolován alespoň jednou ročně a na základě výsledku kontroly mu je nebo není udělen certifikát opravňující k použití označení „bio“ nebo „eko“ u bioproduktu, biopotraviny nebo ostatního bioproduktu. Předmětem kontroly je dodržování platné legislativy EU a ČR pro oblast ekologického zemědělství.

Ze strany MZe je prováděn dozor nad činností kontrolních subjektů prostřednictvím příslušných auditů (supervizí), včetně auditů v ústředích kontrolních organizacích.

MZe, prostřednictvím odboru environmentálního a ekologického zemědělství, vykonává samo úřední kontroly pravidel ekologické produkce v těch výjimečných případech, kdy kompetence kontrolních organizací nejsou dostatečné.

Od 1. ledna 2010 byly dále v souladu s nařízením (ES) č. 882/2004 zavedeny úřední kontroly v ekologickém zemědělství. Kontrolním orgánem provádějícím úřední kontroly byl jmenován ÚKZÚZ a nově rovněž byly kontrolními orgány jmenovány SVS a SZPI.

Předmětem úřední kontroly ÚKZÚZ v ekologickém zemědělství je každoročně přibližně 5 % ekologických podnikatelů. Přesný počet subjektů ke kontrole je každý rok stanoven v součinnosti s příslušným odborem MZe.

Subjekty ke kontrole jsou vybírány na základě rizikové analýzy. Riziková analýza zohledňuje činnosti kontrolovaných subjektů. Část subjektů ke kontrole vybere pro ÚKZÚZ na základě své rizikové analýzy SZIF (ÚKZÚZ pro SZIF kontroluje u ekozemědělců plnění podmínek pro vyplácení dotací v rámci opatření ekologické zemědělství).

Předmětem úřední kontroly ÚKZÚZ je především:

- vedení záznamů a dokumentace;
- rostlinná výroba (stav pozemků a porostů, hnojiva, přípravky na ochranu rostlin, skladovací zařízení);
- živočišná výroba (krmiva, welfare zvířat, ustajovací prostory);
- kontrola identifikace a označování produktů ekologického původu.

Na základě výsledků kontrol v předchozím období byla zvolena následující strategie výkonu úředních kontrol EZ:

- úřední kontroly budou prováděny u cca 5% ekologických zemědělců ročně;
- bude zahájena také kontrola výrobců a dodavatelů ekologických krmiv;
- v oblasti odběru vzorků bude dán důraz na zjišťování přítomnosti účinných látek na ochranu rostlin nepovolených v ekologické produkci;
- v oblasti krmiv bude kladen důraz na zjišťování přítomnosti GMO a na případné použití skladištních pesticidů.

Dokumentované postupy

Inspektor při kontrole postupuje podle kontrolního listu a metodických pokynů ÚKZÚZ, které má k dispozici.

Postup při zjištění nedostatků či porušení právních předpisů je uveden v metodických pokynech, případně ve správním řádu. Drobné nedostatky se řeší odstraněním na místě bez záznamu do protokolu, v případě odstranitelných nedostatků většího rozsahu se do protokolu uvede nápravné opatření s termínem jeho splnění. Splnění je ověřeno následnou kontrolou. V případě hrubého porušení právních předpisů, které je přestupkem dle zákona č. 242/2000 Sb., jsou zaslány podklady včetně důkazního materiálu na příslušný odbor MZe, který zahájí řízení o přestupku (dle zákona č. 242/2000 Sb., vede řízení o přestupku v první instanci MZe). ÚKZÚZ podává v případě podezření z porušení obecných právních předpisů (zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání a zákon č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči atd.) podnět odpovědnému kontrolnímu orgánu (SVS, SZPI, ČPI).

Typy kontrol:

- neohlášená (kontrola ekologického podnikatele vybraného na základě rizikové analýzy)
- následná (kontrola splnění uloženého nápravného opatření do stanoveného termínu)
- na podnět (např. na podnět MZe – zpravidla neohlášená).

SVS byla úředními kontrolami pověřena na základě Veřejnoprávní dohody mezi MZe a SVS o provádění kontrol od roku 2016. Úřední kontroly SVS vykonává nad osobami podnikajícími v ekologickém zemědělství, které uvádějí potraviny na trh a jsou zároveň pod státním veterinárním dozorem, příp. nad osobami, o jejichž kontrolu MZe písemně požádá. Kontroly výše uvedených osob jsou prováděny jedenkrát za tři roky, v případě vyžádání kontroly ze strany MZe je kontrola provedena do 1 měsíce od doručení žádosti.

Předmětem úředních kontrol SVS je především:

- vedení záznamů a dokumentace ve vztahu k pravidlům ekologické produkce ve výrobě potravin živočišného původu;

- výroba potravin živočišného původu (sledovatelnost, tok surovin, sledování rovnováhy mezi vstupy a výstupy);
- kontrola identifikace a označování produktů a potravin ekologického původu
- sledování dodržování pravidel ekologické produkce.

Dokumentované postupy

Inspektoři SVS při kontrole postupují podle kontrolního listu a příslušného Metodického návodu SVS, které mají k dispozici. Postup při zjištění nedostatků či porušení právních předpisů je uveden v metodickém pokynu, příp. ve správním řádu. Drobné nedostatky se řeší odstraněním na místě bez záznamu do protokolu, v případě odstranitelných nedostatků většího rozsahu se do protokolu uvede nápravné opatření s termínem jeho splnění. Splnění je ověřeno následnou kontrolou. V případě hrubého porušení právních předpisů, které je přestupkem dle zákona č. 242/2000 Sb., jsou zaslány podklady včetně detailních důkazních materiálů na příslušný odbor MZe, který zahájí a vede řízení o přestupku (dle zákona č. 242/2000 Sb., vede řízení o přestupku v první instanci MZe). SVS rovněž podává v případě podezření z porušení obecných právních předpisů (zákon č. 246/1992 Sb., zákon č. 110/1997 Sb., atd.) podnět odpovědnému kontrolnímu orgánu (ÚKZÚZ, ČPI) a v případě zjištění porušení pravidel ekologické produkce informuje paralelně příslušnou pověřenou kontrolní organizaci k dalšímu postupu.

Typy kontrol:

- neohlášená (kontrola ekologického podnikatele v souladu s JIVVPK);
- následná (kontrola splnění uloženého nápravného opatření do stanoveného termínu);
- na podnět (např. na podnět MZe – zpravidla neohlášená);
- na písemnou žádost MZe.

MZe dále pověřilo od roku 2016 SZPI k provádění úředních kontrol osob podnikajících v ekologickém zemědělství, které uvádějí na trh potraviny, maloobchodníků a velkoobchodníků, kteří nejsou registrováni jako osoby podnikající v ekologickém zemědělství, nebo osob, o jejichž kontrolu MZe požádá.

Předmětem úřední kontroly SZPI je především:

- kontrola přípravy a distribuce bioproduktů dle platných předpisů pro ekologickou produkci.

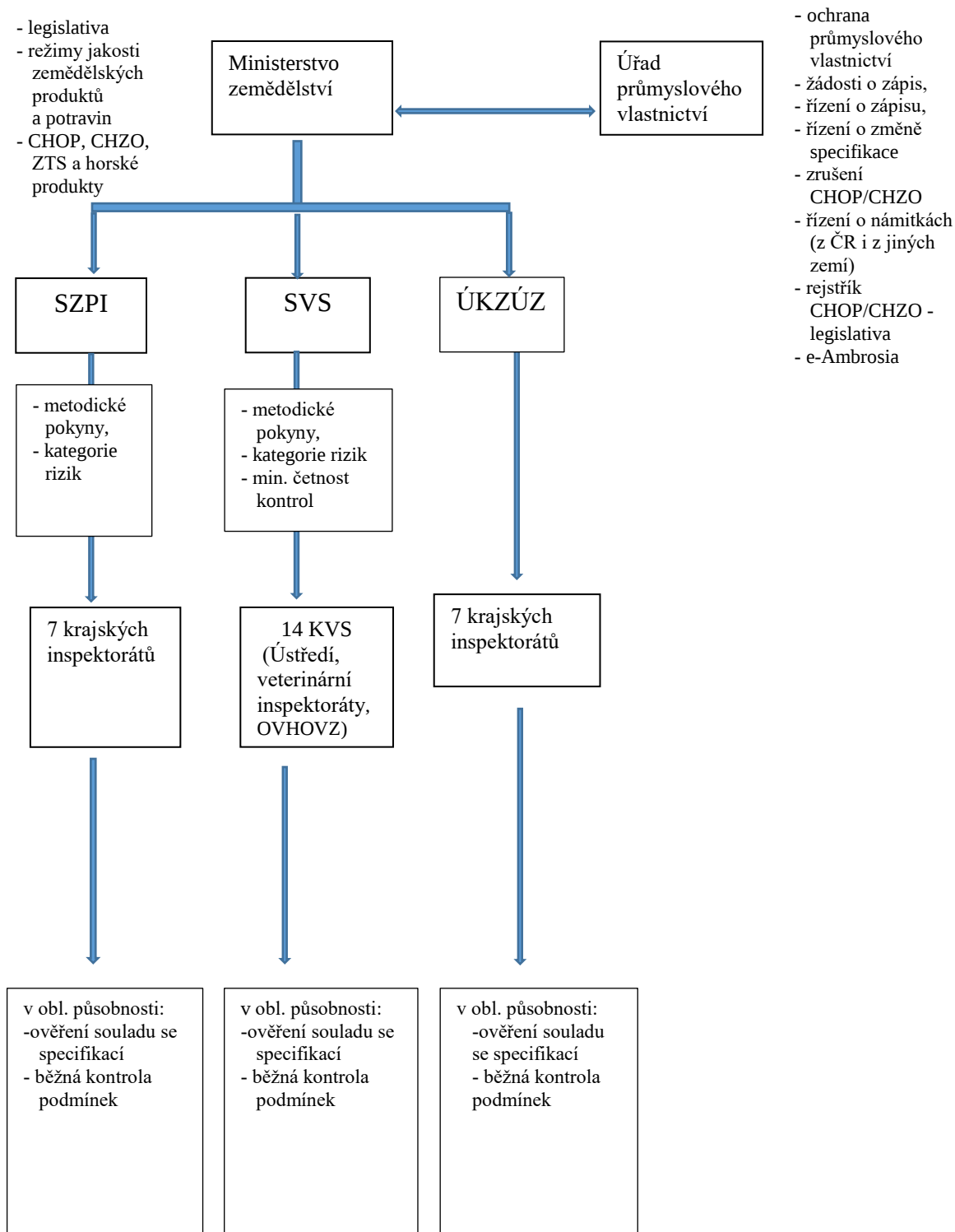
Dokumentované postupy:

SZPI vykonává kontrolu v souladu s rozsahem svých kompetencí podle zákona č. 110/1997 Sb., a dalších právních předpisů vymezujících její kompetence. Pravidla ekologické produkce jsou kontrolována podle metodiky „Kontrola ekologické produkce“ vydané Ministerstvem zemědělství, odborem environmentálním a ekologického zemědělství v roce 2016. SZPI si tuto metodiku implementovala do vlastního metodického pokynu „Kontrola ekologické produkce“.

Postup při zjištění nedostatků:

SZPI bezodkladně oznámí Ministerstvu zemědělství informaci o každé biopotravině, která byla nahlášena jako nevyhovující v systému rychlého varování pro potraviny a krmiva (RASFF). SZPI dále bezodkladně oznámí každé porušení právních předpisů v oblasti ekologické produkce zjištěné u kontrolované osoby. V případě hrubého porušení právních předpisů, které je přestupkem dle zákona č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství a o změně zákona č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, vede v souladu s tímto zákonem MZe řízení o přestupku v první instanci.

j) Používání a označování chráněných označení původu, chráněných zeměpisných označení a zaručených tradičních specialit;

Jmenování příslušných úřadů

Podle zákona č. 14/1993 Sb., o opatřeních na ochranu průmyslového vlastnictví je Úřad průmyslového vlastnictví ústředním orgánem státní správy na ochranu průmyslového vlastnictví České republiky. ÚPV podle tohoto zákona mj. rozhoduje o poskytování ochrany na vynálezy, průmyslové vzory, užité vzory, topografie polovodičových výrobků, ochranné známky, zeměpisných označení a označení původu výrobků.

Zákon č. 452/2001 Sb., o ochraně označení původu a zeměpisných označení a o změně zákona o ochraně spotřebitele upravuje podmínky, za nichž lze získat v České republice ochranu označení původu, popřípadě zeměpisného označení pro produkty, na něž se nevztahují níže uvedené přímo použitelné předpisy Evropské unie, jakož i právní účinky této ochrany. Zákon dále upravuje v návaznosti na přímo použitelné předpisy Evropské unie ochranu zeměpisných označení a označení původu (nařízení (EU) č. 1151/2012 o režimech jakosti zemědělských produktů a potravin, nařízení (EU) č. 1308/2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty, nařízení (EU) 2019/787, o definici, popisu, obchodní úpravě a označování lihovin, používání názvů lihovin v obchodní úpravě a při označování jiných potravin, ochraně zeměpisných označení lihovin, používání lihu a destilátů zemědělského původu při výrobě alkoholických nápojů a nařízení (EU) č. 251/2014 o definici, popisu, obchodní úpravě, označování a ochraně zeměpisných označení aromatizovaných vinných výrobků a pravomoci správních orgánů k činnostem, které podle přímo použitelného předpisu Evropské unie vykonává členský stát, vnitrostátní postup při podávání žádostí o zápis označení původu či zeměpisného označení výrobků s původem v České republice, popřípadě i v zeměpisné oblasti, která se zčásti nachází na území České republiky („přeshraniční zeměpisná oblast“), v rozsahu stanoveném přímo použitelným předpisem Evropské unie, vnitrostátní postup při změnách specifikace v rozsahu stanoveném přímo použitelným předpisem Evropské unie, vnitrostátní postup při změně zápisu označení původu vín na zeměpisné označení vín v rozsahu stanoveném přímo použitelným předpisem Evropské unie a vnitrostátní postup při podávání žádostí o zrušení zápisu označení původu či zeměpisného označení v rozsahu stanoveném přímo použitelným předpisem Evropské unie.

Kontrolu specifikace podle § 10 výše zmíněného zákona č. 452/2001 Sb., provádí v rozsahu své působnosti Státní zemědělská a potravinářská inspekce, Státní veterinární správa nebo Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský.

Úřad průmyslového vlastnictví je ústředním orgánem státní správy na ochranu průmyslového vlastnictví České republiky. Sídlem Úřadu je Praha. V čele Úřadu je předseda, kterého jmenuje a odvolává vláda. ÚPV mj. rozhoduje o poskytování ochrany na vynálezy, průmyslové vzory, užité vzory, topografie polovodičových výrobků, ochranné známky a označení původu/zeměpisná označení výrobků. Převážnou část správního řízení v oblasti označení původu/zeměpisných označení provádí odbor ochranných známek. Vybraná sporná řízení (návrhy na zrušení označení původu/zeměpisných označení) vede samostatné oddělení sporných řízení. O odvolání (rozkladu) podaném proti rozhodnutí ve věci označení původu/zeměpisného označení rozhoduje předseda ÚPV.

Organizační schéma ÚPV je zveřejněno na internetových stránkách: <http://www.upv.cz/cs/upv/zakladni-informace/organizacni-schema.html>.

Kontrolní systémy a koordinace činností

Činnost ÚPV v oblasti označení původu/zeměpisných označení probíhá v souladu se zákonem č. 452/2001 Sb., přímo aplikovatelnými právními předpisy EU a mezinárodními smlouvami, kterými je ČR vázána (zejména Lisabonská dohoda na ochranu označení původu a o jejich mezinárodním zápisu, dále např. TRIPS).

ÚPV na veškeré své činnosti uplatňuje integrovaný systém řízení (ISO 9001, ISO 14001, ISO 27001, OHSAS 18001).

Všechny druhy žádostí, resp. návrhů týkající se řízení o zápisu, změně specifikace, zrušení CHOP/CHZO či námitek proti žádostem jiných zemí nebo návrhů na zrušení CHOP/CHZO pocházejících z jiných zemí se podávají u ÚPV.

Kdo může být v konkrétním případě žadatelem, navrhovatelem či namítajícím, požadavky na obsah žádostí, způsob vyřizování žádostí apod. vyplývá ze zákona č. 452/2001 Sb., přímo aplikovatelných právních předpisů EU a mezinárodních smluv, kterými je ČR vázána. Není-li určitá problematika procesně upravena ve výše uvedených speciálních právních předpisech, použije se příslušné ustanovení zákona č. 500/2004 Sb., správní řád.

Podle zákona č. 452/2001 Sb., dále ÚPV vede rejstřík, který je veřejný a každý má právo do něj nahlížet. Podstatnou část informací, které se zapisují do rejstříku, ÚPV zveřejňuje na svých internetových stránkách www.upv.cz v rámci databáze zeměpisných označení a označení původu. Prostřednictvím uvedených stránek je také veřejnosti poskytován přístup do databází vedených Evropskou komisí a Světovou organizací duševního vlastnictví (WIPO) a formuláře žádostí, včetně informace, jak tyto formuláře správně vyplnit.

Ve Věstníku, který je přístupný na internetových stránkách www.upv.cz, ÚPV oznamuje (národní) zápis označení původu, popřípadě zeměpisného označení do rejstříku pro produkty, na něž se nevztahují výše uvedené přímo použitelné předpisy Evropské unie, jeho zrušení a jiné důležité skutečnosti, které se (národně zapsaného) označení původu, popřípadě zeměpisného označení týkají. Ve Věstníku jsou dále např. zveřejňovány specifikace a další dokumenty týkající se označení původu, popřípadě zeměpisného označení, o jehož zápis (nebo případně změnu specifikace nebo zrušení) se žádá na úrovni EU.

Vztah ÚPV s dozorovými orgány a MZe v oblasti CHOP a CHZO je upraven v zákoně č. 452/2001 Sb. Kromě toho se subsidiárně aplikuje zákon č. 500/2004 Sb., (mj. se obecně uplatní zásada, že správní orgány vzájemně spolupracují v zájmu dobré správy, vyjádřená v § 8 – není tedy nutné uzavírat písemnou dohodu o spolupráci).

Vztah ÚPV- MZe

V případech stanovených zákonem č. 452/2001 Sb., žádá ÚPV o stanovisko MZe. Konkrétně ÚPV žádá MZe o vyjádření k žádosti o komunitární zápis, zda označení, jehož zápis je požadován, neobsahuje název, který zdruhověl, název odrůdy rostlin nebo plemene zvířat, nebo název homonymní. K tomu stanoví lhůtu, která nesmí být kratší než 10 dnů. Pokud se MZe ve stanovené lhůtě nevyjádří, má se za to, že k podané žádosti nemá připomínky.

Jsou-li proti žádosti o komunitární zápis podány námitky a nepodaří-li se jednáním rozpor odstranit, ÚPV v případě, že se námitky týkají výše uvedených skutečností, požádá MZe o vyjádření k důvodnosti námitek. K tomu stanoví lhůtu, která nesmí být kratší než 10 dnů. ÚPV o námitkách rozhodne poté, co obdrží vyjádření MZe, nebo poté, co lhůta k vyjádření marně uplyne. Pokud se MZe ve stanovené lhůtě nevyjádří, má se za to, že k podané žádosti nemá připomínky.

Vztah ÚPV- dozorové orgány

Které úkony může ÚPV požadovat na dozorových orgánech, vyplývá ze zákona č. 452/2001 Sb. Podle § 10 citovaného zákona je orgánem, kterému přísluší kontrola specifikace podle tohoto zákona, v rozsahu své působnosti Státní zemědělská a potravinářská inspekce, Státní veterinární správa nebo Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský.

Uvedené kontrolní orgány vydávají závazné nálezy důležité pro řízení o zápisu, změně specifikace a zrušení CHOP a CHZO (§ 19 odst. 2 citovaného zákona).

Dokumentované postupy

Na veškeré své činnosti uplatňuje integrovaný systém řízení (ISO 9001, ISO 14001, ISO 27001, OHSAS 18001).

Organizace spolupráce a vzájemné pomoci

Výsledky kontroly, kterou provedl zahraniční kontrolní orgán, budou v řízení před ÚPV brány v úvahu na základě mezinárodní smlouvy nebo na základě vzájemnosti.

Předseda ÚPV může v jednotlivém případě rozhodnout, že nález zahraničního kontrolního orgánu bude brán v úvahu i při nesplnění výše uvedených podmínek.

ÚPV se zahraničními institucemi činnými v oblasti kontrol aktivně běžně nespolupracuje, neboť kontrolní činnost není v kompetenci ÚPV. Pokud by však ÚPV např. ze zahraničí obdržel upozornění na určitý problém týkající se kontrol CHOP/CHZO (zatím se tak nestalo), předal by tuto informaci v souladu se zásadou, že správní orgány vzájemně spolupracují v zájmu dobré správy, vyjádřenou v §8 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, příslušnému orgánu ČR.

Pokud se týká řízení o komunitárních (resp. unijních) žádostech, závazný nález příslušného kontrolního orgánu žadatel přikládá k žádosti o komunitární zápis a k žádosti o změnu specifikace.

Jsou-li podány námitky proti žádosti o komunitární zápis, v případě že se rozpor nepodaří odstranit jednáním a že se námitky týkají specifikace výrobku, například souvislosti mezi výrobkem a zeměpisným prostředím, v němž má výrobek původ, požádá ÚPV kontrolní orgán o vydání závazného nálezu pro účely postoupení žádosti o komunitární zápis. Kontrolní orgán je povinen podat závazný nález do 2 měsíců ode dne, kdy mu ÚPV předloží úplný spis žádosti o komunitární zápis.

Jsou-li podány námitky proti žádosti o změnu specifikace a nepodaří-li se rozpor odstranit jednáním, ÚPV o námitkách rozhodne na základě závazného nálezu kontrolního orgánu o splnění podmínek pro změnu specifikace stanovených přímo použitelným předpisem Evropské unie, který jej vydá do 2 měsíců ode dne, kdy mu Úřad předloží úplný spis žádosti o změnu specifikace.

Dále v případě žádosti o zrušení zápisu označení výrobku s původem v České republice, popřípadě v přeshraniční zeměpisné oblasti, nepodaří-li se jednáním rozpor odstranit a důvod zrušení komunitárního zápisu spočívá ve specifikaci výrobku, například souvislosti mezi výrobkem a zeměpisným prostředím, v němž má výrobek původ, požádá ÚPV kontrolní orgán o vydání závazného nálezu o splnění podmínek stanovených přímo použitelným předpisem Evropské unie. Kontrolní orgán vydá závazný nález do 2 měsíců ode dne, kdy mu Úřad předloží úplný spis žádosti o zrušení komunitárního zápisu.

MZe

Odbor potravinářský je odpovědný za problematiku CHZO, CHOP a ZTS a má gesci k nařízením: nařízení (EU) č. 1151/2012 o režimech jakosti zemědělských produktů a potravin, nařízení (EU) č. 1308/2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty, nařízení (EU) 2019/787 o definici, popisu, obchodní úpravě a označování lihovin, používání názvů lihovin v obchodní úpravě a při označování jiných potravin, ochraně zeměpisných označení lihovin, používání lihu a destilátů zemědělského původu při výrobě alkoholických nápojů a nařízení (EU) č. 251/2014 o definici, popisu, obchodní úpravě, označování a ochraně zeměpisných označení aromatizovaných vinných výrobků (spolugestorem je Úřad průmyslového vlastnictví). Po věcné stránce problematiku ZTS a horských produktů řeší MZe, problematiku CHZO a CHOP Úřad průmyslového vlastnictví.

Pokud jde o CHZO a CHOP, ochrana na národní a komunitární úrovni umožňuje i sledovatelný nárůst obrátu při prodeji těchto výrobků na domácím i evropském trhu.

Kontrolní systémy a koordinace činnosti

MZe v oblasti CHOP, CHZO a ZTS úzce spolupracuje se žadateli (výrobci, zpracovateli a obchodníky), stejně tak jako s příslušnými pracovníky Úřadu průmyslového vlastnictví (kam směřuje vždy žádost o zápis CHOP, CHZO před jejím zasláním Evropské komisi) a pracovníky kontrolních orgánů (SVS, SZPI, ÚKZÚZ). Pokud jde o ZTS, tento právní nástroj umožňuje producentům zhodnotit jejich produkty a přitom zaručuje ochranu spotřebitele proti nekalým praktikám a zároveň zaručuje poctivost obchodních transakcí. Hlavní výhodou, která ze zápisu podle nařízení vyplývá, je identifikace produktu za použití zapsaného názvu spolu se zmínkou „zaručená tradiční specialita“ a logem Evropské unie. MZe je kontaktním místem pro příjem žádostí, administrace a komunikace s EK ve věci zápisu ZTS podle výše uvedeného nařízení, spolupracuje s nevládními organizacemi a výrobci na zajištění práv k údajům o specifičnosti výše uvedeného nařízení a na obraně těchto práv a zastupuje ČR ve Výboru pro politiku jakosti zemědělských produktů.

Odbor potravinářský monitoruje vývoj potravinového práva EU a následně navrhuje úpravu národních právních předpisů ve své gesci a spolugesci, přičemž hájí jak zájmy provozovatelů potravinářských podniků, tak spotřebitelů. Odbor je v rámci ČR věcně příslušným gestorem problematiky kvality potravin a zpracovaných zemědělských výrobků. Odbor je národním kontaktním místem pro instituce EU v oblasti potravinového práva a potravinových standardů. Dále je odbor odpovědný za koordinaci výkonu státní správy orgány státního dozoru v působnosti MZe, za zpracování a aktualizaci víceletého plánu kontrol a pravidelné roční zprávy o výsledcích úředních kontrol ve spolupráci s dozorovými orgány. Připravuje podklady a pozice a účastní se jednání v institucích EU týkajících se CHZO, CHOP a ZTS, spolupracuje s nevládními organizacemi a výrobci a s Úřadem průmyslového vlastnictví na zajištění práv k údajům o původu výrobků podle příslušných evropských nařízení a na obraně těchto práv a zastupuje MZe v Meziresortní skupině pro ochranu duševního vlastnictví a ve Výboru pro politiku jakosti zemědělských produktů v EK. Dále připravuje podklady a pozice a účastní se jednání v institucích EU týkajících se vína, aromatizovaného (konkrétně EK DG AGRI Unit G.2 pro víno, alkohol, ovoce a zeleninu - pracovní skupina F 12a Rady pro víno; pracovní skupina F 12b Rady pro aromatizované víno) a OIV (pracovní skupina F 12e Rady pro OIV), za tím účelem spolupracuje se SZPI, ÚKZÚZ a SZIF a s nevládními organizacemi z oboru vinohradnictví a vinařství.

SVS

Krajské veterinární správy provádějí ověření souladu se specifikací před a během uvádění na trh potravin živočišného původu s označením CHZO, CHOP a ZTS a kontroly příslušných výrobků vyrobených v jiných členských státech Evropské Unie, nesoucí chráněné označení. Účelem těchto kontrol je, aby výrobky označené jako ZTS, CHZO či CHOP, splňovaly podmínky stanovené ve specifikaci a spotřebitel tak obdržel výrobek garantované kvality. V případě zjištění nedostatků jsou KVS oprávněny ukládat závazné pokyny a zvláštní opatření pro odstranění nedostatků a vykonat následnou kontrolu splnění těchto pokynů či opatření, pozastavit nebo odebrat schválení, uložit mimořádná veterinární opatření, popřípadě uložit sankci při nesplnění uloženého opatření.

Pokud se týká CHOP a CHZO, práva a povinnosti žadatelů jsou, vedle zákona č. 452/2001 Sb., upraveny i v dalších obecně závazných právních předpisech (např. Usnesení č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod, zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, atd.).

Výše paušální částky nákladů na ověření souladu se specifikacemi je stanovena jednotně ve vyhlášce č. 227/2008 Sb., kterou se stanoví výše paušální částky nákladů dodatečné kontroly, nákladů vynaložených na ověření souladu se specifikacemi a nákladů vzniklých příslušným orgánům v souvislosti se vstupem nebo dovozem potravin a surovin ze třetích zemí (vyhláška o paušálních nákladech) a činí 500 Kč na jednoho inspektora za každou započatou hodinu výkonu činnosti.

Kontrolní systémy a koordinace činností

SVS má zaveden certifikovaný systém managementu kvality v souladu s požadavky mezinárodního standardu ISO 9001.

Postupy úředních kontrol v oblasti veterinární hygieny a ochrany veřejného zdraví, v oblasti ochrany zdraví zvířat a pohody zvířat i v oblasti provádění pohraniční veterinární kontroly jsou ujednoveny a zdokumentovány v rámci celé ČR pomocí metodických návodů SVS.

Metodické návody SVS jsou vedeny v režimu řízených dokumentů SVS a jsou pravidelně aktualizovány dle potřeb národní nebo evropské legislativy, či na základě nových poznatků.

Všechny platné metodické návody SVS jsou k dispozici v elektronickém systému spisové služby SVS, kde za účelem ukládání metodických návodů SVS a veškerých dalších řízených interních dokumentů SVS je zřízena příslušná registratura. V tomto úložišti řízených dokumentů SVS jsou všem zaměstnancům SVS trvale dostupná platná znění nejen metodických návodů SVS, ale i veškerých dalších řízených interních dokumentů SVS. Kontrolovaná osoba je vždy seznámena s kontrolním zjištěním popsáním a doložením v protokole o kontrole a při jeho projednávání je seznámena se svými právy.

SVS provádí schvalování a kontroly souladu se specifikací u potravin s CHZO, CHOP a ZTS podle vnitřních metodických informací vydaných SVS. Tyto jsou vypracovány v souladu s nařízením (EU) č. 1151/2012, prováděcím nařízením Komise (EU) č. 668/2014, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1151/2012 o režimech jakosti zemědělských produktů a potravin a nařízeními Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 664/2014, kterým se doplňuje nařízení (EU) č. 1151/2012, pokud jde o stanovení symbolů Unie pro chráněná označení původu, chráněná zeměpisná označení a zaručené tradiční speciality a o některá pravidla pro původ, procesní pravidla a další přechodná pravidla a č. 665/2014, kterým se doplňuje nařízení (EU) č. 1151/2012, pokud jde o podmínky používání nepovinného údaje o jakosti „horský produkt“ se zákonem č. 452/2001 Sb., a dalších platných předpisů Evropské Unie a národní legislativy.

SZPI

Obecná organizace a řízení úředních kontrol

Kontroly probíhají buďto v režimu „ověřování souladu se specifikací“ nebo jako „běžná kontrola“. Při ověřování souladu se specifikací i při běžné kontrole je ověřeno, zda jsou dodrženy požadavky vycházející ze specifikace zapsaného názvu např. na použité suroviny a jejich dosledovatelnost, požadavky na výrobní proces nebo značení. Pokud je specifikací vyžadováno dodržení nějakého laboratorně zjištěného analytu, jsou při ověřování souladu se specifikací odebrány vzorky ze všech výrobků nesoucích zapsaný název. Při běžné kontrole jsou odebírány vzorky dle uvážení inspektora alespoň jednoho výrobku nesoucího chráněný název. Z hlediska místa je kontrola nastavena, aby probíhala ve výrobě, při uvádění do oběhu (zejména v obchodech) nebo u potravin ze třetích zemí před uvedením na trh. Kontrola v obchodech probíhá nejčastěji jako součást kontrol označování potravin. Plánování kontrol CHOP, CHZO a ZTS je většinou součástí ročních plánů inspektorátů. Kontroly jsou plánovány na základě analýzy rizik, která mimo jiné zahrnuje historii dosud provedených kontrol, chování

provozovatelů, aktuální poznatky z terénu, obdržené podněty a další. Tyto plány obsahují výrobce v kompetenci daného inspektorátu, vyráběné potraviny a další podrobnosti.

Dokumentované postupy

SZPI má zaveden a certifikován systém managementu jakosti dle ISO 9001 pro „Výkon činnosti správního úřadu provádějícího státní dozor v oblasti potravin, vybraných výrobků a veřejného stravování“.

Základním vnitřním dokumentem pro úřední kontrolu prováděnou SZPI je Řád kontrolní činnosti. Na něj navazuje řada organizačních směrnic a metodických pokynů. Všechny tyto dokumentované postupy jsou v režimu „řízené dokumentace“ – podléhají procesu vnitřního připomínkování, schvalování, aktualizace a distribuce. K aktualizaci dochází zejména na základě legislativních požadavků, organizačních změn v SZPI, výsledků interních auditů či kontrol. S každým novým vnitřním předpisem, či jeho změnou, jsou dotčení zaměstnanci prokazatelně seznámeni. Zprávy o úředních kontrolách představují v zavedeném kontrolním systému SZPI zejména protokol o kontrole.

SZPI provádí kontroly CHZO, CHOP a ZTS podle interní organizační směrnice, v níž jsou zapracovány všechny odpovídající právní předpisy EU i předpisy národní. Organizační směrnice stanoví i postupy pro případ, že je zjištěna nevyhovující potravina, tzn. postupy na ukládání opatření, postupy v případě nesplnění opatření a na ukládání pokut.

Kompetence příslušných orgánů - obecně

Odpovědným orgánem pro zabezpečení povinností vztahujících se k udělení CHOP, CHZO vyplývajících z nařízení (EU) č. 1151/2012 pro zemědělské produkty a potraviny, z nařízení (EU) č. 1308/2013 pro víno, z nařízení (EU) 2019/787 pro lihoviny a z nařízení (EU) č. 251/2014 pro aromatizované vinné výrobky, je ÚPV.

ÚPV je též národním zástupcem pro elektronický systém e-Ambrosia, který byl v EU ustaven pro řízení o žádostech o zápis, změnu specifikace a zrušení CHOP a CHOZ v Evropské unii.

Kompetence SZPI, SVS a ÚKZÚZ ke kontrolám potravin je obecně stanovena v zákoně o potravinách. Kompetence ke kontrole specifikace (v rozsahu své působnosti) pro režimy jakosti zemědělských produktů a potravin (ve vztahu k CHOP a CHZO) je stanovena v § 10 odst. 1 zákona č. 452/2001 Sb. Jedná se zejména o kontrolu souladu výroby produktů nesoucích název, jež je zapsán v příslušném registru jako chráněné označení původu či chráněné zeměpisné označení nebo název, o němž je vedeno řízení k jeho zápisu s danou specifikací. Taktéž se jedná o vydávání nálezů, posudků a osvědčení.

Výsledky kontrol CHOP, CHZO a ZTS, které dozorové orgány uskutečnily v předchozím roce, jsou součástí Výroční zprávy z úředních kontrol ČR.

Školení

Pro inspektory jsou centrálně organizovány pravidelné porady a vzdělávací akce, kde se sjednocují kontrolní postupy a inspektoři jsou seznamováni s příslušnou legislativou a její aplikací v praxi, problematikou hygieny, označování potravin, senzorické analýzy, s pravidly ekologické produkce a pod.

Kategorizace rizik

Kontroly jsou plánovány na základě analýzy rizik, která mimo jiné zahrnuje historii dosud provedených kontrol, chování provozovatelů, aktuální poznatky z terénu, obdržené podněty, stížnosti a další. Minimální frekvence kontrol je stanovena tak, aby každý provozovatel vyrábějící potravinu CHOP, CHZO nebo ZTS byl zkontrolován příslušným orgánem alespoň jedenkrát ročně. V odůvodněných případech (výsledky předešlých kontrol, kontrola plnění

uložených opatření, podané podněty a stížnosti) lze přistoupit ke zvýšení minimální frekvence kontrol.

Spolupráce příslušných orgánů s ÚPV - obecně

Pokud kontrolní činnost vyžaduje spolupráci s ÚPV (kontrola specifikace pro CHZO/CHOP před jejím zápisem nebo při změně, při podezření na zneužití chráněného označení, apod.) jsou tyto případy řešeny jednotlivě bez uzavření dohody o spolupráci. Dozorové orgány spolupracují s Úřadem průmyslového vlastnictví při kontrole dodržování práv duševního vlastnictví a to zejména při kontrole chráněných zeměpisných označení a chráněných označení původu, mezi které patří označení jako např. „České pivo“, „Hořické trubičky“, „Štramberské uši“ nebo „Třeboňský kapr“.

ÚKZÚZ

Chráněné označení původu – „Žatecký chmel“

- kontroly jsou prováděny na základě zákona č. 452/2001 Sb., zákona č. 110/1997 Sb., nařízení (EU) č. 1151/2002, vyhlášky č. 67/1975 Sb., Lisabonská dohoda na ochranu označení původu a o jejich mezinárodním zápisu, zákona č. 97/1996 Sb., o ochraně chmele a vyhlášky č. 325/2004 Sb., k provedení zákona o ochraně chmele;
- kontroly spadají do působnosti Oddělení chmele a certifikace produktů;
- kontrolované subjekty a jejich produkty se vybírají náhodně a to ve zpracovatelském zařízení Chmelařství družstvo Žatec; kontrola probíhá tak, že se z certifikovaného produktu (palety) opiše ověřovací číslo, odrůda, chmelařská oblast a tyto údaje se následně porovnávají s Žádostí o ověření chmele a chmelových produktů; v Žádosti jsou uvedena označovací čísla jednotlivých partií chmele, odrůda a katastrální území původu pěstovaného chmele, to vše se následně kontroluje s Registrem chmelnic.

3.1. Kontrolní systémy a koordinační činnost

a) Potraviny a bezpečnost potravin, důvěryhodnost a nezávadnost v jakékoli fázi produkce, zpracování a distribuce potravin, včetně pravidel zaměřených na zajištění poctivého jednání a na ochranu zájmů a informovanosti spotřebitelů, jako i na výrobu a použití materiálů a předmětů určených pro styk s potravinami

MZ

Krajské hygienické stanice plánují úřední kontroly tak, aby svou činností pokryly všechny kompetence svěřené jim právními předpisy; kontroly jsou tedy zaměřené na provozovny stravovacích služeb včetně sledovatelnosti, bezpečnosti potravin a pokrmů, odhalování falšování a klamání, informací o alergenech atd.

Úřední kontroly jsou prováděny na základě:

- a) centrálních kontrolních plánů a cílených akcí vyhlášených hlavním hygienikem
- b) regionálních akcí místně příslušných krajských hygienických stanic a
- c) ostatních akcí vyplývajících ze situace územního pracoviště (místní úroveň).

Frekvence kontrol vychází z plánu kontrolní činnosti a z hodnocení rizika spojených s daným typem provozovny podle cílové skupiny spotřebitelů, sortimentu, denní produkce, způsobu zásobování vodou, hygienického standardu provozovny a dosavadním výsledkům kontrol v provozovně, tzn., že větší pozornost je věnována zařízením s výrobou pokrmů a zařízením poskytujícím stravovací služby v rámci zdravotních a sociálních služeb a stravování dětí. Současně se vychází z personálních možností pracoviště.

Minimální frekvence kontrol

Při **kategorizaci provozoven** poskytující stravovací služby dle míry rizika se zohledňuje cílový spotřebitel, prováděné činnosti (např. tepelná úprava, zchlazování), sortiment (např. cukrářské výrobky, zchlazené pokrmy, pokrmy z tepelně neopracovaných potravin), denní produkce, způsob zásobování vodou (studna, veřejný vodovod), hygienický standard provozovny. Je potřebné také v dostatečné míře přihlížet k dosavadní zkušenosti, výsledkům v rámci SZD v předchozím období. KHS může podle svých zjištění flexibilně četnost kontrol zvýšit nebo snížit.

Při hodnocení **rizikovosti činností a sortimentu** se přihlíží zejména k produkci epidemiologicky rizikových skupin potravin, kterými jsou potraviny určené k přímé spotřebě, které:

- a) neprocházejí při výrobě technologickým postupem, který patogenní agens ničí nebo odstraňuje,
- b) procházejí technologickým postupem, který nezaručuje úplné zničení nebo odstranění patogenního agens,
- c) procházejí fázovými technologickými postupy, které patogenní agens zprvu ničí, avšak následně při konečném zpracování nevyklučují riziko opětovné kontaminace patogenním agens.

Kategorizace provozoven společného stravování:

1. kategorie – bez výroby, přípravy a zpracování potravin - nejméně 1x za 5 let.

Příklady provozoven: čajovny, pivnice, bary, herny, kantýny, nevyvařující provozovny typu pohostinství, stánky apod.

2. kategorie – provozovny s výrobou, přípravou a zpracováním potravin a jejich uváděním do oběhu s omezeným rizikem - nejméně 1x za 3 roky.

Příklady provozoven: malé a střední provozovny s nižší kapacitou výroby, malým počtem zaměstnanců, výdejny jídla, kavárny apod.

3. kategorie – provozovny s výrobou, přípravou a zpracováním potravin a jejich uváděním do oběhu, kdy nelze vyloučit zásadní riziko ohrožení zdraví spotřebitele - nejméně 1x ročně.

Příklady provozoven: sociální služby, nemocniční stravovací zařízení, provozovny s vysokým počtem strážníků (kapacita víc než 500 jídel), stravování potravinářů apod.

Výkon úředních kontrol je prováděn formou kontrol plánovaných a neplánovaných. Plán je sestavován podle metodiky Hlavního hygienika ČR na základě „Metodiky pro sestavování kontrolních plánů“ pro daný rok.

Výsledkem provádění kontrol podle kontrolních plánů je dosažení poměrně srovnatelného počtu kontrol ve všech krajích za určité období. K zajištění standardizace z hlediska kvalitativního slouží jednotné kontrolní postupy stanovené MZ a standardizace činnosti KHS. Kromě sjednocení rozsahu a četnosti kontrol slouží kontrolní plány rovněž k usměrnění kontrol z hlediska priorit podle aktuálního stavu veřejného zdraví a jeho ochrany. Respektují i požadavky specifické problematiky veřejného zdraví v jednotlivých krajích. KHS je umožněno zaměřit se při výkonu státního zdravotního dozoru na oblasti, které představují problémy na regionální úrovni a na které bylo nutné soustředit pozornost. Priority dozoru a četnost kontrol jsou KHS stanovovány na základě analýzy rizika a znalosti problematiky v jednotlivých regionech. Priority stanovené na centrální úrovni souvisí s vývojem na úrovni Evropské unie a s oblastmi mající celostátní dosah.

Podle zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících předpisů, ve znění pozdějších předpisů, hygienické stanice vykonávají státní zdravotní dozor podle kontrolních plánů, které určují priority činnosti úseku ochrany veřejného zdraví. MZ tyto kontrolní plány přezkoumává, zároveň má oprávnění konkretizovat kontrolní postupy a stanovit rozsah a četnost kontrol.

Kontrolní plán je každoročně analyzován a na základě výsledků z předchozích let upravován pro další rok. Provádí se srovnávání mezi jednotlivými kraji a hledání příčin případných rozdílů v jeho plnění. Při tvorbě kontrolního plánu se přihlíží ke skutečnému počtu zaměstnanců regionálních pracovišť, každoročně se zpřesňují a zjednodušují kritéria a kontrolní plány jsou vytvářeny tak, aby je regionální pracoviště mohla snadno sestavit.

Kontrolními plány je pokryta pouze část úředních kontrol, resp. část tzv. běžného hygienického dozoru, kterou je možné dopředu naplánovat. Tyto kontroly jsou vykonávány nad rámec stanovený kontrolními plány například posuzování projektových dokumentací potravinářských provozoven v souvislosti se zahájením jejich činnosti, změnou užívání, nebo kolaudacemi, šetření v souvislosti s onemocněním z potravin nebo oznámením ze systému RASFF, vyřizování stížností nebo provádění následných kontrol na zjištění odstranění nedostatků. Četnost kontrol v zařízeních za rok je určena na základě míry rizikovosti zařízení nebo jeho činnosti a předpokládaného počtu těchto zařízení.

Počet odebraných vzorků si stanoví každé regionální pracoviště podle dlouhodobých průměrů odebraných vzorků se zaměřením na rizikové skupiny pokrmů a potravin ve vztahu k provozovnám a epidemiologické situaci.

V roce 2015 v návaznosti na zákon č. 139/2014 Sb., kterým se mění zákon č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů a zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), se změnil kompetence v oblasti dozoru nad veřejným stravováním, kdy tímto dozorem byly pověřeny rovněž dozorové orgány Ministerstva zemědělství, došlo i k úpravě kontrolních plánů. Aby nedošlo k nadměrnému zatížení provozovatelů

potravinářských podniků kontrolami nad dodržováním požadavků potravinového práva, byla dohodnuta koordinace výkonu úředních kontrol v sektoru veřejného stravování. V případě výskytu nebo podezření na alimentární onemocnění nebo otravu z potravin, šetření provádí pouze orgány ochrany veřejného zdraví bez ohledu na toto ujednání.

SZPI

Priority kontrol:

SZPI koncipuje kontrolu tak, aby svou činností pokryla všechny kompetence svěřené jí právními předpisy; kontroly jsou tedy zaměřené na hygienu potravin, sledovatelnost, bezpečnost potravin, odhalování falšování a klamání, jakost, označování potravin atd.

Důležitými kritérii při sestavování plánů kontrol jsou zejména:

- požadavky a doporučení Ministerstva zemědělství
- JIVVPK, doporučení Evropské komise
- notifikace v systému rychlého varování pro potraviny a krmiva
- změny právních předpisů
- analýzy výsledků kontrol, stanoviska či doporučení oborových porad
- aktuální zjištění inspektorů v terénu, znalost místních podmínek
- podněty spotřebitelů, profesních svazů, spotřebitelských organizací, provozovatelů či veřejných médií
- výsledky vědeckého výzkumu (zjištění nových rizik, které je třeba ovládat),
- informace od jiných orgánů státní a veřejné správy
- zjištění partnerských organizací v zahraničí
- poznatky evropských a světových institucí atd.

Plán kontrolní činnosti SZPI

Vychází z nařízení (EU) 2017/625, nařízení (ES) č. 178/2002, kterým se stanoví obecné zásady a požadavky potravinového práva, zřizuje se Evropský úřad pro bezpečnost potravin a stanoví postupy týkající se bezpečnosti potravin, nařízení (ES) č. 852/2004 o hygieně potravin, ze zákona č. 146/2002 Sb., o Státní zemědělské a potravinářské inspekci a o změně některých souvisejících zákonů, ze zákona č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích, včetně jeho prováděcích vyhlášek, a z centrálního řízení ústředních kontrol SZPI.

Cíle plánování

- realizovat koncepci kontroly stanovenou vedením SZPI
- vytvořit předpoklad pro rovnoměrné a efektivní využití pracovních sil a finančních a materiálních zdrojů
- zajistit jednotné přístupy, jednotné provedení kontrol a zpětnou vazbu (vypracování zpráv, vyhodnocení plánu).

Základními plánovacími dokumenty pro každý kalendářní rok jsou „Plán ústředně řízených kontrol“, „Program auditů provozovatelů“ a „Plány kontrol inspektorátů“.

Plán ústředně řízených kontrol stanoví základní rámec kontrolní činnosti SZPI na každý rok. Na jeho základě jsou sestavovány roční plány inspektorátů. Obsahuje tzv. kontroly tématické (kontroly zaměřené na určité specifické téma potravinového práva), kontroly celoroční (kontroly obvykle většího rozsahu) a kontroly doporučené (do ročních plánů inspektorátů).

Program auditů provozovatelů stanoví roční plán pro kontroly formou auditu.

Pravidelně (každoročně) opakujícími se akcemi Plánu ústředně řízených kontrol jsou, kromě jiných, Plánovaná kontrola cizorodých látek v potravinách, Plánovaná mikrobiologická

kontrola potravin nebo Kontrola potravin (surovin) zaměřená na přítomnost genetické modifikace.

Roční plány inspektorátů jsou zpracovány v návaznosti na Plán ústředně řízených kontrol. Jsou koncipovány jako „Plán kontrol inspektorátu“ - pro konkrétní rok (zahrnuje tématické kontroly) a Plán komplexních kontrol inspektorátu - pro konkrétní rok (zde jsou naplánovány komplexní kontroly provozovatelů = systematické kontroly hygieny, systémů HACCP a sledovatelnosti, popřípadě kontroly i dalších oblastí potravinového práva).

Koordinace úředních kontrol

V rámci úřadu je koordinace kontrol zajišťována na různé úrovni a různými způsoby. Základem této koordinace je PLÁN ÚSTŘEDNĚ ŘÍZENÝCH KONTROL, který se vypracovává na každý rok. Obsahuje kontroly tematické, celoroční a obvykle i kontroly doporučené. Na každou kontrolu je vypsán metodický pokyn nebo směrnice, které zajišťují jednotné metodické vedení kontroly.

Kromě toho probíhají ještě ústředně koordinované kontroly mimořádné, které se uskutečňují neplánovaně, podle aktuálních potřeb a mimořádně vyvstalých situací. Mimořádné kontroly jsou obvykle koordinovány prostřednictvím metodického dopisu, který zajišťuje operativní metodické vedení a včasné provedení kontroly. Z kontrol jsou zpracovány souhrnné zprávy dosažitelné na Intranetu SZPI.

Rezervace kapacit laboratoří

Nedílnou součástí ročního plánu kontrolní činnosti je plán kapacit laboratoří SZPI, který je průběžně aktualizován o nově zavedené metody zkoušení. Rezervace kapacit laboratoří je dvoustupňová, nejprve je zarezervována kapacita laboratoří pro ústředně řízené kontroly, následně si zajišťují inspektoráty rezervaci kapacit dle svých potřeb/plánů a to pomocí rezervačního systému umístěného v informačním systému SZPI. Tento rezervační systém zahrnuje i přehled analýz, které mohou v případě potřeby zajistit externí laboratoře, jmenované SZPI.

Četnost kontrol a počty kontrolních vzorků jsou limitovány a definovány:

- finančními prostředky, které jsou SZPI přidělovány ze státního rozpočtu
- analýzou rizika u komplexních kontrol provozoven
- rizikovostí komodity
- rizikovostí analytu
- požadavky definovanými v právních předpisech EU;
- programem auditů
- ad hoc kontrolními zjištěními (např. RASFF).

Některé typy kontrol

Kontrola internetového obchodu

Kontrola dodržování požadavků potravinového práva a předpisů týkajících se ochrany spotřebitele a reklamy při prodeji potravin prostřednictvím internetových obchodů včetně sociálních sítí probíhá kontinuálně v průběhu celého roku. SZPI při kontrole využívá jak standardní nástroje a metody, tak specifické zákonné oprávnění k provedení kontrolního nákupu pod skrytou identitou pomocí technických prostředků informačních a komunikačních technologií, které nejsou zapojeny do virtuální privátní sítě SZPI. Institut kontrolního nákupu je pro SZPI jedním z hlavních nástrojů, který umožňuje provést jak efektivní kontrolu, tak zajistit relevantní důkazy pro případné správní řízení o uložení pokuty.

Internetový prodejce nabízející potraviny je z hlediska potravinového práva považován za provozovatele potravinářského podniku a nese plnou zodpovědnost za dodržování právních předpisů v této oblasti. SZPI proto kontroluje, zda prostřednictvím internetu na trh uvádí bezpečné a jakostní potraviny a dodržuje ostatní požadavky (hygiena, způsob přepravy,

skladování a manipulace s potravinami, oznámení o zahájení činnosti aj.). Velká pozornost je věnována také kontrole uváděných informací o potravinách včetně nepovolených zdravotních a výživových tvrzení a kontrole nekalých obchodních praktik.

Největší zastoupení při kontrole internetového prodeje mají doplňky stravy. Velké množství kontrol je prováděno na základě podnětů spotřebitelů. SZPI se rovněž zapojuje do koordinovaných kontrolních akcí v oblasti e-commerce, které organizuje EK.

Některé potraviny jsou v určitých případech nabízeny na webových stránkách, které cílí na českého zákazníka, ale dodavatel sídlí obvykle mimo území EU. Kontrola těchto dodavatelů je mimo územní kompetence SZPI, která proto na svých webových stránkách vytvořila a postupně aktualizuje seznam těchto potenciálně rizikových webových stránek (viz. <http://www.szpi.gov.cz/clanek/seznam-rizikovych-webovych-stranek-a-vyrobkou.aspx>).

Kontrola prvovýroby

SZPI kontroluje, zda jsou ve fázích před sklizní a po sklizni dodržovány hygienické požadavky pro prvovýrobu a související postupy uvedené v příloze I, části A nařízení (ES) č. 852/2004. Ověřuje, zda PPP do nejvyšší možné míry zajistil, aby produkty prvovýroby byly chráněny před kontaminací s přihlédnutím k jejich pozdějšímu zpracování a zda jím vyprodukované zemědělské výrobky nebo potraviny splňují požadavky na bezpečnost a sledovatelnost potravin dle článku 14, resp. článku 18 nařízení (ES) č. 178/2002.

Kontroly podmíněnosti (Cross Compliance)

SZPI provádí kontroly Cross Compliance od 1. 1. 2011 na základě nařízení R (EU) č. 1306/2013 o financování, řízení a sledování společné zemědělské politiky a nařízení vlády č. 48/2017 Sb., o stanovení požadavků podle aktů a standardů dobrého zemědělského a environmentálního stavu pro oblasti pravidel podmíněnosti a důsledků jejich porušení pro poskytování některých zemědělských podpor. Konkrétně se jedná o plnění povinných požadavků na hospodaření PPH 4/1 – 4/7. Kontroly podmíněnosti podléhají všichni žadatelé, kteří žádají o přímé platby, dále některé podpory osy II Programu rozvoje venkova a některé podpory v rámci společné organizace trhu s vínem a jejich výběr probíhá na základě rizikové analýzy, náhodného výběru nebo podnětu třetí osoby.

Kontrola doplňků stravy a potravin pro zvláštní výživu

V souvislosti s dlouhodobě problematickou situací v oblasti prodeje doplňků stravy a potravin pro zvláštní výživu byla v rámci SZPI sestavena pracovní skupina, jejímž úkolem je sjednocovat kontrolní postupy, navrhopvat systémová opatření, určovat priority kontroly, poskytovat odbornou pomoc a konzultace při řešení složitých případů. Kontroly SZPI v této oblasti se prioritně zaměřují na doplňky stravy obsahující nepovolené složky a dále látky s anabolickými a jinými hormonálními účinky a další látky, u nichž byl prokázán toxický, genotoxický, teratogenní, halucinogenní, omamný či jiný nepříznivý účinek na lidský organismus. V doplňcích stravy bývají obsaženy i farmakologicky účinné látky, v některých případech mohou být takové preparáty považovány již za léčivý přípravek.

Velká pozornost je věnována také nebezpečí klamání spotřebitele z hlediska složení doplňků stravy, ale i nekalých praktik při jejich nabízení. Zvláštní pozornost je věnována rovněž kontrole zdravotních a výživových tvrzení, zdali jsou v souladu s nařízením (ES) č. 1924/2006 o výživových a zdravotních tvrzeních při označování potravin. Kontroly jsou rovněž zaměřeny na používání zakázaných léčebných tvrzení.

V roce 2016 došlo k výrazné změně týkající se právních předpisů souvisejících s potravinami pro zvláštní výživu. Dne 20. 7. 2016 se stalo použitelným nařízením (EU) č. 609/2013 o potravinách určených pro kojence a malé děti, potravinách pro zvláštní lékařské účely a náhradě celodenní stravy pro regulaci hmotnosti. Toto nařízení představuje nový koncept týkající se potravin pro zvláštní výživu, neboť ruší definici „potravin pro zvláštní výživu“

a stanovuje požadavky pouze na vybrané kategorie potravin určené pro specifické citlivé skupiny populace. SZPI veškeré tyto změny reflektuje a bude i nadále pokračovat v kontrolách zaměřených na tyto vybrané druhy potravin.

Předmětem kontrol SZPI je rovněž přítomnost dosud neschválených potravin nového typu. Jedním z důležitých cílů koncepce je zvýšit frekvenci a intenzitu kontrol doplňků stravy a vybraných kategorií potravin nabízených prostřednictvím internetových obchodů, které se v předchozím období ukázaly jako rizikové z hlediska nabídky nebezpečných potravin a rovněž z hlediska klamání spotřebitelů.

SZPI usiluje o zvýšení ochrany zájmů spotřebitelů rovněž alternativními cestami, jejichž cílem by mělo být zlepšení povědomí spotřebitelů o možných rizicích spojených s prodejem doplňků stravy a vybraných kategorií potravin, zejména při prodeji přes internet. Na webu SZPI byla vytvořena zvláštní sekce zaměřená na problematiku doplňků stravy a potravin pro sportovce. Webové stránky SZPI jsou jedním z účinných nástrojů, které SZPI využívá k informování provozovatelů potravinářských podniků o platných právních předpisech nebo zjištění nebezpečných výrobků. Závažná zjištění nebezpečných a klamavě označených výrobků jsou rovněž umisťována na webu SZPI v sekci Potraviny na pranýři.

Kontroly v oblasti společného stravování

SZPI vykonává dozor v provozovnách společného stravování od 1. 1. 2015, kdy došlo k rozšíření kompetencí SZPI v rámci novely zákona o potravinách (zákon č. 139/2014 Sb., kterým se mění zákon č. 110/1997 Sb., a 166/1999 Sb.). Cílem rozšíření kompetencí SZPI bylo zvýšení intenzity kontrol provozovatelů společného stravování a zajištění komplexnější ochrany spotřebitelů při poskytování stravovacích služeb. V souladu se závěry mezirezortního jednání mezi MZe a MZ ze dne 30. 10. 2014 o koordinaci výkonu úředních kontrol v sektoru veřejného stravování jsou v působnosti Státní zemědělské a potravinářské inspekce níže uvedené typy zařízení:

- herny, bary, diskotéky, pivnice, vinárny, vinotéky, výčepy, čajovny;
- automaty na veřejných místech;
- provozovny zajišťující pouze výrobu pokrmů a jejich distribuci (bez konzumace v provozovně);
- stravovací služby poskytované v maloobchodních prodejnách;
- stravovací služby poskytované v rámci čerpacích stanic;
- cukrárny;
- "kamenné" provozovny rychlého občerstvení (s výjimkou řetězců rychlého občerstvení);
- poskytování stravovacích služeb na palubách dopravních prostředků;
- stánky s občerstvením v rámci farmářských trhů;
- restaurace (2/3 provozovatelů restaurací je v působnosti SZPI).

Kontrola SZPI v sektoru společného stravování se zaměřuje obecně na systémy řízení bezpečnosti potravin (FSMS) – splnění nezbytných hygienických požadavků PRPs (GHP/GMP), postupy založené na zásadách HACCP, sledovatelnost potravin.

Prioritou kontrol SZPI u provozovatelů zařízení společného stravování je dodržování hygienických požadavků stanovených v nařízení (ES) č. 853/2004 o hygieně potravin, které jsou s ohledem na převažující podíl malých podniků v tomto segmentu problematické.

Další oblastí, které je věnována velká pozornost, je povinnost provozovatelů společného stravování poskytovat spotřebiteli informace o alergenních látkách použitých při přípravě pokrmů, která byla do zákona č. 110/1997 Sb., zapracována na základě nařízení (EU) č. 1169/2011 o poskytování informací o potravinách spotřebitelům.

Dlouhodobým cílem kontrolní činnosti SZPI v oblasti stravovacích služeb je rovněž postihovat případy klamání spotřebitele a falšování potravin (zejména čl. 7 nařízení (EU) č. 1169/2011,

čl. 16 nařízení (ES) č. 178/2002, zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele). Jedná se např. o použití alternativních výrobků z rostlinného tuku imitujících sýr nebo smetanu, uvádění zavádějících informací při nabídce piva (stupňovitost, značka, objem), při nabídce teplých nápojů v prodejních automatech – čokoláda, káva (použití směsí s nižším obsahem kakaového prášku, rostlinných náhražek mléka a smetany) apod.

Kontrola prodeje rozlévaných lihovin v provozovnách společného stravování, jejímž cílem je ověřit požadavky na bezpečnost a jakost lihovin a rovněž požadavky a povinnosti stanovené zákonem č. 307/2013 Sb. o povinném značení lihu, je další důležitou oblastí zaměření kontrol SZPI v sektoru stravovacích služeb.

Kontroly reziduí pesticidů

Pro jednotlivé členské státy EU povinnost provádět úřední kontroly reziduí pesticidů, zavést víceleté národní kontrolní programy pro rezidua pesticidů, účastnit se víceletého kontrolního programu EU zpracovaného Evropskou komisí, předkládat výsledky národního programu zaměřeného na sledování úrovně kontaminace potravin rezidui pesticidů v ČR a výsledky koordinovaného kontrolního programu EU Evropskému úřadu pro bezpečnost potravin vyplývá z požadavků nařízení (ES) č. 396/2005, o maximálních limitech reziduí pesticidů v potravinách a krmivech rostlinného a živočišného původu a prováděcího nařízení Komise (EU) č. 2019/533 o koordinovaném víceletém kontrolním programu Unie pro roky 2020, 2021 a 2022 s cílem zajistit dodržování maximálních limitů reziduí pesticidů v potravinách rostlinného a živočišného původu a na jejich povrchu a vyhodnotit expozici spotřebitelů těmto reziduím pesticidů.

Národní program kontroly reziduí pesticidů, jehož součástí je i koordinovaný kontrolní program Unie, je prováděn dle Víceletého kontrolního plánu pro kontrolu reziduí pesticidů v ČR 2020-2022, který vypracovalo MZ ve spolupráci s ostatními dozorovými orgány v souladu s čl. 30 nařízení (EU) č. 396/2015. Aktualizovaný Víceletý kontrolní plán pro kontrolu reziduí pesticidů v ČR je předkládán Komisi nejpozději tři měsíce před koncem každého kalendářního roku, výsledky analýz v požadovaném formátu jsou zasílány EFSA nejpozději do 31. srpna následujícího roku.

Kontroly kontaminujících látek

SZPI provádí pravidelné sledování cizorodých látek především v potravinách rostlinného původu. Výběr komodit a sledovaných kontaminujících látek vychází především z požadavků nařízení Komise (ES) č. 1881/2006, kterým se stanoví maximální limity některých kontaminujících látek v potravinách a příslušných doporučení Evropské komise k získání srovnatelných dat v daných oblastech, která slouží buď k tvorbě limitů u látek, u nichž limity stanoveny zatím nejsou, nebo k mapování výskytu určitých látek na území EU. Při výběru komodit a sledovaných kontaminujících látek jsou zohledněny rovněž výsledky předchozích kontrol, oznámení v rámci systému RASFF, závěry pracovních skupin Evropské komise a publikované vědecké názory EFSA.

Odběry vzorků na přítomnost kontaminujících látek jsou prováděny plošně v rámci celé ČR a jsou realizovány v rámci celého distribučního řetězce. Odběry vzorků na stanovení chemických kontaminantů zajišťuje 7 regionálních inspektorátů SZPI (Praha, Tábor, Plzeň, Ústí nad Labem, Hradec Králové, Brno, Olomouc).

V rámci ČR je sběr dat s výsledky chemických kontaminantů zajišťován v rámci systému DATEX.CZ, který je spravován Státním zdravotním ústavem. Ten výsledky analýz kontaminujících látek v souladu s požadavky nařízení (ES) č. 178/2002 zasílá EFSA nejpozději do 1. října následujícího roku.

Kontroly mikrobiologické kontaminace

SZPI pravidelně provádí kontrolu kritérií bezpečnosti potravin a kritérií hygieny výroby podle požadavků stanovených v nařízení Komise (ES) č. 2073/2005 o mikrobiologických kritériích pro potraviny. Odebírány jsou vzorky jak potravin určených k přímé spotřebě, tak vzorky potravin určených k dalšímu kulinářskému zpracování (např. mletá masa, masné polotovary, čerstvé drůbeží maso) a to dle koncepce kontrolní činnosti SZPI: provádět kontroly tam, kde nedostatky vznikají (výrobci, dovozci, prodejci, sklady); provádět kontroly tam, kde jsou největší objemy zboží (expediční sklady výrobců, distribuční sklady, hyper a supermarkety).

Odběry v tržní síti jsou zaměřovány na sledování kritérií bezpečnosti především u potravin na konci data použitelnosti či data minimální trvanlivosti. U výrobců potravin jsou pak sledovány i kritéria hygieny výrobního procesu. V případě odběrů klíčků a naklíčených semen jsou navíc zkontrolovány jak u výrobců, tak prodejců i požadavky na sledovatelnost podle čl. 3 prováděcího nařízení Komise (EU) č. 208/2013 o požadavcích na sledovatelnost klíčků a semen určených k produkci klíčků.

Ve výrobě potravin určených k přímé spotřebě a pokrmů jsou prováděny stěry z míst, předmětů a zařízení na sledování přítomnosti *Listeria monocytogenes*, a to především v případě zjištění nedodržení základních hygienických požadavků v provozovně, ale i s ohledem na analýzu rizik, depistážním šetřením apod. V rámci provozoven společného stravování jsou odebírány vzorky rozpracovaných pokrmů pro sledování kritérií hygieny výrobního procesu a především hotové pokrmy na sledování kritérií bezpečnosti potravin.

Výběr komodit a mikroorganismů zařazených do kontroly mikrobiologické kontaminace vychází především z výsledků minulých kontrol, oznámení v rámci systému RASFF, výsledků monitoringu zoonóz EFSA a publikovaných vědeckých názorů EFSA. Výsledky analýz v požadovaném formátu jsou zasílány EFSA-monitoring zoonóz nejpozději do 31. května následujícího roku.

Kontroly KLASA

Potraviny oceněné národní značkou kvality KLASA musí kromě zákonných požadavků splňovat ještě další nadstandardní požadavky, ke kterým se jejich výrobci dobrovolně zavázali. Kontroly potravin oceněných národní značkou kvality KLASA a podmínek při jejich výrobě provádí SZPI od roku 2003. Kontroly probíhají především u výrobců, případně i v tržní síti. Každou oceněnou potravinu SZPI pravidelně kontroluje.

Certifikace čerstvého ovoce a zeleniny

Certifikaci čerstvého ovoce a zeleniny SZPI provádí v souladu s požadavky prováděcího nařízení Komise (EU) č. 543/2011, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1234/2007 pro odvětví ovoce a zeleniny a odvětví výrobků z ovoce a zeleniny. Je prováděna pouze při dovozu či vývozu čerstvého ovoce a zeleniny ze třetích zemí, jedná se o kontrolu shody těchto produktů s obchodními normami Unie. Inspektoři SZPI kontrolují jakost a označování produktů dle požadavků stanovených v jednotlivých obchodních normách.

Obchodník, který vyváží nebo dováží čerstvé ovoce a zeleninu (včetně čerstvých pěstovaných hub a skořápkových plodů) ze třetích zemí, je povinen tuto skutečnost nahlásit na příslušný inspektorát SZPI. Bez certifikátu (platného osvědčení o shodě) není možné danou šarži proclít (propustit do volného oběhu). Vydávání certifikátů o shodě s obchodními normami Unie pro čerstvé ovoce a zeleninu je prováděno podle zákona č. 146/2002 Sb., o SZPI ve znění pozdějších předpisů.

Kontroly dovozu ze třetích zemí

Kontroly dovozu potravin neživočišného původu jsou prováděny v souladu s nařízením (EU) 2017/625 a podle přímo použitelných předpisů EU, které upravují podmínky dovozu pro vybrané komodity. Kontroly jsou prováděny na stanovišti hraniční kontroly, případně v kontrolním místě, před propuštěním zásilky do volného oběhu.

Konkrétní komodity podléhající kontrole dovozu jsou dány přímo použitelnými předpisy. Tyto předpisy jsou pravidelně aktualizovány tak, aby zohledňovaly aktuální rizika. Komodity, u kterých přímo použitelné předpisy nestanoví zvláštní podmínky dovozu, jsou kontrolovány na základě interní analýzy rizika, které zohledňuje aktuální kontrolní zjištění z trhu, hlášení v systém RASFF apod.

U zásilek kontrolovaných při dovozu, které nelze propustit do volného oběhu v důsledku nevyhovujícího kontrolního zjištění, nejsou ukládány pokuty – přijmou se vhodná následná opatření dle výše uvedené legislativy.

Kontrola informační povinnosti příjemce potravin v místě určení

Vyhláška č. 172/2015 Sb., o informační povinnosti příjemce potravin v místě určení je účinná od 1. 8. 2015. Dle vyhlášky mají provozovatelé potravinářského podniku v místě prvního příjmu, zacházení nebo manipulace s vybranými druhy komodit (čerstvé ovoce, zelenina, brambory, doplňky stravy, mák setý;) povinnost podat o těchto potravinách hlášení na SZPI prostřednictvím webové nahlašovací aplikace. Tato hlášení jsou využívána jako podklad pro plánování kontrol jakosti a zdravotní bezpečnosti zahrnutých potravin.

Audity u provozovatelů potravinářských podniků

SZPI zavedla audity u provozovatelů potravinářských podniků jakožto jednu z používaných kontrolních metod v roce 2007. Od roku 2008 jsou audity využívány systematicky a od tohoto roku také pravidelně vzniká program auditů obsahující seznam podniků, které budou v daném kalendářním roce auditovány.

Audity u provozovatelů probíhají na základě centrálně zpracovaného ročního programu auditů. Na základě plánů kontrol vydaných z ústředí a na základě vlastních potřeb probíhá plánování na úrovni regionálních inspektorátů.

Audity jsou zaměřeny především na ověření toho, zda mají provozovatelé zaveden systém pro zajištění výroby a dalšího uvádění bezpečných potravin a pokrmů do oběhu a na ověření toho, zda je tento systém v praxi funkční. Prakticky to znamená ověření toho, zda má provozovatel zaveden systém postavený na zásadách HACCP, zda jej má zdokumentovaný, zejména s ohledem na provedenou identifikaci možných nebezpečí a s ohledem na potencionální míru jejich uplatnění. Kontrolovány jsou také podmínky, za kterých je tento systém zaveden do praxe a jaké podpoře se provozování tohoto systému těší ze strany vedení podniku. Důležitou složkou auditů jsou pohovory s řadovými zaměstnanci podniků, protože na těchto pracovních pozicích se snadno odhalí, nakolik je, či není zavedený systém funkční, zda jsou zaměstnanci patřičně vyškoleni a dokážou tento systém realizovat v praxi.

Výsledky auditů jsou zaznamenávány do informačního systému SZPI a jejich výsledky jsou zohledňovány při plánování dalších kontrol typu inspekce.

V rámci SZPI mohou audity provádět jen zaměstnanci, kteří jsou certifikovaní nezávislou autoritou jakožto auditoři bezpečnosti potravin. Certifikující autoritou pro SZPI je CSQ-CERT působící při České společnosti pro jakost. V pravidelných tříletých intervalech se pak provádí reakreditace auditorů.

Prokazování falšování potravin

SZPI se problematikou falšování zabývá již více než 20 let. Pojem „falšovaná potravina“ sice není přímo definován právními předpisy, ale podle článku 16 nařízení (ES) č. 178/2002 nesmí označování, propagace a obchodní úprava potravin nebo krmiv, jejich tvar, vzhled nebo balení, použité obalové materiály, způsob jejich úpravy a místo vystavení, jakož i informace poskytované o nich jakýmkoli médiem uvádět spotřebitele v omyl, což problematiku falšování zahrnuje.

Nařízení (EU) č. 1169/2011 ve svém článku 7 navíc stanovuje, že informace o potravinách nesmějí být zavádějící a musejí být přesné, jasné a spotřebitelům snadno srozumitelné. Informace o potravině nesmějí být zavádějící, pokud jde o charakteristiky potraviny (povaha, totožnost, vlastnosti, složení, množství, trvanlivost, země původu nebo místo provenience, způsob výroby nebo získání), potravině nesmějí být připisovány účinky, které dotčená potravina nemá, potravina nesmí vyvolávat dojem, že má určité zvláštní charakteristiky, přestože stejné charakteristiky obdobné potraviny mají také, a potravina nesmí vyvolávat dojem, že obsahuje určitou složku, přestože tato přirozeně se vyskytující složka byla nahrazena složkou jinou.

Kontrola falšování zahrnuje kontrolu autenticity „jednosložkových“ potravin jako je např. kakao, káva, čaj, víno, oleje, lihoviny, líh, odrůdy brambor, koření, mléko, maso, med, dále kontrolu dodržení obsahu předepsaných nebo zdůrazněných složek, např. ovoce, zeleniny, mléka, masa, vajec, ryb, kakaa a kontrolu dodržení obsahu látek deklarovaných na obalu, např. vitamínů, chemických prvků, aminokyselin, organických kyselin, bílkovin, cukrů atd.

Ke zjišťování průkazu falšování SZPI používá celou škálu metod od nejjednodušších, jako jsou senzorické nebo fyzikálně chemické instrumentální metody, jako jsou např. metody (posouzení, chutě, vůně, vzhledu, barvy, konzistence atp.), přes klasické fyzikálně chemické metody např. GC (plynová chromatografie), HPLC (vysokoúčinná kapalinová chromatografie) nebo spektroskopické metody (UV/VIS, NIR). Ve své činnosti využívá i nejmodernější sofistikované metody hmotnostní spektrometrie (LC/GC/HR/DART/TOF/ICP), proteomické a metabolické analýzy a tzv. profilační analýzy (1H-NMR, LC-MS) v cílovém i necílovém postupu, dále metody analýzy zastoupení stabilních izotopů SNIF-NMR (Site-specific Natural Isotope Fractionation NMR) pro stanovení poměru 2H/1H na specifických místech molekul a IRMS (Isotope ratio mass spektrometry) pro stanovení poměrů izotopů 13C/12C, 18O/16O případně dalších stabilních izotopů tzv. biogenních prvků. Dále lze zmínit i elektroforetické, biochemické a enzymatické ELISA (Enzyme Linked Immunosorbent Assay) metody či metody molekulární biologie, jako např. PCR (Polymerase Chain Reaction) pro identifikaci DNA či průkaz GMO. SZPI disponuje dvěma vlastními laboratořemi akreditovanými podle revidované normy ČSN EN ISO/IEC 17025:2018, které jsou na prokazování falšování potravin vysoce specializované. Nadto využívá i další zhruba dvacítku externích laboratoří v ČR (i v zahraničí) určených SZPI v souladu nařízením o úředních kontrolách.

K prokázání falšování je potřeba často celý komplex stanovení a měření. SZPI se zabývá prokazováním falšování u komodit, jako jsou např. ovocné šťávy, nektary a nápoje, kečupy, džemy a marmelády, med, káva, proslazené a sušené ovoce, kakao, vaječné těstoviny, pekařské a cukrářské výrobky, mražené rybí výrobky, mléčné výrobky, čokoláda, doplňky stravy, koření, lihoviny, víno aj. Prokazování falšování potravin je jednou z priorit inspekční činnosti SZPI.

Minimální frekvence kontrol

- Roční programy komplexních kontrol SZPI jsou postaveny na minimální frekvenci, která vyplývá z hodnocení rizika. Zvolená frekvence komplexních kontrol sledovatelnosti, systémů založených na zásadách HACCP a hygieny prováděná SZPI je v souladu s požadavky nařízení (EU) č. 2017/625. Pro stanovení rizika při hodnocení každé provozovny jsou využívána čtyři kritéria (rizika spojená s velikostí provozovny, rizika spojená s typem potraviny, rizika spojená s historií dřívějších kontrol v provozovně, využívání poradenství či certifikace) a provozovna je do kategorií zařazena až po vyhodnocení všech čtyř kritérií. SZPI stanovila vzhledem k míře rizika provozovny celkem 13 kategorií, a to:
- Provozovna společného stravování mající Opatření „Uzavření provozovny“ - komplexní kontrola alespoň jedenkrát za 12 měsíců.

- Provozovna výroby mající Opatření „Uzavření provozovny“ - komplexní kontrola alespoň jedenkrát za 12 měsíců.
- Provozovna ostatní (např. velkoobchod a maloobchod) mající Opatření „Uzavření provozovny“ - komplexní kontrola alespoň jedenkrát za 12 měsíců.
- Provozovna společného stravování s vysokým rizikem – doporučená komplexní kontrola alespoň jedenkrát za 24 měsíců.
- Provozovna výroby s vysokým rizikem - komplexní kontrola alespoň jedenkrát za 18 měsíců.
- Provozovna ostatní (např. velkoobchod a maloobchod) s vysokým rizikem - komplexní kontrola alespoň jedenkrát za 36 měsíců.
- Provozovna společného stravování se středním rizikem - doporučená komplexní kontrola alespoň jedenkrát za 30 měsíců.
- Provozovna výroby se středním rizikem - doporučená komplexní kontrola alespoň jedenkrát za 54 měsíců.
- Provozovna ostatní (velkoobchod a maloobchod) se středním rizikem - komplexní kontrola alespoň jedenkrát za 72 měsíců.
- Provozovna ostatní (vybrané obchodní řetězce) se středním rizikem - doporučená komplexní kontrola alespoň jedenkrát za 72 měsíců.
- Provozovna společného stravování s nízkým rizikem - doporučená komplexní kontrola alespoň jedenkrát za 78 měsíců.
- Provozovna výroby s nízkým rizikem - doporučená komplexní kontrola alespoň jedenkrát za 96 měsíců.
- Provozovna ostatní (např. velkoobchod a maloobchod) s nízkým rizikem - doporučená komplexní kontrola alespoň jedenkrát za 120 měsíců.

Nastavená minimální frekvence komplexních kontrol plánovaných SZPI ve všech provozovnách včetně těch s vysokým rizikem je dostatečná pro dosažení cílů zmíněného nařízení.

Průběžná spolupráce je navázána s/se:

- *Ministerstvem zemědělství* – dohoda z února 2016, kterou MZe pověřuje SZPI prováděním úředních kontrol pravidel ekologické produkce.
- *Státním zemědělským intervenčním fondem* – Smlouva o součinnosti ze srpna/září 2015 ve stanovených oblastech týkajících se odvětví ovoce a zeleniny a odvětví výrobků z ovoce a zeleniny.
- *Generálním ředitelstvím cel* – dohoda o vzájemné spolupráci ze dne 12. 12. 2019.
Účelem a předmětem dohody s GŘC je:
 - a) stanovit podrobná pravidla pro vzájemnou spolupráci a poskytování informací mezi SZPI a orgány Celní správy ČR při výkonu úředních kontrol při dovozu potravin neživočišného původu ze třetích zemí, včetně těch, které podléhají úředním kontrolám na stanovišti hraniční kontroly
 - b) upravit vzájemnou výměnu informací o potravinách určených na vývoz do třetích zemí;
 - c) vymezit pravidla pro vzájemnou spolupráci při kontrole dovozu, vývozu a tranzitu geneticky modifikovaných organismů a genetických produktů v případě potravin
 - d) upravit vzájemnou výměnu informací týkajících se záchytu podezřelých potravin podléhajících spotřební dani, které svým složením neodpovídají platným právním předpisům

- e) stanovit pravidla pro společné plánování a nasazování příslušníků Celní správy ČR a pracovníků SZPI v rámci výkonu kontrolních kompetencí při součinnostních kontrolních akcích.
- *Ústředním kontrolním a zkušebním ústavem zemědělským* – zápis mezi organizačními složkami státu o poskytování přístupů a dat ze speciálních registrů a evidencí, účinný od 10. 10. 2016. Dále dohoda o vzájemné spolupráci a poskytování informací při výkonu úředních kontrol v oblasti primární produkce zemědělských výrobků (potravin) neživočišného původu, účinné od 25. 7. 2016.
- *Státním úřadem pro jadernou bezpečnost* – smlouva o činnostech při monitorování radiační situace na území ČR prováděných SZPI ze dne 22. 12. 2017.
- *Národní protidrogovou centrálou služby kriminální policie a vyšetřování Policie České republiky* – organizační ujednání o spolupráci v oblasti postihu obchodování s látkami s anabolickým a jiným hormonálním účinkem ze dne 9. 6. 2010.
- *Policii České republiky* – dohoda o spolupráci ze dne 1. 6. 2017. Dohoda upravuje součinnost v oblasti:
 - a) kontroly dodržování povinností stanovených právními předpisy při přepravě zemědělských výrobků nebo potravin
 - b) kontroly živnostenských provozoven
 - c) poskytování informací v souvislosti s trestním řízením
 - d) spolupráce v oblasti provádění laboratorních analýz
 - e) vzdělávání.
- *Úřadem průmyslového vlastnictví*, pokud kontrolní činnost spolupráci vyžaduje (kontrola specifikace pro CHZO/CHOP před jejím zápisem nebo při změně, stanovisko ÚPV při podezření na zneužití zapsaného názvu apod.); tyto případy jsou řešeny jednotlivě bez uzavření dohody o spolupráci.

Princip spolupráce SZPI na úseku *kontroly předmětů a materiálů ve styku s potravinami* jasně vyplývá z kompetencí daných právními předpisy.

Důležitým prostředkem pro koordinaci kontrol je mezinárodní síť systému rychlého varování pro potraviny a krmiva (RASFF), a rovněž systém AAC; SZPI je pro oba tyto systémy v rámci ČR národním kontaktním místem.

SVS

Oblast veterinární hygieny

Víceletý plán kontrol SVS pro oblast veterinární hygieny a neškodného odstraňování a dalšího zpracování vedlejších živočišných produktů vychází z kontrolních plánů krajských veterinárních správ, u nichž je frekvence kontrol dozorovaných jednotek určena zejména objemem výroby, cílovou skupinou spotřebitelů, rizikovostí výroby, udržitelností výrobku a náročností na výrobní a skladovací podmínky. V případě vedlejších živočišných produktů zejména s ohledem na druh a kategorii zpracovávaného materiálu, objem zpracovávaného množství, účel následného použití zpracovaných produktů, celkovou úroveň zpracovatelského podniku, dosahované výsledky u odebíraných vzorků, znalost místních specifik provozu a podobně.

Veterinární kontrola je prováděna ve všech provozech, kde se získávají, vyrábějí, zpracovávají, ošetřují, balí, skladují, přepravují a prodávají živočišné produkty, jak je vymezeno ve veterinárním zákoně a zákoně o potravinách. Jedná se zejména o jatky, bourárny, porcovny, výrobní masných výrobků, mlékárny, výrobní mléčných výrobků, mléčnice, třídírny vajec,

výrobní vaječných výrobků, zařízení pro nakládání se zvěřinou, zařízení pro uchování těl ulovené volně žijící zvěře, zpracovny ryb, medu, mísirny krmiv, asanační podniky. Seznamy dozorovaných míst jsou uvedeny na webové adrese www.svscr.cz.

Všechny kontroly mají povahu úředních kontrol a jsou dokumentovány v „Protokolech o kontrole“ nebo v závěrečných zprávách z auditů.

Frekvence kontrol vychází z kategorizace rizika, které je specifikováno v bodě 1.2.

Veterinární kontrola (dozor) za stálé přítomnosti veterinárního pracovníka je prováděna na všech jatečných provozech, v asanačních podnicích a v některých velkých mlékárenských provozech.

Plánovaná doporučená frekvence veterinárních kontrol v jednotkách pod veterinárním dozorem na rok 2020_2023 je uvedena v tabulce 1. Na základě posouzení výsledků inspekcí z minulých let byla již pro rok 2016 upravena minimální frekvence kontrol. Byla analyzována nebezpečí, bylo přihlédnuto k možnostem KVS a na základě této analýzy byla snížena frekvence kontrol s tím, že jde o frekvenci doporučenou. Jednotlivé KVS si tuto frekvenci mohou v jednotlivých konkrétních případech upravit v souladu s již platným interním metodickým návodem SVS č. 3/2008 (verze 4 z 26. 7. 2018). Tento metodický návod rámcově popisuje postup, jak má být analyzováno nebezpečí a za jakých podmínek lze zvýšit, případně snížit doporučenou (dříve minimální) frekvenci kontrol. Doporučená frekvence veterinárních kontrol může být kdykoli upravována na základě analýzy nebezpečí i v průběhu roku. Od roku 2017 byla snížena doporučená frekvence kontrol v prvovýrobě mléka, kontroly budou probíhat v rámci epizootologických, případně welfare kontrol. Seznam dozorovaných typů výrob byl v roce 2016 rozšířen o výrobní jedlého kolagenu a jedlé želatiny. I těmto provozům byla stanovena doporučená frekvence kontrol.

Plánovaná **doporučená frekvence** veterinárních kontrol podle jednotlivých typů provozů na rok 2020 - 2023

TYP PROVOZU	FREKVENCE
ČERSTVÉ MASO – JATKY	6× ročně
ČERSTVÉ MASO – BOURÁRNÝ	6× ročně
ČERSTVÉ MASO – MRAŽÍRNÝ	6× ročně
ČERSTVÉ DRŮBEŽÍ MASO – PORÁŽKY	6× ročně
ČERSTVÉ DRŮBEŽÍ MASO – PORCOVNÝ	6× ročně
ČERSTVÉ DRŮBEŽÍ MASO – MRAŽÍRNÝ	6× ročně
MASNÉ VÝROBNÝ	6× ročně
ZPRACOVÁNÍ VAJEC	6× ročně
TŘÍDÍRNÝ a BALÍRNÝ VAJEC	6× ročně
ZPRACOVÁNÍ RYB	6× ročně
KRÁLÍČÍ MASO a MASO FARMOVÉ ZVĚŘE - JATKY a PORCOVNÝ	6× ročně
ZAŘÍZENÍ PRO NAKLÁDÁNÍ SE ZVĚŘINOU	6× ročně
ZAŘÍZENÍ PRO UCHOVÁNÍ TĚL ULOVENÉ VOLNĚ ŽIJÍCÍ ZVĚŘE	1× ročně
MLÉKÁRNÝ (včetně sýráren)	6× ročně
STŘEVÁRNÝ – samostatné	6× ročně
HLEMÝŽDI	6× ročně
MRAŽÍRNÝ OSTATNÍCH ŽIV. PRODUKTŮ	2× ročně
MLETÉ MASO, MASNÉ POLOTOVARY	6× ročně
VÝROBKÝ s MALÝM OBSAHEM MASA	6× ročně
ČERSTVÉ MASO SEPARÁT	6× ročně
MED – SBĚRNÉ A STÁČECÍ MÍSTO	1× ročně
MED A VČELÍ PRODUKTY – VÝROBNA	1× ročně
CHLADÍRENSKÉ SKLADY – samostatné	2× ročně
SKLADY s NEŘÍZENOU TEPLOTOU - samostatné	1× ročně
VÝROBA JEDLÉHO KOLAGENU A/NEBO JEDLÉ ŽELATINY	1× ročně
MALOOBCHOD – VELKÉ PROVOZOVNÝ	
MALOOBCHOD – BOURÁRNÝ a PORCOVNÝ	3× ročně
MALOOBCHOD – POLOTOVARY, MLETÉ MASO	3× ročně
MALOOBCHOD – MASNÉ VÝROBNÝ	3× ročně
MALOOBCHOD – ZPRACOVÁNÍ RYB	3× ročně
MALOOBCHOD – OSTATNÍ PROVOZOVNÝ	3× ročně
MALOOBCHOD – DISTRIBUČNÍ (LOGISTICKÁ) CENTRA	2× ročně
MALOOBCHOD – MALÉ PROVOZOVNÝ	
MALOOBCHOD – BOURÁRNÝ a PORCOVNÝ	1× ročně
MALOOBCHOD – POLOTOVARY, MLETÉ MASO	1× ročně
MALOOBCHOD – MASNÉ VÝROBNÝ	1× ročně
MALOOBCHOD – ZPRACOVÁNÍ RYB	1× ročně
MALOOBCHOD – MLÉKO, MLÉČNÉ VÝROBKÝ – PŘÍMÝ PRODEJ (vč. automatů)	1× ročně
MALOOBCHOD – OSTATNÍ PROVOZOVNÝ	1× ročně
MLÉČNICE (bez přímého prodeje)	1× za 5 let v rámci epizootolog. dozoru
OSTATNÍ	1× ročně
PROVOZY SPOLEČNÉHO STRAVOVÁNÍ	1x za 5 let

Za nebezpečí z potravin jsou považovány všechny potenciálně škodlivé činitele v potravinách. Zahrnují mikroorganismy a parazity (biologické nebezpečí), přirozeně se vyskytující chemické látky, kontaminanty z životního prostředí, rezidua pesticidů a léčiv (chemické nebezpečí), cizí předměty (fyzikální nebezpečí) a jiné nebezpečí. Riziko pak zahrnuje pravděpodobnost, že se nebezpečí projeví a ovlivní zdraví spotřebitele. Přidělení stupně rizika se odvíjí od identifikace nebezpečí ve vztahu k pravděpodobnosti jeho uplatnění u jednotlivých kontrolovaných potravinářských podniků a výrobních procesů.

Za tímto účelem krajské veterinární správy pravidelně posuzují:

- záznamy provozovatele týkající se dodržování potravinového práva;
- typ a objem dané výroby;
- nebezpečí pro zdraví lidí, případně pro zdraví zvířat;
- skupinu spotřebitelů, pro které je výrobek určen.

Při hodnocení rizika je zohledněn také typ a objem výroby, „nasávací“ oblast, zásobovací oblast (intrakomunitární trh, trhy třetích zemí, národní trh, přímý prodej), rizikovost potravin a cílová skupina spotřebitelů. Na základě těchto principů stanovují krajské veterinární správy stupně rizika a určují frekvenci kontrol. Obecné zásady hodnocení provozů z hlediska rizika, které jsou pro specifické výroby doplněny o podrobnější kritéria hodnocení rizika s určením frekvence kontrol, jsou podrobně zpracovány v Metodickém návodu SVS pro provádění auditů potravinářských podniků.

Odborní pracovníci referenti odboru veterinární hygieny, ochrany veřejného zdraví provádějí kontrolu činnosti odborných pracovníků krajských veterinárních správ na svěřeném úseku (červené maso, bílé maso, mléko, ryby, vejce a vaječné výrobky, med, zvěřina a jiné živočišné produkty).

Sestupně podle rozsahu kontrolní činnosti se používají tyto metody:

Stálý dozor/stálá přítomnost veterinárních pracovníků na jatkách, kde je prováděna prohlídka jatečných zvířat a masa, dále pak ve velkých bourárnách/porcovnách při jatkách, ve velkých mlékárnách a v asanačních podnicích.

Veterinární dozor v ostatních podnicích pod veterinárním dozorem s plánovanou frekvencí veterinárních kontrol, která vychází z míry rizika. Plány kontrol v konkrétních provozech jsou k dispozici v jednotlivých KVS.

Monitorovací plány jsou popsány v kapitole Obecná organizace a řízení úředních kontrol.

Šetření v případech nevyhovujících nálezů reziduí veterinárních léčivých přípravků a biologicky aktivních látek

ÚVS v případech **nadlimitních/nevyhovujících nálezů** a případů podezření na nedovolené ošetření či prokázaného nedovoleného ošetření postupuje v souladu s ustanovením zákona č. 166/1999 Sb., a vyhlášky č. 291/2003 Sb., o zákazu podávání některých látek zvířatům, jejichž produkty jsou určeny k výživě lidí, a o sledování (monitoringu) přítomnosti nepovolených látek, reziduí a látek kontaminujících, pro něž by živočišné produkty mohly být škodlivé pro zdraví lidí, u zvířat a v jejich produktech a zejména:

- koordinuje spolupráci mezi KVS a SVÚ a ÚSKVBL,
- rozhoduje o poskytování informací o případu,
- informuje (v určených případech) orgány EU.

KVS v případech nadlimitních/nevyhovujících nálezů a případů podezření na nedovolené ošetření či prokázaného nedovoleného ošetření:

- provádí kontroly a opatření zaměřené na shromáždění důkazů prokazujících důvody a původce nadlimitního nálezu či nedovoleného ošetření, včetně případného odběru vzorků od zvířat, vzorků živočišných produktů a vzorků krmiv, napájecí vody či vody, v níž byli chováni živočišné vodního hospodářství včetně kontroly výroby krmiv,

- provádí kontroly a opatření zaměřené na shromáždění důkazů prokazujících další nadlimitní nález/nálezy či (další) nedovolené ošetření, včetně odběru vzorků od zvířat, vzorků živočišných produktů a vzorků krmiv, napájecí vody či vody, v níž byli chováni živočichové vodního hospodářství,
- provádí další opatření směřující k ochraně veřejného zdraví (identifikace zvířat, zákaz přemísťování zvířat apod.),
- zahajuje správní řízení v případech potvrzení nadlimitních/nevyhovujících nálezů,
- informuje ÚVS o veškerých významných zjištěních

Za tímto účelem KVS provádí:

- kontroly u chovatele, včetně kontroly příslušné dokumentace, tj.:
- kontroly v hospodářstvích původu nebo odeslání, včetně kontroly zvířat či živočišných produktů,
- kontroly v hospodářstvích, v nichž byla zvířata chována, včetně hospodářství administrativně spojených,
- kontroly u zpracovatelů surovin a potravin živočišného původu,
- kontroly výroby krmiv.

Mezikrajské komise odborných veterinárních pracovníků jsou ústředním ředitelem jmenovány příležitostně k řešení specifických problémů v krajích.

Na základě vyhlášky č. 356/2004 Sb., o sledování (monitoringu) zoonóz a původců zoonóz a o změně vyhlášky č. 299/2003 Sb., o opatřeních pro předcházení a zdolávání nákaz a nemocí přenosných ze zvířat na člověka, se zpracovává plán monitoringu zoonóz a původců zoonóz a v souladu s nařízením (ES) č. 2160/2003 o tlumení salmonel a některých jiných původců zoonóz vyskytujících se v potravním řetězci

Dozor nad TSE v souladu s veterinárním zákonem, formou dodržování stanoveného monitoringu odběru vzorků dle přílohy III nařízení (ES) č. 999/2001 o stanovení pravidel pro prevenci, tlumení a eradikaci některých přenosných spongiformních encefalopatií. Jsou odebírány vzorky u skotu na jatkách a u skotu, ovcí a koz v asanačních podnicích. Zvířata jsou vybírána k testování podle věkové kategorie v souladu s legislativou SVS vyhláší dle aktuální potřeby cílené kontrolní akce k ověřování shody s potravinovým a krmivovým právem.

Laboratoře

- Podle § 51a zákona č. 166/1999 S., MZe určuje národní referenční laboratoře podle čl. 100 odst. 1 nařízení (EU) 2017/625 za účelem prohlubování, koordinace a sjednocování laboratorní a diagnostické činnosti. MZe určí státní veterinární ústav, popřípadě jiné zařízení jako národní referenční laboratoř, jestliže je tento ústav nebo zařízení oprávněn k provádění příslušného druhu vyšetření a splňuje podmínky stanovené v čl. 100 odst. 2 a 3 nařízení (EU) 2017/625. Určení národní referenční laboratoře může MZe odejmout, jestliže činnost není vykonávána řádně, anebo odpadl důvod pro její určení. Národní referenční laboratoř plní povinnosti a úkoly stanovené v čl. 101 odst. 1 nařízení (EU) 2017/625.
- V rámci zajištění a kontroly kvality provádí národní referenční laboratoře SVS pravidelně a v souladu s předem stanoveným časovým plánem a postupem interní nebo externí auditu svých činností, s cílem ověřit, zda jejich činnosti nadále vyhovují požadavkům systému managementu a mezinárodní normě ČSN EN ISO/IEC 17025.
- Jakost v laboratoři je dána plněním zásad systému jakosti zakotvených v příručce jakosti. Ke splnění těchto zásad jsou vytvořeny určité dokumenty, které podrobně popisují příslušné činnosti např. standardní operační postupy (SOP). Národní referenční laboratoře SVS se účastní mezilaboratorních srovnávacích testů pořádaných referenčními laboratořemi EU nebo mezinárodními autoritami (např. FAPAS, FEPAS).

- Způsobilost laboratoří státních veterinárních ústavů, ÚSKVBL, národních referenčních laboratoří, referenčních laboratoří a laboratoří, kterým SVS vydala povolení k provádění laboratorní popřípadě jiné veterinární diagnostické činnosti a které jsou akreditovány podle ČSN EN ISO/IEC 17025, je posuzována ve shodě s touto ISO normou Českým institutem pro akreditaci.

Oblast dovozu zvířat a živočišných produktů ze třetích zemí

KVS provádí kontrolu všech zásilek živočišných produktů, krmiv živočišného původu a dalších produktů a předmětů, pokud mohou být nositeli původců nákaz, vyvážených do třetích zemí. Na základě této kontroly KVS potvrzuje příslušné veterinární osvědčení pro vývoz.

Pro kontrolu dovozu (dovoz ze třetích zemí) je na území ČR PVS Praha-Ruzyně. Kontrolní činnost je realizována úředními veterinárními lékaři PVS v souladu s příslušnými právními předpisy EU a podle metodického pokynu vydaného SVS. Výstupem provedené kontroly dokladů, totožnosti a fyzické kontroly je vydání společného zdravotního vstupního dokladu (CHED).

Zvířata, živočišné produkty a ostatní veterinární zboží dovážené ze třetích zemí a podléhající veterinární kontrole, vstupují do České republiky pouze přes stanoviště hraniční kontroly, jehož součástí je pohraniční veterinární stanice. V České republice je jediným místem vstupu tohoto kontrolovaného zboží PVS Praha-Ruzyně, která je součástí Městské veterinární správy v Praze SVS.

Pohraniční veterinární kontrola zahrnuje kontrolu:

- živočišných produktů – zákon č. 166/1999 Sb., nařízení (EU) 2017/625 a jeho prováděcí předpisy
- živých zvířat – zákon č. 166/1999 Sb., nařízení (EU) 2017/625 a jeho prováděcí předpisy

Úřední kontroly na PVS Praha-Ruzyně jsou prováděny v souladu s postupy stanovenými příslušnými předpisy EU, národní legislativou a metodickými pokyny vydávanými SVS. PVS při provádění kontrol zohledňuje i informace zasílané prostřednictvím systému rychlého varování RASFF a informace o zásilkách, které byly odmítnuty při vstupu do EU jinou pohraniční veterinární stanicí. Dále je povinna postupovat v souladu s platnými ochrannými opatřeními, jež jsou vydávány Evropskou komisí.

Jako součást veterinárních kontrol dovážených živočišných produktů zajišťuje PVS za účelem ochrany území České republiky (EU) i odběr vzorků k laboratornímu vyšetření a plní tak každoročně vydávaný plán monitorování. V případě nevyhovujícího výsledku vyšetření následuje po verifikaci Evropskou komisí spuštění koordinovaného provádění zesílených úředních kontrol v systému TRACES v souladu s prováděcím nařízením Komise (EU) 2019/1873, o postupech koordinovaného provádění zesílených úředních kontrol příslušnými orgány na stanovištích hraniční kontroly u produktů živočišného původu, zárodečných produktů, vedlejších produktů živočišného původu a směsných produktů, které spočívá v zapojení všech pohraničních veterinárních stanic v členských státech EU do zesílené kontroly komodity stejného původu. PVS Praha-Ruzyně je zároveň zapojena do koordinovaného provádění zesílených úředních kontrol iniciovaného na základě nevyhovujícího výsledku vyšetření zjištěného jinou PVS v EU.

Informace, které vyplývají z činnosti PVS, poskytují její zaměstnanci příslušným orgánům, zejména prostřednictvím systému výměny informací TRACES.

Zvířata v zájmovém chovu spadající pod nařízení (EU) č. 576/2013 o neobchodních přesunech zvířat v zájmovém chovu a živočišné produkty pro osobní spotřebu v souladu s nařízením Komise v přenesené pravomoci (EU) 2019/2122, kterým se doplňuje nařízení (EU) 2017/625,

pokud jde o některé kategorie zvířat a zboží osvobozených od úředních kontrol na stanovištích hraniční kontroly, zvláštní kontroly osobních zavazadel cestujících a malých zásilek zboží, které není určeno k uvedení na trh, zasílaných fyzickým osobám, dovážené cestujícími ze třetích zemí k neobchodním účelům podléhají podle veterinárního zákona v místě vstupu do České republiky kontrole za účelem zjištění, zda splňují podmínky stanovené v uvedených nařízeních. Tyto kontroly provádějí na letištích s mezinárodním provozem, v případě produktů též u provozovatelů kurýrních služeb či na mezinárodní poště, celní úřady v rámci celní kontroly cestujících a jejich osobních zavazadel. Pokud je zjištěno nesplnění podmínek nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2019/2122, celní úřad zabaví zásilku produktů a vystaví doklad o jejím zabavení. V případě zvířat v zájmovém chovu nesplňujících požadavky nařízení (EU) č. 576/2013 informuje celní úřad místně příslušnou krajskou veterinární správu, která o zásilce rozhodne podle ustanovení čl. 35 tohoto nařízení. Za účelem seznámení veřejnosti a cestujících s pravidly dovozu potravin živočišného původu pro osobní spotřebu a zvířat v zájmovém chovu jsou od roku 2009 na všech místech vstupu vyvěšeny plakáty se základními informacemi. Cestující se tak s podmínkami mohou seznámit v příletových halách letišť nebo na mezinárodní poště, dále jsou o nich prostřednictvím SVS informovány zahraniční úřady ČR ve třetích zemích, jsou vydávány v Travel Information Manual (TIM) a zveřejněny a pravidelně aktualizovány na webových stránkách SVS a GRČ.

Snahou SVS je účinně předcházet případným nedostatkům, které jsou při kontrolách nejčastěji zjišťovány. Z tohoto důvodu svou činnost koordinují nejenom s ostatními orgány veterinární péče EU, ale i dalšími dozorovými orgány ČR, zejména orgány celními. Spolupráce je realizována na regionální i centrální úrovni. Konkrétním příkladem vzájemné spolupráce jsou školení celních orgánů zajišťovaná odborem vnějších vztahů a kontroly dovozu a vývozu SVS, snaha o informovanost cestujících prostřednictvím spolupráce s provozovateli letišť, kurýrními službami, mezinárodní poštou i samotný přístup zaměstnanců SVS, kteří dovozcům poskytují informační servis odpověďmi na telefonické, emailové i písemné dotazy k této problematice.

V rámci mezirezortní spolupráce předává SVS informace získané při své činnosti těmto orgánům:

- *Ústav zemědělské ekonomiky a informací (ÚZEI)* - počty poražených zvířat (protokol XLS)
- *Oddělení státní statistické služby MZe* - údaje o porážkách drůbeže a farmové zvěře (protokol XLS)
- *MZe* - centrální evidence zvířat (Integrovaný zemědělský registr - IZR) - kontroly welfare v hospodářstvích (webová služba)
- *MZe* - epizootologická data pro výpočet analýzy rizika (webová služba)
- *Státní zemědělský a intervenční fond (SZIF)* - kontroly welfare v hospodářstvích (webová služba přes IZR)
- *Evropská komise* - TRACES - evidence zásilek do EU a třetích zemí (webová aplikace EU)
- *Evropská komise* - Plán a výsledky monitoringu cizorodých látek (protokol XML)
- *Evropská komise* - počty zvířat vyšetřených na BSE (protokol XML)
- *Evropská komise* – výsledky laboratorních zkoušek, které byly provedeny na PVS; informace týkající se ptáků dovezených prostřednictvím karanténních zařízení; hlášení o dovozu zásilek, na něž se vztahují některá ochranná opatření.

Audity určených zpracovatelských podniků se provádějí podle předem stanovených plánů KVS na základě analýzy rizika. Všichni vedoucí auditorských týmů jsou proškoleni. Audity jsou prováděny podle předem SVS schválené metodiky Metodický návod SVS pro provádění auditů potravinářských podniků podle nařízení (EU) 2017/625, včetně vyhodnocení a závěrů auditů. Audity jsou zpravidla prováděny u podniků s velkou kapacitou výroby a podniků zacházejících s produkty s vyšším rizikem 1x ročně, u ostatních 1x za tři roky.

V odůvodněných případech může být cyklus prodloužen až na 5 let, frekvence může být v souladu s metodikou upravena na základě výsledků předchozího auditu.

Orgány veterinárního dozoru provádějí audity určených zpracovatelských podniků. Audity jsou prováděny v jedno až tříletých cyklech podle plánů KVS na základě analýzy rizika. V odůvodněných případech bude možné prodloužit cyklus až na 5 let.

Odbor interního auditu a kontroly, který tvoří oddělení kontroly a oddělení interního auditu, provádí kontroly dodržování právních předpisů na úseku veterinárním, dále např. účetnictví, majetku organizace, vyplacení cestovních náhrad, daňové problematiky, personální agendy atd. Zpracovává a vyřizuje podání občanů označovaných jako stížnosti. V určených oblastech provádí v rámci celé organizační struktury stanovené audity. Vede agendu řízených dokumentů a všech činností s tím spojených. Kromě toho plní další úkoly plynoucí z rozhodnutí vedení.

aa) Oblast materiálů a předmětů určených pro styk s potravinami

MZ

Úřední kontroly v oblasti materiálů a předmětů určených pro styk s potravinami jsou realizovány krajskými hygienickými stanicemi zejména u prodejců a v distribuční síti.

Úřední kontroly jsou prováděny na základě:

- a) centrálních kontrolních plánů a cílených akcí vyhlašovaných hlavním hygienikem a
- b) regionálních akcí místně příslušných krajských hygienických stanic.

Frekvence kontrol vychází z plánu kontrolní činnosti a z hodnocení rizik spojených s daným typem materiálu nebo výrobku:

Výrobci - jedná se o výrobní provozovny, kde se kontroluje dodržování požadavků na výrobky přicházející do styku s potravinami z hlediska ochrany veřejného zdraví. Četnost kontroly je stanovena podle potřeby, četnost kontroly správné výrobní praxe je stanovena na 1x za 4 roky.

Dovozci - jedná se o kontrolu dodržování dovozních podmínek na výrobky přicházející do styku s potravinami z hlediska ochrany veřejného zdraví. Četnost kontrol je stanovena podle potřeby a podle vývoje na trhu.

Distribuce, prodejny - provádí se kontrola dodržování požadavků na výrobky přicházející do styku s potravinami z hlediska ochrany veřejného zdraví v distribuční síti a prodejnách. Četnost kontrol se stanoví podle potřeby.

Kontrolní plán je každoročně analyzován a na základě výsledků z předchozích let upravován pro další rok. Provádí se srovnávání mezi jednotlivými kraji a hledání příčin případných rozdílů v jeho plnění. Při tvorbě kontrolního plánu se přihlíží ke skutečnému počtu zaměstnanců regionálních pracovišť, každoročně se zpřesňují a zjednodušují kritéria a kontrolní plány jsou vytvářeny tak, aby je regionální pracoviště mohla snadno sestavit.

Plán kontrolní činnosti je každoročně aktualizován. Kontrolními plány je pokryta pouze část úředních kontrol, které je možné naplánovat. Kontroly na základě oznámení ze systému RASFF, vyřizování stížností nebo provádění následných kontrol na zjištění odstranění nedostatků jsou vykonávány nad rámec stanovený kontrolními plány. Četnost kontrol a odběr počtu kontrolních vzorků jsou limitovány a definovány především finančními prostředky určenými na výkon státního zdravotního dozoru a personální obsazením, a dále požadavky stanovenými právními předpisy.

Výsledkem provádění kontrol podle kontrolních plánů je dosažení poměrně srovnatelného počtu kontrol ve všech krajích za určité období. K zajištění standardizace z hlediska kvalitativního slouží jednotné kontrolní postupy stanovené MZ a standardizace činnosti KHS. Kromě sjednocení rozsahu a četnosti kontrol slouží kontrolní plány rovněž k usměrnění kontrol z hlediska priorit podle aktuálního stavu veřejného zdraví a jeho ochrany. Respektují i požadavky specifické problematiky veřejného zdraví v jednotlivých krajích. KHS je umožněno zaměřit se při výkonu státního zdravotního dozoru na oblasti, které představují problémy na regionální úrovni a na které bylo nutné soustředit pozornost. Priority dozoru a četnost kontrol jsou KHS stanovovány na základě analýzy rizika a znalosti problematiky v jednotlivých regionech. Priority stanovené na centrální úrovni souvisí s vývojem na úrovni Evropské unie a s oblastmi mající celostátní dosah.

Podle zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících předpisů, ve znění pozdějších předpisů, hygienické stanice vykonávají státní zdravotní dozor podle kontrolních plánů, které určují priority činnosti úseku ochrany veřejného zdraví. MZ tyto kontrolní plány přezkoumává, zároveň má oprávnění konkretizovat kontrolní postupy a stanovit rozsah a četnost kontrol.

Veškeré prostředky na výkon státního zdravotního dozoru jsou přidělovány ze státního rozpočtu.

SZPI

Kontroly materiálů a předmětů určených pro styk s potravinami

Z hlediska kompetencí dozorových orgánů jsou podle zák. č. 258/2000 Sb. orgány ochrany veřejného zdraví zodpovědné za úřední kontroly řetězce výrobců, distributorů a dovozců tzv. předmětů běžného užívání, mezi které se řadí také materiály a předměty určené pro styk s potravinami. Odbory hygieny výživy a předmětů běžného užívání uvedených pracovišť OOVZ SZPI oslovuje při zjištění provozovatele potravinářského podniku (dále jen „PPP“), kteří jsou přímými dovozci materiálů a předmětů určených pro styk s potravinami.

Kontrola materiálů a předmětů určených pro styk s potravinami je součástí běžných i komplexních kontrol SZPI. Při kontrolách SZPI zaměřených na předměty určené pro styk s potravinami je prověřováno, zda PPP používají předměty, které odpovídají požadavkům na předměty a materiály určené pro styk s potravinami stanoveným v předpisech EU a příslušné národní legislativě: zda jsou předměty určené pro styk s potravinami odpovídajícím způsobem označeny, zda jsou dotčené předměty určené pro styk s potravinami doprovázeny písemným prohlášením o shodě a zda jsou dodrženy požadavky na sledovatelnost.

Kontroly materiálů a předmětů určených pro styk s potravinami jsou SZPI prováděny v rámci kompetencí SZPI stanovených v zákoně č. 110/1997 Sb., tj. zejména u výrobců potravin jiných než živočišného původu, v maloobchodu, velkoobchodu, a v provozovnách společného stravování.

b) Záměrné uvolňování geneticky modifikovaných organismů (GMO) do životního prostředí pro účely produkce potravin a krmiv;

MZe

Odbor bezpečnosti potravin - oddělení bezpečnosti potravin řeší komplexně problematiku GM potravin a krmiv a také koordinuje a zajišťuje povinnosti vyplývající pro MZe ze zákona č. 78/2004 Sb., a jeho prováděcích předpisů a dalších předpisů a projektů EU v oblasti pěstování GMO. Spravuje a řídí Komisi GMO na MZe. V rámci gesce se podílí na školicí a poradenské činnosti.

ÚKZÚZ

Kontroly minimální vzdálenosti GM kukuřice od státní hranice a dodržování pravidel koexistence při pěstování Bt-kukuřice

Kontroly jsou prováděny podle plánů kontrol v koordinaci se SZIF, popř. MZe, a to podle aktuálních legislativních potřeb upravených metodických pokynů. Oba druhy kontrol jsou spojeny s odběrem vzorků rostlinných pletiv, které dále zpracovává NRL ÚKZÚZ, případně smluvní laboratoř.

c) Krmiva a bezpečnost krmiv v jakékoliv fázi jejich produkce, zpracování, distribuce a použití, včetně pravidel zaměřených na zajištění poctivého obchodního jednání a na ochranu zdraví, zájmů a informovanosti spotřebitelů;

ÚKZÚZ

Kontroly jsou prováděny podle ročních plánů, na podnět nebo na základě podané žádosti.

Vlastní kontrolní činnost se řídí vnitřními předpisy, které závazným způsobem upravují odborné činnosti a vymezují práva, povinnosti a odpovědnost útvarů a zaměstnanců. Mohou to být rozhodnutí, příkazy a pokyny ředitele, nebo pokyny a nařízení ředitelů sekcí, nebo metodické postupy k odborným činnostem, do kterých jsou zapracovány příslušné legislativní požadavky. Distribuce vnitřních předpisů k jednotlivým zaměstnancům je zajišťována systémem řízené dokumentace.

Ověřování postupů úředních kontrol provádí vnitřními kontrolami řídicí pracovníci a interní odborné audity. Supervizi těchto kontrolních procesů a interních auditů provádí auditor ÚKZÚZ přímo řízený ředitelem ÚKZÚZ.

Vedle plánovaných kontrol provozů provádí OKZV sledování aktuálně problematických oblastí - zaměřuje se např. na:

- dioxiny a PCB v rybích moučkách, krmných tucích a dalších krmivech;
- savčí tkáň v rybích moučkách a krmivech pro přežvýkavce;
- mykotoxiny;
- falšovaná krmiva;
- mimořádné kontroly (stížnosti, RASFF);
- dodatečné kontroly - kontrola související s již provedenou běžnou kontrolou, která umožňuje ověřit plnění uložených nápravných opatření, zjistit rozsah problému a/nebo opakovaně prokázat porušení krmivářské legislativy;
- monitoring zakázaných a nežádoucích látek v krmivech ;
- specifické kontrolní plány nebo programy požadované legislativou EU.

Opatření v případě neshody:

- provozovatelé krmivářských podniků musejí být zaregistrováni nebo schváleni k provozování všech činností vykonávaných v jimi řízených provozech;
- pokud inspektoři při kontrole zjistí, že provozovatel nedodržel nebo porušil legislativu, má ústav oprávnění uložit provozovateli povinnost dohledat příčinu porušení a zjednat odpovídající nápravu, pozastavit činnost, případně mohou nařídit její ukončení nebo vyměřit pokutu; v případě, že je na trh uvedeno krmivo, které není bezpečné, má ústav oprávnění nařídit stažení krmiva, jeho případnou likvidaci, a zároveň zahájit s provozovatelem správní řízení;

- kontrolní systém na regionální úrovni vychází z centrálních kontrolních plánů, je vymezen kompetencemi a pravomocemi v právních předpisech, ze kterých vychází, celý systém je pokryt pravidelně aktualizovanými metodickými pokyny;
- činnost regionálních pracovišť je pravidelně sledována z centrální úrovně prostřednictvím kontrolního modulu LPIS a je vyhodnocována na společných poradách, minimálně 1x ročně je také uskutečněna supervize regionálního pracoviště ze strany metodického vedení, na regionální úrovni sleduje vedoucí oddělení práci jednotlivých inspektorů a hodnotí ji na týdenních poradách.

Lidské zdroje

- Na začátku roku 2020 bylo na Oddělení krmiv 13 pracovníků, Odbor kontroly zemědělských vstupů zaměstnává 143 pracovníků, včetně vedoucích a administrativních pracovníků, z toho vlastní kontrolu krmiv vykonává 24 inspektorů.

Podávání zpráv a komunikační kanály

K vlastní kontrolní a zkušební činnosti slouží informační systémy. Pro kontrolu krmiv je hlavním informačním systémem registrační program, který eviduje krmivářské provozy, a systém LPIS, který slouží k zápisu kontrol a k analýze rizika využívané pro plánování kontrol, a laboratorní systém sloužící k zápisu odebraných vzorků krmiv a výsledků jejich laboratorního zkoušení. Dalším zdrojem informací je Stálý výbor pro rostliny, zvířata, potraviny a krmiva včetně jeho pracovních skupin. Jednání se účastní někteří experti OdK.

Kontrolní činnost plánuje OdK podle kapacity OKZV (počet inspektorů a jejich vedoucích), podle kapacity laboratoří (pracují nejen pro OdK), a zejména podle počtu kontrolovaných provozů a jejich činností. Plánování vychází z analýzy rizika, provedené v programu LPIS. Četnost kontrol v průběhu roku souvisí s významem kontrolovaného provozu na trhu, s výsledky kontrol v předchozích letech a s rizikovostí činnosti takového provozu. Častěji jsou kontrolovány provozy, kde jsou používány nebo vyráběny doplňkové látky, zejména kokcidistatika, která mohou přímo ovlivnit bezpečnost krmiv a zdraví zvířat a lidí, a provozy, ve kterých dochází k porušování předpisů. Přestože prioritou je kontrola krmiv pro zvířata s produkcí potravin, kontroly jsou směřovány také na krmiva pro domácí zvířata. Bodový systém nastavený v analýze rizika penalizuje nedostatky v provozu včetně systému HACCP, nedodržení legislativy a zjištění dalších závad v provozu, a vychází z komplexního hodnocení provozu, zohledňují se také výsledky analýz vzorků.

Informace o provozech získává ústav při jejich registraci a ověřuje je při kontrolách. OdK eviduje všechny krmivářské provozy, jak to požaduje nařízení (ES) č. 183/2005, kterým se stanoví požadavky na hygienu krmiv. Výpis provozů je zveřejněn na webových stránkách ústavu.

Hlavní kontrolní činnosti

- kontrola plnění podmínek registrace / schválení;
- kontroly zařízení a vybavení (technologie, sklady, přeprava);
- kontrola označování krmiv;
- kontrola kvality krmiv a deklarovaných jakostních znaků;
- kontrola přítomnosti zakázaných a nežádoucích látek v krmivu;
 - kontrola řádného používání doplňkových látek;
- kontroly dokumentace (systém kontroly jakosti, výrobní plány, skladová dokumentace, systém HACCP, reklamační řád, systém pro stažení produktu z trhu);
- odběr vzorků:
 - a) krmných surovin, premixů doplňkových látek, doplňkových látek;
 - b) produktů (krmných směsí) Tyto kontroly jsou prováděny inspektory OKZV na základě dokumentovaných postupů, které jsou každoročně aktualizovány.

Výsledky úředních kontrol krmiv jsou pak zpracovány ve výroční zprávě, která je zveřejněna na stránkách ústavu www.ukzuz.cz.

Zaměření kontrol na:

- zajištění bezpečnosti krmiv včetně kontroly přítomnosti zakázaných a nežádoucích látek v krmných produktech;
 - nejvýznamnější rizika ohrožující bezpečnost krmiv – přítomnost zakázaných a nežádoucích látek jako např. kokcidostatik v krmných směsích pro zvířata, pro která nejsou určena, mykotoxinů nebo pesticidů v krmných obilovinách a produktech z krmných obilovin nebo dioxinů v krmných olejích a tucích nebo sušených krmivech falšování krmiv.
- Typy úředních kontrol krmiv**

Základní úřední kontroly

Jedná se o plánovanou a neohlášenou kontrolu, která je zaměřena na jednu nebo více oblastí (plnění podmínek registrace/schválení, kontrola hygieny krmiv, ověřování jakostních znaků, označování, kontrola zařízení a vybavení, skladování, dokumentace, atd.) podle činností kontrolovaného provozu. Zaměření základní kontroly je ovlivněno velikostí provozu, rozsahem činností, objemem výroby, předpokládanou četností kontrol během roku a aktuální situací při inspekci.

Právní základ: nařízení (ES) č. 178/2002, nařízení (EU) 2017/625, nařízení (ES) č. 183/2005, kterým se stanoví požadavky na hygienu krmiv, nařízení (ES) č. 767/2009 o uvádění na trh a používání krmiv, zákon č. 91/1996 Sb., o krmivech, vyhláška č. 295/2015 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o krmivech

Následné a dodatečné kontroly

Jsou neplánované úřední kontroly, při kterých se po stanovené lhůtě ověřuje plnění opatření, uložených při běžných kontrolách (nařízení (EU) 2017/625).

Cílené kontroly

Jsou druhem plánované úřední kontroly, zaměřené na aktuální rizika spojená s výrobou a uváděním krmiv na trh, zejména výskyt zakázaných nebo nežádoucích látek v produktech určených ke krmení zvířat a dodržování maximálního povoleného limitu u stanovených látek. Struktura a počty cílených kontrol jsou každý rok upravovány podle předchozích výsledků analýz krmiv a podle aktuálních rizik pro bezpečnost potravinového řetězce. Součástí cílené kontroly krmivářského provozu je vždy odběr vzorku krmiva pro ověření jeho bezpečnosti nebo jakosti. Je to např.:

- kontrola zakázaných živočišných bílkovin (nařízení (ES) č. 999/2001);
- kontrola nežádoucích látek v krmivech (směrnice 2002/32/ES), nařízení (ES) č. 1831/2003);
- kontrola reziduí kokcidostatik (nařízení (ES) č. 1831/2003 a směrnice 2002/32/ES);
- kontrola reziduí léčiv v krmivech (nařízení (ES) č. 767/2009);
- kontrola reziduí pesticidů (nařízení (ES) č. 396/2005);
- kontrola přítomnosti GMO v krmných surovinách (nařízení (ES) č. 1829/2003 a 1830/2003).

Monitoring krmiv

Monitoring výskytu nežádoucích látek v krmivech je koordinovaný inspekční program, který umožňuje dlouhodobě sledovat výskyt definovaných typů látek. Radioaktivní kontaminace je monitorována Státním úřadem pro jadernou bezpečnost ČR (SÚJB), ÚKZÚZ zajišťuje odběr krmiv.

- Monitoring mykotoxinů (doporučení Komise (ES) č. 2005/925 o koordinovaném programu kontrol v oblasti výživy zvířat)

- Monitoring radioaktivní kontaminace (vyhláška č. 360/2016 Sb., o monitorování radiační situace, platná od 1.1.2017).

Mimořádné kontroly

Kontroly na základě podnětů, např. od SVS, hlášení RASFF apod. (nařízení (EU) 2017/625).

Četnost kontrol rozdělená podle kontrolovaných subjektů

KONTOLOVANÉ ČINNOSTI	POČET KONTROL/ROK
Výrobce krmných surovin	0,5-1
Výrobce DL	1-2
Výrobce premixů	2-4
Výrobce krmných směsí	1-4
Distributoři	0,1
Dodavatelé	0,25
Dovozci	0,5
Faremní mícháreny	1-2
Ostatní prvovýroba - Kontroly podmíněnosti	min. 1% žadatelů o dotace
Mobilní mícháreny	1-2

Podávání zpráv a komunikační kanály

Na webových stránkách ÚKZÚZ průběžně zveřejňuje:

- aktuální informace
- on-line registr krmivářských provozů

K vlastní kontrolní a zkušební činnosti slouží informační systémy.

Pro kontrolu krmiv je hlavním informačním systémem registrační program, který eviduje krmivářské provozy, a systém LPIS, který slouží k zápisu kontrol a k analýze rizika využívané pro plánování kontrol, a laboratorní systém sloužící k zápisu odebraných vzorků krmiv a výsledků jejich laboratorního zkoušení. Dalším zdrojem informací je Stálý výbor pro rostliny, zvířata, potraviny a krmiva včetně jeho pracovních skupin. Jednání se účastní někteří experti OdK.

Dále ÚKZÚZ používá podle potřeby všechny způsoby komunikace – datovou schránku, osobní jednání, telefonický kontakt, e-mailovou poštu, poštovní korespondenci. Pracovníci dále používají internet a systém pro správu dokumentů. Důležitá jednání a jejich výsledky jsou zaznamenány formou zápisů, které jsou archivovány podle vnitřních pravidel ústavu.

Důležitým prostředkem pro koordinaci kontrol je mezinárodní síť systému rychlého varování pro potraviny a krmiva (RASFF), a rovněž systém AAC; SZPI je pro oba tyto systémy v rámci ČR národním kontaktním místem.

Systém rychlého varování pro potraviny a krmiva (RASFF) je vzájemně propojenou sítí, která spojuje členské země Evropské unie s Evropskou komisí a Evropským úřadem pro bezpečnost potravin (EFSA). Hlavním cílem tohoto systému je zabránit ohrožení spotřebitele nebezpečnými potravinami nebo krmivy. Systém umožňuje jednotlivým státům učinit co nejrychlejší kroky k odvrácení poškození zdraví spotřebitelů zamezením uvedení produktu na trh a/nebo stažením výrobku z trhu.

Tok informací o výskytu nebezpečných výrobků je obousměrný, dozorové orgány ČR se prostřednictvím Národního kontaktního místa dozvídají o nebezpečných výrobcích, které mohou být na českém trhu a v rámci svých pravomocí následně provádí kontrolu. Evropská komise je pak zpětně informována o skutečnostech, které byly v návaznosti na informaci z EU zjištěny a o uložených opatřeních. Dojde-li ke zjištění výskytu nebezpečného výrobku některým z dozorových orgánů v ČR, odesílá Národní kontaktní místo do EK informace získané od jednotlivých účastníků národního systému. Po identifikaci rizikového výrobku na trhu nebo na hraničních přechodech jsou výsledky kontroly získané hodnocením produktu na místě či laboratorními rozbory porovnány s podmínkami pro zasílání oznámení do systému - tzv. Standardními operačními postupy (SOP) RASFF. Součástí odeslaného oznámení jsou výsledky kontrol, přijatá opatření, detailní informace vedoucí k přesné identifikaci produktu, údaje o jeho distribuci ad.

ÚKZÚZ - Oddělení krmiv spolupracuje s:

- SVS – část kontrolní činnosti u veterinárních asanačních stanic (např. živočišné tuky, distribuce živočišných mouček jako krmné suroviny), prošetřování nálezů reziduí kokcidostatik a dalších případů ve vztahu ke zdravotní nezávadnosti krmiv a zdraví zvířat;
- ÚSKVBL - v oblasti ověřování technologií a účinnosti míchacích zařízení, pro medikovaná krmiva je kontrolním orgánem ÚSKVBL, kontrola reziduí léčiv v krmivech;
- SÚJB – sledování radioaktivního pozadí ve vybraných oblastech ČR a ve vybraných krmivech (objemná krmiva a krmné směsi);
- VÚRV – oblast GMO v krmivech – laboratorní analýzy (kvantifikace);
- SZPI – poskytování informací o výskytu rizikových faktorů, které by mohly vést k výskytu reziduí pesticidů nebo mikrobiální kontaminaci zemědělských produktů pěstovaných v ČR;
- SZÚ – analýzy dioxinů a melaminu v krmivech;
- Celní správa – poskytování informací o dovozech vybraných krmiv.

Kontrolní systém na regionální úrovni vychází z centrálních kontrolních plánů, je vymezen kompetencemi a pravomocemi v právních předpisech, ze kterých vychází. Celý systém je pokryt pravidelně aktualizovanými metodickými pokyny.

Činnost regionálních pracovišť je pravidelně sledována z centrální úrovně prostřednictvím kontrolního modulu LPIS a je vyhodnocována na společných poradách. Minimálně 1x ročně je také uskutečněna supervize regionálního pracoviště ze strany metodického vedení. Na regionální úrovni sleduje vedoucí oddělení práci jednotlivých inspektorů a hodnotí ji na týdenních poradách.

Pohotovostní plány pro oblast kontroly krmiv

- Pro mimořádné situace má ÚKZÚZ vypracován pohotovostní plán, který slouží jako návod pro pracovníky OKZV jak postupovat v případě mimořádných událostí v oblasti krmiv, které by mohly představovat závažné riziko pro zdraví lidí nebo zvířat. V mimořádné situaci (např. kontaminace krmiv) je ústav schopen okamžitě reagovat a takové krmivo pozastavit a nařídit jeho likvidaci. Zároveň pohotovostní plán obsahuje kontakty na ostatní orgány odborného dozoru s příklady situací, za kterých je vhodné je kontaktovat. Pohotovostní plán je každoročně aktualizován a rozesílán příslušným pracovníkům prostřednictvím řízené dokumentace.
- Další vnitřní metodický pokyn stanovuje postupy v rámci ÚKZÚZ pro přenos informací zveřejněných v systému RASFF. V souladu s těmito pokyny jsou pracovníci ústavu schopni okamžitě reagovat na mimořádné situace a minimalizovat s nimi spojená rizika. Legislativní oporu má systém v nařízení (ES) č. 178/2002 a v zákoně č. 91/1996 Sb., a v zákoně č. 110/1997 Sb. Odpovědným orgánem pro oblast krmiv v souvislosti s řešením mimořádných situací je SZV. ÚKZÚZ, jsou jmenovány kontaktní osoby, které

spolupracují s pracovníky OKZV a s národním kontaktním místem. Národním kontaktním místem je SZPI. Pokud jsou při úřední kontrole nalezeny produkty ke krmení, které nelze považovat za bezpečné a představují přímé nebo nepřímé riziko pro lidské zdraví nebo zdraví zvířat, a je zřejmé, že se vyskytují na území dalších členských států, jsou tyto případy oznámeny prostřednictvím národního kontaktního místa Evropské komisi. Naopak všechny případy týkající se České republiky jsou z EU zasílány národnímu kontaktnímu místu v ČR, které tato oznámení zasílá členům sítě systému RASFF v ČR.

- Hlavními kontrolovanými subjekty, u kterých k mimořádným situacím může docházet, jsou výrobci, dovozci a dodavatelé krmiv.
- Charakter a rozsah kontrol prováděných v ekologickém zemědělství nevyžaduje stanovení vlastních operačních plánů pro mimořádné situace. Pokud nastane potřeba mimořádných kontrol, jsou ÚKZÚZ a kontrolní organizace schopny pokrýt tyto potřeby z vlastních zdrojů. Při mimořádných situacích (např. podezření z hrubého porušení pravidel ekologického zemědělství) provede ÚKZÚZ neohlášenou kontrolu. Pokud zjistí inspektoři ÚKZÚZ v ekologickém zemědělství porušení zásad, spadajících do gesce dalších orgánů odborného dozoru, použijí výše zmíněný pohotovostní plán.
- Podle nařízení Rady (ES) č. 834/2007 o ekologické produkci a označování ekologických produktů si kontrolní organizace v odůvodněných případech mohou vyměňovat informace o výsledcích kontrol v kontrolovaných podnicích.

V oblasti úředních kontrol krmiv a hnojiv ústav uplatňuje víceúrovňový kontrolní a ověřovací systém, který zahrnuje:

- řídicí kontroly vedoucích pracovníků;
- supervize metodické podpory a výkonu úředních kontrol;
- interní audit jako nezávislé ověření systému úředních kontrol;
- externí audity (laboratoře, systém managementu kvality).

Kontroly a supervize provádějí organizační útvary samostatně a interní audity ověřují systém úředních kontrol jako celek. Víceúrovňový systém ověřování umožňuje jednotnost výkonu úředních kontrol a jednotnost rozhodování při správních řízeních na všech regionálních pracovištích ústavu.

Popsaná koncepce interního auditu a prezentace výsledků interních auditů umožňuje přijmout včas nápravná, lépe však preventivní opatření v případech, kdy jsou auditem nalezeny neshody, zjištění a doporučení ve smyslu zákona o finanční kontrole a vnitřních předpisů.

Prostřednictvím externích auditů ověřuje ústav zejména:

- činnost akreditovaných laboratoří, které dozoruje Český institut pro akreditaci, který v laboratořích koná pravidelné každoroční dozorové audity;
- systém řízení kvality ověřují každoročně externí společnosti (např. TÜV-SÜD, SGS, LL-Certification).

SVS

Odbor veterinární hygieny a ochrany veřejného zdraví zpracovává a koordinuje plány sledování (monitorování) přítomnosti nepovolených látek, reziduí a látek kontaminujících potravinový řetězec. Koordinuje veterinární hygienický dozor nad nakládáním s živočišnými produkty, vedlejšími živočišnými produkty a krmivy.

SVS má s ÚKZÚZ podepsanou *Dohodu o spolupráci stanovující rámec spolupráce mezi ÚKZÚZ a SVS* při výkonu úředních kontrol nad zdravotní nezávadností a bezpečností krmiv a krmných surovin a používáním vedlejších živočišných produktů jako hnojiva ze dne 22. 2. 2010.

Dohoda o spolupráci s cílem zajistit:

- dodržování požadavků platných právních předpisů ve vztahu ke zdravotní nezávadnosti a bezpečnosti krmiv a potravin v rozsahu s ohledem na kompetence příslušných orgánů;
- aplikovat nezbytná preventivní opatření u krmiv a krmných surovin a hnojiv, jež mohou představovat vážné riziko pro zdraví lidí a zvířat.

Stěžejní oblasti spolupráce: kontaminace krmiv kokcidioastatiky, mikrobiální kontaminace, kontrola limitovaných kontaminantů, řešení pozitivních nálezů BSE, kontrola používání organických hnojiv na bázi masokostních mouček, porušení jakosti a technologické kázně při výrobě krmiv.

Podávání zpráv

Mimo odborný informační systém používá také vnitřní systém varovných hlášení tzv. vnitřní alert, kterým jsou zasílány informace o zjištění zdravotně závadných surovin, potravin nebo krmiv na území ČR. Systém je založen na vkládání stručné informace o nebezpečí, identifikaci suroviny, nebo potravin, případně krmiva, dále identifikaci výrobce a způsobu řešení nebezpečí do jednotného formuláře a rozeslání této informace jak na odbor veterinární hygieny a ochrany veřejného zdraví SVS, tak všem KVS pomocí e-mailových zpráv.

Dokumentovaný postup vzorkování

Při dozorové činnosti jsou odebírány vzorky. Při odběru vzorků postupují všechny KVS v souladu s metodickým návodem SVS č. 6/2014, kde jsou podrobně uvedeny platné ČSN pro odběry vzorků různých komodit. Metodický návod vymezuje jak jednotlivé postupy odběru vzorků a zacházení s nimi, tak i potřebný materiál a pomůcky pro samotný odběr. Úřední vzorky k mikrobiologickému vyšetřování jsou odebírány zpravidla v souladu s metodickým návodem SVS č. 1/2020, ve výjimečných případech i jiných předpisů.

Laboratorní zařízení

Je-li podkladem pro rozhodnutí orgánu veterinární správy výsledek laboratorního vyšetření vzorků, musí být výsledkem vyšetření provedeného

- a) státním veterinárním ústavem, národní referenční laboratoří, referenční laboratoří nebo laboratoří, které bylo vydáno pro příslušný okruh vyšetřování osvědčení o akreditaci podle zákona o technických požadavcích na výrobky a které SVS vydala povolení k provádění veterinární laboratorní a diagnostické činnosti,
- b) laboratoří jiného orgánu státního dozoru, která provádí laboratorní vyšetření vzorků při úředních kontrolách, nebo
- c) referenční laboratoří Evropské unie nebo laboratoří jiného členského státu schválenou pro provádění laboratorních vyšetření vzorků při úředních kontrolách.

Při laboratorním vyšetření vzorků se postupuje podle norem a metod. stanovených na základě nařízení (EU) č. 2017/625.

V souladu s vyhláškou č. 291/2003 Sb., o zákazu podávání některých látek zvířatům, jejichž produkty jsou určeny k výživě lidí, a o sledování (monitoringu) přítomnosti nepovolených látek, reziduí a látek kontaminujících, pro něž by živočišné produkty mohly být škodlivé pro zdraví lidí, u zvířat a v jejich produktech, ve znění pozdějších předpisů, je každoročně zpracován podrobný „Plán pravidelného sledování (monitorování) reziduí a látek kontaminujících (cizorodých látek) v potravinovém řetězci“ na základě § 48 odst. 1 písm. a) zákona č. 166/1999 Sb. Plán je sestaven podle zásad daných vyhláškou vyhláškou č. 291/2003 Sb., o zákazu podávání některých látek zvířatům, jejichž produkty jsou určeny k výživě lidí, a o sledování (monitoringu) přítomnosti nepovolených látek, reziduí a látek kontaminujících, pro něž by živočišné produkty mohly být škodlivé pro zdraví lidí, u zvířat a v jejich produktech, (transpozice směrnice Rady 96/23/ES, směrnice Rady 96/22/ES, rozhodnutí Rady 98/179/ES, rozhodnutí Komise 97/747/ES). Plán monitoringu je spolu s výsledky za minulý rok předkládám Komisi vždy do 31. března, popis přijatých opatření k nevyhovujícím zjištěním (nevyhovující výsledek vyšetření) vždy do 31. května.

Vyšetřování obsahu pesticidních látek v surovinách a potravinách živočišného původu je součástí systému národního monitoringu reziduí a kontaminantů v potravinovém řetězci. Podle směrnice Rady 96/23/ES o kontrolních opatřeních u některých látek a jejich reziduí v živých zvířatech a živočišných produktech. Dále jsou rezidua pesticidů kontrolována v rámci Víceletého kontrolního plánu pro rezidua pesticidů vydávaného Ministerstvem zdravotnictví České republiky a v rámci koordinovaného víceletého plánu každoročně vydávaného formou nařízení Evropské Komise.

Dle směrnice Rady 96/23/ES jsou pesticidy zařazeny do skupin se stanoveným minimálním počtem odebraných vzorků. Jedná se o skupiny B3a – organochlorové pesticidy, B3b – organofosforové insekticidy a některé karbamáty a pyretroidy (skupina B2c), které mají farmakologický účinek a jsou řazeny i mezi léčiva (např. tau-fluvalinat, cypermetrin, deltametrin aj.).

Počty plánovaných odběrů vzorků jsou vypočítány z celkového počtu jednotlivých druhů porážených zvířat a z celkové produkce surovin a potravin živočišného původu za posledních 12 měsíců (podle přílohy IV směrnice Rady 96/23/ES). Skupiny veterinárních léčiv, pesticidních látek, chemických prvků, mykotoxinů, potravinářských barviv a polutantů životního prostředí ve vazbě na druhy analyzovaných vzorků, jsou dány přílohou č. I. a II. směrnice Rady 96/23/ES.

Práce laboratoří státních veterinárních ústavů (SVÚ) v Praze, v Jihlavě a v Olomouci a Ústavu pro státní kontrolu veterinárních biopreparátů a léčiv (ÚSKVBL), které participují na vyšetřování reziduí a látek kontaminujících v rámci národního plánu monitoringu, se řídí rozhodnutím Komise 2002/657/ES, pokud jde o stanovení minimálních požadovaných pracovních limitů (MPPL) pro určitá rezidua v potravinách živočišného původu, kterým se provádí směrnice Rady 96/23/ES, pokud jde o provádění analytických metod a interpretace výsledků. Chemické laboratoře uvedených ústavů jsou současně národními referenčními laboratořemi (NRL) pro konkrétní skupiny chemických látek a chemických prvků, jejichž rezidua a koncentrace se zjišťují v rámci národního monitoringu (ustanovení NRL dle článku 14 směrnice Rady 96/23/ES).

KVS mají povinnost podle § 49 odst. 1 písm. b) zákona č. 166/1999 Sb., rozpracovat celostátní plán na svá jednotlivá pracoviště a zodpovídají za jeho splnění.

Vyšetřování vzorků krmiv je popsáno v kapitole Obecná organizace a řízení úředních kontrol.

Šetření v případech nevyhovujících nálezů reziduí veterinárních léčivých přípravků a biologicky aktivních látek

ÚVS v případech nadlimitních/nevyhovujících nálezů a případů podezření na nedovolené ošetření či prokázaného nedovoleného ošetření postupuje v souladu s ustanovením zákona č. 166/1999 Sb., a vyhlášky č. 291/2003 Sb., a zejména:

- koordinuje spolupráci mezi KVS a SVÚ a ÚSKVBL;
- rozhoduje o poskytování informací o případu;
- informuje (v určených případech) orgány EU.

KVS v případech nadlimitních/nevyhovujících nálezů a případů podezření na nedovolené ošetření či prokázaného nedovoleného ošetření:

- provádí kontroly a opatření zaměřené na shromáždění důkazů prokazujících důvody a původce nadlimitního nálezu či nedovoleného ošetření, včetně případného odběru vzorků od zvířat, vzorků živočišných produktů a vzorků krmiv, napájecí vody či vody, v níž byli chováni živočichové vodního hospodářství včetně kontroly výroby krmiv.

V rámci kontroly dodržování pravidel biologické bezpečnosti chovu zvířat ve vztahu k nálezům u chovatelů hospodářských zvířat kontroluje prevenci kontaminace krmiva

Pokud při úřední kontrole provedené v místě určení zboží nebo při přepravě zboží z jiných členských států zjistí orgány veterinární správy, že zboží není v souladu s krmivovým nebo potravinovým právem do té míry, že:

- vzniká riziko pro zdraví zvířat, nebo že dochází k vážnému porušení krmivového nebo potravinového práva, neprodleně SVS kontaktuje příslušný orgán členského státu odesláním
- vzniká riziko pro lidské zdraví nebo zdraví zvířat (krmivo) SVS rozhodne o jeho oznámení v systému rychlého varování pro potraviny a krmiva (RASFF).
- vzniká podezření z podvodu potravin či falšování potravin SVS rozhodne o jeho oznámení v systému správní pomoci a spolupráce (AACS). Orgány veterinární správy jsou členem sítě v systému rychlého varování pro potraviny a krmiva v ČR a v systému správní pomoci a spolupráce.

Kontaktním místem RASFF i AACS pro komunikaci s Národním kontaktním místem ČR bylo v rámci orgánů veterinární správy určeno pracoviště ÚVS SVS. SVS vydala Metodický návod SVS „Vnitřní metodický postup přenosu informací – SVS Rapid Alert System for Food and Feed“. Podle tohoto metodického návodu postupují jednotliví členové systému rychlého varování pro potraviny a krmiva v rámci veterinární správy při oznámení výskytu rizikového výrobku Národním kontaktním místem ČR a při oznamování výskytu rizikového výrobku Národnímu kontaktnímu místu ČR.

d) Požadavky týkající se zdraví zvířat;

SVS

Kontrolní systém SVS vychází ze zásady „kdo řídí, musí řádně provádět kontrolu na svěřeném úseku“. Ředitel odboru interního auditu a kontroly podléhá ústřednímu řediteli SVS. Náplní tohoto odboru je provádění interního auditu KVS a spolupráce při auditu SVS prováděného externí autoritou a současně provádění kontrol činnosti pracovníků KVS, SVÚ a ÚSKVBL. Odborní pracovníci (samostatní odborní referenti) jednotlivých odborů a oddělení provádějí kontrolu činnosti odborných pracovníků krajských veterinárních správ na svěřeném úseku.

Veterinární dozor v oblasti zdraví zvířat je zaměřen na dodržování povinností uložených chovatelům a ostatním fyzickým a právnickým osobám zákonem č. 166/1999 Sb., zákonem č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a přímo použitelnými předpisy EU.

A. Kontroly plánované

Počet a typ plánovaných kontrol, minimální roční frekvenci kontrol (schvalované subjekty) nebo minimální procento z celkového počtu kontrolovaných hospodářství nebo subjektů.

Kontrolní akce v oblasti zdraví zvířat jsou prováděny na hospodářstvích (biologická bezpečnost)

a) Kontrolní akce v oblasti biologické bezpečnosti zaměřené na:

provedení povinných preventivních úkonů stanovených MKZ. Tyto úkony zahrnují zdravotní zkoušky prováděné ve vztahu k udržení statusu země prosté nálezů a k dodatečným garancím a vyšetření v rámci monitoringu a ozdravovacích programů, administrativní kontroly pohotovostních plánů u chovatelů, kontrolu požadavků na evidenci a označování zvířat, kontrolu údajů v dokumentech, které doprovázejí zvířata při jejich přesunech v rámci ČR a EU. Tyto údaje jsou zároveň ověřovány IS SVS, resp. v ústřední evidenci hospodářských zvířat - IZR.

b) Kontroly chovatelů v souvislosti s používáním veterinárních léčivých přípravků.

- c) Kontroly podmíněnosti (Cross Compliance), jsou plánovány na základě legislativy pro vyplývající oblasti a jsou prováděny u subjektů s chovem hospodářských zvířat, které jsou žadateli o dotace.

Kontroly biologické bezpečnosti, kontroly používání veterinárních léčivých přípravků a kontroly podmíněnosti v chovech hospodářských zvířat jsou plánovány na základě centrálně provedené analýzy rizika. Pro jednotlivé oblasti kontrol jsou stanovena specifická kritéria míry rizika, která zohledňují zejména počet a druhy chovaných hospodářských zvířat, datum a výsledek předchozí kontroly, výsledky zdravotních zkoušek, nedostatky zjištěné při kontrolách SVS a ČPI, frekvenci přesunů zvířat, překročení max. limitů reziduí cizorodých látek a nálezy při prohlídce na jatkách.

V zařízeních, která slouží pro držení a chov zvířat nebo kde dochází k jejich shromažďování (plemenářská zařízení, shromažďovací střediska, kontrolní stanoviště, svody, karanténní zařízení pro dovoz ptáků ze třetích zemí, závody s produkcí násadových vajec a drůbeže), produkční podniky akvakultury, zařízení k obchodování s „ostatními zvířaty“) a u podnikatelů, kteří jsou schváleni jako obchodníci se zvířaty (obchodníci) - kontroly jsou plánovány podle počtu zařízení na začátku roku a počet kontrol je dále upraven podle změny ve vztahu k vzniku a zániku subjektů.

U soukromých veterinárních lékařů (dále jen „SVL“), kteří provádějí úkony pro chovatele v souladu s Metodikou kontroly zdraví zvířat a nařízené vakcinace (dále jen „MKZ“) zpracovanou Ústřední veterinární správou SVS a schválenou MZe a u soukromých veterinárních techniků.

B. Kontroly neplánované

Neplánované kontroly zahrnují:

- kontroly nařízené MZe
- mimořádné kontrolní akce organizované SVS
- neplánované kontroly konkrétních subjektů prováděné z rozhodnutí KVS v odůvodněných případech
- kontroly ohnisek nálezů zaměřené na dodržování a plnění nařízených ochranných a zdlavacích opatření
- kontroly následné k ověření plnění pokynů uložených k nápravě zjištěných nedostatků.

Veterinární dozor v oblasti zdraví zvířat a výskytu nálezů zahrnuje:

1) Kontrola zdraví zvířat

Kontrola zdraví zvířat je zaměřena na provádění povinných preventivních a diagnostických úkonů k předcházení vzniku a šíření nálezů a nemocí přenosných ze zvířat na člověka stanovených v Metodice. Provedení úkonů MKZ ve stanovených termínech je kontrolováno inspektory krajských veterinárních správ a Městské veterinární správy v Praze Státní veterinární správy v rámci kontrol na hospodářstvích a v rámci kontrol SVL. Zdravotní zkoušky musí být provedeny do jednoho roku od předchozího provedení a výsledek zkoušek, vyšetření a úkonů musí být předložen do jednoho měsíce od provedení místně příslušné KVS. V případě, že provedení zdravotních zkoušek nebylo v předešlém roce požadováno, je termín pro předložení výsledků zkoušek, vyšetření a úkonů do 31. října daného roku.

Tato kontrolní činnost je zaznamenávána v odborném informačním systému SVS („OIS“). Dokumenty jsou založeny podle působnosti na jednotlivých pracovištích KVS. V případě plemenářských zařízení jsou kromě živých zvířat kontrolována i vajíčka, embrya a sperma z pohledu manipulace, uskladňování a přesunů.

2) Kontrola nálezů zvířat

Kontrola nález zvířat je zaměřena na dodržování a plnění nařízených ochranných a zdlavacích opatření. Kontroly jsou prováděny minimálně 2 x v průběhu trvání ohniska a to při vyhlášení ohniska a při zániku ohniska. O kontrolní činnosti v ohnisku nákazy je sepsán protokol a kontrola je evidována v OIS SVS v modulu evidence nález a událostí. Přiměřeně tento požadavek platí i na kontrolu opatření ve stanovených pásmech.

3) *Kontrola při přemísťování zvířat*

Kontrola při přemísťování zvířat zahrnuje činnosti vykonávané v souvislosti s veterinární certifikací, s přepravou zvířat v rámci ČR, s obchodováním se zvířaty v rámci zemí EU nebo s dovozem a vývozem zvířat z a do třetích zemí.

Ochrana zdraví a zvířat

Metody a techniky dovozní a vývozní kontroly zvířat v ČR jsou upraveny vnitrostátními zákony, které vychází z předpisů EU. Podrobný postup těchto kontrol je rozpracován v jednotlivých prováděcích právních předpisech, které jsou již zaměřeny na specifickou oblast. Za účelem těchto kontrol jsou dále vypracovány metodické pokyny, metodiky a diagnostické příručky, v nichž jsou mj. stanoveny konkrétní metody, techniky a četnost kontrol.

Pro kontrolu dovozu (dovoz ze třetích zemí) je na území ČR určena PVS Praha-Ruzyně. Kontrolní činnost je realizována úředními veterinárními lékaři PVS v souladu s příslušnými právními předpisy EU a podle metodického pokynu vydaného SVS. Výstupem provedené kontroly dokladů, totožnosti a fyzické kontroly je vydání společného zdravotního vstupního dokladu (CHED).

Všechny kontroly mají povahu úředních kontrol a jsou dokumentovány v „Protokolech o kontrole“.

Odborní inspektoři odboru zdraví a pohody zvířat SVS provádí kontrolu činnosti odborných pracovníků KVS na svěřeném úseku.

Sestupně podle rozsahu kontrolní činnosti se používají tyto metody:

Plánovaná frekvence - veterinární dozor se provádí s plánovanou frekvencí veterinárních kontrol, která vychází z míry rizika. Plány kontrol v konkrétních provozech jsou k dispozici na jednotlivých KVS.

Monitorovací plány jsou popsány v kapitole Obecná organizace a řízení úředních kontrol.

Veterinární kontrola inspektory veterinární správy je prováděna na celém území ČR. Informace k těmto kontrolám a jejich způsobu je možno vyhledat na webové adrese www.svscr.cz.

Priority kontroly, alokace zdrojů

Kontroly se prioritně zaměřují na dovoz a vývoz zvířat, která mohou představovat největší rizika zvlékání a šíření nebezpečných nález v ČR. Toto riziko je dáno druhem zvířete, dosud zjištěnými nákazami, rychlostí šíření této nákazy, typem komodity, původem dodávky nebo zásilky a četností kontrol s pozitivním výsledkem na území EU v kombinaci s výše uvedeným. Zdroje SVS k provádění kontrol jsou alokovány v každém kraji (KVS) a dále na území bývalých okresů, tj. rovnoměrně na území ČR. Vznik neočekávaného rizika je tak adekvátně pokryt ve všech případech. Posílení zdrojů je stabilně zajištěno v místech vstupu rizikových zvířat na území ČR ze třetích zemí (zejména letiště Praha-Ruzyně).

Vnitřní dohled nad organizací kontrol je prováděn pravidelně. Odborní referenti odboru ochrany zdraví a pohody zvířat SVS vyhodnocují činnost KVS na svěřeném úseku.

Při vzniku potřeby nového kontrolního programu (obvykle stanoven rozhodnutím EK) je tento program zahrnut do rutinního systému kontrol SVS formou novely stávajícího nebo vytvořením nového metodického postupu včetně materiálového zajištění.

V případě výskytu nebezpečné nákazy je dle veterinárního zákona zdlavání a zabránění šíření nález v kompetenci orgánů veterinární správy, které si mohou vyžádat součinnost (IZS). V případě jiných mimořádných situací (povodně) se orgány veterinární správy zapojují do

jejich řešení jako součást IZS (vedlejší složka) a podléhají jeho velení z hlediska využití a koordinace sil (§ 4 zákona č. 239/2000 Sb.). Základní principy a postupy součinnosti vyplývají z platné krizové legislativy ČR (zejména zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení). Styčnými místy jsou OPIS IZS, územně příslušné OPIS IZS krajů. Mezi SVS a GR HZS je uzavřena smlouva o plánované pomoci na vyžádání.

V rámci mezirezortní spolupráce předává SVS informace získané při své činnosti těmto orgánům:

- Ústav zemědělské ekonomiky a informací (ÚZEI) - počty poražených zvířat (protokol XLS)
- Oddělení státní statistické služby MZe - údaje o porážkách drůbeže a farmové zvěře (protokol XLS)
- MZe - centrální evidence zvířat (Integrovaný zemědělský registr - IZR) - kontroly welfare v hospodářstvích (webová služba)
- MZe - epizootologická data pro výpočet analýzy rizika (webová služba)
- Státní zemědělský a intervenční fond (SZIF) - kontroly welfare v hospodářstvích (webová služba přes IZR)
- Evropská komise - TRACES - evidence zásilek do EU a třetích zemí (webová aplikace EU)
- Evropská komise - Plán a výsledky monitoringu cizorodých látek (protokol XML)
- Evropská komise - počty zvířat vyšetřených na BSE (protokol XML)
- Evropská komise – výsledky laboratorních zkoušek, které byly provedeny na PVS; informace týkající se ptáků dovezených prostřednictvím karanténních zařízení; hlášení o dovozu zásilek, na něž se vztahují některá ochranná opatření.

e) Prevence a minimalizace rizik pro zdraví lidí a zvířat, která představují vedlejší produkty živočišného původu a získané produkty;

SVS

Odbor veterinární hygieny a ochrany veřejného zdraví koordinuje veterinární hygienický dozor nad nakládáním s živočišnými produkty, vedlejšími živočišnými produkty a krmivý.

Oblast vedlejších živočišných produktů

Přímo použitelné předpisy ES ukládají provádět ve stanovených intervalech úřední kontroly přiměřené okolnostem v zařízeních schválených v souladu s příslušnými předpisy. Dochází tak k ověřování, zda jsou plněny požadavky stanovené pro danou činnost subjektu. Četnost kontrol by měla být stanovena s ohledem na velikost zařízení, druhu zpracovávaných materiálů a povahy následných produktů při celkovém zhodnocení rizika v návaznosti na kritické kontrolní body v průběhu zpracování.

Za nebezpečí při nakládání s vedlejšími živočišnými produkty jsou považovány všechny potenciálně škodlivé činitele s ohledem na zdraví lidí a zvířat. Jedná se o možnou přítomnost mikroorganismů, parazitů, reziduí zakázaných látek, organických a anorganických kontaminantů, veterinárních léčiv příměsí cizích těles a podobně. V závislosti na přítomnosti uvedených činitelů vzniká určitý stupeň rizika s ohledem na zdraví lidí a zvířat. Krajské veterinární správy při své činnosti prověřují a posuzují v podnicích, které nakládají s vedlejšími živočišnými produkty: kategorii a druh zpracovávaného materiálu, objem a způsob zpracování, záznamy provozovatele ve vztahu k dodržování požadavků legislativy týkající se vedlejších živočišných produktů, účel následného použití zpracovaných produktů, celkovou úroveň

zpracovatelského podniku, dosahované výsledky v odebíraných vzorcích, znalost místních specifik provozu a podobně.

V závislosti na zjištěných skutečnostech krajské veterinární správy stanovují stupeň rizika a určují frekvenci kontrol.

Spolupráce SVS při kontrolách VŽP se SZPI a ÚKZÚZ

Vzhledem k jasnému členění nařízení (ES) č. 1069/2009 o hygienických pravidlech pro vedlejší produkty živočišného původu a získané produkty, které nejsou určeny k lidské spotřebě nedochází k překrývání činnosti dozorových orgánů při kontrole VŽP, tedy nedochází k případům, u kterých by mohlo docházet k nejasnostem ve věcné příslušnosti.

Inspektoři SZPI kontrolují u vybraných výrobců a prodejců potravin, zda se v provozovně vyskytují VŽP uvedené v čl. 10 nařízení (ES) č. 1069/2009, tedy tzv. materiály kategorie 3, tj. materiál kategorie 3, který tvoří VŽP vznikající při výrobě produktů určených pro lidskou spotřebu, jako např. odřezky masných a mléčných výrobků při zpracování potravin v rámci maloobchodní činnosti v provozovnách maloobchodu, kontaminované suroviny živočišného původu vzniknuvší např. při výrobě studené kuchyně apod. Produkty živočišného původu nejsou syrové, jsou již jednou veterinárně odbavené.

SVS má s ÚKZÚZ uzavřenou Dohodu o spolupráci ze dne 22. 2. 2010, která stanovuje mj. rámec spolupráce mezi ÚKZÚZ a SVS při výkonu úředních kontrol nad používáním vedlejších živočišných produktů jako hnojiva.

Oblast veterinární hygieny a neškodného odstraňování a dalšího zpracování vedlejších živočišných produktů

Víceletý plán kontrol SVS pro oblast veterinární hygieny a neškodného odstraňování a dalšího zpracování vedlejších živočišných produktů vychází z kontrolních plánů krajských veterinárních správ, u nichž je frekvence kontrol dozorovaných jednotek určena zejména objemem výroby, cílovou skupinou spotřebitelů, rizikovostí výroby, udržitelností výrobku a náročností na výrobní a skladovací podmínky. V případě vedlejších živočišných produktů zejména s ohledem na druh a kategorii zpracovávaného materiálu, objem zpracovávaného množství, účel následného použití zpracovaných produktů, celkovou úroveň zpracovatelského podniku, dosahované výsledky u odebíraných vzorků, znalost místních specifik provozu a podobně.

Veterinární kontrola (dozor) za stálé přítomnosti veterinárního pracovníka je prováděna na všech jatečných provozech, v asanačních podnicích a v některých velkých mlékárenských provozech.

Plánovaná doporučená frekvence veterinárních kontrol v jednotkách pod veterinárním dozorem na rok 2020 je uvedena v tabulce 1. Na základě posouzení výsledků inspekci z minulých let byla již pro rok 2016 upravena minimální frekvence kontrol. Byla analyzována nebezpečí, bylo přihlédnuto k možnostem KVS a na základě této analýzy byla snížena frekvence kontrol s tím, že jde o frekvenci doporučenou. Jednotlivé KVS si tuto frekvenci mohou v jednotlivých konkrétních případech upravit v souladu s již platným interním metodickým návodem SVS č. 3/2008 (verze 4 z 26. 7. 2018). Tento metodický návod rámcově popisuje postup, jak má být analyzováno nebezpečí a za jakých podmínek lze zvýšit, případně snížit doporučenou (dříve minimální) frekvenci kontrol. Doporučená frekvence veterinárních kontrol může být kdykoli upravována na základě analýzy nebezpečí i v průběhu roku. Od roku 2017 byla snížena doporučená frekvence kontrol v prvovýrobě mléka, kontroly budou probíhat v rámci epizootologických, případně welfare kontrol. Seznam dozorovaných typů výrob byl v roce 2016 rozšířen o výroby jedlého kolagenu a jedlé želatiny. I těmto provozům byla stanovena doporučená frekvence kontrol.

Plánovaná doporučená frekvence veterinárních kontrol podle jednotlivých typů provozů zpracovávajících VŽP na rok 2020

ASANAČNÍ PODNIKY	4× ročně
VÝROBNY KRMIV PRO MASOŽRAVCE – GRANULOVANÁ KRMIVA	1× ročně
VÝROBNY KRMIV PRO MASOŽRAVCE – SYROVÁ KRMIVA	2× ročně
VÝROBNY KRMIV PRO MASOŽRAVCE – SUŠENÁ KRMIVA	1 × ročně
VÝROBNY KRMIV PRO MASOŽRAVCE – KONZERVY	1× ročně
VÝROBNY KRMIV PRO MASOŽRAVCE – ZLEPŠOVAČE CHUTI	1× ročně
SAMOSTATNÉ ZPRACOVNY SYROVÝCH KŮŽÍ	1× ročně
VÝROBNY ZPRACOVANÝCH ŽIVOČIŠNÝCH BÍLKOVIN z MATERIÁLŮ 3. KATEGORIE MIMO ASANAČNÍCH PODNIKŮ	1× ročně
ZPRACOVNY KRVE KROMĚ KOŇSKÉ	1× ročně
ZPRACOVNY KOŇSKÉ KRVE a KOŇSKÉHO SÉRA K FARMACEUTICKÝM, DIAGNOSTICKÝM NEBO LABORATORNÍM ÚČELŮM	1× ročně
ŠKVAŘIRNY A TAVÍRNY TUKŮ Z MATERIÁLŮ 3. KATEGORIE	2× ročně
ZPRACOVNY LOVECKÝCH TROFEJÍ – PREPARACE	1× ročně
ZÁVODY NA VÝROBU BIOPLYNU A KOMPOSTÁRNY, KTERÉ ZPRACOVÁVAJÍ HNŮJ A DALŠÍ VŽP	1× ročně
ZÁVODY NA VÝROBU BIOPLYNU A KOMPOSTÁRNY ZPRACOVÁVAJÍCÍ POUZE HNŮJ BEZ DALŠÍCH VŽP	1x za 5 let
ZPRACOVNY VLNY, SRSTI, ŠTĚTIN a PEŘÍ	1× ročně
PROVOZY NA FARMACEUTICKÉ ZPRACOVÁNÍ VŽP	1× ročně
SKLADY ZPRACOVANÝCH MATERIÁLŮ 1., 2. A 3. KATEGORIE	1× ročně
ZPRACOVÁNÍ MLÉKA a KOLOSTRA NEURČENÉHO PRO LIDSKOU SPOTŘEBU	1× ročně
TUKOVÉ ZÁVODY – OLEOCHEMIE	2× ročně
SBĚRNÁ STŘEDISKA VEDLEJŠÍCH ŽIVOČIŠNÝCH PRODUKTŮ	1× ročně
ZÁVODY NA PŘECHODNOU MANIPULACI S VŽP – PŘEKLADIŠTĚ	2× ročně
ZÁVODY NA PŘECHODNOU MANIPULACI S VŽP – OŠETŘENÍ KŮŽÍ	1× ročně
SPALOVNY a SPOLUSPALOVNY	1× ročně

Přímo použitelné předpisy ES ukládají provádět ve stanovených intervalech úřední kontroly přiměřené okolnostem v zařízeních schválených v souladu s příslušnými předpisy. Dochází tak k ověřování, zda jsou plněny požadavky stanovené pro danou činnost subjektu. Četnost kontrol by měla být stanovena s ohledem na velikost zařízení, druhu zpracovávaných materiálů a povahy následných produktů při celkovém zhodnocení rizika v návaznosti na kritické kontrolní body v průběhu zpracování.

Za nebezpečí při nakládání s vedlejšími živočišnými produkty jsou považovány všechny potenciálně škodlivé činitele s ohledem na zdraví lidí a zvířat. Jedná se o možnou přítomnost mikroorganismů, parazitů, reziduí zakázaných látek, organických a anorganických kontaminantů, veterinárních léčiv příměsí cizích těles a podobně. V závislosti na přítomnosti uvedených činitelů vzniká určitý stupeň rizika s ohledem na zdraví lidí a zvířat. Krajské veterinární správy při své činnosti prověřují a posuzují v podnicích, které nakládají s vedlejšími živočišnými produkty: kategorii a druh zpracovávaného materiálu, objem a způsob zpracování, záznamy provozovatele ve vztahu k dodržování požadavků legislativy týkající se vedlejších živočišných produktů, účel následného použití zpracovaných produktů, celkovou úroveň zpracovatelského podniku, dosahované výsledky v odebíraných vzorcích, znalost místních specifik provozu a podobně.

V závislosti na zjištěných skutečnostech krajské veterinární správy stanovují stupeň rizika a určují frekvenci kontrol.

Témata odborných vzdělávacích aktivit v oblasti veterinární hygieny a ochrany veřejného zdraví jsou i vedlejší živočišné produkty.

SZPI

Vedlejší produkty živočišného původu

Součástí komplexních kontrol SZPI u provozovatelů potravinářských podniků je rovněž kontrola sběru, shromažďování a odvozu vedlejších produktů živočišného původu. Provádí se na základě vyhodnocení rizik a to zejména:

- ve specializovaných provozovnách;
- v provozovnách obchodních řetězců;
- u výrobců, kteří potraviny živočišného původu ve větší míře zpracovávají;
- v provozovnách společného stravování;
- v maloobchodních provozovnách, kdy je při kontrole zjištěn výskyt většího množství nedostatků u potravin živočišného původu (prošlé nebo zapáchající potraviny, nedodržení podmínek úchovy apod.);
- v dalších případech, kdy je taková kontrola žádoucí.

Inspektoři zkontrolují, zda se v provozovně mohou vyskytovat nebo vyskytují vedlejší produkty živočišného původu, zejména se zaměří na:

- materiál z výroby produktů určených pro lidskou spotřebu, jako např. odřezky masných a mléčných výrobků při zpracování potravin v rámci maloobchodní činnosti v provozovnách maloobchodu;
- materiál, který tvoří zmetkové potraviny živočišného původu, nebo zmetkové potraviny obsahující produkty živočišného původu, které nejsou již dále určeny pro lidskou spotřebu;
- materiál, který tvoří skořápky, rozbitá vejce a vedlejší produkty z porušených vajec.

f) Požadavky na dobré životní podmínky zvířat

SVS

Veterinární dozor v oblasti dobrých životních podmínek zvířat je zaměřen na dodržování povinností uložených chovatelům a ostatním fyzickým a právnickým osobám zákonem č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, zákonem č. 166/1999 Sb., o veterinární péči, zákonem č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a přímo použitelnými předpisy EU.

A. Kontroly plánované

Počet a typ plánovaných kontrol, minimální roční frekvenci kontrol nebo minimální procento z celkového počtu kontrolovaných hospodářství nebo subjektů.

Kontrolní akce v oblasti dobrých životních podmínek zvířat jsou prováděny na hospodářstvích (v chovu), při přepravě, porážení a jiném usmrcování zvířat a dalších činnostech se zvířaty. Kontroly v chovech hospodářských zvířat probíhají u subjektů s chovem hospodářských zvířat, které jsou žadateli o dotace, často souběžně s kontrolami podmíněnosti (Cross Compliance) a kontrolami dotačních titulů „Dobré životné podmínky zvířat“.

Kontroly v chovech hospodářských zvířat jsou plánovány na základě centrálně provedené analýzy rizika. Pro jednotlivé oblasti kontrol jsou stanovena specifická kritéria míry rizika, která zohledňují zejména počet a druhy chovaných hospodářských zvířat, datum a výsledek předchozí kontroly, výsledky zdravotních zkoušek, nedostatky zjištěné při kontrolách SVS a ČPI, frekvenci přesunů zvířat, nálezy při prohlídce na jatkách.

V zařízeních, která slouží pro držení a chov zvířat nebo kde dochází k jejich shromažďování (plemenářská zařízení, shromažďovací střediska, kontrolní stanoviště, zařízení k obchodování s „ostatními zájmovými zvířaty“), dále u registrovaných útulků, dodavatelů, uživatelů pokusných zvířat, jatek, zoologických zahrad - jsou kontrolní akce plánovány podle počtu zařízení na začátku roku a počet kontrol je dále upraven podle změny ve vztahu k vzniku a zániku subjektů.

B. Kontroly neplánované

Neplánované kontroly zahrnují:

- kontroly nařízené MZe;
- mimořádné kontrolní akce organizované SVS;
- neplánované kontroly konkrétních subjektů prováděné z rozhodnutí KVS v odůvodněných případech;
- kontroly hromadných úhynů a dopravních nehod se zvířaty.
- kontroly následné k ověření plnění pokynů uložených k nápravě zjištěných nedostatků

g) Ochranná opatření proti škodlivým organismům rostlin;

ÚKZÚZ

Oblast kontrol v rámci rostlinolékařského dozoru

V souladu s nařízením (EU) č. 2016/2031 o ochranných opatřeních proti škodlivým organismům rostlin a prováděcím nařízením Komise 2019/2072, kterým se stanoví jednotné podmínky pro provádění nařízení (EU) 2016/2031, pokud jde o ochranná opatření proti škodlivým organismům rostlin, provádí inspektoři Odboru dovozu a vývozu (ODV) a Odboru terénní inspekce (OTI“) všechny kontroly, které se týkají rostlin a rostlinných produktů, které jsou potravinou nebo surovinou k jejich výrobě.

Producenti a dovozci rostlin a rostlinných produktů jsou registrováni a jsou u nich prováděny kontroly plnění povinností v rámci rostlinolékařského dozoru. Výsledky těchto kontrol jsou uváděny ve výročních zprávách, zveřejněných na internetových stránkách ÚKZÚZ případně v ročenkách.

Postupy při kontrolách jsou dány metodickými postupy, popř. nařízeními ředitele SOSZR. Výsledky kontrol se zapisují do informačních systémů, které zároveň slouží pro zpracování a tisk protokolů o kontrole, popř. záznamů ze šetření. Program slouží i jako databáze a archiv protokolů a výsledků kontrol.

Při rostlinolékařské dovozní kontrole sledovaných komodit ze třetích zemí se kontrolují všechny zásilky, které vstupují na území ČR přes stanovená vstupní místa. Počty kontrol u sledovaných komodit závisí na vývoji situace na trhu a nelze je plánovat na 3 roky dopředu.

Cílem u obou typů kontrol je ověřování nepřítomnosti škodlivých organismů, jejichž zavlékání a šíření je na území členských států EU zakázáno. Tyto organismy mohou způsobit výrazné ekonomické škody nebo škody na životním prostředí, proto je důležité jejich včasné zjištění a zabránění průniku a šíření na území ČR (EU). Kontroly se zaměřují i na ověření plnění preventivních rostlinolékařských požadavků před šířením karanténních škodlivých organismů rostlin profesionálními provozovateli. V případě zjištění výskytu nebo podezření z výskytu těchto škodlivých organismů ÚKZÚZ nařizuje mimořádná rostlinolékařská opatření nebo úřední opatření s cílem zajistit eradikaci těchto škodlivých organismů nebo, není-li eradikace možná, zabránit jejich dalšímu šíření.

h) Požadavky na dodávání na trh a používání přípravků na ochranu rostlin a na udržitelné

používání pesticidů, s výjimkou zařízení pro aplikaci pesticidů;

ÚKZÚZ

Sekce zemědělských vstupů

Úřední kontroly jsou prováděny podle nařízení (ES) č. 1107/2009, o uvádění přípravků na ochranu rostlin na trh, nařízení (EU) 2017/625 a v souladu s ustanovením § 43, § 74 odst. 1 zákona č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči.

Úředními kontrolami se ověřuje, zda:

- na území České republiky jsou uváděny na trh a používány pouze POR, které byly v procesu rozhodování posouzeny a povoleny a
- POR jsou používány v souladu se zásadami správné praxe ochrany rostlin.

V oblasti kontroly uvádění a používání přípravků na ochranu rostlin jsou základní kritéria pro kategorizaci rizik a rozhodování o četnosti a rozsahu kontrol následující:

Uvádění POR na trh

- množství distribuovaného POR ;
- toxikologické a ekotoxikologické vlastnosti POR;
- výsledky kontrol předchozích roků.

Používání POR – kontrola profesionálních uživatelů jak v oblasti zemědělství, tak v jiných odvětvích

- výměra standardní orné půdy;
- výměra ovocných sadů, vinic, chmelnic;
- výměra standardní orné půdy, vinic, ovocných sadů, chmelnic v ochranných pásmech vodních zdrojů;
- minimální vzdálenost DPB od vodních toků a svažitost DPB;
- výsledky kontrol předchozích let;
- výsledky monitoringu vod z hlediska výskytu reziduí POR;
- vydaná nařízení o MRO v souvislosti s přemnožením ŠO - např. hraboše polního (cílené kontroly).

Dozor nad obchodním skladováním a uváděním POR na trh spadá do působnosti Odboru kontroly zemědělských vstupů a Oddělení kontroly a aplikační techniky Sekce zemědělských vstupů a zahrnuje tyto činnosti:

- kontrolu držitelů rozhodnutí o povolení POR, držitelů rozhodnutí o povolení k souběžnému obchodu a držitelů rozhodnutí o povolení pomocného prostředku (PP) podle § 54 zákona č.326/2004;
- kontrolu distributorů POR a PP;
- kontrolu subjektů následně přebalujících a opětovně označujících POR a PP;
- zajištění odběru vzorků POR v souladu s § 43 odst. 1, 2 zákona č.326/2000;.
- zajištění laboratorní analýzy fyzikálních a chemických vlastností a kontroly složení odebraných POR, včetně jejich vyhodnocení.

Pro tyto kontroly je každoročně zpracováván a formou nařízení ředitele SZV vydáván plán technické a analytické činnosti stanovující úkoly pro odbory a oddělení SZV.

Kontroly se zaměřují na:

- označování a balení POR podle čl. 1 přílohy I nařízení (EU) č. 547/2011, kterým se provádí nařízení (ES) č. 1107/2009, pokud jde o požadavky na označování přípravků

na ochranu rostlin, nařízení (ES) č. 1272/2008 o klasifikaci, označování a balení látek a směsí a podle § 31a zákona č. 326/2004 Sb.;

- plnění povinností při přebalování POR (§ 31b zákona č. 326/2004 Sb.);
- požadavky spjaté s propagací POR (čl. 66 nařízení (ES) č. 1107/2009);
- požadavky na místa uvádění POR na trh (§ 46b odst. 3 zákona č. 326/2004 Sb.);
- povinnosti kontrolovaných osob při skladování a uvádění POR na trh (čl. 28 a čl. 67 nařízení (ES) č. 1107/2009, § 46b, 46c, 46d, 47, 59 a 60 zákona č. 326/2004 Sb., některá ustanovení v provedení dle vyhlášky č. 132/2018 Sb.):
 - registrace distributora přípravků pro profesionální uživatele;
 - prokázání původu POR;
 - uvádět na trh POR povolené pro profesionální uživatele odborně způsobilou osobou;
 - dodržovat zásady správné distribuční praxe:
 - uvádět na trh jen POR, které jsou v ČR povolené;
 - oddělené skladování a neuvádění na trh POR s prošlou dobou použitelnosti;
 - průběžné vedení dokladové evidence o příjmu a výdeji POR;
 - dodávat POR nebo PP pouze v neporušených obalech;
 - prodávat POR povolené pro profesionální uživatele odborně způsobilým osobám;
 - dodržovat podmínky skladování POR (dle charakteru POR, obměna zásob, oddělené skladování nevyhovujících POR, ...);
 - zveřejnit provozní dobu distribučních skladů;
- a další.
- plnění informačních povinností o výrobě a přemístění POR na území ČR;
- v dokladech o prodeji POR uvádět číslo šarže a datum skončení doby použitelnosti, toto se nevztahuje na prodejce v maloobchodní síti prodejen.

Laboratorní kontrola vlastností POR je podle ročního plánu prováděna analýzami vzorků odebraných z tržní sítě i u konečného uživatele inspektory ÚKZÚZ s cílem ověřit, zda přípravek odpovídá podmínkám stanoveným v povolení. Odběry vzorků POR jsou prováděny v rámci kontrol uvádění POR na trh.

Kontrola nakládání s POR u profesionálních uživatelů

Kontroly provádí inspektoři sedmi regionálních Oddělení kontroly zemědělských vstupů (OdKZV) na základě plánu činnosti SZV, na základě podnětů (úhyny včel, zasažení necílové plochy aplikací POR, nadlimitní výskyty reziduí v pitné vodě, atd.). a s ohledem na vydaná nařízení o MRO v souvislosti s přemnožením škodlivých organismů (např. hraboše polního).

S využitím rizikové analýzy provádí OKZV výběr subjektů pro plánované kontroly podmíněnosti (CC) – minimálně 1 % žadatelů o dotace v daném roce. Na základě smlouvy o součinnosti mezi SZIF a ÚKZÚZ zajišťují inspektoři OdKZV u subjektů delegovaných SZIF kontrolu požadavků souvisejících s nakládáním s POR. Výběr subjektů pro delegované kontroly provádí SZIF na základě rizikové analýzy. Subjekty pro kontroly CC a národní kontroly (NK) jsou od roku 2020 plánovány v osmi kategoriích, a to v návaznosti na nařízení (EU) 2017/625 a požadavky EK – viz tabulka níže.

Zkratka kategorie	POR 1	POR 2	POR 3	POR 4	POR 5	POR 6	POR 7	POR 8
Kategorie subjektu	Žadatelé v rámci režimu	Uživatelé POR	Subjekty používající	Subjekty mořící	Subjekty provádějící	Subjekty podnikající	Subjekty působící	Ostatní

	základních plateb EU nebo programů rozvoje venkova, kteří podléhají kontrolám podmíněnosti (CC)	podnikající v zemědělství mimo rámec kontrol CC	POR v průmyslu, např. železnice, silnice, energetice	osiva	aplikace na objednávku	v lesnictví	na nezemědělské půdě	
--	---	---	--	-------	------------------------	-------------	----------------------	--

Kontroly nakládání s POR jsou prováděny jak u žadatelů o dotace, tak u nežadatelů, tj. subjektů používajících POR i v jiných odvětvích, než je zemědělství a zaměřují se na dodržování povinností podnikatelů při skladování a používání POR - čl. 28, 55, 67 nařízení (ES) č. 1107/2009, §§ 3, 46, 49, 51, 52b, 60, 61, 66, 74 a 86 zákona č. 326/2004 Sb.

Je kontrolováno:

- zda jsou používány povolené POR ;
- zda jsou používány POR do povolené plodiny a není překračováno maximální povolené dávkování;
- zda jsou při používání POR dodržována omezení POR stanovená rozhodnutím o povolení a uvedená na označení z hlediska ochrany vod, včel, zvěře a dalších necílových organismů;
- vedení záznamů o aplikovaných POR;
- funkční způsobilost zařízení pro aplikaci POR;
- zajištění nakládání s POR odborně způsobilou osobou a
- dodržování požadavků na skladování POR.

Kontroly profesionálních uživatelů POR jsou prováděny jak ze záznamů o použití POR, tak při aplikaci POR včetně odběrů vzorků rostlin a postřikové kapaliny z nádrže zařízení pro aplikaci POR. Pokud je to s ohledem na množství odebíraného materiálu možné, zajišťuje ÚKZÚZ od roku 2020 s ohledem na čl. 35 nařízení (EU) 2017/625 o úředních kontrolách odběr vzorku za účelem druhého odborného stanoviska.

Kontrolní systém nad prodejem a používáním POR je regulován a unifikován speciálním SW pro postregistrační kontrolu (PPP, LPIS), který formou souborů kontrolovaných požadavků vede inspektora při výkonu kontroly balení a označování POR, prodejního skladování a distribuce POR, skladování a používání přípravků a používání profesionálních zařízení pro aplikaci POR. Pro jednotlivé typy kontrol jsou inspektorům k dispozici každoročně aktualizované metodické postupy. Ve složitějších případech konzultují inspektoři provedená zjištění z hlediska závěrů s metodiky, popř. právníky ÚKZÚZ.

Všechny protokoly o kontrole jsou vystavovány a evidovány pomocí IS PPP (oblast nakládání s POR u uživatelů) a v rámci delegovaných kontrol v LPIS – modul Kontroly. Jednotné dokumentování úředních kontrol je zajištěno jednotným formátem formulářů protokolu o kontrole.

V případech distribuce nepovoleného POR nebo POR s nedostatky v označování a balení je vydáno úřední opatření, zakazující uvádění na trh. V případě zjištění závažných nedostatků ve složení a případně fyzikálních a chemických vlastnostech POR je formou veřejné vyhlášky vydáno mimořádné rostlinolékařské opatření o zákazu uvádění na trh a používání předmětného POR.

Při zjištění používání neotestovaného zařízení pro aplikaci POR, lze vydáním úředního opatření uložit opatření k nápravě. Pokud není úřední opatření ve lhůtě splněno, následuje vydání mimořádného rostlinolékařského opatření. Při zjištění použití nepovoleného POR, použití POR do nepovolené plodiny, při překročení povoleného dávkování POR a nedodržení

ochranné lhůty po aplikaci POR (u komodit ovoce, réva vinná, zelenina, skladované rostlinné produkty k potravinářským účelům) informuje ÚKZÚZ na základě dohody o spolupráci mezi SZPI a ÚKZÚZ kompetentní orgán - SZPI (rezidua v rostlinných produktech).

Všechna správní řízení o uložení sankce jsou na ÚKZÚZ vedena centrálně na oddělení legislativním a právním v rámci Kanceláře ústavu. V rámci sjednocení postupů při kontrole jsou zpracovávány vnitřní předpisy.

Spolupráce s ČHMÚ a SZPI

Spolupráce ÚKZÚZ s ohledem na kontroly nakládání s POR u profesionálních uživatelů vychází ze Smlouvy o spolupráci mezi ČHMÚ a ÚKZÚZ (výsledky monitoringu reziduí POR ve zdrojích pitné vody) a Smlouvy o spolupráci mezi SZPI a ÚKZÚZ (výsledky kontrol uživatelů – používání povolených POR, dodržování ochranných lhůt po aplikaci POR, ošetřování rostlinných produktů pro potravinářské účely v návaznosti na výskyt ŠO).

Na základě podepsané dohody o spolupráci s Generálním ředitelstvím cel, ÚKZÚZ rovněž spolupracuje při kontrolách dovozu POR ze třetích zemí.

V případě porušení požadavků na uvádění POR na trh, skladování a používání POR je zpracován formou metodického pokynu pohotovostní plán, a to pro situace, kdy přípravek na ochranu rostlin představuje přímo nebo prostřednictvím životního prostředí závažné riziko pro člověka nebo zvířata, nebo rostliny, rostlinné produkty ošetřené přípravkem na ochranu rostlin v rozporu s povolením představují závažné riziko pro člověka nebo zvířata. Při zjištění závažných nedostatků postupuje inspektor podle pokynů, které jsou obsaženy v závazných metodických postupech a v souladu s právními předpisy.

i) Ekologická produkce a označování ekologických produktů;

MZe – odbor environmentální a ekologického zemědělství

Předmětem kontroly v ekologickém zemědělství je ověřit soulad s požadavky příslušných předpisů pro oblast ekologického zemědělství a bioproduktů a s příslušnými metodickými pokyny ministerstva.

Při kontrole inspektor kontrolní organizace především důsledně kontroluje všechny povinně vedené evidence, které se týkají jak rostlinné, tak živočišné výroby, dále kompletní účetní doklady a evidence zásob. Ověří platnost případných udělených výjimek z ekologické produkce. Fyzickou kontrolou v terénu zhodnotí pozemky, sklady a další budovy a zařízení náležící k podniku a všechna zvířata kontrolovaného podniku.

Pokud hospodářský subjekt provozuje v téže oblasti několik produkčních jednotek, musejí se jednotky, které produkují produkty konvenčního zemědělství, společně se skladovacími prostory pro vstupní produkty také podrobit minimálním kontrolním opatřením.

Komunikace mezi kontrolními organizacemi je popsána v metodickém pokynu č. 8/2016 – komunikace mezi kontrolními orgány, tvorba analýzy rizik, certifikační mechanismy.

Vstupní kontrola

Proběhne v podniku, který hodlá vstoupit do systému ekologické produkce nebo přechází k jiné kontrolní organizaci. Kontrolní organizace posoudí připravenost podniku ke vstupu do ekologické produkce, resp. posoudí podnik na základě principů analýzy rizik. Ze vstupní kontroly se vyhotovuje protokol, který je povinnou součástí žádosti o registraci osoby podnikající v EZ.

Řádná kontrola

Každý zaregistrovaný podnik v ekologickém zemědělství musí být v každém kalendářním roce podroben komplexní ohlášené fyzické kontrole. Každá kontrolní organizace má k tomuto účely

zavedené interní dokumenty a postupy, které jsou pravidelným předmětem auditu ČIA i MZe. MZe provádí pravidelný dohled nad činností kontrolních organizací (tzv. supervize).

Při řádné kontrole je zpravidla nárok na certifikaci (pozemky jsou ve 2. roce PO, nebo již v režimu EZ), proto kromě zápisu o provedené inspekci vyplňuje žádost o certifikaci produktů nebo výrobků. Pokud při inspekci nebylo zjištěno porušení podmínek EZ, je možné vystavit podniku příslušný certifikát v souladu s žádostí. Podnik poté může používat na svých certifikovaných biovýrobcích označení podle platné legislativy. Certifikát se vystavuje max. na dobu 15 měsíců.

Pokud byl zjištěn řádnou kontrolou nesoulad, záleží na druhu zjištěného nesouladu podle sankčního katalogu. Každá kontrolní organizace má stanoven svůj interní sankční katalog. Na základě zjištěného nesouladu je vystaven příslušný typ zprávy o hodnocení inspekce (upozornění o nesouladu, podmíněné odepření vydání certifikátu, odepření vydání certifikátu, návrh na zahájení řízení o přestupku na ministerstvo).

V případě nesouladu, který je odstranitelný, je možné vydat certifikát, a to po splnění nápravného opatření (podmíněné odepření vydání certifikátu). V případě, že je nesoulad neodstranitelný, není možné certifikát na konkrétní období vydat (odepření vydání certifikátu, návrh na zahájení správního řízení). O certifikaci nebo necertifikaci produkce musí být rozhodnuto nejpozději do 30 dnů ode dne provedené kontroly, to znamená, že do tohoto termínu musí být vydán certifikát, nebo musí být vydáno odepření vydání certifikátu, případně podmíněné odepření vydání certifikátu (samozřejmě pouze v případě, že vznikl nárok na certifikaci produkce).

Seznam porušení nebo nesrovnalostí, které mají vliv na odebrání, pozastavení nebo omezení certifikátu, je uveden v příslušném metodickém pokynu MZe.

V případě, že bylo odepráno vydání certifikátu, může podnik podat na příslušnou kontrolní organizaci námitky proti nevydání certifikátu, a to do 15 dnů ode dne doručení odepření vydání certifikátu. Námitky vyřizuje příslušná kontrolní organizace, kdy buď potvrdí důvody pro odepření certifikátu, nebo rozhodne o vydání certifikátu. Pokud námitkám není ze strany kontrolní organizace vyhověno, může podnik podat stížnost proti nevydání osvědčení na MZe, kdy MZe rozhodne o vydání či nevydání certifikátu s konečnou platností.

Tento postup se procesně řídí správním řádem.

Návrh na zahájení řízení o přestupku na MZe

V případě, že je zjištěn nesoulad, který naplňuje skutkovou podstatu přestupku podle § 33 a § 33a zákona 242/2000 Sb., zašle kontrolní subjekt na MZe návrh na zahájení řízení o přestupku. Součástí návrhu je vždy zápis o provedené inspekci, protokol o nesouladu a další důkazní materiály (fotodokumentace, výsledky rozboru vzorků apod.).

Specifikaci požadavků na zasílané informace v rámci podnětů na řízení, které kontrolní subjekty předkládají MZe společně s podnětem na řízení o přestupku, je uvedeno v příslušném metodickém pokynu.

Výpověď smlouvy o kontrole a certifikaci

V případě opakovaného nebo hrubého porušení pravidel pro ekologické zemědělství, v případě neplnění podmínek smlouvy o kontrole a certifikaci, v případě opakovaného neposkytnutí součinnosti nebo na vlastní žádost osoby podnikající v ekologickém zemědělství, je možné vypovědět smlouvu o kontrole a certifikaci, která je uzavřena mezi ní a kontrolním subjektem.

Ekologický podnik tímto není automaticky vyřazen z kontrolního systému EZ, ale může ve lhůtě do 30 dnů ode dne pozbytí platnosti smlouvy uzavřít smlouvu s jiným pověřeným kontrolním subjektem. Pokud podnik uzavře smlouvu s jiným kontrolním subjektem, probíhá

v této souvislosti informativní komunikace mezi kontrolními subjekty a předání základních dokumentů, jako je zejména kopie zprávy o hodnocení inspekce za poslední 2 roky a kopie vydaných certifikátů za poslední 2 roky.

Seznam dokumentů, které si kontrolní organizace předávají, je uveden v příslušném metodickém pokynu.

Prodloužení přechodného období (PO) resp. sestupnění pozemků z EZ do PO

Prodloužení PO resp. sestupnění z EZ je také druhem sankce. Používá se v případě, kdy byla kontrolou zjištěna kontaminace pozemků v PO nebo EZ látkami nepovolenými pro ekologickou produkci (pesticidy, průmyslová hnojiva, stimulanty růstu apod.). Tato sankce je obvykle provázána podáním podnětu na řízení o přestupku na MZe a nevydáním certifikátu na produkci.

Další druhy kontrol

- neohlášená (kontrola ekologického podnikatele vybraného na základě rizikové analýzy);
- následná (kontrola splnění uloženého nápravného opatření do stanoveného termínu);
- na podnět (např. na podnět MZe – zpravidla neohlášená).

Plán kontrol

Plánování termínů kontrol musí vycházet z několika hledisek:

Základní podmínky podle platné legislativy

Každý podnik musí být minimálně 1x ročně podroben řádné ohlášené kontrole. Pokud je v daném roce provedena vstupní kontrola, řádná již nemusí být v tom samém roce vykonána. Předmět řádné i vstupní kontroly je stejný - kontrola dodržování legislativních pravidel EZ. I podnik vstupující do systému EZ již musí plnit všechna legislativní pravidla.

Využití analýzy rizik

Při své kontrolní činnosti vychází kontrolní organizace důsledně z analýzy rizik, jejíž principy jsou popsány v příslušném metodickém pokynu ministerstva.

Zohlednění ročního a vegetačního období (období sklizně)

Plán kontrol zemědělských podniků je sestavován tak, aby respektoval skladbu produkovaných plodin a termíny jejich sklizní resp. způsob chovu hospodářských zvířat. Z hlediska welfare zvířat je třeba, aby kontroly hospodářství probíhaly v letním i zimním období (v průběhu několika let).

Plán kontrol na daný měsíc zasílá příslušná kontrolní organizace elektronickou poštou na MZe. Tento plán obsahuje označení podniků, které byly klasifikovány dle analýzy rizik s vyznačením stupně tohoto rizika.

Odběr vzorků, fotodokumentace

Metodika pro odběr, analýzu a následné vyhodnocení vzorků z ekologického zemědělství je uvedena v Metodickém pokynu č. 7/2016 – specifická pravidla pro odběr, analýzu a následné vyhodnocení vzorků z ekologického zemědělství.

Úřední kontroly prováděné MZe

Pracovníci Oddělení ekologického zemědělství (dále jen „Oddělení EZ“) postupují zásadně v souladu se zákonem č. 255/2012 Sb., o kontrole a zákonem č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství.

Oddělení EZ provádí tuto kontrolu v rámci pravidel ekologického zemědělství všude tam, kde standardní kontrolní mechanismy nejsou dostatečně účinné. Kontroly jsou vedeny obvykle z podnětu jiných kontrolních orgánů nebo organizací, případně na udání třetích osob. Pracovníci Oddělení EZ konají kontrolu zásadně nejméně ve dvou (jako kontrolní skupina) a to na základě písemného pověření ředitele Odboru environmentálního a ekologického zemědělství pro každou jednotlivou kontrolu.

Dohled nad činností kontrolních subjektů (supervize)

Supervize inspektorů kontrolních subjektů při kontrole ekologických podniků

Podmínky:

Supervizor – pracovník Oddělení EZ ministerstva kontroluje činnost inspektora kontrolní organizace osobně přímo při výkonu kontroly v ekologickém podniku ve smyslu zákona 242/2000 Sb. Supervizor, není-li to nezbytně nutné, nezasahuje do průběhu kontroly. Úkolem supervizora je sledovat, zda inspektor provede všechny kontrolní úkony v daném podniku a zda výstup z této kontroly (obvykle „Kontrolní zpráva“) odpovídá skutečnému stavu.

Každý inspektor by měl být podroben supervizi alespoň 2x v kalendářním roce, pokud nevzniknou objektivní skutečnosti, které tuto četnost naruší.

Níže uvedené informace jsou vodítkem pro supervizora a popisují nejčastější postup kontroly v ekologickém podniku s popisem úkonů, které by inspektor neměl vynechat resp., jakých chyb se inspektor může dopustit, jaká nejčastější pochybení lze na farmách nalézt a kterým by měl inspektor věnovat pozornost.

Rámcový model kontroly zemědělského podniku

Inspektor si před kontrolou prostuduje zprávu z minulé kontroly. Zkontroluje popis a plánec farmy, obhospodařované plochy v LPIS, stájový registr a výpis evidence zvířat.

Po ověření těchto základních údajů následuje kontrola skutečného stavu v terénu. Inspektor důsledně zkontroluje všechny pozemky s kulturou orná půda a trvalé kultury, i vzdálené a nedostupné. U všech pozemků s kulturou TTP – pastvina vždy zkontroluje úkryty před nepříznivým počasím, napájení, stav zvířat, stav krmišť a způsob obhospodařování porostu pod ohradníky (zda nejsou herbicidně ošetřeny). U pozemků s kulturou TTP- louka je možná namátková kontrola vybraných pozemků. Ve stájích přístup do výběhu, napájení a krmení, kvalitu podlahových ploch a celkové prostředí stájí (vzduch, světlo atp.). Zkontroluje ušní známky.

Inspektor dále kontroluje všechny budovy a zařízení náležející k ekofarmě, včetně skladovaných krmiv a dalších surovin.

Po návratu z terénu inspektor zkontroluje karty pozemků, pastevní deníky a produkci dusíku, evidenci hnojení, léčení, krmiv a čištění strojů a další požadované dokumenty. Zkontroluje účetnictví týkající se farmy a evidenci stížností třetích osob. Nakonec je řešena certifikace a případně vyplnění dotazník ÚZEI.

Obdobným způsobem postupuje inspektor při kontrole „čistého distributora, výrobce nebo dovozce/vývozce“. Zde se inspektor soustředí zejména na kontrolu všech dokladů, zejména účetních, které mapují historii bioproduktu, jeho složení atp. Dále přítomnost a platnost všech potřebných certifikátů bio. U výrobců se inspektor fyzicky přesvědčí o správné technologii výroby, zejména o správném oddělování výroby bio a konvenčních výrobků v případě, že podnik vyrábí obojí.

Inspektor by měl zejména:

- při kontrole neodbíhat od tématu;
- je-li třeba, poradit, ale názor nevnucovat;
- při podezření porušení zákona (č. 246/1992 Sb, na ochranu zvířat proti týrání a č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči apod.) okamžitě informovat MZe vč. pořízení vhodných důkazů. Možno z místa volat Krajskou veterinární správu.

Nejčastější chyby inspektorů:

- snaha přehlédnout drobná pochybení (konvenční oves ve žlabu, zamčená kůlna, šrotovačka „pro slepice“ atd.);
- snaha přehlédnout závažná pochybení (postřik Roundupem, plechovky od zakázaných látek ve skladu atp.);

- lenost (není aktivní při šetření nejasností, nejde na vzdálené pozemky, pořízení nedostatečně průkazných důkazů).

Nejčastější pochybení na ekofarmách:

a) drobné:

- nedostatečně vedené evidence;
- nepožádáno o výjimku na osivo;
- absence ušních známek (ojedinělá);
- nepořádek v místech, kam chodí zvířata;

b) střední:

- použité konvenční osivo bez průkazu původu v malém množství;
- málo nebo špatná podestýlka;
- špatný stav budov nebo výběhů pro zvířata;
- lehce zanedbaná zvířata (paznehty, čistota);
- špatný přístup k vodě, znečištěná voda;
- zásah na zvířeti bez výjimky, která by ale jinak byla udělena;
- nákup zvířat bez výjimky, která by jinak udělena nebyla;
- zvýšené zaplevelení pozemků;
- špatná etiketa označující bioprodukt;

c) závažné:

- velmi špatný stav porostu, velké zaplevelení, nestřídání plodin;
- chybí napájení zvířat nebo je zcela nevyhovující;
- chybí podestýlka nebo je nevhodná;
- chybí výběh, přístup k objemným krmivům;
- velmi zanedbaná zvířata;
- použití nepovolených krmiv (Lizy, granule – zejména u koní);
- použití mořených osiv;
- souběžná produkce;
- neoddělené pozemky;
- zásahy na zvířatech, které by nebyly povoleny;

d) velmi závažné:

- týrání zvířat;
- prodej falešných biovýrobků;
- ošetření nepovolenými přípravky.

Výstupy ze supervize

Výstupem ze supervize je Protokol o výsledku supervize inspektora EZ. Tento protokol je, po schválení vedoucím oddělení EZ zaslán vedení dané kontrolní organizace.

Supervize v ústředí kontrolních subjektů

Podmínky

Supervizor – pracovník Oddělení EZ ministerstva kontroluje alespoň 1x v kalendářním roce ústředí každé kontrolní organizace v souladu s § 28, § 29 a § 30 zákona č. 242/2000 S., a podle nařízení (ES) č. 834/2007, o ekologické produkci a označování ekologických produktů, zda kontrolní organizace dodržuje všechny závazné postupy. Supervizor postupuje podle níže uvedených kontrolních bodů.

Kontrolní body:

a) Organizační a personální změny v kontrolní organizaci v daném roce

- aktuální personální složení kontrolní organizace;
- porovnání s předchozím rokem;

- v případě nových inspektorů ověřit, zda mají tito pracovníci dostatečné vzdělání a odbornou praxi.
- b) Kontrola zápisů ze správní a dozorčí rady kontrolní organizace
 - termíny konání správní a dozorčí rady;
 - personální složení, změny ve složení členů správní a dozorčí rady;
 - kontrola plnění stanovených úkolů v zápisu.
- c) Provedené audity ČIA v daném roce
 - projít zápisy z provedených auditů ČIA v daném roce;
 - popsat hlavní kontrolované oblasti
 - popsat kontrolní zjištění ČIA a vyhodnotit provedenou nápravu zjištěných neshod.
- d) Provedené interní audity v daném roce
 - projít zápisy z provedených interních auditů kontrolní organizace;
 - popsat hlavní kontrolované oblasti;
 - popsat kontrolní zjištění v rámci interního auditu a vyhodnotit provedenou nápravu zjištěných neshod.
- e) Zhodnocení supervizí inspektorů kontrolní organizace v daném roce
 - supervizor popíše počet provedených supervizí inspektorů v daném roce a jejich průběh;
 - v případě zjištěných nedostatků práce inspektora v terénu bude stanoven postup a termíny pro jejich odstranění.
- f) Rozvrh kontrol v průběhu roku, plány inspekcí, vlastní riziková analýza
 - vyhodnotit rozvržení kontrol v průběhu daného roku s ohledem na produkční zaměření podniku (předmět činnosti, pěstovaná kultura, chovaný druh zvířat apod.);
 - zhodnotit, zda jsou plány inspekcí zasílány na MZe úplné a v dostatečném časovém předstihu;
 - ověřit, zda je zpracována analýza rizik, vyhodnotit účelnost rizikové analýzy, především ve smyslu kritérií výběru rizikových podniků ke zvýšené kontrolní činnosti
 - v případě potřeby stanovit konkrétní opatření a termíny za účelem nápravy nevyhovujícího stavu.
- g) Kontrola vybraných složek podniků
 - náhodně vybrat minimálně 3 složky podniků, z toho minimálně 2 se zjištěnou neshodou v daném roce;
 - zhodnotit všechny dokumenty v dané složce a ověřit vhodnost provedených administrativních, kontrolních a certifikačních postupů;
 - v případě zjištěných nedostatků stanovit konkrétní opatření a termíny pro sjednání nápravy.
- h) Odběry vzorků
 - ověřit, zda existuje metodika (strategie) pro odběr vzorků;
 - zhodnotit počet odebraných vzorků (zda je dosaženo min. 5% z celkového počtu kontrolovaných subjektů) a výsledky rozborů.
- i) Námitky
 - zhodnotit počet podaných námitek, důvod podání a způsob vyřízení námitek.
- j) Ostatní (podle článku 92e)
 - ověřit, zda probíhá výměna informací s ostatními kontrolními organizacemi a zhodnotit výměnu informací s ministerstvem;
 - ověřit, zda proběhly všechny vstupní, řádné i následné kontroly kontrolovaných subjektů;
 - zhodnotit postupy kontrolní organizace v případě zjištěných porušení pravidel EZ a další navazující kroky;

- ověřit, zda jsou dodržovány požadavky na ochranu osobních údajů kontrolovaných subjektů.

k) Závěr

- popsat celkový dojem ze supervize kontrolní organizace, hlavní zjištění (pozitivní i negativní), popsat přístup kontrolní organizace při supervizi;
- v případě zjištěných nedostatků tyto podrobně popsat a stanovit termíny pro jejich odstranění.

Výstupy ze supervize

Výstupem ze supervize je Protokol o výsledku supervize provedené v ústředí kontrolní organizace. Tento protokol je, po schválení vedoucím Oddělení EZ zaslán vedení dané kontrolní organizace.

SZPI

Kontroly SZPI cílí především na ověření dodržování výjimky pro registraci maloobchodních prodejců

v kontrolním systému ekologického zemědělství, respektive ověření oprávněnosti vynětí z tohoto systému. Další kontroly probíhají v rámci kompetencí SZPI ve všech fázích produkce a dále na základě podnětů a žádostí ze strany Ministerstva zemědělství.

SVS

V rámci běžného dozoru jsou některé kontroly výroby potravin živočišného původu zaměřeny na dodržování podmínek pro označení eko-bio. V případě zjištěného nesouladu je takové zjištění předáno na MZe.

j) Používání a označování chráněných označení původu, chráněných zeměpisných označení a zaručených tradičních specialit;

ÚPV

Úřad průmyslového vlastnictví je ústředním orgánem státní správy na ochranu průmyslového vlastnictví České republiky. Sídlem Úřadu je Praha. V čele Úřadu je předseda, kterého jmenuje a odvolává vláda. ÚPV mj. rozhoduje o poskytování ochrany na vynálezy, průmyslové vzory, užité vzory, topografie polovodičových výrobků, ochranné známky a označení původu/zeměpisná označení výrobků. Převážnou část správního řízení v oblasti označení původu/zeměpisných označení provádí odbor ochranných známek. Vybraná sporná řízení (návrhy na zrušení označení původu/zeměpisných označení) vede samostatné oddělení sporných řízení. O odvolání (rozkladu) podaném proti rozhodnutí ve věci označení původu/zeměpisného označení rozhoduje předseda ÚPV.

Odpovědným orgánem pro zabezpečení povinností vztahujících se k zápisu CHOP, CHZO vyplývajících z nařízení (EU) č. 1151/2012 o režimech jakosti zemědělských produktů a potravin pro zemědělské produkty a potraviny, z nařízení (EU) č. 1308/2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty pro víno, z nařízení (EU) 2019/787 o definici, popisu, obchodní úpravě a označování lihovin, používání názvů lihovin v obchodní úpravě a při označování jiných potravin, ochraně zeměpisných označení lihovin, používání lihu a destilátů zemědělského původu při výrobě alkoholických nápojů pro lihoviny a z nařízení (EU) č. 251/2014 o definici, popisu, obchodní úpravě, označování a ochraně zeměpisných označení aromatizovaných vinných pro aromatizované vinné výrobky, je také ÚPV.

Tento úřad je též národním zástupcem pro elektronický systém e-Ambrosia, který byl v EU ustaven pro řízení o žádostech o zápis, změnu specifikace a zrušení CHOP a CHOZ v Evropské unii.

Kompetence SZPI, SVS a ÚKZÚZ ke kontrolám potravin je obecně stanovena v zákoně o potravinách. Kompetence ke kontrole specifikace (v rozsahu své působnosti) pro režimy jakosti zemědělských produktů a potravin (CHOP a CHZO) je stanovena v § 10 odst. 1 zákona č. 452/2001 Sb., o ochraně označení původu a zeměpisných označení. Jedná se zejména o kontrolu souladu výroby produktů nesoucích název, jež je zapsán v příslušném registru jako chráněné označení původu či chráněné zeměpisné označení nebo název, o němž je vedeno řízení k jeho zápisu s danou specifikací.

Uvedené kontrolní orgány vydávají závazné nálezy důležité pro řízení o zápisu, změně specifikace a zrušení CHOP a CHZO (§ 19 odst. 2 citovaného zákona).

MZe

MZe v oblasti CHOP, CHZO a ZTS úzce spolupracuje se žadateli (výrobci, zpracovateli a obchodníky), stejně tak jako s příslušnými pracovníky Úřadu průmyslového vlastnictví (kam směřuje vždy žádost o zápis CHOP/CHZO před jejím zasláním Evropské komisi) a pracovníky kontrolních orgánů (SVS, SZPI, ÚKZÚZ). Pokud jde o ZTS, tento právní nástroj umožňuje producentům zhodnotit jejich produkty a přitom zaručuje ochranu spotřebitele proti nekalým praktikám a zároveň zaručuje poctivost obchodních transakcí. Hlavní výhodou, která ze zápisu podle nařízení vyplývá, je identifikace produktu za použití zapsaného názvu spolu se zmínkou „zaručená tradiční specialita“ a logem Evropské unie. MZe je kontaktním místem pro příjem žádostí, administrace a komunikace s EK ve věci zápisu ZTS podle výše uvedeného nařízení, spolupracuje s nevládními organizacemi a výrobci na zajištění práv k údajům o specifickosti výše uvedeného nařízení a na obraně těchto práv a zastupuje ČR ve Výboru pro politiku jakosti zemědělských produktů.

SZPI

Kontroly CHOP, CHZO a ZTS

SZPI provádí kontroly chráněných označení původu, chráněných zeměpisných označení a zaručených tradičních specialit podle interní organizační směrnice, v níž jsou zapracovány všechny odpovídající právní předpisy EU i předpisy národní.

SZPI má vnitřním předpisem stanovenou pravidelnou kontrolu potravin používajících označení „chráněné označení původu (CHOP)“, „chráněné zeměpisné označení (CHZO)“ nebo „zaručená tradiční specialita (ZTS)“, jejichž výroba spadá pod kontrolu SZPI.

V tržní síti může SZPI kontrolovat potraviny ne živočišného i živočišného původu označené CHZO/CHOP/ZTS. U potravin živočišného původu vyrobené v ČR je o nevyhovujících zjištěních informována SVS, která situaci řeší u výrobce. U potravin původem z jiných členských států jsou nevyhovující zjištění z trhu předávána kontrolním orgánům uvedených u příslušných specifikací v databázi DOOR.

U výrobců z ČR je hodnoceno dodržování specifikace výrobků tj. technologický postup včetně použitých surovin, na místě mohou být hodnoceny senzorické vlastnosti potravin nebo odebírány vzorky do laboratoře.

Kontrolu CHOP, CHZO a ZTS u komodit, které nespádají do kompetence SZPI, provádí jiné kontrolní orgány, konkrétně SVS a ÚKZÚZ.

Krajské veterinární správy provádějí ověření souladu se specifikací před a během uvádění na trh potravin živočišného původu s označením CHZO, CHOP a ZTS a kontroly příslušných výrobků vyrobených v jiných členských státech Evropské Unie, nesoucí chráněné označení. Účelem těchto kontrol je, aby výrobky označené jako ZTS, CHZO či CHOP, splňovaly podmínky stanovené ve specifikaci a spotřebitel tak obdržel výrobek garantované kvality. V případě zjištění nedostatků jsou KVS oprávněny ukládat závazné pokyny a zvláštní opatření pro odstranění nedostatků a vykonat následnou kontrolu splnění těchto pokynů či opatření, pozastavit nebo odebrat schválení, uložit mimořádná veterinární opatření, popřípadě uložit sankci při nesplnění uloženého opatření.

Výsledky kontrol CHOP, CHZO a ZTS, které dozorové orgány uskuteční v předchozím roce, jsou součástí Výroční zprávy SZPI a jsou rovněž zahrnuty ve Výroční zprávě z úředních kontrol ČR.

Pokud se týká CHOP a CHZO, práva a povinnosti žadatelů jsou, vedle zákona č. 452/2001 Sb., upraveny i v dalších obecně závazných právních předpisech (např. Usnesení č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod, zákon č. 500/2004 Sb., atd.).

Výše paušální částky nákladů na ověření souladu se specifikacemi je stanovena jednotně ve vyhlášce č. 227/2008 Sb., kterou se stanoví výše paušální částky nákladů dodatečné kontroly, nákladů vynaložených na ověření souladu se specifikacemi a nákladů vzniklých příslušným orgánům v souvislosti se vstupem nebo dovozem potravin a surovin ze třetích zemí (vyhláška o paušálních nákladech) a činí 500 Kč na jednoho inspektora za každou započatou hodinu výkonu činnosti.

SVS provádí schvalování a kontroly souladu se specifikací u ZTS a potravin s CHZO nebo CHOP podle vnitřních metodických informací vydaných SVS, které jsou vypracovány v souladu s nařízením (EU) č. 1151/2012 o režimech jakosti zemědělských produktů a potravin, zákonem č. 452/2001 Sb., o ochraně označení původu zeměpisných označení a dalších platných předpisů Evropské Unie a národní legislativy.

Pokud kontrolní činnost vyžaduje spolupráci s ÚPV (kontrola specifikace pro CHZO/CHOP před jejím zápisem nebo při změně, stanovisko ÚPV při podezření na zneužití chráněného označení, apod.), jsou tyto případy řešeny jednotlivě bez uzavření dohody o spolupráci. Dozorové orgány spolupracují s Úřadem průmyslového vlastnictví při kontrole dodržování práv duševního vlastnictví a to zejména při kontrole chráněných zeměpisných označení a chráněných označení původu, mezi které patří označení jako např. „České pivo“, „Hořické trubičky“, „Štramberské uši“ nebo „Třeboňský kapr“.

SVS spolupracuje s MZe a ÚPV při schvalování a kontrole specifikace pro ZTS, CHOP a CHZO.

Kontroly jsou plánovány na základě analýzy rizik, která mimo jiné zahrnuje historii dosud provedených kontrol, chování provozovatelů, aktuální poznatky z terénu, obdržené podněty, stížnosti a další. Minimální frekvence kontrol je stanovena tak, aby každý provozovatel vyrábějící potraviny CHOP, CHZO nebo ZTS byl zkontrolován příslušným orgánem alespoň jedenkrát ročně. V odůvodněných případech (výsledky předešlých kontrol, kontrola plnění uložených opatření, podané podněty a stížnosti) lze přistoupit ke zvýšení minimální frekvence kontrol.

3.2. Dodržování provozních kritérií

Nezaujatost, kvalita, jednotnost úředních kontrol a vyloučení střetu zájmů u zaměstnanců provádějících úřední kontroly

Zákon č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád) stanovuje obecný rámec pravidel k provádění kontrol a vztah k zákonu č. 500/2004 Sb., (ohledně podmínek a požadavků na postupy řízení související s kontrolami). Zákon upravuje postup kontrolních orgánů vykonávajících působnost v oblasti veřejné správy při kontrole. Kontrolní orgán při kontrole zjišťuje, jak kontrolovaná osoba plní povinnosti, které jí vyplývají z jiných právních předpisů nebo které jí byly uloženy na základě těchto předpisů.

- kontrolní činnost vykonávají pracovníci kontrolních orgánů na základě pověření ke kontrole (písemné pověření k jednotlivé kontrole nebo průkaz, stanoví-li tak jiný právní předpis) – dále jen „kontrolující“;
- kontrolovaná osoba může namítat podjatost kontrolujících;
- kontrolující jsou oprávněni vstupovat na pozemky, do staveb a jiných prostor (které vlastní nebo užívá kontrolovaná osoba anebo jinak přímo souvisí s výkonem a předmětem kontroly, je-li to nezbytné; vstup do obydlí pouze v případě, že je využíváno k podnikání nebo provozování hospodářské činnosti, nebo za účelem odstranění takových pochybností), požadovat prokázání totožnosti kontrolované osoby a osob přítomných v místě kontroly, provádět kontrolní úkony, požadovat poskytnutí podkladů, pořizovat záznamy, používat technické prostředky kontrolované osoby a vyžadovat součinnost);
- kontrolující jsou povinni zjistit stav věci a doložit ho, šetřit práva a oprávněné zájmy kontrolované, povinné i třetí osoby, předložit doklady o pověření, vydat potvrzení o zajištění dokladů, umožnit účast na kontrolních úkonech, vyhotovit protokol o kontrole a doručit kontrolované osobě;
- povinnost mlčenlivosti a nezneužití informací platí pro kontrolujícího i přizvanou osobu;
- oprava nesprávností a došetření věci (zaznamenávají se do dodatku k protokolu a doručují kontrolované osobě);
- zvláštní ustanovení o nahlížení do spisu (vyloučeny dokumenty nebo jejich části, z nichž lze zjistit totožnost osoby, která podala podnět ke kontrole);
- náklady kontroly (nese kontrolní orgán i kontrolovaná či povinná osoba);
- převzetí výkonu kontroly nadřízeným správním orgánem (v odůvodněných případech);
- spolupráce kontrolních orgánů (koordinace, poskytování údajů, informací a podkladů při zachování mlčenlivosti);
- zveřejňování informací o kontrolách (obecné informace povinně 1x ročně);
- plánování kontrol (nebrání-li tomu povaha nebo účel kontrol - zpracovat plán, koordinovat obsah s jinými kontrolními orgány, je-li to v zájmu ochrany práv kontrolovaných osob a nebrání-li to účelu kontrol).

Vyloučení střetu zájmů u zaměstnanců provádějících úřední kontroly vyplývá také ze **zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě** mj.

Státní zaměstnanec je povinen:

- vykonávat službu nestranně, v mezích svého oprávnění a zdržet se při výkonu služby všeho, co by mohlo ohrozit důvěru v jeho nestrannost;
- při výkonu služby dodržovat právní předpisy vztahující se k jejímu výkonu, služební předpisy a příkazy k výkonu služby;
- plnit služební úkoly osobně, řádně a včas;
- prohlubovat si vzdělání podle pokynů služebního orgánu;
- dodržovat služební kázeň;

- poskytovat informace o činnosti služebního úřadu podle zákona o svobodném přístupu k informacím, jestliže to patří k jeho služebním úkolům;
- zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, o nichž se dověděl při výkonu služby, a které v zájmu služebního úřadu nelze sdělovat jiným osobám; to neplatí, pokud byl této povinnosti zproštěn; povinnost zachovávat mlčenlivost, která státnímu zaměstnanci vyplývá z jiného zákona, není dotčena;
- zdržet se jednání, které by mohlo vést ke střetu veřejného zájmu se zájmy osobními, zejména nezneužívat informací nabytých v souvislosti s výkonem služby ve prospěch vlastní nebo jiného, jakož i nezneužívat postavení státního zaměstnance;
- v souvislosti s výkonem služby nepřijímat dary nebo jiné výhody v hodnotě přesahující částku 300 Kč, s výjimkou darů nebo výhod poskytovaných služebním orgánem;
- oznámit služebnímu orgánu, že je proti němu zahájeno trestní stíhání a v jaké věci;
- zastupovat představeného nebo státního zaměstnance na služebním místě zařazeném ve vyšší platové třídě;
- vykonávat službu ve výběrové komisi, zkušební komisi, při smírčím řízení, v kárné komisi a v dalších orgánech zřizovaných služebním orgánem podle služebního předpisu;
- zachovávat pravidla slušnosti vůči představeným, ostatním státním zaměstnancům a zaměstnancům ve správním úřadu a při úředním jednání;
- plně využívat služební dobu k výkonu služby;
- řádně hospodařit s prostředky svěřenými mu služebním úřadem a střežit a ochraňovat majetek, který mu byl svěřen, před poškozením, ztrátou, zničením a zneužitím;
- při výkonu služby z jiného místa vykonávat službu pouze na místě sjednaném v dohodě o výkonu služby z jiného místa a dodržovat podmínky sjednané v této dohodě;
- při úředním ústním nebo písemném jednání s fyzickými osobami nebo právníckými osobami sdělit své jméno, popřípadě jména, a příjmení, služební označení a název organizačního útvaru služebního úřadu, v němž je zařazen;
- vykonávat službu při odvracení živelní pohromy nebo jiného hrozícího nebezpečí anebo se podílet na zmírnění jejich bezprostředních následků;
- dodržovat pravidla etiky státního zaměstnance vydaná služebním předpisem;
- dodržovat určité stanovené povinnosti, i když nevykonává službu;
- zachovávat mlčenlivost o služebních věcech, zprostit ho této povinnosti může služební orgán; vedoucího služebního úřadu může této povinnosti zprostit vedoucí nadřízeného služebního úřadu, nemá-li služební úřad nadřízený služební úřad, může vedoucího služebního úřadu zprostit povinnosti zachovávat mlčenlivost náměstek pro státní službu.

Práva státních zaměstnanců:

Státní zaměstnanci, kteří vykonávají službu v mezích oprávnění stanovených jinými právními předpisy, tímto zákonem a služebními předpisy, mají právo, aby jim služební úřad, v němž vykonávají službu, poskytoval podporu při výkonu služby.

Státní zaměstnanec má zejména právo:

- na vytvoření podmínek pro řádný výkon služby;
- na to, aby mu byla ve služebním úřadu k dispozici odborná literatura vztahující se k jím vykonávanému oboru služby;
- na veřejné užívání služebního označení státního zaměstnance včetně služebního označení představeného nebo služebního orgánu;
- na prohlubování vzdělání;
- odmítnout vyřizovat služební úkoly, které nepatří do oboru služby, v němž vykonává službu; to neplatí, spadá-li služební úkol do působnosti organizačního útvaru, v němž je zařazeno jeho služební místo;

- odmítnout splnit služební úkol, který má podle jiného právního předpisu, služební předpisu nebo příkazu splnit osobně představený; to neplatí v případě zastupování;
- podat ve věcech výkonu služby a služebních vztahů stížnost;
- domáhat se zákonným způsobem svých práv vyplývajících ze služebního poměru.

Představený nesmí po dobu trvání služebního poměru vykonávat žádnou funkci v politické straně nebo v politickém hnutí. Představenému nepřísluší vykonávat právo na stávku.

Prohlubováním vzdělání je vstupní vzdělávání, průběžné vzdělávání, vzdělávání představených a jazykové vzdělávání. Prohlubování vzdělání státního zaměstnance se zaměřuje na jeho další odborný růst v jím vykonávaném oboru služby včetně zdokonalování nebo získávání jazykových znalostí. Rozsah prohlubování vzdělání státního zaměstnance určuje služební orgán, přitom vychází zejména z výsledku služebního hodnocení státního zaměstnance a z návrhů jeho představeného. Služební úřad kontroluje průběh a výsledky zvyšování vzdělání státního zaměstnance.

O služebním poměru státního zaměstnance se vede osobní spis, který smí obsahovat jen písemnosti nezbytné pro služební poměr a hodnocení státního zaměstnance.

Do *osobního spisu* mají právo nahlížet služební orgán, jakož i představení, kteří jsou státnímu zaměstnanci nadřízeni. Právo nahlížet do osobního spisu, jakož i právo na pořizování opisů osobního spisu má Ministerstvo vnitra, orgán inspekce práce, Úřad pro ochranu osobních údajů, soud, státní zástupce, policejní orgán, Národní bezpečnostní úřad a zpravodajská služba. Státní zaměstnanec a bývalý státní zaměstnanec mají právo nahlížet do svého osobního spisu, činit si z něj výpisy a na náklady služebního úřadu z něho požadovat opisy listin.

Rozhodnutí o uložení *kárného opatření* se po zahlázení kárného opatření uchová odděleně od osobního spisu; to neplatí v případě propuštění ze služebního poměru.

Služební úřad, v němž státní zaměstnanec vykonává službu, vystaví státnímu zaměstnanci *služební průkaz*. Služební průkaz osvědčuje, že jeho držitel je státním zaměstnancem.

Státní zaměstnanec podléhá *služebnímu hodnocení*. Služební hodnocení státního zaměstnance zahrnuje hodnocení znalostí, dovedností a výkonu služby z hlediska správnosti, rychlosti a samostatnosti v souladu se stanovenými individuálními cíli. Služební hodnocení státního zaměstnance provede bezprostředně nadřízený představený v součinnosti se služebním orgánem, není-li dále stanoveno jinak.

S ohledem na střet zájmů je v zákoně č. 500/2004 Sb., **správní řád**, stanoveno: „Každá osoba bezprostředně se podílející na výkonu pravomoci správního orgánu (dále jen „úřední osoba“), o níž lze důvodně předpokládat, že má s ohledem na svůj poměr k věci, k účastníkům řízení nebo jejich zástupcům takový zájem na výsledku řízení, pro nějž lze pochybovat o její nepodjatosti, je vyloučena ze všech úkonů v řízení, při jejichž provádění by mohla výsledek řízení ovlivnit. Účastník řízení může namítat podjatost úřední osoby, jakmile se o ní dozví.“

Zákon č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů upravuje povinnost veřejných funkcionářů vykonávat svoji funkci tak, aby nedocházelo ke střetu mezi jejich osobními zájmy a zájmy, které jsou povinni z titulu své funkce prosazovat nebo hájit, dále jejich povinnost oznamovat skutečnosti, které umožňují veřejnou kontrolu jejich činností konaných vedle výkonu funkce veřejného funkcionáře, veřejnou kontrolu majetku nabytého za dobu výkonu funkce a dalších příjmů, darů nebo jiného prospěchu, získaných za dobu výkonu funkce, popřípadě závazků, které veřejný funkcionář má, a dále rovněž omezení některých činností veřejných funkcionářů a neslučitelnost výkonu funkce veřejného funkcionáře s jinými funkcemi, a také odpovědnost veřejných funkcionářů za porušení povinností stanovených tímto zákonem, včetně sankcí, které lze veřejnému funkcionáři za porušení těchto povinností uložit.

Veřejný funkcionář je povinen zdržet se každého jednání, při kterém mohou jeho osobní zájmy ovlivnit výkon jeho funkce. Osobním zájmem se pro účely tohoto zákona rozumí takový zájem, který přináší veřejnému funkcionáři, osobě blízké veřejného funkcionáře, právnické osobě ovládané veřejným funkcionářem nebo osobou blízkou veřejného funkcionáře zvýšení majetku, majetkového nebo jiného prospěchu, zamezení vzniku případného snížení majetkového nebo jiného prospěchu nebo jinou výhodu; to neplatí, jde-li jinak o prospěch nebo zájem obecně zřejmý ve vztahu k neomezenému okruhu adresátů.

Dojde-li ke střetu řádného výkonu funkce ve veřejném zájmu se zájmem osobním, nesmí veřejný funkcionář upřednostňovat svůj osobní zájem před zájmy, které je jako veřejný funkcionář povinen prosazovat a hájit.

Veřejný funkcionář nesmí ohrozit veřejný zájem tím, že:

- a) využije svého postavení, pravomoci nebo informací získaných při výkonu své funkce k získání majetkového nebo jiného prospěchu nebo výhody pro sebe nebo jinou osobu,
- b) se bude odvolávat na svou funkci v záležitostech, které souvisejí s jeho osobními zájmy, zejména s jeho povoláním, zaměstnáním nebo podnikáním, nebo
- c) dá za úplatu nebo jinou výhodu ke komerčním reklamním účelům svolení k uvedení svého jména, popřípadě jmen a příjmení nebo svolení ke svému vyobrazení ve spojení s vykonávanou funkcí.

Odpovídající laboratorní kapacity, odpovídající zařízení a vybavení pro účinné a efektivní provádění úředních kontrol jsou zakotveny

- pro oblast veřejného stravování a předmětů a materiálů určených pro styk s potravinami v zákoně č. 258/2000 Sb.;
- pro oblast potravin zejména rostlinného původu v § 3 zákona č. 146/2002 Sb., o Státní zemědělské a potravinářské inspekci a čl. 7 nařízení (ES) č. 1148/2001 o kontrolách dodržování obchodních norem pro čerstvé ovoce a zeleninu;
- pro oblast veterinární péče v zákoně č. 166/1999 Sb., o veterinární péči - § 50 odst. 1, § 51a, 51b, a § 52 odst. 3), nařízení (EU) 2017/625 a jeho prováděcích předpisů;
- pro oblast veterinárních léčiv § 16 odst. 3 písm. g), § 43 odst. 1 písm. a) zákona č. 378/2007 Sb., o léčivech;
- pro oblast krmiv v zákonu č. 91/1996 Sb., o krmivech a zákonu č. 147/2002 Sb., o Ústředním kontrolním a zkušebním ústavu zemědělském;
- pro oblast chráněných označení v § 3 zákona č. 146/2002 Sb., a v § 10 zákona č. 452/2001 Sb., o ochraně označení původu a zeměpisných označení;
- pro oblast ekologického zemědělství v čl. 27, odst. 5, písm. b) nařízení (ES) č. 834/2007 o ekologické produkci a označování ekologických produktů a v čl. 5, odst. 1, písm. d) nařízení (EU) 2017/625;
- pro oblast GMO v čl. 37 nařízení (EU) 2017/625;
- pro oblast přípravků na ochranu rostlin v § 43 zákona č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a čl. 5 odst. 1 písm. d) nařízení (EU) 2017/625;
- kompetence k dovozním fyto-sanitárním kontrolám rostlin a rostlinných produktů vychází z nařízení (EU) 2017/625, opatření ve fyto-sanitární oblasti směřují obecně k ochraně lidského zdraví a životního prostředí, upřesnění týkající se dovozní fyto-sanitární oblasti jsou uvedeny v §§ 21-26 zákona č. 326/2004 Sb.;
- pro oblast škodlivých organismů v § 8 zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole.

Dostatečný počet vhodně kvalifikovaných a zkušených zaměstnanců provádějících úřední kontroly

- pro oblast veřejného stravování a předmětů a materiálů určených pro styk s potravinami - zákon č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu

nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nelékařských zdravotnických povoláních);

- pro oblast potravin zejména rostlinného původu v § 3 zákona č. 146/2002 Sb.;
- pro oblast veterinární péče v § 59 zákona č. 166/1999 Sb.;
- pro oblast veterinárních léčiv § 20 - 22 zákona č. 378/2007 Sb.;
- pro oblast krmiv § 16, ods. 7, zákona č. 91/1996 Sb.;
- pro oblast ekologického zemědělství § 29 zákona č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství, čl. 27, odst. 5, písm. b) nařízení (ES) č. 834/2007 o ekologické produkci a označování ekologických produktů a čl. 5, odst. 1, písm. e) nařízení (EU) 2017/625;
- pro oblast chráněných označení v § 3 zákona č. 146/2002 Sb., a v § 10 zákona č. 452/2001 Sb.;
- pro oblast přípravků na ochranu rostlin podle § 82 zákona č. 326/2004 Sb., a čl. 5 odst. 1 písm. e) nařízení (EU) 2017/625;
- pro oblast dovozních fytosanitárních kontrol ÚKZÚZ - kompetence k fytosanitárním kontrolám rostlin a rostlinných produktů vychází z nařízení (EU) 2017/625, a § 82 zákona č. 326/2004 Sb.;
- pro oblast škodlivých organismů v § 82 zákona č. 326/2004 Sb.

Odpovídající pravomoci k provádění úředních kontrol a k přijímání opatření

Kompetence příslušných orgánů ke kontrole dodržování povinností stanovených pro oblast potravin jsou uvedeny v zákoně č. 110/1997 Sb., (§ 16). Obecné ustanovení o oprávnění ukládat opatření k odstranění nebo prevenci nedostatků zjištěných kontrolou je uvedeno v zákoně č. 255/2012 Sb., (§ 9). Kontrola výkonu státní správy – kontrolující je oprávněn ukládat opatření k odstranění nebo prevenci zjištěných nedostatků a uložená opatření uvede do protokolu) a dále:

- pro oblast veřejného stravování a předmětů a materiálů určených pro styk s potravinami v zákoně č. 258/2000 Sb.;
- pro oblast potravin zejména rostlinného původu v § 3 a 5 zákona č. 146/2002 Sb.;
- pro oblast veterinární péče v zákoně č. 166/1999 Sb., v zákoně č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, v zákoně č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a zákoně č. 378/2007 Sb., o léčivech, včetně jeho některých prováděcích předpisů;
- pro oblast veterinárních léčiv § 101 zákona č. 378/2007 Sb.;
- pro oblast krmiv § 7 zákona č. 147/2002 Sb.;
- pro oblast ekologického zemědělství § 28 zákona č. 242/2000 Sb.;
- pro oblast chráněných označení v § 3 zákona č. 146/2002 Sb., a v § 10 zákona č. 452/2001 Sb.;
- pro oblast GMO v § 2, odst. 2 zákona č. 147/2002 Sb., a v § 33, odst. 1 zákona č. 78/2004 Sb., o nakládání s geneticky modifikovanými organismy a genetickými produkty
- pro oblast přípravků na ochranu rostlin v § 2 odst. 1 písm. h), odst. 3, 5 zákona č. 147/2002 Sb., a § 72 odst. 1, 6, 7 zákona č. 326/2004 Sb.;
- pro oblast dovozních fytosanitárních kontrol ÚKZÚZ - kompetence k fytosanitárním kontrolám rostlin a rostlinných produktů vychází z nařízení (EU) 2017/625;
- pro oblast škodlivých organismů v § 7 zákona č. 255/2012 Sb., a v § 7 zákona č. 147/2002 Sb.

Pokuty - sankce

Pokuty – sankce jsou ukládány ve správním řízení, které je vedeno podle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád a zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.

Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 500/2004 Sb.“), upravuje postup orgánů moci výkonné, orgánů územních samosprávních celků a jiných orgánů, právnických a fyzických osob, pokud vykonávají působnost v oblasti veřejné správy (dále jen "správní orgán"). Tento zákon nebo jeho jednotlivá ustanovení se použijí, nestanoví-li zvláštní zákon jiný postup.

Základní zásady pro správní orgány:

- postupovat v souladu se zákony a ostatními právními předpisy a mezinárodními smlouvami;
- uplatňovat pravomoc pouze k těm účelům a v takovém rozsahu, jakým byla zákonem svěřena,
- šetřit práva nabytá v dobré víře, jakož i oprávněné zájmy osob;
- dbát, aby přijaté řešení bylo v souladu s veřejným zájmem a aby odpovídalo okolnostem daného případu a aby při rozhodování skutkově shodných nebo podobných případů nevznikaly nedůvodné rozdíly;
- postupovat tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti;
- pokusit se o smírné odstranění rozporů, které brání řádnému projednání a rozhodnutí dané věci, pokud to povaha projednávané věci umožňuje;
- vyřizovat věci bez zbytečných průtahů, postupovat tak, aby nikomu nevznikaly zbytečné náklady, dbát o vzájemný soulad všech postupů, které probíhají současně a souvisejí s těmiž právy nebo povinnostmi dotčené osoby, vzájemně spolupracovat se správními orgány.

Ve vztahu k *dotčeným osobám*, které mají při uplatňování svých procesních práv rovné postavení, se chovat zdvořile a podle možností jim vycházet vstříc, poskytovat jim přiměřené poučení o jejich právech a povinnostech, je-li to potřebné, uvědomit je s dostatečným předstihem o úkonu, který učiní správní orgán, je-li to potřebné k hájení jejich práv a neohroží-li to účel úkonu, umožnit jim uplatňovat jejich práva a oprávněné zájmy, postupovat tak, aby byly co nejméně zatěžovány.

Tyto základní zásady činnosti se použijí při výkonu veřejné správy i v případech, že zvláštní zákon stanoví, že se zákon č. 500/2004 Sb., nepoužije, ale sám úpravu odpovídající těmto zásadám neobsahuje.

Správní orgány jsou *věcně příslušné* jednat a rozhodovat ve věcech, které jim byly svěřené zákonem nebo na základě zákona. V každé věci se zakládá spis. Řízení z moci úřední je zahájeno dnem, kdy správní orgán oznámil zahájení řízení účastníkovi uvedenému v § 27 odst. 1 doručením oznámení nebo ústním prohlášením, a není-li správnímu orgánu tento účastník znám, pak kterémukoliv jinému účastníkovi. Oznámení musí obsahovat označení správního orgánu, předmět řízení, jméno, příjmení, funkci nebo služební číslo a podpis oprávněné úřední osoby. V rámci řízení může nařídít ústní jednání, shromáždí veškeré podklady pro vydání rozhodnutí, provede dokazování na závěr vydá rozhodnutí. Rozhodnutím správní orgán v určité věci zakládá, mění nebo ruší práva anebo povinnosti jmenovitě určené osoby nebo v určité věci prohlašuje, že taková osoba práva nebo povinnosti má anebo nemá, nebo v zákonem stanovených případech rozhoduje o procesních otázkách.

Proti rozhodnutí lze podat *odvolání* u správního orgánu, který napadené rozhodnutí vydal. Odvolací lhůta činí 15 dnů ode dne oznámení rozhodnutí, pokud zvláštní zákon nestanoví jinak. Pravomocná rozhodnutí lze posoudit v přezkumném řízení. Účastník řízení může na základě podané žaloby nechat přezkoumat pravomocné rozhodnutí soudem.

Zákon č. 500/2004 Sb., dále upravuje právo dotčených osob obracet se na správní orgány se *stížnostmi* proti nevhodnému chování úředních osob nebo proti postupu správního orgánu, neposkytuje-li tento zákon jiný prostředek ochrany. Lze ji podat písemně i ústně, podává se k tomu správnímu orgánu, který vede řízení a ten je povinen prošetřit skutečnosti

ve stížnosti uvedené, lhůta k vyřízení je do 60 dnů ode dne doručení (za předpokladu, že se zajistí podklady potřebné pro vyřízení). V případě důvodné stížnosti je nutné učinit opatření k nápravě a tyto poznamenat do spisu. Stěžovatel je vyrozuměn jen v případě, že o to požádal. Stěžovatel může požádat nadřízený správní orgán o přešetření stížnosti.

Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich je zákonem speciálním k zákonu č. 500/2004 Sb. Upravuje podmínky odpovědnosti za přestupek, druhy správních trestů a ochranných opatření a zásady pro jejich ukládání, postup před zahájením řízení o přestupku a postup v řízení o přestupku.

Přestupkem je společensky škodlivý protiprávní čin, který je v zákoně za přestupek výslovně označen a který vykazuje znaky stanovené zákonem, nejde-li o trestný čin. Zákon dále definuje: pokus přestupku, pokračování v přestupku, trvajících přestupek, hromadný přestupek a přestupek opomenutím.

Odpovědnost za přestupky je stanovena zvlášť pro fyzické osoby, zvlášť pro právnické osoby a zvlášť pro podnikající fyzické osoby, a to včetně odpovědnosti právnických nástupců. K odpovědnosti fyzické osoby za přestupek se vyžaduje zavinění. Postačí zavinění z nedbalosti, nestanoví-li zákon výslovně, že je třeba úmyslného zavinění. Právnická osoba je pachatelem, jestliže k naplnění znaků přestupku došlo jednáním fyzické osoby, která se za účelem posuzování odpovědnosti právnické osoby za přestupek považuje za osobu, jejíž jednání je přičitatelné právnické osobě a která porušila právní povinnost uloženou právnické osobě, a to při činnosti právnické osoby, v přímé souvislosti s činností právnické osoby nebo ku prospěchu právnické osoby nebo v jejím zájmu; za porušení právní povinnosti uložené právnické osobě se považuje též porušení právní povinnosti uložené organizační složce nebo jinému útvaru, který je součástí právnické osoby. Podnikající fyzická osoba je pachatelem, jestliže k naplnění znaků přestupku došlo při jejím podnikání nebo v přímé souvislosti s ním a podnikající fyzická osoba svým jednáním porušila právní povinnost, která je uložena podnikající fyzické osobě nebo fyzické osobě. Podnikající fyzická osoba je pachatelem též v případě, jestliže k naplnění znaků přestupku došlo jednáním fyzické osoby, která se za účelem posuzování odpovědnosti podnikající fyzické osoby za přestupek považuje za osobu, jejíž jednání je přičitatelné podnikající fyzické osobě, a která při podnikání osoby, ve vztahu ke které se považuje za osobu, jejíž jednání je přičitatelné podnikající fyzické osobě, nebo v přímé souvislosti s ním anebo ku prospěchu této podnikající fyzické osoby nebo v jejím zájmu porušila právní povinnost, která je uložena podnikající fyzické osobě nebo fyzické osobě.

Za přestupek lze uložit *správní trest*:

- napomenutí,
- pokuty,
- zákaz činnosti,
- propadnutí věci nebo náhradní hodnoty,
- zveřejnění rozhodnutí o přestupku.

Správní trest lze uložit samostatně nebo spolu s jinými správními tresty; napomenutí nelze uložit spolu s pokutou.

Podle § 17i odst. 1 zákona č. **110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích** přestupky projednávají v mezích stanovených kompetencí orgány dozoru (inspektoráty Státní zemědělské a potravinářské inspekce, krajské veterinární správy, krajské hygienické stanice, Ministerstvo obrany a Ministerstvo vnitra) s tím, že podle odstavce téhož ustanovení zákona mohou od uložení správního trestu upustit také v případě, kdy došlo k nápravě protiprávního stavu v souladu s uloženým opatřením nebo bezprostředně poté, kdy bylo zjištěno porušení povinnosti a nejednalo se o potravinu škodlivou pro zdraví nebo o klamání spočívající

v porušování některých práv duševního vlastnictví.. Podle odst. 3 pokuty vybírá správní orgán, který je uložil.

Povinnost chovatelů a provozovatelů potravinářských podniků podrobit se kontrole a spolupracovat s orgánem provádějícím úřední kontrolu jsou obecně uvedeny v zákoně č. 255/2012 Sb., podle kterého má kontrolovaná osoba právo požadovat předložení pověření ke kontrole, namítat podjatost, seznámit se s obsahem protokolu a podávat námítky a má povinnost vytvořit podmínky, umožnit kontrolujícímu výkon jeho oprávnění, poskytovat součinnost, na žádost kontrolujícího podat písemnou zprávu o odstranění nebo prevenci nedostatků zjištěných kontrolou. Osoba přítomna v místě kontroly (tzv. povinná osoba) je povinna poskytnout součinnost a dále:

- § 3 písm. h) zákona č. 110/1997 Sb.;
- § 19 odst. 2, § 20, § 21, § 23 odst. 3 až 5, § 24, § 26 zákona č. 258/2000 Sb.;
- § 22 odst. (1) písm. f) a g) a v § 23 odst. (1) písm. f) zákona č. 166/1999 Sb., - oblast veterinární péče;
- § 4, § 5, § 19, § 22 zákona č. 166/1999 Sb.;
- § 101 zákona č. 378/2007 Sb., - oblast veterinárních léčiv;
- § 16 zákona č. 91/1996 Sb., - oblast krmiv;
- zákon č. 326/2004 Sb., - § 13 odst. 1 písm. b) – oblast dovozu rostlin, rostlinných produktů a jiných předmětů na trh, § 43 odst. 8 a 11, § 46a odst. 3 písm. c), d), f) – oblast přípravků.

Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů, zapracovává příslušné předpisy Evropské unie a zároveň navazuje na přímo použitelné předpisy Evropské unie a upravuje

- některé podmínky podnikání významné pro ochranu spotřebitele;
- úkoly veřejné správy v oblasti ochrany spotřebitele a oprávnění spotřebitelů, sdružení spotřebitelů nebo jiných právnických osob založených k ochraně spotřebitele.

Zákon se vztahuje na nabízení a prodej výrobků a nabízení a poskytování služeb v případech, kdy k plnění dochází na území České republiky, na ostatní případy pouze tehdy, souvisí-li plnění s podnikatelskou činností provozovanou na území České republiky.

Dozor nad dodržováním povinností stanovených tímto zákonem provádí na úseku zemědělských a potravinářských výrobků Státní zemědělská a potravinářská inspekce, při prodeji výrobků a poskytování služeb podle zákona o ochraně veřejného zdraví krajské hygienické stanice, na úseku veterinární péče Státní veterinární správa, krajské veterinární správy a Městská veterinární správa v Praze.

Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů. Tento zákon zapracovává příslušné předpisy Evropské unie a upravuje pravidla pro poskytování informací a dále upravuje podmínky práva svobodného přístupu k těmto informacím. Povinnost poskytovat informace vztahující se k jejich působnosti podle tohoto zákona mají státní orgány, územní samosprávné celky a jejich orgány a veřejné instituce a dále ty subjekty, kterým zákon svěřil rozhodování o právech, právem chráněných zájmech nebo povinnostech fyzických nebo právnických osob v oblasti veřejné správy, a to pouze v rozsahu této jejich rozhodovací činnosti. Zákon se nevztahuje na poskytování informací o údajích vedených v centrální evidenci účtů a v navazujících evidencích, informací, které jsou předmětem průmyslového vlastnictví a dalších informací, pokud zvláštní zákon upravuje jejich poskytování, zejména vyřízení žádosti včetně náležitostí a způsobu podání žádosti, lhůt, opravných prostředků a způsobu poskytnutí informací. Povinnost poskytovat informace se netýká dotazů na názory, budoucí rozhodnutí a vytváření nových informací.

Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů. Tento zákon v souladu s právem Evropské unie, mezinárodními smlouvami, kterými je Česká republika vázána, a k naplnění práva každého na ochranu před neoprávněným zasahováním

do soukromí upravuje práva a povinnosti při zpracování osobních údajů a stanoví podmínky, za nichž se uskutečňuje předání osobních údajů do jiných států. Tento zákon se vztahuje na osobní údaje, které zpracovávají státní orgány, orgány územní samosprávy, jiné orgány veřejné moci, jakož i fyzické a právnické osoby. Tento zákon se vztahuje na veškeré zpracovávání osobních údajů, ať k němu dochází automatizovaně nebo jinými prostředky. Tento zákon se nevztahuje na nahodilé shromažďování osobních údajů, pokud tyto údaje nejsou dále zpracovávány. Pro účely tohoto zákona se osobním údajem rozumí jakákoliv informace týkající se určeného nebo určitelného subjektu údajů. Subjekt údajů se považuje za určený nebo určitelný, jestliže lze subjekt údajů přímo či nepřímo identifikovat zejména na základě čísla, kódu nebo jednoho či více prvků, specifických pro jeho fyzickou, fyziologickou, psychickou, ekonomickou, kulturní nebo sociální identitu. Zpracováním osobních údajů se rozumí zejména shromažďování, ukládání na nosiče informací, zpřístupňování, úprava nebo pozměňování, vyhledávání, používání, předávání, šíření, zveřejňování, uchovávání, výměna, třídění nebo kombinování, blokování a likvidace. Shromažďováním osobních údajů systematický postup nebo soubor postupů, jehož cílem je získání osobních údajů za účelem jejich dalšího uložení na nosič informací pro jejich okamžité nebo pozdější zpracování. Uchováváním osobních údajů udržování údajů v takové podobě, která je umožňuje dále zpracovávat. Správce a zpracovatel osobních údajů jsou povinni přijmout taková opatření, aby nemohlo dojít k neoprávněnému nebo nahodilému přístupu k osobním údajům, k jejich změně, zničení či ztrátě, neoprávněným přenosům, k jejich jinému neoprávněnému zpracování, jakož i k jinému zneužití osobních údajů. Tato povinnost platí i po ukončení zpracování osobních údajů. Dozor nad dodržováním povinností stanovených zákonem při zpracování osobních údajů provádí Úřad pro ochranu osobních údajů.

Dokumentované postupy, vedení záznamů

Obecné požadavky k dokumentování postupu při úřední kontrole jsou uvedeny v zákoně č. 255/2012 Sb., kontrolující je povinen vyhotovit protokol o kontrole a doručit ho kontrolované osobě, protokol o kontrole obsahuje skutečnosti vztahující se k vykonané kontrole a vždy obsahuje označení kontrolního orgánu, kontrolujícího, přizvané osoby (včetně důvodu přizvání) i kontrolovaných osob, ustanovení vymezující pravomoc, předmět kontroly, kontrolní úkon, kterým byla kontrola zahájena, poslední úkon předcházející vyhotovení protokolu a den, kontrolní zjištění včetně poukazu na předpis i na podklad, poučení o možnosti podání námítky, datum vyhotovení, podpis kontrolujícího, vyhotovení protokolu do 30, ve složitých případech do 60 dnů od posledního kontrolního úkonu), stejnopis pro kontrolovanou osobu. Námítky proti kontrolnímu zjištění (podává kontrolovaná osoba do 15 dnů písemně, nutno uvést proti čemu a důvod nesouhlasu). Vyřizování námítek (nevyhoví-li kontrolující do 7 dnů od doručení, námítky vyřídí nadřízený kontrolující do 30, ve složitém případě do 60 dnů (způsobem, že vyhoví, částečně vyhoví nebo zamítne), námítky lze řešit i v rámci správního řízení o uložení sankce nebo opatření k nápravě v přímě souvislosti se skutečností obsaženou v protokolu o kontrole, je-li zahájeno). Kontrolní orgány v zájmu dobré správy vzájemně spolupracují a koordinují své kontroly. Na žádost kontrolního orgánu další kontrolní orgány nebo orgány veřejné moci poskytují údaje, informace nebo jiné podklady, mají-li je k dispozici a nebrání-li tomu povinnosti vyplývající z právních předpisů. Kontrolní orgány poskytují výsledky kontrol na požádání jinému kontrolnímu orgánu nebo orgánu veřejné moci, jestliže jsou potřebné pro výkon jeho působnosti (i na zaměstnance jiných orgánů se vztahuje povinnost zachovávat mlčenlivost). Nestanoví-li zákon jinak, postupuje se při kontrole podle zákona č. 500/2004 Sb.

Účinnost a přiměřenost úředních kontrol v oblasti ochrany veřejného zdraví vztahující se k bezpečnosti potravin, pokrmů a materiálů a předmětů určených pro styk s potravinami je zajištěna příslušnými ustanoveními zákona o ochraně veřejného zdraví a zákona o potravinách. Úřední kontroly v oblasti bezpečnosti potravin a materiálů a předmětů určených pro styk s potravinami jsou prováděny podle ustanovení zákona o ochraně veřejného zdraví, zákona o potravinách, zákona o ochraně spotřebitele a zákona o obecné bezpečnosti výrobků.

Provádění úředních kontrol se řídí zákonem č. 255/2012 Sb., kde jsou stanoveny obecné povinnosti a práva pracovníků vykonávajících úřední kontroly. Povinnosti a práva orgánů ochrany veřejného zdraví jsou stanoveny v zákoně č. 258/2000 Sb.

Orgány ochrany veřejného zdraví vykonávají státní zdravotní dozor nad výrobou, uváděním na trh, dovozem a vývozem předmětů a materiálů určených pro styk s potravinami, nad dodržováním povinností provozovatele potravinářského podniku v sektoru veřejného stravování a v případě výskytu alimentárních onemocnění, nebo podezření na jejich výskyt, vykonávají orgány ochrany veřejného zdraví státní zdravotní dozor v celém potravinovém řetězci.

Orgány ochrany veřejného zdraví provádějí kontrolu dodržování povinností a požadavků stanovených právními předpisy, zjišťují nedostatky a jejich příčiny a provádí šetření za účelem zjištění původu alimentárních onemocnění.

Pracovníci provádějící úřední kontroly bez střetu zájmů

Povinnosti vyplývají ze zákona č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů a zákona č. 255/2012 Sb. Úřední kontroly jsou vykonávány pouze státními zaměstnanci, pracovníky krajských hygienických stanic. Regionální pracoviště mají vypracovaný etický kodex, ve kterém jsou uvedeny základní požadavky, kterými se kontrolní pracovník při komunikaci s provozovatelem řídí, aby bylo omezeno diskriminační chování ze strany kompetentní autority.

Odpovídající laboratorní kapacita včetně zkušených pracovníků

Analýzy vzorků odebraných při úředních kontrolách provedených v rámci státního zdravotního dozoru provádí laboratoře Státního zdravotního ústavu nebo Zdravotních ústavů. Všechny laboratoře využívané pro analýzu vzorků musí splňovat podmínky akreditace podle zákona č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Vhodná a řádně udržovaná zařízení a vybavení, aby pracovníci mohli provádět úřední kontroly účinně a efektivně

Laboratorní zařízení, jejich vhodnost a udržování jsou stanoveny podmínkami akreditace, kdy každá laboratoř má zpracovaný vlastní metrologický řád. Požadavky na vhodnost a udržování zařízení a pomůcek používaných kontrolními pracovníky při výkonu státního zdravotního dozoru jsou upraveny metrologickým řádem.

Požadavky na vybavení jsou rovněž uvedeny v obecném standardním pracovním postupu pro výkon státního zdravotního dozoru.

Pravomoci k provádění úředních kontrol

Státní zdravotní dozor mohou vykonávat pouze kontrolní pracovníci orgánů ochrany veřejného zdraví. Pravomoci orgánů ochrany veřejného zdraví při výkonu státního zdravotního dozoru jsou stanoveny v § 84 zákona č. 258/2000 Sb. Pravomoci orgánů ochrany veřejného zdraví jsou omezeny na jejich správní obvody, které jsou vymezeny zákonem o ochraně veřejného zdraví.

Pohotovostní plány

Každá krajská hygienická stanice má zpracovaný vlastní plán postupu při mimořádných situacích, který se vztahuje i na hygienu potravin a hygienu předmětů běžného užívání. Plán zahrnuje seznam kontaktů, který je pravidelně aktualizován. Tento plán je k dispozici všem pracovníkům krajských hygienických stanic.

Povinnosti provozovatele podrobit se kontrole a být nápomocen

Povinnosti fyzických a právnických osob v oblasti ochrany a podpory veřejného zdraví jsou stanoveny zákonem o ochraně veřejného zdraví. Povinnost podrobit se kontrole a poskytnutí součinnosti dozorovému orgánu v oblasti bezpečnosti potravin vyplývá z přímo platných předpisů Evropské Unie. Odepření součinnosti nebo přímo výkonu státního zdravotního dozoru je hodnoceno jako maření výkonu státního zdravotního dozoru, které podléhá sankčním opatřením.

Shoda

Kontrolovaná osoba je vždy seznámena s kontrolním zjištěním popsaném a doloženém v protokole o kontrolním zjištění. Tento protokol je vždy projednán s kontrolovanou osobou a protokol je vždy podepsán kontrolním pracovníkem a kontrolovanou osobou, která je vždy v rámci projednávání výsledků kontroly seznámena se svými právy.

Opatření v případě neshody

Provozovatelé potravinářských podniků v sektoru společného stravování musejí být zaregistrováni k provozování stravovací služby. Pracovníci KHS mohou nařídit provozovateli potravinářského podniku provozujícímu stravovací službu odběr a uchovávání vzorků podávaných pokrmů, je-li to potřebné pro zajištění bezpečnosti podávaných pokrmů nebo zdůvodlu podezření na vznik infekčního onemocnění z pokrmů, a určit rozsah a dobu plnění této povinnosti. Pokud pracovníci KHS při kontrole zjistí, že provozovatel nedodržel nebo porušil legislativu, mohou:

- pozastavit výkon činnosti, pokud při ní byly porušeny povinnosti v ochraně veřejného zdraví, a to do doby odstranění závady, dále mohou po dobu potřebnou k provedení státního zdravotního dozoru zakázat používání látky, suroviny, polotovaru nebo potraviny určené k výrobě nebo přípravě pokrmu podezřelých z toho, že nevyhovují požadavkům na zdravotní nezávadnost a čistotu stanoveným právními předpisy, přímo použitelnými předpisy Evropské unie nebo rozhodnutím orgánu ochrany veřejného zdraví;
- rozhodnutím zakázat používání látky, suroviny, polotovaru nebo potraviny určených k výrobě nebo přípravě pokrmu, pokud nevyhovují požadavkům na zdravotní nezávadnost, jakost, čistotu a značení, stanoveným právními předpisy nebo rozhodnutím orgánu ochrany veřejného zdraví, nebo nejsou za stanovených podmínek skladovány, jakož i nařídit provedení sanitace nebo změnu technologického postupu výroby nebo přípravy pokrmu;
- nařídit okamžité uzavření provozovny od okamžiku zjištění porušení povinnosti, které může mít za následek ohrožení života nebo zdraví;
- při zjištění, že pokrmy, suroviny, polotovary nebo potraviny k jejich výrobě či přípravě jsou jiné než bezpečné nebo při zjištění, že potraviny uváděné do oběhu jsou jiné než bezpečné, nařídit jejich znehodnocení či likvidaci, a to na náklad kontrolované osoby, která je povinna způsob a provedení znehodnocení nebo likvidace orgánu ochrany veřejného zdraví prokázat;
- v rozsahu své působnosti oprávněny přijímat opatření na základě a v mezích přímo použitelných předpisů Evropské unie tj. nařízení (EU) 2017/625;
- zahájit s provozovatelem správní řízení a uložit sankci.

Výrobci, distributoři a dovozci materiálů a předmětů určených pro styk s potravinami musejí dodržovat národní a evropské legislativní požadavky. Pokud pracovníci KHS při kontrole zjistí, že výrobce, distributor nebo dovozce nedodržel nebo porušil legislativu, mohou:

- mohou pozastavit výkon činnosti, pokud při ní byly porušeny povinnosti v ochraně veřejného zdraví, a to do doby odstranění závady;
- nařídit okamžité uzavření provozovny od okamžiku zjištění porušení povinnosti, které může mít za následek ohrožení života nebo zdraví;
- nařizovat mimořádná opatření k ochraně zdraví fyzických osob při výskytu nebezpečných a z nebezpečnosti podezřelých výrobků a nejakostních a rozhodovat o jejich ukončení včetně uvolnění výrobků na trh nebo do oběhu;
- v rozsahu své působnosti oprávněny přijímat opatření na základě a v mezích přímo použitelných předpisů Evropské unie tj. nařízení (EU) 2017/625;
- zahájit s provozovatelem správní řízení a uložit sankci.

V případě zjištění porušení povinností stanovených právními předpisy mohou orgány ochrany veřejného zdraví uložit sankce podle § 92a, § 92d – 92f a § 92k zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, § 24 – 24b zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele a § 8 zákona č. 102/2001 Sb., o obecné bezpečnosti výrobků.

Při rozhodování o uložení pokuty a její výši se přihlíží zejména k závažnosti, způsobu, době trvání a následkům protiprávního jednání. V případě, kdy došlo k nápravě bezprostředně poté, kdy bylo zjištěno porušení povinnosti, orgánu ochrany veřejného zdraví byla poskytnuta účinná součinnost, nedošlo k poškození zdraví fyzických osob ani vzniku nebo hrozbě epidemie, může orgán ochrany veřejného zdraví od uložení pokuty upustit.

Právo provozovatele na odvolání

V souladu se zákonem č. 500/2004 Sb., má každá kontrolovaná osoba právo na odvolání proti kontrolním zjištěním a o tomto svém právu je vždy kontrolními pracovníky informována. Stejně tak má právo na odběr duplikátního vzorku, kdy v případě odběru duplikátního vzorku se provádí záznam o této skutečnosti do protokolu o odběru vzorků. Zákon č. 500/2004 Sb., nelze uplatnit v případě alimentárních onemocnění nebo v případě prokázaného negativního dopadu na zdravotní stav.

Zaměstnanci MZ jsou povinni dodržovat Etický kodex zaměstnanců Ministerstva zdravotnictví, z něhož vycházejí etické kodexy jednotlivých KHS. Zde stanovenými zásadami se inspektor při komunikaci s provozovatelem řídí, aby bylo omezeno diskriminační chování ze strany kompetentní autority.

SZPI

Účinnost a přiměřenost úředních kontrol

Opatření v případě neshody

Pravomoc inspektora SZPI spočívají mj. v ukládání opatření k odstranění neshody a kontrole plnění těchto opatření. Jedná se o opatření, jež je Státní zemědělská a potravinářská inspekce oprávněna ukládat dle § 5 zákona č. 146/2002 Sb. Opatření je nástrojem směřujícím k přímému odstranění protiprávního stavu a jako takový zahrnuje řadu přístupů (např. může být uložen zákaz prodeje potraviny, zničení potraviny, přeznačení potraviny). Pokud kontrolovaná osoba s uloženým opatřením nesouhlasí, může proti němu podat do 5 pracovních dnů ode dne jeho oznámení písemné odvolání, a to u inspektorátu, jehož inspektor napadené opatření vydal. Podané odvolání nemá odkladný účinek. O odvolání rozhodne ředitel inspektorátu ve lhůtě nejpozději do 3 pracovních dnů ode dne, kdy odvolání došlo příslušnému inspektorátu. Rozhodnutí ředitele o odvolání je konečné. Tím není dotčeno právo uplatnit přezkoumání soudní cestou.

Odstranění neshody a prevence neshody jsou ukazateli účinnosti kontroly. Vnitřním předpisem jsou procesy ukládání opatření a jejich kontrola detailně popsány.

Státní zemědělská a potravinářská inspekce jakožto správní úřad vykonávající státní dozor je oprávněna dle § 3 odst. 3 písm. a) zákona č. 146/2002 Sb., o Státní zemědělské a potravinářské inspekci ukládat sankce, a to zejména podle zákona 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a dalších zvláštních zákonů. Jedná se o sankce peněžní pokuty. Proces ukládání takové sankce je upraven především zákonem č. 500/2004 Sb., správní řád, a zákonem č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, který nabyl účinnosti 01. 07. 2017. Zákon č. 250/2016 Sb., je zákonem speciálním k zákonu č. 500/2004 Sb. Peněžní pokuty lze ukládat i za přestupek, kterým je dle § 11 odst. 1 písm. c) zákona č. 146/2002 Sb., nesplnění opatření. Pokud se týká ukládaných pokut, je třeba konstatovat, že SZPI v případě zjištění většího množství porušení ukládá úhrnné pokuty za všechna tato porušení jedním rozhodnutím, a přitom nekvantifikuje, jak jednotlivá porušení odůvodňují celkovou výši pokuty, nýbrž hodnotí závažnost všech protiprávních jednání společně. Tento přístup je založen na zásadě tzv. absorpce sazeb, kdy přísnější trest pohlcuje mírnější. Mírněji postihnutelné přestupky lze chápat jako přitěžující okolnosti. Není proto možné některé příklady přesně zdokumentovat s ohledem na výši uložené sankce.

Pokud se týká výše sankce ve vztahu k úměrnosti, účinnosti a její schopnosti odradit pachatele přestupku od jeho dalšího páchání jsou tyto podmínky v obecné rovině zajištěny přiměřeností pokuty a jejím včasným uložením. Výše pokuty se stanovuje s přihlédnutím k zákonným kritériím dle § 37 a násl. zákona č. 250/2016 Sb., zejména k povaze a závažnosti přestupku a dalším přitěžujícím či polehčujícím okolnostem.

Pokud se týká včasnosti uložení pokuty, tak řízení o uložení pokuty je nutno zahájit do uplynutí promlčecí doby dle § 30 zákona č. 250/2016 Sb., (do 1 roku nebo do 3 let, jde-li o přestupek se sazbou horní hranice pokuty alespoň 100 000,- Kč, ode dne, kdy byl přestupek spáchán), a po jeho zahájení dodržovat procesní lhůty stanovené v § 71 zákona č. 500/2004 Sb., (základní lhůta je bez zbytečného odkladu) a v § 94 zákona č. 250/2016 Sb., nejpozději do 60 dnů od zahájení řízení. Pokuty za přestupky jsou ukládány v prvním stupni inspektoráty SZPI. Proti rozhodnutí inspektorátu se lze odvolat v souladu s § 81 a násl. Zákona č. 500/2004 Sb., a o odvolání rozhoduje ústřední inspektorát SZPI.

Kontrolní činnost inspektorů SZPI je organizována a řízena tak, aby používali různých metod kontroly. Volba správné metody je inspektorům prezentována jednak v rámci vstupního vzdělávání a zaškolením, jednak je dána vnitřními předpisy, kterými se inspektor musí při kontrole řídit. K zajištění požadavku na přiměřenost je využíváno mimo jiné interních pravidel pro stanovení četnosti kontrol.

Pracovníci provádějící úřední kontroly bez střetu zájmů

Vnitřním předpisem a pracovní smlouvou jsou pracovníci SZPI zavázáni vyhnout se aktivitám, při kterých by mohlo dojít ke střetu zájmu.

Odpovídající laboratorní kapacity včetně zkušených pracovníků

Standard na kvalifikaci personálu, pracovní prostory, laboratorní přístroje a přesné dodržování předepsaných postupů je dán akreditací laboratoří SZPI.

Vhodná a řádně udržovaná zařízení a vybavení, aby pracovníci mohli provádět úřední kontroly účinně a efektivně

Laboratorní zařízení, jejich vhodnost a udržování jsou dány akreditací viz bod výše. Požadavky na vhodnost a udržování zařízení a pomůcek používaných inspektory je ošetřeno metrologickým řádem (vnitřním předpisem).

Pravomoci k provádění úředních kontrol

Pravomoci inspektorů jsou lokálně omezeny působností místně příslušného inspektorátu. O tom, jaké pravomoci inspektoři mají při výkonu kontroly, jsou seznámeni v rámci vstupního vzdělávání, které je ukončeno zkušebním testem, a je o něm vedena evidence.

Povinnosti provozovatele podrobit se kontrole a být nápomocen

Neplnění povinnosti provozovatelů potravinářského provozu může být inspektorem hodnoceno jako maření kontroly, které je pod sankcí.

Shoda

Kontrolovaná osoba je vždy seznámena s kontrolním zjištěním popsaném a doloženém v protokolu o kontrole a při jeho projednávání je seznámena se svými právy. Kontrolované osobě, která porušila právní předpisy, musí být ve správním řízení uložena pokuta. Jen v případech, kdy došlo k nápravě protiprávního stavu v souladu s uloženým opatřením nebo bezprostředně poté, kdy bylo zjištěno porušení povinnosti a nejednalo se o potravinu škodlivou pro zdraví nebo o klamání spočívající v porušování některých práv duševního vlastnictví lze upustit od uložení pokuty v souladu s § 17i odst. 2 zákona č. 110/1997 Sb., resp. § 11 odst. 3 zákona č. 146/2002 Sb.

SVS

Účinnost a přiměřenost úředních kontrol v oblasti *veterinární hygieny a ochrany veřejného zdraví* je zajištěna ustanoveními veterinárního zákona a zákona o potravinách. Úřední kontroly v oblasti *veterinární ochrany zdraví zvířat a pohody zvířat* jsou prováděny podle ustanovení zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči, zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání a zákona č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat.

Provádění úředních kontrol se řídí zákonem č. 255/2012 Sb., kde jsou mimo jiné vymezeny povinnosti a oprávnění kontrolních pracovníků.

Nástrojem prověřujícím účinnost úředních kontrol jsou metodické kontroly prováděné odbornými útvary SVS zahrnující vyhodnocování účinnosti kontrol na základě dat z IS SVS, ověřování plnění úkolů a výstupů z cílených kontrolních akcí, kontrolní akce zaměřené na výkon státního veterinárního dozoru, kontroly postupů při ukládání nápravných opatření v případě nesouladu prováděné právním odborem ÚVS a vyhodnocování účinnosti školení pracovníků.

Na regionální úrovni je účinnost a efektivita úředních kontrol prověřována a hodnocena pravidelně na základě dvoustupňového řízení, práce inspektorů je hodnocena jejich bezprostředním nadřízeným, ředitel příslušného odboru a oddělení provádí hodnocení výsledků celého odboru (oddělení – v souvislosti s organizačním uspořádáním KVS).

Orgány veterinární správy dozírají, zda jsou dodržovány povinnosti, požadavky a podmínky stanovené zvláštními právními předpisy a předpisy EU a zjišťují nedostatky a jejich příčiny.

Pracovníci provádějící úřední kontroly bez střetu zájmů

Povinnosti vyplývají ze zákona č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů a zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole. Úřední kontroly jsou vykonávány pouze státními zaměstnanci, externí ani smluvní personál není pro výkon úředních veterinárních kontrol najímán.

Odpovídající laboratorní kapacita včetně zkušených pracovníků

§ 52 odst. 3 zákona č. 166/1999 Sb.;

§ 50 odst. 2 zákona č. 166/1999 Sb.

Analýzy vzorků odebraných při úředních kontrolách provedených v rámci veterinárního dozoru a kontroly zdraví zvířat provádějí laboratoře státních veterinárních ústavů, Ústavu pro státní kontrolu veterinárních biopreparátů a léčiv a laboratoře, kterým bylo vydáno pro příslušný okruh vyšetřování osvědčení o akreditaci (zákon č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů) a kterým SVS vydala povolení k provádění veterinární laboratorní diagnostické činnosti.

Vhodná a řádně udržovaná zařízení a vybavení, aby pracovníci mohli provádět úřední kontroly účinně a efektivně

- kontrolované osoby jsou povinny vytvářet vhodné podmínky pro výkon státního veterinárního dozoru a poskytovat veterinárním inspektorům nezbytnou součinnost a pomoc, veterinární inspektor je na místě kontroly vybaven odpovídajícími technickými prostředky, prostředky osobní ochrany (jednorázový oděv, rouška, brýle, rukavice, desinfekce rukou a gumových součástí ochranného oděvu) a pak podle potřeby je připraven materiál k odběru vzorků;
- pro provádění výkonu veterinárního dozoru na jatkách je provozovatel jatek povinen poskytnout osobám provádějícím prohlídku jatečných zvířat a masa místnosti vhodně vybavené pro jejich činnost s tekoucí pitnou studenou a teplou vodou a pracovní místa na výrobních linkách;
- pohraniční veterinární stanice je minimálně vybavená komunikačními prostředky včetně telefonu, faxu, terminálu systému TRACES a kopírovacího stroje s veškerou nezbytnou dokumentací a s možností archivování dokladů týkajících se kontroly produktů;
- k přípravě a vyhodnocení úřední kontroly slouží IS SVS a IZR MZe.

Pravomoci k provádění úředních kontrol

Úředním veterinárním lékařem (ÚVL) je veterinární lékař orgánu veterinární správy. Za úředního veterinárního lékaře se považuje také veterinární lékař Ministerstva obrany nebo Ministerstva vnitra, který byl pověřen výkonem státního veterinárního dozoru.

Podle ustanovení zákona č. 166/1999 Sb., a zákona č. 255/2012 Sb., jsou úřední veterinární lékaři oprávněni:

- vstupovat na pozemky, do provozních, skladovacích a jiných prostorů, zařízení a dopravních prostředků sloužících k činnosti kontrolovaných osob, do celních prostorů pohraničních celních úřadů a provádět na těchto místech potřebné úkony a šetření;
- vyžadovat potřebné doklady, údaje a ústní nebo písemná vysvětlení a pořizovat fotodokumentaci;
- odebírat vzorky k laboratornímu vyšetření;
- ověřovat totožnost kontrolovaných osob;
- požadovat podání písemné zprávy o odstranění zjištěných nedostatků;
- v případě nebezpečí hrozícího pro zdraví lidí nebo zvířat na místě pozastavit či znehodnotit a neškodně odstranit živočišné produkty anebo nařídít jejich znehodnocení, popřípadě pozastavit; omezit nebo zakázat výrobu, zpracování nebo uvádění živočišných produktů do oběhu;
- požadovat pomoc nezbytnou k řádnému výkonu státního veterinárního dozoru.

Úřední veterinární lékaři jsou povinni:

- šetřit práva a právem chráněné zájmy kontrolovaných osob;
- zachovávat mlčenlivost o všech skutečnostech tvořících předmět obchodního a služebního tajemství, o kterých se dozvěděli při výkonu dozoru;
- prokazovat svou totožnost služebním průkazem;
- pořizovat protokol o provedeném odběru vzorků, o zjištěných nedostacích a o uložených opatřeních.

V oblasti označování a evidence zvířat jsou kompetence sdíleny i s jiným dozorovým orgánem (ČPI).

V oblasti péče o dobré životní podmínky zvířat vedou správní řízení obce s rozšířenou působností.

V oblastech kontroly ochrany veřejného zdraví, zdraví zvířat, používání léčiv a léčivých přípravků, označování a evidence hospodářských zvířat vedou správní řízení orgány veterinární správy.

Pohotovostní plány

- SVS vypracovává a aktualizuje celostátní pohotovostní plány a kontroluje jejich plnění;
- příslušné krajské veterinární správy vypracovávají a aktualizují krajské pohotovostní plány a kontrolují jejich plnění.

Povinnosti provozovatele podrobit se kontrole a být nápomocen

- Osoby, které jako podnikatelé chovají, přemísťují, přepravují zvířata, jsou povinny:
 - vytvářet vhodné podmínky k provádění odborných veterinárních úkonů ke kontrole zvířat, poskytovat orgánům vykonávajícím státní veterinární dozor potřebné doklady, údaje a ústní nebo písemná vysvětlení;
 - poskytovat nezbytnou součinnost orgánům, které provádějí vyšetření podezřelých zvířat a odběry vzorků a dodržovat opatření, přijatá na základě tohoto šetření.
- Osoby, které jako podnikatelé získávají, vyrábějí, zpracovávají, ošetřují, balí, skladují, přepravují a uvádějí do oběhu živočišné produkty, jsou povinny:
 - vytvářet vhodné podmínky k provádění odborných veterinárních úkonů ke kontrole zdravotní nezávadnosti živočišných produktů a dodržování hygienických požadavků na výrobu, zpracování a uvádění do oběhu;
 - poskytovat orgánům vykonávajícím státní veterinární dozor údaje o původu surovin, z nichž byly vyrobeny potraviny;
 - poskytovat nezbytnou součinnost orgánům, které provádějí odběr vzorků a šetření v souvislosti s plněním plánu sledování některých látek a jejich reziduí a dodržovat opatření přijatá na základě tohoto šetření;
 - provozovatel jatek je povinen vytvořit podmínky pro prohlídku jatečných zvířat a masa a poskytnout bezplatně osobám, které ji provádějí nezbytnou věcnou, osobní a jinou pomoc.

Shoda

Kontrolovaná osoba je vždy seznámena s kontrolním zjištěním popsaném a doloženém v protokole o kontrole. Tento protokol je projednán s kontrolovanou osobou a protokol je vždy podepsán kontrolním pracovníkem a kontrolovanou osobou, která je vždy v rámci projednávání výsledků kontroly seznámena se svými právy.

Opatření v případě neshody

V případě zjištění porušení povinností stanovených právními předpisy mohou orgány veterinárního dozoru uložit:

A. ROZHODNUTÍ O PŘESTUPKU

Orgány veterinárního dozoru při rozhodování o určení druhu správního trestu a jeho výměry postupují podle § 35 – 40 zákona č. 250/2016 Sb.

B. ROZHODNUTÍ O ZÁVAZNÉM POKYNU včetně nápravných opatření dle zákona č. 246/1992 Sb.

C. MIMOŘÁDNÁ VETERINÁRNÍ OPATŘENÍ

1. Ochranná a zdolávací opatření:

a) při podezření z výskytu nákazy nařizovaná (§ 13 odst. 1 zákona č. 166/1999 Sb.)

b) po potvrzení výskytu nákazy nařizovaná (§ 15 odst. 1 zákona č. 166/1999 Sb.)

2. Veterinárně hygienická opatření (§ 54 zákona č. 166/1999 Sb., odst. 2 písm. b))

3. Opatření k veterinární ochraně státního území (§ 54 zákona č. 166/1999 Sb., odst. 2 písm. c)

D. BEZPROSTŘEDNÍ ZÁSAHY

a) Opatření podle § 13 odst. 3 zákona č. 166/1999 Sb., („na místě“):

- b) Opatření podle § 53 odst. 1 zákona č. 166/1999 Sb.,
- E. VETERINÁRNÍ OPATŘENÍ podle § 17b zákona č. 166/1999 Sb.,
- F. ODEJMUTÍ NEBO POZASTAVENÍ SCHVÁLENÍ (např. § 22 zákona č. 166/1999 Sb.)
- G. ODEJMUTÍ A ZMĚNA POVOLENÍ (např. § 50, resp. § 51 zákona č. 166/1999 Sb.)
- H. OPATŘENÍ po veterinární kontrole při příchodu na místo určení
§ 30 odst. 2 zákona č. 166/1999 Sb.,- o umístění zvířat v karanténě nebo o jejich poražení či utracení, anebo o neškodném odstranění živočišných produktů.
- CH. OPATŘENÍ po provedení pohraniční veterinární kontroly
§ 33 a § 35 zákona č. 166/1999 Sb., nebo postup dle **čl. 65 až 72 nařízení (EU) 2017/625**
- I. NÁVRH NA ZRUŠENÍ NEBO POZASTAVENÍ ŽIVNOSTI
§ 13a odst. 2 zákona č. 246/1992 Sb., („Zjistí-li příslušný orgán veterinární správy závažné nebo opětovné porušení povinností právnické nebo fyzické osoby uvedené v odstavci 1 stanovených tímto zákonem, může podat návrh příslušnému živnostenskému úřadu, aby podle § 58 odst. 2 písm. a) zákona č. 455/1991 Sb., živnostenské oprávnění zrušil nebo provozování pozastavil.“)
- J. PODNĚT
§ 42 zákona č. 500/2004 Sb., – povinnost přijímání podnětů k zahájení řízení, resp. právo jiného správního orgánu podat podnět k zahájení řízení z moci úřední.
§ 24a zákona č. 246/1992 Sb., - podněty obecním úřadům obcí s rozšířenou působností k projednávání přestupků a správních deliktů vyplývajících z porušení povinností uložených chovatelům a ostatním fyzickým nebo právnickým osobám zákonem č. 246/1992 Sb., + odborné vyjádření podle § 24a zákona č. 246/1992 Sb.
- K. NÁVRH na zvláštní opatření
§ 28a zákona č. 246/1992 Sb.
- L. ZVLÁŠTNÍ OPATŘENÍ
§ 25 odst. 3 zákona č. 154/2000 Sb.
- M. NÁPRAVNÁ OPATŘENÍ
§ 24 odst. 6 písm. c) zákona č. 154/2000 Sb.
- N. TRESTNÍ OZNÁMENÍ – ve všech případech, kdy vznikne podezření ze spáchání trestného činu § 8 zákona č. 141/1961 Sb.

Právo provozovatele na odvolání

V souladu s § 13 zákona č. 255/2012 Sb., může kontrolovaná osoba proti protokolu podat písemné a zdůvodněné námitky.

V souladu se zákonem č. 500/2004 Sb., má každá kontrolovaná osoba právo na odvolání proti rozhodnutí a o tomto svém právu je vždy kontrolními pracovníky informována.

ÚKZÚZ

Oblast krmiv

Účinnost a přiměřenost úředních kontrol

Účinnost kontrol je zajištěna legislativou a vnitřními metodickými pokyny ÚKZÚZ. Úřední kontroly jsou vykonávány na základě ročních plánů kontrol. Inspektor má v případě zjištění neshody s legislativními požadavky pravomoc uložit nápravné opatření. Záznamy o neshodách jsou protokolovány a zároveň ukládány v elektronické podobě do modulu kontrol LPIS, který je přístupný všem pracovníkům OKZV. Protokol o kontrole je v kopii vždy k dispozici kontrolovanému provozovateli. V případech, kdy bylo uloženo nápravné opatření, je prováděna následná kontrola, při které je zkontrolováno, zda byly nedostatky odstraněny. Vedoucí regionálního oddělení mohou případně podat návrh na zahájení správního řízení o uložení pokuty. Pravomoc ukládat sankce a jejich maximální výše vyplývá ze zákona o krmivech.

Výše uložených sankcí je vyhodnocována na centrální úrovni tak, aby byl zajištěn jednotný postup. Provozovatel krmivářského podniku má právo podat odvolání k MZe.

Pracovníci provádějící úřední kontrolu bez střetu zájmů

Úřední kontroly jsou prováděny pouze zaměstnanci ÚKZÚZ. Povinnosti vyplývají ze zákona 159/2006 Sb., o střetu zájmů, zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole a také z pracovního řádu ÚKZÚZ.

Odpovídající laboratorní kapacita včetně zkušených pracovníků

Vzorky odebrané při úředních kontrolách jsou analyzovány v Národní referenční laboratoři, která má 4 lokální pracoviště. K analýzám, které není prozatím možné provést v NRL, je využíváno smluvních laboratoří (např. VÚRV v Praze Ruzyni, SVÚ v Olomouci nebo Lysolajích).

Vhodná a řádně udržovaná zařízení a vybavení, aby pracovníci mohli provádět úřední kontroly účinně a efektivně

Inspektoři jsou vybaveni služebními automobily, výpočetní a komunikační technikou (notebooky, mobilní tiskárny, mobilní telefony). Součástí vybavení pro výkon inspekční činnosti je sada vzorkovacích pomůcek a ochranné oděvy.

Pravomoci k provádění úředních kontrol

Pravomoci inspektorů provádějících úřední kontroly jsou vymezeny zákonem č. 91/1996 Sb., o krmivech a zákonem č. 255/2012 Sb., o kontrole. Zaměstnanci ústavu jsou oprávněni vstupovat do krmivářských provozů, vyžadovat doklady a potřebnou dokumentaci od provozovatele a ukládat opatření v případě porušení předpisů.

Povinnosti provozovatele podrobit se kontrole a být nápomocen

Podle zákona č. 255/2012 Sb., je provozovatel povinen umožnit inspektorovi po ohlášení vstup do provozu, poskytnout potřebné doklady, informace a nezbytnou součinnost k výkonu dozoru, včetně poskytnutí technických pomůcek pro odběr vzorků. V opačném případě hrozí provozovateli sankce.

Opatření v případě neshody

Provozovatelé krmivářských podniků musejí být zaregistrováni nebo schváleni k provozování všech činností vykonávaných v jimi řízených provozech.

Pokud inspektoři při kontrole zjistí, že provozovatel nedodržel nebo porušil legislativu, má ústav oprávnění uložit provozovateli povinnost dohledat příčinu porušení a zjednat odpovídající nápravu, pozastavit činnost, případně mohou nařídit její ukončení nebo vyměřit pokutu. V případě, že je na trh uvedeno krmivo, které není bezpečné, má ústav oprávnění nařídit stažení krmiva, jeho případnou likvidaci, a zároveň zahájit s provozovatelem správní řízení.

Oblast ekologického zemědělství

ÚKZÚZ jakožto kontrolní orgán provádějící úřední kontrolu může v případě zjištění porušení pravidel ekologické produkce uložit nápravné opatření. V případě hrubého porušení pravidel ekologické produkce ÚKZÚZ podává příslušnému orgánu, tj. ministerstvu, návrh na zahájení správního řízení.

Střet zájmů

Také otázka případného střetu zájmů je řešena v souladu s požadavky těchto norem. Navíc podle požadavků zákona č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství osoba vykonávající kontrolu v ekologickém zemědělství nesmí:

- být osobou podnikající v ekologickém zemědělství;
- provádět kontrolu osoby podnikající v ekologickém zemědělství, které poskytla v posledních 3 letech poradenství;

- provádět kontrolu v obci, kde má trvalý pobyt;
- provádět kontrolu u osob blízkých.

Odpovídající laboratorní kapacita

ÚKZÚZ má vlastní laboratorní kapacity pro vyhodnocení vzorků odebraných z ekologického zemědělství. Kontrolní organizace nedisponují vlastní laboratorní kapacitou. Vyhodnocování vzorků z ekologického zemědělství je prováděno na základě spolupráce kontrolních organizací s akreditovanými laboratořemi. Odběr a převoz vzorků do laboratoře je prováděn inspektory kontrolních organizací v souladu s platnými metodickými postupy.

Oblast zdraví rostlin

Účinnost a přiměřenost úředních rostlinolékařských kontrol (v oblasti ŠO a POR) je zajištěna ustanoveními zákona č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a úřední kontroly v oblasti ochrany zdraví rostlin jsou prováděny dle ustanovení tohoto zákona. Provádění úředních kontrol se dále řídí zákonem č. 255/2012 Sb., kde jsou vymezeny i povinnosti a oprávnění kontrolních pracovníků. Inspektoři jsou oprávněni na základě výsledku kontroly při zjištění závad nařizovat opatření k odstranění neshody a ke kontrole plnění těchto opatření. Odstranění neshody a předcházení vzniku neshody jsou ukazateli účinnosti kontroly. Procesy ukládání opatření a jejich kontrola jsou zpracovány v metodických pokynech. Kvalita provádění kontrol je podložena vstupním vzděláním a zaškolením inspektora a dalšími komplexními školeními cíleně zaměřenými na odbornou problematiku. Inspektoři se při kontrole musí řídit také vnitřními předpisy (příkazy, pokyny), které stanovují postupy při výkonu kontroly.

Postupy při kontrolách jsou dány metodickými postupy, popř. příkazy ředitele sekce. Výsledky kontrol se zapisují do PC programů, ze kterých se dají vygenerovat a vytisknout protokoly o kontrole. Program slouží i jako databáze a archiv protokolů a výsledků kontrol.

Pracovníci provádějící úřední kontroly bez střetu zájmů

Vnitřním předpisem a pracovní smlouvou jsou zaměstnanci zavázáni vyhnout se aktivitám, při kterých by mohlo dojít ke střetu zájmu. Úřední rostlinolékařské kontroly jsou vykonávány pouze zaměstnanci ÚKZÚZ, externí ani smluvní pracovníci nejsou pověřováni pro výkon úředních rostlinolékařských kontrol.

Odpovídající laboratorní kapacity včetně zkušených pracovníků

Standard na kvalifikaci personálu, pracovní prostory, laboratorní přístroje a přesné dodržování předepsaných postupů je dán akreditací laboratoří NRL ÚKZÚZ.

Vhodná a řádně udržovaná zařízení a vybavení, aby pracovníci mohli provádět úřední kontroly účinně a efektivně

Laboratorní zařízení diagnostických laboratoří, jejich vhodnost a udržování, jsou dány akreditací diagnostických laboratoří ÚKZÚZ.

Pro provádění rostlinolékařské dovozní kontroly musí být provozovatelem vstupního místa nebo místa schváleného pro provádění rostlinolékařské dovozní kontroly poskytnuty vhodné prostory umožňující splnění minimálních požadavků k výkonu kontroly. Tyto požadavky jsou stanoveny prováděcím právním předpisem, vyhláškou č. 5/2020 Sb., o opatřeních proti škodlivým organismům rostlin (tj. minimální požadavky na technické a odborné vybavení a zařízení).

Kontrolované osoby jsou povinny vytvářet vhodné podmínky pro výkon rostlinolékařských kontrol a poskytovat inspektorům potřebnou součinnost, informace a podklady. Inspektor je pro výkon kontroly vybaven služebními automobily, výpočetní a komunikační technikou (notebooky, mobilní tiskárny, mobilní telefony). Součástí vybavení pro výkon inspekční činnosti je sada vzorkovacích pomůcek a osobní ochranné pracovní pomůcky.

Pravomoci k provádění úředních kontrol

Pravomoc inspektorů k provádění úředních kontrol je omezena dosaženým vzděláním a působností příslušného organizačního útvaru ÚKZÚZ. S rozsahem pravomocí při výkonu kontroly jsou inspektoři seznámeni v rámci vstupního vzdělávání.

V souladu se zákonem č. 255/2012 Sb., jsou inspektoři oprávněni vstupovat na pozemky, do provozních, skladovacích a jiných prostorů, kde jsou rostliny a rostlinné produkty přemísťovány, do zařízení a dopravních prostředků sloužících k činnosti kontrolovaných osob, a provádět na těchto místech úřední kontroly. Zároveň jsou oprávněni ověřovat osobní údaje kontrolovaných osob, pořizovat kopie, výpisy, fotodokumentaci a odebírat vzorky k laboratornímu vyšetření.

Při zjištění porušení právních předpisů je náprava zajišťována prostřednictvím úředních opatření, mimořádných rostlinolékařských opatření a nařízení ÚKZÚZ. Případy porušení příslušných právních předpisů jsou řešeny sankcí.

Pohotovostní plány

Jsou zpracovány manuály nebo metodické pokyny zaměřené cíleně na některé činnosti nebo rostlinné komodity či škodlivé organismy, které upřesňují, jak postupovat při nálezu regulovaného škodlivého organismu, nebo při zjištění určitých neshod se závaznými právními předpisy (např. nesplnění zvláštních požadavků).

Povinnosti dovozců a producentů podrobit se kontrole a být nápomocen

Osoby, které dováží určité rostlinné komodity a producenti určitých rostlinných komodit jsou povinny:

- umožnit zaměstnancům ÚKZÚZ provádět úřední kontroly stanovené zákonem č. 326/2004 Sb., místech pěstování, výroby, skladování nebo přechovávání rostlin a rostlinných produktů
- být osobně dosažitelné pro potřeby ÚKZÚZ, popřípadě pověřit pro styk s ÚKZÚZ jinou osobu s potřebnými odbornými zkušenostmi v oblasti rostlinné výroby a v souvisejících otázkách zdravotního stavu rostlin a rostlinných produktů;
- při kontrolách poskytovat potřebnou součinnost, informace a podklady.

Neplnění povinností dovozců a producentů rostlinných komodit stanovených zákonem č. 326/2004 Sb., může být inspektorem hodnoceno jako maření kontroly, které je pod sankcí.

Shoda

Kontrolovaná osoba je vždy seznámena s kontrolním zjištěním popsáním a doloženým v protokole o kontrole a při jeho projednávání je seznámena se svými právy. Kontrolované osobě, která porušila právní předpisy, lze ve správním řízení uložit pokutu.

3.3. Školení pracovníků provádějících úřední kontroly

MZe

Potřeba jednotného školení byla uznána v nařízení (EU) 2017/625. Povinná témata školení dle kapitoly I, přílohy II, nařízení (EU) 2017/625 se týkají těchto oblastí:

1. Různé kontrolní metody a techniky, například inspekce, ověřování, screening, cílený screening, odběr vzorků a laboratorní analýza, testování a diagnostika;
2. Kontrolní postupy;
3. Pravidla uvedená v čl. 1 odst. 2;
4. Posouzení nedodržení pravidel uvedených v čl.1 odst. 2;
5. Nebezpečí spojená s produkcí, zpracováním a distribucí zvířat a zboží;
6. Různé fáze produkce, zpracování a distribuce a možná rizika pro lidské zdraví a popřípadě pro zdraví zvířat a rostlin, dobré životní podmínky zvířat a pro životní prostředí;
7. Vyhodnocení používání postupů HACCP a správné zemědělské praxe;
8. Systémy řízení, například programy zajišťování jakosti, které spravují provozovatelé, a jejich vyhodnocování, pokud jsou relevantní pro plnění požadavků stanovených v pravidlech uvedených v čl. 1 odst. 2;
9. Systémy úředního osvědčování;
10. Pohotovostní opatření pro mimořádné situace, včetně komunikace mezi členskými státy a Komisí
11. Soudní řízení a právní důsledky úředních kontrol;
12. Přezkoumání písemných dokumentačních materiálů a jiných záznamů, včetně materiálů a záznamů o mezilaboratorních porovnávacích zkouškách, akreditaci a posouzení rizika, které mohou být důležité pro posouzení souladu s pravidly uvedenými v čl. 1 odst. 2; součástí mohou být finanční a obchodní aspekty;
13. Kontrolní postupy a požadavky pro vstup zvířat a zboží přivážených ze třetích zemí do Unie;
14. Jakékoliv jiné oblasti nezbytné k zajištění toho, aby úřední kontroly probíhaly v souladu s tímto nařízením.

Školení na národní úrovni

Jednotný systém školení inspektorů (ISSI) se v ČR provádí na základě pracovního dokumentu „Jednotný systém školení inspektorů státních dozorových orgánů koordinovaných MZe“, ze dne 19. 6. 2006. Příslušné orgány a kontrolní orgány doporučí školitele z řad stávajících školitelů. Vytvoří se tým školitelů, schopný a kvalifikovaný školit. Podle potřeb mohou být přizváni i externí školitelé. Pro výkon lektorské činnosti jsou školitelé z týmu proškoleni ze základní pedagogické přípravy lektorů. Školení je zakončeno písemným testem a praktickým ověřením. Za oblast školení je zodpovědný odbor bezpečnosti potravin MZe.

Na základě výše uvedeného dokumentu pracuje koordinační orgán školicích činností při Sekci zemědělství a potravinářství, a to pro vytváření jednotného systému školení v oblastech uvedených v kapitole I přílohy II nařízení (EU) 2017/625 a pro systém vzájemné spolupráce mezi příslušnými dozorovými orgány v oblasti vzdělávání. V koordinačním orgánu školicích činností jsou zastoupeny odbor bezpečnosti potravin Sekce zemědělství a potravinářství, orgány státního dozoru koordinované MZe a dále MZ, které se účastní jednotného školení inspektorů pouze v rámci EU.

Od roku 2011 až doposud je školení prováděno e-learningovou formou.

Technickou podporu e-learningového kurzu zajišťuje Ústav zemědělské ekonomiky a informací (ÚZEI) prostřednictvím LMS eDoceo. MZe a ÚZEI zpracované odborné texty

každého modulu aktualizují, v případě potřeby MZe zajistí zpracování nových modulů dle článku 5 odst. 4 nařízení (EU) 2017/625 a dle článku 1 odstavec 2 b) a i).

Obsah modulů (kurzů) školení vycházejících z oblastí uvedených v kapitole I, přílohy II, nařízení (EU) 2017/625:

1. Přehled základních předpisů potravinového a krmivového práva;
2. Auditování systému řízení bezpečnosti potravin a jeho možná flexibilita;
3. Nedodržování požadavků potravinového práva a uplatňování sankcí;
4. RASFF – systém rychlého varování pro potraviny a krmiva;
5. Legislativa a rizika při výrobě krmiv;
6. Deratizace v potravinářství a její kontroly;
7. Ochrana zvířat při porážení a jiných způsobech usmrcování;
8. Hodnocení zdravotních rizik – potraviny a výživa;
9. Postupy založené na zásadách HACCP (od 7. kola školení modul rozdělen na dvě části);
10. Vydávání certifikátů se zaměřením na kvalitu potravin (od 8. kola školení je modul kompletně přepracován);
11. Zajištění bezpečnosti potravin a možná rizika při zpracování masa (od 6. kola školení);
12. Odběry vzorků potravin, surovin, krmiv a pitné vody;
13. Posouzení rizik na různých stupních výroby potravin a krmiv;
14. Ochrana rostlin před škůdci, původci chorob a pleveli při zemědělské výrobě potravin rostlinného původu;
15. Všeobecný přehled o legislativě EU.

E-školení ISSI	Termín studia	Počet přihlášených účastníků	Počet absolventů	% absolventů z počtu přihlášených účastníků
1. kolo	15. 10. 2011-31. 7. 2012	78	74	95
2. kolo	1. 10. 2012-30. 4. 2013	80	75	94
3. kolo	1. 10. 2013-30. 4. 2014	80	71	89
4. kolo	1. 10. 2014-30. 4. 2015	81	75	93
5. kolo	1. 10. 2015-30. 4. 2016	80	71	89
6. kolo	1. 10. 2016-30. 4. 2017	80	70	87,5
7. kolo	1. 10. 2017-30. 4. 2018	81	74	91,3
8. kolo	1. 10. 2018-30. 4. 2019	80	68	85
9. kolo	1.10.2019 – 30.4. 2020	82	68	83

Pro zajištění vlastního systému vzdělávání v oblasti úředních kontrol potravin a krmiv, zdraví a pohody zvířat a zdraví rostlin, vypracovává každá dozorová organizace pro své inspektory plány školení na příslušný rok na základě identifikace potřeb školení a poskytuje je na vyžádání koordinačnímu orgánu školicích činností, a to prostřednictvím místních kontaktních bodů dozorových orgánů - CP. Ve stanovených intervalech předávají přehledy o plnění plánu školení v dohodnutém rozsahu.

Školení na úrovni EU

Školící strategie EK je vysvětlena v dokumentu „Kvalitnější školení pro bezpečnější potraviny“ (BTSF) COM(2006) 519 final a ve strategickém dokumentu BTSF z července 2009.

Školení BTSF, které od r. 2006 organizuje EK prostřednictvím DG SANCO, od r. 2015 DG SANTE (DG Health and Food Safety - Generální ředitelství pro zdraví a bezpečnost potravin) je určeno pro zaměstnance provádějící úřední kontroly potravin a krmiv, zdraví a pohody zvířat a zdraví rostlin, a to jak z členských států, tak z třetích a rozvojových zemí pro lepší poznání potravinových norem a dovozních postupů v EU a při uvádění zboží na trh. Od 1. ledna 2014

spolupracuje DG SANCO s Výkonnou agenturou pro spotřebitele, zdraví, zemědělství a potraviny (CHAFEA), která řídí programy školení BTSF.

Komise organizuje školení pro pracovníky jiných orgánů členských států dle článku 130 nařízení (EU) 2017/625.

Tok informací ohledně národních školicích aktivit (povinná témata kapitoly I přílohy II nařízení (EU) 2017/625) a školicích aktivit EU je zajišťován výše uvedeným koordinačním orgánem školicích činností, koordinátorem je národní kontaktní bod – NCP z odboru bezpečnosti potravin Úřadu pro potraviny MZe, členy jsou místní kontaktní body - CP jednotlivých dozorových orgánů a MZ.

Počet proškolených účastníků z ČR: r. 2006 – 20, r. 2007 - 36, r. 2008 - 41, r. 2009 – 43, r. 2010 – 73, r. 2011 – 96, r. 2012 – 112, r. 2013 – 136, r. 2014 – 168, r. 2015 – 169, r. 2016 – 140, r. 2017 – 122, r. 2018 – 95 a r. 2019 - 128.

E-learningové kurzy BTSF probíhají od února roku 2014 a postupně byly v pěti jazycích (EN, FR, DE, ES, PT) spuštěny tyto e-kurzy:

1. *AA Module* (Animal Health for Aquaculture Animals) - Prevence zdraví zvířat a kontroly živočichů pocházející z akvakultury
2. *AN Module* (Animal Nutrition) – Výživa zvířat
3. *AW Module* (Animal Welfare at slaughter and killing for disease control)- Zacházení se zvířaty při usmrcování v rámci tlumení nákaz
4. *AWP Module* (Animal Welfare at slaughter and killing for disease control for poultry) - Zacházení s drůbeží usmrcovanou v rámci tlumení nákaz
5. *EU PQ Module* (EU plant quarantine regime for imports) – Karanténní režim EU pro dovoz rostlin
6. *FCM Module* (Food Contact Materials rules) - Materiály přicházející do styku s potravinami
7. *Fishery Module* (Food hygiene and control on fishery products and live bivalve molluscs) - Hygiena potravin a kontrola produktů rybolovu a živých mlžů
8. *HACCP Module* (Principle of Hazard Analysis and Critical Control Point audits) – Systém analýzy rizika a stanovení kritických kontrolních bodů
9. *RASFF Module* (Rapid Alert System for Food and Feed) – Systém rychlého varování pro potraviny a krmiva
10. *TSE Module* (Prevention, Eradication and Control of Transmissible Spongiform Encephalopathies) - Transmisivní spongiformní encefalopatie

Všechny e – kurzy BTSF jsou pro jednotlivé členské státy od r. 2017 bez kvót, je možno obsazovat místa bez omezení.

Počet úspěšných absolventů z ČR – r. 2014 (2 kurzy) - 36, r. 2015 (6 kurzů) – 73, r. 2016 (10 kurzů) – 168, r. 2017 (10 kurzů) – 162, r. 2018 (10 kurzů) – 46, r. 2019 (10 kurzů) - 73.

MZ

MZ při identifikaci potřeb školení vychází z vyhodnocení školení v předchozím roce, změn v legislativě a návrhu vedoucích pracovníků regionálních pracovišť.

Implementační plán školení

Plán školení zpracovávají obě školící centra, Národní centrum ošetrovatelství a nelékařských pracovních oborů v Brně a Institutu postgraduálního vzdělávání pracovníků ve zdravotnictví v Praze. Tento plán je zveřejněný na internetu a udává místo, téma a termín školící akce. Na úrovni regionálních pracovišť jsou připraveny plány zejména pro školení formou seminářů a workshopů.

Zaznamenávání a vyhodnocování školení

Regionální pracoviště podávají roční informace o školících akcích, kterých se pracovníci zúčastnili. K dispozici je tak chronologický přehled pořádaných akcí a počet účastníků. Na závěr školící akce účastníci vyplňují formulář, ve kterém hodnotí odbornou úroveň přednášejícího, srozumitelnost přednášky a využitelnost získaných informací v praxi. Tím je zajištěna zpětná reakce ze strany cílové skupiny posluchačů. Individuálně je hodnocení školení pracovníků řešeno tzv. kreditním systémem. Za školící akci pracovník obdrží určitý počet kreditů, které jsou v rámci celoživotního vzdělávání evidovány v průkazu odbornosti pracovníka. Zároveň je stanoven minimální počet kreditů, které jsou potřebné pro vydání osvědčení k výkonu zdravotnického povolání bez přímého vedení nebo odborného dohledu. Systém rozlišuje vzdělávací profil pracovníka s lékařským a nelékařským vzděláním.

Ministerstvem zdravotnictví byl zpracován metodický návod pro zajišťování vzdělávání pracovníků odborů HVPBU KHS, kterým jsou stanoveny minimální požadavky na vzdělávání kontrolních pracovníků orgánů ochrany veřejného zdraví.

Kromě školících akcí pořádaných v rámci sektoru Ministerstva zdravotnictví se pracovníci krajských hygienických stanic účastní školících akcí v rámci projektu Evropské komise „Better Training for Safer Food“, a dále seminářů nebo odborných akcí pořádaných dalšími orgány státní správy nebo profesními organizacemi, např. profesními sdruženími PROKOS a SYBA a Společností pro výživu.

SZPI

Vstupní a prohlubující vzdělávání zaměstnanců

Vzdělávání zaměstnanců SZPI probíhá v souladu se služebním předpisem 003/2016 Vzdělávání zaměstnanců SZPI. Na základě tohoto dokumentu je vytvořeno koncepční vzdělávání zaměstnanců SZPI, které zahrnuje povinné vzdělávací bloky a moduly v souladu se služebním předpisem náměstka ministra vnitra pro státní službu, kterým se stanoví Rámcová pravidla vzdělávání státních zaměstnanců ve služebních úřadech.

SZPI zajišťuje realizaci modulů vstupního vzdělávání, které zahrnují povinné seznámení zaměstnanců přijímaných do pracovního nebo služebního poměru s vnitřními předpisy a specifickou problematikou SZPI dle jejich profesního zaměření. Zaměstnanci kontrolní sféry vedle povinných přednášek absolvují zácvik pod vedením zkušeného inspektora a stáž na odlišném inspektorátu od místa výkonu práce. Moduly pořádané SZPI jsou doplněny o vzdělávací bloky pořádané ÚZEI, Ministerstvem zemědělství a Institutem pro veřejnou správu Praha, jež sjednocují přípravu zaměstnanců státní správy a seznamují zaměstnance s činností státních institucí, veřejnou správou, veřejnými financemi, právním systémem ČR a Evropské unie a v neposlední řadě environmentální problematikou.

Vedle vstupního vzdělávání SZPI také zajišťuje pravidelné prohlubující vzdělávání zaměstnanců. Podkladem pro systematické vzdělávání zaměstnanců SZPI je každoroční plán vzdělávání, který je vypracován v návaznosti na Plán jakosti SZPI a nařízení (EU) 2017/625. Plán vzdělávání vychází z námětů jednotlivých útvarů SZPI a po schválení ústředním ředitelem se stává závazným dokumentem, který je v průběhu roku naplňován a průběžně vyhodnocován, jak na úrovni kvantity a kvality realizovaných vzdělávacích akcí, tak i z hlediska ekonomických ukazatelů. Pro oblast kontrolní sféry jsou stanovena průřezová témata pro jednotlivé komodity, která jsou často proškolená v rámci oborových porad. V případě potřeby je plán vzdělávání doplňován o aktuální školení dle změn příslušné legislativy a v souvislosti s dalšími aktuálními potřebami jednotlivých zaměstnanců v návaznosti na jejich pracovní zařazení. Každá na míru organizovaná vzdělávací akce v oblasti kontrolní činnosti má přiděleného odborného garanta, který ověřuje kompetentnost dodavatelů vzdělávací akce, identifikuje cílovou skupinu a ověřuje naplňování vzdělávacích cílů.

Stěžejní témata v oblasti kontrolní sféry dle plánu vzdělávání jsou průběžně proškolená ve spolupráci s externími dodavateli i interními lektory, většinou ve školicím středisku na inspektorátu v Brně. Při realizaci vzdělávacích akcí jsou především využívány semináře, workshopy s využitím praktických nácviků, stejně tak jako otevřené semináře a konference.

V rámci zahraničního vzdělávání SZPI aktivně využívá možností vzdělávání v programu Better Training for Safer Food, který se týká zejména zprostředkování praktických poznatků při plánování, výkonu a vyhodnocení dozorové činnosti. Zaměstnanci kontrolní sféry se účastní v zahraničí školení zaměřených na přídatné látky, dětskou výživu, systém HACCP, kontaminanty v potravinách a krmivech, audity provozovatelů, kontrolu dovozu potravin a krmiv neživočišného původu, doplňky stravy nebo výživová a zdravotní tvrzení.

SVS

Koncepce vzdělávání zaměstnanců SVS primárně vychází ze služebního předpisu náměstka ministra vnitra pro státní službu, kterým se stanoví Rámcová pravidla vzdělávání státních zaměstnanců ve služebních úřadech a z usnesení vlády č. 865 o Rámcových pravidlech vzdělávání zaměstnanců ve správních úřadech (ze dne 26. října 2015). V souladu s těmito dokumenty se vzdělávání člení na vstupní, průběžné, vzdělávání představených a jazykové vzdělávání.

Vstupní vzdělávání

Vstupní vzdělávání představuje povinný blok aktivit, které slouží k základní orientaci nového zaměstnance (v pracovním i služebním poměru) v úřadu i na pracovišti. Zahrnuje seznámení zaměstnanců s pravidly BOZP a PO, vstupní instruktáž – obecné informace o chodu úřadu i konkrétního pracoviště, seznámení se základními interními dokumenty SVS, náplní práce a další. V neposlední řadě každý nový zaměstnanec absolvuje Společný seminář pro nově přijaté zaměstnance pořádaný MZe ČR ve spolupráci s ÚZEI.

Prohlubování vzdělávání

Východiskem pro stanovení individuálních potřeb v rámci prohlubování vzdělávání (průběžného, jazykového vzdělávání a vzdělávání představených) je především služební hodnocení státních zaměstnanců. Jedním z výstupů hodnocení je stanovení individuálních vzdělávacích cílů pro rok následující, včetně předpokládaného časového horizontu jejich splnění. Jednotlivé vzdělávací aktivity vedoucí k naplnění těchto cílů jsou konkretizovány v individuálním vzdělávacím plánu, které za celou SVS tvoří souhrnný vzdělávací plán pro daný kalendářní rok. V ostatních případech je každoroční individuální vzdělávací plán tvořen nadřízeným zaměstnancem podle potřeb vycházejících z místa, na kterém zaměstnanec vykonává práci.

Jako pomůcka pro sestavení individuálního plánu vzdělávání slouží Katalog vzdělávacích akcí, který je součástí elektronického PIS OKbase a který obsahuje plánované interní i externí vzdělávací aktivity pro daný kalendářní rok. Dále Implementační plán vzdělávacích akcí, na jehož sestavení se podílí všechny odborné útvary ÚVS SVS, které přicházejí s tématy školicích akcí a odborných porad za účasti interních odborníků z řad SVS, nebo ve spolupráci s jinými služebními úřady (MZe ČR, ÚZEI) a odbornými vzdělávacími institucemi (VFU Brno, SVÚ Jihlava, SVÚ Olomouc, SVÚ Praha a další). Organizátorem těchto akcí je ÚVS SVS, případně KVS SVS, garantem zástupce odborného útvaru ÚVS SVS.

V průběhu roku je souhrnný plán vzdělávání aktualizován dle nově vzniklých vzdělávacích potřeb, které nebylo možné predikovat na počátku plánovaného období. Potřebu dodatečného vzdělávání s sebou nesou především legislativní změny, aktuální nákazová situace, změny v interních postupech, se kterými se státní zaměstnanci musí průběžně seznamovat, ale i personální změny na jednotlivých místech. Návrh dodatečných aktivit vzdělávacího plánu vychází z analýzy jednotlivých útvarů ÚVS, které metodicky řídí organizační útvary MěVS

a krajských veterinárních správ. Plnění Implementačního plánu vzdělávacích akcí vyhodnocují jednotlivé útvary čtvrtletně.

Zákon č. 302/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 166/1999 Sb., nově upravil odbornou způsobilost k výkonu státního veterinárního dozoru a to s účinností od 1. 11. 2017. K výkonu státního veterinárního dozoru je podle této úpravy způsobilý úřední veterinární lékař, který získal atestaci I. stupně. Na služební místo představeného může být jmenován pouze úřední veterinární lékař, který získal atestaci II. stupně. V souvislosti s těmito změnami se v rámci prohlubování vzdělávání zvýraznila podpora SVS úředním veterinárním lékařům při získávání potřebných atestací.

Zaznamenávání a vyhodnocování efektivity vzdělávacích akcí

Všechny absolvované vzdělávací aktivity jsou evidovány v modulu Vzdělávání personálního informačního systému OKbase. Vedoucí zaměstnanci mohou průběžně kontrolovat plnění individuálního plánu vzdělávání svých podřízených prostřednictvím webového rozhraní IS OKbase, kde je možné do seznamu evidovaných absolvovaných vzdělávacích akcí zaměstnance nahlížet. Ke komplexnímu zhodnocení naplnění individuálního vzdělávacího plánu zaměstnance za kalendářní rok a efektivity vzdělávacích aktivit dochází u státních zaměstnanců v rámci pravidelného ročního hodnocení.

Hodnocení kvality konkrétní vzdělávací akce i lektora probíhá formou dotazníku, který bezprostředně po akci vyplní anonymně jeho účastníci. Z hodnotících dotazníků se sestaví statistický výstup, jehož závěry slouží k dalšímu plánování v oblasti vzdělávání.

Témata odborných vzdělávacích aktivit ve veterinární oblasti:

- atestační studium I. a II. stupně ve všech jeho 4 specializacích: veterinární hygiena, epizootologie, pohoda zvířat a laboratorní diagnostika;
- odborný veterinární SW – monitoring cizorodých látek, odběry vzorků, hygienický dozor, TRACES, KLIENT;

v oblasti veterinární hygieny a ochrany veřejného zdraví

- aktuální problematika veterinární hygieny - včetně problematiky označování potravin a senzorické analýzy, problematiky pravidel ekologické produkce a potravin s chráněným označením;
- komplexní školení zaměstnanců kontrolní sféry v oblasti bezpečnosti potravin
- kvalifikační a periodické školení úředních veterinárních lékařů způsobilých pro provádění auditů potravinářských podniků;
- aktuální problematika reziduí a kontaminantů v ČR, členských státech EU, NRL, reziduí VLP;
- monitoring cizorodých látek;
- vedlejší živočišné produkty;
- zvěřina – novela zákona a antiparazitární léčba;
- laktologická porada, dozor v mlékárnách a prvovýrobě;
- PCB;
- problematika státního dozoru na jatkách, veterinární prohlídky jatečných zvířat a masa (*Trichinella spiralis*);
- BTSF.

v oblasti ochrany zdraví a pohody zvířat

- porady inspektorů pro epizootologii nebo krajských koordinátorů pro specifické oblasti kontroly zdraví zvířat (IBR, nákazy včel, aquakultura, programy tlumení salmonel v chovech drůbeže);
- společné koordinační porady inspektorů pro epizootologii a welfare, příp. hygienu;
- mezirezortní seminář k problematice zoonóz;

- součinnostní cvičení orgánů SVS a vojenské veterinární správy pro případy podezření a potvrzení nebezpečné nákazy zvířat;
- školení záložních týmů pro výpomoc PMS v ohniscích nebezpečných nákaz;
- koordinační porada k činnosti národních referenčních a referenčních laboratoří;
- školení v oblasti dobrých životních podmínek zvířat a ochrany proti týrání,
v oblasti vnějších vztahů, kontroly dovozu a vývozu
- metodické pokyny, aktuální legislativa – veterinární lékaři PVS
- nařízení (EU) č. 576/2013 o neobchodních přesunech zvířat v zájmovém chovu a nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2019/2122, kterým se doplňuje nařízení (EU) 2017/625, pokud jde o některé kategorie zvířat a zboží osvobozených od úředních kontrol na stanovištích hraniční kontroly, zvláštní kontroly osobních zavazadel cestujících a malých zásilek zboží, které není určeno k uvedení na trh, zasílaných fyzickým osobám - pracovníci celních úřadů.

ÚKZÚZ

Pro všechny pracovníky je zajištěno školení personální - vstupní školení, základní kurz o EU, environmentální vzdělávání, jazykové kurzy, počítačová gramotnost, interní předpisy. Poté jsou pracovníci pravidelně školeni podle jimi kontrolované činnosti minimálně 2x ročně.

Oblast kontroly krmiv

Hlavní témata pro odborné školení pracovníků, kteří kontrolují krmiva, jsou:

- legislativa - nové předpisy EU a ČR v souvislosti s vývojem krmivářské legislativy (např. provádění úředních kontrol podle nařízení (EU) 2017/625, označování a hodnocení krmiv a uvádění krmiv na trh podle nařízení (ES) č. 767/2009 o uvádění na trh a používání krmiv, novela zákona č. 91/1996 Sb., o krmivech a prováděcí vyhlášky);
- kontrola krmiv - metodické pokyny, metody odběru vzorků, zásady provádění kontrol a ukládání opatření, práce s modulem LPIS, nové postupy kontroly dovážených krmiv, kontroly ve spolupráci se SVS apod.;
- kontrola ekologického zemědělství – metodické pokyny, zásady provádění kontrol, změny v legislativě;
- školení v rámci programu BTSF (Better Training for Safer Food);
- e-learningová školení.

Proškolení pracovníků umožňuje uvést změny do praxe.

Oblast rostlinolékařských kontrol

Vzdělávací akce v oblasti rostlinolékařské péče se uskutečňují obvykle ve skupinách do 30 zaměstnanců, útvary je zajistí vlastními silami (zaměstnanci ÚKZÚZ) nebo s pomocí externích dodavatelů.

Vedoucí útvarů se dohodnou na tématech vzdělávacích akcí pro následující rok včetně pořadí podle naléhavosti (téma, pro koho určeno, přibližný měsíc konání, předpokládané výdaje) a v souladu s interním předpisem „Pravidla vzdělávání zaměstnanců“ vyhotoví roční plán vzdělávání.

Celkový plán schvaluje ředitel ÚKZÚZ.

Další vzdělávací akce:

- 1) vzdělávání v dalších oblastech - nové odborné normy, předpisy, směrnice a metodiky, vzdělávání v oboru informačních a komunikačních technologií, témata environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty, specializované studium rostlinolékařství nebo ochrany rostlin, odborná a specifická témata prioritně stanovená Úřadem vlády, ISS, MZe;
- 2) diagnostické školení nově přijatých zaměstnanců - vědomosti ohledně odběru, balení a zasílání vzorků do diagnostických laboratoří ÚKZÚZ včetně základní symptomatologie,

přehled o požadavcích na kvalitu vzorků dle jednotlivých odborností, přehled o činnosti a používaných metodách diagnostických laboratoří ÚKZÚZ, základní obsluha a práce s informačními systémy;

- 3) vývoz zásilek rostlin do třetích zemí - přehled o rozsahu a metodách provádění rostlinolékařské kontroly před vývozem zásilek do třetích zemí včetně způsobu vzorkování a prohlídky vzorků a evidence;
- 4) nové odborné informace, předpisy a metodiky na úseku ochrany proti škodlivým organismům - informace o výskytech nových škůdců, původců chorob a plevelů v ČR a ve světě a odborné postupy při provádění monitoringu a opatření proti zavlékání a šíření škodlivých organismů – rostlinolékaři (specialisti);
- 5) školení v rámci programu BTSF (Better Training for Safer Food).

Prohlubováním odborných znalostí rostlinolékařských inspektorů formou školení je zajištěno provádění kontrol na vysoké profesní úrovni.

Zaznamenávání a vyhodnocování školení

Záznamem jsou prezenční listiny.

Vyhodnocování se uskutečňuje formou dotazníku. Je hodnocen přínos semináře a jeho témat a hodnocení školitele a jeho schopnost předat informace účastníkům semináře. Dotazník je součástí Hospodářského řádu ústavu a zpracovalo ho personální oddělení. V případě interní vzdělávací akce dotazník vyhodnocuje a uchovává organizátor akce. V případě externí vzdělávací akce dotazník vyhodnocuje a uchovává personální oddělení.

ÚKZÚZ zajišťuje, aby všichni pracovníci, provádějící úřední kontroly, byli pravidelně školeni o platných právních předpisech i o povinnostech při úřední kontrole, aby ovládali kontrolní metody a techniky, a aby byl zajištěn jednotný přístup při úřední kontrole.

3.4. Dokumentované postupy

MZ

Pro zajištění jednotného postupu orgánů ochrany veřejného zdraví při výkonu dozoru byly zpracovány na centrální úrovni v základních oblastech standardní pracovní postupy a metodické návody, které jsou aktualizovány a jsou k dispozici všem krajským hygienickým stanicím. Pokud jde o kontrolu systémů založených na principech HACCP, byl vypracován Metodický návod pro sjednocení postupu orgánů ochrany veřejného zdraví při posuzování postupů založených na zásadách HACCP, čímž se zajišťuje jednotný přístup k hodnocení postupů založených na zásadách HACCP. K dispozici je materiál obsahující popis a kvalifikaci nejčastěji se vyskytujících nedostatků v sektoru veřejného stravování, který je rovněž podkladem pro jednotné posuzování závad v zařízeních společného stravování a dále metodický materiál pro aplikaci principu flexibility ve stravovacích službách.

V oblasti materiálů a předmětů určených pro styk s potravinami byl zpracován Standardní pracovní postup pro provádění státního zdravotního dozoru pro pracovníky oboru hygieny předmětů běžného užívání v oblasti materiálů a předmětů určených pro styk s potravinami. Dále byl zpracován Metodický pokyn pro kontrolu správné výrobní praxe ve výrobě předmětů a materiálů určených pro styk s potravinami a metodický návod pro sjednocení postupu krajských hygienických stanic pro provádění kontrol podle nařízení (EU) č. 284/2011, kterým se stanoví zvláštní podmínky a podrobné postupy dovozu plastového kuchyňského nádobí z polyamidu a melaminu pocházejícího nebo zasílaného z Čínské lidové republiky a čínské zvláštní administrativní oblasti Hongkong. Nově byl zpracován pokyn pro šetření internetového prodeje předmětů běžného užívání, kam se řadí předměty a materiály určené pro styk s potravinami.

Problémy v oblasti výkonu státního zdravotního dozoru a příklady kazuistik jsou řešeny na celostátních poradách na základě požadavku krajských hygienických stanic a aktuální situace a závěry jsou pak přenášeny na regionální a místní úrovni.

V oblasti kontroly školního stravování se aplikují stejné postupy jako v celém sektoru veřejného stravování. Pracovníci oboru při výkonu státního zdravotního dozoru postupují v souladu s postupy stanovenými pro obor hygiena výživy v příslušných standardních pracovních postupech. Podobně jako v předchozím období bylo posuzování závad v zařízeních školního stravování opakovaně projednáváno na poradách organizovaných v rámci metodické činnosti krajskými hygienickými stanicemi a Ministerstvem zdravotnictví.

Za účelem sjednocení přístupu k výkonu státního zdravotního dozoru jsou zpracovávány standardní pracovní postupy (SPP) a metodické pokyny dostupné všem pracovníkům provádějící úřední kontroly. Dosud byly vypracovány a schváleny následující dokumenty:

SPP při provádění SZD pro pracovníky oboru HV

SPP pro provádění interního auditu činností odboru hygieny výživy, předmětů běžného užívání (v oblasti předmětů a materiálů určených pro styk s potravinami), dětí a mladistvých (v oblasti školního stravování) v krajských hygienických stanicích

SPP při provádění SZD pro pracovníky oboru hygieny PBU – Materiály a předměty určené pro styk s potravinami

SPP při odběru vzorků potravin a pokrmů pro pracovníky oboru hygieny výživy

Metodický postup přenosu informací v rámci systému RASFF v České republice (národní úroveň)

Provozní manuál systému RASFF určený pro pracovníky odborů a oddělení HV a PBU a pracovníky odborů a oddělení HDM krajských hygienických stanic (úroveň OOVZ)

MN pro sjednocení postupu OOVZ při posuzování požadavků některých ustanovení nařízení (ES) č. 178/2002

MN pro sjednocení postupu OOVZ při posuzování hygienických požadavků přílohy II. nařízení (ES) č. 852/2004

MN pro sjednocení postupu OOVZ při posuzování postupů založených na zásadách HACCP

Metodický návod pro sjednocení postupu OOVZ při provádění metodických návštěv

Metodický návod pro zajišťování vzdělávání pracovníků odborů HVPBU KHS

Metodický návod pro sjednocení postupu orgánů ochrany veřejného zdraví při provádění kontrol správné výrobní praxe ve výrobě předmětů a materiálů určených pro styk s potravinami

Metodický návod pro sjednocení postupu krajských hygienických stanic pro provádění kontrol podle nařízení (EU) č. 284/2011.

O provedené kontrole se provádí záznam do protokolu o kontrolním zjištění, a výsledky kontrol převádějí do příslušného informačního systému (v oblasti provozoven poskytující stravovací služby - IS HVY, v oblasti školního stravování – IS HDM a v oblasti materiálů a předmětů určených pro styky s potravinami – IS PBU). Přístup ke statistickým výstupům z tohoto systému je možný na místní, regionální i národní úrovni.

Standardní pracovní postupy a metodické pokyny jsou revidovány buď v návaznosti na novou právní úpravu, nebo k revizi dochází v pravidelných dvouletých cyklech.

SZPI

Základním interním dokumentem SZPI pro výkon úřední kontroly je Řád kontrolní činnosti. Na něj navazuje řada vnitřních předpisů. Všechny tyto dokumentované postupy jsou v režimu „řízené dokumentace“, tzn. podléhají procesu vnitřního připomínkování, schvalování, aktualizace a distribuce.

K aktualizaci dochází zejména na základě legislativních požadavků, organizačních změn v SZPI, výsledků interních auditů či kontrol.

Nové aktualizované nebo revidované kontrolní postupy

Organizační směrnice SZPI (Pravidla pro tvorbu, aktualizaci, evidenci a distribuci vnitřních předpisů) stanoví povinnost pro odpovědného zaměstnance, v případě neomezené časové platnosti předpisu, minimálně jednou za 18 měsíců přezkoumat jeho aktuálnost a provést obsahovou revizi. To se týká i vnitřních předpisů upravujících kontrolní postupy.

Tímto způsobem jsou v interních předpisech reflektovány rovněž nově vzniklé právní předpisy nebo jejich změny.

Často se ale jedná o změny vnitřních předpisů menšího rozsahu, které jsou reakcí na vyvíjející se problematiku výroby a prodeje potravin obecně, nové laboratorní metody, nově vzniklé kontrolní kauzy, menší a nikoliv zásadní novelizace právních předpisů atd.

Každý nový vnitřní předpis, či jeho nová verze, je schválen pověřenými osobami pomocí kvalifikovaného elektronického podpisu. S každým novým vnitřním předpisem, či jeho novou verzí, se zaměstnanci prokazatelně seznamují v aplikaci Vnitřní předpisy. Proces týkající se vnitřních předpisů je plně elektronický.

Zprávy o úředních kontrolách představují v zavedeném kontrolním systému SZPI zejména protokol o kontrole. Protokol o kontrole je dokumentem, jehož prostřednictvím je kontrolovaná osoba seznamována s kontrolními zjištěními učiněnými ze strany SZPI a rovněž s výsledkem kontroly. Jeho přílohou mohou být záznam o odběru vzorku, a posudek hodnocení na místě nebo například opatření; dalšími dokumenty souvisejícími s kontrolou, které SZPI vytváří, jsou doklad o provedených kontrolních úkonech, záznam o úkonech předcházejících kontrole, případně další podklady prokazující kontrolní zjištění. Požadavky na náležitosti zpráv z úřední

kontroly korespondují mimo jiné s příslušnými ustanoveními zákona č. 255/2012 Sb., a s vnitřními předpisy SZPI.

SVS

Postup ověřování úředních kontrol je obsažen ve Směrnici pro řízení a provádění interního auditu systému úředních kontrol SVS. Postupy kontrol dovozu veterinárního zboží jsou stanoveny v legislativě EU tak, aby kontroly probíhaly stejným způsobem na všech vnějších hranicích EU, a upřesněny v metodickém návodu SVS k provádění pohraniční veterinární kontroly. Postupy se skládají z kontrol dokladů, totožnosti a fyzických kontrol, závěrem kontroly je rozhodnutí o zásilce. Výsledek kontroly je zaznamenáván do elektronického systému TRACES a uchováván po dobu nejméně 3 let.

Postupy úředních kontrol v oblasti veterinární hygieny a ochrany veřejného zdraví i v oblasti zdraví zvířat a pohody zvířat jsou ujednoceny a zdokumentovány v rámci celé ČR formou metodických návodů SVS.

Metodické návody SVS jsou vedeny v režimu řízených dokumentů a jsou pravidelně aktualizovány dle potřeb a požadavků národní nebo evropské legislativy či na základě nových poznatků.

Všechny platné metodické návody SVS jsou k dispozici v elektronickém systému spisové služby SVS (e-spis), kde za účelem ukládání metodických návodů SVS a veškerých dalších řízených interních dokumentů SVS je zřízena příslušná registratura. V tomto úložišti řízených dokumentů SVS jsou všem zaměstnancům SVS trvale dostupná platná znění nejen metodických návodů SVS, ale i veškerých dalších řízených interních dokumentů SVS.

Kromě toho odbor informatiky ÚVS zajišťuje provoz neveřejné části webových stránek SVS (tzv. Portál SVS). Informace zveřejněné na Portálu SVS slouží spolu s interními dokumenty SVS uloženými v příslušné registratuře v rámci elektronického systému spisové služby pro podporu výkonu SVD. Další pomocnou složkou je potom zpracováván systém uživatelské podpory IS SVS.

Jednotný přístup k dokumentování úředních kontrol je zajištěn jednotným formátem formuláře Protokolu o kontrole, který vychází z požadavků zákona č. 255/2012 Sb.

SVS se při své kontrolní činnosti řídí zejména zákonem č. 166/1999 Sb., o veterinární péči, zákonem č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích, zákonem č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, zákonem č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat, zákonem č. 255/2012 Sb., o kontrole, zákonem č. 500/2004 Sb., správní řád, zákonem č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a přímo použitelnými předpisy Evropské Unie.

Kontrolovaná osoba je vždy seznámena s kontrolním zjištěním popsáním a doložením v protokole o kontrole a při jeho projednávání je seznámena se svými právy.

Kontrolované osobě může být v souladu s příslušnou legislativou uložena:

- pokuta;
- závazný pokyn včetně nápravných opatření dle zákona č. 246/1992 Sb.;
- mimořádné veterinární opatření, a to:
 1. ochranná a zdolávací opatření
 - a) při podezření z výskytu nákazy nařizovaná (§ 13 odst. 1 zákona č. 166/1999 Sb.);
 - b) po potvrzení výskytu nákazy nařizovaná (§ 15 odst. 1 zákona č. 166/1999 Sb.);
 2. veterinárně hygienická opatření (§ 54 zákona č. 166/1999 Sb., odst. 2 písm. b));
 3. opatření k veterinární ochraně státního území (§ 54 zákona č. 166/1999 Sb., odst. 2 písm. c)

- bezprostřední zásah
 - a) opatření podle § 13 odst. 3 zákona č. 166/1999 Sb., („na místě“),
 - b) opatření podle § 53 odst. 1 zákona č. 166/1999 Sb.;
- ukončení mimořádných veterinárních opatření;
- veterinární opatření podle § 17b zákona č. 166/1999 Sb.);
- odejmutí nebo pozastavení schválení (např. § 22 zákona č. 166/1999 Sb.);
- zrušení registrace (např. § 28 zákona č. 166/1999 Sb.);
- odejmutí a změna povolení (např. § 50, resp. § 51 zákona č. 166/1999 Sb.);
- opatření po veterinární kontrole při příchodu na místo určení podle § 30 odst. 2 zákona č. 166/1999 Sb., - umístění zvířat v karanténě nebo jejich poražení či utracení, anebo neškodném odstranění živočišných produktů, nebo opatření po provedení pohraniční veterinární kontroly podle čl. 65 až 72 nařízení (EU) 2017/625;
- zrušení nebo pozastavení živnosti (§ 13a odst. 2 zákona č. 246/1992 Sb.);
- zvláštní opatření (§ 25 odst. 3 zákona č. 154/2000 Sb.);
- nápravné opatření (§ 24 odst. 6 písm. c) zákona č. 154/2000 Sb.).

ÚKZÚZ

Účinné provádění úředních kontrol je zajišťováno aplikací nařízení (EU) 2017/625. Úřední kontroly jsou prováděny podle metodických pokynů (dokumentovaných postupů), které jsou sestavovány tak, aby zahrnovaly požadavky legislativy a zajistily jednotný přístup inspektorů. Pokud dojde ke změně legislativy, jsou tyto pokyny patřičně aktualizovány.

Odpovídající pravomoci k provádění úředních kontrol a k přijímání opatření jsou uvedeny obecně v zákoně č. 255/2012 Sb.

V zavedeném kontrolním systému zprávy o úředních kontrolách představují zejména záznamy o kontrolním zjištění uvedené v protokolu o kontrole. Prostřednictvím protokolu je kontrolovaný subjekt seznamován s výsledkem kontroly a případně i s informací o uloženém zvláštním opatření. Přílohou tohoto protokolu může být protokol o odběru vzorku, popř. další doklady prokazující kontrolní zjištění.

Základními dokumentovanými postupy úřední kontroly jsou metodické pokyny, které jsou aktualizovány zpravidla každý rok, v případě potřeby i dříve (např. při změně právních předpisů). Správné používání metodických pokynů pracovníky je kontrolováno interními auditory a také příslušnými vedoucími pracovníky. Výkonem interních auditů je pověřen Odbor auditu a řízení kvality. Správné zavedení dokumentovaných postupů zajišťují organizační a spisové řády a směrnice, příručky jakosti a další dokumenty vedené v souladu s normou ISO 9001:2016.

Oblast kontroly krmiv

Při každé kontrole postupují inspektoři podle výše uvedených aktuálních pokynů. Při kontrole krmivářského provozu nebo při odběru vzorků krmiv je používán kontrolní list daného formátu, který zaručuje jednotné prohlídky provozů krmivářských podniků. Tyto kontrolní listy jsou založeny a přístupny v systému LPIS a rovněž archivovány ve spisové službě ÚKZÚZ. Metody odběru vzorku a metody laboratorního zkoušení jsou aktualizované a v souladu s legislativními požadavky.

Oblast rostlinolékařských kontrol

Všechny protokoly o kontrole jsou vystavovány a evidovány pomocí IS Monitoring (oblast škodlivých organismů), IS PPP a LPIS – modul Kontroly (oblast distribuce POR a nakládání s POR u uživatelů). Jednotné dokumentování úředních kontrol je zajištěno jednotným formátem formulářů protokolu o kontrole. V případech, kdy se rostlinolékařskou dovozní kontrolou zjistí, že zásilka neodpovídá požadavkům nařízení (EU) 2017/625 vydává

se rozhodnutí o zásilce formou nařízení úředních opatření nebo mimořádných rostlinolékařských opatření. U nesadbových brambor se nařizují úřední opatření nebo mimořádná rostlinolékařská opatření v případech zjištění nesplnění zvláštních požadavků stanovených zákonem 326/2004 Sb., nebo při zjištění výskytu regulovaných škodlivých organismů bramboru.

V případech distribuce nepovoleného POR nebo POR s nedostatky v označování a balení je vydáno úřední opatření, zakazující uvádění na trh. V případě zjištění závažných nedostatků ve složení a případně fyzikálních a chemických vlastnostech POR je formou veřejné vyhlášky vydáno mimořádné rostlinolékařské opatření o zákazu uvádění na trh a používání předmětného POR.

Při zjištění používání neotestovaného zařízení pro aplikaci POR, lze vydáním úředního opatření uložit opatření k nápravě. Pokud není úřední opatření ve lhůtě splněno, následuje vydání mimořádného rostlinolékařského opatření. Při zjištění použití nepovoleného POR, použití POR do nepovolené plodiny, při překročení povoleného dávkování POR a nedodržení ochranné lhůty po aplikaci POR (u komodit ovoce, réva vinná, zelenina, skladované rostlinné produkty k potravinářským účelům) informuje ÚKZÚZ na základě dohody o spolupráci mezi SZPI a ÚKZÚZ kompetentní orgán - SZPI (rezidua v rostlinných produktech).

Všechna správní řízení o uložení sankce jsou na ÚKZÚZ vedena centrálně na oddělení legislativním a právním v rámci Kanceláře ústavu. V rámci sjednocení postupů při kontrole jsou zpracovávány vnitřní předpisy.

ČPI

ČPI se při své kontrolní činnosti řídí zákonem č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat, zákonem č. 255/2012 Sb., o kontrole a zákonem č. 500/2004 Sb., správní řád v souladu s přímo použitelnými předpisy EU. Svá práva a povinnosti musí vykonávat v případech, v mezích a způsobem stanoveným uvedenými zákony.

Postup při výkonu kontroly, vztahy mezi kontrolními orgány a kontrolovanými právníky nebo fyzickými osobami stanovují Pravidla kontrolní činnosti ČPI. Určení zaměstnanci ČPI jsou v řízení podle správního řádu oprávněnými úředními osobami.

ČPI má pro provádění úředních kontrol a jejich vyhodnocování dostatečný počet kvalifikovaných zaměstnanců, absolventů středoškolského a vysokoškolského studia, s příslušným odborným zaměřením a s praxí v oblasti plemenářské práce.

Interní předpisy a metodiky kontrol

Opatření Inspekce k zajištění efektivnosti kontrol jsou stanovena dlouhodobě vlastními interními předpisy, zejména Organizačním řádem, Pracovním řádem a Pravidly kontrolní činnosti, který vychází z obecně platných právních předpisů, a který určuje detailně postup kontrolujícího inspektora v jednotlivých fázích kontroly.

Na Pravidla kontrolní činnosti navazují interní metodické pokyny ke kontrolám jednotlivých druhů zvířat nebo oblastí uvedených v zákoně č. 154/2000 Sb., a jeho prováděcích předpisech. Metodické pokyny řeší detailně postupy při kontrole jednotlivých kontrolních bodů a řešení možných nedostatků.

Odpovídající pravomoci k provádění úředních kontrol a k přijímání opatření má ČPI stanoveny přímo v zákoně č. 154/2000 Sb., obecně pak v zákoně č. 255/2012 Sb. Pro prováděné kontroly označování a evidence hospodářských zvířat jsou tyto pravomoci dostatečné.

Kontrola se u chovatele vždy zahajuje v souladu se zákonem č. 255/2012 Sb. Kontrolované osobě je doručeno Pověření ke kontrole se stručným popisem zaměření kontroly a poučením o právech a povinnostech kontrolované osoby nebo předložen služební průkaz. Z každé kontroly je vyhotovena zpráva o kontrole ve formě jednotného protokolu podle druhu kontroly. Kontrolované osobě je kontrolní protokol předán na místě nebo je jí doručen doporučeným dopisem nebo odeslán do datové schránky. Údaje z kontroly ukládá následně inspektor on-line do Integrovaného zemědělského registru pro každé hospodářství.

Opatření a zvláštní opatření:

Pokud je při kontrole zjištěno nedodržení předpisů, ukládá vždy inspektor podle charakteru zjištěných porušení chovateli opatření k odstranění nedostatků a jejich příčin, které vedly k jeho uložení. Na hospodářství s chovem turů ukládá též zvláštní opatření, zákaz přemísťování zvířat, pokud jsou zjištěny nedostatky v označování, popřípadě v průvodních listech skotu nebo evidování zvířete přítomného na hospodářství.

Opatření i zvláštní opatření se ukládají formou rozhodnutí a jejich splnění, respektive odstranění, je nutné následně zkontrolovat. Zvláštní opatření je teprve po této kontrole zrušeno.

Sankce

Sankce (pokuty) jsou ukládány chovatelům v závislosti na míře zavinění a porušení předpisů a nezávisle na uloženém opatření. O uložení sankce rozhoduje vedení inspekce na pravidelné týdenní poradě, při které se podrobně hodnotí zjištěné nedostatky i příčiny, které k nim vedly. Je-li zjištěno porušení zákona, zkoumá se především rozsah zjištěných nedostatků, závažnost, opakování nedostatků z předešlých kontrol a případné zjištěné úmyslné zavinění. Zdrojem podrobných informací o hospodářství, zvířatech a jejich pohybech během života je databáze ústřední evidence, do jejíž jednotlivých modulů má inspekce přístup. Porušení zvláštního opatření nebo nesplnění opatření ve stanoveném termínu je posuzováno jako zvláště závažný přestupek a sankcionováno vždy.

MZe – odbor environmentální a ekologického zemědělství

Za účelem koordinace činností vydává MZe Metodické pokyny pro ekologickou produkci, které jsou určeny především kontrolním organizacím a osobám podnikajícím v ekologickém zemědělství. Hlavním účelem Metodických pokynů je především sjednotit výklad legislativních požadavků pro ekologické zemědělství tak, aby všechny kontrolní organizace postupovaly při naplňování těchto požadavků jednotně. Metodické pokyny se týkají například problematiky registrace osob podnikajících v ekologickém zemědělství, vydávání výjimek z pravidel ekologického zemědělství, pravidel pro odběr, analýzu a následné vyhodnocení vzorků z ekologické produkce, pravidel komunikace mezi MZe a kontrolními organizacemi, včetně podmínek při hospodaření v sadech, vinicích, nebo v chovu koní.

4. Řízení incidentů

4.1. Operativní pohotovostní plány

MZe

Článek 55 nařízení (ES) č. 178/2002 stanoví, že Komise v úzké spolupráci s EFSA a s členskými státy vypracuje obecný plán řízení krizí v oblasti bezpečnosti potravin a krmiv (dále jen „obecný plán“). Obecný plán byl stanoven rozhodnutím Komise 2004/478/ES.

Po interním auditu Komise bylo rozhodnutí 2004/478/ES zrušeno a nahrazeno novým prováděcím rozhodnutím Komise (EU) 2019/300, kterým se stanoví obecný plán řízení krizí v oblasti bezpečnosti potravin a krmiv.

Pro oblast mimořádných událostí a krizových situací v oblasti bezpečnosti potravin a krmiv byl na MZe v součinnosti s dozorovými orgány zpracován tento dokument:

„Informační podpora při řešení mimořádných událostí a krizových situací v oblasti bezpečnosti potravin a krmiv“ jehož hlavním cílem je připravit systém usnadňující shromažďování, předávání a sdílení informací a vědeckých stanovisek mezi Českou republikou, Evropskou komisí, Evropským úřadem pro bezpečnost potravin a ostatními členskými státy při mimořádných událostech a krizových situacích. Dokument popisuje způsob zajištění spolupráce zúčastněných organizací a útvarů na přípravě, shromažďování a zpracování informací, sloužících pro účinnější a rychlejší řešení mimořádných událostí nebo krizových situací v oblasti bezpečnosti potravin a krmiv. Materiál klade velký důraz na potřebu meziresortní spolupráce a komunikace, a to nejen mezi zúčastněnými institucemi a útvary, ale také se zahraničními partnery, orgány EU a především směrem k veřejnosti.

Na základě výše uvedeného rozhodnutí EK byl jmenován krizový koordinátor ČR v oblasti bezpečnosti potravin, kterým je náměstek ministra Sekce zemědělství a potravinářství. Ten je členem evropské sítě koordinátorů pro oblast bezpečnosti potravin a krmiv a krizové jednotky Evropské komise.

Pro podporu činnosti krizového koordinátora byla ustavena „Skupina pro informační podporu při řešení mimořádných událostí nebo krizových situací v oblasti bezpečnosti potravin a krmiv“.

MZe je garantem zpracování Koncepce zabezpečení obyvatelstva pitnou vodou za krizových situací uveřejněné na webové stránce MZe.

Ohledně školení BTSF se MZe a dozorové orgány koordinované MZe zúčastní simulačních cvičení ke krizím.

MZ

Za mimořádné situace se zasedání ústředního krizového štábu zřízeného vládou ČR podle zákona o krizovém řízení účastní hlavní hygienik ČR. MZ v případě přenosu infekčních onemocnění, kontaminace zdrojů pitné vody, kontaminace potravin apod. zřizuje krizový štáb Ministerstva zdravotnictví. Pro takovou situaci jsou zpracovány typové plány „Hromadné postižení osob – epidemie“ a „Hromadné postižení osob mimo epidemii“. Zákon o ochraně veřejného zdraví umožňuje Ministerstvu zdravotnictví provést mimořádná opatření při epidemii a nebezpečí jejího vzniku, stanovit zásady a postupy hodnocení a řízení zdravotních rizik a zásady monitorování zdravotního stavu obyvatelstva, koordinovat činnost a spolupráci s jinými státními a nestátními organizacemi, stanovit nebezpečné výrobky vyhlášením v televizním a celoplošném rozhlasovém vysílání. Pro hlášení nebezpečného nebo

z nebezpečnosti podezřelého výrobku je vypracován standardní operační postup, který mají k dispozici všechna pracoviště OOVZ.

Na každé krajské hygienické stanici byla ustavena funkce krizového manažera, který v případě mimořádných událostí působí jako koordinátor. Každá krajská hygienická stanice má zpracovaný vlastní plán postupu při mimořádných situacích, který se vztahuje i na hygienu potravin a hygienu předmětů běžného užívání. Plán zahrnuje seznam kontaktů, který je pravidelně aktualizován. Tento plán je k dispozici všem pracovníkům krajských hygienických stanic.

Ke zřízení krizového štábu může dojít na centrální úrovni z rozhodnutí vlády ČR.

SZPI

Pro oblast mimořádných událostí v oblasti bezpečnosti potravin byl zpracován Pohotovostní plán SZPI pro krizové situace, jehož cílem je stanovení postupu SZPI při výskytu potravinové představitelky vážné riziko na trhu, přičemž se tím myslí postupy týkající se navazující kontrolní činnosti i komunikace s veřejností. Krizovou situací se rozumí stav, kdy se na českém trhu vyskytnou, nebo existuje důvodné podezření, že se mohou v masivním měřítku vyskytovat potraviny, které představují přímé či nepřímé vážné ohrožení lidského zdraví nebo potraviny, které by takto mohly být veřejností vnímány. Krizové situace mohou vzniknout i jako důsledek živelné pohromy, ekologické nebo průmyslové havárie, kdy může dojít k ohrožení bezpečnosti potravin na českém trhu. Společným znakem výše popsaných situací je to, že k jejich řešení nestačí běžné stávající mechanismy nastavené interními předpisy SZPI. O vyhlášení krizové situace, zřízení krizového týmu a vyhlášení mimořádných opatření rozhoduje ústřední ředitel nebo ředitel příslušného inspektorátu v souladu s pohotovostním plánem. Oblast působnosti pohotovostního plánu je dána kompetencí SZPI k dozoru nad potravinami a za jeho tvorbu a aktualizaci zodpovídá Odbor kontroly, laboratoří a certifikace. Pohotovostní plán je k dispozici na intranetových stránkách úřadu, jejichž prostřednictvím se všichni zaměstnanci aktivně seznamují s vnitřními předpisy.

SVS

Sektory/subjekty/oblasti, kde fungují plány pro mimořádné situace:

- chovatel - plány pro hospodářství;
- jatky – plán pro případ výskytu některých nebezpečných nákaz a nemocí přenosných ze zvířat na člověka na jatkách;
- KVS - plány pro příslušný region;
- SVS - plány na celostátní úrovni.

Rozsah každého plánu:

- plány pro výskyt vybraných nebezpečných nákaz zvířat;
- plány pro činnost při jiných mimořádných událostech (krizových situacích);
- rozsah plánů vyplývá a je v souladu s platnou legislativou ČR a EU;
- základní legislativa uvádějící minimální rozsah a kritéria pohotovostních plánů: zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči, vyhláška č. 299/2003 Sb., o opatřeních pro předcházení a zdolávání nákaz a nemocí přenosných ze zvířat na člověka, vyhláška č. 389/2004 Sb., o opatřeních pro tlumení slintavky a kulhavky a k jejímu předcházení, vyhláška č. 202/2004 Sb., o opatřeních pro předcházení a zdolávání afrického moru prasat, směrnice Rady 2003/85/E, kterou se stanoví opatření Společenství pro tlumení slintavky a kulhavky, 2001/89/ES, o opatřeních Společenství pro tlumení klasického moru prasat, 2002/60/ES, kterou se stanoví zvláštní ustanovení pro tlumení afrického moru prasat, 92/119/EHS, kterou se zavádějí obecná opatření Společenství pro tlumení některých nákaz zvířat

a zvláštní opatření týkající se vezikulární choroby prasat 2005/94/ES, o opatřeních Společenství pro tlumení influenzy ptáků, 92/66/EHS, kterou se zavádějí opatření Společenství pro tlumení newcastleské choroby, 2000/75/ES, kterou se stanoví zvláštní ustanovení týkající se tlumení a eradikace katarální horečky ovčí, nařízení (ES) č. 2075/2005, kterým se stanoví zvláštní předpisy pro úřední kontroly trichinel v mase, nařízení (ES) č. 999/2001 o stanovení pravidel pro prevenci, tlumení a eradikaci některých přenosných spongiformních encefalopatií;

- zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů - orgány veterinární správy jsou zařazeny mezi ostatní složky IZS a poskytují plánovanou pomoc na vyžádání v případě vzniku mimořádné události (krizovém stavu), tato pomoc je poskytována v souladu s plány, které mají orgány veterinární správy zpracovány (viz odrážka 2 tohoto článku).

Odpovědný orgán

- ÚVS SVS;
- KVS.

Uspořádání pro rozšiřování a školení pro zajištění efektivní implementace včetně provádění simulace

- vzorové plány jsou k dispozici na webových stránkách SVS - plány pro hospodářství;
- plány jsou k dispozici na portále SVS - plány na celostátní úrovni;
- plány jsou k dispozici na všech KVS - plány na regionální úrovni;
- plány jsou k dispozici pro odbor krizového řízení MZe - zpřístupnění portálu SVS pracovníkům odboru krizového řízení MZe;
- plány jsou k dispozici v elektronické formě (CD ROM) pro zainteresované složky (IZS a KVL);
- každoročně jsou SVS organizována simulační cvičení ke zdokonalení činností nutných k řešení mimořádných událostí nakažového charakteru se zapojením všech složek IZS nutných k řešení takovéto situace;
- podle potřeby jsou prováděny aktualizace pohotovostních plánů (např. nové informace o nakažách, diagnostice, aktualizace legislativy, kontakty na spolupracující orgány a organizace – IZS apod.), tyto aktualizace jsou zasílány všem KVS, 2 x ročně se provádí revize všech textů pohotovostních plánů a jejich příloh;
- průběžné provádění kontrol aktualizací pohotovostních plánů na úrovni KVS (kontaktní údaje apod.) a vybavení pro případ vzniku nakažy (pohotovostní kufr a brašny);
- SVS je zapojena do systému RASFF;
- pohotovostní plány byly aktualizovány a doplňovány a reagují na stávající nakažovou situaci i na možný výskyt mimořádných událostí (povodně, havárie vozidel přepravujících zvířata);
- ve Věstníku MZe jsou publikovány zásady pro vypracování pohotovostních plánů chovatelů pro případ vzniku nebezpečných nakaž hospodářských zvířat u chovatelů, kteří jako podnikatelé chovají tato zvířata pro účely podnikání (§ 5 veterinárního zákona), jsou vypracovány a pravidelně aktualizovány mapové podklady s údaji o nakažové situaci v ČR a EU, které jsou přístupné na Portálu SVS, podle potřeby jsou prováděny aktualizace pohotovostních plánů (např. nové informace o nakažách, diagnostice, aktualizace legislativy, kontakty na spolupracující orgány a organizace – Integrovaný záchranný systém apod.), pro aktualizace jsou využívány zkušenosti z eradikací reálných ohnisek nebezpečných nakaž, výstupy ze cvičení i informace ze zahraničních zdrojů (EU FMD, OIE, školení BTSF), tyto aktualizace jsou zasílány všem KVS, 2 x ročně se provádí revize všech textů pohotovostních plánů a jejich příloh, vybavení PSMS bylo doplněno o mobilní desinfekční zařízení pro očistu a desinfekci vozidla PSMS, opouštějící ohnisko nakažy

- (2 čerpadla, paletovací vozík k manipulaci s materiálem, plachtu k přikrytí vodní hladiny při utrácení ryb a bezpečnostním plastovým plotem k vymezení místa zásahu);
- pohotovostní kufry KVS byly doplněny upravenými velkokapacitními pytli (Big Bag) s igelitovou vnitřní fólií pro usnadnění přemístění nalezených uhynulých divokých prasat v lokalitách nepřístupných pro techniku a plastovými kufry pro vybavení úředních veterinárních lékařů při vstupu do podezřelého hospodářství;
 - přehled zpracovaných a vydaných aktualizací pohotovostního plánu je k dispozici na Portálu SVS;
 - kontrolní činnost je evidována na úrovni kontrolované oblasti, kontrolovaného hospodářství, jednotlivých kontrolovaných požadavků legislativy (kontrolních bodů) a jednotlivých diagnostických a preventivních úkonů. Eviduje se (v modulu evidence nákaz a událostí) i veškerá kontrolní činnosti vykonávaná v souvislosti s podezřením na nákazu, s potvrzením ohniska a kontrolní činnost při mimořádných událostech jako jsou hromadné úhyny, havárie vozidel přepravujících zvířata, atd.

ÚKZÚZ

Oblast kontroly krmiv

Pro mimořádné situace má ÚKZÚZ vypracován pohotovostní plán, který slouží jako návod pro pracovníky OKZV jak postupovat v případě mimořádných událostí v oblasti krmiv, které by mohly představovat závažné riziko pro zdraví lidí nebo zvířat. V mimořádné situaci (např. kontaminace krmiv) je ústav schopen okamžitě reagovat a takové krmivo pozastavit a nařídit jeho likvidaci. Zároveň pohotovostní plán obsahuje kontakty na ostatní orgány odborného dozoru s příklady situací, za kterých je vhodné je kontaktovat. Pohotovostní plán je každoročně aktualizován a rozeslán příslušným pracovníkům prostřednictvím řízené dokumentace.

Další vnitřní metodický pokyn stanovuje postupy v rámci ÚKZÚZ pro přenos informací zveřejněných v systému RASFF. V souladu s těmito pokyny jsou pracovníci ústavu schopni okamžitě reagovat na mimořádné situace a minimalizovat s nimi spojená rizika. Legislativní oporu má systém v nařízení (ES) č. 178/2002 a v české legislativě v zákoně o krmivech a zákoně o potravinách. Odpovědným orgánem pro oblast krmiv v souvislosti s řešením mimořádných situací je SZV. ÚKZÚZ, jsou jmenovány kontaktní osoby, které spolupracují s pracovníky OKZV a s národním kontaktním místem. Národním kontaktním místem je SZPI. Pokud jsou při úřední kontrole nalezeny produkty ke krmení, které nelze považovat za bezpečné a představují přímé nebo nepřímé riziko pro lidské zdraví nebo zdraví zvířat, a je zřejmé, že se vyskytují na území dalších členských států, jsou tyto případy oznámeny prostřednictvím národního kontaktního místa Evropské komisi. Naopak všechny případy týkající se české republiky jsou z EU zasílány národnímu kontaktnímu místu v ČR, které tato oznámení zasílá členům sítě systému RASFF v ČR.

Hlavními kontrolovanými subjekty, u kterých k mimořádným situacím může docházet, jsou výrobci, dovozci a dodavatelé krmiv.

Charakter a rozsah kontrol prováděných v ekologickém zemědělství nevyžaduje stanovení vlastních operačních plánů pro mimořádné situace. Pokud nastane potřeba mimořádných kontrol, jsou ÚKZÚZ a kontrolní organizace schopny pokrýt tyto potřeby z vlastních zdrojů. Při mimořádných situacích (např. podezření z hrubého porušení pravidel ekologického zemědělství) provede ÚKZÚZ neohlášenou kontrolu. Pokud zjistí inspektoři ÚKZÚZ v ekologickém zemědělství porušení zásad, spadajících do gesce dalších orgánů odborného dozoru, použijí výše zmíněný pohotovostní plán.

Podle nařízení (ES) č. 834/2007 si kontrolní organizace v odůvodněných případech mohou vyměňovat informace o výsledcích kontrol v kontrolovaných podnicích.

Oblast rostlinolékařských kontrol

Oblast škodlivých organismů

V případě mimořádných situací se vychází ze zpracovaných metodických pokynů zaměřených cíleně na některé činnosti nebo rostlinné komodity či škodlivé organismy. Metodický pokyn pro provádění rostlinolékařské kontroly zásilek při dovozu a průvozu upřesňuje, jak postupovat při nálezů regulovaného škodlivého organismu (tzn. jak naložit se zásilkou – např. vrácení zásilky do země původu, zničení zásilky, ošetření nebo zpracování zásilky), nebo jak postupovat v případě zjištění neznámého škodlivého organismu. Další metodický pokyn upřesňuje postup při zjištění výskytu škodlivých organismů nových pro území České republiky. U nesadbových brambor při zjištění regulovaného škodlivého organismu bramboru se postupuje dle platných právních předpisů vztahujících se ke škodlivým organismům bramboru (vyhlášky MZe ČR č. 331/2004 Sb., o opatřeních k zabezpečení ochrany proti zavlékání a šíření původce bakteriální kroužkovitosti bramboru a původce bakteriální hnědé hniloby, č. 332/2004 Sb., o opatřeních k zabezpečení ochrany proti zavlékání a šíření původce rakoviny bramboru, hádátka bramborového a hádátka nažloutlého a č. 75/2010 Sb., o opatřeních k zabezpečení ochrany proti zavlékání a šíření hádátka bramborového a hádátka nažloutlého), ve kterých jsou stanovena opatření k zabezpečení ochrany proti zavlékání a šíření těchto škodlivých organismů a která jsou v souladu s evropskými předpisy, nebo dle metodických pokynů zpracovaných pro regulované škodlivé organismy bramboru.

Oblast POR

V případě porušení požadavků na uvádění POR na trh, skladování a používání POR je zpracován formou metodického pokynu pohotovostní plán, a to pro situace, kdy přípravek na ochranu rostlin představuje přímo nebo prostřednictvím životního prostředí závažné riziko pro člověka nebo zvířata, nebo rostliny, rostlinné produkty ošetřené přípravkem na ochranu rostlin v rozporu s povolením představují závažné riziko pro člověka nebo zvířata. S ohledem na dohodu o vzájemné spolupráci mezi SZPI a ÚKZÚZ předává ÚKZÚZ informace o případech, kdy zjistí použití nepovoleného POR, použití povoleného POR do nepovolené plodiny, nedodržení ochranné lhůty při použití POR, překročení maximální povolené dávky POR, a to u komodit: zelenina, ovoce, réva vinná, skladované rostlinné produkty určené k potravinářským účelům. Při zjištění závažných nedostatků postupuje inspektor podle pokynů, které jsou obsaženy v závazných metodických postupech a v souladu s právními předpisy.

ČPI

ČPI se při případných mimořádných situacích řídí obecně platnými předpisy. Informace z provedených kontrol jsou uloženy v Integrovaném zemědělském registru, který vede MZe. Informace uložené v Integrovaném zemědělském registru jsou v potřebném rozsahu k dispozici též SVS, ÚKZÚZ a dalším dozorovým orgánům.

4. 2. Organizace spolupráce a vzájemné pomoci

MZe

V oblasti správní pomoci a spolupráce postupují příslušné orgány podle požadavků uvedených v čl. 102 - 107 nařízení (EU) č. 2017/625.

MZe přijímá z jiného členského státu za příslušné orgány ve své působnosti, kromě přímé spolupráce těchto orgánů s partnerskými příslušnými orgány členských států, všechna ostatní podání vyplývající z čl. 102 až 107 nařízení (EU) 2017/625 do sdílené schránky „ocr@mze.cz“. MZe zajistí předání požadavku/podkladu příslušným orgánům kompetentním v dané oblasti k zahájení úkonů k ověření informace, doplnění souvislostí, přijetí opatření a dále poskytnutí dílčí/závěrečné informace/reakce k předmětu podání. MZe zprostředkuje komunikaci s Evropskou komisí a/nebo členskými státy a archivuje údaje/informace o komunikaci.

MZ

V oblasti správní pomoci a spolupráce postupují krajské hygienické stanice podle požadavků uvedených v čl. 102 - 107 nařízení (EU) 2017/625. Pro oblast vymezenou čl. 1 odst. 2 písm. a) zejména - problematika pokrmů, materiálů a předmětů určených pro styk s potravinami, šetření poškození zdraví z potravin - bylo jako styčné místo určeno 14 krajských hygienických stanic.

V případě oficiálních hlášení neshod v oblasti bezpečnosti potravin a předmětů a materiálů určených pro styk s potravinami se postupuje podle pokynů pro výměnu informací v systému RASFF.

Dalším fórem pro výměnu informací v oblasti výkonu úředních kontrol jsou pracovní orgány Komise, kde lze řešit interpretační dotazy předpisů v oblasti potravinového práva nebo stanovit jednotný postup při výkonu úředních kontrol.

Na neformální úrovni probíhá výměna názorů a konzultace mezi dozorovými orgány na pracovní úrovni mezi odborníky nebo zástupci členských států.

V rámci spolupráce s orgány veterinární správy jsou krajským hygienickým stanicím každý měsíc poskytovány alerty veterinární správy. Jedná se o souhrn informací týkající se zjištěného patogenu/ závady/nákazy v konkrétním výrobku živočišného původu a provozovně pod dozorem orgánů veterinární správy.

Národní referenční laboratoř pro materiály a předměty přicházející do styku s potravinami je součástí sítě komunitárních referenčních laboratoří v této oblasti a na této úrovni probíhá rovněž výměna zkušeností a postupů v oblasti analýzy materiálů a předmětů určených pro styk s potravinami. MZ spolupracuje s Ministerstvem průmyslu a obchodu (dále jen „MPO“) v rámci systému ProCoP při poskytování informací podnikatelům o požadavcích na výrobky a o fungování vnitřního trhu v oblasti volného pohybu potravin a předmětů a materiálů určených pro styk s potravinami. MZ je rovněž zapojeno do systému CPCS a v rámci systému SOLVIT poskytuje MPO podkladové informace k oblastem spadajícím do kompetence OOVZ.

V oblasti předmětů a materiálů určených pro styk s potravinami existuje přímá spolupráce s orgány celní správy a poskytování informací je podloženo § 84 odst. 6 zákona č. 258/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

SZPI

Dle nařízení (EU) 2017/625 si příslušné orgány členských států poskytují vzájemnou správní pomoc, pokud výsledky úředních kontrol vyžadují přijetí opatření ve více než jednom členském státě. Správní pomoc může podle potřeby zahrnovat i účast na kontrolách na místě, které provádí příslušný orgán jiného členského státu. Je umožněna i výměna všech nezbytných informací a dokladů či přímá spolupráce mezi pracovníky příslušných orgánů v různých členských státech, např. pro ověření dodržování právních předpisů, či v případě nedodržení, které má důsledky i pro jiný členský stát. SZPI přistupuje proaktivně k výše uvedeným principům a v oblasti mezinárodní spolupráce a vzájemné pomoci pracuje systematicky a dlouhodobě.

V roce 2019 byl realizován projekt odložený z roku 2018. Projekt nazvaný Bezpečné a kvalitní potraviny na obou stranách hranic uskutečněný v rámci Programu Interreg V-A Česká republika - Polsko navázal na předchozí projekty přeshraniční spolupráce s obdobným zaměřením. Partnerem pro SZPI byl polský dozorový orgán Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno – Spożywczych (Inspekce kvality zemědělských a potravinářských výrobků). Stejně jako v případě kooperace s předchozími partnery v minulosti, bylo i zde cílem kromě seznámení se s přístupy ke kontrolní činnosti také posílení spolupráce a navázání kontaktů mezi inspektory v příhraničním regionu. Projekt byl zahájen úvodní konferencí, poté následovaly výměnné pobyty na obou stranách hranic a na samém konci proběhla závěrečná konference, kde byl celý projekt shrnut. Při výměnných pobytech měli inspektoři příležitost vidět, jak probíhá výkon kontroly na druhé straně hranic a porovnat jej s vlastními postupy. Za SZPI byly zapojeny inspektoráty v Ústí nad Labem, Hradci Králové a Olomouci, na polské straně pak místní inspektoráty ve Wroclawi, Katowicích a Opoli. Celkem se projektových aktivit účastnilo zhruba 70 osob. Celkové náklady obou partnerů na projekt byly necelých 50 tisíc EUR, z nichž 85% bude refundováno z Evropského fondu pro regionální rozvoj.

Evidence/archivace: Projektová žádost, Monitorovací zpráva a další komunikace je realizována prostřednictvím webového elektronického systému MS2014+. Tyto dokumenty jsou rovněž evidovány v ERMS. Pravidla programu ukládají povinnost archivace do konce roku 2027 (je v souladu se Spisovým řádem SZPI).

V definovaných případech postupuje SZPI dle daných právních předpisů EU. Jedná se zejména o předávání informací při zjištění nevyhovující jakosti u šarže čerstvého ovoce nebo zeleniny z dovozu (dle čl. 18 prováděcího nařízení Komise (EU) č. 543/2011, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1234/2007 pro odvětví ovoce a zeleniny a odvětví výrobků z ovoce a zeleniny), či přenos informací pomocí systému RASFF.

V definovaných případech postupuje SZPI dle daných právních předpisů EU. Jedná se zejména o předávání informací při zjištění nevyhovující jakosti u šarže čerstvého ovoce nebo zeleniny z dovozu (dle prováděcího nařízení Komise (ES) č. 543/2011 ve znění prováděcího nařízení Komise (ES) č. 1325/2011), či přenos informací pomocí systému RASFF.

SZPI je podle § 15 odst. 5 zákona o potravinách Národním kontaktním místem pro systém rychlého varování (NKM RASFF).

Právně je evropský systém RASFF zakotven v člancích 50-52 nařízení (ES) č. 178/2002, a v prováděcím nařízení Komise (EU) 2019/1715, , kterým se stanoví pravidla pro fungování systému pro správu informací o úředních kontrolách a jeho systémových složek (nařízení o IMSOC). Fungování systému RASFF je v České republice podrobně upraveno Nařízením vlády č. 98/2005 Sb., kterým se stanoví systém rychlého varování o vzniku rizika ohrožení zdraví lidí z potravin a krmiv

Národní kontaktní místo soustřeďuje informace ze všech orgánů dozoru nad potravinami a krmivy: SZPI, Státní veterinární správy, Orgánů ochrany veřejného zdraví a Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského. S Národním kontaktním místem spolupracují také další účastníci národního systému rychlého varování: Generální ředitelství cel, Státní úřad pro jadernou bezpečnost, Ministerstvo vnitra a Ministerstvo obrany. Koordinační funkci plní Sekretariát koordinační skupiny bezpečnosti potravin při Ministerstvu zemědělství. Úkoly členů sítě definuje Nařízení Vlády České republiky č. 98/2005 Sb., dále je systém a jeho fungování popsán v Metodickém postupu přenosu informací v rámci systému RASFF v České republice, který je závazný pro všechny členy sítě RASFF v České republice a ve kterém jsou definovány vnitřní postupy jednotlivých ústředních institucí státní správy.

Systém (RASFF) je vzájemně propojenou sítí, která spojuje členské země Evropské unie s Evropskou komisí a Evropským úřadem pro bezpečnost potravin (EFSA). Hlavním cílem tohoto systému je zabránit ohrožení spotřebitele nebezpečnými potravinami nebo krmivy. Systém umožňuje jednotlivým státům učinit co nejrychlejší kroky k odvrácení poškození zdraví spotřebitelů zamezením uvedení produktu na trh a/nebo stažením výrobku z trhu.

Přenos informací je obousměrný, dozorové orgány ČR se prostřednictvím NKM místa dozvídají o nebezpečných výrobcích, které mohou být na českém trhu a v rámci svých pravomocí následně provádí kontrolu. Evropská komise je pak zpětně informována o skutečnostech, které byly v návaznosti na informaci z EU zjištěny a o uložených opatřeních. Dojde-li ke zjištění výskytu nebezpečného výrobku některým z dozorových orgánů v ČR, odesílá Národní kontaktní místo do EK informace získané od jednotlivých účastníků národního systému. Po identifikaci rizikového výrobku na trhu nebo při kontrole na hranicích jsou výsledky získané hodnocením produktu na místě či laboratorními rozbory porovnány s podmínkami pro zasílání oznámení do systému - tzv. Standardními operačními postupy (SOP) RASFF. Součástí odeslaného oznámení jsou výsledky šetření, přijatá opatření, detailní informace vedoucí k přesné identifikaci produktu, údaje o jeho distribuci atd.

SZPI je současně podle § 15 odst. 5 zákona č. 110/1997 Sb., Národním kontaktním místem pro systém správní pomoci a spolupráce (NKM AACs) a jedním ze jmenovaných styčných míst v souladu s čl. 103 nařízení (EU) 2017/625.

Právním základem pro správní pomoc a spolupráci (AAC) je hlava IV (Správní pomoc a spolupráce) nařízení (EU) 2017/625 a prováděcí nařízení Komise (EU) 2019/1715. Účelem správní pomoci a spolupráce je účinné vymáhání potravinového práva ve všech případech, které mají přeshraniční přesah. Pokud výsledky úředních kontrol vyžadují přijetí opatření ve více než jednom členském státu, poskytují si příslušné orgány vzájemnou správní pomoc, a to na požádání nebo z vlastního podnětu. Dozorové orgány odesílají informace o výsledcích úřední kontroly a související žádosti o spolupráci do jiných členských států prostřednictvím kontaktního místa na SZPI. Hlášení AAC přijatá z jiných členských států jsou ze strany SZPI předávána ostatním orgánům dozoru nad potravinami a krmivy v ČR za účelem došetření, případně přijetí vhodných opatření.

SZPI má v současné době roli Jednotného kontaktního místa (tzv. Single Contact Point), koordinuje tedy veškerou komunikaci za ČR směrem k EK a ostatním členským státům, jak v systému RASFF, tak v režimu AAC. K výměně informací v systému RASFF i v režimu AAC slouží on-line aplikace

iRASFF, která je jednou ze systémových složek Systému pro správu informací o úředních kontrolách (Information Management System for Official Control – IMSOC) a je spravována ze strany EK. Jedná se o elektronický systém provádějící postupy RASFF a AAC popsané v článku 50 nařízení (ES) č. 178/2002 a článcích 102 až 108 nařízení (EU) 2017/625. Pracovníci Jednotného kontaktního místa přidělují uživatelské účty do on-line aplikace

iRASFF všem kontaktním osobám z příslušných orgánů, které iRASFF používají pro tvorbu a přenos oznámení, žádostí a reakcí k jednotlivým případům.

SZPI spolupracuje dle potřeby s Úřadem průmyslového vlastnictví při kontrole dodržování práv duševního vlastnictví, a to zejména při kontrole chráněných zeměpisných označení potravin a chráněných označení původu potravin, mezi které patří označení jako např. „České pivo“, „Hořické trubičky“ nebo „Štramberské uši“.

SZPI dále spolupracuje s MPO ČR v rámci systému ProCoP při poskytování informací podnikatelům o požadavcích na výrobky a o fungování vnitřního trhu v oblasti volného pohybu potravin. Rovněž se zapojuje do řešení případů zjištěných nekalých obchodních praktik, včetně nekalých obchodních praktik použitých provozovateli působícími v ČR vůči spotřebitelům v jiných členských státech EU, což jí mimo jiné umožňuje i zapojení do elektronického komunikačního systému IMI, (Systému pro výměnu informací o vnitřním trhu), jenž představuje elektronický nástroj, který má zlepšit komunikaci a spolupráci mezi správními orgány členských států při uplatňování právních předpisů pro vnitřní trh. Cílem systému je odstranit některé praktické překážky, snížit správní zatížení a zvýšit účinnost správní spolupráce v Evropě. Ve spolupráci s MPO je SZPI také zapojena do systému SOLVIT, v němž členské státy spolupracují při účelném řešení problémů, k nimž může docházet v důsledku nesprávného používání právních předpisů v oblasti vnitřního trhu ze strany orgánů veřejné moci.

SZPI je členem Celostátní radiační monitorovací sítě a spolupracuje se Státním úřadem pro jadernou bezpečnost v monitorování radioaktivní kontaminace (aktivita radionuklidu 137 Cs) na celém území ČR.

Velmi úzká koordinace probíhá s dalšími orgány státní správy nebo samosprávy při některých kontrolách, které jsou zaměřeny zejména na bezpečnost potravin a odhalování některých klamavých praktik. Klíčová je v této souvislosti spolupráce s Ministerstvem zdravotnictví ČR a Státními zdravotními ústavy při hodnocení rizika v případě podezření, že je uváděna na trh nebezpečná potravina. Spolupráce rovněž probíhá se Státním ústavem pro kontrolu léčiv v případě hraničních výrobků.

SVS

Spolupráce s celními orgány vyplývá z veterinárního zákona a z „Dohody mezi SVS a GŘC“. Spolupráce s provozovatelem Letiště Václava Havla Praha (tj. letiště Praha-Ruzyně) probíhá na základě „Smlouvy o spolupráci mezi Českou správou letišť a MěVS Praha“. Dohody spolupráce s třetími zeměmi jsou uzavírány v rámci EU.

Pokud při úřední kontrole provedené v místě určení zboží nebo při přepravě zboží z jiných členských států zjistí orgány veterinární správy, že zboží není v souladu s krmivovým nebo potravinovým právem do té míry, že:

- a) vzniká riziko pro zdraví zvířat, nebo že dochází k vážnému porušení krmivového nebo potravinového práva, neprodleně SVS kontaktuje příslušný orgán členského státu odeslání;
- b) vzniká riziko pro lidské zdraví nebo zdraví zvířat (krmivo) SVS rozhodne o jeho oznámení v systému rychlého varování pro potraviny a krmiva (RASFF);
- c) vzniká podezření z podvodu potravin či falšování potravin SVS rozhodne o jeho oznámení v systému správní pomoci a spolupráce (AACS). Orgány veterinární správy jsou členem sítě v systému rychlého varování pro potraviny a krmiva v ČR a v systému správní pomoci a spolupráce.

Kontaktním místem RASFF i AACS pro komunikaci s Národním kontaktním místem ČR bylo v rámci orgánů veterinární správy určeno pracoviště ÚVS SVS. SVS vydala Metodický návod SVS „Vnitřní metodický postup přenosu informací – SVS Rapid Alert System for Food and

Feed“. Podle tohoto metodického návodu postupují jednotliví členové systému rychlého varování pro potraviny a krmiva v rámci veterinární správy při oznámení výskytu rizikového výrobku Národním kontaktním místem ČR a při oznamování výskytu rizikového výrobku Národnímu kontaktnímu místu ČR.

V případě výskytu nebezpečné nákazy je dle veterinárního zákona zdolávání a zabránění šíření nákaz v kompetenci orgánů veterinární správy, které si mohou vyžádat součinnost (IZS). V případě jiných mimořádných situací (povodně) se orgány veterinární správy zapojují do jejich řešení jako součást IZS (vedlejší složka) a podléhají jeho velení z hlediska využití a koordinace sil (§ 4 zákona č. 239/2000 Sb.). Základní principy a postupy součinnosti vyplývají z platné krizové legislativy ČR (zejména zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému, zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení). Styčnými místy jsou OPIS IZS, územně příslušné OPIS IZS krajů. Mezi SVS a GR HZS je uzavřena smlouva o plánované pomoci na vyžádání.

SVS spolupracuje s MZe a ÚPV při schvalování a kontrole specifikace pro ZTS, CHOP a CHZO.

ÚKZÚZ

Oblast kontroly krmiv

Pro mezinárodní spolupráci je vypracován Vnitřní metodický postup přenosu informací v rámci systému RASFF a AACS v ÚKZÚZ, podle kterého se postupuje v případě výskytu rizika pro zdraví lidí, zvířat nebo životní prostředí. AACS je systém správních pomoci a spolupráce, slouží pro ohlašování zjištění z úřední kontroly krmiv a potravin, která vyžadují přijetí opatření v jiném členském státě EU. Hlášení vyměňovaná systémem AACS slouží k přeshraniční výměně informací a napomáhá k účinnému vymáhání potravinového práva.

Při kontrole využívá ÚKZÚZ také informace získané v orgánech EU a na školeních organizovaných EK. Dále vychází z několika doporučení Komise o monitorování cizorodých látek v krmivech, na základě kterých jsou sledovány hodnoty mykotoxinů a PCB v krmivech.

Při kontrole dovozu krmiv ze třetích zemí ÚKZÚZ spolupracuje s Generálním ředitelstvím cel na základě podepsané dohody o spolupráci.

Na základě platných dohod o spolupráci ÚKZÚZ rovněž spolupracuje se Státní veterinární správou, Státní zemědělskou a potravinářskou inspekcí a Ústavem pro státní kontrolu veterinárních biopreparátů a léčiv při kontrolách křížové kontaminace krmiv kokcidostatiky a léčivy.

Oblast rostlinolékařských kontrol

Oblast škodlivých organismů

Postupy pro vzájemnou spolupráci s Celní správou ČR při provádění celní a rostlinolékařské kontroly zásilek dovážených ze třetích zemí vycházejí z ustanovení zákona č. 326/2004 Sb., a jsou popsány v metodice pro celní úřady (Metodická informace: „Zásilky podléhající dovozní kontrole“), a inspektory Odboru dovozu a vývozu (MP „Rostlinolékařská kontrola zásilek při dovozu a průvozu, rozhodování o naložení se zásilkami“). Celní správa ČR podává informace v případě dovozu zásilek rostlin a rostlinných produktů, které podléhají dovozní rostlinolékařské kontrole. Zástupci Odboru dovozu a vývozu a celní správy se scházejí nejméně jednou ročně na centrální úrovni, podle potřeby také na regionální úrovni, z jednání jsou pořizovány zápisy, se závěry jednání jsou seznámeni věcně příslušní zaměstnanci Odboru dovozu a vývozu. Pro sjednocení kontrol vydal ÚKZÚZ tzv. Dovozní manuál, který využívá Celní správa ke své činnosti. Tento dokument je průběžně aktualizován a jeho obsah je zanesen do IS Celní správy.

V případě nedodržení dovozních rostlinolékařských požadavků postupují celní orgány ve shodě s rozhodnutím pracovníků Odboru dovozu a vývozu o naložení se zásilkou v souladu s výše popsaným zákonem.

Sekce osiv, sadby a zdraví rostlin spolupracuje s rostlinolékařskými službami ostatních členských států EU při poskytování informací nebo zjišťování příčin nedostatků, zjištěných na území jiného členského státu.

Rostlinolékařské služby všech členských států EU písemně oznamují Evropské komisi a ostatním členským státům EU první výskyty škodlivých organismů na svém území.

V případech, kdy se rostlinolékařskou dovozní kontrolou zásilek ze třetích zemí zjistí, že zásilka neodpovídá požadavkům nařízení (EU) 2016/2031 o ochranných opatřeních proti škodlivým organismům rostlin a nařízení (EU) 2017/625 zásilka je pozastavena a podrobena určitým opatřením. Odbor dovozu a vývozu písemně formou úřední notifikace a pomocí programu EUROPHYT oznamuje toto pozastavení zásilky příslušné třetí zemi, Evropské komisi a úředním rostlinolékařským organizacím ostatních členských států EU.

Oblast POR

Spolupráce ÚKZÚZ s ohledem na kontroly nakládání s POR u profesionálních uživatelů vychází ze Smlouvy o spolupráci mezi ČHMÚ a ÚKZÚZ (výsledky monitoringu reziduí POR ve zdrojích pitné vody) a Smlouvy o spolupráci mezi SZPI a ÚKZÚZ (výsledky kontrol uživatelů – používání povolených POR, dodržování ochranných lhůt po aplikaci POR, ošetřování rostlinných produktů pro potravinářské účely v návaznosti na výskyt ŠO). S ohledem na ustanovení § 51 odst. 5 zákona č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči provádí ÚKZÚZ a KVS šetření v návaznosti na podněty chovatelů včel, uživatelů honitby, kdy došlo k úhynu včel nebo zvěře v důsledku použití POR.

Na základě podepsané dohody o spolupráci s Generálním ředitelstvím cel, ÚKZÚZ rovněž spolupracuje při kontrolách dovozu POR ze třetích zemí.

ČPI

Českou plemenářskou inspekci metodicky řídí MZe, odbor živočišných komodit a ústředního registru. MZe je zároveň odvolacím orgánem při řešení správních deliktů kontrolovaných osob. Předávání informací je realizováno přímo a to prostřednictvím Integrovaného zemědělského registru. Spolupráce s ostatními orgány se týká především Státní veterinární správy a ostatních dozorových organizací, dále Státního zemědělského intervenčního fondu, ve správní oblasti Celní správy (GR cel - vymáhání sankcí), orgánů krajské a místní správy a samosprávy (vyhledávání kontrolovaných osob, poskytování informací o hospodářství a zvířatech na území obce apod.), Policie ČR a Městské policie (pomoc na vyžádání, při zjištění trestného činu apod.).

5. Audity podle čl. 6 nařízení (EU) 2017/625

MZ

V souladu s požadavkem nařízení (EU) 2017/625 provádět pravidelné audity orgánů pověřených výkonem dozoru nad trhem s potravinami, byly auditům podrobeny jednotlivé krajské hygienické stanice. Předmětem auditování jsou obory hygieny výživy, předměty přicházející do styku s potravinami a hygiena dětí a mladistvých, na které se vztahují požadavky potravinového práva.

Účelem interních auditů krajských hygienických stanic je ověření, zda je státní zdravotní dozor vykonávaný v oblasti potravinového práva vhodný a přiměřený k dosažení hlavního cíle, kterým je ochrana veřejného zdraví v rámci kompetencí daných orgánům ochrany veřejného zdraví národními právními předpisy (zákon č. 110/1997 Sb., zákon č. 258/2000 Sb.), a zda jsou splněny všechny předpoklady k tomu, aby byl státní zdravotní dozor prováděn nezávisle a transparentně za použití odpovídajících kontrolních technik, s dostatečnou frekvencí, s pomocí dokumentovaných postupů a zda je státní zdravotní dozor vykonáván personálem odborně způsobilým. Zadavatelem interních auditů je MZ jako ústřední orgán státní správy, který řídí a kontroluje výkon státní správy v ochraně veřejného zdraví a odpovídá za tvorbu a uskutečňování národní politiky na úseku ochrany veřejného zdraví. Výkon státního zdravotního dozoru v oblasti ochrany veřejného zdraví je prováděn krajskými hygienickými stanicemi (zahrnuje i hygienickou stanici hlavního města Prahy), které jsou samostatnými správními úřady řízenými a kontrolovanými Ministerstvem zdravotnictví. Krajské hygienické stanice vykonávají státní zdravotní dozor v rámci své územní působnosti vymezené zákonem č. 258/2000 Sb.

Interní audity se provádějí v tříletém cyklu, kdy každá krajská hygienická stanice je podrobena internímu auditu jedenkrát za tři roky, přičemž MZ může zadat provedení mimořádného auditu v odůvodněných případech. Auditovaným subjektem v rámci krajských hygienických stanic jsou odbory hygieny výživy a předmětů běžného užívání (dále jen „HVPBU“) a odbor hygiena dětí a mladistvých, které vykonávají státní zdravotní dozor v sektoru veřejného stravování a nad materiály a předměty určenými pro styk s potravinami a dále v případě ohrožení lidského zdraví nebo podezření na ohrožení lidského zdraví, pak v celém potravinovém řetězci.

K zajištění jednotného provádění interních auditů byl zpracován „Standardní pracovní postup při provádění interního auditu na odborech a odděleních HV a PBU krajských hygienických stanic“ (dále jen „SPP IA“), který byl zpracován Ministerstvem zdravotnictví jako orgánem metodicky řídícím krajské hygienické stanice. Podkladem pro zpracování metodiky provádění interního auditu byly zejména následující dokumenty:

1. rozhodnutí Komise 2006/677/ES;
2. EN ISO 19001 Směrnice pro auditování systému managementu jakosti a/nebo systému environmentálního managementu.

Standardní operační postup obsahuje kritéria pro výběr auditorů, požadavky na zpracování plánu jednotlivých auditů, cíle a harmonogram auditu, procesní kroky k přípravě auditu, stanovuje základní požadavky na průběh auditu a uvádí požadavky na auditorskou zprávu. Standardní operační postup obsahuje popis postupu s nakládáním auditorských zpráv z jednotlivých auditů s tím, že celý tříletý cyklus je zakončen zpracováním souhrnné zprávy.

Standardní operační postup se reviduje jednou za tři roky, tedy po ukončení tříletého cyklu interních auditů, po zpracování souhrnné zprávy a před zahájením nového tříletého cyklu.

Jmenování auditorů bylo provedeno Ministerstvem zdravotnictví, sekci hlavního hygienika ČR a náměstka pro podporu a ochranu veřejného zdraví. Návrhy na jmenování auditorů byly

předloženy jednotlivými krajskými hygienickými stanicemi. Navržení auditorů museli splňovat předem stanovená kritéria.

Audit dozorových orgánů spadajících do gesce MZ má charakter interního auditu, tzn. že je zajišťován z vlastních personálních kapacit.

Audit podle SBnařízení (EU) 2017/625 provádějí vybraní zaměstnanci krajských hygienických stanic, přičemž platí zásada, že auditor neprovádí audit činností, za které nese přímou odpovědnost. Při auditech na úrovni krajů, na kterých se jako auditori podílejí vyškolení zaměstnanci, je za účelem nezávislosti prováděna výměna těchto auditorů. Pro výběr auditorů jsou ministerstvem stanoveny minimální požadavky na auditora. Předmětem auditu jsou všechny činnosti vykonávané krajskou hygienickou stanicí, včetně oblasti proškolení kontrolních pracovníků.

Pro potvrzení nezávislosti prováděných interních auditů je vyzvána nezávislá osoba nebo orgán, kterému je udělena pravomoc pro zapojení se do auditu. Tato osoba nebo orgán pak provádí přezkoumání postupů auditu.

Četnost souvisí s nastavením JIVVPK a odráží nutnost přizpůsobovat charakter a zaměření auditu měnícím se požadavkům v oblastech potravinového práva a v oblastech stravovacích služeb.

Vypracovaný Standardní pracovní postup při provádění interního auditu na odborech a odděleních hygieny výživy a předmětů běžného užívání chronologicky popisuje veškeré činnosti probíhající při interním auditu, přičemž klade důraz zejména na nezávislost auditorů a celého interního auditu, vyškolení auditorů, vypracování plánu interního auditu, pověření k internímu auditu, provedení vlastního interního auditu, dokumentaci z provedeného interního auditu, vypracování auditorské zprávy, její zasílání a kontrolu plnění navržených opatření. Samozřejmostí je udržování obousměrné komunikace na cestě zadavatel-auditní orgán-auditovaný.

Souhrnná informace z ukončeného cyklu interních auditů je zveřejňována na internetových stránkách MZ.

SZPI

SZPI má zaveden a certifikován systém managementu jakosti dle EN ISO 9001 pro „Výkon činnosti správního úřadu provádějícího státní dozor v oblasti potravin, vybraných výrobků a veřejného stravování. Nezávislý certifikační audit provedla mezinárodní společnost BVQI v r. 2005, od té doby je systém aktivně udržován, včetně recertifikace.

Postupy pro provedení interních auditů jsou uvedeny v organizační směrnici, která vychází z požadavků normy pro auditování ISO 19011. Směrnice řeší výběr auditorů (zajištění nestrannosti a nezávislosti), sestavování programu auditů (systematický přístup, zainteresování celého vedení SZPI), sestavování plánu auditu, provedení auditu, dokumentaci zjištění auditu (písemná zpráva, zdokumentování zjištění), systém řešení nápravných a preventivních opatření. Interní audity zajišťují zaměstnanci SZPI. Auditori jsou vybráni z různých organizačních úrovní SZPI, čímž je zaručena jak jejich potřebná odbornost, tak požadovaná nezávislost.

Metodicky auditory vede manažer procesu řízení jakosti, který rovněž zpracovává program interních auditů, zveřejňuje zprávy z interních auditů, vede evidenci zjištění a případných neshod, připravuje podklady pro přezkoumávání SMJ vedením, komunikuje s externí certifikační společností apod.

Součástí auditu je sestavení plánu auditu, komunikace s vedoucím auditované oblasti, provedení vlastního auditu, projednání zjištění auditorů, zpracování zprávy. Všechny zprávy

jsou přístupny všem zaměstnancům SZPI na intranetu, včetně přehledu zjištění a návrhů opatření, která přijímají vedoucí auditovaných oblastí.

Vedení SZPI schvaluje program interních auditů na stanovené období. Do programu mohou být během stanoveného období zařazeny mimořádné audity. Interní audity probíhají v průběhu roku na všech inspektorátech SZPI.

Většina interních auditů je postupových – se zaměřením na kontrolní činnost, dále je auditováno např. vzdělávání zaměstnanců, tuzemské pracovní cesty, vyřizování podnětů spotřebitelů apod.) Pro každý audit jsou stanoveny cíle a kritéria auditu.

Na základě doporučení interních auditů mohou být do plánu vzdělávání zařazovány konkrétní vzdělávací aktivity. Během auditů jsou využívány různé techniky auditování, např. pozorování, dotazování, kontrola dokumentace, kontrola záznamů, kontrola informačních systémů.

Na závěr auditu projedná vedoucí auditor všechna svá zjištění s ředitelem auditovaného útvaru nebo inspektorátu. Ředitel auditovaného útvaru nebo inspektorátu stanoví ve spolupráci s auditorem nápravná, případně preventivní opatření. V případě, jedná-li se o neshodu nebo systémovou neshodu, jsou nápravná, případně preventivní opatření projednána na operativní poradě nebo poradě vedení. Kontrola plnění opatření je prováděna vedoucími zaměstnanci. Ověření plnění opatření je prováděno v rámci přezkoumání SMJ vedením, formou následných interních auditů a externími audity certifikačního orgánu.

Systém managementu jakosti je 1x ročně přezkoumáván vedením SZPI (porada vedení). Jednou z oblastí, které se přezkoumání týká, jsou rovněž provedené interní audity a jejich zjištění, jsou hledány možnosti zlepšování systému a zároveň je schvalován program interních auditů na další období.

Na SZPI probíhá každý rok (od roku 2005) nezávislý externí audit, jehož kritériem je norma ISO 9001. V roce 2018 byl proveden externí dozorový audit, v jehož rámci nebyla vystavena žádná neshoda.

SVS

Odbor interního auditu a kontroly ÚVS, který tvoří oddělení kontroly a oddělení interního auditu, provádí interní audity systému úředních kontrol podle nařízení (EU) 2017/625, interní audity podle zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě udržuje systém managementu kvality SVS, provádí interní audity systému managementu kvality a provádí interní kontrolní činnost. V oblasti interní kontroly se zaměřuje na dodržování právních předpisů na úseku veterinárním, dále např. na účetnictví, nakládání s majetkem státu, vyplácení cestovních náhrad, na daňovou problematiku, personální agendy atd. Zpracovává a vyřizuje podání občanů označovaných jako stížnosti ve smyslu § 175 zákona č. 500/2004 Sb. V určených oblastech provádí v rámci celé organizační struktury stanovené interní audity. Vede agendu řízených dokumentů a všech činností s tím spojených. Kromě toho plní další úkoly plynoucí z rozhodnutí vedení.

SVS má certifikovaný systém managementu kvality v souladu s požadavky mezinárodního standardu ČSN EN ISO 9001 (dále ISO 9001).

Certifikační audit posuzující shodu systému managementu kvality s normou ISO 9001 v podmínkách SVS externě provedl v roce 2007 certifikační orgán certifikující systémy managementu kvality, který je pro tuto činnost akreditován ČIA. Na základě úspěšného výsledku certifikačního auditu byl organizaci udělen certifikát ISO 9001 pro výkon státní správy v oblasti veterinární péče na celém území ČR. Platnost certifikátu ISO 9001 SVS průběžně udržuje a obnovuje v pravidelných tříletých certifikačních cyklech v rámci

recertifikačního auditu. Při recertifikačním auditu ověřuje certifikační autorita trvalou shodu systému managementu kvality SVS s požadavky mezinárodního standardu ISO 9001 v celém rozsahu, včetně funkčnosti systému interních auditů a kontrol prováděných SVS a systému řízení neshodných výstupů včetně jejich nápravy zaváděním vhodných nápravných opatření. V průběhu tříletých cyklů pak provádí každoročně dohledový audit k ověření, zda systém managementu kvality je v certifikovaném rozsahu organizací trvale uplatňován.

Odbor interního auditu a kontroly ÚVS provádí každoročně, v souladu s požadavky vyplývajícími z normy ISO 9001 a podle schváleného programu auditu pro příslušný kalendářní rok, interní audity systému managementu kvality všech procesů identifikovaných v SVS.

Výkon úředních kontrol dozorovými orgány SVS je auditován odborem interního auditu a kontroly ÚVS. SVS disponuje v současnosti čtyřmi jmenovanými auditory, auditní tým je doplňován odbornými experty pro konkrétní prověřovanou problematiku.

Základním kritériem pro audit systému úředních kontrol je NEP a R (EU) 2017/625. Postupy pro provádění auditů jsou zpracovány ve vnitřním předpisu SVS - Směrnici SVS č. 6/2017 pro řízení a provádění interního auditu systému úředních kontrol SVS, která respektuje požadavky Rozhodnutí Komise č. 2006/677/ES o vydání pokynů, kterými se stanoví kritéria pro provádění auditů podle nařízení (ES) č. 882/2004 o úředních kontrolách za účelem ověření dodržování právních předpisů týkajících se krmiv a potravin a pravidel o zdraví zvířat a dobrých životních podmínkách zvířat. Interní audit systému úředních kontrol přezkoumává a zhodnocuje nastavení a funkčnost jednotlivých systémů úředních kontrol podle organizačního členění útvarů SVS v souvislosti s požadavky platné národní a evropské legislativy. Interní audit systému úředních kontrol rovněž posuzuje a hodnotí účinnost úředních kontrol a jejich vhodnost pro dosahování cílů platných právních předpisů. Při sestavování dlouhodobého plánu interního auditu a na jeho základě každoročně připravovaného ročního programu auditu odbor vychází z kritérií uvedených v Rozhodnutí Komise č. 2006/677/ES. Z nich také vyplývá četnost a povaha auditů, všechny prvky systému musí být auditovány nejméně 1 krát za pět let.

Na období let 2017 – 2021 byl vedením SVS schválen dlouhodobý plán interního auditu systému úředních kontrol

Systémy úředních kontrol	2017	2018	2019	2020	2021
Kontroly hygieny a bezpečnosti potravin živočišného původu *	x	x	x	x	x
Kontroly zdraví zvířat a péče o pohodu zvířat **	x	x	x	x	x
Kontroly zdraví zvířat a péče o pohodu zvířat ***	x	x	x	x	x
Kontroly dovozu a vývozu mimo EU ***	x	x	x	x	x
Kontroly veterinárních léčiv					x

* součástí Systému kontrol hygieny a bezpečnosti potravin živočišného původu jsou také:

- Systém kontrol hygieny a bezpečnosti potravin živočišného původu
- Systém kontrol VŽP
- Systém sledování přítomnosti nepovolených látek, reziduí a látek kontaminujících v potravinovém řetězci
- Systém kontrol bezpečnosti krmiv

** součástí Systému kontrol zdraví zvířat a péče o pohodu zvířat jsou také:

- Systém kontrol zdraví zvířat, označování a pohybu zvířat
- Systém kontrol TSE
- Systém kontrol péče o pohodu zvířat a dobrých životních podmínek zvířat

*** součástí Systému kontrol dovozů a vývozu mimo EU jsou také:

- Systém kontrol dovozu a vývozu zvířat a živočišných produktů
- Letiště: neobchodní přesun zvířat a VŽP ze 3. zemí

Na období jednoho roku je zpracováván program auditů systému úředních kontrol zahrnující jednotlivé auditované subjekty a předmět auditu.

Závěrečné zprávy z provedených auditů jsou předkládány auditovanému subjektu a managementu organizace. V případě zjištěných neshod je auditovaný subjekt povinen vypracovat akční plán nápravných opatření. Odstranění neshod v souladu s tímto akčním plánem je ověřováno následným auditem, ať již na místě nebo pouze dokumentačním auditem, dle povahy zjištěných neshod.

Na regionální úrovni je účinnost a efektivita úředních kontrol prověřována a hodnocena pravidelně na základě dvoustupňového řízení, práce inspektorů je hodnocena jejich bezprostředním nadřízeným, ředitel příslušného odboru a oddělení provádí hodnocení výsledků celého odboru (oddělení – v souvislosti s organizačním uspořádáním KVS).

Roční program auditů je vyhodnocován a výsledky jsou předkládány vedení SVS a jsou zároveň prezentovány na rozšířené poradě vedení SVS za přítomnosti ředitelů KVS.

Nezávislé přezkoumání auditů je v rámci systému managementu kvality zajištěno každoročním externím dozorovým auditem certifikačního orgánu, nezávislé přezkoumání procesu interního auditu systému úředních kontrol je zajištěno smluvním externím auditem.

ÚKZÚZ

Pravidla provádění auditu podle čl. 6 nařízení (EU) 2017/625

Úkolem Odbor auditu a řízení kvality (OARĚK) je ověřovat vybrané odborné procesy a činnosti ústavu a ve spolupráci s organizačními útvary přispět k identifikaci a následnému odstranění případných nedostatků. Prostřednictvím interních auditů je prověřována zejména shoda s požadavky právních a interních předpisů a shoda s požadavky normy ČSN EN ISO 9001.

OARĚK provádí tyto základní typy interních auditů:

- audit v oblasti finanční kontroly podle zákona o finanční kontrole (finanční audity);
- odborné audity systému úředních kontrol ve smyslu nařízení (EU) 2017/625 včetně interních auditů dalších odborných dozorových, administrativních a zkušebních procesů;
- systémové audity řízení kvality v souladu s ČSN EN ISO 9001 (audity systémů).

Interní audit v ÚKZÚZ probíhá v režimu řízeném systémem kvality managementu podle ČSN EN ISO 9001, podle dokumentovaných postupů v souladu s nařízením (EU) 2017/625 a se zákonem č. 320/2001 Sb., při postupném zavádění mezinárodních standardů interního auditu uvedených v Mezinárodním rámci profesní praxe interního auditu.

Hlavními auditovanými procesy jsou zejména:

- úřední kontroly hnojiv, trvalých kultur, odrůd, osiv, administrativní procesy, správní řízení, atd.;
- dozorové a odborné procesy související s oblastí rostlinolékařské péče;
- metodické a inspekční činnosti;
- zkušebnictví;
- systémy a kvalita řízení;
- finanční analýzy a vnitřní kontrolní mechanismy týkající se financí (VKS, hodnocení rizik, nájmů, autoprovoz, příjmy a výdaje, atd.).

Každý audit je analýzou procesu, kterou je možné provést pouze s pomocí jasně stanovených kritérií auditu podle typu a povahy auditovaného procesu. Zaměření interních auditů se každoročně vyvíjí v souvislosti s identifikovanými problémy v předchozím období a s potřebami ústavu. Hlavními obecnými kritérii interních auditů jsou zejména:

- požadavky z právních předpisů;
- požadavky technických a systémových norem a standard;
- požadavky z vnitřních předpisů ústavu.

Výsledky interních auditů jsou součástí zpráv z jednotlivých auditů. Opatření vycházející se závěrů interních auditů konzultujeme s auditovanými a s vedením ústavu. Výsledky auditů v rámci auditovaných procesů hodnotí zejména:

- organizační zajištění auditovaných procesů a auditovaných činností včetně jejich účinnosti;
- přidělené zdroje;
- oblasti vymezené zákonem o finanční kontrole a dalšími zvláštními právními předpisy včetně jejich plnění;
- dodržování pravidel řízení dokumentace ústavu;
- dodržování norem ISO a mezinárodních standardů, dodržování vnitřních předpisů ústavu.

Výsledky auditů obsažené ve zprávách slouží vedení ústavu jako zdroj informací o:

- dodržování požadavků uvedených v právních a vnitřních předpisech;
- nastavení řídicích a kontrolních systémů;
- faktické i ekonomické účinnosti a přiměřenosti úředních kontrol a zkušebnictví.

V oblasti úředních kontrol ústav uplatňuje víceúrovňový kontrolní a ověřovací systém, který zahrnuje:

- řídicí kontroly vedoucích pracovníků;
- supervize metodické podpory a výkonu úředních kontrol;
- interní audit jako nezávislé ověření systému úředních kontrol;
- externí audity (laboratoře, systém managementu kvality).

Kontroly a supervize provádějí organizační útvary samostatně a interní audity ověřují systém úředních kontrol jako celek. Víceúrovňový systém ověřování umožňuje jednotnost výkonu úředních kontrol a jednotnost rozhodování při správních řízeních na všech regionálních pracovištích ústavu.

Popsaná koncepce interního auditu a prezentace výsledků interních auditů umožňuje přijmout včas nápravná, lépe však preventivní opatření v případech, kdy jsou auditem nalezeny neshody, zjištění a doporučení ve smyslu zákona o finanční kontrole a vnitřních předpisů.

Prostřednictvím externích auditů ověřuje ústav zejména:

- činnost akreditovaných laboratoří, které dozoruje Český institut pro akreditaci, který v laboratořích koná pravidelné každoroční dozоровé audity;
- systém řízení kvality ověřují každoročně externí společnosti (např. TÜV-SÜD, SGS).

MZe – odbor environmentální a ekologického zemědělství

Inspekce ekologického zemědělství spojené s certifikací produktů musí provádět nezávislý inspektor, který postupuje podle platné legislativy a norem pro výkon kontrolní a certifikační činnosti (ČSN EN 45 011, ČSN EN/ISO 17 020). Nezávislost inspekce sleduje Český institut pro akreditaci, který provádí v kontrolních organizacích pravidelné každoroční kontroly.

Kontrolní organizace musí postupovat také podle legislativy v oblasti ekologického zemědělství - zákon č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství a nařízení (ES) č. 834/2007 o ekologické produkci a označování ekologických produktů. Dohled nad dodržováním uvedené legislativy má příslušný orgán (MZe).

MZe provádí dohled nad:

- činností inspektorů kontrolní organizace přímo při výkonu kontroly u subjektů;
- ústředím kontrolních organizací;

a dále nepřímo prostřednictvím úředních kontrol prováděných ÚKZÚZ, SVS a SZPI.

MZe – odbor environmentální a ekologického zemědělství, provádí každoroční audit v každé z pověřených kontrolních organizací. Audit je zaměřen především na:

- organizační a personální změny v kontrolní organizaci v daném roce;
- kontrola zápisů ze správní a dozorčí rady kontrolní organizace;
- provedené audity ČIA v daném roce;
- provedené interní audity v daném roce;
- zhodnocení supervizí inspektorů kontrolní organizace v daném roce;
- rozvrh kontrol v průběhu roku, plány inspekcí, vlastní riziková analýza;
- kontrola vybraných složek podniků;
- odběry vzorků;
- námitky;
- ostatní.

Také každý inspektor v každé kontrolní organizaci je dvakrát ročně podroben supervizi ze strany zaměstnanců MZ.

6. Přezkoumání a úprava vnitrostátních plánů kontrol

MZe

Při zpracování JIVVPK ČR pro roky 2020-2023 se zohlednil požadavek nařízení (EU) 2017/625 poskytnout informace v rozsahu stanoveném v čl. 110, při zohlednění faktorů v čl. 111, a to podle oblastí uvedených v čl. 1 odst. 2 zmíněného nařízení.

Podpůrně byly k formátu JIVVPK využity nedokončené pokyny pracovní skupiny EU k víceletým národním plánům kontrol (řazení, číslování, obsah).

Na konci dokumentu jsou dvě přílohy. Příloha 1 Právní předpisy České republiky pro jednotlivé oblasti čl. 1 odst. 2 nařízení (EU) 2017/625 s tím, že k nim byla přidána zvláštní část s právními předpisy ČR, které jsou využívány ve více oblastech a více příslušnými orgány. Příloha 2 Právní předpisy Evropské unie pro jednotlivé oblasti čl. 1 odst. 2 nařízení (EU) 2017/625.

V bodu 1 *Název* je uveden název dokumentu.

V bodu 2 *Jediný subjekt* jsou uvedeny údaje k jedinému subjektu určenému podle čl. 109 odst. 2 nařízení (EU) 2017/625 a informace ke zpracování JIVVPK.

Bod 3 *Obsah* začíná poznámkou k textu JIVVPK.

V podbodě 1.1 *Strategické cíle JIVVPK* byly pro každou jednotlivou oblast uvedenou v čl. 1 odst. 2 nařízení (EU) 2017/625 stanoveny strategické a operativní cíle.

V podbodě 1.2 *Kategorizace rizik* byla uvedena kritéria pro kategorizaci rizik, hodnocení rizik, případně kategorizaci provozoven, a to podle oblastí uvedených v čl. 1 odst. 2 nařízení (EU) 2017/625.

V podbodě 2.1 *Určení příslušných orgánů* jsou uvedeny kompetence jednotlivých příslušných orgánů ve vztahu k právním předpisům a rámcová působnost k oblastem uvedeným v čl. 1 odst. 2 nařízení (EU) 2017/625, včetně organizačních struktur, lidských a materiálních zdrojích a informací o organizaci a řízení úředních kontrol. Součástí jsou i seznamy národních právních předpisů pro oblast působnosti každého příslušného orgánu.

V podbodě 2.2 *Přenesení kontrolních úkolů* na pověřené subjekty jsou uvedeny informace k oprávnění příslušných orgánů přenášet kontrolní úkoly na jiné odborníky v určitých oblastech včetně související agendy.

V bodě 3 *Obecná organizace a řízení úředních kontrol* byly ke každé oblasti podle čl. 1 odst. 2 nařízení (EU) 2017/625 vloženy obrázky pro lepší pochopení působnosti, úkolů, vztahů, hierarchie, prováděné činnosti a k obrázkům následně v textu uvedeny další podrobnosti k organizaci a provádění úředních kontrol, včetně následných opatření a souvisejících agend (např. plánování úředních kontrol, nastavení frekvence úředních kontrol, dokumentované postupy, odběr vzorků, podávání zpráv, laboratoře, opatření při neshodě, komunikace s veřejností, interní audity apod.)

V podbodě 3.1 *Kontrolní systémy a koordinační činnost* jsou v každé oblasti podle čl. 1 odst. 2 nařízení (EU) 2017/625 uvedeny informace k plánování a zaměření úředních kontrol a ke stanovení frekvence úředních kontrol. Informace k úředním kontrolám jsou uvedeny podle typu provozovny a/nebo podle zaměření úřední kontroly na specifické oblasti. Informace jsou uvedeny rovněž pro plán monitorování, ke kontrolám dovozu, k auditům provozovatelů podniků nebo ke spolupráci mezi příslušnými orgány.

V podbodě 3.2 *Dodržování provozních kritérií* jsou obecně uvedeny dílčí informace z právních předpisů ČR, např. k povinnostem inspektorů a kontrolovaných osob, k vyloučení střetu zájmů,

k zajištění odpovídajících požadavků a podmínek pro provádění úředních kontrol (kompetenčních, lidských, materiálních, sankčních, administrativních a pod.), včetně informace k odpovědnosti za přestupek a k řízení o nich, ke svobodnému přístupu k informacím, k ochraně osobních údajů. Následně jsou uvedeny informace o zajištění dodržování provozních kritérií jednotlivými příslušnými orgány.

V podbodu 3.3 *Školení pracovníků provádějících úřední kontroly* jsou uvedeny informace k zajištění školení jednotlivými příslušnými orgány.

V podbodu 3.4. *Dokumentované postupy* jsou uvedeny informace, jakým způsobem/jakými dokumenty jednotlivé příslušné orgány zajišťují jednotný postup při provádění úředních kontrol a ukládání opatření.

V podbodu 4.1. *Operativní a pohotovostní plány* jsou uvedeny informace k obecnému plánu řízení krizí a k postupu příslušných orgánů při mimořádných situacích.

V podbodu 4.2 *Organizace spolupráce a vzájemné pomoci* jsou uvedeny informace k postupu při poskytování správní pomoci a spolupráce podle čl. 102 – 107 nařízení (EU) 2017/625, informace o spolupráci příslušných orgánů v ČR, o projektu přeshraniční spolupráce, o fungování systému RASFF, AAC, iRASFF (která je jednou ze systémových složek Systému pro správu informací o úředních kontrolách - Information Management System for Official Control – IMSOC).

V bodě 5. *Audity podle čl. 6 nařízení (EU) 2017/625* jsou uvedeny informace jednotlivými příslušnými orgány k administrativnímu a personálnímu zajištění provádění interních auditů, případně k zavedeným systémům managementu kvality, a to včetně informace o nezávislém externím auditu.

Příloha č. 1

Právní předpisy České republiky pro jednotlivé oblasti čl. 1 odst. 2 nařízení (ES) 2017/625

a) *Potraviny a bezpečnost potravin, důvěryhodnost a nezávadnost v jakékoli fázi produkce, zpracování a distribuce potravin, včetně pravidel zaměřených na zajištění poctivého jednání a na ochranu zájmů a informovanosti spotřebitelů, jako i na výrobu a použití materiálů a předmětů určených pro styk s potravinami*

Zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů;
Zákon č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů;
Vyhláška č. 18/2020 Sb., o požadavcích na mlýnské obilné výrobky, těstoviny, pekařské výrobky a cukrářské výrobky a těsta;
Vyhláška č. 227/2008 Sb., kterou se stanoví výše paušální částky nákladů dodatečné kontroly, nákladů vynaložených na ověření souladu specifikace a nákladů vzniklých příslušným orgánům v souvislosti se vstupem nebo dovozem potravin a surovin ze třetích zemí (vyhláška o paušálních nákladech);
Vyhláška č. 397/2016 Sb., o požadavcích na mléko a mléčné výrobky, mražené krémy a jedlé tuky a oleje, ve znění pozdějších předpisů;
Vyhláška č. 211/2019 Sb., o způsobu provádění klasifikace jatečně upravených těl jatečných zvířat a podmínkách vydávání osvědčení o odborné způsobilosti fyzických osob k této činnosti;
Vyhláška č. 253/2018 Sb., o požadavcích na extrakční rozpouštědla používaná při výrobě potravin;
Vyhláška č. 248/2018 Sb., o požadavcích na nápoje, kvasný ocet a droždí;
Vyhláška č. 231/2016 Sb., o odběru, přípravě a metodách zkoušení kontrolních vzorků potravin a tabákových, ve znění pozdějších předpisů;
Vyhláška č. 58/2018 Sb., o doplňcích stravy a složení potravin;
Vyhláška č. 172/2015 Sb., o informační povinnosti příjemce potravin v místě určení, ve znění pozdějších předpisů;
Vyhláška č. 417/2016 Sb., o některých způsobech označování potravin, ve znění pozdějších předpisů;
Vyhláška č. 398/2016 Sb., o požadavcích na koření, jedlou sůl, dehydratované výrobky, ochucovadla, studené omáčky, dresinky a hořčici;
Vyhláška č. 231/2016 Sb., o odběru, přípravě a metodách zkoušení kontrolních vzorků potravin a tabákových výrobků, ve znění pozdějších předpisů
Vyhláška č. 69/2016 Sb., o požadavcích na maso, masné výrobky, produkty rybolovu a akvakultury a výrobky z nich, vejce a výrobky z nich;
Vyhláška č. 76/2003 Sb., kterou se stanoví požadavky pro přírodní sladidla, med, cukrovinky, kakaový prášek a směsi kakaa s cukrem, čokoládu a čokoládové bonbony, ve znění pozdějších předpisů;
Vyhláška č. 248/2018 Sb., o požadavcích na nápoje, kvasný ocet a droždí;
Vyhláška č. 157/2003 Sb., kterou se stanoví požadavky pro čerstvé ovoce a čerstvou zeleninu, zpracované ovoce a zpracovanou zeleninu, suché skořápkové plody, houby,

brambory a výrobky z nich, jakož i další způsoby jejich označování, ve znění pozdějších předpisů;
Vyhláška č. 299/2012 Sb., o obsahu kyseliny erukové v některých potravinách;
Vyhláška č. 366/2005 Sb., o požadavcích vztahujících se na některé zmrazené potraviny;
Vyhláška č. 330/1997 Sb., kterou se provádí § 18 písm. a), d), j) a k) zákona č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, pro čaj, kávu a kávoviny, ve znění pozdějších předpisů;
Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 329/1997 Sb., kterou se provádí § 18 písm. a), d), h), i), j) a k) zákona č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, pro škrob a výrobky ze škrobu, luštěniny a olejnatá semena, ve znění pozdějších předpisů;
Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů;
Zákon č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nelékařských zdravotnických povoláních);
Zákon č. 350/2011 Sb., o chemických látkách a chemických směsích a o změně některých zákonů,
Vyhláška č. 137/2004 Sb., o hygienických požadavcích na stravovací služby a o zásadách osobní a provozní hygieny při činnostech epidemiologicky závažných, ve znění pozdějších předpisů;
Vyhláška č. 107/2005 Sb., o školním stravování, ve znění pozdějších předpisů;
Vyhláška č. 38/2001 Sb., o hygienických požadavcích na výrobky určené pro styk s potravinami a pokrmami, ve znění pozdějších předpisů;
Vyhláška č. 475/2002 Sb., kterou se stanoví rozsah znalostí pro získání osvědčení prokazujícího znalost hub, způsob zkoušek, jakož i náležitosti žádosti a osvědčení, (vyhláška o zkoušce znalosti hub);
Vyhláška č. 296/1997 Sb., kterou se stanoví pravidla pro výběr epidemiologicky rizikových skupin potravin;
Vyhláška č. 409/2005 Sb., o hygienických požadavcích na výrobky přicházející do přímého styku s vodou a na úpravu vody;
Vyhláška č. 252/2004 Sb., kterou se stanoví hygienické požadavky na pitnou a teplou vodu a četnost a rozsah kontroly pitné vody, ve znění pozdějších předpisů;
Vyhláška č. 275/2004 Sb., o požadavcích na jakost a zdravotní nezávadnost balených vod a o způsobu jejich úpravy;
Vyhláška č. 54/2004 Sb., o potravinách určených pro zvláštní výživu a o způsobu jejich použití
Zákon č. 146/2002 Sb., o Státní zemědělské a potravinářské inspekci a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů;
Vyhláška č. 132/2015 Sb., o sazebníku náhrad nákladů za rozborů prováděné laboratořemi Státní zemědělské a potravinářské inspekci pro účely kontroly, ve znění pozdějších předpisů;
Vyhláška č. 212/2004 Sb., o stanovení zásob a způsobu jejich ohlašování Státní zemědělské a potravinářské inspekci;
Nařízení vlády č. 98/2005 Sb., kterým se stanoví systém rychlého varování o vzniku rizika ohrožení zdraví lidí z potravin a krmiv;

Zákon č. 321/2004 o vinohradnictví a vinařství a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o vinohradnictví a vinařství), ve znění pozdějších předpisů
Vyhláška č. 254/2010 Sb., kterou se stanoví seznam vinařských podoblastí, vinařských obcí a viničních tratí;
Vyhláška 88/2017 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o vinohradnictví a vinařství;
Zákon č. 61/1997 Sb., o lihu a o změně a doplnění zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákona České národní rady č. 587/1992 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o lihu), ve znění pozdějších předpisů, (zákon o lihu);
Vyhláška č. 141/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobu, skladování a zpracování lihu, ve znění pozdějších předpisů;
Vyhláška č. 334/2013 Sb., k provedení některých ustanovení zákona o povinném značení lihu;
Zákon č. 676/2004 Sb., o povinném značení lihu a o změně zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů;
Zákon č. 307/2013 Sb., o povinném značení lihu;
Vyhláška č. 150/2008 Sb., o kontrole výroby a oběhu lihu a o provedení dalších ustanovení zákona o lihu s tím souvisejících předpisů;
Vyhláška č. 331/2000 Sb., kterou se stanoví požadavky týkající se lahví používaných jako odměrné obaly pro hotově balené zboží;
Vyhláška č. 328/2000 Sb., o způsobu zhotovení některých druhů hotově baleného zboží, jehož množství se vyjadřuje v jednotkách hmotnosti nebo objemu;
Zákon č. 164/2001 Sb., o přírodních léčivých zdrojích, zdrojích přírodních minerálních vod, přírodních léčebných lázních a lázeňských místech a o a o změně některých souvisejících zákonů (lázeňský zákon), ve znění pozdějších předpisů;
Vyhláška Ministerstva životního prostředí č. 137/1999 Sb., kterou se stanoví seznam vodárenských nádrží a zásady pro stanovení a změny ochranných pásem vodních zdrojů;
Vyhláška č. 291/2003 Sb., o zákazu podávání některých látek zvířatům, jejichž produkty jsou určeny k výživě lidí, a o sledování (monitoringu) přítomnosti nepovolených látek, reziduí a látek kontaminujících, pro něž by živočišné produkty mohly být škodlivé pro zdraví lidí, u zvířat a v jejich produktech, ve znění pozdějších předpisů;
Vyhláška č. 379/2003 Sb., o veterinárních požadavcích na obchodování s živočišnými produkty, na které se nevztahují zvláštní právní předpisy, a o veterinárních podmínkách jejich dovozu ze třetích zemí.

aa) Materiály a předměty určené pro styk s potravinami

Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, ve znění pozdějších předpisů;
Zákon č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o potravinách”);
Z on č. 350/2011 Sb., o chemických látkách a chemických směsích a o změně některých zákonů (pokud jde o kontrolu obsahu látek v předmětech určených pro styk s potravinami); ák
Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů (pokud jde o prodej výrobků a poskytování služeb, které jsou upraveny zákonem č. 258/2000 Sb.);

Zákon č. 102/2001 Sb., o obecné bezpečnosti výrobků a o změně některých zákonů (zákon o obecné bezpečnosti výrobků), ve znění pozdějších předpisů;
Vyhláška č. 38/2001 Sb., o hygienických požadavcích na výrobky určené pro styk s potravinami a krmivy, ve znění pozdějších předpisů.

b) Záměrné uvolňování geneticky modifikovaných organismů (GMO) do životního prostředí pro účely produkce potravin a krmiv;

Zákon č. 148/2003 Sb., o konzervaci a využívání genetických zdrojů rostlin a mikroorganismů významných pro výživu a zemědělství a o změně zákona č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (zákon o genetických zdrojích rostlin a mikroorganismů)
Zákon č. 78/2004 Sb., o nakládání s geneticky modifikovanými organismy a genetickými produkty, ve znění pozdějších předpisů
Vyhláška č. 209/2004 Sb., o bližších podmínkách nakládání s geneticky modifikovanými organismy a genetickými produkty

c) Krmiva a bezpečnost krmiv v jakékoliv fázi jejich produkce, zpracování, distribuce a použití, včetně pravidel zaměřených na zajištění poctivého obchodního jednání a na ochranu zdraví, zájmů a informovanosti spotřebitelů;

Zákon č. 91/1996 Sb., o krmivech, ve znění pozdějších předpisů;
Vyhláška č. 295/2015 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o krmivech, ve znění pozdějších předpisů;
Zákon č. 147/2002 Sb., o Ústředním kontrolním a zkušebním ústavu zemědělském a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších, (zákon o Ústředním kontrolním a zkušebním ústavu zemědělském);
Zákon č. 279/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 147/2002 Sb., o Ústředním kontrolním a zkušebním ústavu zemědělském a o změně některých souvisejících zákonů, (zákon o Ústředním kontrolním a zkušebním ústavu zemědělském), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony;
Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů.

d) Požadavky týkající se zdraví zvířat;

Zákon č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, (plemenářský zákon);
Vyhlášky č. 136/2004 Sb., kterou se stanoví podrobnosti označování zvířat a jejich evidence hospodářství a osob stanovených plemenářským zákonem;
Zákon č. 91/1996 Sb., o krmivech, ve znění pozdějších předpisů;
Zákon č. 378/2007 Sb., o léčivech a o změnách některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů;
Vyhláška č. 291/2003 Sb., o zákazu podávání některých látek zvířatům, jejichž produkty jsou určeny k výživě lidí, a o sledování (monitoringu) přítomnosti nepovolených látek, reziduí a látek kontaminujících, pro něž by živočišné produkty mohly být škodlivé pro zdraví lidí, u zvířat a v jejich produktech, ve znění vyhlášky č. 232/2005 Sb.;
Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „veterinární zákon“);
Vyhláška č. 299/2003 Sb., o opatřeních pro předcházení a zdolávání nákaz a nemocí přenosných ze zvířat na člověka ve znění pozdějších předpisů;

Vyhláška č. 299/2003 Sb., o opatřeních pro předcházení a zdolávání nákaz a nemocí přenosných ze zvířat na člověka;
Vyhláška č. 202/2004 Sb., o opatřeních pro předcházení a zdolávání afrického moru prasat;
Vyhlášky č. 389/2004 Sb., o opatřeních pro tlumení slintavky a kulhavky a k jejímu předcházení a o změně vyhlášky č. 299/2003 Sb., o opatřeních pro předcházení a zdolávání nákaz a nemocí přenosných ze zvířat na člověka, ve znění pozdějších předpisů;
Vyhláška č. 36/2007 Sb., o opatřeních pro tlumení aviární chřivky;
Vyhláška č. 18/2018 Sb., o veterinárních požadavcích na chov včel a včelstev a o opatřeních pro předcházení a zdolávání některých nákaz včel a o změně některých souvisejících vyhlášek;
Vyhláška č. 290/2008 Sb., o veterinárních požadavcích na živočichy pocházející z akvakultury a na produkty akvakultury, o opatřeních pro předcházení a zdolávání některých nákaz vodních živočichů;
Vyhláška č. 342/2012 Sb., o zdraví zvířat a jeho ochraně, o přemísťování a přepravě a o oprávnění a odborné způsobilosti k výkonu některých odborných veterinárních činností, ve znění pozdějších předpisů.

e) Prevence a minimalizace rizik pro zdraví lidí a zvířat, která představují vedlejší produkty živočišného původu a získané produkty;

Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „veterinární zákon“);
Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů.

f) Požadavky na dobré životní podmínky zvířat

Zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů;
Zákon č. 100/2004 Sb., o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi a dalších opatřeních k ochraně těchto druhů a o změně některých zákonů (zákon o obchodování s ohroženými druhy), ve znění pozdějších předpisů;
Zákon č. 120/2002 Sb., o podmínkách uvádění biocidních přípravků a účinných látek na trh a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů;
Vyhláška č. 382/2003 Sb., o veterinárních požadavcích na obchodování se zvířaty a o veterinárních podmínkách jejich dovozu ze třetích zemí, ve znění pozdějších předpisů;
Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů;
Vyhláška č. 244/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů;
Zákon č. 162/2003 Sb., o podmínkách provozování zoologických zahrad a o změně některých zákonů (zákon o zoologických zahradách);
Vyhláška č. 411/2008 Zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu (zákon o zbraních);
Zákon č. 156/2000 Sb., o ověřování střelných zbraní a střeliva;
Zákon č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů;
Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů;
Zákon č. 269/1994 Sb., o Rejstříku trestů, ve znění pozdějších předpisů;
Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů;

Vyhláška č. 411/2008 Sb., o stanovení druhů zvířat vyžadujících zvláštní péči;
Vyhláška č. 418/2012 Sb., o ochraně zvířat při usmrcování;
Vyhláška č. 419/2012 Sb., o ochraně pokusných zvířat;
Vyhláška č. 22/2013 Sb., o vzdělávání na úseku ochrany zvířat proti týrání;
Vyhláška č. 4/2009 Sb., o ochraně zvířat při přepravě;
Vyhláška č. 21/2013 Sb., o stanovení podmínek při chovu psů a koček;
Vyhláška č. 208/2004 Sb., o minimálních standardech pro ochranu hospodářských zvířat;
Vyhláška č. 346/2006 Sb., o stanovení bližších podmínek chovu a drezúry zvířat;
Vyhláška č. 114/2010 Sb., o ochraně handicapovaných zvířat při chovu.

g) Ochranná opatření proti škodlivým organismům rostlin;

Zákon č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů;
Vyhláška č. 5/2020 Sb., o ochranných opatřeních proti škodlivým organismům rostlin;
Vyhlášky č. 331/2004 Sb., o opatřeních k zabezpečení ochrany proti zavlékání a šíření původce bakteriální kroužkovitosti bramboru a původce bakteriální hnědé hniloby, ve znění pozdějších předpisů;
Vyhláška č. 332/2004 Sb., o opatřeních k zabezpečení ochrany proti zavlékání a šíření původce rakoviny bramboru, hádátka bramborového a hádátka nažloutlého, ve znění pozdějších předpisů;
Vyhláška č. 75/2010 Sb., o opatřeních k zabezpečení ochrany proti zavlékání a šíření hádátka bramborového a hádátka nažloutlého, ve znění pozdějších předpisů).

h) Požadavky na dodávání na trh a používání přípravků na ochranu rostlin a na udržitelné používání pesticidů, s výjimkou zařízení pro aplikaci pesticidů;

Zákon č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů;
Vyhláška č. 132/2018 Sb., o přípravcích a pomocných prostředcích na ochranu rostlin, ve znění pozdějších předpisů;
Vyhláška č. 327/2012 Sb., o ochraně včel, zvěře, vodních organismů a dalších necílových organismů při použití přípravků na ochranu rostlin, ve znění pozdějších předpisů;
Vyhláška č. 206/2012 Sb., o odborné způsobilosti pro nakládání s přípravky, ve znění pozdějších předpisů;
Zákon č. 219/2003 Sb., o uvádění do oběhu osiva a sadby pěstovaných rostlin a o změně některých zákonů (zákon o oběhu osiva a sadby).

i) Ekologická produkce a označování ekologických produktů;

Zákon č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství a o změně zákona č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů;
Vyhláška č. 16/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o ekologickém zemědělství.

j) Používání a označování chráněných označení původu, chráněných zeměpisných označení zaručených tradičních specialit;

Zákon č. 14/1993 Sb., o opatřeních na ochranu průmyslového vlastnictví, ve znění pozdějších předpisů;

Zákon č. 452/2001 Sb., o ochraně označení původu a zeměpisných označení a o změně zákona o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů;
Vyhláška č. 243/2002 Sb., kterou se provádí zákon č. 452/2001 Sb., o ochraně označení původu a zeměpisných označení a o změně zákona o ochraně spotřebitele;
Zákon č. 97/1996 Sb., o ochraně chmele, ve znění pozdějších předpisů;
Vyhláška č. 325/2004 Sb., k provedení zákona o ochraně chmele;
Vyhláška č. 67/1975 Sb., o Lisabonské dohodě na ochranu označení původu a o jejich mezinárodním zápisu ze dne 31. října 1958, revidované ve Stockholmu dne 14. července 1967.

Právní předpisy ČR platné pro více oblastí a více příslušných orgánů

Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů;
Zákon č. 555/ 1992 Sb., o Vězeňské službě a justiční stráží České republiky, ve znění pozdějších předpisů;
Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů;
Zákon č. 17/2012 Sb., o Celní správě České republiky, ve znění pozdějších předpisů;
Zákon č. 300/2013 Sb., o Vojenské policii a o změně některých zákonů (zákon o Vojenské policii), ve znění pozdějších předpisů.;
Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů;
Zákon č. 102/2001 Sb., o obecné bezpečnosti výrobků a o změně některých zákonů (zákon o obecné bezpečnosti výrobků), ve znění pozdějších předpisů;
Zákon č. 263/2016 Sb., atomový zákon, ve znění pozdějších předpisů;
Vyhláška č. 133/2004 Sb., o podmínkách označování potravin a surovin, o nejvyšší dávce záření a o způsobu označení ozáření na obal;
Vyhláška č. 360/2016 Sb., o monitorování radiační situace;
Zákon č. 477/2001 Sb., o obalech a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o obalech);
Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů;
Zákon č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy a o změně a doplnění zákona č. 468/1991 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání, ve znění pozdějších předpisů;
Zákon č. 505/1990 Sb., o metrologii, ve znění pozdějších předpisů;
Zákon č. 234/2014 Sb. o státní službě, ve znění pozdějších předpisů;
Zákon č. 250/2014 Sb., o změně zákonů souvisejících s přijetím zákona o státní službě, ve znění pozdějších předpisů;
Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů;
Nařízení vlády č. 98/2005 Sb., kterým se stanoví systém rychlého varování o vzniku rizika ohrožení zdraví lidí z potravin a krmiv;
Zákon č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), ve znění pozdějších předpisů;
Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů;
Zákon č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů, ve znění pozdějších předpisů;
Zákon č. 250/2016 Sb. o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů;
Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů;

Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů;
Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů;
Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů;
Zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek;
Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů;
Vyhláška č. 298/2003 Sb., o národních referenčních laboratořích a referenčních laboratořích;
Zákon č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů;
Zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky;
Zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů;
Zákon č. 111/2009 Sb., o základních registrech, ve znění pozdějších předpisů;
Vyhláška č. 329/2003 Sb., o informačním systému Státní veterinární správy;
Zákon č. 99/2019 Sb., o přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací a o změně zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů;
Zákon č. 268/2014 Sb., o zdravotnických prostředcích a o změně zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů;
Zákon č. 64/1986 Sb., o České obchodní inspekci, ve znění pozdějších předpisů;
Zákon č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů;
Zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), ve znění pozdějších předpisů;
Zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů;
Nářízení vlády č. 495/2001 Sb., kterým se stanoví rozsah a bližší podmínky poskytování osobních ochranných pracovních prostředků, mycích, čisticích a dezinfekčních prostředků;
Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce;
Usnesení č. 2/1993 Sb., Usnesení předsednictva České národní rady o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součástí ústavního pořádku České republiky;
Nářízení vlády č. 48/2017 Sb., Nářízení vlády o stanovení požadavků podle aktů a standardů dobrého zemědělského a environmentálního stavu pro oblasti pravidel podmíněnosti a důsledků jejich porušení pro poskytování některých zemědělských podpor;
Zákon č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky, ve znění pozdějších předpisů;
Zákon č. 156/1998 Sb., o hnojivech a pomocných půdních látkách, pomocných rostlinných přípravcích a substrátech a o agrochemickém zkoušení zemědělských půd (zákon o hnojivech).

Příloha č. 2

Právní předpisy Eropské unie pro jednotlivé oblasti čl. 1 odst. 2 nařízení (EU) 2017/625

a) *Potraviny a bezpečnost potravin, důvěryhodnost a nezávadnost v jakékoli fázi produkce, zpracování a distribuce potravin, včetně pravidel zaměřených na zajištění poctivého jednání a na ochranu zájmů a informovanosti spotřebitelů, jako i na výrobu a použití materiálů a předmětů určených pro styk s potravinami*

Nařízení Rady (EHS) č. 315/93 ze dne 8. února 1993, kterým se stanoví postupy Společenství pro kontrolu kontaminujících látek v potravinách;
Směrnice Rady 96/22/ES ze dne 29. dubna 1996 o zákazu používání některých látek s hormonálním nebo tyreostatickým účinkem a beta-sympatomimetik v chovech zvířat a o zrušení směrnic 81/602/EHS, 88/146/EHS a 88/299/EHS;
Směrnice Rady 96/23/ES ze dne 29. dubna 1996 o kontrolních opatřeních u některých látek a jejich reziduí v živých zvířatech a živočišných produktech a o zrušení směrnic 85/358/EHS a 86/469/EHS a rozhodnutí 89/187/EHS a 91/664/EHS;
Rozhodnutí Komise ze dne 27. října 1997, kterým se stanoví rozsah a četnost odběru vzorků podle směrnice Rady 96/23/ES o kontrolních opatřeních u některých látek a jejich reziduí v živých zvířatech a živočišných produktech;
Směrnice Evropského parlamentu a Rady 1999/2/ES ze dne 22. února 1999 o sbližování právních předpisů členských států týkajících se potravin a složek potravin ošetřovaných ionizujícím zářením;
Směrnice Komise 97/47/ES ze dne 28. července 1997, kterou se mění přílohy směrnic Rady 77/101/EHS, 79/373/EHS a 91/357/EHS;
Směrnice Evropského parlamentu a Rady 1999/3/ES ze dne 22. února 1999 o stanovení seznamu Společenství potravin a složek potravin ošetřovaných ionizujícím zářením;
Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 ze dne 28. ledna 2002, kterým se stanoví obecné zásady a požadavky potravinového práva, zřizuje se Evropský úřad pro bezpečnost potravin a stanoví postupy týkající se bezpečnosti potravin;
Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/46/ES ze dne 10. června 2002 o sbližování právních předpisů členských států týkajících se doplňků stravy;
Směrnice Rady 2002/99/ES ze dne 16. prosince 2002, kterou se stanoví veterinární předpisy pro produkci, zpracování, distribuci a dovoz produktů živočišného původu určených k lidské spotřebě
Směrnice Komise 2003/40/ES ze dne 16. května 2003, kterou se stanoví seznam, koncentrační limity a požadavky na označování složek přírodních minerálních vod a požadavky na použití vzduchu obohaceného ozonem při úpravě přírodních minerálních vod a pramenitých vod;
Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/74/ES ze dne 22. září 2003, kterou se mění směrnice Rady 96/22/ES o zákazu používání některých látek s hormonálním nebo tyreostatickým účinkem a beta-sympatomimetik v chovech zvířat;
Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 ze dne 22. září 2003 o geneticky modifikovaných potravinách a krmivech;
Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1830/2003 ze dne 22. září 2003 o sledovatelnosti a označování geneticky modifikovaných organismů a sledovatelnosti potravin a krmiv vyrobených z geneticky modifikovaných organismů a o změně směrnice 2001/18/ES;
Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 852/2004 o hygieně potravin;
Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 853/2004 ze dne 29. dubna 2004 , kterým se stanoví zvláštní hygienická pravidla pro potraviny živočišného původu;
Nařízení Komise (ES) č. 641/2004 ze dne 6. dubna 2004 o prováděcích pravidlech k nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003, pokud jde o žádosti o povolení nových geneticky modifikovaných potravin a krmiv, o oznámení stávajících produktů a o náhodnou

nebo technicky nevyhnutelnou přítomnost geneticky modifikovaného materiálu s příznivým hodnocením rizika;
Nariadení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1935/2004 ze dne 27. října 2004 o materiálech a předmětech určených pro styk s potravinami a o zrušení směrnic 80/590/EHS a 89/109/EHS;
Nariadení Evropského parlamentu a Rady (ES) C. 396/2005 ze dne 23. února 2005 o maximálních limitech reziduí pesticidů v potravinách a krmivech rostlinného a živočišného původu a na jejich povrchu a o změně směrnice Rady 91/414/EHS;
Nariadení Komise (ES) č. 2073/2005 ze dne 15. listopadu 2005 o mikrobiologických kritériích pro potraviny;
Nariadení Komise (ES) č. 2074/2005 ze dne 5. prosince 2005 , kterým se stanoví prováděcí opatření pro některé výrobky podle nariadení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 853/2004 a pro organizaci úředních kontrol podle nariadení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 854/2004 a (ES) č. 882/2004, kterým se stanoví odchylka od nariadení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 852/2004 a kterým se mění nariadení (ES) č. 853/2004 a (ES) č. 854/2004;
Nariadení Komise (ES) č. 1881/2006 ze dne 19. prosince 2006 , kterým se stanoví maximální limity některých kontaminujících látek v potravinách;
Nariadení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1924/2006 o výživových a zdravotních tvrzeních při označování potravin;
Nariadení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1925/2006 ze dne 20. prosince 2006 o přidávání vitaminů a minerálních látek a některých dalších látek do potravin;
Nariadení Komise (ES) č. 2023/2006 ze dne 22. prosince 2006 o správné výrobní praxi pro materiály a předměty určené pro styk s potravinami;
Nariadení (ES) č. 1333/2008 o potravinářských přídatných látkách;
Nariadení (ES) č. 1334/2008 o látkách určených k aromatizaci a některých složkách potravin vyznačujících se aromatem pro použití v potravinách nebo na jejich povrchu);
Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/32/ES ze dne 23. dubna 2009 o sbližování právních předpisů členských států týkajících se extrakčních rozpouštědel používaných při výrobě potravin a složek potravin;
Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/39/ES ze dne 6. května 2009 o potravinách určených pro zvláštní výživu;
Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/54/ES ze dne 18. června 2009 o využívání a prodeji přírodních minerálních vod;;
Nariadení Komise (EU) č. 37/2010 ze dne 22. prosince 2009 o farmakologicky účinných látkách a jejich klasifikaci podle maximálních limitů reziduí v potravinách živočišného původu
Nariadení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1169/2011 ze dne 25. října 2011 o poskytování informací o potravinách spotřebitelům, o změně nariadení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1924/2006 a (ES) č. 1925/2006 a o zrušení směrnice Komise 87/250/EHS, směrnice Rady 90/496/EHS, směrnice Komise 1999/10/ES, směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/13/ES, směrnice Komise 2002/67/ES a 2008/5/ES a nariadení Komise (ES) č. 608/2004 ;
Nariadení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 609/2013 ze dne 12. června 2013 o potravinách určených pro kojence a malé děti, potravinách pro zvláštní lékařské účely a náhradě celodenní stravy pro regulaci hmotnosti a o zrušení směrnice Rady 92/52/EHS, směrnice Komise 96/8/ES, 1999/21/ES, 2006/125/ES a 2006/141/ES, směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/39/ES a nariadení Komise (ES) č. 41/2009 a (ES) č. 953/2009;
Nariadení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013 ze dne 17. prosince 2013 o financování, řízení a sledování společné zemědělské politiky a o zrušení nariadení Rady (EHS) č. 352/78, (ES) č. 165/94, (ES) č. 2799/98, (ES) č. 814/2000, (ES) č. 1290/2005 a (ES) č. 485/2008;
Prováděcí nariadení Komise (EU) č. 1337/2013 ze dne 13. prosince 2013 , kterým se stanoví prováděcí pravidla k nariadení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1169/2011, pokud jde o uvádění země původu nebo místa provenience u čerstvého, chlazeného a zmrazeného

vepřového, skopového, kozího a drůbežího masa;
Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1379/2013 ze dne 11. prosince 2013 o společné organizaci trhů s produkty rybolovu a akvakultury a o změně nařízení Rady (ES) č. 1184/2006 a (ES) č. 1224/2009 a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 104/2000;
Prováděcí nařízení Komise (EU) 2015/1375 ze dne 10. srpna 2015, kterým se stanoví zvláštní předpisy pro úřední kontroly trichinel v mase;
Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2283 ze dne 25. listopadu 2015 o nových potravinách, o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1169/2011 a o zrušení nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 258/97 a nařízení Komise (ES) č. 1852/2001;
Nařízení Komise (ES) č. 282/2008 ze dne 27. března 2008 o materiálech a předmětech z recyklovaných plastů určených pro styk s potravinami a o změně nařízení (ES) č. 2023/2006;
Nařízení Komise (ES) č. 372/2007 ze dne 2. dubna 2007 , kterým se stanoví přechodné migrační limity pro plastifikátory v těsnicích kroužcích ve víkách, která jsou určena pro styk s potravinami
Nařízení Komise (EU) č. 10/2011 ze dne 14. ledna 2011 o materiálech a předmětech z plastů určených pro styk s potravinami;
Nařízení Komise (ES) č. 1895/2005 ze dne 18. listopadu 2005 o omezení použití některých epoxyderivátů v materiálech a předmětech určených pro styk s potravinami;
Nařízení Komise (EU) č. 284/2011 ze dne 22. března 2011 , kterým se stanoví zvláštní podmínky a podrobné postupy dovozu plastového kuchyňského nádobí z polyamidu a melaminu pocházejícího nebo zasílaného z Čínské lidové republiky a čínské zvláštní administrativní oblasti Hongkong;
Prováděcí nařízení Komise (EU) č. 2019/533 o koordinovaném víceletém kontrolním programu Unie pro roky 2020, 2021 a 2022 s cílem zajistit dodržování maximálních limitů reziduí pesticidů v potravinách rostlinného a živočišného původu a na jejich povrchu a vyhodnotit expozici spotřebitelů těmto reziduí pesticidů;
Nařízení Komise (ES) č. 1148/2001 ze dne 12. června 2001 o kontrolách dodržování obchodních norem pro čerstvé ovoce a zeleninu;
Prováděcí nařízení Komise (EU) č. 208/2013 ze dne 11. března 2013 o požadavcích na sledovatelnost u klíčků a semen určených k produkci klíčků;
Nařízení Komise (ES) č. 2075/2005 ze dne 5. prosince 2005 , kterým se stanoví zvláštní předpisy pro úřední kontroly trichinel v mase;
Prováděcí rozhodnutí Komise (EU) 2019/300 ze dne 19. února 2019, kterým se stanoví obecný plán řízení krizí v oblasti bezpečnosti potravin a krmiv.

b) Záměrné uvolňování geneticky modifikovaných organismů (GMO) do životního prostředí pro účely produkce potravin a krmiv;

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/18/ES ze dne 12. března 2001 o záměrném uvolňování geneticky modifikovaných organismů do životního prostředí a o zrušení směrnice Rady 90/220/EHS;
Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 ze dne 22. září 2003 o geneticky modifikovaných potravinách a krmivech;
Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1830/2003 ze dne 22. září 2003 o sledovatelnosti a označování geneticky modifikovaných organismů a sledovatelnosti potravin a krmiv vyrobených z geneticky modifikovaných organismů a o změně směrnice 2001/18/ES;
Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1946/2003 ze dne 15. července 2003 o přeshraničních pohybech geneticky modifikovaných organismů;
2004/787/ES: Doporučení Komise ze dne 4. října 2004 o technických pokynech pro odběr vzorků a detekci geneticky modifikovaných organismů a materiálu vyrobeného z geneticky modifikovaných organismů nebo produktů s jejich obsahem podle nařízení (ES) č. 1830/2003;

Regulation (EC) No 65/2004 establishing a system for the development and assignment of unique identifiers for genetically modified organismů;
Nařízení Komise (ES) č. 641/2004 ze dne 6. dubna 2004 o prováděcích pravidlech k nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003, pokud jde o žádosti o povolení nových geneticky modifikovaných potravin a krmiv, o oznámení stávajících produktů a o náhodnou nebo technicky nevyhnutelnou přítomnost geneticky modifikovaného materiálu s příznivým hodnocením rizika;
Nařízení Komise (EU) č. 619/2011 ze dne 24. června 2011 , kterým se stanoví metody odběru vzorků a laboratorního zkoušení pro úřední kontrolu krmiv z hlediska přítomnosti geneticky modifikovaného materiálu, u nějž probíhá postup povolování nebo u nějž uplynula platnost povolení;
Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/412 ze dne 11. března 2015 , kterou se mění směrnice 2001/18/ES, pokud jde o možnost členských států omezit či zakázat pěstování geneticky modifikovaných organismů (GMO) na svém území.

c) *Krmiva a bezpečnost krmiv v jakékoliv fázi jejich produkce, zpracování, distribuce a použití, včetně pravidel zaměřených na zajištění poctivého obchodního jednání a na ochranu zdraví, zájmů a informovanosti spotřebitelů;*

Směrnice Rady ze dne 26. března 1990, kterou se stanoví podmínky pro přípravu, uvádění na trh a používání medikovaných krmiv ve Společenství (90/167/EHS);
Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002, kterým se stanoví obecné zásady a požadavky potravinového práva, zřizuje se Evropský úřad pro bezpečnost potravin a stanoví postupy týkající se bezpečnosti potravin;
Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/32/ES ze dne 7. května 2002 o nežádoucích látkách v krmivech;
Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 ze dne 22. září 2003 o geneticky modifikovaných potravinách a krmivech;
Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1830/2003 ze dne 22. září 2003 o sledovatelnosti a označování geneticky modifikovaných organismů a sledovatelnosti potravin a krmiv vyrobených z geneticky modifikovaných organismů a o změně směrnice 2001/18/ES;
Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1831/2003 ze dne 22. září 2003 o doplňkových látkách používaných ve výživě zvířat;
Nařízení Komise (ES) č. 641/2004 ze dne 6. dubna 2004 o prováděcích pravidlech k nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003, pokud jde o žádosti o povolení nových geneticky modifikovaných potravin a krmiv, o oznámení stávajících produktů a o náhodnou nebo technicky nevyhnutelnou přítomnost geneticky modifikovaného materiálu s příznivým hodnocením rizika;
Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 183/2005 ze dne 12. ledna 2005, kterým se stanoví požadavky na hygienu krmiv;
Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) C. 396/2005 ze dne 23. února 2005 o maximálních limitech reziduí pesticidů v potravinách a krmivech rostlinného a živočišného původu a na jejich povrchu a o změně směrnice Rady 91/414/EHS;;
Směrnice Komise 2008/38/ES ze dne 5. března 2008 , kterou se stanoví seznam určených užití krmiv pro zvláštní účely výživy;
Nařízení Komise (ES) č. 152/2009 ze dne 27. ledna 2009 , kterým se stanoví metody odběru vzorků a laboratorního zkoušení pro úřední kontrolu krmiv;
Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 767/2009 ze dne 13. července 2009 o uvádění na trh a používání krmiv, o změně nařízení (ES) č. 1831/2003 a o zrušení směrnice Rady 79/373/EHS, směrnice Komise 80/511/EHS, směrnic Rady 82/471/EHS, 83/228/EHS, 93/74/EHS, 93/113/ES a 96/25/ES a rozhodnutí Komise 2004/217/ES;

Nařízení Komise (EU) č. 619/2011 ze dne 24. června 2011 , kterým se stanoví metody odběru vzorků a laboratorního zkoušení pro úřední kontrolu krmiv z hlediska přítomnosti geneticky modifikovaného materiálu, u nějž probíhá postup povolování nebo u nějž uplynula platnost povolení;
Nařízení Komise (EU) č. 68/2013 ze dne 16. ledna 2013 o katalogu pro krmné suroviny.

d) Požadavky týkající se zdraví zvířat;

Směrnice Rady 88/407/EHS ze dne 14. června 1988 o veterinárních požadavcích na obchod s hluboce zmrazeným spermatem skotu uvnitř Společenství a na jeho dovoz;
Směrnice Rady 89/556/EHS ze dne 25. září 1989 o veterinárních otázkách obchodu s embryi skotu ve Společenství a dovozů těchto embryí ze třetích zemí;
Směrnice Rady 90/429 ze dne 26. června 1990, kterou se stanoví veterinární požadavky na obchod se spermatem prasat uvnitř Společenství a na jeho dovoz (90/429/EHS);
Směrnice Rady 92/65/EHS ze dne 13. července 1992 o veterinárních předpisech pro obchod se zvířaty, spermatem, vajíčky a embryi uvnitř Společenství a jejich dovoz do Společenství, pokud se na ně nevztahují zvláštní veterinární předpisy Společenství uvedené v příloze A oddíle I směrnice 90/425/EHS;
Nařízení Rady (ES) č. 1255/97 ze dne 25. června 1997 o kritériích Společenství pro kontrolní stanoviště a o změně plánu cesty uvedeného v příloze směrnice 91/628/EHS;
Nařízení Komise (ES) č. 494/98 ze dne 27. února 1998, kterým se přijímají některá prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 820/97 týkající se použití nejnižších možných správních sankcí v rámci systému identifikace a registrace skotu;
Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1760/2000 ze dne 17. července 2000 o systému identifikace a evidence skotu, o označování hovězího masa a výrobků z hovězího masa a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 820/97;
Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 999/2001 ze dne 22. května 2001 o stanovení pravidel pro prevenci, tlumení a eradikaci některých přenosných spongiformních encefalopatií;
Nařízení Komise (ES) č. 1082/2003 ze dne 23. června 2003, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1760/2000, pokud jde o minimální kontroly v rámci systému identifikace a evidence skotu;
Nařízení Rady (ES) č. 21/2004 ze dne 17. prosince 2003 o stanovení systému identifikace a evidence ovcí a koz a o změně nařízení (ES) č. 1782/2003 a směrnic 92/102/EHS a 64/432/EHS;
Směrnice Rady 2006/88/ES ze dne 24. října 2006 o veterinárních požadavcích na živočichy pocházející z akvakultury a produkty akvakultury a o prevenci a tlumení některých nákaz vodních živočichů;
Nařízení Komise (ES) č. 1505/2006 ze dne 11. října 2006 , kterým se provádí nařízení Rady (ES) č. 21/2004, pokud jde o minimální úrovně kontrol, jež mají být prováděny v souvislosti s identifikací a evidencí ovcí a koz;
Prováděcí nařízení Komise (EU) 2019/1873 ze dne 7. listopadu 2019 o postupech koordinovaného provádění zesílených úředních kontrol příslušnými orgány na stanovištích hraniční kontroly u produktů živočišného původu, zárodečných produktů, vedlejších produktů živočišného původu a směsných produktů;
Nařízení Evropského Parlamentu a Rady (ES) č. 2160/2003 ze dne 17. listopadu 2003 o tlumení salmonel a některých jiných původců zoonóz vyskytujících se v potravním řetězci;
Směrnice Rady 2003/85/ES ze dne 29. září 2003, kterou se stanoví opatření Společenství pro tlumení slintavky a kulhavky, zrušují směrnice 85/511/EHS a rozhodnutí 89/531/EHS a 91/665/EHS a mění směrnice 92/46/EH;
Směrnice Rady 2001/89/ES ze dne 23. října 2001 o opatřeních Společenství pro tlumení

klasického moru prasat;
Směrnice Rady 2002/60/ES ze dne 27. června 2002, kterou se stanoví zvláštní ustanovení pro tlumení afrického moru prasat a kterou se mění směrnice 92/119/EHS, pokud jde o těšínskou chorobu prasat a africký mor prasat;
Směrnice Rady 92/119/EHS ze dne 17. prosince 1992, kterou se zavádějí obecná opatření Společenství pro tlumení některých nákaz zvířat a zvláštní opatření týkající se vezikulární choroby prasat;
Směrnice Rady 2005/94/ES ze dne 20. prosince 2005 o opatřeních Společenství pro tlumení influenzy ptáků a o zrušení směrnice 92/40/EHS;
Směrnice Rady 92/66/EHS ze dne 14. července 1992, kterou se zavádějí opatření Společenství pro tlumení newcastleské choroby;
Směrnice Rady 2000/75/ES ze dne 20. listopadu 2000, kterou se stanoví zvláštní ustanovení týkající se tlumení a eradikace katarální horečky ovčí.

e) *Prevence a minimalizace rizik pro zdraví lidí a zvířat, která představují vedlejší produkty živočišného původu a získané produkty;*

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1069/2009 ze dne 21. října 2009 o hygienických pravidlech pro vedlejší produkty živočišného původu a získané produkty, které nejsou určeny k lidské spotřebě, a o zrušení nařízení (ES) č. 1774/2002 (nařízení o vedlejších produktech živočišného původu);
Nařízení Komise (EU) č. 142/2011 ze dne 25. února 2011, kterým se provádí nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1069/2009 o hygienických pravidlech pro vedlejší produkty živočišného původu a získané produkty, které nejsou určeny k lidské spotřebě, a provádí směrnice Rady 97/78/ES, pokud jde o určité vzorky a předměty osvobozené od veterinárních kontrol na hranici podle uvedené směrnice;
Nařízení Komise V Přenesené Pravomoci (EU) 2019/2122 ze dne 10. října 2019, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/625, pokud jde o některé kategorie zvířat a zboží osvobozených od úředních kontrol na stanovištích hraniční kontroly, zvláštní kontroly osobních zavazadel cestujících a malých zásilek zboží, které není určeno k uvedení na trh, zasílaných fyzickým osobám, a kterým se mění nařízení Komise (EU) č. 142/2011.

f) *Požadavky na dobré životní podmínky zvířat*

Směrnice Rady 98/58/ES ze dne 20. července 1998 o ochraně zvířat chovaných pro hospodářské účely;
Směrnice Rady 1999/74/ES ze dne 19. července 1999, kterou se stanoví minimální požadavky na ochranu nosnic
Nařízení Rady (ES) č. 1/2005 ze dne 22. prosince 2004 o ochraně zvířat během přepravy a souvisejících činností a o změně směrnic 64/432/EHS a 93/119/ES a nařízení (ES) č. 1255/97;
2006/778/ES: Rozhodnutí Komise ze dne 14. listopadu 2006 o minimálních požadavcích na sběr informací při inspekcích míst produkce, v nichž se chovají některá zvířata pro hospodářské účely;
Směrnice Rady 2007/43/ES ze dne 28. června 2007 o minimálních pravidlech pro ochranu kuřat chovaných na maso (Text s významem pro EHP)
Směrnice Rady 2008/119/ES ze dne 18. prosince 2008, kterou se stanoví minimální požadavky pro ochranu telat;
Směrnice Rady 2008/120/ES ze dne 18. prosince 2008, kterou se stanoví minimální požadavky pro ochranu prasat;
Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 576/2013 ze dne 12. června 2013

o neobchodních přesunech zvířat v zájmovém chovu a o zrušení nařízení (ES) č. 998/2003;
Nařízení Rady (ES) č. 1099/2009 ze dne 24. září 2009 o ochraně zvířat při usmrcování;
Nařízení Rady (ES) č. 1255/97 ze dne 25. června 1997 o kritériích Společenství pro kontrolní stanoviště a o změně plánu cesty uvedeného v příloze směrnice 91/628/EHS.

g) Ochranná opatření proti škodlivým organismům rostlin;

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/2031 ze dne 26. října 2016 o ochranných opatřeních proti škodlivým organismům rostlin, o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 228/2013, (EU) č. 652/2014 a (EU) č. 1143/2014 a o zrušení směrnic Rady 69/464/EHS, 74/647/EHS, 93/85/EHS, 98/57/ES, 2000/29/ES, 2006/91/ES a 2007/33/ES;
Prováděcí nařízení Komise (EU) 2019/2072 ze dne 28. listopadu 2019, kterým se stanoví jednotné podmínky pro provádění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/2031, pokud jde o ochranná opatření proti škodlivým organismům rostlin, a kterým se zrušuje nařízení Komise (ES) č. 690/2008 a mění prováděcí nařízení Komise (EU) 2018/2019;
Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2019/1702 ze dne 1. srpna 2019, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/2031 stanovením seznamu prioritních škodlivých organismů.

h) Požadavky na dodávání na trh a používání přípravků na ochranu rostlin a na udržitelné používání pesticidů, s výjimkou zařízení pro aplikaci pesticidů;

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 ze dne 21. října 2009 o uvádění přípravků na ochranu rostlin na trh a o zrušení směrnic Rady 79/117/EHS a 91/414/EHS;
Nařízení Komise (EU) č. 547/2011 ze dne 8. června 2011, kterým se provádí nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009, pokud jde o požadavky na označování přípravků na ochranu rostlin;
Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/128/ES ze dne 21. října 2009, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství za účelem dosažení udržitelného používání pesticidů.

i) Ekologická produkce a označování ekologických produktů;

Nařízení Rady (ES) č. 834/2007 ze dne 28. června 2007 o ekologické produkci a označování ekologických produktů a o zrušení nařízení (EHS) č. 2092/91;
Nařízení Komise (ES) č. 889/2008 ze dne 5. září 2008, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 834/2007 o ekologické produkci a označování ekologických produktů, pokud jde o ekologickou produkci, označování a kontrole;
Nařízení Komise (ES) č. 1235/2008 ze dne 8. prosince 2008, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 834/2007, pokud jde o opatření pro dovoz ekologických produktů ze třetích zemí;
Prováděcí nařízení Komise (EU) č. 392/2013 ze dne 29. dubna 2013, kterým se mění nařízení (ES) č. 889/2008, pokud jde o kontrolní systém pro ekologickou produkci;
Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013 ze dne 17. prosince 2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty a zrušují nařízení Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007.

j) Používání a označování chráněných označení původu, chráněných zeměpisných označení zaručených tradičních specialit;

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 251/2014 ze dne 26. února 2014 o definici, popisu, obchodní úpravě, označování a ochraně zeměpisných označení aromatizovaných vinných výrobků a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 1601/91;
Směrnice Rady 2001/110/ES ze dne 20. prosince 2001 o medu;
Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 228/2013 ze dne 13. března 2013, kterým

se stanoví zvláštní opatření v oblasti zemědělství ve prospěch nejvzdálenějších regionů Unie a zrušuje nařízení Rady (ES) č. 247/2006;
Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013 ze dne 17. prosince 2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty a zrušují nařízení Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007;
Nařízení Rady (ES) č. 834/2007 ze dne 28. června 2007 o ekologické produkci a označování ekologických produktů a o zrušení nařízení (EHS) č. 2092/91;
Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/787 ze dne 17. dubna 2019 o definici, popisu, obchodní úpravě a označování lihovin, používání názvů lihovin v obchodní úpravě a při označování jiných potravin, ochraně zeměpisných označení lihovin, používání lihu a destilátů zemědělského původu při výrobě alkoholických nápojů a o zrušení nařízení (ES) č. 110/2008;
Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1169/2011 o poskytování informací o potravinách spotřebitelům;
Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1151/2012 o režimech jakosti zemědělských produktů;
Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013 ze dne 17. prosince 2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty a zrušují nařízení Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007;
Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 664/2014 ze dne 18. prosince 2013 , kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1151/2012, pokud jde o stanovení symbolů Unie pro chráněná označení původu, chráněná zeměpisná označení a zaručené tradiční speciality a o některá pravidla pro původ, procesní pravidla a další přechodná pravidla;
Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 665/2014 ze dne 11. března 2014, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1151/2012, pokud jde o podmínky používání nepovinného údaje o jakosti „horský produkt“;
Prováděcí nařízení Komise (EU) č. 668/2014 ze dne 13. června 2014 , kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1151/2012 o režimech jakosti zemědělských produktů a potravin.

Seznam použitých zkratek

AAC	Systém správní pomoci a spolupráce
ADNS	Animal Disease Notification System
AEO	Agroekologická opatření
AMP	Africký mor prasat
BSE	Bovinní spongiformní encefalopatie
BT- NET	Bluetongue network systém
CPCS	Systém spolupráce v oblasti ochrany spotřebitele (Consumer Protection Coordination Systém)
CPM	Celkový počet mikroorganismů (v mléce)
CRO	Centrální registr osob
CRL	Referenční laboratoř EU (Community Reference Laboratory)
ČIA	Český institut pro akreditaci, obecně prospěšná společnost (o.p.s.)
ČHMÚ	Český hydrometeorologický ústav
ČMSCH	Českomoravský svaz chovatelů
ČPI	Česká plemenářská inspekce
ČSN	Česká technická norma
ČSÚ	Český statistický úřad
DPB	Díl půdního bloku
DL	Doplňkové látky
DP	Další prostředky na ochranu rostlin
DŽPZ	Dobré životní podmínky zvířat
EK	Evropská komise
EU	Evropská unie
EuFMD	Evropská komise pro slintavku a kulhavku (The European Commission for the control of Foot-and-Mouth disease)
FAO	Organizace OSN pro výživu a zemědělství (Food and Agriculture Organisation of the United Nations)
FAPAS, FEPAS	Mezinárodní autority v oblasti testování ISO
GMO	Geneticky modifikované organismy
GOVNET	Komunikační síť veřejné správy ČR
GŘC	Generální ředitelství cel
HKDL	Hodnocení krmiv a doplňkových látek
HVPBU	Hygiena výživy a předmětů běžného užívání (MZ)
HZS	Hasičský záchranný sbor
CHOP	Chráněné označení původu
CHZO	Chráněná zeměpisná označení
IS	Informační systém (SVS, SZPI, ÚKZÚZ, SZIF)
IS KLC	Informační systém pro kontrolní a laboratorní činnost (SZPI)
IS KOPR	Informační systém pro kontrolní, laboratorní a právní činnost (SZPI)
IS HDM	Informační systém hygieny dětí a mladistvých (MZ)
IS HVY	Informační systém hygieny výživy (MZ)
IS ostatních složek VS	Informační systém složek veřejné správy z jiných resortů

Seznam použitých zkratk

IS PBU	Informační systém hygieny předmětů běžného užívání (MZ)
ISO	International Organization for Standardization – mezinárodní organizace zabývající se tvorbou norem.
IKT	Informační a komunikační technologie
IZR	Integrovaný zemědělský registr (ústřední evidence hospodářských zvířat)
IZS	Integrovaný záchranný systém
KHS	Krajské hygienické stanice (MZ)
KL	Kapacita laboratoří
KSBP	Koordinační skupina bezpečnosti potravin
KVL	Komora veterinárních lékařů
KVS	Krajská veterinární správa Státní veterinární správy
LDAP	Autorizace individuálních uživatelů
LIMS	Laboratorní informační systém (Laboratory Information Management System)
LPIS	Land Parcel Identification Systém - Registr půdy
MěVS	Městská veterinární správa Státní veterinární správy
MN	Metodické návody
MKZ	Metodika kontroly zdraví
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MRO	Mimořádné rostlinolékařské opatření
MZ	Ministerstvo zdravotnictví
MZe	Ministerstvo zemědělství
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
Nařízení (ES) Nařízení (EU)	Nařízení Evropského parlamentu a Rady, Nařízení Rady, Nařízení Komise
NB	Notebook
NIP	Národní implementační plán
NKM AACS	Národní kontaktní místo ČR pro AACS (SZPI)
NKM RASFF	Národní kontaktní místo ČR pro RASFF (SZPI)
NRL	Národní referenční laboratoř
OAŘK	Odbor auditu a řízení kvality
OIE	Světová organizace pro zdraví zvířat (The World Organisation for Animal Health)
OI	Odbor inspekce (ÚSKVBL)
OIS	Odborný informační systém (SVS)
ODV	Odbor dovozu a vývozu
OdK	Oddělení krmiv (ÚKZÚZ)
OdZPOR	Oddělení zkoušení přípravků n a ochranu rostlin (ÚKZÚZ)
OKLC	Odbor kontroly, laboratoří a certifikace (SZPI)
OOVZ	Orgány ochrany veřejného zdraví (MZ)
OKZV	Odbor kontroly zemědělských vstupů (ÚKZÚZ)

Seznam použitých zkratek

OKÚ	Odbor kancelář úřadu (SZPI)
OOPP	Osobní ochranné pracovní pomůcky
OOZaPZ	Odbor ochrany zdraví a pohody zvířat (SVS)
OPIS IZS	Operační a informační středisko integrovaného záchranného systému
OPOR	Odbor přípravků na ochranu rostlin (ÚKZÚZ)
OPTE	Odbor personální a technicko-ekonomický (SZPI)
OPZ	Odbor právní a zahraniční (SZPI)
OR	Obchodní rejstřík
ORP	Obce s rozšířenou působností
OVHOVZ	Odbor veterinární hygieny, ochrany veřejného zdraví
OVVKDaV	Odbor vnějších vztahů, kontroly dovozu a vývozu
OZE	Obnovitelných zdrojů energie
PIS	Personální informační systém
POP	Perzistentní organické polutanty
POR	Přípravky na ochranu rostlin (Pesticidy)
PP	Pomocné prostředky
PPP	IS ÚKZÚZ PPP (Plant Protection Products) – kontroly používání POR (ÚKZÚZ)
PPP	Provozovatel potravinářského podniku (MZ, MZe, SZPI, SVS)
PRK	Postregistrační kontrola přípravků
ProCoP	Kontaktní místo pro výrobky
PSB	Počet somatických buněk (v mléce)
PSMS	Pohotovostní středisko pro mimořádné situace
PVS	Pohraniční veterinární stanice
RAS	Rapid Alert System (Systém rychlé výstrahy – závady v jakosti veterinárních léčiv)
RASFF	Rapid Alert System for Food and Feed (Systém rychlého varování pro potraviny a krmiva)
Registry MZe	Registry Ministerstva zemědělství
Registry VS	Úřední registry veřejné správy ČR
RES	Registr ekonomických subjektů
Residues	Veterinární IS EU pro rezidua cizorodých látek
RO	Registr obyvatel
RP	Referát právní
SDP	Správná distribuční praxe
SMJ	Systém managementu jakosti
SMR	Směrnice Rady
SOP	Standardní operační postup
SOLVIT	Síť center pro řešení problémů vnitřního trhu
SPP	Standardní pracovní postupy
SOSZR	Sekce osiv, sadby a zdraví rostlin

Seznam použitých zkratk

STATPOR	Informační systém pro vedení statistiky spotřeby POR
SÚJB	Státní úřad pro jadernou bezpečnost
SVD	Státní veterinární dozor
SVL	Soukromý veterinární lékař
SVP	Správná výrobní praxe
SVS	Státní veterinární správa
SVÚ	Státní veterinární ústav
SVVD	Společný veterinární vstupní doklad
SZD	Státní zdravotní dozor
SZIF	Státní zemědělský a intervenční fond
SZPI	Státní zemědělská a potravinářská inspekce
SZR	Společný zemědělský registr
SZV	Sekce zemědělských vstupů ÚKZÚZ
SZÚ	Státní zdravotní ústav
TIM	Travel Information Manual
TRACES	Trade Certificate Expert System (Integrovaný počítačový veterinární systém)
TSE	Transmisivní spongiformní encefalopatie
ÚI	Ústřední inspektorát
ÚIR / ADR	Územně identifikační registr a registr adres
ÚKZÚZ	Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský
ÚP	Územní pracoviště
ÚPV	Úřad průmyslového vlastnictví
ÚŘK	Ústředně řízené kontroly
ÚSKVBL	Ústav pro státní kontrolu veterinárních biopreparátů a léčiv
ÚVL	Úřední veterinární lékař
ÚVS	Ústřední veterinární správa Státní veterinární správy
VHS	Veterinární hygienické středisko
VI	Veterinární inspektorát
VLP	Veterinární léčivý přípravek
VP	Veterinární přípravek
VPN	Virtuální privátní síť
VTP	Veterinární technický prostředek
VÚRV	Výzkumný ústav rostlinné výroby
VÚVeL	Výzkumný ústav veterinárního lékařství
VŽP	Vedlejší živočišné produkty
WAHIS (OIE)	World Animal Health Information System O.I.E.
ZP	Získané produkty
ZTS	Zaručeně tradiční specialita
ZU	Zdravotní ústavy